شىنجاڭ گېزىتى

新 疆 日 报 （维吾尔文） （بۇ سان ئالته بەت）

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۇتاش نومۇرى: CN 65——0002 / Z

«شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى (ۋاكالەت نومۇرى: 1ـ57)

1997 - يىل
ئىيۇن
21
شەنبە

شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قويىنىغا قايتۇرۇلۇشىغا قانچە كۈن قالدى؟

10 كۈن

مۇھىم خەۋەرلەر

ئاقسۇ ۋىلايىتىدە ئېگىز تېرىلغۇسى باشلىنىپ كەتتى

ئۆز مۇخبىرىمىز فەيرەت ئۆمەر خەۋىر قىلدىۋ: 11ـ ئىيۇن ئاقسۇ شەھىرىدىكى قاراتال بازىرىنىڭ دولان، چوناق، سان كەنتلىرىدىكى دېھقانلار بۇغدايىي يېڭىلا ئورۇلۇنغان ئېگىزغا سۈلياۋ يوپۇق يېپىپ قوناق تېرىشقا كىرىشىپ كەتتى. بۇنىڭ بىلەن ئاقسۇ ۋىلايىتى بويىچە 750 مىڭ مو ئېگىز قونقىنى تېرىش پىلانىنىڭ تۇنجى قەدىمى نەتىجىلىك باشلاندى.

ھاۋا كىلىماتىنىڭ تەسىرى تۇپەيلىدىن، بۇ يىل ئاقسۇ ۋىلايىتىدىكى 1 مىليون 500 مىڭ مو كۆزگى بۇغداي 10 كۈن بالدۇر پىشتى. بۇ ئەھۋالغا ئاساسەن، ۋىلايەت بۇ يىلقى ئېگىز قونىقىنى تېرىش پىلانىنى بالدۇر ئورۇنلاشتۇرۇپ، ۋەزىپىنى ھەر بىر يېزا - بازار، كەنت - مەھەللە، ئائىلە - ئېتىزغىچە كونكرېت ئەمەلىيلەشتۈردى. ناھىيە (شەھەر)لەر نۆۋەتتىكى كېۋەز كۆك پىتى، غوزا قۇرتىنىڭ زىيىنى ئېغىر، ئېگىز تېرىلغۇسىغا قويۇلغان تەلەپ يۇقىرى، كەلكۈندىن مۇداپىئە كۆرۈش خىزمىتى جىددىي بولۇۋاتقان ئەھۋالدا ئەمگەك كۈچلىرىنى مۇۋاپىق تەڭشەپ، ھەممە ئىش تولۇرلىرىگە تەك ئەھمىيەت بەردى. ئېگىز تېرىلغۇسىنىڭ سۈرئىتىگە كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن، ۋىلايەت بويىچە بۇغداي ئېتىزلىرىنى ئورمىدىن ئىلگىرى ئوسا قىلىش، يەر تاۋلاشقان ھامان ئورمىنى ئاخىرلاشتۇرۇپ، ئارقىدىنلا يەرنى ئاغدۇرۇپ، ئېگىز تېرىلغۇسىنى باشلاش ئۇسۇلى قوللىنىلدى. شۇنىڭ بىلەن بىللە، بۇ ۋىلايەت يەنە 750 مىڭ مو ئېگىز قونىقىنىڭ 700 مىڭ موسىنى سۈلياۋ يوپۇق يېپىپ تېرىش، ھەر مو يەرگە ئىككى - ئۈچ كۆپ مېتىردىن مەھەللىۋى ئوغۇت، 40 ـ 50 كىلوگرامدىن خىمىيىۋى ئوغۇت بېرىش، سورتلۇق ئورۇقلۇق ئىشلىتىش نىسبىتىنى 100% كە يەتكۈزۈش تەدبىرىنى ئوتتۇرىغا قويۇپ، پۈتۈن يىللىق ئاشلىق ھوسۇلىنى ئاشۇرۇشقا پۈختا ئاساس تىكلىدى. ئىگىلىنىشچە، ئاقسۇ ۋىلايىتىنىڭ ئېگىز قونىقىنى تېرىش پلانى 6- ئاينىڭ ئاخىرىدىن بۇرۇن ئورۇندىلىپ بولىدىكەن، ئاقسۇ شەھىرى 100 مىڭ مو ئېگىز قونىقىنى تېرىش ۋەزىپىسىنى ئورۇندىغاندىن تاشقىرى قىسمەن ئېگىزغا بالدۇر پىشىدىغان شال مايىسى كۆچۈرىدىكەن.

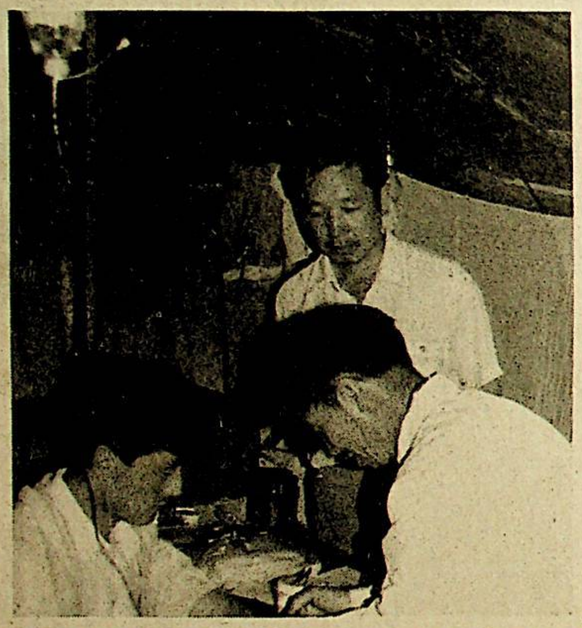

☆ مۇشۇ ئاينىڭ 11- كۈنى قورۇلۇش 1- شىسى ئۇيغۇر داۋالاش، سەھىيە گۈرۇپپىسى جەنۇبىي شىنجاڭ تۆمۈريولى قورۇلۇش ئورنىغا كېلىپ، تۆمۈريول ياساۋاتقان ئىشچى-خىزمەتچىلەرنىڭ كېسىلىنى داۋالىدى.

خىي چېڭشىن فوتوسى

سەنشىيانىڭ كۆيمەن دېگەن يېرىگە مۇددەتسىز بىر كۈن بۇرۇن قىيىش پولات تارغامچا تارتىلىپ بولۇندى

ئادەل كوكلۇنغا جەلىپ ئېلان قىلدۇ

گېزىتىمىزنىڭ كېچىلىك دېجورنى تەھرىرلىرىنىڭ مۇشۇ ئاينىڭ 20 - كۈنى كېچە سائەت نۆلدىن 30 مىنوت ئۆتكەندە شىنجاڭلىق دارۇزانىڭ چاڭجىياڭ دەريالىسىنىڭ سەنشيا بوغۇزىدىن ئۆتۈشىنى تەشكىللەش ھەيئىتىنىڭ فېنجيېدىن بەرگەن تېلېفونىدىن ئۇقۇشچە، سەنشيانىڭ كۆيمەن دېگەن يېرىگە قىيىش پولات تارغامچا تارتىلىپ بولۇندى، بۇنىڭغا كەتكەن خىراجەت كوكلۇن سەرپ قىلغان خىراجەتنىڭ 1% بكىلا توغرا كەلدى.

مەركىزىي تېلېۋىزىيە ئىستانسىسى، گېزىتىمىز، شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومىنىڭ مۇئاۋىن شۇجىسى، جاڭ ژۆنيۇ شىنجاڭ پولات - تۆمۈر (گۇرۇھى) شىركىتىنىڭ باشلىقى ۋاڭ جىيەنجۇڭ قاتارلىقلار بۇ قېتىملىق قىيىش پولات تارتىلىپ بولۇنۇش پائالىيىتىگە قاتناشتى.

تارتىپ بولۇنغان. خىراجەت پېتىشمەسلىك سەۋەبىدىن، بۇ قېتىم 36 جۈپلا قىيىش پولات تارغامچا تارتىلغان، بۇ كوكلۇن ئۆتكەندە تارتقان قىيىش تارغامچىنىڭ پېرىمىغا توغرا كېلىدۇ، بۇنىڭغا كەتكەن خىراجەتنىڭ 1% بكىلا توغرا كەلدى.

جاڭ ژۆنيۇ شىنجاڭ پولات - تۆمۈر (گۇرۇھى) شىركىتىدە تەكشۈرۈپ تەنقىد قىلغاندا مۇنداق دەپ كۆرسەتتى:

شىنجاڭ پولات - تۆمۈر (گۇرۇھى) شىركىتى مەملىكىتىمىزنىڭ دۆلەت كارخانىلىرى ئىسلاھاتىدىكى ئىلغار سەۋىيىگە يېتىشۋېلىشى كېرەك

ئۆز مۇخبىرىمىز لىيۇفېڭ خەۋىر قىلدىۋ: مۇشۇ ئاينىڭ 16 - كۈنى چۈشتىن كېيىن ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومىنىڭ مۇئاۋىن شۇجىسى جاڭ ژۆنيۇ شىنجاڭ پولات - تۆمۈر (گۇرۇھى) شىركىتىدە تەكشۈرۈپ تەنقىد قىلدى. جاڭ ژۆنيۇ پولات تاۋلاش زاۋۇتىنىڭ قۇيمىچىلىق ئۇسكۇنىلىرىنى زىيارەت قىلىپ، ئىشلەپچىقىرىش ئىشلىرىنى ئومۇمىي چۈشىنىش ئاساسىدا، ئىشلەپچىقىرىش، كادىرلار، ئىشچىلارنىڭ ئىسلاھاتنى چوڭقۇرلاشتۇرۇش، ئىشلەپچىقىرىش ئۈنۈمىنى ئۆستۈرۈش، ئىقتىسادىي ئۈنۈمنى يۇقىرى كۆتۈرۈش، ئىشلەپچىقىرىش بىخەتەرلىكى، ساپائەت، مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىدا ئالدىنقى قاتاردا تۇرىدىغان زامانىۋى يېڭى شەھەر ۋە شىنجاڭنىڭ جاڭجياگاڭى» قىلىپ قۇرۇپ چىقىش نىشانىنى ئوتتۇرىغا قويدى.

2. رەھبەرلەر ھەرىكەت مېخانىزمىنى بەرپا قىلىپ، مۇكەممەللەشتۈرۈپ، «بىرىنچى قول رەھبەر» قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىپ، يۇقىرىدىن تۆۋەنگىچە «بىرىنچى قول رەھبەر» ئىككى قولدا تۇتۇش ۋەزىپىتىنى شەكىللەندۈردى.

3. ئىككى مەدەنىيەتنى تەڭ ئورۇنلاشتۇردى، تەڭ ئەمەلىيلەشتۈردى، تەڭ تەكشۈردى، تەكشۈرۈش نەتىجىسىنى ھەر دەرىجىلىك پارتكوم، ھۆكۈمەتنىڭ، تارماقلارنىڭ ئاساسلىق رەھبەرلىرىنىڭ خىزمەت نەتىجىسىنى تۆلچەشنىڭ مۇھىم ئاساسى قىلدى.

4. مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى نىشانلىق باشقۇرۇش مەسۇلىيەت تۈزۈمى ۋە رىقابەتلىشىش، رىغبەتلەندۈرۈش مېخانىزمىنى ئىلگىرى سۈردى. دەرىجىمۇدەرىجە تۆتۈش، قاتلاممۇقاتلام ئەمەلىيلەشتۈرۈشنى تۆتۈش، يۇقىرىدىكىلەر بىلەن تۆۋەندىكىلەر ئالاقىلىشىش، ئۇزۇنسىغا ۋە توغرىسىغا گىرەلىشىپ كەتكەن نىشان مەسۇلىيىتى بويىچە باشقۇرۇش سىستېمىسىنى شەكىللەندۈردى.

5. ئاساسىي پۈختىلاپ، مەھەللە ئىش بېجىرىش باشقارمىلىرىنىڭ رولى ۋە مەسۇلىيىتىنى كۈچەيتتى.

ئىككىنچى، ئالاھىدىلىكنى تۇتۇپ، ئۆستۈرۈشكە ئەھمىيەت بېرىپ، ھەر خىل پائالىيەتلەرگە كۈچلۈك جەلپ قىلىش كۈچى، تۇرتكىلىك كۈچ بەخش ئەتتى

1. تەشۋىق - تەربىيىنى تۇتۇپ، دەۋر مېلودىيىسىنى ياڭرىتتى.

بىرىنچىدىن، تەشۋىق - تەربىيە بازىسى قۇرۇلۇشى، قوشۇن قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتتى. يىل 1ـ ئايدىن 5ـ ئايغىچە تۆمۈر، پولات، پولات ماتېرىياللىرىنىڭ ئىشلەپ چىقىرىلىشى ئۆتكەن يىلىدىكىدىن زور ھەجىدە ئاشتى. ئىشلەپچىقىرىش جەھەتتە مېتالىچىلىق سىستېمىسى ئۆزىنىڭ ئەڭ يۇقىرى سەۋىيىسىنى يېڭىلىدى. ئىشلەپچىقىرىش بىخەتەرلىكى، ساپائەت، مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىدا ئالدىنقى قاتاردا تۇرىدىغان زامانىۋى يېڭى شەھەر ۋە شىنجاڭنىڭ جاڭجياگاڭى» قىلىپ قۇرۇپ چىقىش نىشانىنى ئوتتۇرىغا قويدى.

2. رەھبەرلەر ھەرىكەت مېخانىزمىنى بەرپا قىلىپ، مۇكەممەللەشتۈرۈپ، «بىرىنچى قول رەھبەر» قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىپ، يۇقىرىدىن تۆۋەنگىچە «بىرىنچى قول رەھبەر» ئىككى قولدا تۇتۇش ۋەزىپىتىنى شەكىللەندۈردى.

3. ئىككى مەدەنىيەتنى تەڭ ئورۇنلاشتۇردى، تەڭ ئەمەلىيلەشتۈردى، تەڭ تەكشۈردى، تەكشۈرۈش نەتىجىسىنى ھەر دەرىجىلىك پارتكوم، ھۆكۈمەتنىڭ، تارماقلارنىڭ ئاساسلىق رەھبەرلىرىنىڭ خىزمەت نەتىجىسىنى تۆلچەشنىڭ مۇھىم ئاساسى قىلدى.

4. مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى نىشانلىق باشقۇرۇش مەسۇلىيەت تۈزۈمى ۋە رىقابەتلىشىش، رىغبەتلەندۈرۈش مېخانىزمىنى ئىلگىرى سۈردى. دەرىجىمۇدەرىجە تۆتۈش، قاتلاممۇقاتلام ئەمەلىيلەشتۈرۈشنى تۆتۈش، يۇقىرىدىكىلەر بىلەن تۆۋەندىكىلەر ئالاقىلىشىش، ئۇزۇنسىغا ۋە توغرىسىغا گىرەلىشىپ كەتكەن نىشان مەسۇلىيىتى بويىچە باشقۇرۇش سىستېمىسىنى شەكىللەندۈردى.

5. ئاساسىي پۈختىلاپ، مەھەللە ئىش بېجىرىش باشقارمىلىرىنىڭ رولى ۋە مەسۇلىيىتىنى كۈچەيتتى.

ئىككىنچى، ئالاھىدىلىكنى تۇتۇپ، ئۆستۈرۈشكە ئەھمىيەت بېرىپ، ھەر خىل پائالىيەتلەرگە كۈچلۈك جەلپ قىلىش كۈچى، تۇرتكىلىك كۈچ بەخش ئەتتى

1. تەشۋىق - تەربىيىنى تۇتۇپ، دەۋر مېلودىيىسىنى ياڭرىتتى.

بىرىنچىدىن، تەشۋىق - تەربىيە بازىسى قۇرۇلۇشى، قوشۇن قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتتى. يىل 1ـ ئايدىن 5ـ ئايغىچە تۆمۈر، پولات، پولات ماتېرىياللىرىنىڭ ئىشلەپ چىقىرىلىشى ئۆتكەن يىلىدىكىدىن زور ھەجىدە ئاشتى. ئىشلەپچىقىرىش بىخەتەرلىكى، ساپائەت، مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىدا ئالدىنقى قاتاردا تۇرىدىغان زامانىۋى يېڭى شەھەر ۋە شىنجاڭنىڭ جاڭجياگاڭى» قىلىپ قۇرۇپ چىقىش نىشانىنى ئوتتۇرىغا قويدى.

2. رەھبەرلەر ھەرىكەت مېخانىزمىنى بەرپا قىلىپ، مۇكەممەللەشتۈرۈپ، «بىرىنچى قول رەھبەر» قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىپ، يۇقىرىدىن تۆۋەنگىچە «بىرىنچى قول رەھبەر» ئىككى قولدا تۇتۇش ۋەزىپىتىنى شەكىللەندۈردى.

3. ئىككى مەدەنىيەتنى تەڭ ئورۇنلاشتۇردى، تەڭ ئەمەلىيلەشتۈردى، تەڭ تەكشۈردى، تەكشۈرۈش نەتىجىسىنى ھەر دەرىجىلىك پارتكوم، ھۆكۈمەتنىڭ، تارماقلارنىڭ ئاساسلىق رەھبەرلىرىنىڭ خىزمەت نەتىجىسىنى تۆلچەشنىڭ مۇھىم ئاساسى قىلدى.

4. مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى نىشانلىق باشقۇرۇش مەسۇلىيەت تۈزۈمى ۋە

مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى تېرىشىپ ئىلگىرى سۈرەيلى

ـ ئاقسۇ شەھىرىنىڭ مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشى توغرىسىدا

ئاقسۇ شەھىرىدىكى ھەر مىللەت خەلقى ئىگىلىكى، سانائەت، مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشى، شەھەر قۇرۇلۇشىدا ئالدىنقى قاتاردا تۇرىدىغان زامانىۋى يېڭى شەھەر ۋە شىنجاڭنىڭ جاڭجياگاڭى» قىلىپ قۇرۇپ چىقىش نىشانىنى ئوتتۇرىغا قويدى.

بىرىنچى، مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى گەۋدىلىك ئورۇنغا قويۇپ، «بىرىنچى قول رەھبەر ئىككى قولدا تۇتۇش»نى يادرو قىلغان رەھبەرلەر ھەرىكەت مېخانىزمىنى بەرپا قىلدى، مۇكەممەللەشتۈردى

ئاقسۇ شەھەرلىك پارتكوم، شەھەرلىك ھۆكۈمەت پارتىيە 14ـ نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتى 5ـ، 6ـ ئومۇمىي يىغىنلىرىنىڭ روھىنى ئىستايىدىل ئىزچىللاشتۇرۇپ، ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى تونۇش ۋە ئەمەلىيەت جەھەتتە گەۋدىلىك ئورۇنغا قويۇپ، ئىشنى پىلان تۈزۈش، رەھبەرلەرنىڭ ھەرىكەت مېخانىزمىنى بەرپا قىلىش، مۇكەممەللەشتۈرۈش، «بىرىنچى قول» قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىشتىن باشلاپ، مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى ئىقتىسادىي خىزمەتكە ۋە كەسپىي خىزمەتلەرگە سىڭدۈردى.

1. پىلان تۈزۈپ، رامكا ۋە ستېما شەكىللەندۈردى. مۇشۇ ئاينىڭ 16 - كۈنى چۈشتىن كېيىن ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومىنىڭ مۇئاۋىن شۇجىسى جاڭ ژۆنيۇ شىنجاڭ پولات - تۆمۈر (گۇرۇھى) شىركىتىدە تەكشۈرۈپ تەنقىد قىلدى. جاڭ ژۆنيۇ پولات تاۋلاش زاۋۇتىنىڭ قۇيمىچىلىق ئۇسكۇنىلىرىنى زىيارەت قىلىپ، ئىشلەپچىقىرىش ئىشلىرىنى ئومۇمىي چۈشىنىش ئاساسىدا، ئىشلەپچىقىرىش، كادىرلار، ئىشچىلارنىڭ ئىسلاھاتنى چوڭقۇرلاشتۇرۇش، ئىشلەپچىقىرىش ئۈنۈمىنى ئۆستۈرۈش، ئىقتىسادىي ئۈنۈمنى يۇقىرى كۆتۈرۈش، ئىشلەپچىقىرىش بىخەتەرلىكى، ساپائەت، مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىدا ئالدىنقى قاتاردا تۇرىدىغان زامانىۋى يېڭى شەھەر ۋە شىنجاڭنىڭ جاڭجياگاڭى» قىلىپ قۇرۇپ چىقىش نىشانىنى ئوتتۇرىغا قويدى.

2. رەھبەرلەر ھەرىكەت مېخانىزمىنى بەرپا قىلىپ، مۇكەممەللەشتۈرۈپ، «بىرىنچى قول رەھبەر» قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىپ، يۇقىرىدىن تۆۋەنگىچە «بىرىنچى قول رەھبەر» ئىككى قولدا تۇتۇش ۋەزىپىتىنى شەكىللەندۈردى.

3. ئىككى مەدەنىيەتنى تەڭ ئورۇنلاشتۇردى، تەڭ ئەمەلىيلەشتۈردى، تەڭ تەكشۈردى، تەكشۈرۈش نەتىجىسىنى ھەر دەرىجىلىك پارتكوم، ھۆكۈمەتنىڭ، تارماقلارنىڭ ئاساسلىق رەھبەرلىرىنىڭ خىزمەت نەتىجىسىنى تۆلچەشنىڭ مۇھىم ئاساسى قىلدى.

4. مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى نىشانلىق باشقۇرۇش مەسۇلىيەت تۈزۈمى ۋە

ئاقسۇ شەھرىنى جەنۇبىي شىنجاڭدىكى بېزا

ئابلەت ئابدۇرېشىت ياپونىيىلىك مېھمانلار بىلەن كۆرۈشتى

ئۆز مۇخبىرىمىز چېن يەن خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونىمىز رەئىسى ئابلەت ئابدۇرېشىت 6- ئاينىڭ 19 - كۈنى كەچتە «خەلق» سارىيىنىڭ قەشقەر زالىدا ئاپتونوم رايونىمىزغا زىيارەتكە كەلگەن ياپونىيە دابەن سانائەت - سودا كېڭىشىنىڭ جۈڭگونىڭ ئىچكى قۇرۇقلۇقىغا مەبلەغ سېلىش مۇھىتىنى تەكشۈرۈش ئۆمىكىدىكىلەر بىلەن سەممىي كۆرۈشتى.

كۆرۈشۈشتە ئابلەت ئابدۇرېشىت مېھمانلارغا ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىقتىسادىي، ئىجتىمائىي تەرەققىيات ئەھۋالىنى، مەبلەغ سېلىش مۇھىتى ۋە مول بايلىق ئەۋزەللىكىنى تونۇشتۇردى. ئۇ مۇنداق دېدى: مۇشۇ سورۇندىكى دوستلارنىڭ كۆپىنچىسى شىنجاڭ بىلەن ھەر جەھەتتە ھەمكارلىق مۇناسىۋىتى ئورناتتى، ئىشىنىمەنكى، بۇنىڭدىن كېيىن ئىككى تەرەپنىڭ ھەمكارلىق ساھەسى يەنمۇ كېڭىيىدۇ، ئىقتسادىي ئالاقىسى يەنمۇ كۈچىيىدۇ.

ئۇ مەك باشلىقى چۈتيەن خۇيشيۈك كۆرۈشۈشتە مۇنداق دېدى: دابەننىڭ جۈڭگو بىلەن ئىقتسادىي ئالاقە قىلىۋاتقىنىغا ئۇزاق بولدى، شىنجاڭ بىلەنمۇ كۆپ جەھەتتە ھەمكارلىشىۋاتىدۇ. بۇ قېتىمقى تەكشۈرۈش ئارقىلىق تېخىمۇ كۆپ ساھەدە ئىككى تەرەپ ھەمكارلىقىنى يەنمۇ كۈچەيتىشكە تىرىشىمىز.

بۇ يىل شىنجاڭ پولات - تۆمۈر (گۇرۇھى) شىركىتى خام ئەشيا باھاسى ئۆرلەپ كېتىشتەك كەسكىن ۋەزىيەتكە دۇچ كەلدى. شىنجاڭ پولات- تۆمۈر (گۇرۇھى) شىركىتى خەندەن پولات - تۆمۈر زاۋۇتىدىن ئۆگىنىپ، سەرپىياتنى تۆۋەنلىتىپ ئۇنۇمنى ئاشۇرۇشقا كۈچ چىقىرىپ، ھەققىي كۆرۈنەرلىك ئۇنۇم ھاسىل قىلدى. بۇ ئىشلىگەنلىكىنى، كادىرلار، ئىشچىلارنىڭ سەرپىياتنى تۆۋەنلىتىپ، ئۇنۇمنى ئاشۇرۇشقا باش قاتۇرغانلىقىنى كۆرۈپ خۇشال ھالدا مۇنداق دېدى: «شىنجاڭ پولات - تۆمۈر گۇرۇھىنى خەندەن پولات- تۆمۈر زاۋۇتىدىن ھەققىي ئۆگىنىپتۇ. ئۆگىنىش ئارقىلىق ئۇنۇم ھاسىل قىپتۇ. شىنجاڭ پولات - تۆمۈر گۇرۇھى ئىسلاھات قەدىمىنى يەنمۇ تېزلىتىپ، پۈتۈن مەملىكەتتىكى دۆلەت ئىلكىدىكى كارخانىلارنىڭ ئىلغار سەۋىيىسىگە يېتىشۇېلىشى كېرەك.»

ئۇ مەك باشلىقى چۈتيەن خۇيشيۈك كۆرۈشۈشتە مۇنداق دېدى: دابەننىڭ جۈڭگو بىلەن ئىقتسادىي ئالاقە قىلىۋاتقىنىغا ئۇزاق بولدى، شىنجاڭ بىلەنمۇ كۆپ جەھەتتە ھەمكارلىشىۋاتىدۇ. بۇ قېتىمقى تەكشۈرۈش ئارقىلىق تېخىمۇ كۆپ ساھەدە ئىككى تەرەپ ھەمكارلىقىنى يەنمۇ كۈچەيتىشكە تىرىشىمىز.

«جۈڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسى ياشىسۇن»

- قۇمۇل شەھرى ياۋلۇق تەڭرىتاغ چارۋىچىلارنى كۆچۈرۈپ نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش تەرەققىيات رايونى توغرىسىدا

ئۆز مۇخبىرىمىز ۋاڭ دېڭگۈي

ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ شۇجىسى ۋاڭ لېچۈەن ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرى 6- ئاينىڭ 15 - كۈنى چۈشتىن بۇرۇن قۇمۇل شەھرى ياۋلۇق تەڭرىتاغ چارۋىچىلارنى كۆچۈرۈپ نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش تەرەققىيات رايونىغا خىزمەت تەكشۈرۈشكە كەلگەندە تەرەققىيات رايونىدىكى ھەر مىللەت كادىرلار ۋە ئامما چەكسىز خۇشاللىققا چۆمدى.

بېيجىڭ ۋاقتى سائەت 12 لەردە ۋاڭ لېچۈەن شۇجى ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرى ئاپتوموبىل بىلەن تەرەققىيات رايونىغا يېتىپ كەلدى. يۇقۇل تەرەققىيات رايونى قاينام تاشقىنلىقتا چۆمدى. كىشىنىڭ دېققىتىنى قوزغايدىغىنى شۇكى، 16 نەپەر ئۇيغۇر پىشقەدەم دىنىي زات رەتلىك كىيىنىپ، ئىككى قاتار بولۇپ تىزىلىپ «جۈڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسى ياشىسۇن» دېگەن خەت يېزىلغان تۇت مېتىر ئۇزۇنلۇقتىكى قىزىل پلاكاتنى كۆتۈرۈپ، چوڭقۇر ھېسسىياتى بىلەن ئاپتونوم رايون رەھبەرلىرىگە ھۆرمەت بىلدۈردى. ئابرۇيلۇق ئىككى ئۇيغۇر بوۋاي بىر قىزىل كونۇبرتنى ۋاڭ لېچۈەنگە ئۇزىتىپ تۇرۇپ، ئانچە راۋان بولمىغان خەنزۇ تىلىدا: «ۋاڭ شۇجى، بۇ بىزنىڭ قۇمۇل شەھرى تەڭرىتاغ يېزىسىدىكى 400 نامرات چارۋىچى ئائىلىسىنى نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇپ بېيىتىش مەسلىسىنى ئۆزۈل - كېسىل ھەل قىلىشىدىكى مۇھىم قۇرۇلۇشى ئىدى. تەرەققىيات رايونىنىڭ پىلانىدىكى يەر كۆلىمى 13 مىڭ مو، قۇرۇلۇشقا سېلىنىدىغان ئومۇمىي مەبلەغ 22 مىليون 600 مىڭ يۈەندىن ئاشىدۇ، ئۇ يەر ئېچىش، سۇ ئېلېكتر مۇئەسسەسلىرى قۇرۇلۇشى، مەھەللە قۇرۇلۇشى ۋە باشقا يۇرۇشلەشتۇرۇش مۇئەسسەسلىرى قۇرۇلۇشىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ. ئۇنى شەھەرلىك پارتكوم، شەھەرلىك ھۆكۈمەت بىر تۇتاش باشقۇرىدۇ. ھازىر 1997- يىللىق بىرىنچى قارارلىق قۇرۇلۇش ئاساسەن تاماملاندى، 396 چارۋىچى ئائىلىسى ئۆچۈن سېلىنغان ئۆيلەر ئاساسەن پۈتتى. باشقا يۇرۇشلەشتۇرۇش قۇرۇلۇشلىرى داۋاملىشىۋاتىدۇ.

يولداش ۋاڭ لېچۈەن تەرجىمان ئارقىلىق دىنىي زاتلاردىن «قېنى، كۆڭلۈڭلاردىكىنى ئېيتىپ بېقىڭلار، مۇشۇنداق كۆچۈرۈش ياخشىمىكەن؟» دەپ سورىدى. 16 ئۇيغۇر بوۋاي تەڭلا: «ياخشى ئىكەن» دەپ جاۋاب بەردى.

سىدىق سەلەي ئاخۇن مۇنداق دېدى: «تەڭرىتاغ يېزىسى يۆلەك بولۇش تەرەققىيات رايونى قۇمۇل شەھەرلىك پارتكوم، شەھەرلىك ھۆكۈمەتنىڭ تەڭرىتاغ يېزىسىدىكى 400 نامرات چارۋىچى ئائىلىسىنى نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇپ بېيىتىش مەسلىسىنى ئۆزۈل - كېسىل ھەل قىلىشىدىكى مۇھىم قۇرۇلۇشى ئىدى. تەرەققىيات رايونىنىڭ پىلانىدىكى يەر كۆلىمى 13 مىڭ مو، قۇرۇلۇشقا سېلىنىدىغان ئومۇمىي مەبلەغ 22 مىليون 600 مىڭ يۈەندىن ئاشىدۇ، ئۇ يەر ئېچىش، سۇ ئېلېكتر مۇئەسسەسلىرى قۇرۇلۇشى، مەھەللە قۇرۇلۇشى ۋە باشقا يۇرۇشلەشتۇرۇش مۇئەسسەسلىرى قۇرۇلۇشىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ. ئۇنى شەھەرلىك پارتكوم، شەھەرلىك ھۆكۈمەت بىر تۇتاش باشقۇرىدۇ. ھازىر 1997- يىللىق بىرىنچى قارارلىق قۇرۇلۇش ئاساسەن تاماملاندى، 396 چارۋىچى ئائىلىسى ئۆچۈن سېلىنغان ئۆيلەر ئاساسەن پۈتتى. باشقا يۇرۇشلەشتۇرۇش قۇرۇلۇشلىرى داۋاملىشىۋاتىدۇ.

يولداش ۋاڭ لېچۈەن تەرجىمان ئارقىلىق دىنىي زاتلاردىن «قېنى، كۆڭلۈڭلاردىكىنى ئېيتىپ بېقىڭلار، مۇشۇنداق كۆچۈرۈش ياخشىمىكەن؟» دەپ سورىدى. 16 ئۇيغۇر بوۋاي تەڭلا: «ياخشى ئىكەن» دەپ جاۋاب بەردى.

سىدىق سەلەي ئاخۇن مۇنداق دېدى: «تەڭرىتاغ يېزىسى ئەزەلدىن نامرات قاتلىق سوغۇق بولىدىغان، تەبىئىي شارائىتى ناچار تاغلىق يېزا، ئادەم ۋە چارۋىلارنىڭ ياشىمىقى ناھايىتى تەس. ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم، ھۆكۈمەت چاقىرىق چقىرىپ، قۇمۇل ۋىلايەتلىك پارتكوم، مەمۇرىي مەھكىمە ناھايىتى نۇرغۇن مەبلەغ ۋە قاۋۇل كادىرلارنى ئاجرىتىپ، نامراتلىقتىن قۇتۇلۇپ بېيىشىمىزغا ياردەم بەردى. كۆچۈشىمىزگە مەدەت بەردى. بىز كومپارتىيىگە چىن كۆڭلىمىزدىن رەھمەت ئېيتىمىز. كومپارتىيىنىڭ رەھبەرلىكىنى ھمايە قىلىمىز». «ھەممىمىز بىر ئېغىزدىن جۈڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسى ياشىسۇن، دەپ توۋلايمىز».

يولداش ۋاڭ لېچۈەن چىن يۈرەكتىن ئېيتىلغان بۇ سۆزلەرنى ئاڭلاپ ئىنتايىن خۇشال بولدى. ئۇ ئۇنلۇك ئاۋاز بىلەن كۆپچىلىككە مۇنداق دېدى: «ياخشى! كۆپچىلىك نامراتلارنى كۆچۈرۈپ يار - يۆلەك بولۇشنىڭ ياخشىلىقىنى ھېس قىپتۇ. ھەممىمىز بىرلىكە ئامال قىلىپ، كۆچۈرۈش ئىشىنى ياخشى ئىشلەيلى، ئىراق كۆچۈشكە نۇرغۇن مەبلەغ كېتىدۇ. ھۆكۈمەتكىلا تايانغان بىلەن بولمايدۇ. سىلەرگىلا تايانغان بىلەنمۇ بولمايدۇ، ھەممىمىز بىر نىيەتتە كۈچ چىقىرىپ، بۇ ئىشنى ياخشى ئالايلى!»

شۇ سورۇندىكى نەچچە ئون خەنزۇ، ئۇيغۇر يۇرتداش قىزغىن چاۋاك چېلىشتى. 16 ئۇيغۇر دىنىي زاتمۇ يەنە بىر قېتىم تەڭلا: «ياخشى بولدى» دېيىشتى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى ھەم شىنجاڭ، چۆڭچىك، خوتەن قاتارلىق ئۆلكە، ئاپتونوم رايون، شەھەردىن كەلگەن مۇخبىرلار ۋە شاڭخەي دۇنيا جېنىس باش شتابىنىڭ ۋەكىللىرى يىغىندا قېنىجيگە يېتىپ كەلدى. ئادىل مۇخبىرنىڭ زىيارىتىنى قوبۇل قىلغاندا تولۇق ئۈشەنچ بىلەن كوكلۇن ياراتقان جېنىس رېكورتىنى بۇزۇپ تاشلايدىغانلىقىنى بىلدۈردى.

ئۇرۇمچى شەھىرىدە شياڭگاڭنىڭ قايتۇرۇۋېلىنىشى تەبرىكلەش ھۇناسۋىتى بىلەن 10 مىڭ كىشىلىك بەدەن چىنقتۇرۇش پائالىيىتى ئۆتكۈزۈلدى

ئۆز مۇخبىرىمىز يەن تىلا خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايون ۋە ئۇرۇمچى شەھىرى شياڭگاڭنىڭ قايتۇرۇۋېلىنىشىنى تەبرىكلەش ئۈچۈن، مۇشۇ ئاينىڭ 28 - كۈنى 10 مىڭ كىشىلىك بەدەن چىنقتۇرۇش كۆرۈكى ئۆتكۈزىدۇ. بۇ پائالىيەتكە جەددىي تەييارلىق قىلىنىۋاتىدۇ.

ئۇقۇشىمىزچە، پائالىيەت كۈنى ئۇرۇمچى شەھىرىگە قاراشلىق 7 رايون، بىر ناھىيىنىڭ ۋەكىللىرىدىن تەركىب تاپقان 6000 كىشىلىك قوشۇن شەھەرنىڭ تۆت تەرىپىدىن يولغا چقىپ، ئۈچ كىلومېتىر يۈگۈرۈپ ئاساسىي يېغىن مەيدانى - نەنمىن تەنتەربىيە مەيدانىغا كىرىدىكەن. ئارقىدىنلا ئاساسىي يېغىن مەيدانىدىكى 2000 كىشى 8- يۇرۇش رادىئو گىمناستىكىسى ۋە تەيجى گۈمپىسى، ياڭگار ئويۇنى قاتارلىقلارنى كۆرسىتىدىكەن.

ئۇرۇمچىدە «شياڭگاڭنىڭ تارىخى ۋە تەرەققىياتى» ناملىق چوڭ تېپتىكى فوتو سۈرەت كۆرگەزمىسى ئېچىلدى

ئۆز مۇخبىرىمىز مۇھەممەت نىياز خەۋەر قىلىدۇ: «شياڭگاڭنىڭ تارىخى ۋە تەرەققىياتى» ناملىق چوڭ تېپتىكى فوتو سۈرەت كۆرگەزمىسى مۇشۇ ئاينىڭ 20 - كۈنى ئۇرۇمچىدە ئېچىلدى.

بۇ فوتو سۈرەت كۆرگەزمىسى بۇ يىل 4 - ئاينىڭ 1 - كۈنىدىن باشلاپ ئاپتونوم رايونىمىزدىكى 12 ۋىلايەت، ئوبلاستنىڭ مەركىزىي شەھەرلىرى، شىخەنزە، قاراماي قاتارلىق شەھەرلەردە سەييارە كۆرگەزمە قىلىنىپ، شۇ يەردىكى ھەر مىللەت خەلقىنىڭ قىزغىن ئالقىشىغا ئېرىشكەن. كۆرگەزمە ئارقىلىق ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر مىللەت خەلقى بىر قېتىملىق ۋەتەنپەرۋەرلىك تەربىيىسىگە ئىگە بولغانىدى. كۆرگەزمىگە قويۇلغان 400 پارچىدىن ئارتۇق فوتو سۈرەتتە «جۈڭگو- ئەنگلىيە قوشما بايانات»نىڭ ئىمزالىنىشى، «شياڭگاڭ ئېگىزلىك قانۇنى»نىڭ بارلىققا كېلىشى قاتارلىق قىممەتلىك كۆرۈنۈشلەر ئىپادىلەنگەن، شياڭگاڭنىڭ 150 يىلدىن بۇيانقى ئىجتىمائىي، ئىقتىساد، مەدەنىيەت تەرەققىيات ئەھۋالى، شۇنداقلا شياڭگاڭ بىلەن ئىچكى ئۆلكىلەرنىڭ مۇناسىۋىتى، شياڭگاڭ بىلەن ئىچكى ئۆلكىلەردىكى خەلقلەرنىڭ مۇناسىۋەتى تونۇشتۇرۇلغان.

مەدەنىيەت مىنىستىرلىكى، گوۋۇيۈەن شياڭگاڭ، ئاۋمېن ئىشلىرى ئىشخانىسى، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم تەشۋىقات بۆلۈمى قاتارلىق ئورۇنلار ئويۇشتۇرغان بۇ كۆرگەزمە 7 - ئاينىڭ 3 - كۈنىگىچە 14كۈن ئېچىلىدۇ.

شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتۇرۇلۇشىنى كۈتۈۋالايلى

نامراتلارغا نەزەرىيات تارقىلىق يار - يۆلەك بولايلى

ئىلى قازاق ئاپتونوم ئوبلاستىدا نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش بويىچە ئۆتكەلگە ھۆجۇم قىلىش جېڭى قانات يايماقتا

ئۆز مۇخبىرىمىز **نىلۇپەر قاسىم** خەۋىر قىلىدۇ: بۇ يىل ئىلى قازاق ئاپتونوم ئوبلاستى كۆچلۈك تەدبىر قوللىنىپ، بۇ يىلدىن باشلاپ ئۇچ يىلدا 150 مىڭ ئاھالىنىڭ كىيىمىنى پۈتۈن، قورسىقىنى توق قىلىش جېڭىگە ئاتلاندى.

بۇ ئوبلاستتا 28 مىڭ نامرات ئائىلە، 150 مىڭ نامرات ئاھالە بار. بۇ يىل ئىلى ئوبلاستىدىكى ھەر دەرىجىلىك پارتىيە، ھۆكۈمەت رەھبەرلىرى نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش بويىچە ئۆتكەلگە ھۆجۇم قىلىشنى ئوبلاستنىڭ ئىككىنچى باسقۇچلۇق ئىستراتېگىيىلىك نىشانىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇشنىڭ زور ئىستراتېگىيىسى ئورنىغا قويدى، ئوبلاستتا نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش خىزمىتىنى كۈرۈپىسى 2 - ئاينىڭ 24 - كۈنى ئۇلار قۇرۇلدى، گۇرۇپپا باشلىقلىقىنى ئوبلاست باشلىقى ئۇستىگە ئالدى. ئىلى، ئالتاي، تارباغاتاي ۋىلايەتلىرىدىمۇ نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش خىزمىتىگە رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىلىرى قۇرۇلۇپ، پارتىيە، ھۆكۈمەتنىڭ ئاساسلىق رەھبەرلىرى رەھبەرلىك گۇرۇپپىسىنىڭ گۇرۇپپا باشلىقلىق ۋەزىپىسىنى ئۈستىگە ئالدى، ئوبلاستلىق پارتكومنىڭ تەلىپى بويىچە، ئىلى، ئالتاي، تارباغاتاي ۋىلايەتلىرىدىن بىردىن نامرات يېزا تاللاندى ھەمدە ئوبلاستقا بۇاستە قاراشلىق ئورگانلاردىن خىزمەت ئىقتىدارى كۈچلۈك، ئەمەلىي ئىشلەش روھىغا باي كادىرلار ئاجرىتىلىپ، نامراتلارغا يار- يۆلەك بولۇش خىزمىتى گۇرۇپپىسى تەشكىللىنىپ، بۇ يىل 2 - ئاينىڭ 24 - كۈنى ئۇلار بەلگىلەنگەن نامرات يېزا، كەنتلەرگە يېتىپ بېرىپ، ئۇچ يىللىق نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش خىزمىتىنى باشلىۋەتتى. ئىلى ۋىلايىتىدە 10 مىڭ كادىر 10 مىڭ نامرات ئائىلىگە يار - يۆلەك بولۇشقا ئاجرىتىلدى. بۇ ۋىلايەت بۇ يىلدىن باشلاپ يەنە ھەر يىلى تۇرلۇك خراجەتتىن 300 مىڭ يۈەن ئاجرىتىپ، نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش ئايلانما مەبلىغى قىلىشنى قارار قىلدى. تارباغاتاي ۋىلايىتىدە نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇشتا بۇ يىل ماددىي جەھەتتىن قوتقۇزۇشنى ئېچىش خاراكتېرلىك ئىشلەپچىقىرىش ئارقىلىق قوتقۇزۇشقا ئۆزگەرتىش، نامرات ناھىيە، يېزىلارغا يار - يۆلەك بولۇشنى نامرات كەنت، ئائىلىلەرگە يار - يۆلەك بولۇشقا ئۆزگەرتىش ۋە نامراتلارنى پەن - تېخنىكا بىلىملىرى بويىچە تەربىيىلەش تەدبىرى يولغا قويۇلدى. ئالتاي ۋىلايىتى ئۆز يېرىنىڭ بايلىق مەنبەسى، جۇغراپىيىلىك ئەۋزەللىكىدىن پايدىلىنىپ تېرىقچىلىق، باقمىچىلىق، پىششىقلاپ ئىشلەش كەسپى تۈرلىرىنى يولغا قويدى، ئۇلار يەنە بۇ يىلدىن باشلاپ مالىيەدىن 200 مىڭ يۈەن ئاجرىتىپ، نامراتلارغا يار- يۆلەك بولۇش مۇكاپات فوندى تەسىس قىلدى.

سايباغ رايونى ئىككى نامرات كەنتكە ئىككى تراكتور يارەدىم قىلدى

ئۆز مۇخبىرىمىز **مەدەنىيەت مۇھەممەتربەھىم** خەۋىر قىلىدۇ: ئۇرۇمچى شەھىرىنىڭ سايباغ رايونى يېقىندا ئىككى تراكتور سېتىۋېلىپ، ئۇرۇمچى ناھىيەسىدىكى شياۋ چۈيزى يېزىسىنىڭ «تىيانشان» كەنتى ۋە يۇكشاك يېزىسىنىڭ «گۈكشك» كەنتىگە يارەدىم قىلدى.

سايباغ رايونى نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش پائالىيىتىگە ئاكتىپ ئاۋاز قوشۇپ، نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش خىزمىتىگە رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسى قۇردى. ئۆزىنىڭ نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش نۆۋەتچىسى شياۋ چۈيزى يېزىسىنىڭ «تىيانشان» كەنتى بىلەن يۇكشاك يېزىسىنىڭ «گۈكشك» كەنتىگە كۆپ قېتىم ئادەم ئەۋەتىپ، بۇ ئىككى كەنتنى نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇش روئى بويىچە تەكشۈرۈپ تەتقىق قىلدى. شۇ ئاساستا «تىيانشان» كەنتى ۋە «گۈكشك» كەنتىنى نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇش پىلانىنى تۈزۈپ چىقتى. يېقىندا بۇ رايون 220 مىڭ يۈەن ئاجرىتىپ «55» تېپلىق ئىككى تراكتور سېتىۋېلىپ، بۇ ئىككى كەنتنىڭ ئىشلەپچىقىرىشىنى تەرەققىي قىلدۇرۇشىغا ياردەم قىلدى.

ئاتۇش شەھىرى نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇش بويىچە ئىلغارلىقنى قولغا كەلتۈرۈش پائالىيىتىنى قانات يايدۇردى

ئۆز مۇخبىرىمىز **نۇرىيە ئىمامنىياز، ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز مۇختەر غېنى** خەۋىر قىلىدۇ: ئاتۇش شەھىرى نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش خىزمىتىنى «بىر بېكىتىپ بەش يىلغىچە ئۆزگەرتمەسلىك، نامراتلىقتىن قۇتۇلمىغۇچە مۇناسىۋەتنى ئۈزمەسلىك، نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇش بويىچە ئىلغارلىقنى قولغا كەلتۈرۈش» پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇپ، دەسلەپكى ئۈنۈمگە ئېرىشتى.

بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان ئاتۇش شەھەرلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى ئورگان كادىرلىرىدىن 287 نى يەتتە گۇرۇپپا قىلىپ تەشكىللەپ، نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇش بويىچە ئىلغارلىقنى قولغا كەلتۈرۈش پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇپ، دەسلەپكى مەزگىلدە ئاساسلىقى ئىككى ئىشنى قىلدى. بىرى، ئاساسلىق ئىشلەپچىقىرىش تارماقلىرىنى ئىلغار قىلىپ تەربىيىلەپ، ئۇلارنى ئاساسلىق كۈچ بىلەن نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەشكە يېتەكلىدى. ئىككىنچىسى، ئاساسلىق ئىشلەپچىقىرىش تارماقلىرىنى ئىلغار قىلىپ تەربىيىلەپ، ئۇلارنى ئاساسلىق كۈچ بىلەن نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەشكە يېتەكلىدى. ئاتۇش شەھىرى ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونىدىكى ئەڭ ئىلگىرى باشلانغان شەھەر بولۇپ، ئۇ 1994-يىلى 3-ئايدا باشلانغان. ئۇ ھازىرغىچە 3 قېتىم كېڭەيتىلىپ، ھازىر 1 شەھەر، 3 يېزا، 1 يېزا باشقۇرۇلىدىغان 1 ئورمانچىلىق ساھەسى، 1 ئىشچىلار مەھەللىسى، 1 ئىقتىسادىي تەرەققىيات رايونى ۋە 1 ئىلىم-پەن ئىگىلىكى ئۆز ئىچىگە ئالغان 8 ئىشلەپچىقىرىش تارماقلىرىنى ئىلغار قىلىپ تەربىيىلەپ، ئۇلارنى ئاساسلىق كۈچ بىلەن نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەشكە يېتەكلىدى. ئاتۇش شەھىرى ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونىدىكى 67 كەنتكە بارغاندىن كېيىن، نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش خىزمىتىنى چۆرىدىگەن ھالدا پارتىيە تەشكىلاتلىرى يادرو قىلىنغان ئاساسىي قاتلام تەشكىلاتلىرىنى تەرتىپكە سېلىش خىزمىتىنى چىڭ تۇتۇپ ئىشلەدى. شۇ ئاساستا، يېزا، كەنتلەرنىڭ، نامرات دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ ئىشلەپچىقىرىش، تۇرمۇش قىيىنچىلىقلىرىنى ھەل قىلىپ، ئۇلارنىڭ تويۇنۇش، كىيىنىش مەسلىسىنى ھەل قىلىشقا يېقىندىن كۆڭۈل بۆلدى. ئۆزى تۇرغان ئورۇنلاردىكى توي - تۆكۈن، ئۆلۈم-يېتىم ئىشلىرىدىكى مەشىمەتچىلىكىنى ئوبدان ئاسىس سېلىندى.

شىنجاڭ ئاشىول ئىندارىسى داۋابەن قۇرۇلۇشى تەرەققىياتنى تېزلىتىپ، داۋابەن ئىشچىلىرىنىڭ تۇرمۇش، خىزمەت شارائىتىنى ئۈزلۈكسىز ياخشىلاماقتا

ئۆز مۇخبىرىمىز **ئابلاجان ئەمەت، ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز مۇھەممەت قاسىم** خەۋىر قىلىدۇ: شىنجاڭ ئاشىول ئىندارىسى يېقىنقى يىللاردىن بۇيان داۋابەن قۇرۇلۇشىغا ئەھمىيەت بېرىپ، مەبلەغ كەمچىل بولۇۋاتقان ئەھۋالدا سېلىنمىنى يەنىلا ئۆزلۈكسىز كۆپەيتىپ، داۋابەن ئىشچىلىرىنىڭ تۇرمۇش، خىزمەت شارائىتىنى كۆرۈنەرلىك ياخشىلىدى.

ئاپتونوم رايونىمىز بويىچە 500 دىن ئارتۇق داۋابەن بار. ئىلگىرى ئۇ داۋابەندە ئىشلەيدىغانلارنىڭ كۆپ قىسمى گەمە ئۆيلەردە يېتىپ - قوپاتتى. شىنجاڭ ئاشىول ئىندارىسى يېقىنقى يىللاردىن بۇيان نۇرغۇن قىيىنچىلىقلارغا دۇچ كەلگەن بولسىمۇ، جاپاغا چىداپ ئىگىلىك تىكلەش روھىنى جارى قىلدۇرۇپ، داۋابەندە ئىشلەرنىڭ شارائىتىنى زور دەرىجىدە ياخشىلىدى. خوتەن، شىنخەنزە ئاشىول باش ئۇچاستىكلىرى داۋابەنلەرنى ئۆلچەملەشتۇرۇش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلىدى، قۇمۇل ئاشىول باش ئۇچاستىكسى داۋابەندە داچىلاشتۇرۇپ، داۋابەندە ئەسلىھەلەرنى تولۇقلاپ، ئىشچىلارنىڭ مەنىۋى تۇرمۇشىنى جانلاندۇردى. قەشقەر ئاشىول باش ئۇچاستىكسى داۋابەنلەرنى باغۋارانلاشتۇرۇش، كۆكەرتىش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەپ، ئوبدان ئۇنۇمگە ئېرىشتى، ھازىرغىچە 31 داۋابەندە باغ بىنا قىلىندى، بۇنىڭ ئومۇمىي كۆلىمى 364.5 موغا، ھۆللەرنىڭ تۇرى نەچچە ئون خىلغا يەتتى، 4503 مېتىر ئۇزۇنلۇقتا ئۇزۇم كارىدورى ياسالدى. دېڭىز يۈزىدىن 4700 مېتىردىن كۆپرەك ئېگىزلىككە جايلاشقان، شارائىتى ئىنتايىن جاپالىق قونجىراپ داۋابەندە كۆكتات پارنىكى ياسىلىپ، داۋابەن ئىشچىلىرى ئۆزى ئىشلەپ چىقارغان يېڭى كۆكتاتلارنى يېيىلەيدىغان بولدى. ھازىرغىچە شىنجاڭ بويىچە 240 داۋابەن داچىلاشتۇرۇلغان داۋابەن قىلىپ قۇرۇپ چىقىلدى.

شىنجاڭ ئاشىول ئىندارىسى داۋابەن قۇرۇلۇشىغا پەقەت بۇلتۇر بىر يىل ئىچىدىلا 50 مىليون يۈەن مەبلەغ ئاجراتتى، بۇنىڭدىن باشقا ھەرقايسى باش ئۇچاستىكلارمۇ داۋابەن قۇرۇلۇشى ئۈچۈن خېلى كۆپ مەبلەغ ئاجراتتى، ئاشىول ئىندارىسى يەنە بۇلتۇردىن بۇيان 15 مىليون يۈەن مەبلەغ ئاجراتتى، داۋابەنلەرگە 100 قاتناش ئاپتوموبىلى ۋە بىر قىسىم يول ئاسراش ماشىنا-ئۇسكۇنىلىرىنى سېپلەپ بەردى. تېلېۋىزىيە پروگراممىلىرىنى قوبۇل قىلالمايدىغان 300 نەچچە داۋابەنگە سۈنئىي ھەمرا ئارقىلىق تارقىتىلغان تېلېۋىزىيە پروگراممىلىرىنى قوبۇل قىلىش ئۈسكۇنىسى ئورنىتىلدى، بارلىق داۋابەنلەردە مەدەنىيەت ئۆيلىرى، كۈتۈپخانىلار قۇرۇلدى. بۇ ئىدارە يەنە داۋابەن ئىشچى-خىزمەتچىلىرىنىڭ ساپاسىنى ئۆستۈرۈشكە ئەھمىيەت بەردى، يېقىنقى بىر نەچچە يىل ئىچىدە داۋابەن باشلىقلىرىنى تەربىيىلەش كۇرسىدىن 13 قارار ئېچىلىپ، 600 كىشى تەربىيىلەندى، تېخنىك ئىشچىلار ۋە يۇقىرى، ئوتتۇرا، تۆۋەن دەرىجىلىك ئىشچىلارنىڭ مۇتلەق كۆپ قىسمى بىر قېتىمدىن تەربىيىلەندى.

رەھبەرلىرى ئاساسىي قاتلاملارغا كۆپ قېتىم بېرىپ، داۋابەن ئىشچىلىرىنىڭ ساداسىنى ئاڭلاپ، ئۇلارنىڭ ئەمەلىي قىيىنچىلىقلىرىنى نەق مەيداندا ھەل قىلدى، ئۇلار جاپالىق ئىش ئورنى قوشۇمچە ياردەم پۇلى بېرىش، ئىككى جايدا ئىشلەيدىغان ئەر-خوتۇنلار قىيىنچىلىقىنى ھەل قىلىش، داۋابەن ئىشچىلىرىنىڭ پەرزەنتلىرىنىڭ ئوقۇش، ئىشقا ئورۇنلىشىش مەسىلىلىرىنى ھەل قىلىش جەھەتلەردىكى ئېتىبار بېرىش سىياسەتلىرىنىڭ ئەمەلىيلىشىشىگە ئەھۋالىنى تەكشۈرۈپ، داۋابەن ئىشچىلىرىنى خاتىرجەم قىلدى. داۋابەنلەرنىڭ شارائىتىنىڭ ياخشىلىنىشىغا ئەگىشىپ ئىشچىلارنىڭ خىزمەت ئاكتىپلىقى ئاشتى. ئىلگىرى داۋابەن باشلىقلىرى ئىشچىلارغا ھەيدەكچىلىك قىلاتتى، ھازىر ئىشچىلار كۆپرەك ئىشلەشنى تەلەپ قىلىدىغان بولدى، ئىلغار داۋابەن، ئىلغار داۋابەن ئىشچىلىرى كۆپلەپ بارلىققا كەلدى، يېقىنقى يىللاردىن بۇيان مەملىكەتلىك باش ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى، ئايالار بىرلەشمىسى، ئاتالمىش مىنىستىرلىكى، ئاپتونوم رايونىنىڭ تەقدىرلىشىگە ئېرىشكەن داۋابەن 30 نەچچىگە، داۋابەن ئىشچىسى 45 ئادەم (قېتىم) غا يەتتى.

يېقىندا، ئاپتونوم رايون بويىچە شىخەنزىدە ئېچىلغان داۋابەن قۇرۇلۇشى تەجرىبىلىرىنى ئالماشتۇرۇش يىغىندا ئاپتونوم رايونلۇق باش ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى، قاتناش نازارىتى رەھبەرلىرى تاشىول ئىندارىسىنىڭ داۋابەن قۇرۇلۇشىدا قولغا كەلتۈرگەن نەتىجىلىرىگە يۇقىرى باھا بەردى، يىغىنغا قاتناشقان 100 دىن ئارتۇق ۋەكىل شىخەنزە تاشىول باش ئۇچاستىكىغا قارىشىلق داۋابەنلەرنى ئېكسكۇرسىيە قىلدى ۋە ئۇلارنىڭ ئىلغار

قۇتۇلدۇرۇش بويىچە ئىلغارلىقنى قولغا يېتىم ئىشلىرىدىكى ھەيئەتچىلىكنى ئوبدان ئاساس سېلىندى. ياردەم قىلدى.

توخۇلا يېزىسى يۇقىرى ھوسۇللۇق شال سورتىنى كېڭەيتى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **توختى ئەرشىدىن** خەۋەر قىلدىۋ: گۈرۈچ ماكانى دەپ نامى بار ئاقسۇ كونىشەھەر ناھىيىسىنىڭ توخۇلا يېزىسى بۇ يىل گۈرۈچ بازارلىرىنىڭ نۆۋەتتىكى ئېھتىياجىغا ئاساسەن، يۇقىرى ھوسۇللۇق شال سورتىنى تاللاپ، شالچىلىققا تايىنىپ يېزىنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈشكە ئىرادە باغلىدى.

شالچىلىق توخۇلا يېزىسىنىڭ ئىقتىسادىي ئاساسى. بۇلتۇر بۇ يېزا شالدىن مول ھوسۇل ئېلىپ، دېھقانلارنىڭ كىشى بېشى كىرىمىنى 2183 يۈەنگە يەتكۈزۈپ، ئاقسۇ ۋىلايىتى بويىچە ئالدىدا ماڭدى. يېزىلىق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى شالدىن مول ھوسۇل ئېلىشنىڭ تەجرىبىلىرىنى ئوبدان يەكۈنلەپ ئاساسىدا، بۇلتۇردىن بۇيان ئاقسۇ ۋىلايىتىنىڭ ئىچى - سىرتىدىكى گۈرۈچ بازىرىنىڭ ھازىرقى يۇزلىنىش ئەھۋالىنى چوڭقۇر تەھلىل قىلىپ، ئەسلىدىكى سورتلارنىڭ دېنى ئۆششاق بولغانلىقتىن، تازا بازىرى چىقمايۋاتقانلىقىنى بىلدى ھەمدە ئۆز جايىنىڭ ھاۋا كىلىماتى، توپراق ئالاھىدىلىكىنى نەزەرگە ئالغان ھالدا تەجرىبە ئېلىپ بېرىپ، بۇ يەردە تېرىشقا باب كېلىدىغان ھوسۇلى يۇقىرى، دېنى يوغان، رەڭگى سۈزۈك ئاق «ئەيداۋ»، «چۈتىەن»، «803» تىن ئىبارەت ئەلا سورتلۇق شال سورتىنى تاللىۋالدى ھەمدە بۇ يىل يېزا بويىچە تېرىلماقچى بولغان 27 مىڭ مو شالىنىڭ ھەممىسىگە ئۇمۇمىيۈزلۈك بۇ يېڭى سورتىنى كېڭەيتىشنى ئورۇنلاشتۇردى.

بۇ يېزا بۇ يىل شالچىلىققا سالغان مەبلەغنى ئىلگىرىكى يىللاردىكىدىن كۆپەيتىپ، كېرەكلىك ماددىي ئەشيالارنى مۇددەتتىن بۇرۇن تولۇق ئەمەلىيلەشتۈردى. مايسا كۆچۈرۈشتە ئىلگىرىكى يىللاردىكىگە ئوخشىمايدىغان يېڭى ئۇسۇل قوللاندى. مايسا يېتىشتۇرۇش تاختىسىنى ئىسلاھ قىلىپ، مايسا كۆچۈرۈشكە قولايلىق ياراتتى، 5 - ئاينىڭ 3 - كۈنىدىن 15 - كۈنىگىچە مايسا كۆچۈرۈشنى ئومۇمىيۈزلۈك ئاخىرلاشتۇرۇپ، شالچىلىقتا يېڭى يول ئېچىشقا پوختا ئاساس سالدى.

دېھقانلارنىڭ 429 مىڭ 629 يۈەن سېلىقنى يېنىكلەتتى.

مۇھەممەت مۇسا

△ سانجى شەھەرلىك يەرلىك باج ئىدارىسىنىڭ باج تەكشۈرۈش شۆبە ئىدارىسى بۇ يىلنىڭ بېشىدىن 5 - ئايغىچە شەھەر بويىچە 604 ئورۇننىي نۇقتىلىق تەكشۈرۈپ، تاپاۋەت بېجىدىن 483 مىڭ يۈەننى، ھەر خىل يەرلىك باجدىن 467 مىڭ يۈەننى تولۇقلاپ يىغىدى ھەمدە باج ئوغرىلىغان ئورۇن ۋە كارخانىلارغا جەرىمانە قويىدى.

ئادالەت ئابلىمىت

△ بۇگۇر ناھىيىسىنىڭ تېرەكبازار يېزىلىق ئىگىلىك باشقۇرۇش مۇلازىملىق پونكتى ئۇچ يىلدىن بۇيان، بۇ يېزىنى 170 تونىنا چىگىت، 8.5 تونىنا چىلگە قوناق ئۇرۇقى، 75 تونىنا بۇغداي ئۇرۇقى ۋە ھەر خىل كۆكتات، قوغۇن- تاۋۇز ئۇرۇقى بىلەن تەمىنلەپ دېھقانلارنىڭ ئالقىشىغا ئېرىشتى.

ھۈسەن خالەم

قىسقا خەۋەرلەر

△ يەكەن ناھىيىسىنىڭ مىشا يېزىسى ئۆتكەن يىلنىڭ بېشىدىن بۇ يىل 5 - ئايغىچە كەسپىتكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىپ، ئىشچىلارنىڭ مۇئىلەق كۆپ قىسمى بىر قېتىمدىن تەربىيىلەندى.

قاتناش نازارىتى، تاشيول ئىدارىسى، قاتناش ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى تەجرىبىلىرىنى ئۆگەندى ھەم ئۆز ئارا تەجرىبە ئالماشتۇردى.

بۇ يىل ئەتىيازدا ئاقسۇ تاشيول باش ئۇچاستىكسىغا قاراشلىق 314 - دۆلەت تاشيولىنىڭ ئۇچ كىلومېتىر قىسمى بۇزۇلۇپ كېتىپ، قاتناشقا تەسىر يەتكەندى. ئۇچاستىكغا قاراشلىق جاكۆۋرۈك، توپلۇق، قۇمتام، كونىشەھەر، تۇمشۇق قاتارلىق دائىمىلىكى 80 دىن ئارتۇق تاشيول ئىشچىسى ئون كېچە - كۈندۈز جاپالىق ئىشلەش ئارقىلىق بۇ يولنى ياساپ - رېمونت قىلىپ، قاتناشنى راۋانلاشتۇردى.

سۈرەتتە: ئىشچىلار يولغا ئاسفالت تۆكمەكتە.

ئەركىن پالتى، ئابدۇراخمان ئاقنىياز فوتوسى

شىنجاڭ توك يوللاش - ئۆزگەرتىش قۇرۇلۇشى شىركىتى پېنسىيگە چىققانلار قۇرغان ئىقتىسادىي گەۋدىگە يار - يۆلەك بولدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئەنۋەر خالىق** خەۋەر قىلدىۋ: شىنجاڭ توك يوللاش - ئۆزگەرتىش قۇرۇلۇشى شىركىتى پېنسىيگە چىققان ئىشچى- خىزمەتچىلەرنىڭ ئارتۇقچىلىقىنى جارى قىلدۇرۇش ئۈچۈن، مەبلەغ ئىنتايىن جىددىي بولۇۋاتقان ئەھۋالدىمۇ، ئۇلارغا مەبلەغ ئاجرىتىپ، بېتون راسلانمىلارنى ياساش زاۋۇتى قۇرۇپ بەردى.

شىنجاڭ توك يوللاش - ئۆزگەرتىش قۇرۇلۇشى شىركىتى ئالپنونوم رايونىمىزنىڭ يۇقىرى بېسىملىق ئېلېكتر لىنىيىلىرى تارتىش ۋە توك ئۆزگەرتىش ئىستانسىلىرىنى قۇرۇش ۋەزىپىسىنى ئۈستىگە ئالغان بولۇپ، بۇ شىركەتتە خىزمەتتىن ئايرىلىپ پېنسىيگە چىققان ئىشچى - خىزمەتچىدىن 186 كىشى بار ئىدى. ئۇلارنىڭ كۆپ قىسمى مول قۇرۇلۇشنى تەجرىبىسىگە ئىگە پىشقەدەم يولداشلار بولۇپ، ئاخىرقى ئۆمرىدە ئۆز ئالاھىدىلىكىنى جارى قىلدۇرۇش ئارزۇسى سالغان مەبلەغنى ئىلگىرىكى يىللاردىكىدىن كۆپەيتىپ، كىچىك كلىك ماددىي ئەشيالارنى مۇددەتتىن بۇرۇن تولۇق ئەمەلىيلەشتۈردى. مايسا كۆچۈرۈشتە ئىلگىرىكى يىللاردىكىگە ئوخشىمايدىغان يېڭى ئۇسۇل قوللاندى. مايسا يېتىشتۇرۇش تاختىسىنى ئىسلاھ قىلىپ، مايسا كۆچۈرۈشكە قولايلىق ياراتتى، 5 - ئاينىڭ 3 - كۈنىدىن 15 - كۈنىگىچە مايسا كۆچۈرۈشنى ئومۇمىيۈزلۈك ئاخىرلاشتۇرۇپ، شالچىلىقتا يېڭى يول ئېچىشقا پوختا ئاساس سالدى.

بۇگۇر ناھىيىلىك يېزا ئىگىلىك بانكىسى يېزا ئىگىلىكى ئۈچۈن ئاكتىپ مۇلازىملىق قىلدى

ئۇستىدە پائال ئىزدەندى ھەم يۇقىرى دەرىجىلىك يېزا ئىگىلىك بانكىلىرىغا مەبلەغ ئاجرىتىپ بېرىش ھەققىدە ئىلتىماس سۇنۇپ، يۇقىرىدىن بۇيرۇپ بېرىلگەن مەبلەغنى بانكىنىڭ ئامانەت قالدۇقىغا قوشۇپ، ھەرقايسى يېزا - بازارلاردىكى ئامانەت پونكتىلىرىغا ئاغدۇرۇپ بەردى. ھەرقايسى پونكتىلار قەرز پۇللارنى دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ قولىغا يەتكۈزۈپ بەردى. بۇ ناھىيىنىڭ قارا باغ يېزىسىدىكى دېھقان خېي مىگيۇ داڭلىق پاختىكار بولۇپ، بۇ يېزىدىكى ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **ئۆمەرجان مۇھەممەت** خەۋەر قىلدۇ: 5 - ئاينىڭ ئوتتۇرىغىچە بۇگۇر ناھىيىلىك يېزا ئىگىلىك بانكىسى 35 مىليون يۈەن مەبلەغ ئاجرىتىپ ناھىيىنىڭ ئاشلىق ۋە پاختا ئىشلەپچىقىرىشىغا مەدەت بەردى.

بۇ يىل ئەتىيازدا كىرىشى بىلەن ناھىيىلىك يېزا ئىگىلىك بانكىسىدىكى كىرىدىت خادىملىرى ھەرقايسى يېزا - بازارلاردىكى دېھقان، چارۋىچى ئائىلىلىرىنىڭ ئىشك ئالدىغىچە بېرىپ تەكشۈرۈش ئارقىلىق % 80 دېھقان، چارۋىچى ئائىلىسىنىڭ مەبلەغكە جىددىي ئېھتىياجلىق ئىكەنلىكىنى ئېنىقلاپ چىقتى. ئۇلار دېھقان، چارۋىچىلار ئالدىرىغانا ئالدىراپ، مەبلەغ تەشكىللەش ۋە تارقىتىش يوللىرى ئاساسىدا، بۇ يىل كىرىشى بىلەنلا تېز ھەرىكەتكە كېلىپ، مەخسۇس خادىم تەشكىللەپ، ناھىيىنىڭ بۇ يىللىق مەبلەغ ئېھتىياجىنى ئالدىن ئىگىلىدى. شۇنىڭ بىلەن بىللە، بارلىق خىزمەتچىلەرگە قارىتا كەسپىي ئەخلاق تەربىيىسى ۋە قانۇن - تۈزۈم تەربىيىسىنى كۈچەيتىپ، ئەلا سۈپەتلىك مۇلازىملىق قىلىپ، كۆپلەپ ئامانەت پۇل توپلاپ، يەرلىكنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتىغا كۆچلۈك مەدەت بەردى.

بۇ بانكا ئۆتكەن يىللىق تەجرىبە- ساۋاقلارنى ئەستايىدىل يەكۈنلەپ

جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ مەمۇرىي تەپتىش قانۇنى

(1997 - يىل 5 - ئاينىك 9 - كۈنى 8 - نۆۋەتلىك مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ 25 - يىغىنىدا ماقۇللاندى)

جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتى رەئىسىنىڭ پەرمانى
85 - نومۇرلۇق

«جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ مەمۇرىي تەپتىش قانۇنى» جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتى 8 - نۆۋەتلىك مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ 25 - يىغىنىدا 1997 - يىل 5- ئاينىك 9 - كۈنى ماقۇللاندى، ھازىر ئېلان قىلىندى، ئېلان قىلىنغان كۈندىن باشلاپ يولغا قويۇلسۇن.

جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ رەئىسى **جياڭ زېمىن**
1997 - يىل 5 - ئاينىك 9 - كۈنى

مۇندەرىجە

بىرىنچى باب ئومۇمىي پرىنسىپ
ئىككىنچى باب مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرى ۋە مەمۇرىي تەپتىش خادىملىرى
ئۈچىنچى باب مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرىنىڭ مەسئۇلىيىتى
تۆتىنچى باب مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرىنىڭ ھوقۇق دائىرىسى
بەشىنچى باب مەمۇرىي تەپتىش تەرتىبى
ئالتىنچى باب قانۇن جاۋابكارلىقى
يەتتىنچى باب قوشۇمچە پرىنسىپ

بىرىنچى باب ئومۇمىي پرىنسىپ

1 - ماددا بۇ قانۇن مەمۇرىي تەپتىش خىزمىتىنى كۈچەيتىش، مەمۇرىي پەرمانلارنىڭ راۋانلىقىغا كاپالەتلىك قىلىش، مەمۇرىي ئىنتىزامنى قوغداش، پاكلىق قۇرۇلۇشىنى ئىلگىرى سۈرۈش، مەمۇرىي ياشقۇرۇشنى ياخشىلاش، مەمۇرىي ئۈنۈمنى ئۆستۈرۈش مەقسەتىدە ئاساسىي قانۇنغا بىنائەن تۈزۈپ چىقىلدى.

2 - ماددا مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرى خەلق ھۆكۈمەتلىرىنىڭ مەمۇرىي تەپتىشلىك فۇنكسىيىسىنى يۈرگۈزىدىغان ئورگىنى بولۇپ، دۆلەتنىڭ مەمۇرىي ئورگانلىرى، دۆلەت خىزمەتچىلىرى ۋە دۆلەت مەمۇرىي ئورگانلىرى ۋەزىپىگە تەيىنلىگەن باشقا خىزمەتچىلەرنى مۇشۇ قانۇنغا ئاساسەن مەمۇرىي تەپتىش قىلىدۇ.

3 - ماددا مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرى خىزمەت ھوقۇقىنى قانۇن بويىچە يۈرگۈزىدۇ؛ باشقا مەمۇرىي تارماق، ئىجتىمائىي تەشكىلات ۋە شەخسلەرنى ئارىلاشتۇرمايدۇ.

4 - ماددا مەمۇرىي تەپتىش خىزمىتىدە ھەققەتنى ئەمەلىيەتتىن ئىزدەشتە چىك تۇرۇش، دەلىل - ئىسپاتقا، تەكشۈرۈش - تەنقىد قىلىشقا ئەھمىيەت بېرىش، قانۇن ۋە مەمۇرىي ئىنتىزامنى تەتبىقلاشتا ھەممە ئادەم باباراۋەر بولۇش شەرت.

5 - ماددا مەمۇرىي تەپتىش خىزمىتىدە تەربىيە بېرىش بىلەن جازالاش، نازارەت قىلىش، تەكشۈرۈش بىلەن خىزمەتنى يانداشلاش بىرلەشتۈرۈلىدۇ.

6 - ماددا مەمۇرىي تەپتىش خىزمىتىدە ئامما تاينىنى كېرەك. مەمۇرىي تەپتىش خادىملىرى ئاممىغا خىزمەت قىلىش روھىنى ساقلاپ، ئاممىنىڭ ئىشەنچىسىگە ئېرىشىشى كېرەك.

7 - ماددا مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرى ۋە ئۇلارنىڭ مەسئۇل خادىملىرى ئىشلارنى ئادىل ھەل قىلىشى، ئادىل ئىش قىلىشى كېرەك.

8 - ماددا مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرى ۋە ئۇلارنىڭ مەسئۇل خادىملىرى ئىشلارنى ھەل قىلىشتا ئىشەنچلىك ئۇچۇرلارغا ئىگە بولۇشى، ئىشەنچلىك ئۇچۇرلارغا ئاساسلىنىشى كېرەك.

9 - ماددا مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرى ۋە ئۇلارنىڭ مەسئۇل خادىملىرى ئىشلارنى ھەل قىلىشتا ئۈنۈملۈك ۋە تېز بولۇشى كېرەك.

10 - ماددا مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرى ۋە ئۇلارنىڭ مەسئۇل خادىملىرى ئىشلارنى ھەل قىلىشتا ئىقتىسادىي ئۈنۈمگە دىققەت قىلىشى كېرەك.

11 - ماددا مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرى ۋە ئۇلارنىڭ مەسئۇل خادىملىرى ئىشلارنى ھەل قىلىشتا ئىجتىمائىي ئۈنۈمگە دىققەت قىلىشى كېرەك.

ئىككىنچى باب مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرى ۋە مەمۇرىي تەپتىش خادىملىرى

12 - ماددا مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرى ئۆز ۋەزىپىسىنى ئادا قىلىش ئۈچۈن زۆرۈر بولغان مەمۇرىي تەپتىش خادىملىرىنى تەيىنلەيدۇ.

13 - ماددا مەمۇرىي تەپتىش خادىملىرى ئىشلىرىنى ئادىل، ئوچۇق، ئۈنۈملۈك ئېلىپ بېرىشى كېرەك.

14 - ماددا مەمۇرىي تەپتىش خادىملىرى ئۆز ۋەزىپىسىنى ئادا قىلىش جەريانىدا ئۆز ۋەزىپىسىگە مۇناسىۋەتلىك ئۇچۇرلارنى ساقلاپ، ئاشكارىلىماسلىق مەجبۇرىيىتىگە ئەمەل قىلىشى كېرەك.

15 - ماددا مەمۇرىي تەپتىش خادىملىرى ئۆز ۋەزىپىسىنى ئادا قىلىش جەريانىدا ئۆز ۋەزىپىسىگە مۇناسىۋەتلىك ئۇچۇرلارنى ساقلاپ، ئاشكارىلىماسلىق مەجبۇرىيىتىگە ئەمەل قىلىشى كېرەك.

(1) گوۋۇيۈەننىڭ تارماقلىرى ۋە ئۇنىڭدىكى دۆلەت خىزمەتچىلىرى؛

(2) گوۋۇيۈەن شۇنىڭدەك گوۋۇيۈەننىڭ تارماقلىرى تەيىنلىگەن باشقا خادىملار؛

(3) ئۆلكىلىك، ئايتونوم رايونلۇق، بىۋاستە قاراشلىق شەھەرلىك خەلق ھۆكۈمەتلىرى ۋە ئۇلارنىڭ رەھبەرلىرى.

16 - ماددا ناھىيە دەرىجىلىكتىن يۇقىرى يەرلىك ھەر دەرىجىلىك ھۆكۈمەتلەرنىڭ مەمۇرىي تەپتىش ئورگىنى تۆۋەندىكى ئورگان ۋە خادىملارنى مەمۇرىي تەپتىش قىلىدۇ:

(1) شۇ دەرىجىلىك خەلق ھۆكۈمەتلىرىنىڭ تارماقلىرى ۋە ئۇنىڭدىكى دۆلەت خىزمەتچىلىرى؛

(2) شۇ دەرىجىلىك خەلق ھۆكۈمىتى شۇنىڭدەك شۇ دەرىجىلىك خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ تارماقلىرى تەيىنلىگەن باشقا خادىملار؛

(3) بىر دەرىجە تۆۋەن خەلق ھۆكۈمىتى ۋە ئۇنىڭ رەھبەرلىرى.

ناھىيىلىك، ئايتونوم ناھىيىلىك، رايونىنسز شەھەرلىك، شەھەرگە قاراشلىق رايونلۇق خەلق ھۆكۈمەتلىرىنىڭ مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرى يەنە ئۆزىنگە قاراشلىق رايون قارمىقىدىكى يېزىلىق، مىللىي يېزىلىق، بازارلىق خەلق ھۆكۈمەتلىرىنىڭ دۆلەت خىزمەتچىلىرى شۇنىڭدەك يېزىلىق، مىللىي يېزىلىق، بازارلىق خەلق ھۆكۈمەتلىرى تەيىنلىگەن باشقا خادىملارنى مەمۇرىي تەپتىش قىلىدۇ.

17 - ماددا يۇقىرى دەرىجىلىك مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرى بىر دەرىجە تۆۋەن مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرىنىڭ باشقۇرۇش دائىرىسىدىكى مەمۇرىي تەپتىش ئىشلىرىنى بېجىرسە بولىدۇ؛ زۆرۈر تېپىلسا، ئۆزىگە قاراشلىق ھەر دەرىجىلىك مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرىنىڭ باشقۇرۇش دائىرىسىدىكى مەمۇرىي تەپتىش ئىشلىرىنى بېجىرسىمۇ بولىدۇ.

مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرىنىڭ باشقۇرۇش دائىرىسىدىكى تالاش-تارتىشلارنى ئۇلارنىڭ يۇقىرى دەرىجىلىك ئورگىنى ئايرىپ بېرىدۇ.

18 - ماددا مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرى مەمۇرىي تەپتىشلىك فۇنكسىيىسىنى يۈرگۈزۈشتە تۆۋەندىكى مەسئۇلىيەتنى ئادا قىلىدۇ:

(1) دۆلەت مەمۇرىي ئورگانلىرىنىڭ قانۇن، نىزاملارغا ۋەخەلق ھۆكۈمىتىنىڭ قارار، بۇيرۇقلىرىغا رىئايە قىلىش ۋە ئۇنى ئىجرا قىلىش داۋامىدىكى مەسىلىلىرىنى تەكشۈرۈش؛

(2) دۆلەت مەمۇرىي ئورگانلىرىنىڭ، دۆلەت خىزمەتچىلىرىنىڭ ۋە دۆلەتنىڭ مەمۇرىي ئورگانلىرى تەيىنلىگەن باشقا خادىملارنىڭ مەمۇرىي ئىنتىزامغا خىلاپلىق قىلىش قىلمىشلىرىنى ئوستىدىكى شكايىتى ۋە پاش قىلىشنى قوبۇل قىلىش؛

(3) دۆلەت مەمۇرىي ئورگانلىرىنىڭ، دۆلەت خىزمەتچىلىرىنىڭ ۋە دۆلەتنىڭ مەمۇرىي ئورگانلىرى تەيىنلىگەن باشقا خادىملارنىڭ مەمۇرىي ئىنتىزامغا خىلاپلىق قىلىش قىلمىشلىرىنى تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلىش؛

(4) دۆلەت خىزمەتچىلىرىنىڭ ۋە دۆلەتنىڭ مەمۇرىي ئورگانلىرى تەيىنلىگەن باشقا خادىملارنىڭ مەسئۇل مەمۇرىي ئورگانلار چىقارغان مەمۇرىي چارە قارارلىرىغا قايىل بولماي سۈنئىي ئەرزىنى شۇنىڭدەك قانۇن ۋە مەمۇرىي نىزاملاردا مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرى قوبۇل قىلىدۇ دەپ بەلگىلەنگەن باشقا ئەرزلەرنى قوبۇل قىلىش؛

(5) قانۇن ۋە مەمۇرىي نىزاملاردا مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرى ئادا قىلىدۇ دەپ بەلگىلەنگەن باشقا مەسئۇلىيەتلەر.

تۆتىنچى باب مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرىنىڭ ھوقۇق دائىرىسى

19 - ماددا مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرى مەسئۇلىيىتىنى ئادا قىلىشتا تۆۋەندىكى تەۋرىسىدىكى قارارلار كۆرۈنەرلىك ھالدا نامۇۋاپىق بولۇپ، تۈزەتكۈزۈشكە توغرا كەلسە؛

(5) ئالاقىدار قانۇن، نىزاملاردىكى بەلگىلىمىلەرگە ئاساسەن، مەمۇرىي چارە كۆرۈشكە تېگىشلىك بولسا؛

(6) مەمۇرىي تەپتىش تەكلىپى بېرىشكە تېگىشلىك باشقا ئەھۋاللار بولسا.

24 - ماددا مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرى تەكشۈرۈش نەتىجىلىرىگە ئاساسەن، تۆۋەندىكى ئەھۋالنىڭ بىرىدە، مەمۇرىي تەپتىش قارارى چىقارسا ياكى مەمۇرىي تەپتىش تەكلىپى بەرسە بولىدۇ:

(1) مەمۇرىي ئىنتىزامغا خىلاپلىق قىلغان بولۇپ، قانۇنغا ئاساسەن، ئاگاھلاندۇرۇش، گۇنا يېزىش، چوڭ گۇناھ يېزىش، دەرىجىسىنى تۆۋەنلىتىش، ۋەزىپىسىدىن ئېلىپ تاشلاش، خىزمەتتىن قوغلاش قاتارلىق مەمۇرىي چارە كۆرۈشكە تېگىشلىك بولسا؛

(2) مەمۇرىي ئىنتىزامغا خىلاپلىق قىلىش ئارقىلىق تاپقان مال - مۈلۈك قانۇن بويىچە مۇسادىرە قىلىشقا، قايتۇرۇۋېلىش ياكى تۆلىتۈىلىشقا تېگىشلىك بولسا.

ئالدىنقى تارماقنىڭ بىرىنچى تارماقچىسىدىكى ئەھۋالغا مەمۇرىي تەپتىش قارارى چىقىرىلغان ياكى مەمۇرىي تەپتىش تەكلىپى بېرىلگەن بولسا، دۆلەتنىڭ كادىر باشقۇرۇش ھوقۇق دائىرىسى ۋە بىر تەرەپ قىلىش تەرتىپىگە ئالاقىدار بەلگىلىمىلەرى بويىچە بېجىرىلىدۇ.

25 - ماددا مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرى قانۇن بويىچە چىقارغان مەمۇرىي تەپتىش قارارىنى ئالاقىدار تارماق ياكى خادىملار ئىجرا قىلىشى كېرەك؛ مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرى قانۇن بويىچە بەرگەن مەمۇرىي تەپتىش تەكلىپىنى ئالاقىدار تارماقلار ئورۇنلۇق ئاساسى بولمىسا، قوبۇل قىلىشى كېرەك.

26 - ماددا مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرى مەمۇرىي تەپتىش ئىشلىرىغا چېتىشلىق بولغان ئورۇن ياكى شەخسلەرنى سۈرۈشتۈرۈشكە ھوقۇقلۇق.

27 - ماددا مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرىنىڭ رەھبەرلىرى شۇ دەرىجىلىك خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ ئالاقىدار يىغىنلىرىغا سىرتتىن قاتناشسا بولىدۇ؛ مەمۇرىي تەپتىش خادىملىرى مەمۇرىي تەپتىش قىلىنغۇچى تارماقلارنىڭ مەمۇرىي تەپتىش ئىشلىرىغا ئالاقىدار يىغىنلىرىغا سىرتتىن قاتناشسا بولىدۇ.

28 - ماددا مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرى قانۇن - ئىنتىزامغا ئېغىر دەرىجىدە خىلاپلىق قىلىش قىلمىشلىرىنى شكايەت قىلىش، پاش قىلىشتا خىزمەت كۆرسەتكەنلەرنى ئالاقىدار بەلگىلىمىلەر بويىچە مۇكاپاتلىسا بولىدۇ.

بەشىنچى باب مەمۇرىي تەپتىش تەرتىبى

29 - ماددا مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرى تۆۋەندىكى تەرتىپ بويىچە تەكشۈرۈش ئېلىپ بارىدۇ:

(1) تەكشۈرۈشكە تېگىشلىك ئىشلاردا تۇر تۇرغۇزۇش؛

(2) تەكشۈرۈش لايىھىسىنى تۈزۈش ھەمدە ئۇنى يولغا قويۇشقا تەشكىلاتچىلىق قىلىش؛

(3) شۇ دەرىجىلىك خەلق ھۆكۈمىتىگە ياكى يۇقىرى دەرىجىلىك مەمۇرىي تەپتىش ئورگىنىغا تەكشۈرۈش دوكلاتى سۇنۇش؛

(4) تەكشۈرۈش نەتىجىسىگە ئاساسەن، مەمۇرىي تەپتىش قارارى چىقىرىش ياكى مەمۇرىي تەپتىش تەكلىپى بېرىش.

30 - ماددا مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرى تەكشۈرۈش ئېلىپ بارغاندا تەكشۈرۈلۈۋاتقان ئورۇن ياكى شەخسلەرگە ئىسپات تەقدىم قىلىشنى تەلەپ قىلىدۇ.

31 - ماددا مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرى تەكشۈرۈش ئېلىپ بارغاندا تەكشۈرۈلۈۋاتقان ئورۇن ياكى شەخسلەرنىڭ ئىسپات تەقدىم قىلىشىغا ياردەم بېرىشىنى تەلەپ قىلىدۇ.

32 - ماددا مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرى تەكشۈرۈش ئېلىپ بارغاندا تەكشۈرۈلۈۋاتقان ئورۇن ياكى شەخسلەرنىڭ ئىسپات تەقدىم قىلىشىغا ياردەم بېرىشىنى تەلەپ قىلىدۇ.

33 - ماددا مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرى تەكشۈرۈش ئېلىپ بارغاندا تەكشۈرۈلۈۋاتقان ئورۇن ياكى شەخسلەرنىڭ ئىسپات تەقدىم قىلىشىغا ياردەم بېرىشىنى تەلەپ قىلىدۇ.

34 - ماددا مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرى تەكشۈرۈش ئېلىپ بارغاندا تەكشۈرۈلۈۋاتقان ئورۇن ياكى شەخسلەرنىڭ ئىسپات تەقدىم قىلىشىغا ياردەم بېرىشىنى تەلەپ قىلىدۇ.

35 - ماددا مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرى تەكشۈرۈش ئېلىپ بارغاندا تەكشۈرۈلۈۋاتقان ئورۇن ياكى شەخسلەرنىڭ ئىسپات تەقدىم قىلىشىغا ياردەم بېرىشىنى تەلەپ قىلىدۇ.

36 - ماددا مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرى تەكشۈرۈش ئېلىپ بارغاندا تەكشۈرۈلۈۋاتقان ئورۇن ياكى شەخسلەرنىڭ ئىسپات تەقدىم قىلىشىغا ياردەم بېرىشىنى تەلەپ قىلىدۇ.

37 - ماددا مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرى تەكشۈرۈش ئېلىپ بارغاندا تەكشۈرۈلۈۋاتقان ئورۇن ياكى شەخسلەرنىڭ ئىسپات تەقدىم قىلىشىغا ياردەم بېرىشىنى تەلەپ قىلىدۇ.

38 - ماددا مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرى مەسئۇل مەمۇرىي ئورگانلىرىنىڭ مەمۇرىي چارە كۆرۈش قارارىغا قايىل بولمىغانلىرى قارارنى تاپشۇرۇۋالغان كۈندىن باشلاپ 30 كۈن ئىچىدە مەمۇرىي تەپتىش ئورگىنىغا ئەرز سۇنسا بولىدۇ. مەمۇرىي تەپتىش ئورگىنى ئەرزنى تاپشۇرۇۋالغان كۈندىن باشلاپ 30 كۈن ئىچىدە قايتا تەكشۈرۈش قارارىنى چىقىرىدۇ. قايتا تەكشۈرۈش قارارىغىمۇ قايىل بولمىغانلىرى، قايتا تەكشۈرۈش قارارىنى تاپشۇرۇۋالغان كۈندىن باشلاپ 30 كۈن ئىچىدە بىر دەرىجە يۇقىرى مەمۇرىي تەپتىش ئورگىنىنىڭ قايتا قارار چىقىشىنى ئىلتىماس قىلسا بولىدۇ. بىر دەرىجە يۇقىرى مەمۇرىي تەپتىش ئورگىنى قايتا قارار چىقىشقا سۈنئۇلغان ئىلتىماسنى تاپشۇرۇۋالغان كۈندىن باشلاپ 60 كۈن ئىچىدە قايتا قارار چىقىش قارارىنى چىقىرىدۇ.

قايتا تەكشۈرۈش، قايتا قارار چىقىش مەزگىلىدە، ئەسلى قارارنىڭ ئىجرالىشى توختىتىلمايدۇ.

39 - ماددا مەمۇرىي تەپتىش قارارىغا قايىل بولمىغانلار مەمۇرىي تەپتىش قارارىنى تاپشۇرۇۋالغان كۈندىن باشلاپ 30 كۈن ئىچىدە قارارنى چىقارغۇچى مەمۇرىي تەپتىش ئورگىنىغا قايتا قارار چىقىشنى ئىلتىماس قىلسا بولىدۇ؛ مەمۇرىي تەپتىش ئورگىنى قايتا قارار چىقىشقا سۈنئۇلغان ئىلتىماسنى تاپشۇرۇۋالغان كۈندىن باشلاپ 30 كۈن ئىچىدە قايتا قارار چىقىرىدۇ؛ قايتا قارار چىقىش قارارىغىمۇ قايىل بولمىغانلار قايتا قارار چىقىش قارارىنى تاپشۇرۇۋالغان كۈندىن باشلاپ 30 كۈن ئىچىدە بىر دەرىجە يۇقىرى مەمۇرىي تەپتىش ئورگىنىغا قايتا ئېنىقلاشنى ئىلتىماس قىلسا بولىدۇ؛ بىر دەرىجە يۇقىرى مەمۇرىي تەپتىش ئورگىنى قايتا ئېنىقلاشقا سۈنئۇلغان ئىلتىماسنى تاپشۇرۇۋالغان كۈندىن باشلاپ 60 كۈن ئىچىدە قايتا ئېنىقلاش قارارىنى چىقىرىدۇ.

قايتا تەكشۈرۈش، قايتا قارار چىقىش مەزگىلىدە، ئەسلى قارارنىڭ ئىجرالىشى توختىتىلمايدۇ.

40 - ماددا بىر دەرىجە يۇقىرى مەمۇرىي تەپتىش ئورگىنى بىر دەرىجە تۆۋەن مەمۇرىي تەپتىش ئورگىنىنىڭ مەمۇرىي تەپتىش قارارىنى ئامۇۋاپىق دەپ قارىسا، بىر دەرىجە تۆۋەن مەمۇرىي تەپتىش ئورگىنىغا ئۆزگەرتىش ياكى بىكار قىلىشنى بۇيرۇسا بولىدۇ؛ زۆرۈر تېپىلغاندا، ئۇنى ئۆزگەرتىش ياكى بىكار قىلىش توغرىسىدا بۇ ئاستە قارار چىقارسىمۇ بولىدۇ.

41 - ماددا بىر دەرىجە يۇقىرى مەمۇرىي تەپتىش ئورگىنىنىڭ قايتا ئېنىقلاش قارارى ۋە گوۋۇيۈەن مەمۇرىي تەپتىش ئورگىنىنىڭ قايتا قارارى ياكى قايتا قارار چىقىش قارارى ھېسابلىنىدۇ.

42 - ماددا مەمۇرىي تەپتىش تەكلىپىگە باشقىچە پىكىردە بولغانلار مەمۇرىي تەپتىش تەكلىپىنى تاپشۇرۇۋالغان كۈندىن باشلاپ 30 كۈن ئىچىدە مەمۇرىي تەپتىش ئورگىنىغا پىكىر سۇنسا بولىدۇ.

ئالتىنچى باب قانۇن جاۋابكارلىقى

43 - ماددا مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرى ۋە ئۇلارنىڭ مەسئۇل خادىملىرى مەمۇرىي تەپتىش ۋەزىپىسىگە خىلاپلىق قىلىپ، ئاگاھلاندۇرۇش، گۇنا يېزىش، چوڭ گۇناھ يېزىش، دەرىجىسىنى تۆۋەنلىتىش، ۋەزىپىسىدىن ئېلىپ تاشلاش، خىزمەتتىن قوغلاش قاتارلىق مەمۇرىي چارە كۆرۈشكە تېگىشلىك بولسا؛

(2) مەمۇرىي ئىنتىزامغا خىلاپلىق قىلىش ئارقىلىق تاپقان مال - مۈلۈك قانۇن بويىچە مۇسادىرە قىلىشقا، قايتۇرۇۋېلىش ياكى تۆلىتۈىلىشقا تېگىشلىك بولسا.

ئالدىنقى تارماقنىڭ بىرىنچى تارماقچىسىدىكى ئەھۋالغا مەمۇرىي تەپتىش قارارى چىقىرىلغان ياكى مەمۇرىي تەپتىش تەكلىپى بېرىلگەن بولسا، دۆلەتنىڭ كادىر باشقۇرۇش ھوقۇق دائىرىسى ۋە بىر تەرەپ قىلىش تەرتىپىگە ئالاقىدار بەلگىلىمىلەرى بويىچە بېجىرىلىدۇ.

44 - ماددا مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرى قانۇن بويىچە چىقارغان مەمۇرىي تەپتىش قارارىنى ئالاقىدار تارماق ياكى خادىملار ئىجرا قىلىشى كېرەك؛ مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرى قانۇن بويىچە بەرگەن مەمۇرىي تەپتىش تەكلىپىنى ئالاقىدار تارماقلار ئورۇنلۇق ئاساسى بولمىسا، قوبۇل قىلىشى كېرەك.

45 - ماددا مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرى مەمۇرىي تەپتىش ئىشلىرىغا چېتىشلىق بولغان ئورۇن ياكى شەخسلەرنى سۈرۈشتۈرۈشكە ھوقۇقلۇق.

46 - ماددا مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرىنىڭ رەھبەرلىرى شۇ دەرىجىلىك خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ ئالاقىدار يىغىنلىرىغا سىرتتىن قاتناشسا بولىدۇ؛ مەمۇرىي تەپتىش خادىملىرى مەمۇرىي تەپتىش قىلىنغۇچى تارماقلارنىڭ مەمۇرىي تەپتىش ئىشلىرىغا ئالاقىدار يىغىنلىرىغا سىرتتىن قاتناشسا بولىدۇ.

47 - ماددا مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرى ئۆز ۋەزىپىسىنى ئادا قىلىش جەريانىدا ئۆز ۋەزىپىسىگە مۇناسىۋەتلىك ئۇچۇرلارنى ساقلاپ، ئاشكارىلىماسلىق مەجبۇرىيىتىگە ئەمەل قىلىشى كېرەك.

48 - ماددا مەمۇرىي تەپتىش خادىملىرى ئۆز ۋەزىپىسىنى ئادا قىلىش جەريانىدا ئۆز ۋەزىپىسىگە مۇناسىۋەتلىك ئۇچۇرلارنى ساقلاپ، ئاشكارىلىماسلىق مەجبۇرىيىتىگە ئەمەل قىلىشى كېرەك.

49 - ماددا مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرى ۋە ئۇلارنىڭ مەسئۇل خادىملىرى ئىشلارنى ھەل قىلىشتا ئىشەنچلىك ئۇچۇرلارغا ئىگە بولۇشى، ئىشەنچلىك ئۇچۇرلارغا ئاساسلىنىشى كېرەك.

50 - ماددا مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرى ۋە ئۇلارنىڭ مەسئۇل خادىملىرى ئىشلارنى ھەل قىلىشتا ئۈنۈملۈك ۋە تېز بولۇشى كېرەك.

51 - ماددا مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرى ۋە ئۇلارنىڭ مەسئۇل خادىملىرى ئىشلارنى ھەل قىلىشتا ئىقتىسادىي ئۈنۈمگە دىققەت قىلىشى كېرەك.

52 - ماددا مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرى ۋە ئۇلارنىڭ مەسئۇل خادىملىرى ئىشلارنى ھەل قىلىشتا ئىجتىمائىي ئۈنۈمگە دىققەت قىلىشى كېرەك.

يەتتىنچى باب قوشۇمچە پرىنسىپ

53 - ماددا مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرى ۋە ئۇلارنىڭ مەسئۇل خادىملىرى ئىشلارنى ھەل قىلىشتا ئىشەنچلىك ئۇچۇرلارغا ئىگە بولۇشى، ئىشەنچلىك ئۇچۇرلارغا ئاساسلىنىشى كېرەك.

54 - ماددا مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرى ۋە ئۇلارنىڭ مەسئۇل خادىملىرى ئىشلارنى ھەل قىلىشتا ئۈنۈملۈك ۋە تېز بولۇشى كېرەك.

55 - ماددا مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرى ۋە ئۇلارنىڭ مەسئۇل خادىملىرى ئىشلارنى ھەل قىلىشتا ئىقتىسادىي ئۈنۈمگە دىققەت قىلىشى كېرەك.

56 - ماددا مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرى ۋە ئۇلارنىڭ مەسئۇل خادىملىرى ئىشلارنى ھەل قىلىشتا ئىجتىمائىي ئۈنۈمگە دىققەت قىلىشى كېرەك.

5 - **مادده** مەمۇرىي تەپتىش خىزمىتىدە تەربىيە بېرىش بىلەن جازالاش، نازارەت قىلىش، تەكشۈرۈش بىلەن خىزمەتنى ياخشىلاش بىرلەشتۈرۈلىدۇ.

6 - **مادده** مەمۇرىي تەپتىش خىزمىتىدە ئامىنغا تايىنىش كېرەك. مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرى پاش قىلىش، مەلۇم قىلىش تۈزۈمىنى ئورنىتىدۇ؛ پۈقرالار دۆلەتنىڭ ھەر قانداق مەمۇرىي ئورگىنى، دۆلەت خىزمەتچىسى ۋە دۆلەت مەمۇرىي ئورگىنى ۋەزىپىگە تەيىنلىگەن باشقا خادىملارنىڭ قانۇنغا خلاپلىق قىلىش، مەسئۇلىيەتسىزلىك قىلىش قىلمىشلىرى ئۈستىدە مەمۇرىي تەپتىش ئورگىنىغا شكايەت قىلىشقا ياكى پاش قىلىشقا ھوقۇقلۇق.

ئىككىنچى باب مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرى ۋە مەمۇرىي تەپتىش خادىملىرى

7 - **مادده** گوۋۇيۈەننىڭ مەمۇرىي تەپتىش ئورگىنى مەسلىكەت بويىچە مەمۇرىي تەپتىش خىزمىتىگە مەسئۇل بولىدۇ؛

ناھىيە دەرىجىلىكتىن يۇقىرى يەرلىك ھەر دەرىجىلىك خەلق ھۆكۈمەتلىرىنىڭ مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرى ئۆز مەمۇرىي رايونىنىڭ مەمۇرىي تەپتىش خىزمىتىگە مەسئۇل بولىدۇ، شۇ دەرىجىلىك خەلق ھۆكۈمىتى ۋە بىر دەرىجە يۇقىرى مەمۇرىي تەپتىش ئورگىنى ئالدىدا جاۋابكار بولىدۇ ھەمدە خىزمىتىدىن دوكلات بېرىدۇ، مەمۇرىي تەپتىش كەسپىدە يۇقىرى دەرىجىلىك مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرىنىڭ رەھبەرلىكىنى ئاساس قىلىدۇ.

8 - **مادده** ناھىيە دەرىجىلىكتىن يۇقىرى ھەر دەرىجىلىك خەلق ھۆكۈمەتلىرىنىڭ مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرى خىزمەت ئېھتىياجىغا ئاساسەن، شۇ دەرىجىلىك خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ تەستىقى بىلەن ھۆكۈمەت قارمىقىدىكى تارماقلارغا مەمۇرىي تەپتىش ئاپپاراتى ياكى مەمۇرىي تەپتىش خادىملىرىنى ئەۋەتسە بولىدۇ.

مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرى ئەۋەتكەن مەمۇرىي تەپتىش ئاپپاراتلىرى ياكى مەمۇرىي تەپتىش خادىملىرى ئۆزىنى ئەۋەتكۈچى مەمۇرىي تەپتىش ئورگىنى ئالدىدا جاۋابكار بولىدۇ ھەمدە خىزمىتىدىن دوكلات بېرىدۇ.

9 - **مادده** مەمۇرىي تەپتىش خادىملىرى قانۇن - ئىنتىزامغا رىئايە قىلىشى، خىزمىتىگە سادىق بولۇشى، قانۇننى ئادىل ئىجرا قىلىشى، پاك- دىيانەتلىك بولۇشى، مەخپىيەتلىكنى ساقلىشى شەرت.

10 - **مادده** مەمۇرىي تەپتىش خادىملىرى مەمۇرىي تەپتىش كەسپىنى پىششىق بىلىشى، مۇناسىپ مەدەنىيەت سەۋىيىسى ۋە كەسپىي بىلىمگە ئىگە بولۇشى شەرت.

11 - **مادده** ناھىيە دەرىجىلىكتىن يۇقىرى يەرلىك ھەر دەرىجىلىك خەلق ھۆكۈمەتلىرى مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرىنىڭ باش، مۇئاۋىن ۋەزىپىلىك رەھبىرىنى تەيىنلەش ياكى قالدۇرۇشتا، قارار قىلىشقا سۆزنۆشتىن ئىلگىرى بىر دەرىجە يۇقىرى مەمۇرىي تەپتىش ئورگىنىنىڭ ماقۇللۇقىدىن ئۆتكۈزۈشى شەرت.

12 - **مادده** مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرى مەمۇرىي تەپتىش خادىملىرىنىڭ ۋەزىپە ئۆتۈشى ۋە ئىنتىزامغا رىئايە قىلىشى ئۈستىدە نازارەتچىلىك تۈزۈمىنى يولغا قويىدۇ.

13 - **مادده** مەمۇرىي تەپتىش خادىملىرىنىڭ قانۇن بويىچە ۋەزىپە ئۆتۈشى قانۇن تەرىپىدىن قوغدىلىدۇ.

ھەرقانداق تەشكىلات ۋە شەخسنىڭ مەمۇرىي تەپتىش خادىملىرىنىڭ قانۇن بويىچە ۋەزىپە ئۆتۈشىنى رەت قىلىشىغا، توسقۇنلۇق قىلىشىغا يول قويۇلمايدۇ، مەمۇرىي تەپتىش خادىملىرىدىن زەربە بېرىپ ئۆچ ئېلىشىغا يول قويۇلمايدۇ.

14 - **مادده** مەمۇرىي تەپتىش خادىملىرى ئۆزى ياكى يېقىن ئورۇق-تۇغقانلىرىنىڭ مەنپەئىتىگە چېتىشلىق بولغان مەمۇرىي تەپتىش ئىشلىرىنى بېجىرىشتە ئۆزىنى چەتكە ئېلىشى كېرەك.

ئۈچىنچى باب مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرىنىڭ مەسئۇلىيىتى

15 - **مادده** گوۋۇيۈەننىڭ مەمۇرىي تەپتىش ئورگىنى تۆۋەندىكى ئورگان ۋە خادىملارنى مەمۇرىي تەپتىش قىلىدۇ:

تۆتىنچى باب مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرىنىڭ ھوقۇق دائىرىسى

19 - **مادده** مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرى مەسئۇلىيىتىنى ئادا قىلىشتا تۆۋەندىكى تەدبىرلەرنى قوللىنىشقا ھوقۇقلۇق:

(1) مەمۇرىي تەپتىش قىلىنغۇچى تارماق ۋە خادىملاردىن مەمۇرىي تەپتىش قىلىدىغان ئىشلارغا ئالاقىدار ھۆججەت، ماتېرىيال، مالىيە ھېساباتى ھەم شۇنىڭغا ئالاقىدار ماتېرىياللارنى يەتكۈزۈپ بېرىشنى تەلەپ قىلىش، كۆرۈش ۋە نوسخا ئېلىش؛

(2) مەمۇرىي تەپتىش قىلىنغۇچى تارماق ياكى خادىملاردىن مەمۇرىي تەپتىش ئىشلىرىغا چېتىلغان ئىشلاردا چۈشەنچە بېرىش ياكى ئىزاھات بېرىشنى تەلەپ قىلىش؛

(3) مەمۇرىي تەپتىش قىلىنغۇچى تارماق ياكى خادىملارنى قانۇن، نىزامغا ۋە مەمۇرىي ئىنتىزامغا خلاپلىق قىلىش قىلمىشىنى توختىتىشقا بۇيرۇش.

20 - **مادده** مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرى مەمۇرىي ئىنتىزامغا خلاپ قىلمىشلارنى تەكشۈرۈشتە ئەمەلىي ئېھتىياجغا قاراپ ئېھتىياجىغا قاراپ تۆۋەندىكى تەدبىرلەرنى قوللانسا بولىدۇ:

(1) مەمۇرىي ئىنتىزامغا خلاپلىق قىلىش قىلمىشى ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلىيالايدىغان ھۆججەت، ماتېرىيال، مالىيە ھېساباتى ھەم شۇنىڭغا ئالاقىدار ماتېرىياللارنى ۋاقتىلىق تۇتۇپ قېلىش، پېچەتلەش؛

(2) دېلودىكى گۇمانلىق ئورۇن ۋە خادىملارنى تەكشۈرۈش مەزگىلىدە دېلوغا ئالاقىدار مال - مۈلۈكلەرنى ساتماسلىق، يۆتكەمسىلىككە بۇيرۇش؛

(3) مەمۇرىي ئىنتىزامغا خلاپلىق قىلىش گۇماندارىنى بەگلىگەن ۋاقىت ياكى جايدا تەكشۈرۈۋاتقان ئىشلار چېتىلغان مەسىلىلەرگە چۈشەنچە ۋە ئىزاھات بېرىشكە بۇيرۇش، لېكىن ئۇلارنى سۆلاپ قويماسلىق ياكى شەكلى ئۆزگەرگەن ھالدا سۆلاپ قويماسلىق؛

(4) ئالاقىدار ئورگانلارغا مەمۇرىي ئىنتىزامغا ئېغىر دەرىجىدە خلاپلىق قىلىش گۇماندارلىنىڭ ۋەزىپە ئۆتۈشىنى ۋاقتىلىق توختىتىش توغرىسىدا تەكلىپ بېرىش.

21 - **مادده** مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرى خىيانەت قىلىش، پارىخورلۇق قىلىش ۋە ھۆكۈمەت پۇللىنى ئىشلىتىۋېلىشقا ئوخشاش مەمۇرىي ئىنتىزامغا خلاپ قىلمىشلارنى تەكشۈرۈشتە، ناھىيە دەرىجىلىكتىن يۇقىرى مەمۇرىي تەپتىش ئورگىنى رەھبەرلىرىنىڭ تەستىقى بىلەن، دېلودىكى گۇمانلىق ئورۇن ياكى خادىملارنىڭ بانكا ياكى باشقا پۇل مۇئامىلە ئاپپاراتلىرىدا قويغان پۇللىرىنى سۆرۈشتۇرسە بولىدۇ؛ زۆرۈر تېپىلغاندا، خەلق سوت مەھكىمىسىگە ئامانلىق تەدبىرى قوللىنىپ، گۇماندارنىڭ بانكا ياكى باشقا پۇل مۇئامىلە ئاپپاراتلىرىدا قويغان پۇللىرىنى قانۇن بويىچە توڭلىتىپ قويۇش توغرىسىدا تەكلىپ بەرسىمۇ بولىدۇ.

22 - **مادده** مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرى مەمۇرىي ئىنتىزامغا خلاپلىق قىلىش دېلولىرىنى بېجىرىش جەريانىدا، ج خ، ئىقتىسادىي تەپتىش، باج، تامۇژنا، سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئورگانلىرىدىن ياردەم سورىسا بولىدۇ.

23 - **مادده** مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرى تەكشۈرۈش نەتىجىسىگە ئاساسەن، تۆۋەندىكى ئەھۋالنىڭ بىرىدە مەمۇرىي تەپتىش تەكلىپى بەرسە بولىدۇ:

(1) قانۇن، نىزاملارنى ئىجرا قىلىشنى رەت قىلغان ياكى قانۇن، نىزاملارغا شۇنىڭدەك خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ قارار ۋە بۇيرۇقلىرىغا خلاپلىق قىلغان بولۇپ، تۈزەتكۈزۈشكە تەغرا كەلسە؛

(2) شۇ دەرىجىلىك خەلق ھۆكۈمىتىگە قارا شلىق تارماق ۋە تۆۋەن دەرىجىلىك خەلق ھۆكۈمىتى چىقارغان قارار، بۇيرۇق ۋە يوليورۇقلار قانۇن، نىزاملارغا ياكى دۆلەتنىڭ سىياسەتلىرىگە خلاپ بولۇپ، تۈزىتىشكە ياكى بىكار قىلىشقا تېگىشلىك بولسا؛

(3) دۆلەت مەنپەئىتى، كوللېكتىپ مەنپەئىتى ۋە پۇقرالارنىڭ قانۇنى ھوقۇق - مەنپەئىتىگە زىيان يەتكۈزۈلۈپ، قۇتقۇزۇش تەدبىرى قوللىنىشقا تېگىشلىك بولسا؛

(4) ئادەم قوبۇل قىلىش، تەيىنلەش، قالدۇرۇش، مۇكاپاتلاش، جازالاش تەشكىلىنى تەكشۈرۈش ئىشلىرىدا ئىشتىراك قىلىدىغان مەمۇرىي تەپتىش خادىملىرىنىڭ ۋەزىپىسىدىن ۋاقتىلىق توختىتىش؛

(5) ئىشقا ئورگىنىغا تەكشۈرۈش دوكلاتى سۇنۇش؛

(6) تەكشۈرۈش نەتىجىسىگە ئاساسەن، مەمۇرىي تەپتىش قارارى چقىرىش ياكى مەمۇرىي تەپتىش تەكلىپى بېرىش؛

تەكشۈرىدىغان ئىشلارغا ئالاقىدار ئورۇن ۋە شۇ دەرىجىلىك خەلق ھۆكۈمىتىگە ۋاقتىلىق ساقچى ئورنىتىش تەلەپ قىلىش، ئەگەر ئۇلار ساقچى ئورنىتىشنى رەت قىلسا، ئۇلارنى ۋەزىپىسىدىن ۋاقتىلىق توختىتىپ تۇرۇپ تەكشۈرۈش ئىشلىرىغا ياردەم بېرىشنى تەلەپ قىلىش؛

(7) مەمۇرىي تەپتىش قىلىنغۇچى تارماق ياكى خادىملارنىڭ ئىشلىرىغا چېتىلغان ئىشلاردا چۈشەنچە بېرىش ياكى ئىزاھات بېرىشنى تەلەپ قىلىش؛

(8) مەمۇرىي تەپتىش قىلىنغۇچى تارماق ياكى خادىملارنى قانۇن، نىزامغا ۋە مەمۇرىي ئىنتىزامغا خلاپلىق قىلىش قىلمىشىنى توختىتىشقا بۇيرۇش.

20 - **مادده** مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرى مەمۇرىي ئىنتىزامغا خلاپ قىلمىشلارنى تەكشۈرۈشتە ئەمەلىي ئېھتىياجغا قاراپ ئېھتىياجغا قاراپ تۆۋەندىكى تەدبىرلەرنى قوللانسا بولىدۇ:

(1) مەمۇرىي ئىنتىزامغا خلاپلىق قىلىش قىلمىشى ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلىيالايدىغان ھۆججەت، ماتېرىيال، مالىيە ھېساباتى ھەم شۇنىڭغا ئالاقىدار ماتېرىياللارنى ۋاقتىلىق تۇتۇپ قېلىش، پېچەتلەش؛

(2) دېلودىكى گۇمانلىق ئورۇن ۋە خادىملارنى تەكشۈرۈش مەزگىلىدە دېلوغا ئالاقىدار مال - مۈلۈكلەرنى ساتماسلىق، يۆتكەمسىلىككە بۇيرۇش؛

(3) مەمۇرىي ئىنتىزامغا خلاپلىق قىلىش گۇماندارنى بەگلىگەن ۋاقىت ياكى جايدا تەكشۈرۈۋاتقان ئىشلار چېتىلغان مەسىلىلەرگە چۈشەنچە ۋە ئىزاھات بېرىشكە بۇيرۇش، لېكىن ئۇلارنى سۆلاپ قويماسلىق ياكى شەكلى ئۆزگەرگەن ھالدا سۆلاپ قويماسلىق؛

(4) ئالاقىدار ئورگانلارغا مەمۇرىي ئىنتىزامغا ئېغىر دەرىجىدە خلاپلىق قىلىش گۇماندارنىڭ ۋەزىپە ئۆتۈشىنى ۋاقتىلىق توختىتىش توغرىسىدا تەكلىپ بېرىش.

21 - **مادده** مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرى خىيانەت قىلىش، پارىخورلۇق قىلىش ۋە ھۆكۈمەت پۇللىنى ئىشلىتىۋېلىشقا ئوخشاش مەمۇرىي ئىنتىزامغا خلاپ قىلمىشلارنى تەكشۈرۈشتە، ناھىيە دەرىجىلىكتىن يۇقىرى مەمۇرىي تەپتىش ئورگىنى رەھبەرلىرىنىڭ تەستىقى بىلەن، دېلودىكى گۇمانلىق ئورۇن ياكى خادىملارنىڭ بانكا ياكى باشقا پۇل مۇئامىلە ئاپپاراتلىرىدا قويغان پۇللىرىنى سۆرۈشتۇرسە بولىدۇ؛ زۆرۈر تېپىلغاندا، خەلق سوت مەھكىمىسىگە ئامانلىق تەدبىرى قوللىنىپ، گۇماندارنىڭ بانكا ياكى باشقا پۇل مۇئامىلە ئاپپاراتلىرىدا قويغان پۇللىرىنى قانۇن بويىچە توڭلىتىپ قويۇش توغرىسىدا تەكلىپ بەرسىمۇ بولىدۇ.

22 - **مادده** مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرى مەمۇرىي ئىنتىزامغا خلاپلىق قىلىش دېلولىرىنى بېجىرىش جەريانىدا، ج خ، ئىقتىسادىي تەپتىش، باج، تامۇژنا، سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئورگانلىرىدىن ياردەم سورىسا بولىدۇ.

23 - **مادده** مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرى تەكشۈرۈش نەتىجىسىگە ئاساسەن، تۆۋەندىكى ئەھۋالنىڭ بىرىدە مەمۇرىي تەپتىش تەكلىپى بەرسە بولىدۇ:

(1) قانۇن، نىزاملارنى ئىجرا قىلىشنى رەت قىلغان ياكى قانۇن، نىزاملارغا شۇنىڭدەك خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ قارار ۋە بۇيرۇقلىرىغا خلاپلىق قىلغان بولۇپ، تۈزەتكۈزۈشكە تەغرا كەلسە؛

(2) شۇ دەرىجىلىك خەلق ھۆكۈمىتىگە قارا شلىق تارماق ۋە تۆۋەن دەرىجىلىك خەلق ھۆكۈمىتى چىقارغان قارار، بۇيرۇق ۋە يوليورۇقلار قانۇن، نىزاملارغا ياكى دۆلەتنىڭ سىياسەتلىرىگە خلاپ بولۇپ، تۈزىتىشكە ياكى بىكار قىلىشقا تېگىشلىك بولسا؛

(3) دۆلەت مەنپەئىتى، كوللېكتىپ مەنپەئىتى ۋە پۇقرالارنىڭ قانۇنى ھوقۇق - مەنپەئىتىگە زىيان يەتكۈزۈلۈپ، قۇتقۇزۇش تەدبىرى قوللىنىشقا تېگىشلىك بولسا؛

(4) ئادەم قوبۇل قىلىش، تەيىنلەش، قالدۇرۇش، مۇكاپاتلاش، جازالاش تەشكىلىنى تەكشۈرۈش ئىشلىرىدا ئىشتىراك قىلىدىغان مەمۇرىي تەپتىش خادىملىرىنىڭ ۋەزىپىسىدىن ۋاقتىلىق توختىتىش؛

(5) ئىشقا ئورگىنىغا تەكشۈرۈش دوكلاتى سۇنۇش؛

(6) تەكشۈرۈش نەتىجىسىگە ئاساسەن، مەمۇرىي تەپتىش قارارى چقىرىش ياكى مەمۇرىي تەپتىش تەكلىپى بېرىش؛

تەكشۈرىدىغان ئىشلارغا ئالاقىدار ئورۇن ۋە شۇ دەرىجىلىك خەلق ھۆكۈمىتىگە ۋاقتىلىق ساقچى ئورنىتىش تەلەپ قىلىش، ئەگەر ئۇلار ساقچى ئورنىتىشنى رەت قىلسا، ئۇلارنى ۋەزىپىسىدىن ۋاقتىلىق توختىتىپ تۇرۇپ تەكشۈرۈش ئىشلىرىغا ياردەم بېرىشنى تەلەپ قىلىش؛

(7) مەمۇرىي تەپتىش قىلىنغۇچى تارماق ياكى خادىملارنىڭ ئىشلىرىغا چېتىلغان ئىشلاردا چۈشەنچە بېرىش ياكى ئىزاھات بېرىشنى تەلەپ قىلىش؛

(8) مەمۇرىي تەپتىش قىلىنغۇچى تارماق ياكى خادىملارنى قانۇن، نىزامغا ۋە مەمۇرىي ئىنتىزامغا خلاپلىق قىلىش قىلمىشىنى توختىتىشقا بۇيرۇش.

20 - **مادده** مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرى مەمۇرىي ئىنتىزامغا خلاپ قىلمىشلارنى تەكشۈرۈشتە ئەمەلىي ئېھتىياجغا قاراپ ئېھتىياجغا قاراپ تۆۋەندىكى تەدبىرلەرنى قوللانسا بولىدۇ:

(1) مەمۇرىي ئىنتىزامغا خلاپلىق قىلىش قىلمىشى ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلىيالايدىغان ھۆججەت، ماتېرىيال، مالىيە ھېساباتى ھەم شۇنىڭغا ئالاقىدار ماتېرىياللارنى ۋاقتىلىق تۇتۇپ قېلىش، پېچەتلەش؛

(2) دېلودىكى گۇمانلىق ئورۇن ۋە خادىملارنى تەكشۈرۈش مەزگىلىدە دېلوغا ئالاقىدار مال - مۈلۈكلەرنى ساتماسلىق، يۆتكەمسىلىككە بۇيرۇش؛

(3) مەمۇرىي ئىنتىزامغا خلاپلىق قىلىش گۇماندارنى بەگلىگەن ۋاقىت ياكى جايدا تەكشۈرۈۋاتقان ئىشلار چېتىلغان مەسىلىلەرگە چۈشەنچە ۋە ئىزاھات بېرىشكە بۇيرۇش، لېكىن ئۇلارنى سۆلاپ قويماسلىق ياكى شەكلى ئۆزگەرگەن ھالدا سۆلاپ قويماسلىق؛

(4) ئالاقىدار ئورگانلارغا مەمۇرىي ئىنتىزامغا ئېغىر دەرىجىدە خلاپلىق قىلىش گۇماندارنىڭ ۋەزىپە ئۆتۈشىنى ۋاقتىلىق توختىتىش توغرىسىدا تەكلىپ بېرىش.

21 - **مادده** مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرى خىيانەت قىلىش، پارىخورلۇق قىلىش ۋە ھۆكۈمەت پۇللىنى ئىشلىتىۋېلىشقا ئوخشاش مەمۇرىي ئىنتىزامغا خلاپ قىلمىشلارنى تەكشۈرۈشتە، ناھىيە دەرىجىلىكتىن يۇقىرى مەمۇرىي تەپتىش ئورگىنى رەھبەرلىرىنىڭ تەستىقى بىلەن، دېلودىكى گۇمانلىق ئورۇن ياكى خادىملارنىڭ بانكا ياكى باشقا پۇل مۇئامىلە ئاپپاراتلىرىدا قويغان پۇللىرىنى سۆرۈشتۇرسە بولىدۇ؛ زۆرۈر تېپىلغاندا، خەلق سوت مەھكىمىسىگە ئامانلىق تەدبىرى قوللىنىپ، گۇماندارنىڭ بانكا ياكى باشقا پۇل مۇئامىلە ئاپپاراتلىرىدا قويغان پۇللىرىنى قانۇن بويىچە توڭلىتىپ قويۇش توغرىسىدا تەكلىپ بەرسىمۇ بولىدۇ.

22 - **مادده** مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرى مەمۇرىي ئىنتىزامغا خلاپلىق قىلىش دېلولىرىنى بېجىرىش جەريانىدا، ج خ، ئىقتىسادىي تەپتىش، باج، تامۇژنا، سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئورگانلىرىدىن ياردەم سورىسا بولىدۇ.

23 - **مادده** مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرى تەكشۈرۈش نەتىجىسىگە ئاساسەن، تۆۋەندىكى ئەھۋالنىڭ بىرىدە مەمۇرىي تەپتىش تەكلىپى بەرسە بولىدۇ:

(1) قانۇن، نىزاملارنى ئىجرا قىلىشنى رەت قىلغان ياكى قانۇن، نىزاملارغا شۇنىڭدەك خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ قارار ۋە بۇيرۇقلىرىغا خلاپلىق قىلغان بولۇپ، تۈزەتكۈزۈشكە تەغرا كەلسە؛

(2) شۇ دەرىجىلىك خەلق ھۆكۈمىتىگە قارا شلىق تارماق ۋە تۆۋەن دەرىجىلىك خەلق ھۆكۈمىتى چىقارغان قارار، بۇيرۇق ۋە يوليورۇقلار قانۇن، نىزاملارغا ياكى دۆلەتنىڭ سىياسەتلىرىگە خلاپ بولۇپ، تۈزىتىشكە ياكى بىكار قىلىشقا تېگىشلىك بولسا؛

(3) دۆلەت مەنپەئىتى، كوللېكتىپ مەنپەئىتى ۋە پۇقرالارنىڭ قانۇنى ھوقۇق - مەنپەئىتىگە زىيان يەتكۈزۈلۈپ، قۇتقۇزۇش تەدبىرى قوللىنىشقا تېگىشلىك بولسا؛

(4) ئادەم قوبۇل قىلىش، تەيىنلەش، قالدۇرۇش، مۇكاپاتلاش، جازالاش تەشكىلىنى تەكشۈرۈش ئىشلىرىدا ئىشتىراك قىلىدىغان مەمۇرىي تەپتىش خادىملىرىنىڭ ۋەزىپىسىدىن ۋاقتىلىق توختىتىش؛

(5) ئىشقا ئورگىنىغا تەكشۈرۈش دوكلاتى سۇنۇش؛

(6) تەكشۈرۈش نەتىجىسىگە ئاساسەن، مەمۇرىي تەپتىش قارارى چقىرىش ياكى مەمۇرىي تەپتىش تەكلىپى بېرىش؛

تەكشۈرىدىغان ئىشلارغا ئالاقىدار ئورۇن ۋە شۇ دەرىجىلىك خەلق ھۆكۈمىتىگە ۋاقتىلىق ساقچى ئورنىتىش تەلەپ قىلىش، ئەگەر ئۇلار ساقچى ئورنىتىشنى رەت قىلسا، ئۇلارنى ۋەزىپىسىدىن ۋاقتىلىق توختىتىپ تۇرۇپ تەكشۈرۈش ئىشلىرىغا ياردەم بېرىشنى تەلەپ قىلىش؛

(7) مەمۇرىي تەپتىش قىلىنغۇچى تارماق ياكى خادىملارنىڭ ئىشلىرىغا چېتىلغان ئىشلاردا چۈشەنچە بېرىش ياكى ئىزاھات بېرىشنى تەلەپ قىلىش؛

(8) مەمۇرىي تەپتىش قىلىنغۇچى تارماق ياكى خادىملارنى قانۇن، نىزامغا ۋە مەمۇرىي ئىنتىزامغا خلاپلىق قىلىش قىلمىشىنى توختىتىشقا بۇيرۇش.

ئالتىنچى باب قانۇن جاۋابكارلىقى

44 - **مادده** مەمۇرىي تەپتىش قىلىنىدىغان تارماق ۋە خادىملاردىن مۇشۇ قانۇندىكى بەگلىمىلەرگە خلاپلىق قىلىپ تۆۋەندىكىدەك قىلمىشنىڭ بىرىنى سادىر قىلغانلارنى مەسئۇل ئورگان ياكى مەمۇرىي تەپتىش ئورگىنى تۈزىتىشكە بۇيرۇيدۇ؛ تارماقلارنى ئومۇمىي ئۆقتۇرۇش ئارقىلىق تەنقىدلەيدۇ؛ بۇاستە جاۋابكار مەسئۇل خادىمغا ياكى بۇاستە جاۋابكار باشقا خادىملارغا قانۇن بويىچە چارە كۆرىدۇ:

(1) ھەقسىز ئەھۋالنى يوشۇرغان، ساختا گۇۋاھلىق بەرگەن ياكى دەلىل - ئىسپاتلارنى يوشۇرغان، يۆتكىگەن، ئۆزگەرتكەن، يوقىتىۋەتكەنلەر؛

(2) مەمۇرىي تەپتىش ئىشلىرىغا ئالاقىدار ھۆججەت، ماتېرىيال، مالىيە ھېساباتى ۋە باشقا مۇناسىۋەتلىك ماتېرىيال، زۆرۈر ئەھۋاللار بىلەن تەمىنلەشنى قەستەن ئارقىغا سوزغان ياكى رەت قىلغانلار؛

(3) تەكشۈرۈلۈش مەزگىلىدە گۇمانلىق پۇل، مالنى ساتقان، يۆتكىگەنلەر؛

(4) مەمۇرىي تەپتىش ئورگىنى سورىغان سوئاللارغا چۈشەنچە ۋە ئىزاھات بېرىشنى رەت قىلغانلار؛

(5) مەمۇرىي تەپتىش قارارىنى ئىجرا قىلمىغانلار ياكى ئورۇنلۇق ئاساسى بولمىسىمۇ مەمۇرىي تەپتىش تەكلىپىنى قوبۇل قىلمىغانلار؛

(6) مۇشۇ قانۇنغا خلاپ باشقا قىلمىشلاردا بولغانلاردىن قىلمىشى ئېغىر بولغانلار.

45 - **مادده** ئەرز قىلغۇچى، شكايەت قىلغۇچى، پاش قىلغۇچىلاردىن ياكى مەمۇرىي تەپتىش خادىملىرىدىن ئۆچ ئېلىپ ئۇلارغا زىيانكەشلىك قىلغۇچىلارغا قانۇن بويىچە مەمۇرىي چارە كۆرۈلىدۇ؛ جىنايەت شەكىللەندۈرگەنلىرىنىڭ جىنايى جاۋابكارلىقى قانۇن بويىچە سۈرۈشتۈرۈلىدۇ.

46 - **مادده** مەمۇرىي تەپتىش خادىملىرىدىن ھوقۇقىنى كەلسە - كەلمەس ئىشلەتكەن، نەپسانىيەتچىلىك قىلغان، خىزمەتتە بېپەرۋالىق قىلغان ۋە مەخپىيەتلىكنى ئاشكارىلاپ قويغانلارغا قانۇن بويىچە مەمۇرىي چارە كۆرۈلىدۇ؛ جىنايەت شەكىللەندۈرگەنلىرىنىڭ جىنايى جاۋابكارلىقى قانۇن بويىچە سۈرۈشتۈرۈلىدۇ.

47 - **مادده** مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرى ۋە مەمۇرىي تەپتىش خادىملىرىدىن ھوقۇقىنى قانۇنغا خلاپ ھالدا يۇرگۈزگەن، پۇقرالارنىڭ، قانۇنىي ئىگىلەرنىڭ ۋە باشقا تەشكىلاتلارنىڭ قانۇنىي ھوقۇق - مەنپەئىتىگە زىيان يەتكۈزگەن - تەرۇز قىلىپ زىيان يەتكۈزگەنلىرى قانۇن بويىچە تۆلەم تۆلەيدۇ.

يەتتىنچى باب قوشۇمچە پرىنسىپ

48 - **مادده** بۇ قانۇن ئىلان قىلىنغان كۈندىن باشلاپ يولغا قويۇلىدۇ؛ 1990- يىل 12 -ئاينىڭ 9 - كۈنى گوۋۇيۈەن ئىلان قىلغان «جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ مەمۇرىي تەپتىش نىزامى» تەگلا بىكار قىلىنىدۇ.

لى پېڭ زۇڭلى چۈڭچىڭدا خىزمەتلەرنى تەكشۈردى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، چۈڭچىڭ، 18-ئىيۇن تېلېگراممىسى. گووۋۇيۈەن زۇڭلىسى لى پېڭ بېيجىڭدا چۈڭچىڭدا خىزمەتلەرنى تەكشۈرگەندە تەكىتلەپ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: چۈڭچىڭنىڭ بۈگۈنكى ئىقتىسادىي تەرەققىياتىدا يېڭى سەھىپە ئاچتى. چۈڭچىڭ شەھىرىدىكى ھەر دەرىجىلىك پارتكوملار، ھۆكۈمەتلەر ۋە شەھەردىكى ھەر مىللەت خەلق بۈگۈنكى قاراشلىق شەھەرنىڭ تەسىس قىلىنغانلىقىنى پۈرسەت دەپ بىلىپ، تىرىشىپ يېڭى ۋەزىيەت يارىتىپ، گۈللەنگەن، بای، مەدەنىيەتلىك تەرەققىي قىلغان يېڭى چۈڭچىڭنى قۇرۇپ چىقىشى كېرەك.

تەكشۈرۈشتە لى پېڭ چۈڭچىڭ شەھەرلىك پارتكوم، شەھەرلىك ھۆكۈمەتنىڭ دوكلاتىنى ئاڭلىدى ھەمدە چۈڭچىڭ شەھىرىنىڭ ئىسلاھات، تەرەققىيات مەسىلىسى توغرىسىدا مۇھىم سۆز قىلدى.

ئۇ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: مەركەزنىڭ قوللىشى، جايلارنىڭ قوللىشى بىلەن ئۆز كۈچىگە تايىنىپ ئىش كۆرۈشنىڭ مۇناسىۋىتىنى ياخشى بىر تەرەپ قىلىش لازىم. باش چۆكۈرۈپ جاپالىق ئىشلەپ، مەۋقەنى ئۆز كۈچىگە تايىنىپ ئىش كۆرۈشكە قويۇش لازىم، بۇ تەرەققىيات ئۈچۈن ئەڭ ئىشەنچلىك ئاساس. مەركەزنىڭ ۋە ھەرقايسى تەرەپلەرنىڭ قوللىشىغا توغرا مۇئامىلە قىلىش كېرەك. مەركەزگە ھەددىدىن زىيادە يۆلىنىۋالماسلىق لازىم. دۆلىتىمىزنىڭ مۇشۇنداق چوڭ، يەنە كېلىپ ئاساسىنىڭ ئاجىز ئىكەنلىكىنى، قېيىنچىلىقى بار جايلارنىڭ كۆپ ئىكەنلىكىنى، قېيىنچىلىقى چۈڭچىڭنىڭكىدىنمۇ ئېغىر، دۆلەتنىڭ ياردىمىگە موھتاج جايلارنىڭ بارلىقىنى كۆرۈش كېرەك.

«شياڭگاڭ» رەسىملەر توپلىمىنىڭ نەشردىن چىقىپ تارقىتىش مۇراسىمى ۋە «ھەممە گۈللەر ئېچىلىپ ۋەتەنگە قايتىپ كېلىشنى تەبرىكلەش» تېما تەشكىللەنگەن رەسمىي تەقدىم قىلىش مۇراسىمى 6-ئاينىڭ 18-كۈنى شياڭگاڭدا ئۆتكۈزۈلدى. مەملىكەتلىك سىياسىي كېڭەشنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى ئەن زىجا، شىنخۇا ئاگېنتلىقى شياڭگاڭ شۆبىسىنىڭ باشلىقى جۈنەن ۋە شياڭگاڭ ئالاھىدە مەمۇرىي رايونىنىڭ ئەمەلدارى دۇڭ جېەنخۇالار مۇراسىمغا قاتناشتى.
شىنخۇا ئاگېنتلىقى

8-نۆۋەتلىك مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتى ۋېيىۋەنجاڭلار يىغىنى ئۆتكۈزدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 18-ئىيۇن تېلېگراممىسى. 8-نۆۋەتلىك مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتى بۈگۈن چۈشتىن بۇرۇن «خەلق» سارىيىدا ۋېيىۋەنجاڭلار يىغىنى ئۆتكۈزدى. يىغىندا 8-نۆۋەتلىك مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ 26-سانلىق يىغىنىنى 6-ئاينىڭ 27-كۈندىن 7-ئاينىڭ 3-كۈنىگىچە بېيجىڭدا ئۆتكۈزۈش قارار قىلىندى.

يىغىن ۋېيىۋەنجاڭ چياۋشىنىڭ رىياسەتچىلىكىدە ئالدى بىلەن مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ باش كاتىپى ساۋجىنىڭ 8-نۆۋەتلىك مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ 26-سانلىق يىغىنىنىڭ كۈنتەرتىپ لايىھىسى ۋە كۈنتەرتىپىنى ئورۇنلاشتۇرۇش پىكرى توغرىسىدىكى دوكلاتىنى ئاڭلاپ ئۆتتى ۋە ماقۇللىدى.

ۋېيىۋەنجاڭلار يىغىندا بۇ قېتىمقى دائىمىي كومىتېت يىغىنىغا تۆۋەندىكى كۈنتەرتىپلەرنى كىرگۈزۈش تەكلىپ قىلىندى: مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتى شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونى نېگىزلىك قانۇنى كومىتېتىنىڭ ئىسملىك لايىھىسىنى قاراپ چىقىش؛ ۋېيىۋەنجاڭلار يىغىنىنىڭ مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتى شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونى نېگىزلىك قانۇنى 3 - قوشۇمچە ھۆججىتىدە كۆرسىتىلگەن مەملىكەتلىك قانۇنلارنى كۆپەيتىش، كېمەيتىش توغرىسىدىكى قارار لايىھىسىنى قاراپ چىقىش؛ مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىغا تەبىارلىق كۆرۈش كومىتېتىنىڭ خىزمەتىنى ئاخىرلاشتۇرۇشنى تەستىقلاش توغرىسىدىكى تەكلىپنى قاراپ چىقىش توغرىسىدىكى قارار لايىھىسى، ناھىيە دەرىجىلىك خەلق قۇرۇلتايلىرىنىڭ ئىسملىك لايىھىسىنى قاراپ چىقىش؛ ۋېيىۋەنجاڭلار يىغىنىنىڭ مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتى بۈگۈن چۈشتىن بۇرۇن «خەلق» سارىيىدا ۋېيىۋەنجاڭلار يىغىنى ئۆتكۈزدى. يىغىندا 8-نۆۋەتلىك مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ 26-سانلىق يىغىنىنى 6-ئاينىڭ 27-كۈندىن 7-ئاينىڭ 3-كۈنىگىچە بېيجىڭدا ئۆتكۈزۈش قارار قىلىندى.

يىغىن ۋېيىۋەنجاڭ چياۋشىنىڭ رىياسەتچىلىكىدە ئالدى بىلەن مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ باش كاتىپى ساۋجىنىڭ 8-نۆۋەتلىك مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ 26-سانلىق يىغىنىنىڭ كۈنتەرتىپ لايىھىسى ۋە كۈنتەرتىپىنى ئورۇنلاشتۇرۇش پىكرى توغرىسىدىكى دوكلاتىنى ئاڭلاپ ئۆتتى ۋە ماقۇللىدى.

ۋېيىۋەنجاڭلار يىغىندا بۇ قېتىمقى دائىمىي كومىتېت يىغىنىغا تۆۋەندىكى كۈنتەرتىپلەرنى كىرگۈزۈش تەكلىپ قىلىندى: مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتى شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونى نېگىزلىك قانۇنى 3 - قوشۇمچە ھۆججىتىدە كۆرسىتىلگەن مەملىكەتلىك قانۇنلارنى كۆپەيتىش، كېمەيتىش توغرىسىدىكى قارار لايىھىسى، ناھىيە دەرىجىلىك خەلق قۇرۇلتايلىرىنىڭ ئىسملىك لايىھىسىنى قاراپ چىقىش؛ ۋېيىۋەنجاڭلار يىغىنىنىڭ مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتى شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونى نېگىزلىك قانۇنى 3 - قوشۇمچە ھۆججىتىدە كۆرسىتىلگەن مەملىكەتلىك قانۇنلارنى كۆپەيتىش، كېمەيتىش توغرىسىدىكى قارار لايىھىسى، ناھىيە دەرىجىلىك خەلق قۇرۇلتايلىرىنىڭ ئىسملىك لايىھىسىنى قاراپ چىقىش؛ تاشيول قانۇنى لايىھىسى، ھايۋانات كارانتىن قانۇنى لايىھىسىنى قاراپ چىقىش؛ گووۋۇيۈەننىڭ ئالىي مائارىپ قانۇنى لايىھىسىنى ۋە كەلگۈسىدىن مۇداپىئە كۆرۈش قانۇنى لايىھىسى توغرىسىدىكى تەكلىپ لايىھىسىنى قاراپ چىقىش؛ گووۋۇيۈەننىڭ چەت ئەللەردىن خەلق ئىشلىرىغا ياكى سودا ئىشلىرىغا دائىر ئىسپات ئېلىش ئەھدىنامىسىگە قاراپ چىقىش ۋە ئافرىقىنىڭ يادرو قورالىرىدىن خالىي رايون بولۇش شەرتنامىسىنىڭ 1 - نومۇرلۇق توختامنامىسى، 2-نومۇرلۇق توختامنامىسىنى تەستىقلاش توغرىسىدىكى تەكلىپ لايىھىسىنى قاراپ چىقىشتىن ئىبارەت.

سېكۇنتىغا 13 مىليارد قېتىم ھېسابلىيالايدىغان «سامان يولى - Ⅱ» ناملىق غايەت زور كومپيۇتېر مۇۋەپپەقىيەتلىك ياساپ چىقىلدى

زۇ جياخۇا «سامان يولى - Ⅱ» ناملىق غايەت زور كومپيۇتېرنى كۆردى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 19-ئىيۇن تېلېگراممىسى. دۆلەت - مۇداپىئە پەن-تېخنىكا ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ كومپيۇتېر تەتقىقاتخانىسى تەتقىق قىلىپ ياسىغان سېكۇنتىغا 13 مىليارد قېتىم ھېسابلىيالايدىغان «سامان يولى - Ⅱ» ناملىق كومپيۇتېر سىستېمىسى بۈگۈن بېيجىڭدا دۆلەتنىڭ تېخنىكىلىق باھالىشىدىن ئۆتتى. بۇ سىستېمىنىڭ ئۇنىۋېرسال تېخنىكىسى ھازىرقى خەلقئارا ئىلغار سەۋىيىگە يەتتى ھەمدە تېخىمۇ چوڭ كومپيۇتېر ئىشلەشكە دائىر ئاچقۇچلۇق تېخنىكىلار بۆسۈپ ئۆتۈلدى ۋە ئىگىلەندى، تېخىمۇ يۇقىرى ئىقتىدارلىق غايەت زور كومپيۇتېرنى تەتقىق قىلىپ ياساش ئىقتىدارى ھازىرلاندى. بۇ - دۆلىتىمىزنىڭ يۇقىرى ئىقتىدارلىق غايەت زور كومپيۇتېرنى تەتقىق قىلىپ ياساش تېخنىكىسىدا يېڭى بۆسۈشكە ئېرىشكەنلىكىدىن دېرەك بېرىدۇ.

ھازىر دۇنيادا ئىنتايىن ئاز سانداكى بىر نەچچە تەرەققىي ئالغان دۆلەتلەرلا يۇقىرى ئىقتىدارلىق غايەت زور كومپيۇتېرنى تەتقىق قىلىپ ياسىيالايدۇ. مۇۋەپپەقىيەتلىك تەتقىق قىلىپ ياسىلىشى بىلەن دۆلىتىمىز مۇشۇ ساھەدە دۇنيادىكى ئىلغارلار قاتارىدىن ئورۇن ئالدى.

ئالاقىدار مۇتەخەسسىسلەرنىڭ تونۇشتۇرۇشىغا قارىغاندا، «سامان يولى - Ⅱ» ناملىق غايەت زور كومپيۇتېردا ئەڭ يېڭى كېڭەيتكىلى بولىدىغان كۆپ ئىقتىدارلىق بىر تەرەپ قىلىش ماشىنىسى ھەم سىستېما قۇرۇلمىسى قوللىنىلغان. ئۇنىۋېرسال بىر تەرەپ قىلىش ئاساسىدا «سامان يولى - Ⅰ» ناملىق غايەت زور كومپيۇتېردىن ئون ھەسسە يۇقىرى، ھەجمى «سامان يولى - Ⅰ» ناملىق غايەت زور كومپيۇتېرنىڭ ئالتىدىن بىر ھەسسىسىگە توغرا كېلىدۇ.

ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى سىياسىي بيۇروسىنىڭ ئەزاسى، گووۋۇيۈەننىڭ مۇئاۋىن رەئىسى زۇ جياخۇا باھالاپ بېكىتىشتىن ئۆتكەن «سامان يولى - Ⅱ» ناملىق غايەت زور كومپيۇتېرنى ئىشلەپچىقىرىش ۋە قوللىنىش ئىقتىدارىنى ئاشۇرۇش ئۈچۈن ئىزچىل تىرىشىپ ئىشلەش كېرەك، دەپ كۆرسەتتى.

فۇجيەن ئۆلكىسى زەھەرلىك چېكىملىكلەرنى چەكلەش خىزمىتىنى كۈچەيتتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، فۇجۇ، 18-ئىيۇن تېلېگراممىسى. فۇجيەن ئۆلكىسىنىڭ زەھەرلىك چېكىملىكلەرنى چەكلەش خىزمىتى بۇ يىلدىن بۇيان كۆرۈنەرلىك ئۈنۈمگە ئېرىشتى. مەلۇماتقا قارىغاندا، بۇ يىل 1-ئايدىن 5-ئايغىچە ئۆلكىدىكى ج خ ئورگانلىرى زەھەرلىك بۇيۇملار جنايى دېلولىرىدىن 410 نى پاش قىلغان. زەھەرلىك چېكىملىك جنايىتى ئۈتكۈزدى، دەپ گۇمان قىلىنغان 569 ئادەمنى قولغا ئالغان، 320 كىلوگرامدىن ئارتۇق ھەر خىل زەھەرلىك بۇيۇمنى قولغا چۈشۈرگەن، زەھەرلىك چېكىملىكلەرنى ياسايدىغان ئۈچ ئۈسكۈنىنى پاچاقلاپ تاشلىغان.

فۇجيەن ئۆلكىسى زەھەرلىك چېكىملىكلەرنى چەكلەش خىزمىتىگە يۈكسەك ئەھمىيەت بەرگەنلىكتىن، زەھەرلىك چېكىملىكلەرنى چەكلەش مەخسۇس كۆرۈشى ئاساسىدا ئۇيۇشتۇرۇلغان ئومۇمىي ھەرىكەت ئېلىپ بېرىلىپ، ئۇزاق ۋاقىت ئىچىدە ئۆلكە بويىچە زەھەرلىك چېكىملىكلەرنى ئىشلەپچىقىرىش، ساتىش ۋە ئىشلىتىش ئىنتايىن ئېغىر جىنايەت ئىكەنلىكى ئاممىغا كەڭ كۆلەمدە تەشۋىق قىلىنىپ، ئاممىنىڭ ھوقۇق ساقلاش ئېڭى ئۈزلۈكسىز كۈچەيتىلدى. ئۆلكە بويىچە زەھەرلىك چېكىملىكلەرنى چەكلەش خىزمىتىنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن ئۆلكىلىك ۋە شەھەرلىك ئاممىۋى ساقچى ئورگانلىرى ئىچىدە ئالاھىدە ئىشخورلار تەشكىللەنگەن بولۇپ، ئۇلار ئۆلكە بويىچە زەھەرلىك چېكىملىكلەرنى چەكلەش خىزمىتىنىڭ ئىلگىرى سۈرۈلۈشىدە ئىنتايىن مۇھىم رول ئوينىدى.

چىۋىڭخەي شەھىرى زەھەرلىك چېكىملىكلەرنى ئومۇمىيۈزلۈك چەكلەشتەكۆرۈنەرلىك ئۈنۈم ھاسىل قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، خەيكۇ، 18-ئىيۇن تېلېگراممىسى. يېقىنقى ئۈچ يىلدىن بۇيان چىۋىڭخەي شەھىرىدە زەھەرلىك چېكىملىكلەرنى چېكىدىغانلار كۆپىيىپ قالدى، زەھەرلىك چېكىملىكلەرنى تاشلاشلىق نسبىتى 70 % تىن كۆپرەككە يەتتى.

تەكشۈرۈش ئارقىلىق زەھەرلىك چېكىملىكلەرنى تاشلىغاندىن كېيىن قايتا چېكىشنىڭ ئاساسىي سەۋەبلىرىنىڭ روھىي ھالەت ئامىللىرى بىلەن ئىجتىمائىي مۇھىتتىن بولغانلىقى ئېنىقلاندى. قايتا چېكىشنىڭ ئالدىنى ئېلىش ئۈچۈن، چىۋىڭخەي شەھىرى زەھەرلىك چېكىملىكلەرنى چەكلەش بويىچە ئىجتىمائىي تەشۋىقات ئېلىپ بېرىپ، ئاممىنىڭ زەھەرلىك چېكىملىكلەرنى چەكلەش ئېڭىنى ئۈزلۈكسىز كۈچەيتىپ، ئاممىنىڭ ھوقۇق ساقلاش ئېڭىنى ئۆستۈرۈپ، زەھەرلىك چېكىملىكلەرنى چەكلەش خىزمىتىنى ئىلگىرى سۈرۈشتە ئىنتايىن مۇھىم رول ئوينىدى.

چېۋىڭىڭى، شەھىرى زەھەرلىك چېكىملىكلەرنى چەكلەش بويىچە ئىجتىمائىي كەيپىياتنى تىرىشىپ يارىتىپ، زەھەرلىك چېكىملىكلەرنى چېكىش قىلمىشىدا بولغانلارغا ئەتراپتىكى كىشىلەرنى نازارەت قىلىشقا ئۈيۇشتۇردى. بۇنىڭ بىلەن زەھەرلىك چېكىملىكلەرنى ساقلۇچىلار كېلىشكە جۈرئەت قىلالمايدىغان بولدى. قايتا چېكىش نىيىتىدە بولغانلار زەھەرلىك چېكىملىكلەرگە يېقىنلىشىش پۈرسىتىگە ئىگە بولالمىدى.

زەھەرلىك چېكىملىكلەرنى چەككۈچىلەرنىڭ بېشىنىڭ كېچىكەپ كېتىۋاتقانلىقى، زەھەرلىك چېكىملىكلەرنى چېكىش سەۋەبى ئاساسەن ھەۋەستىن بولغانلىقىنى كۆزدە تۇتۇپ، چېۋىڭىڭى شەھىرى ئىشنى باللاردىن باشلاپ تۇتتى. شەھەرلىك سىياسىي قانۇن كومىتېتىنىڭ رىياسەتچىلىكىدە تۈزۈلگەن «زەھەرلىك چېكىملىكلەرنى چەكلەش تەرىبىسى قوللانمىسى» دا زەھەرلىك چېكىملىك ئاگاھلاندۇرۇلدى.

زەھەرلىك چېكىملىكلەرنى چەكلەش مەخسۇس كورىشى

گۇاڭشى جۇاڭزۇ ئاپتونوم رايونى يېقىنقى يىللاردىن بۇيان زەھەرلىك چېكىملىك لەرنى چەكلەش كۆرىشىنىڭ سالمىقىنى ئۈزلۈكسىز ئاشۇرۇپ، زەھەرلىك چېكىملىكلەرنى چەكلەش كۆرىشىنى گەلگە قانات يايدۇرۇپ كۆرۈلەرلىك ئۇنۇمگە ئېرىشتى.

سۈرەتتە: پېڭشياڭ شەھەرلىك ج خ خادىملىرى زەھەرلىك چېكىملىك چەكلەنگۈچىلەرنىڭ يېنىدىن خروئىن، شپىرىس قاتارلىق نەرسىلەرنى تاپتى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

كۈنمىڭدا بىر تۈركۈم زەھەرلىك چېكىملىك جىنايەتچىلەرنگە ھۆكۈم ئېلان قىلىندى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، كۈنمىڭ، 18- ئىيۇن تېلېگراممىسى. كۈنمىڭ شەھىرى بۇگۈن چۈشتىن بۇرۇن زەھەرلىك چېكىملىكلەرنى چەكلەش بويىچە يىغىن ئېچىپ دېلودىكى سۇمياۋجى قاتارلىق 27 نەپەر زەھەرلىك چېكىملىك جىنايەتچىسىگە ھۆكۈم ئېلان قىلدى ھەم ئۆلۈم جازاسى بويىچە يىغىن ئېچىپ دېلودىكى سۇمياۋجى قاتارلىق 27 نەپەر زەھەرلىك چېكىملىك جىنايەتچىسىگە ھۆكۈم ئېلان قىلدى. قولغا چۈشۈرۈلگەن 1000 كىلوگرام خروئىننى ئاشكارا كۆيدۈرۈۋەتتى.

يېقىندا گۇاڭشىنىڭ ھەرقايسى جايلىرىدا ياشلار - ئۆسمۈرلەرنىڭ زەھەرلىك چېكىملىكلەرنى چەكلىشى بويىچە ئىمزا قويۇش مۇراسىمى ئۆتكۈزۈلدى.

سۈرەتتە: جۇڭگو-ۋېيتنام چېگرىسىغا جايلاشقان لۇڭجۇ ناھىيىسىدىكى ئوتتۇرا، باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرى زەھەرلىك چېكىملىكلەرنى چەكلەش يۈزىسىدىن ئىمزا قويماقتا.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

تۇرۇمچى رايونىنىڭ ھاۋارايى: كۈندۈزى ۋە كېچىسى ھاۋا ئوچۇق بەزىدە بۇلۇتلۇق بولىدۇ، تېمپېراتۇرا ℃ 33 - ℃ 21 بولىدۇ، تۆت بال شامال چىقىدۇ.

ھازىر دۇنيادا ئىنتايىن ئاز سانلىقى بىر نەچچە تەرەققىي تاپقان دۆلەتلەرلا يۇقىرى ئىقتىدارلىق غايەت زور كومپيۇتېر تەتقىق قىلىپ ياساش تېخنىكىسىنى ئىگىلىگەن، «سامان يولى - Ⅱ» ناملىق غايەت زور كومپيۇتېرنىڭ زۇڭلىنسى رۇ جياخۇا باھالاپ بېكىتىشتىن ئوتكەن «سامان يولى - Ⅱ» ناملىق غايەت زور كومپيۇتېرنى ئېكسكۇرسىيە قىلدى. ھەمدە گووۋۇيۈەنگە ۋاكالىتەن تەتقىق قىلىپ ياساپ چىققان خادىملارنى قىزغىن تەبرىكلىدى.

(بېشى 1 - بەتتە)

2. «ئاقسۇ روھى» قۇرۇلۇشىنى تۈتۈپ، شەھەر مقياسىدا جاڭجياگاڭدىن ئۆگىنىش، «ئاقسۇ روھى»نى يېتىشتۇرۇش، جارى قىلدۇرۇش پائالىيىتىنى قانات يايدۇردى.

3. كەسىپلەردىكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىش جەھەتتە ئوبراز يارىتىشنى تۈتۈپ، ئامما كۆكۈل بۆلۈۋاتقان ئىسسىق نۇقتا، قىيىن نۇقتا مەسىللىرىنى ھەل قىلدى. شەھەردىكى 16 سىستېما، 70 تىن ئارتۇق ئورۇن ۋە تارماق پارتىيە ئىستىلى، ھۆكۈمەت ئىشىدا پاك بولۇش قۇرۇلۇشى بويىچە رەھبەرلەر مەسئۇل بولۇش تۈزۈمى ۋە ئىجتىمائىي مۇلازىملىق بويىچە ۋەدە بېرىش تۈزۈمىنى ئومۇمىيۈزلۈك يولغا قويدى. ئامما ئارىسىدىن 30 نازارەتچى تەكلىپ قىلىندى، 27 ئورۇن ئوچۇق - ئاشكارا باھالاندى.

4. مەدەنىيەتلىك شەھەر بەرپا قىلىشنى تۈتۈپ، شەھەرنىڭ مەدەنىيەتلىك بولۇش سەۋىيىسىنى ئۆستۈردى. بۇنىڭدا مۇھىتنى گۈزەللەشتۈرۈش، تەرتىپنى ياخشىلاش، ئەلا مۇلازىملىق قىلىشنى نىشان، خەلقتە قولايلىق يارىتىپ بېرىدىغان، خەلقتە پايدا يەتكۈزىدىغان، خەلقنى خۇشال قىلىدىغان مەدەنىيەتلىك مەھەللە، رايون قۇرۇشنى ئاساس قىلدى.

5. ئىككىنچى ھمايە قىلىشنى تۈتۈپ، مۇقىملىقنى ئىلگىرى سۈردى، تەرەققىياتنى كۆزلىدى. شەھەردىكى ھەر مىللەت ھەربىي ۋە خەلقنىك ئىزچىل تىرىشىشى ئارقىسىدا ئاقسۇ شەھىرى «مەملىكەت بويىچە ئىككىنى ھمايە قىلىشتىكى نەمۇنە شەھەر»لەر قاتارىدىن ئورۇن ئالدى.

6. باھالاش، ئوبراز تۇرغۇزۇشنى تۈتتى. بىر قانچە يىلدىن بۇيان، ئۇلار شەھەر دائىرىسىدە «ئاقسۇلۇقلار ئوبرازىنى تىكلەش، مەدەنىيەتلىك شەھەر ئاھالىلىرىدىن بولۇش» پائالىيىتىنى، «ئۇچتە ئەلا بولۇش، بىردىن ئۆگىنىش»نى يادرو قىلغان مەدەنىيەتلىك شەھەر بەرپا قىلىش پائالىيىتىنى قانات يايدۇردى. ئۇلارنى ئوق مەركىزى قىلغان مەدەنىيەتلىك ئورۇن بەرپا قىلىش، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى، ھەربىي، خەلق ئىتتىپاقلىقىدا «قوش نەمۇنە بولۇش» پائالىيىتىنى، ئائىلىلەرنى ئوق مەركىزى قىلغان «مەدەنىيەتلىك ئائىلە»، «بەشتە ياخشى ئائىلە» پائالىيىتىنى ۋە «ئون يۇلتۇزلۇق مەدەنىيەتلىك ئائىلە»، «مەدەنىيەتلىك ئىشچى - خىزمەتچى» بولۇش پائالىيەتلىرىنى قانات يايدۇردى.

7. «5511» قۇرۇلۇشنى چىك تۈتۈپ، شەھەرنىڭ ئومۇمىي ئىقتىدارىنى ئۆستۈردى. 1996 - يىلى تەكشۈرۈپ تەتقىق قىلىش ئاساسىدا «5511» قۇرۇلۇشنى يەنى 50 مىليون يۈەن مەبلەغ سېلىپ بەش يول ياساش، يېگىدىن بىر كۆۋرۈك ياساش، «1-ئۆكتەبىر» گە سوۋغات تەقدىم قىلىشنى يولغا قويۇش تەدبىرى تۈزدى، «يۇقىرى باشلىنىش نۇقتىسى، يۇقىرى ئۆلچەم، يۇقىرى سۈپەت، يۇقىرى سۈرئەت» ئۆلچىمى بويىچە شەھەر يوللىرىنى ئومۇمىيۈزلۈك ياخشىلاشنىڭ مۇقەددىمىسىنى باشلىدى.

ئۇچىنچى، مەنۇى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشغا مەبلەغ سالدى

ئاقسۇ شەھىرى بىر قانچە يىلدىن بۇيان مەنۇى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشى سېلىنمىسىنى كۆپەيتىشنى ئىقتىسادىي ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىياتنىڭ ئومۇمىي پىلانىغا كىرگۈزۈپ كەلدى، كۆپ خىل يوللار بىلەن مەبلەغ تەييارلاپ، مەنۇى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشنىڭ مادىدىي ئاساسىنى كۈچەيتتى.

1. شەھەر قۇرۇلۇشىغا سېلىنىدىغان ئومۇمىي سېلىنمىنى كۆپەيتتى. 1995 - يىلىدىن بۇيان شەھەر قۇرۇلۇشىغا جەمئىي 99 مىليون 830 مىڭ يۈەن مەبلەغ سالدى. بۇ، شەھەر قۇرۇلغاندىن بۇيان شەھەر قۇرۇلۇشىغا سېلىنىدىغان ئومۇمىي مەبلەغنىڭ % 45 نى ئىگىللىدى.

2. مائارىپ، پەن - تېخنىكا ئىشلىرىغا ئېتىبار بەردى. يېقىنقى ئىككى يىلدىن بۇيان، شەھەر بويىچە مائارىپقا جەمئىي 47 مىليون 170 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىندى، ئۇنىڭ ئىچىدە ئوقۇتۇش شارائىتىنى ياخشىلاشقا 17 مىليون 800 مىڭ يۈەن مەغلەغ سېلىندى، مائارىپ خراجىتىنىڭ يىللىق ئىشىش ھەجمى % 20.5 كە يەتتى مەدەنىيەت، رادىئو، تېلېۋىزىيە مۇئەسسەسىلىرىگە جەمئىي 2 مىليون 950 مىڭ يۈەن، سەھىيە ئىشلىرى قۇرۇلۇشىغا جەمئىي 450 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىندى. پەن-تېخنىكا، تەنتەربىيە ئىشلىرىنى راۋاجلاندۇرۇش ئۈچۈنمۇ نۇرغۇن سېلىنما سېلىندى.

3. مەنۇى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنىڭ خىراجىتى چىقىمىنى پەيدىنپەي ئاشۇردى. يېقىنقى ئىككى يىلدىن بۇيان، شەھەر بويىچە مەنۇى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشى پائالىيىتىدە بارلىققا كەلگەن ئىلغار كوللېكتىپ ۋە ئىلغار شەخسلەرنى مۇكاپاتلاش، كىتاب، سۈرەتلەر توپلىمىنى نەشر قىلىش - تارقىتىش، ئۆگىنىش - تەشۋىقات ماتېرىياللىرى قاتارلىقلارنى ېسىپ تارقىتىشقا كەتكەن مەبلەغ 1 مىليون يۈەندىن ئاشتى.

مەنۇى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنىڭ سېلىنمىسى مەنۇى مەدەنىيەت بىلەن ماددىي مەدەنىيەتنىڭ تەرەققىياتىغا تۈرتكە بولۇپ، ئۇنۇملۇق ئىلىم-سائالى ئۇنۇم ھاسىل قىلدى. يېزا ئىگىلىكىدە ئۈدا 18 يىل مول ھوسۇل ئېلىنىپ، ئاقسۇ شەھىرى جەنۇبىي شىنجاڭدىكى بەش ۋىلايەت، ئوبلاست ئىچىدە ئاپتونوم رايون بويىچە ئاشلىق، پاختىدىن «قوش مول ھوسۇل ئېلىش مۇكاپاتى» غا ئېرىشكەن بىردىنبىر شەھەر بولۇپ قالدى، خامچوت ئىچىدىكى دۆلەت ئىگىلىدىكى 16 كارخانا ئۈدا ئوچ يىل زىيان تارتمىدى، 1996 - يىلى كوللېكتىپ كارخانىلارمۇ ئىشلەپچىقىرىش، سېتىش، پايدا، باج كۆرسەتكۈچىنى ماس قەدەمدە ئاشۇردى؛ مائارىپ جەھەتتە ئۈدا بىر قانچە يىل جەنۇبىي شىنجاڭ رايونى ۋە ئاپتونوم رايون بويىچە نازارەت قىلىش، بېتەكلەشتە 1 - بولدى، بېزىلارنىڭ دەسلەپكى قەدەمدىكى سەھىيە، ساقلىقنى ساقلاش خىزمىتىنى تەكشۈرۈپ ئوتكەن ئوزۇقۇۋېلىشتا مەملىكەت بويىچە 1 - دېگەن شەرەپكە ئېرىشتى، ئارمىيىنى ھمايە قىلىش ۋە ئوزارنىڭ ئائىلە تاۋابىئاتلىرىغا ئېتىبار بېرىش، ھۆكۈمەتنى ھمايە قىلىش، خەلقنى سۆيۈش ئىشمۇ ياخشى ئىشلىنىپ، مەنۇى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشدا يېڭى بۆسۈش بولدى.

(ماقالىنى ئاقسۇ شەھىرى تەمىنلىگەن)

ئەسىر قىلىپ

ئەسىتجان تۇرسۇن يازغان

بىر ئۆي - بىر جاھان

روزى سايىت

ئاي بىلەن يۇلتۇز كېچە-تۈنىنى مۇنەۋۋەر قىلغىنى،
ئۇستىكارنىڭ ئەقلى، ئەجرى تاشنى مەرمەر قىلغىنى.

پاك ساداقەت، چىن ۋاپادارلىق مۇھەببەت نەق ئۆزى،
يۈرتنى جەننەت قىلغىنى، ھەركىمنى مەرد ئەر قىلغىنى.

سۆيگۈ گۈللەيدۇ ۋاپادا بىۋاپا، جانغا جاپا،
كىم ئىشەنچنى قىلدى پايخان ئۆزىنى يەر قىلغىنى.

كەلگە جاھان بىر «ئۆي» گويا، بىر ئۆيمۇ كەڭرى بىر «جاھان»،
بۇ «جاھان» تاپماس راۋاج بولسا رىيا گەر قىلغىنى.

ئەھلى پەرزەنت ئۆي چىراغى، ئەر- خوتۇندۇر «ياغ، پىلىك»،
مېھرىبانلىقتۇر ئۇنىڭ شەۋقىنى ئەنۇەر قىلغىنى.

ئۆرىلەر بەرھەق چىراغىڭ، ياغ، پىلىك بىخسىپ تۇنەر،
غەلۋە- غوغائى نەكى، ياستۇقنا ئۇك-يەر قىلغىنى.

ئاي، قۇياش كۆكتە كېزەر، ئىنسان زېمىندا رەڭ تۆزەر،
ئۆزىنى نۇردا بېزەر ئىخلاسنى زەر قىلغىنى!...

ئەپسۇس

مۇھەممەتجان راشدىن

ئۆيۈڭدە، قېتىزىل زىلچا، ئېسىلماس بىر كىتاب، ئەپسۇس،
مېنى ھەيرانۇ ھەس قىلدى گادىڭ نۇقىبانى قەلبىڭنىڭ،
بىكار كەتتى بۇ ۋەجدىن ساڭا قىلغان خىتاب، ئەپسۇس،
ياشاپ كەبسەن شۇ تۇرمۇشتا ئىچىڭ پۇشماي، چىداپ، ئەپسۇس.

ۋاراقلاپ كۆرمىدىڭ ئۆمرۈڭ بويى سەن ئېھتىمال دەپنەر،
دۆكاندار بويىنۇ بىر ئوغۇڭ، مەرپەتسىز بىرى ساتراش،
سېنىڭ شۇ سۆلىتىڭگە بۇ ئاجايىپ ئىختىلاپ، ئەپسۇس،
يېچاق ئاسقان بىلەن يانغا، دېمەك، ئاسماي غىلاپ، ئەپسۇس.

مېنى، ياق، چىللىما ئۇنداق «گۈلۈستانىڭ» غا كىرمەيمەن،
ئىلىم - مەكتەتنى ئايرىلغان بۇ يەڭلىغ «كاتا» بايلىقتىن،
كىتابسىز ھوجرىلار چۈنكى مېنى قىلغان بىناپ، ئەپسۇس.
يىگەن خورىغۇ قۇرۇق نانىنى سوغۇق سۇغا چىلاپ، ئەپسۇس؟!

ئۆزۈپ - تىرىلگۈچىنىڭ روھىي دۇنياسى

يەكەن ناھىيىلىك خەلق دوختۇرخانىسى ئوپېراتسىيە بۆلۈمىنىڭ ناركوز خادىمى يۈەن خې مۇشۇ كۈنلەردە ھايات، تۇرمۇش، مېھىر-مۇھەببەت، كىشىلىك قىممەت ھەققىدە دائىم ئويلىنىدىغان، پىكىر يۈرگۈزىدىغان بولۇپ قالدى. ئۇ قىسقغىنە ئىككى ئاي ئىچىدە باشقىچىلا بىر ئادەمگە ئايلىنىپ قالغانىدى. يۈەن خېنىڭ روھى دۇنياسىدا يېيىپگى ھېس-تۇيغۇ، كىشىلىك قاراش، ئەقىدە، ھېكمەت، غايە قەد كۆتۈرۈپ، ئۇنى گۈزەل تۇرمۇشنىڭ ئەڭ ئىچكۈيەر، ئۇمىدۋار ئوغلىغا ئايلاندۇردى... يۈەن خېنى تۇرمۇشقا تېخمۇ ئىچكۈيەر، ئۇمىدۋار قىلغىنىمۇ ئەنە شۇ ئىككىنچى قېتىملىق ھاياتلىق - ئۇنىڭ بىلەن ھەمنەپەس، تەقدىرداش، قەلبداش بولغان يەنە بىر مىللەت كىشىلىرى ئاتا قىلغان يېڭى ھاياتلىق ئىدى!

يۈەن خې ئۆزىنىڭ ئويلايتتى: «ھايانتا ئىنتىپاقلىق، دوستلۇق، مېھىر - مۇھەببەت گۈللىرى تولۇپ ياتىدۇ؛ ئۇنىڭ جۇلاسىدىن خېنى مۇشۇ كۈنلەردە ھايات، تۇرمۇش، مېھىر-مۇھەببەت، كىشىلىك قىممەت ھەققىدە دائىم ئويلىنىدىغان، پىكىر يۈرگۈزىدىغان بولۇپ قالدى. ئۇ ئاخىرىدا: «مەن ماڭا قايتا ھاياتلىق ئاتا قىلغان ئۇيغۇر ياشلىرىغا، قېرىنداشلارغا ئۆمۈر بويى مىننەتدارلىقىمنى بىلدۈرىمەن... تەشەككۈرۈمنى سۆز بىلەن ئىپادىلەپ بەرگىلى بولمايدۇ. مەن ئۇلارنىڭ شەپقىتى، ياخشىلىقىنى قولۇمدىن كېلىشچە قايتۇرىمەن!...» دېدى. يۈەن خېنىڭ يۈرەك قېتىدىن ئۇرغۇپ چىققان بۇ سەمىمي سۆزلىرى مېنى كۆچلۈك ھاياجانغا سالدى!

ئەجەللىك كېسەل

باھارنىڭ جۇدۇنى بولغىنىدەك، كىشىلىك تۇرمۇشتىمۇ بەختسىزلىكلەر بولۇپ تۇرىدۇ. بۇ يىلقى باھار بايرىمىدىن كېيىن يۈەن خېنىڭ توساتتىن مەجەزى يوق بولۇپ قالدى: دەسلەپكى كۈنلەردە ئۇنىڭ قورسىقى ئېچىشىپ ئاغرىپ، ئاچچىق ئاسقان بىلەن يانغا، دېمەك، ئاسمای غىلاپ، ئەپسۇس. ئىلىم - مەكتەتنى ئايرىلغان بۇ يەڭلىغ «كاتا» بايلىقتىن، يىگەن خورىغۇ قۇرۇق نانىنى سوغۇق سۇغا چىلاپ، ئەپسۇس؟!

خېنى زىيارەت قىلغانىدا يۈقىرىقى ھېسسىياتلىرىنى ئىزھار قىلۇپتىپ، ھاياجاندىن لەۋلىرى تىترەپ، كۆزلىرىدە ياش لىغىرلاپ قالدى... ئۇ ئاخىرىدا: «مەن ماڭا قايتا ھاياتلىق ئاتا قىلغان ئۇيغۇر ياشلىرىغا، قېرىنداشلارغا ئۆمۈر بويى مىننەتدارلىقىمنى بىلدۈرىمەن... تەشەككۈرۈمنى سۆز بىلەن ئىپادىلەپ بەرگىلى بولمايدۇ. مەن ئۇلارنىڭ شەپقىتى، ياخشىلىقىنى قولۇمدىن كېلىشچە قايتۇرىمەن!...» دېدى. يۈەن خېنىڭ يۈرەك قېتىدىن ئۇرغۇپ چىققان بۇ سەمىمي سۆزلىرى مېنى كۆچلۈك ھاياجانغا سالدى!

ئەجەللىك كېسەل

باھارنىڭ جۇدۇنى بولغىنىدەك، كىشىلىك تۇرمۇشتىمۇ بەختسىزلىكلەر بولۇپ تۇرىدۇ. بۇ يىلقى باھار بايرىمىدىن كېيىن يۈەن خېنىڭ توساتتىن مەجەزى يوق بولۇپ قالدى: دەسلەپكى كۈنلەردە ئۇنىڭ قورسىقى ئېچىشىپ ئاغرىپ، ئاچچىق ئاسقان بىلەن يانغا، دېمەك، ئاسمای غىلاپ، ئەپسۇس.

قان بېرىلگەن بولسىمۇ ئۇنۇمى بولماي، قان بېسىمى ئىزچىل تۆۋەنلەشكە باشلىدى...

3 - ئاينىڭ 11 - كۈنى دوختۇرخانا پارتكومىنىڭ مۇئاۋىن شۇجىسى، مۇئاۋىن مۇدىر ۋىراچ ئەنۇەر قادىر يۈەن خېنىڭ كېسەللىك ئەھۋالىغا ئاساسەن، ئۇنى جىددىي ئوپېراتسىيە قىلىشنى ئورۇنلاشتۇرۇپ، مول تەجرىبىلىك دوختۇرلارنى ئوپېراتسىيىگە مەسئۇل قىلدى. تەييارلىق خىزمەتلىرى ئالدىراش ئىشلىنىۋاتقان ئاشۇ تەخرىسز پەيتته يەنە بىر چوڭ كېلىشمەسلىك يۈز بەردى: قان ئىسكىلاتىدا يۈەن خېنىڭ قان تىپىغا ماس كېلىدىغان O تىپلىق قان يوق بولۇپ چىقتى! بۇ شۇم خەۋەر دوختۇر، سېستىرالارنى سارىسىمگە سېلىۋەتتى! بىمارغا ئوپېراتسىيىدىن بۇرۇن ۋە كېيىن قان بەرمسە بولمايتتى...

- نېمە بولغىنى بۇ ئەمدى؟! - دېدى مۇدىر ۋىراچ ئەنۇەر قادىر جىددىيلەشكىنىدىن بالنىست ئىچىدە ئۆيان - بۇيان مېڭىپ، قوللىرىنى ئىشقىلاپ.

ۋىراچ ئەنۇەر قادىرنىڭ ئەتراپىدىكى باشقا دوختۇر، سېستىرالارمۇ ئوخشاشلا جىددىيلەشكەن، خاتىرجەمسىزلەنگەن ھالدا بىر - بىرىگە قارىشىپ، چارە - ئامال ئويلاشتى. شۇ تاپتا يۈەن خېنا 10 بولغاندا بىر جىپ ماشىنا مەكتەپ دەرۋازىسى ئالدىدا توختاپ، ئىككى كىشى ئالدىراش چۈشۈپ كەلدى - دە، مەكتەپنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى ئابدۇشادىق يۈسۈپنىڭ ئىشخانىسىغا كىردى. ئۇلار- ئەنۇەر قادىر بىلەن لى جىيەنسىڭ ئىدى. سالام - سائەتتىن كېيىن ۋىراچ ئەنۇەر قادىر ئېغىز ئاچتى:

- دوختۇرخانىمىزدىكى يۈەن خې ئىسىملىك بىر خەنزۇ يىگىتكە جىددىي قان بېرىش زۆرۈر بولۇپ قالدى، شۇڭا مەكتىپىڭلارغا كېلىشۈدۈق، - دېدى ئۇ مۇدىرغا ۋە كېسەلنىڭ ئەھۋالىنى قىسقىچە چۈشەندۈردى.

- بولىدۇ، ئوقۇغۇچىلارنى سەپەرۋەر قىلايلى!- دېدى ئابدۇسادىق مۇدىر كەسكىن ئىپادە بىلدۈرۈپ. ئۇ دەرھال ھەرقايسى سىنىپلارغا كىرىپ، ئوقۇغۇچىلارغا بۇ پەۋقۇلئادده ئەھۋالنى يەتكۈزدى. بۇنىڭ بىلەن مەكتەپ ئىچى بىردىنلا تەۋرەپ كەتتى! خەنزۇ قېرىنداشىنىڭ ئېغىر خەۋپ ئىچىدە تۇرۇۋاتقانلىقىنى بىلگەن ئوقۇغۇچىلار ئۆزلىرىنىڭ ئىسىق قېنى ئارقىلىق قېرىنداشى يۈەن خېنى قۇتقۇزۇپ قېلىشتىن ئىبارەت بۇ ۋەزىپىنى چىن يۈرىكىدىن قوبۇل قىلىشىپ بىر ئېغىزدىن: «قانچىلىك قان لازىم بولسا شۇنچىلىك ئاق كېچە بوشلۇقتا ساناقسىز يۈلتۇز، يۇرتتى كائىنات ئىچىنى كېزىپ.

بىردىنلا ماختىنىپ كەتتى تولۇن ئاي، بۇ چەكسىز ئالەمنى لەرزىگە سېلىپ:

«گۈزەللىك شاھىمەن ئالەمدە بىرلا، ھەممىگە داڭلىقتۇر ھۆسنى - جامالىم. نۇرۇمدا كۆلىدۇ جىمى مەۋجۇدات، ئىنسانلار ھۆسنۈمگە قىلىدۇ تازىم...»

تولۇن ئاي كۆرەڭلەپ سۆزلەۋاتقاندا؛ شەخسىي نام - غەرەزنى كۆزلەۋاتقاندا؛ چولپانىنىڭ سۆزلىرى جارانگلاپ كەتتى، شامالدار ئارقىلىق ھەممىگە يەتتى:

«تولۇن ئاي ماختانماي ئەينەككە قارا، يۈزۈڭدە قارا داغ، ئىچ - ئىچىڭ يارا. باق ماڭا ئۆزۈڭنى ماختىمايى ئۇنچە، مەشھۇر مەن جىمىكى يولتۇزلارئارا. كىرپىكىم ئالتۇندۇر، كۆزلىرىم نۇرلۇق، سەھەر ھەم كېچىدە چاچمەن يورۇق. مەيتۇن بوپ ھۆسنۈمگە بارلىق مەۋجۇدات، ئىگىلىپ بىلدۇرمە ماڭىلا قۇللۇق.

ئاي بىلەن چولپان

(ئەسەل)

ئابلىز لوسمان

ھۆسن ھەم لاناپەت كۆركى - شاھى مەن، كائىنات ئىچىنىڭ نۇرلۇق كۆزى مەن. ماڭا تەڭ كەلگىدەك يەنە گۈزەل يوق، ماختانسام تامامەن توغرا ھەم يوللۇق» چولپانمۇ ماختىنىپ تۇرغاندا شۇنداق، بىر سۆنۈشي ھەمراھ ھەم كەلدى تېز تۇچۇپ. تاڭ قالدى كۆكتىكى بارلىق جىسىملار، چولپان ھەم تولۇن ئاي قارىدى چۆچۈپ. «مەن» دەپ سۆنۈشي ھەمراھ ئەيلىدى زۇۋان، يولتۇز مەن ئەقىللىق ئىنسان ياسىغان. سەيرى قىپ تۇچىمەن كائىنات ئارا، كۆكسۈمگە زەپەرنىڭ گۈلى تاقىغان. ئىنسانىنىڭ ئەقلى چوڭ ئوندا كۆپ خىسلەت، ئۇنىڭسىز بېشىلمەس ھېچقانداق ھېكمەت. ئەي چولپان، تولۇن ئاي بولسامۇ سىرلىق، بويسۇنۇپ ئىنسانغا قىلسەن خىزمەت.»

※ ※

ئۇنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلاپ تولۇن ئاي، چولپانغا قارىدى قىزارىدى يۈزى. چولپانمۇ خىجالەت ئىلكىدە قالدى، ئىنسانغا ھۆرمەتته تىكىلدى كۆزى.

ئۆركەشلىگەن ئىسىق قان

(ئوچرك)

ئاخىرلاشتى؛ ئوقۇغۇچىلار ئارىسىدىن ئەنۇەر ئۇرسۇن، ئابدۇسۇپۇر ئابلا، مەمەتنىياز سۇلايمان، مەھەممەت بارات، ئابدۇغېنى ياسىن قاتارلىق بەش ساۋاقداشنىڭ قان تىپى يۈەن خېنىڭ قان تىپى بىلەن ئوخشاش چىقتى. ئۇلار خەنزۇ قېرىنداشىغا قان تەقدىم قىلىدىغىنىدىن روھلىنىپ، خاتىرجەم ھالدا كارىۋاتتا ياتتى - دە، بىلەكلىرىنى ئەركىن سوزۇپ، لابوراتتىلارنىڭ قان ئېلىشىنى قوبۇل قىلدى...

مانا، ئىتتىپاقلىق، قېرىنداشلىق مېھىر - مۇھەببىتىدىن ئۇرغىغان ئىسسىق قانلار سۆزۈك نەيچە ئىچىدە تاڭ شەپقىدەك جۇلالىنىپ بوتۇلكىغا قاچىلانماقتا... بۇ قان ئىككى مىللەتنىڭ يۈرىكىنى تەڭ ھەرىكەتلەندۈرىدىغان ئېنېرگىيە، بىر - بىرىگە چاتىدىغان ھاياتلىق رىشتىسى ئىدى! مىللەتلەرنىڭ تالاي ئېللىق دوستلۇق، قېرىنداشلىق تارىخىغا ئېيتىلغان كۈي ئىدى. بۇ قاندىن ھەرقايسى مىللەتلەرنىڭ ئۇزاق يىللاردىن بۇيانقى ئۇيۇلتاشتەك ئۆم - ئىناقلىقى، تەقدىرداشلىقى، بىر - بىرىگە بولغان سەمىمي ھۆرمەت، ئىشەنچسى، مېھىر - شەپقەت، كۆيۈمچانلىق ياردىمى... ناماياں بىلەن ئىپادىلەنگەن ئىدى. ئۇلار بىر - بىرىگە قان بېرىش ئارقىلىق ئۆزلىرىنىڭ ئىنسانىي ئالىيجانابلىقىنى، ئۇلۇغۋار روھىنى نامايان قىلدى. ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ ئىسىق قانلىرى ئارقىلىق ئۆزلىرىنىڭ ئىنسانىي ئالىيجانابلىقىنى، ئۇلۇغۋار روھىنى نامايان قىلدى. ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ ئىسىق قانلىرى ئارقىلىق ئۆزلىرىنىڭ ئىنسانىي ئالىيجانابلىقىنى، ئۇلۇغۋار روھىنى نامايان قىلدى.

بىلەن ئىپادىلەش تەس بولغان سانسىز ھېس-تۇيغۇ، ھېكمەت - مەنا، ھەقىقەت تەسۋىرلىرىنى زىكىر قىلىشقا باشلىدى...

خاتىمە

يۈەن خې ئوپېراتسىيە قىلىنىپ 13 كۈن ئۆتكەندە بالىنتسىدىن چىقتى ۋە بىر مەزگىللىك دەم ئېلىشتىن كېيىن سالامەتلىكى تولۇق ئەسلىگە كېلىپ، 5 - ئاينىڭ 4 - كۈنى ناھىيىلىك خەلق دوختۇرخانىسى ئوپېراتسىيە بۆلۈمىدىكى خىزمەت ئورنىغا ئىشقا چۈشتى. ئۇ ئۆزىنىڭ قايتا ھاياتلىققا ئېرىشىش جەريانىدىكى بارلىق تەپسىلاتلاردىن خەۋەر تاپقاندا چەكسىز ھاياجانلاندى؛ روھى دۇنياسى، ئەتراپىدىكى كىشىلەر، ھايات، تۇرمۇش... تۇيۇنىن ئۆزگىرىپ، يېيىپگى تۇسكە كىردى. يۈەن خې ئۆزىدىن تۆت - بەش ياش كىچىك بولغان ھېلىقى بەش نەپەر ئۇيغۇر ئوقۇغۇچىنىڭ جىددىي پەيتته ھاياتلىق قېنى ئاتا قىلىپ، ئۆزىنى يورۇق دۇنيا بىلەن قايتىدىن قوچاقلىشىش ئىمكانىيىتىگە ئېرىشتۈرگەنلىكىدىن يۈرىكى يېرىلغۇدەك مىننەتدار بولدى! بۇ ئونتۇلماس ھېسسىياتلىرىنى ئۇ ئۆزىنىڭ ئىسىق قانلىرى ئارقىلىق ئۆزىنىڭ ئىنسانىي ئالىيجانابلىقىنى، ئۇلۇغۋار روھىنى نامايان قىلدى. ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ ئىسىق قانلىرى ئارقىلىق ئۆزلىرىنىڭ ئىنسانىي ئالىيجانابلىقىنى، ئۇلۇغۋار روھىنى نامايان قىلدى. ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ ئىسىق قانلىرى ئارقىلىق ئۆزلىرىنىڭ ئىنسانىي ئالىيجانابلىقىنى، ئۇلۇغۋار روھىنى نامايان قىلدى.

گۈللىرى تولۇپ ياتىدۇ؛ ئۇنىڭ جۇلاسىدىن تۇرمۇش تېخىمۇ رەڭلىنىپ، گۈزەل كېلەچەك خۇش تەبەسسۇم بىلەن باقىدۇ... ئادەملەرنىڭ، قەۋم - مىللەتلەرنىڭ قەدىر - قىممىتى - سۆيۈش ۋە سۆيۈلۈشتە؛ دەل مۇشۇ سۆيۈش ۋە سۆيۈلۈش - تۇمۇر مۇساپىسىنىڭ ئوڭ- سولىنى، بەختىيار تۇرمۇشىمىزنىڭ داغدام يولىنى، مىللەتلەرنىڭ گۈزەل كېلەچىكىنى كۆرسىتىدىغان مەنىۋى كومپاس. بىزنىڭ 56 مىللەتتىن تەركىب تاپقان سۆيۈملۈك ۋەتىنىمىزدە بۇ مەنىۋى كومپاسنىڭ خاسىيىتى، كۈچ - قۇدرىتى چەكسىز...». يۇمۇر خېنىك بۇ پىكرى - ئۆز ئەملىيىتىدىن ھەققەت بولۇپ يارالغان، ياش ۋۇجۇددىدا ئېقىۋاتقان ئىسىق قاندىن يوغۇرۇلغان پىكىر ئىدىي... يەكەن ناھىيىسىدە بىرەرمۇ ئۇرۇق - تۇغقىنى بولمىغان سېچۇەنلىك بۇ خەنزۇ ياش ئەمدىلىكتە نۇرغۇن ئۇيغۇر قېرىنداشلىرىنى كۆردى، ئۇلارنىڭ باھار ئاپتېپىدەك ئىللىقلىقىنى چوڭقۇر ھېس قىلدى، ھېس قىلدىلا ئەمەس، تومۇر تومۇرىغا سىڭدۈردى. ھازىر يەكەن ناھىيىسى ئۇنىڭ ئانا يۇرتى بولۇپ قالدى. بۇ يەردىكى ئۇيغۇر قېرىنداشلىرى بەرگەن ھاياتلىق قېنى ئۇنى مۇشۇنداق قەتئىي ئىشەنچكە كەلتۈردى...

مەن 14 - ماي چۈشتىن كېيىن يۇمۇ

ئۇنىڭ قورسىقى ئېچىشىپ ئاغرىپ، ناھايىتى بىئارام بولدى. ئۇ تىببىي خادىم بولغاچقا، ئۆزىنگە ئۆزى دورا قىلىپ يۈرۈۋەردى. لېكىن مەخسۇس داۋالانمىغانلىقتىن، كېسىلى ئېغىرلىشىپ كەتتى... بىر كۈنى يۇمۇ خېنىڭ چوڭ تەرىتىنىڭ قان ئاراللاش كېلىۋاتقانلىقىنى بايقاپ چۆچۈدى، كېسىلنىڭ يېنىك ئەمەسلىكىنى شۇ چاغدىلا بىلدى، بىراق كېچىككەندى...

3 - ئاينىڭ 5 - كۈنى ئۇ ئۆز دوختۇرخانىسىنىڭ ئېچكى كېسەللىكلەر بۆلۈمىگە بالىنىتسىغا ئېلىنىپ تەكشۈرۈلۈپ، ئۆتكۈر خاراكتېرلىك ئۆچەي كېزىكى بىلەن ئاغرىغانلىقى ئېنىقلانغان كۈندىن باشلاپ ئەجەللىك كېسەل بىلەن رەسمىي تىركىششكە باشلىدى. تەرەتتىن كېلىۋاتقان قان بارغانسېرى كۆپىيىپ بارماقتا، دوختۇرلارمۇ ئاغرىقتا سەۋەب قىلىش بىلەن ھەلەك ئىدى. ئەمما كېسەللىك ئەھۋالىدا ياخشىلىنىش بولمايۋاتاتتى. شۇ چاغقىچە يۇمۇ خېدىن 3000 مىللىلىتىردىن ئارتۇق قان چىقىپ كەتتى. كېيىن ئۇ ئېغىر دەرىجىدە قان ئازلىق خاراكتېرلىك شۆك بولۇپ، ئەس-ھوشىنى پوتۇنلەي يوقاتتى. ئۇنىڭدا زۆرۈر ماس كېلىدىغان O تىپلىق ئۆلچەملىك قاننى تېزدىن ھازىرلاپ، ئوپېراتسىيىنى باشلىمغاندا، بىمارنىڭ ھاياتىنى ساقلاپ قېلىش مۇمكىن ئەمەس ئىدى.

ۋىراچ ئەنۋەر قادىر كېسەل كارتوتىغا تاقەتسىزلىنىپ قارىدى: كارتوتتا ھوشسىز ياتقان 24 ياشلىق يۇمۇ خېنىڭ ئەجەل سايىسى بارغانسېرى يېقىنلاپ، ئۇنىڭ بىر گۈلىمۇ ئېچىلمىغان ياش ھاياتىغا دەمۇ دەم تەھدىت سالماقتا ئىدى، شۇ تاپتا ئۆتۈۋاتقان ھەر بىر مىنۇت جان دېمەك ئىدى!... توساتتىن ۋىراچ ئەنۋەر قادىرنىڭ قەلب ئاسمىنىدا بىر نۇر چاقناپ، ئۇمىد دالاسىنى يورۇتتى.

– مەن بىلەن يۈرۈڭ، - دېدى ئۇ يېنىدا تۇرغان مۇئاۋىن دوختۇرخانا باشلىقى لى جيەنسىڭغا بۇرۇلۇپ، - ئىككىمىز بىرىپ ئامال قىلىپ كۆرەيلى!

پەرىشتىلەر باغچىسىدىكى پىداكارلىق كۈيى

قۇرۇلغىنىغا بەش يىل بولغان يەكەن ناھىيىلىك سەھىيە كەسپىي تېخنىكا مەكتىپى بەش قارار ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىپ، 600 گە يېقىن ھاياتلىق پەرىشتىسىنى تەربىيىلەپ جەمئىيەتكە چىقاردى. ھازىر قەشقەر ۋىلايىتىنىڭ جايلىرىدىن كەلگەن 200 نەپەر مىللىي ئوقۇغۇچى تەربىيىلىنىۋاتقان بۇ پەرىشتىلەر باغچىسىدا 11 - مارت كۈنى مەڭگۈ ئۇنتۇلماس بىر لەرىك كۈي – مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنىڭ تەسىرلىك سىمفونىيىسى جارانلىدى!

شۇ كۈنى سەيشەنبە بولۇپ، ئوقۇغۇچىلار ئۆز سىنىپلىرىدا دەرس ئاڭلاۋاتاتتى. ئەتىگەنلىك قۇياش نۇرىغا بەھۇزۇر قۇچاق ئېچىپ تۇرغان مەكتەپ ئىچى شۇنچە پاكىز ئازادە ئىدى... سائەت

(ئوچۇرك)

ئابدۇكېرىم ئوسمان

تەقدىم قىلىشقا بىز تەييار!» دېيىشتى. بۇ چاغدا مەكتەپ تەشكىلى قىز ئوقۇغۇچىلارنىڭ سالامەتلىكىنى نەزەردە تۇتۇپ، قان تەقدىم قىلىش ئىشىنى ئوغۇل ئوقۇغۇچىلارغا تاپشۇرۇشنى ئويلىدى؛ لېكىن بىر بۆلۈك قىز ئوقۇغۇچىلار بەس - بەستە ئىلتماس قىلىپ، قان تەقدىم قىلىشنى قەتئىي خالايدىغانلىقىنى ئېيتىپ تۇرۇۋالدى. ياشلىق پەسلىگە ئەمدىلا قەدەم قويۇشقا باشلىغان بۇ سۆيۈملۈك سىڭىللارنىڭ يىگىتلەردىن قېلىشمىغۇدەك چوڭ يۈرەك، قورقۇمسىز، جەسۇر، قەتئىيلىكى ئوغۇل ئوقۇغۇچىلارنى قايىل قىلغان بولسا، ئوقۇتقۇچى - ئۇستازلىرىنى ئاجايىپ سۆيۈندۈرۈۋەتتى. شۇنداقتىمۇ مەكتەپ تەشكىلى قىزلارغا چىرايلىقچە چۈشەندۈرۈپ، قان تەقدىم قىلىشقا يەنىلا ئوغۇل ئوقۇغۇچىلارنى ئەۋەتىشنى توغرا تاپتى. قىزلار ئامالسز كەينىگە ياندى...

بۇ ئەھۋاللارنى ئۆز كۆزى بىلەن كۆرۈپ تۇرغان ۋىراچ ئەنۋەر قادىر لى جيەنسىڭ يولداشلار ھاياجانلانغىنىدىن نەپسى تىترەپ، ئېغىر - ئېغىر تىنىپ، لەۋلىرىنى مىدىرلاتقىنىچە نېمە دېيىشىنى بىلمەي تۇرۇپ قالدى. ئاردىدا لى جيەنسىڭنىڭ كۆزلىرىدە ياش ئەگىپ قالدى.

ئۆركەشلىگەن ئىسىق قان

يەكەن ناھىيىلىك خەلق دوختۇرخانا نىسىنىڭ لابوراتورىيە بۆلۈمى ئالدىدا 40 قا يېقىن ئوقۇغۇچى رەتلىك تىزىلىپ، نۆۋەت بىلەن قان تەكشۈرتمەكتە؛ دوختۇر، لابورانتلار ئالدىراش ئىشلىمەكتە؛ قان تىپى تەكشۈرۈلۈپ بولغان ئوقۇغۇچىلار ئۇنىڭ نەتىجىسىنى تاقەتسىزلىك بىلەن كۈتمەكتە... مانا، قان تەكشۈرۈشمۇ سەممىي ھۆرمەت، ئىشەنچسى، مېھر - شەپقەت، كۆيۈمى، خالىس يارىدىمى... ناماياں بولاتتى!... بۇ قانغا يەنە تىل بىلەن ئىپادىلەپ بەرگىلى بولمايدىغان نۇرغۇن - نۇرغۇن مەنالار چوڭقۇر سىڭىپ كەتكەنىدى!... خەيرىيەت، ھېلىقى بەش نەپەر ئۇيغۇر ئوقۇغۇچى 900 مىللىلىتر قان بەردى. دوختۇرلار بۇ قانىنىڭ يېرىمىنى ئوپېراتسىيەدىن بۇرۇن يۇمۇ خېنىڭ تومۇرىغا ئۇرۇپ، جەددىي ئوپېراتسىيىنى باشلىدى؛ بۇ 11 - مارت چۈشتىن كېيىن سائەت ئىككى بولغاندا چاغ ئىدى. ئوپېراتسىيە بىر يېرىم سائەتچە داۋام قىلدى. ئوپېراتسىيەگە بۇاستە قول تەققان دوختۇر ئەنۋەر ياسىن بىلەن ئەمەت تۇنىياز مول تەجرىبىسى ۋە بىلىمىنى تولۇق ئىشقا سېلىپ، كېسەلنىڭ ئوچىينىنى سېسپ كەتكەن قىسمىنى كېسىپ ئېلىۋېتىپ ۋە ئۇچەينى ئولاپ ئوپېراتسىيىنى مۇۋەپپەقىيەتلىك ئاخىرلاشتۇردى. ئوپېراتسىيىدىن كېيىن يۇمۇ خېنا يەنە 450 مىللىلىتر قان بېرىلدى. بۇنىڭ بىلەن كېسەلنىڭ تېنىگە ئېھتىياجلىق قان تولۇقلىنىپ، قان بېسىمى نورمالىلىشىپ، خەتەرلىك باسقۇچتىن ئۆتۈپ كەتتى، يۇمۇ خې قايتىدىن ھاياتلىققا ئېرىشتى!

يۇمۇ خېنىڭ ھاياتىنى كاپالەتلەندۈرگەن 900 مىللىلىتر قان ئۇنىڭ تومۇر - تومۇرلىرىدا زەرەپشان دەريالىرى بۇقىنىدەك ئۆركەشلەپ، تىل سەممىي ھۆرمەت، ئىشەنچسى، مېھر - شەپقەت، كۆيۈمى، خالىس يارىدىمى... ناماياں بولاتتى!... بۇ قانغا يەنە تىل بىلەن ئىپادىلەپ بەرگىلى بولمايدىغان نۇرغۇن - نۇرغۇن مەنالار چوڭقۇر سىڭىپ كەتكەنىدى!... خەيرىيەت، ھېلىقى بەش نەپەر ئۇيغۇر ئوقۇغۇچى 900 مىللىلىتر قان بەردى. دوختۇرلار بۇ قانىنىڭ يېرىمىنى ئوپېراتسىيەدىن بۇرۇن يۇمۇ خېنىڭ تومۇرىغا ئۇرۇپ، جەددىي ئوپېراتسىيىنى باشلىدى؛ بۇ 11 - مارت چۈشتىن كېيىن سائەت ئىككى بولغاندا چاغ ئىدى. ئوپېراتسىيە بىر يېرىم سائەتچە داۋام قىلدى. ئوپېراتسىيەگە بۇاستە قول تەققان دوختۇر ئەنۋەر ياسىن بىلەن ئەمەت تۇنىياز مول تەجرىبىسى ۋە بىلىمىنى تولۇق ئىشقا سېلىپ، كېسەلنىڭ ئوچىينىنى سېسپ كەتكەن قىسمىنى كېسىپ ئېلىۋېتىپ ۋە ئۇچەينى ئولاپ ئوپېراتسىيىنى مۇۋەپپەقىيەتلىك ئاخىرلاشتۇردى. ئوپېراتسىيىدىن كېيىن يۇمۇ خېنا يەنە 450 مىللىلىتر قان بېرىلدى. بۇنىڭ بىلەن كېسەلنىڭ تېنىگە ئېھتىياجلىق قان تولۇقلىنىپ، قان بېسىمى نورمالىلىشىپ، خەتەرلىك باسقۇچتىن ئۆتۈپ كەتتى، يۇمۇ خې قايتىدىن ھاياتلىققا ئېرىشتى!

يۇمۇ خېنىڭ ھاياتىنى كاپالەتلەندۈرگەن 900 مىللىلىتر قان ئۇنىڭ تومۇر - تومۇرلىرىدا زەرەپشان دەريالىرى بۇقىنىدەك ئۆركەشلەپ، تىل

ئادەملەر

ئالىم ياۋا

كۆرۈنگەنگە كۆز قىسىپ قاش ئاتمايلى ئادەملەر،
ياۋاشلارغا پۈت-پەشۋا، باش ئاتمايلى ئادەملەر،
سەھرالىق ھەم شەھەرلىك ھەممىز بىر قەۋمدىن،
ياخشىلارنىڭ بېشىغا تاش ئاتمايلى ئادەملەر.

دۇشمەنلەشمەي ئۆزئارا ئىناقلىقنى ئىزدەيلى،
بەخمىزنى ئىناقلىق گۈللىرىدە بېزەيلى،
ئۆزىمىزنى ئۆملۈكنى قوغدىغۇچى بىز دەيلى،
زىددىيەتنىڭ ئوتىغا ياغ چاچمايلى ئادەملەر.

ھەسەتخورلۇق قىلمايلى قورسىقىمىز بولسۇن كەڭ،
مەنشەتكە سۆلتان بىز جاپالارغا تۈرسەك يەڭ،
نېمە ئارمان يۈرەكتە خەلق بىلەن كۆلسەك تەڭ،
مەنمەنلىكنىڭ دېپىغا كۆي قاتمايلى ئادەملەر.

ئىنسان كەبى ياشايلى نەپسىمىزگە بېرىلمەي،
كەمتەر، چېۋەر بولايلى ئوتۇقلاردىن كېرىلمەي،
غۇرۇر بىلەن ياشايلى پۇل دەپ ئۆلۈپ-تىرىلمەي،
ساختىلىققا يول ئېچىپ پۇل تاپمايلى ئادەملەر.

ھالال ئىشلەپ تەر تۆكۈپ ئوتسە ھەر بىر كۈنىمىز،
خەلقى-ئالەم ئالدىدا يورۇق بولار يۈزىمىز،
يالغانچىغا يار بولساق نەدە ئۆتەر سۆزىمىز،
تونۇرىغا يالغانىنىڭ نان ياقمايلى ئادەملەر.

قەلبىمىزگە ھەر قاچان پۇكۇپ ئۇلۇغ نىيەتنى،
تاپقۇزايلى كۆچ - قۇدرەت ۋەتەن، ئەلنى، مىللەتنى،
نەدە بىزدە گۈللىنىش تۇغەتمەسەك ئىللەتنى،
ھەيدىسەك سەھۇەنىڭ گۈل ناقمايلى ئادەملەر.

ئۇزغانلارغا يول بېرىپ، يېقىلغاننى يۆلەيلى،
ئارمانلارنى كۆلدۇرۇپ ھايات پەيزىن سۈرەيلى،
تەقدىرنىڭ ۋەتەنىمىز دائىم كۆكۈل بۆلەيلى،
رەقىبلەرگە باغلاردىن يول ئاچمايلى ئادەملەر.

پارچىلار

ئابدۇغېنى ھامۇدى

ھەر ۋاقىت خەلقىمنى سۆيۈپ ياشايمەن،
خەلقىمنىڭ ئىشقىدا كۆيۈپ ياشايمەن.
بىر ئۆمۈر مەن ئەلنىڭ بولۇپ چاكىرى،
ھاياتىمنى پەيزىنى سۈرۈپ ياشايمەن.

ئاۋامنى ئۇستاز قىل، بولماي دېسەڭ خار،
ئايرىلما ئاممىدىن بولغىن ئاڭا يار.
تەنھالىق دەشتىدە يۈرسەڭ يىگانە،
بولىدۇ ئىستىقبال – يولۇڭ ئەبەت تار.

ھەرقاچان ئەلگە سەن ساداقەتمەن بول،
ئىش قىلغىن ئەل بىلەن تۇتۇپ قولنا - قول.
ھەر ئىشتا خەلقىنى باشلامچى قىلساڭ،
بارسەن كۆزلىگەن مەنزىلگە ئۇدۇل.

دۇنيانىڭ قۇياشى، چىرىغى ئانا،
ئانىدۇر بۇڭ ئۇلۇغ، ئەڭ بۈيۈك دانا.

ئانىسز كۆڭۈلنى باسىدۇ غەشلىك،
ئانىسز بولماس ھەم تۇرمۇشتا مەنا.

※ ※

جېنىڭنى ئايىساڭ ئېچمىگىن شاراب،
شارابنى يار تۇتساڭ بولسەن خاراب.
مەست - كەيپ يۈرگىچە ئىگىلە بىلىم،
شۇندىلا تاپسەن ئۆمۈرلۈك ساۋاب.

※ ※

دوستلارنىڭ كۆڭلىنى ئايىشىنى ئۆگەن،
دوستلارنىڭ كۆڭلىگە يارىشنى ئۆگەن.
كەلسە گەر رەقىبلەر يامان نىيەتتە،
قەھرىڭنى ئوق قىلىپ قارىشنى ئۆگەن.

※ ※

بەزىلەر ئۆزىنى مىسلى شىر بىلىپ،
يۈردى بەك كۆرەڭلەپ، كۆكسىنى كېرىپ.
ئاۋامدىن كەتكەچكە يىراقلاپ شۇنچە،
ئاخىرى بوپ قالدى شۇ قەدەر غېرىب.

ئافرىقا برلىكى تەشكىلاتى باللارنى قوغداشنى كۈچەيتىشنى تەلەپ قىلدى

ئۇمۇمىي بايان

33 - نۆۋەتلىك ئافرىقا برلىكى تەشكىلاتىنىڭ باشلىقلار يىغىنىدا ئافرىقا برلىكى تەشكىلاتىنىڭ باش كاتىپى سالىم ئافرىقا دۆلەتلىرىنىڭ تەدبىر قوللىنىپ، باللارنىڭ قانۇنىي ھوقۇق-مەنپەئىتىگە ھۆرمەت قىلىش ۋە ئۇلارنى قوغداشنى؛ ئۇلارنىڭ ساغلام يېتىلىشىگە ئىمكانىيەت يارىتىپ، ئۇلارنى ئۇرۇش مالىمانچىلىقىغا ۋە جىددىي كېسەللىك لەرنىڭ تەھدىتىدىن قۇتۇلدۇرۇشنى مۇراجىئەت قىلدى.

سالىم مۇنداق دېدى: ئافرىقا برلىكى تەشكىلاتى باللارنى قوغداشقا كۆڭۈل بۆلۈپ كەلدى، 16- نۆۋەتلىك باشلىقلار يىغىنىدا ئافرىقا باللىرىنىڭ ھوقۇق - مەنپەئىتىنى قوغداش توغرىسىدىكى خىتابنامە ماقۇللانغان. 1990- يىلى 6- ئايدا ئېفىئوپىيىنىڭ پايتەختى ئەددىس- ئەبەبەدە ئېچىلغان 26- نۆۋەتلىك باشلىقلار يىغىنىدا ئافرىقا برلىكى تەشكىلاتى «ئافرىقا باللىرىنىڭ پاراۋانلىقى ۋە ھوقۇقى نىزامنامىسى»نى ماقۇللىغان؛ بۇلتۇر كامېرۇننىڭ پايتەختى ياۋۇندېدا ئېچىلغان 32- نۆۋەتلىك باشلىقلار يىغىنى مەزگىلدە ئافرىقا برلىكى تەشكىلاتى بىلەن بىدىت باللار فوندى جەمئىيىتى ئۇرۇشنى توسۇش، باللارنى قوغداش ۋە ئۇرۇشتا باللارنىڭ ھاياتىغا كاپالەتلىك قىلىش توغرىسىدا بىر قاتار قارارلارنى ماقۇللىغان؛ ئالدىنقى نۆۋەتلىك مىنىستىرلار مۇدىرىيىتى يىغىنىدا ئافرىقا برلىكى تەشكىلاتى يەنە، قوراللىق توقۇنۇشتا باللاردىن پايدىلانغۇچىلارنىڭ ئۇرۇش جىنايەتچىلىرى بولىدىغانلىقى توغرىسىدا قارار ماقۇللىغان.

لېكىن ھازىرغا قەدەر ئافرىقا باللىرى ئۇرۇشنىڭ ۋە قەبىللەر توقۇنۇشنىڭ ئاساسىي زىيانكەشلىكىگە ئۇچراپ كەلمەكتە. ب د ت باللار فوندى جەمئىيىتىنىڭ مەلۇماتىغا قارىغاندا، يېقىنقى ئون يىلدا دۇنيادا 1 مىليون بالا ئۇرۇش مالىمانچىلىقىدا ئۆلگەن، 6 مىليون بالا ئېغىر يارىلانغان ياكى ئۆمۈرلۈك مېيىپ بولۇپ قالغان، بۇنىڭ مۇتلەق كۆپ قىسمى ئافرىقا باللىرى. ھەر خىل جىددىي كېسەللىكلەر، ئوزۇقلۇق ياخشى بولماسلىق قاتارلىقلارمۇ نەچچە مىليون ئافرىقا باللىرىنىڭ ھاياتىغا تەھدىت سالماقتا، ئون مىليون ئافرىقىلىق بالا تۇرمۇشنىڭ قىسمىي بىلەن چوڭلار قىلالمايدىغان ئەمگەكلەرنى قىلماقتا.

NBA ئامېرىكا

ۋاسكېتبول مۇسابىقىسىدە مىئامى كوماندىسى ئوراندو سېھرىك كوماندىسى بىلەن ئۆتكۈزگەن 2- مەيدان مۇسابىقىنىڭ ئاساسلىق ئەزاسى بولغان بران (ئوكدا) ئوراندو سېھرىك كوماندىسىنىڭ ئەزاسى سېكېرلىنىڭ توسۇشىدىن ئۆتۈپ، توپنى مۇۋەپپەقىيەتلىك ھالدا گارغا چۈشۈردى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

ئامېرىكا مەكتەپلىرىدە خەنزۇچە ئۆگىنىش قىزغىنلىقى قوزغالدى

دۇنيانىڭ ھەرقايسى جايىدا

ئامېرىكىنىڭ نۇرغۇن جايلىرىدىكى ئوتتۇرا، باشلانغۇچ مەكتەپلەردە خەنزۇچە ئۆگىنىش قىزغىنلىقى قوزغالدى. خەۋەرلەرگە قارىغاندا، ئامېرىكىدىكى 60 تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ خەنزۇ تىلىنى رەسمىي دەرسلىككە كىرگۈزگەن، خەنزۇچە ئۆگىنىۋاتقان ئوتتۇرا مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرى 10 مىڭدىن ئاشقان. بىر قىسىم باشلانغۇچ مەكتەپلەرمۇ خەنزۇ تىلى دەرسىنى كۆپەيتىشكە تەييارلىق قىلۇېتىپتۇ.

ئامېرىكا داۋچى فوندى جەمئىيىتىنىڭ مۇدىرى سكوت مكۇي يېقىندا مۇنداق دېدى: خەنزۇ تىلى دۇنيادا قوللىنىدىغان ئادەم سانى ئەڭ كۆپ تىل، مەكتەپلەردە خەنزۇ تىلى دەرسلىكىنى تەسىس قىلغانلىق يېراقنى كۆرگەنلىكتىڭ ئىپادىسى.

ئامېرىكا ئوتتۇرا مەكتەپلىرىدە خەنزۇچە ئوقۇتۇشنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن، داۋچى فوندى جەمئىيىتى 1983 - يىلىدىن باشلاپ نۇرغۇن پۇل ئاجرىتىپ، ئامېرىكىنىڭ بىر قىسىم ئوتتۇرا مەكتەپلىرىنىڭ خەنزۇچە دەرس ئۆتۈشگە ياردەم بەرگەن ئىدى. بۇ فوندى جەمئىيىتى يېقىندا ئامېرىكىنىڭ شەرقىي قىسمىدىكى نيۇ-جېرسى شتاتىدىكى ئون باشلانغۇچ مەكتەپنىڭ بۇ يىل كۈزدە خەنزۇ تىلى دەرسى تەسىس قىلىشىغا ياردەم بېرىش ئۈچۈن 100 مىڭ دوللار ئالاھىدە فوندى تەسىس قىلدى.

دۇنيادا كۈنىگە 9000 كىشىگە ئەيدىز كېسەللىكى يۇقماقتا

ب د ت ئەيدىز كېسەللىكىنىڭ ئالدىنى ئېلىش ۋە ئۇنى داۋالاش مەھكىمىسىنىڭ مۇئاۋىن ئىش بېجىرگۈچىسى روپې موئودې مۇنداق دېدى: دۇنيادا كۈنىگە 9000 دەك كىشى ئەيدىز كېسەللىكىنى يۇقتۇرۇۋېلىۋاتىدۇ، بۇنىڭ ئىچىدىكى مىڭچە كىشى 15 ياشقا توشمىغان بالىلار.

موئودې يېقىندا موسكۋادا ئۆتكۈزۈلگەن مۇخبىرلارنى كۈتۈۋېلىش يىغىنىدا مۇنداق دېدى: ئەيدىز كېسەللىكى دۇنيانىڭ جايجاي-جايلىرىغا يامراپ كېتىۋاتىدۇ. بۇنداق كېسەللىكىنىڭ ئالدىنى ئېلىش ۋە ئۇنى داۋالاش دۇنيا ئەللىرى ھۆكۈمەتلىرى ۋە ئىجتىمائىي تەشكىلاتلارنىڭ ئورتاق ھەرىكىتى قوللىنىشىغا موھتاج بولماقتا. روسىيە سەھىيە مىنىستىرلىكىنىڭ ئەمەلدارى مۇنداق دېدى: زېھەرلىك چېكىملىك چەككۈچىلەر ئۆزئارا ئىشلىتىدىغان ئوكۇل يىڭنىسى بىلەن زېھەرلىك چېكىملىكنى ئوكۇل قىلىشدىدۇ، بۇ كېسەللىكنىڭ يۇقۇشىنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ، شۇڭا ئەيدىز كېسەللىكى روسىيىدە ناھايىتى تېز يامراپ كېتىۋاتىدۇ، روسىيىدە كۈنىگە ئوتتۇرا ھېساب بىلەن 100 چە كىشى ئەيدىز ۋىروسىنى يۇقتۇرۇۋېلىۋاتىدۇ. ۋىروس بىلەن يۇقۇملانغۇچىلارنىڭ 70 ى زېھەرلىك چېكىملىك چەككۈچىلەر.

فىلىپ شىركىتى ئادەم ئاۋازىنى ئايرىيالايدىغان تېلېفوننى بازارغا سالدى

شۆبتسىيىدە چىقىدىغان «بۈگۈنكى سائەت خەۋەرلىرى» گېزىتىنىڭ خەۋىرىگە قارىغاندا، گوللاندىيىنىڭ فىلىپ شىركىتى يېقىندا ئادەمنىڭ ئاۋازىنى پەرق ئېتەلەيدىغان «GSM» بەلگىلىك كۆچمە تېلېفوننى بازارغا سالغان.

فىلىپ شىركىتىنىڭ بۇنداق كۆچمە تېلېفونغا ئادەم ئاۋازى بىلەن تىزگىنلىنىدىغان 10 نومۇر كىرگۈزگەن، تېلېفون بەرگۈچى تېلېفون تورۇپكىسىغا تېلېفون ئالغۇچىنىڭ ئاۋاز نومۇرىنى ئېيتىپ بەرسىلا، تېلېفون ئاپتوماتىك ھالدا ئۇزدىگەن ئادەمنىڭ تېلېفونغا ئۇلىنىدۇ.

توكيودا ماشىنا ئادەمى بار سودا سارىيى تىجارەت باشلىدى

توكيودا مال ساتقۇچى ئورنىدا ماشىنا ئادەم ئىشلەيدىغان سودا سارىيى يېقىندا تىجارەت باشلىدى. خەۋىردار سارايدىكى پۇل ھېساب قىلىش ماشىنىسىغا سېتىۋالماقچى بولغان تاۋارنىڭ نومۇرىنى قوشۇپ پۇل سالسا، ماشىنا ئادەم تاۋارنى ئىشكىگە ئەكىلىپ بېرىدۇ، خەۋىردار تاۋارنى تېلېپ كەتسە بولىدۇ. بۇ سارايدا كېچە - كۈندۈز تىجارەت قىلىدۇ، بۇ سودا سارىيىغا كىرىم بۇيۇملىرى ۋە قول سائەت قاتارلىق 2500 نەچچە خىل تاۋار سېلىنغان.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

ئايالالار ماي تەركىبى تۆۋەن يېمەكلىكلەرنى ئىستېمال قىلسا، سۈت بېزى راكى بولۇش خەۋپى ئازىيىدۇ

دۇنيا پەن تېخنىكىسى

كانادا تېببىي ئىلىم تەتقىقات خادىملىرى ئايالالارنىڭ ماي تەركىبى تۆۋەن يېمەكلىكلەرنى كۆپلەپ ئىستېمال قىلسا، سۈت بېزى راكىنى كەلتۈرۈپ چىقىرىش ئېھتىماللىقى ئازىيىدىغانلىقىنى ئېيتىلدى.

تاقىر باشنى داۋالاپ ساقايتىشتىن ئۈمىد بار

ئەنگلىيە ئالىملىرىنىڭ مۇلچەرلىشىچە، يېقىندا چاچ تۆكۈلۈشنى تەتقىق قىلىشتا ئېرىشكەن ئۈككى مۇۋەپپەقىيەتتىن تاقىر باش بىمارلارنى داۋالاشتىن ئۈمىد پەيدا بولغان.

تۇزنى ئازراق ئىستېمال قىلغاندا يۇقىرى قان بېسىمىدىن ساقلانغىلى بولىدۇ

گوللاندىيە ئالىمى ئامېرىكىنىڭ «يۇقىرى قان بېسىمى» ژۇرنىلىنىڭ ئېلان قىلغان ماقالىسىدە: بوۋاق مەزگىلىدە تۇزنى

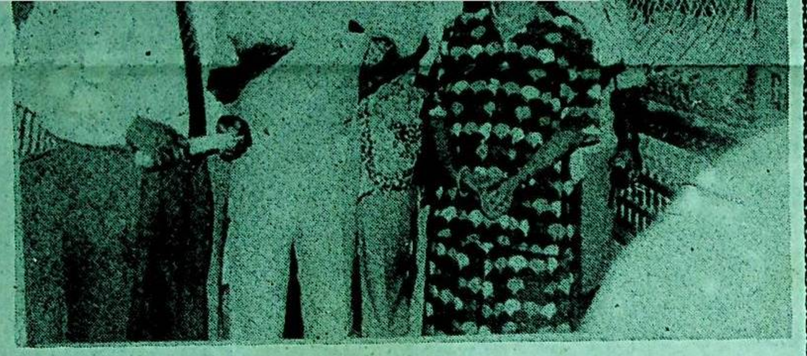

جۇڭگو خەلقىنىڭ قەدىناس دوستى تانزانىيەنىڭ سابىق زۇڭتۇنى نېررىرى (سولدىن 2- كىشى) دوستلۇق توقۇمچىلىق زاۋۇتىنىڭ ئىنچىكە يىپ ئىگىرىش سېخىنى ئېكسكۇرسىيە قىلدى ھەم زاۋۇتنىڭ ئىشلەپچىقىرىش ئەھۋالىنى سورىدى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

يېمەكلىكلەرنى كۆپلەپ ئىستېمال قىلسا، سۈت بېزى راكىغا گىرىپتار بولۇشنى ئازايتقىلى بولىدىغانلىقىنى ئىسپاتلىدى.

تەكشۈرۈش دوكلاتىدىن مەلۇم بولۇشچە، ئەگەر ئايالالار ماي تەركىبىدىن قوبۇل قىلغان ئىستېلقىنى ئۆچىتىن بىر قىسىم ئازايتسا، ئىككى يېرىم يىل ئىچىدە سۈت بېزى راكىنى پەيدا قىلىدىغان قويۇق توقۇلمىلارنىڭ مىقدارىنى كۆرۈنەرلىك ئازايتالايدىكەن. بۇ تەكشۈرۈش دوكلاتىدا ئايالالارنىڭ ئەڭ كۆپ 50% تىن يۇقىرى قويۇق توقۇلما بولسا، سۈت بېزى راكىغا گىرىپتار بولۇش نىسبىتى قويۇق توقۇلمىسى يوق ياكى ئاز ئايالالارغا قارىغاندا بەش ھەسسە كۆپ بولىدىغانلىقى ئېيتىلغان.

كانادا ئونتارو ئۆلكىلىك راك كېسەللىكىنىڭ ئالدىنى ئېلىش ۋە ئۇنى داۋالاش مەركىزىنىڭ مۇدىرى بۇئىد ئايالالارغا مايلىق يېمەكلىكلەر تەركىبىدىن قوبۇل قىلىدىغان ئىستېقلىق مىقدارىنى 15% تىن ئاشۇرۇۋەتمەسلىكنى، كاربون سۇ بىرىكمىسى يېمەكلىكلەردىن 65% ئىستېقلىق قوبۇل قىلىشنى تەكلىپ قىلدى.

بۇ يىل كانادادا سۈت بېزى راكىغا گىرىپتار بولغانلار 18 مىڭ 400 كىشىگە يېتىشى مۆمكىن.

گوللاندىيە ئېلاسموس ئۇنىۋېرسىتېتى تېببىي ئىنستىتۇتىنىڭ تەتقىقات گۇرۇپپىسى 1980- يىلى تۇغۇلغان 167 بالىنى ئىككى گۇرۇپپىغا ئايرىغان. بىرىنچى گۇرۇپپىدىكىلەرگە تۇزى كەم يېمەكلىك بەرگەن، يەنە بىر گۇرۇپپىدىكىلەرگە نورمال يېمەكلىك بەرگەن، 15 يىلدىن كېيىن ئۇلارنىڭ يۇقىرى قان بېسىمى ئىككىنچى گۇرۇپپىدىكى بالىلارنىڭ يۇقىرى قان بېسىمى ئىككى ھەسسە كۆپ بولغان، تۇزنى كەم ئىستېمال قىلغانلارنىڭ قۇرامىغا يەتكەندىن كېيىن قان بېسىمى بىر قەدەر تۆۋەن بولىدۇ، دېدى.

گوللاندىيە ئېلاسموس ئۇنىۋېرسىتېتى تېببىي ئىنستىتۇتىنىڭ تەتقىقات گۇرۇپپىسى 1980- يىلى تۇغۇلغان 167 بالىنى ئىككى گۇرۇپپىغا ئايرىغان. بىرىنچى گۇرۇپپىدىكىلەرگە تۇزى كەم يېمەكلىك بەرگەن، يەنە بىر گۇرۇپپىدىكىلەرگە نورمال يېمەكلىك بەرگەن، 15 يىلدىن كېيىن تۇلچەپ كۆرگەن، نەتىجىدە بىرىنچى گۇرۇپپىدىكى بالىلارنىڭ يۇقىرى قان بېسىمى ئىككىنچى گۇرۇپپىدىكى بالىلارنىڭكىدىن ئونتۇرا ھېساب بىلەن 3.2 تۆۋەن بولغان، تۆۋەن قان بېسىمى ئونتۇرىچە 2.2 تۆۋەن بولغان.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

بۈگۈنكى كابۇل

- ئافغانستانغا زىيارەت (2)

خەلق گېزىتىنىڭ پاكستاندىكى مۇخبىرى **ۋاڭ نەن**

قەدىمدىن ئافغانستاننىڭ بولۇچى ئايروپىلانىغا ئولتۇرۇپ پايتەخت كابۇلغا ئۇچتۇق، بىر سائەت 15 مىنۇتتىن كېيىن كابۇل ئايرودرومىغا چۈشتۇق. ئايروپىلاندىن چۈشۈپ ئۈزۈنغا بارماي بىر جايدىكى سىمونتلانغان يەرنىڭ ئۈيۈلۈپ كەتكەنلىكىنى كۆردۇق، شۇ جايدىكىلەر بىزگە بۇ يەرنى نەچچە كۈن ئىلگىرى ھاۋادىن تاشلانغان بومبا ئۇيۇۋەتكەنلىكىنى ئېيتتى. ئايرودرومنىڭ بىرقانچە يېرىگە زىنىت توپلار قويۇلغان بولۇپ، ئۇنى ئەسكەرلەر ساقلاۋېتىپتۇ، يەنە بىر نەچچە يەرگە برونېۋىك ، قۇم تاغارلىرى تىزىپ قويۇلۇپتۇ، ئۇلارنىڭ ئۈستىگە پلاستموت ئورۇنلاشتۇرۇلۇپتۇ.

مەن چۈشكەن مېھمانخانىنى كىشىلەر «قىتئەلەر مېھمانخانىسى» دەپ ئاتايدىكەن. بۇ كابۇلدىكى ئەڭ ياخشى مېھمانخانا ئىكەن. باش مۇلازىملىق ئورنىدىكى خادىملاردىن ئۇقۇشسام، شۇ كۈنى مېھمانخانىغا مەن بىلەن قوشۇلۇپ 11 كىشى چۈشۈپتۇق.

كابۇلدا توپ ھۇجۇمىغا ئۇچرىمىغان جاي يوق ئىكەن. كابۇل كونا شەھرىنىڭ مۇئاند كۆچىسى كابۇل شەھرىدىكى ھۇھىم سودا رايونى بولۇپ، ئۇرۇش بۇزغۇنچىلىقىغا ئەڭ قاتتىق ئۇچراپ، بىنالىرى ئۆرۈلۈپ، تاملىرى ئۆتمىتۆشۈك بولۇپ كېتىپتۇ، چوڭ كۆچىنىڭ ئىككى تەرىپىدىكى ئىمارەتلەر ۋەيران قىلىنىپ، پۈتۈشۈك خىش، كاھىش دۆۋىسىگە ئايلاندۇرۇلۇپتۇ. «قىتئەلەر مېھمانخانىسى» مۇلازىملىرىنىڭ ئايلىق ماڤاشى 125 مىڭ ئافغانى ئىكەن، خەلق پۇلىغا سۇندۇرغاندا 50 يۈەنگە توغرا كېلىدىكەن. بۇ كابۇل شەھرىدە (ئوتتۇرا دەرىجىدىن يۇقىرىراق) ماڤاش ھېسابلىنىدىكەن. مەن كابۇل شەھرىدىكى بىر ئاشخانىدا تاماق يەپ قالدىم. بىر ۋاخ تاماقنى يەپ بولغىچە تىلەمچىلىك قىلىپ كەلگەن ئۈچ ئايالنى «كۆتۈۋالدىم». بۇ ئاشخانىدىن چىققاندا، بىر مۇنچە باللار ئارقامغا كىرىۋېلىپ، مېھمانخانىغىچە ئەگىشىپ بارىدى.

ب د ت نىڭ مەلۇم ئورگىنىنىڭ كابۇلدىكى بىر خىزمەتچى خادىمى ماڭا: چىدىغۇسىز قېينىچىلىقلار تۈپەيلىدىن كابۇلدىن قېچىپ چىقىۋاتقان كىشىلەرنىڭ ئايىغى ئۈزۈلمەيۋاتقانلىقىنى، كابۇلدىكى ئاھالىلەر ئازىيىپ 1 مىليون ئەتراپىغا چۈشۈپ قالغانلىقىنى، ئەينى ۋاقىتتا كابۇل ئاھالىسىنىڭ 1 مىليون 500 مىڭدىن ئاشىدىغانلىقىنى ئېيتىپ بەردى.

«خەلق گېزىتى» دىن

جاھان بازارلىرىدا

4-ئاينىڭ باشلىرىدا نيۇ-يورك سوغۇق بولسىمۇ، لېكىن مانخاتون شەھەر مەركىزىدىكى بىرلەشمە مەيدانغا جايلاشقان كۆكتات بازىرى رەڭگارەڭ گۈل ۋە كۆكتاتلار بىلەن تولغان، بازار بەك قىزىپ كەتكەنىدى. دۈشەنبە، چارشەنبە، جۈمە، شەنبە كۈنلىرى ھەرقايسى شتاتلاردىن كەلگەن دېھقانلار بۇ يەردە نيۇ-يورك شەھەر ئاھالىلىرىگە يېڭا ئىگىلىك قوشۇمچە مەھسۇلاتلىرىنى ساتىدىكەن، بەزىلىرى ھەتتا 350 ئىنگلىز ملى يىراقلىقتىكى يېزىلاردىن ئەتىگەندىلا بازارغا كېلىپ بولىدىكەن.

مەن كۆكتات بازىرىنىڭ يارەمچى مۇدىرى مۇنىردانىڭ ھەمراھلىقىدا سۈت مەھسۇلاتلىرى سېتىلىدىغان بايىمغا كېلىپ، بايىمچى مىل بىلەن سۆزلەشتىم. سۆز ئارىلىقىدا مۇنىردا ملغا بىر نۇسخا «ئەسلەتمە»نى بەردى. بۇ ئەسلەتمىدە دېھقانلارغا: بۇ يىل 5- ئاينىڭ 4- كۈنىدىن 6- كۈنگىچە چىكاگودا ئامېرىكا يېمەكلىكلىرى ئېكسپورت كۆرگەزمىسى ئۆتكۈزۈلىدىغانلىقى ئېيتىلغان، بۇ كۆرگەزمىنى ئامېرىكا يېزا ئىگىلىك مىنىستىرلىكىنىڭ سېتىشقا تۇرتكە بولۇش مۇلازىملىقى ئىدارىسى ئۈيۈشتۇرغان. ئەشۇ ۋاقىتتا 6000 دىن ئارتۇق خەلقئارا يېمەكلىك سانائىتى سودىگىرى بۇ يەرگە مال ئالغىلى كېلىدىغانلىقى، نيۇ-يورك دېھقانلىرىنىڭ بۇ ئىشقا قىزىقىشى ئاز بولسا، ئامېرىكا دېھقانلىرىنىڭ سېتىشقا تۇرتكە بولۇش ھەرىكىتىدە بارلىققا كەلگەن يېڭىلىقتا ئىكەن، ئاھايىتى ياخشى ئىكەن.

مۇنىردا تونۇشتۇرۇپ مۇنداق دېدى: ھازىر نيۇ-يورىكىنىڭ چوڭ - چوڭ رېستۇرانلارمۇ دېھقانلارنىڭ كۆكاتلىرىنى سېتىۋالىدىغان بولدى. باھاسى يۇقىرى بولسىمۇ سۈپىتى ياخشى، بۇ ئىستېمالنىڭ تەلىپى-دە! ئادەتتە كۆكتات بازىرىدىكى مېۋە-چېۋە، كۆكتاتلارنىڭ باھاسى ماگىزىنلىكىدىن 30% - 20% ئەرزان ئىكەن. ئۇ ماڭا يېقىن ئەتراپتىكى بىر ماگىزىننى ئالايىتەن كۆرسەتتى، بۇ يەردە ئالمىنىڭ بىر قادىقى 1.19 دوللار، شو خلىنىڭ بىر قادىقى 1.99 دوللار بولۇپ، بازاردىكىدىن 50% قىممەت ئىكەن، سورتلىرى ئاران 50 نەچچە خىل ئىكەن. كۆكتات بازىرىدىكى سورتلار 600 نەچچە خىلغا يېتىدىكەن، ئۇنىڭ ئۈستىگە يېڭى ھەم تەملىك ئىكەن. دەرىجىدىن تاشقىرى بازاردىكى مېۋە- چېۋە، كۆكتاتلار ئېتىزدىن ئەكىلىپ تاماق ئۈستىلىگە چىققانغا قەدەر 7 كۈن ۋاقىت كېتىدىكەن.

مەن كۆكتات بازىرىدا مۇخبىرلىق قىلىۋېتىپ دېھقانلاردىن ئامېرىكا ھۆكۈمەت ئاپپاراتلىرىنىڭ دېھقانلارغا ۋاقتى - ۋاقتىدا قۇنتۇرۇش پولى ۋە ئىشانە پۇل بېرىپ تۇرۇۋاتقانلىقىنى ئاڭلىدىم. مىل نەچچە يىل ئىلگىرى ھۆكۈمەتنىڭ 5000 دوللار قۇنتۇرۇش پۇلىغا ئېرىشىپ، بۇ پۇلغا يەم- خەشەك سېتىۋېلىپ ئېغىر قۇرغاقچىلىقتىن ئۈتۈۋاپتۇ. يەنە بىر بۆلجۇرگەن تېرىيدىغان دېھقانمۇ ھۆكۈمەت بەرگەن 1300 دوللارغا ئىگە بوپتۇ.

يارەمچى مۇدىر مۇنىردا ماڭا مۇنداق دېدى: جۇڭگودىن بۇ يەرگە تەكشۈرۈشكە كەلگەنلەر ھەمىشە بىزدىن جۇڭگو دەرىجىدىن تاشقىرى بازارغا يۈزلىنىۋاتقان بۈگۈنكى كۈندە، يېزا ئىگىلىكى يۈكسەك دەرىجىدە تەرەققىي تاپقان ئامېرىكا نېمە ئۈچۈن بۇنداق يايىما ئاچىدىغان بازارنى قويۇۋېتىدۇ؟ دەپ سورايدۇ. ئەمەلىيەتتە بۇ ئامېرىكىنىڭ يېزا ئىگىلىكىگە مەدەت بېرىپ، دېھقانلارنى يۆلەشتىكى ئەپچىل چارىسى ۋە ئالاھىدىلىكى ئىكەن.

ھازىر نيۇ-يورك شەھىردە كۆكتات بازىرىدىن 33ى، مەملىكەت بويىچە 2000 نەچچىسى بار ئىكەن.

(«ئىقتىساد گېزىتى»دىن ئېلىندى)

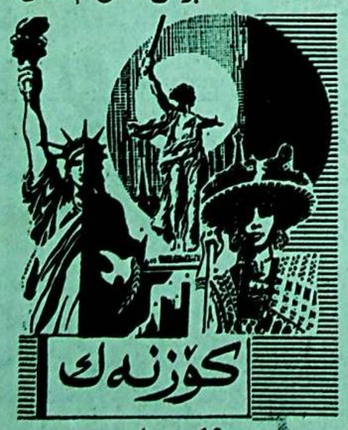

18 - سان

نيۇ-يورك شەھرىنىڭ مانخاتوندىكى كۆكتات بازىرىنى زىيارەت

خەلق گېزىتىنىڭ ب د ت دا تۇرۇشلۇق مۇخبىرى **جاڭ جىنيەن**

ئادرېس: ئۈرۈمچى شەھىرى، ياڭزىجياڭ كوچىسى 1 - نومۇر. تېلېفون باش ئاپپاراتى: 5818200، ئېلان بۆلۈمى: 5850783، تارقىتىش بۆلۈمى: 5859769، تېلېگراف نومۇرى: 5028. پوچتا نومۇرى: 830051. گېزىتنىڭ ئايلىق باھاسى: 7 يۈەن 50 پۇڭ، پارچە باھاسى: 25 پۇڭ (گېزىتخانا تىزىملاش نومۇرى:102)

شىنجاڭ گېزىتى

新 疆 日 报 （维吾尔文） （بۇ سان توت بەت）

1997 - يىل
ئىيۇن
22
يەكشەنبە

شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قويىنىغا قايتۇرۇلۇشىغا قانچە كۈن قالدى؟
9 كۈن

مۇھىم خەۋەرلەر

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۇتاش نومۇرى: CN 65——0002 / Z

«شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى (ۋاكالەت نومۇرى: 1——57)

مەملىكەتلىك پاختىچىلىق، غوزا قۇرتىنىڭ ئالدىنى ئېلىش ۋە ئۇنى يوقىتىش بويىچە نەق مەيدان يىغىنى ئاياغلاشتى

ئۆز مۇخبىرلىرىمىز جالاڭ لىشۇ، چىن چىنلار خەۋىر قىلدى: ئۇچ كۈن داۋام قىلغان مەملىكەتلىك پاختىچىلىق، غوزا قۇرتىنىڭ ئالدىنى ئېلىش ۋە ئۇنى يوقىتىش بويىچە نەق مەيدان يىغىنى 6 - ئاينىڭ 19 - كۈنى ئۈرۈمچىدە ئاياغلاشتى. يىغىندا ئاچقۇچلۇق تەدبىرلەرنى ئەمەلىيلەشتۇرۇپ، ئوتتۇرا، كېيىنكى مەزگىللىك پەرۋىشنى ياخشى تۇتۇپ، بۇ يىل مەملىكەت بويىچە پاختىدىن مول ھوسۇل ئېلىش لازىم، دەپ تەكىتلەندى.

يىغىن يېزا ئىگىلىك مىنىستىرلىكىنىڭ رياسەتچىلىكىدە ئېچىلدى، يىغىنغا مەملىكەتتىكى پاختىچىلىق بىلەن شۇغۇللىنىدىغان 14 ئۆلكە، ئاپتونوم رايونىنىڭ دېھقانچىلىق تارماقلىرى ۋە ئۇسۇلمۇلۇك ئاسراش تارماقلىرىدىكى يولداشلار قاتناشتى. يىغىن مەزگىلىدە ۋەكىللەر بۇيىلقى پاختىچىلىق ۋەزىيىتىنى تەھلىل قىلدى، پەن - تېخنىكىغا تايىنىپ پاختىچىلىقنى گۈللەندۈرۈش تەجرىبىلىرىنى ئالماشتۇردى ھەم ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ماناس ناھىيىسى، بىڭتۈەن يېزا ئىگىلىك 8 - شىنىڭ غوزا قۇرتىنىڭ زىيىنىنى ئۇنۇمۇرسال تۇگىتىش بويىچە يۇقىرى ھوسۇللۇق پەرۋىش مەيدانلىرىنى ئېكسكۇرسىيە قىلدى.

يېزا ئىگىلىك مىنىستىرلىكىنىڭ مۇئاۋىن مىنىستىرى بەي جىجيەن يىغىندا قىلغان خۇلاسە سۆزىدە بۇ يىلقى پاختا ئىشلەپچىقىرىشنى ياخشى تۇتۇش، غوزا قۇرتىنى يوقىتىش ۋە ئۇنىڭدىن مۇداپىئە كۆرۈش، كېۋەز تېرىشنى كەسىپلەشتۇرۇش قۇرۇلۇشىنى تېزلىتىشنى تەكىتلىدى. جايلاردىن تەدبىرنى كۈچەيتىپ، كېۋەز تېرىشتا كەسىپلىشىش قۇرۇلۇشىنى تېزلىتىشنى، مۇناسىۋەتلەرنى راۋاڭلاشتۇرۇشنى، پەن - تېخنىكىغا تايىنىپ پاختىچىلىقنى گۈللەندۈرۈشتە ئۇرۇقلۇقنى نۇقتىلىق ياخشى تۇتۇپ، ھاشارات ئاپىتىنى تىزگىنلەشنى تەلەپ قىلدى.

يىغىنغا ئاپتونوم رايونىنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى جالاڭ خېك ۋە دۆلەت پىلان كومىتېتى، مالىيە مىنىستىرلىكى، ئېچكى سودا مىنىستىرلىكى قاتارلىق ئالاقىدار تارماقلارنىڭ مەسئۇللىرى قاتناشتى.

ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ جاپاغا چىداپ كۈرەش قىلىش روھىنى زور كۈچ بىلەن جارى قىلدۇرۇش، بەتخەجلىك، ئىسراپچىلىقنى قەتئىي توسۇش توغرىسىدىكى بەلگىلىمىسى

(1997 - يىل 5 - ئاينىڭ 31 - كۈنى)

جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ كۈرەش قىلىش - پارتىيىمىزنىڭ شەرەپلىك ئەنئەنىسى ۋە سىياسىي ئەۋزەللىكى. پارتىيىنىڭ خاراكتېرى ۋە ئۇ ئۇستىگە ئالغان تارىخىي ۋەزىپە بىزنىڭ جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ كۈرەش قىلىدىغان خىسلىتىمىزنى بەلگىلەيدۇ. ھازىر پۈتۈن مەملىكەتتىكى، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر مىللەت خەلقى بىر نىيەتتە يول ئېچىپ ئىلگىرىلەپ، جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش يولىدا تىرىشىپ كۈرەش قىلىۋاتقان تارىخىي پەيتتە، جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ كۈرەش قىلىش روھىنى زور كۈچ بىلەن جارى قىلدۇرۇش - پارتىيە ئىستىلى، پاكلىق قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىش، چىرىكلىششكە قارشى تۇرۇش كۈرىشىنى ئىلگىرى سۈرۈش، كادىرلار ۋە ئاممىنى تېخىمۇ ئۈيۇشتۇرۇپ، ئىلھاملاندۇرۇپ، ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش ۋە زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىنىڭ يېڭى غەلبىسىنى قولغا كەلتۈرۈشتە، ئىسىر ھالقىيدىغان ئۇلۇغۋار نىشانغا يېتىشتە ئىنتايىن مۇھىم رېئال ئەھمىيەتكە ۋە چوڭقۇر تارىخىي ئەھمىيەتكە ئىگە. يېڭى تارىخىي دەۋردە جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ كۈرەش قىلىش روھىنى داۋاملىق جارى قىلدۇرۇش- قىلدۇرالماسلىق، ئىقتىسادچىللىقنى قاتتىق يولغا قويۇپ، بەتخەجلىك، ئىسراپچىلىقنى توسۇش - توسىيالماسلىق مەسلىسى پارتىيىۋىلىك قارىشى كۆچلۈك بولۇش - بولماسلىق مەسلىسى، سىياسىيغا ئەھمىيەت بېرىش- بەرمەسلىك مەسلىسى ھېسابلىنىدۇ. بولۇپمۇ ھازىر ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتى نىسپىي ئارقىدا قالغان، مالىيە ئەھۋالى بىر قەدەر جىددىي بولۇۋاتقان، خېلى بىر قىسىم ئامما نامراتلىقتىن قۇتۇلالمىغان، خەلقنىڭ تۇرمۇش سەۋىيىسى نىسپىي تۆۋەنلەرنىڭ بولۇۋاتقان ئەھۋالدا پارتىيىلىك كادىرلارغا ۋە ئورگان خىزمەتچىلىرىگە جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ كۈرەش قىلىش، تىرىشچان، ئىقتىسادچىل بولۇش توغرىسىدا تەربىيە بېرىپ، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر دەرىجىلىك پارتىيە تەشكىلاتلىرى ۋە كومپارتىيە ئەزالىرىنىڭ، بولۇپمۇ ھەر دەرىجىلىك رەھبىرىي كادىرلارنىڭ يولباشلىرى ئۆزلىرى ئالدىدا ئۈلگە بولۇپ قالغان بولسا، ئۆلگىلىك، سىلىش ياكى سېتىۋېلىش زۆرۈر بولۇپ قالغان بولسا، ئۇلارنى ئوبلاستلىق، شەھەرلىك پىلان تارماقلىرى ياكى ئاپتونوم رايونىنىڭ ھەرقايسى تارماقلىرى ئاپتونوم رايونلۇق پىلان كومىتېتىنىڭ تەكشۈرۈپ تەستىقلىشىغا يوللايدۇ، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى تەكشۈرۈپ تەستىقلايدۇ؛ قۇرۇلۇشقا سېلىنىدىغان ئومۇمىي مەبلەغ 30 مىليون يۈەندىن ئاشسا، دۆلەت پىلان كومىتېتىنىڭ تەكشۈرۈپ تەستىقلىشىغا يوللىنىدۇ.

(3) يېگىدىن ئىشخانا بىناسى سېلىش ياكى سېتىۋېلىش تەستىقلانغان بولسا، قۇرۇلۇش تارماقلىرى ۋە مالىيە تارماقلىرى نازارەتنى كۈچەيتىپ، بەلگىلەنگەن كۆلەم ۋە زىننەتلەش ئۆلچىمىنى قاتتىق ئىجرا قىلىشى لازىم، پۇل قەرز ئېلىشقا ياكى باشقا مەبلەغنى يۆتكەپ ئىشلىتىشكە رۇخسەت قىلىنمايدۇ. بەلگىلىمە بويىچە يوللاپ تەستىقلاتمىغان، ئۆز ئالدىغا ئۆلچەمنى ئاشۇرۇۋەتكەن، قەرز پۇل ياكى ياشقا مەبلەغنى يۆتكەپ ئىشلەتكەن بولسا پىلانلاش تارماقلىرىنىڭ تانا تارتىپ بېرىشكە بولمايدۇ؛ يەر باشقۇرۇش تارماقلىرىنىڭ يەر ئىشلىتىش رەسمىيەتىنى بېجىرىپ بېرىشكە بولمايدۇ؛ قۇرۇلۇش تارماقلىرىنىڭ قۇرۇلۇشنى مەلۇم قىلىش، خېرىدار چاقىرىش ۋە خېرىدار بولۇش، قۇرۇلۇش قىلىش ئىجازەتنامىسى بېرىش رەسمىيىتىنى بېجىرىپ بېرىشكە بولمايدۇ؛ پىلان تارماقلىرىنىڭ ئاساسىي قۇرۇلۇش پىلانىغا كىرگۈزۈشكە ۋە مۇقىم مۇلۇككە مەبلەغ سېلىش ئىجازەتنامىسى بېرىشكە بولمايدۇ.

(4) ھازىرقى ئىشخانا بىنالىرىنى نورمال رېمونت قىلىپ تۇرغاندىن باشقا، 1997 - يىلدىن باشلاپ ئۆچ يىل ئىچىدە بىزمىشكە بىرمۇ رۇخسەت قىلىنمايدۇ. نورمال رېمونت قىلىش ئۆلچىمىنى ئەسلىدىكى ئۆلچەمدىن ئاشۇرۇۋېتىشكە بولمايدۇ.

يولداش جياڭ زېمىننىڭ مەركىزىي ئىنتىزام تەكشۈرۈش كومىتېتىنىڭ 8 - ئومۇمىي يىغىنىدا قىلغان مۇھىم سۆزىنى ۋە مەملىكەتلىك ئىنتىزام تەكشۈرۈش، مەمۇرىي تەپتىش سىستېمىسىنىڭ تېلېۋىزىيە - تېلېفون يىغىنىنىڭ روھىنى چوڭقۇر ئىزچىللاشتۇرۇش، ئەمەلىيلەشتۈرۈش ئۈچۈن، ئاپتونوم رايون بويىچە «جۇڭگو كومپارتىيە پارتىيەسىنىڭ ئىنتىزام چارىسى نىزامى (سىناق تەرىقىسىدە يولغا قويۇلدۇ)»، «جۇڭگو كومپارتىيە پارتىيەسىنىڭ پارتىيەلىك رەھبىرىي كادىرلارنىڭ ھۆكۈمەت ئىشىدا پاك بولۇشى توغرىسىدا بىر قانچە مىزان (سىناق تەرىقىسىدە يولغا قويۇلدۇ)»ۋە مەركەز، ئاپتونوم رايونىنىڭ ئالاقىدار بەلگىلىمىلىرىنى ئومۇمىيۈزلۈك ئىزچىللاشتۇرۇش، ئەمەلىيلەشتۈرۈش ئاساسىدا، ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى، گوۋۇيۈەننىڭ «پارتىيە، ھۆكۈمەت، ئورگانلىرىدا ئىقتىسادچىللىقنى قاتتىق يولغا قويۇش، بەتخەجلىك، ئىسراپچىلىقنى توسۇش توغرىسىدىكى بىر قانچە بەلگىلىمىسى»گە ئاساسەن، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئەمەلىيىتىگە بىرلەشتۈرۈپ، تۆۋەندىكى بەلگىلىمە قايتا تەكىتلەندى ۋە تۆۋزۇپ چىقىلدى:

1. يېگىدىن ئىشخانا بىناسى سېلىش ۋە بېزەشنى قاتتىق تىزگىنلەش لازىم

(1) ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر دەرىجىلىك پارتىيە، ھۆكۈمەت ئورگانلىرىنىڭ ئىشخانا بىنالىرى بەلگىلەنگەن قۇرۇلۇش كۆلىمى ئۆلچىمىگە يەتكەن بولسىلا، ئىشخانا بىناسىنى ئۆزگەرتىپ، كېڭەيتىپ سېلىشقا، يېگىدىن سېلىشقا ياكى سېتىۋېلىشقا رۇخسەت قىلىنمايدۇ. ئىشخانا بىناسى بەلگىلەنگەن قۇرۇلۇش كۆلىمى ئۆلچىمىگە يەتكەن ئورگانلارنىڭ 1997 - يىلدىن باشلاپ ئۈچ يىل ئىچىدە پۈتۈنلەي جەھەتتىن يېڭى ئىشخانا بىناسى سېلىشقا ياكى سېتىۋېلىشقا رۇخسەت.

ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ ئىشخانا بىناسى سېلىش ۋە بېزەشنى قاتتىق تىزگىنلەش توغرىسىدا قايتا تەكىتلەش چىقارغان بەلگىلىمىسى

(1997 - يىل 5 - ئاينىڭ 31 - كۈنى)

جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ كۈرەش قىلىش - پارتىيىمىزنىڭ شەرەپلىك ئەنئەنىسى ۋە سىياسىي ئەۋزەللىكى. پارتىيىنىڭ خاراكتېرى ۋە ئۇ ئۈستىگە ئالغان تارىخىي ۋەزىپە بىزنىڭ جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ كۈرەش قىلىدىغان خىسلىتىمىزنى بەلگىلەيدۇ. ھازىر پۈتۈن مەملىكەتتىكى، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر مىللەت خەلقى بىر نىيەتتە يول ئېچىپ ئىلگىرىلەپ، جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش يولىدا تىرىشىپ كۈرەش قىلىۋاتقان تارىخىي پەيتتە، جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ كۈرەش قىلىش روھىنى زور كۈچ بىلەن جارى قىلدۇرۇش - پارتىيە ئىستىلى، پاكلىق قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىش، چىرىكلىششكە قارشى تۇرۇش كۈرىشىنى ئىلگىرى سۈرۈش، كادىرلار ۋە ئاممىنى تېخىمۇ ئۈيۇشتۇرۇپ، ئىلھاملاندۇرۇپ، ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش ۋە زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىنىڭ يېڭى غەلبىسىنى قولغا كەلتۈرۈشتە، ئىسىر ھالقىيدىغان ئۇلۇغۋار نىشانغا يېتىشتە ئىنتايىن مۇھىم رېئال ئەھمىيەتكە ۋە چوڭقۇر تارىخىي ئەھمىيەتكە ئىگە. يېڭى تارىخىي دەۋردە جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ كۈرەش قىلىش روھىنى داۋاملىق جارى قىلدۇرۇش- قىلدۇرالماسلىق، ئىقتىسادچىللىقنى قاتتىق يولغا قويۇپ، بەتخەجلىك، ئىسراپچىلىقنى توسۇش - توسىيالماسلىق مەسلىسى پارتىيىۋىلىك قارىشى كۆچلۈك بولۇش - بولماسلىق مەسلىسى، سىياسىيغا ئەھمىيەت بېرىش- بەرمەسلىك مەسلىسى ھېسابلىنىدۇ. بولۇپمۇ ھازىر ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتى نىسپىي ئارقىدا قالغان، مالىيە ئەھۋالى بىر قەدەر جىددىي بولۇۋاتقان، خېلى بىر قىسىم ئامما نامراتلىقتىن قۇتۇلالمىغان، خەلقنىڭ تۇرمۇش سەۋىيىسى نىسپىي تۆۋەنلەرنىڭ بولۇۋاتقان ئەھۋالدا پارتىيىلىك كادىرلارغا ۋە ئورگان خىزمەتچىلىرىگە جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ كۈرەش قىلىش، تىرىشچان، ئىقتىسادچىل بولۇش توغرىسىدا تەربىيە بېرىپ، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر دەرىجىلىك پارتىيە تەشكىلاتلىرى ۋە كومپارتىيە ئەزالىرىنىڭ، بولۇپمۇ ھەر دەرىجىلىك رەھبىرىي كادىرلارنىڭ يولباشلىرى ئۆزلىرى ئالدىدا ئۈلگە بولۇپ قالغان بولسا، ئۆلگىلىك، سىلىش ياكى سېتىۋېلىش زۆرۈر بولۇپ قالغان بولسا، ئۇلارنى ئوبلاستلىق، شەھەرلىك پىلان تارماقلىرى ياكى ئاپتونوم رايونىنىڭ ھەرقايسى تارماقلىرى ئاپتونوم رايونلۇق پىلان كومىتېتىنىڭ تەكشۈرۈپ تەستىقلىشىغا يوللايدۇ، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى تەكشۈرۈپ تەستىقلايدۇ؛ قۇرۇلۇشقا سېلىنىدىغان ئومۇمىي مەبلەغ 30 مىليون يۈەندىن ئاشسا، دۆلەت پىلان كومىتېتىنىڭ تەكشۈرۈپ تەستىقلىشىغا يوللىنىدۇ.

(3) يېگىدىن ئىشخانا بىناسى سېلىش ياكى سېتىۋېلىش تەستىقلانغان بولسا، قۇرۇلۇش تارماقلىرى ۋە مالىيە تارماقلىرى نازارەتنى كۈچەيتىپ، بەلگىلەنگەن كۆلەم ۋە زىننەتلەش ئۆلچىمىنى قاتتىق ئىجرا قىلىشى لازىم، پۇل قەرز ئېلىشقا ياكى باشقا مەبلەغنى يۆتكەپ ئىشلىتىشكە رۇخسەت قىلىنمايدۇ. بەلگىلىمە بويىچە يوللاپ تەستىقلاتمىغان، ئۆز ئالدىغا ئۆلچەمنى ئاشۇرۇۋەتكەن، قەرز پۇل ياكى ياشقا مەبلەغنى يۆتكەپ ئىشلەتكەن بولسا پىلانلاش تارماقلىرىنىڭ تانا تارتىپ بېرىشكە بولمايدۇ؛ يەر باشقۇرۇش تارماقلىرىنىڭ يەر ئىشلىتىش رەسمىيىتىنى بېجىرىپ بېرىشكە بولمايدۇ؛ قۇرۇلۇش تارماقلىرىنىڭ قۇرۇلۇشنى مەلۇم قىلىش، خېرىدار چاقىرىش ۋە خېرىدار بولۇش، قۇرۇلۇش قىلىش ئىجازەتنامىسى بېرىش رەسمىيىتىنى بېجىرىپ بېرىشكە بولمايدۇ؛ پىلان تارماقلىرىنىڭ ئاساسىي قۇرۇلۇش پىلانىغا كىرگۈزۈشكە ۋە مۇقىم مۇلۇككە مەبلەغ سېلىش ئىجازەتنامىسى بېرىشكە بولمايدۇ.

(4) ھازىرقى ئىشخانا بىنالىرىنى نورمال رېمونت قىلىپ تۇرغاندىن باشقا، 1997 - يىلدىن باشلاپ ئۈچ يىل ئىچىدە بىزمىشكە بىرمۇ رۇخسەت قىلىنمايدۇ. نورمال رېمونت قىلىش ئۆلچىمىنى ئەسلىدىكى ئۆلچەمدىن ئاشۇرۇۋېتىشكە بولمايدۇ.

كېيىن، كۆلەم ئۆلچىمىدىن ئېشىپ كەتكەن كونا ئىشخانا بىناسىنى ۋاقتىدا تاپشۇرۇشى لازىم، ئۇنى دۆلەت مال - مۈلۈكىنى باشقۇرۇش تارماقلىرى ۋە ئورگان خوجىلىق تارماقلىرى تەڭشەپ ئىشلىتىدۇ.

2. ھەر خىل يىغىنلارنى قاتتىق تىزگىنلەش لازىم

(1) ئاپتونوم رايوندىكى ھەر دەرىجىلىك پارتىيە، ھۆكۈمەت ئورگانلىرى ئەمەلىيەتچىل، ئىقتىسادچىل، يۇقىرى ئۈنۈملۈك بولۇش پرىنسىپى بويىچە ھەر خىل يىغىنلارنى ئېچىشنى قاتتىق تىزگىنلىشى لازىم. ھەم ئىنىق مەقسەتى يوق، ھەم ماھىيەتلىك مەزمۇنى يوق يىغىنلارنى، ئاچىسمۇ - ئاچمىسمۇ بولىدىغان يىغىنلارنى بىردەك ئاچماسلىقى كېرەك. ھۆججەت تارقىتىش ئارقىلىق ھەل قىلغىلى بولىدىغان مەسىلىلەردە يىغىن ئاچماسلىق؛ بىرلەشتۈرۈپ ئاچسمۇبولىدىغان يىغىنلارنى يەككە ئاچماسلىق؛ تېلېفون يىغىنى ئارقىلىق مەسىلىنى ھەل قىلغىلى بولىدىغان مەسىلىلەردە مەركەزلىك يىغىن ئاچماسلىق كېرەك. ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ھەرقايسى تارماقلىرى پرىنسىپ جەھەتتە ھەر يىلى بىر قېتىم ئاپتونوم رايون خاراكتېرلىك يىغىن ئاچسا بولىدۇ. ئۇرۇلۇك خاتىرلەش يىغىنلىرى، مۇھاكىمە يىغىنلىرى، ھەمكارلىق يىغىنلىرى، خۇلاسىلەش، تەقدىرلەش يىغىنلىرى، تەجرىبە ئالماشتۇرۇش يىغىنلىرى، ئاخبارات ئېلان قىلىش يىغىنى قاتارلىقلارنى قاتتىق تىزگىنلەش كېرەك.

(2) يىغىننى تەكشۈرۈپ تەستىقلاش تۈزۈمى ئورنىتىش ۋە ئۇنى مۇكەممەللەشتۈرۈش لازىم. ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ھەرقايسى تارماقلىرى شىنجاڭ بويىچە يىغىن ئاچماقچى بولسا، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم ئىشخانىسى ياكى ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى ئىشخانىسىنىڭ تەكشۈرۈپ بېكىتىشىگە يوللىشى، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ شۇ دائىرىگە مەسئۇل رەھبىرىنىڭ تەستىقىنى ئېلىشى كېرەك. ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم،

مەملىكەتلىك پاختىچىلىق، غوزا قۇرتىنىڭ ئالدىنى ئېلىش ۋە ئۇنى يوقىتىش بويىچە نەق مەيدان يىغىنى ئاياغلاشتى

ئۆز مۇخبىرلىرىمىز جالاڭ لىشۇ، چىن چىنلار خەۋىر قىلدى: ئۇچ كۈن داۋام قىلغان مەملىكەتلىك پاختىچىلىق، غوزا قۇرتىنىڭ ئالدىنى ئېلىش ۋە ئۇنى يوقىتىش بويىچە نەق مەيدان يىغىنى 6 - ئاينىڭ 19 - كۈنى ئۈرۈمچىدە ئاياغلاشتى. يىغىندا ئاچقۇچلۇق تەدبىرلەرنى ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، ئوتتۇرا، كېيىنكى مەزگىللىك پەرۋىشنى ياخشى تۇتۇپ، بۇ يىل مەملىكەت بويىچە پاختىدىن مول ھوسۇل ئېلىش لازىم، دەپ تەكىتلەندى.

يىغىن يېزا ئىگىلىك مىنىستىرلىكىنىڭ رياسەتچىلىكىدە ئېچىلدى، يىغىنغا مەملىكەتتىكى پاختىچىلىق بىلەن شۇغۇللىنىدىغان 14 ئۆلكە، ئاپتونوم رايونىنىڭ دېھقانچىلىق تارماقلىرى ۋە ئۇسۇلمۇلۇك ئاسراش تارماقلىرىدىكى يولداشلار قاتناشتى. يىغىن مەزگىلىدە ۋەكىللەر بۇيىلقى پاختىچىلىق ۋەزىيىتىنى تەھلىل قىلدى، پەن - تېخنىكىغا تايىنىپ پاختىچىلىقنى گۈللەندۈرۈش تەجرىبىلىرىنى ئالماشتۇردى ھەم ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ماناس ناھىيىسى، بىڭتۈەن يېزا ئىگىلىك 8 - شىنىڭ غوزا قۇرتىنىڭ زىيىنىنى ئۇنۇمۇرسال تۇگىتىش بويىچە يۇقىرى ھوسۇللۇق پەرۋىش مەيدانلىرىنى ئېكسكۇرسىيە قىلدى.

يىغىندا ئاچقۇچلۇق تەدبىرلەرنى ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، ئوتتۇرا، كېيىنكى مەزگىللىك پەرۋىشنى ياخشى تۇتۇپ، بۇ يىل مەملىكەت بويىچە پاختىدىن مول ھوسۇل ئېلىش لازىم، دەپ تەكىتلەندى.

يىغىن يېزا ئىگىلىك مىنىستىرلىكىنىڭ رياسەتچىلىكىدە ئېچىلدى، يىغىنغا مەملىكەتتىكى پاختىچىلىق بىلەن شۇغۇللىنىدىغان 14 ئۆلكە، ئاپتونوم رايونىنىڭ دېھقانچىلىق تارماقلىرى ۋە ئۇسۇلمۇلۇك ئاسراش تارماقلىرىدىكى يولداشلار قاتناشتى. يىغىن مەزگىلىدە ۋەكىللەر بۇيىلقى پاختىچىلىق ۋەزىيىتىنى تەھلىل قىلدى، پەن - تېخنىكىغا تايىنىپ پاختىچىلىقنى گۈللەندۈرۈش تەجرىبىلىرىنى ئالماشتۇردى ھەم ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ماناس ناھىيىسى، بىڭتۈەن يېزا ئىگىلىك 8 - شىنىڭ غوزا قۇرتىنىڭ زىيىنىنى ئۇنۇمۇرسال تۇگىتىش بويىچە يۇقىرى ھوسۇللۇق پەرۋىش مەيدانلىرىنى ئېكسكۇرسىيە قىلدى.

يىغىنغا ئاپتونوم رايونىنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى جالاڭ خېك ۋە دۆلەت پىلان كومىتېتى، مالىيە مىنىستىرلىكى، ئېچكى سودا مىنىستىرلىكى قاتارلىق ئالاقىدار تارماقلارنىڭ مەسئۇللىرى قاتناشتى.

چداپ كورمش قىلىش، تىرىشچان، ئىقتىسادچىل بولۇش توغرىسىدا تەربىيە بېرىپ، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر دەرىجىلىك پارتىيە تەشكىلاتلىرى ۋە كومپارتىيە ئەزالىرىنىڭ، بولۇپمۇ ھەر دەرىجىلىك رەھبىرى كادىرلارنىڭ ئىدىيىسىنى بىرلىككە كەلتۈرۈش، ئۇلارنىڭ جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ كۆرەش قىلىش، تىرىشچان، ئىقتىسادچىل بولۇشتەك ئېسىل ئەنئەنە ۋە ئىستىلىنى زور كۈچ بىلەن جارى قىلدۇرۇپ، ئامما بىلەن، ئاساسىي قاتلام بىلەن قەلبداش بولۇشى، ھەر مىللەت خەلقى بىلەن جاپانمۇ، ھالاۋەتنمۇ تەڭ كۆرۈشى تەخىمۇ زورۇر. مۇشۇنداق ئىدىيىنى ئاساس بولغاندا پارتىيە ئەزالىرى ۋە ھەر دەرىجىلىك رەھبىرى كادىرلار ئاڭلىق ھالدا تىرىشچان، ئىقتىسادچىل بولۇپ، بەتخەجلىك، ئىسراپچىلىق قىلمىشلىرىنى ئەڭ زور دەرىجىدە چەكلەپ، تۇرۇم جەھەتتىلا ئەمەس، بەلكى ئىدىيە جەھەتتىمۇ چىرىكلىشىشنى چەكلەپ، ئايىنەپ كېتىشنىڭ ئالدىنى ئېلىپ، ئىدىيە - ئەخلاق جەھەتتە مۇداپىئە لىنىيىسىنى مۇستەھكەم تۇرغۇزالايدۇ.

(5) پىلان تارماقلىرى تۇر تۇرغۇزۇشنى تەستىقلىغان، ئەمما قۇرۇلۇشى باشلانمىغان ئىشخانا بىنالىرىنى بىردەك ۋاقتىنچە توختىتىپ، ۋىلايەتلىك، ئوبلاستلىق، شەھەرلىك پىلان تارماقلىرى ۋە ئاپتونوم رايونىنىڭ ھەرقايسى تارماقلىرى يېڭىۋاشتىن ئاپتونوم رايونلۇق پىلان كومىتېتىغا يوللاپ تەكشۈرۈتكەندىن كېيىن، ئوخشاش بولمىغان ئەھۋالغا قاراپ بىر تەرەپ قىلىدۇ. قۇرۇلۇشنى باشلاپ بولغان بولسا، قەتئىي بەلگىلەنگەن قۇرۇلۇش ئۆلچىمى بويىچە قۇرۇلۇش قىلىش كېرەك.

(6) پارتىيە، ھۆكۈمەت ئورگانلىرى سالغان، بەلگىلەنگەن قۇرۇلۇش كۆلىمى ئۆلچىمىگە يەتكەن ئىشخانا بىنالىرى ئىشلىتىشكە تاپشۇرۇلغاندىن كېيىن ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى تەشخانىسى ياكى ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى تەكشۈرۈپ بېكىتىشكە يوللىشى، ئاپتونوم رايونىمىز شۇ دائىرىگە مەسئۇل رەھبىرىنىڭ تەستىقىنى ئېلىشى كېرەك. ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ تەستىقىنى ئالماي تۇرۇپ جايلار، تارماقلارنىڭ ھەر خىل ئۆلكە، ئاپتونوم رايون ئاتلاپ ھەمكارلىق يېغىنى، ئالماشتۇرۇش، مۇھاكىمە يېغىنلىرىنى ئۆز ئالدىغا ئېچىشقا رۇخسەت قىلىنمايدۇ، ئاپتونوم رايون سىرتىدا ئېچىلغان ئۆلكە، ئاپتونوم رايوندىن ھالقىغان مۇشۇ خىلدىكى يېغىنلارغا قاتنىشىشنمۇ قاتتىق تىزگىنلەش كېرەك. ھەرقايسى ۋىلايەت، ئوبلاست، شەھەرلەر ئاچىدىغان ھەر خىل يېغىنلاردا قاتتىق تەكشۈرۈپ تەستىقلاش تۈزۈمىنى ئورنىتىش لازىم، تارماقلارنىڭ ئېچىكى قىسمىدىكى كەسىپىي يېغىنلارنى تارماقلارنىڭ رەھبەرلىكى كوللېكتىپ مۇزاكىرە قىلىپ تەكشۈرۈپ تەستىقلىشى، قاتتىق تىزگىنلىشى لازىم.

(ئاخىرى 4 - بەتتە)

قىزىلسۇ ئوبلاستىدىكى دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ نامۇۋاپىق سېلىقلارنى رەت قىلىش ئاڭلىقلىقى ئۆستى

ئۆز مۇخبىرىمىز ئابدۇشۈكۈر قاۋۇل خەۋەر قىلىدۇ: قىزىلسۇ قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستىدىكى ھەر دەرىجىلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمەتلىرى يېقىنقى يىللاردىن بۇيان دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ سېلىقلىرىنى يەڭگىللىتىش توغرىسىدىكى مۇقاسىۋەتلىك ھۆججەت، بەلگىلىمىلەرنى ئۆگىنىش، تەشۋىق قىلىش، ئىزچىللاشتۇرۇش خىزمىتىنى مۇھىم ئىشلار قاتارىدا چىڭ تۇتتى. بۇنىڭ بىلەن دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ نامۇۋاپىق سېلىقلارنى رەت قىلىش ئاڭلىقلىقىنمۇ ئۆستى. نەتىجىدە دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ سېلىق كىشى ېېشىغا توغرا كەلگەن ساپ كىرىمنىڭ 5 % ى ئېچىدە تىزگىنلەندى.

بۇ ئوبلاست دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ سېلىقىنى يەڭگىللىتىش خىزمىتىگە ئىزچىل ئەھمىيەت بەردى. ئوبلاستلىق دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ يەڭگىللىتىشكە رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسى مەركەز ۋە گوۋۇيۈەن ئەمەلدىن قالدۇرۇشنى ئۆقتۇرغان دەرىجە ئۆستۇرۇش ھەققى، ئۆلچەمگە يەتكۈزۈش فوندى، ئورمان كېسىش رەسمىيەت ھەققى قاتارلىق تۈرلەرنى ئەمەلدىن قالدۇرغاندىن باشقا، ناھىيە (شەھەر)لەر ئۆزلىرى بېكىتكەن سۇ قۇرۇلۇشى ھەققى قاتارلىق 20 خىل ھەق ئېلىش تۈرىنى ئەمەلدىن قالدۇردى. ھەمدە ناھىيە (شەھەر)لەرنىڭ سېلىقىنى، چارۋىچىلارنىڭ سېلىقىنى ئۆتەملىك ھۆججەت، بەلگىلىمىلەرنى تۈزۈملەرنى يېڭى ھۆججەت، بازارلارنىڭ ئىجرا قىلىش ئەھۋالىغا بولغان نازارەتنى كۈچەيتتى. ئوبلاست بويىچە 95 % دېھقان، چارۋىچى ئائىلىسىگە سېلىق كارتوچكىسى تارقىتىلىپ دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ كۆڭلىدە سان بولۇش، كارتوچكىغا تاينىپ ئۆز مەنپەئىتىنى قوغداش ئىشقا ئاشۇرۇلدى. بۇنىڭ بىلەن دېھقان، چارۋىچىلار تاپشۇرۇشقا تېگىشلىك سېلىقلارنى ۋاقتىدا تاپشۇرۇپ، نامۇۋاپىق سېلىقلارنى رەت قىلالايدىغان بولدى. بۇلتۇر ئوبلاست بويىچە دېھقان، چارۋىچىلاردىن ئەمەلىي يىغىۋېلىنغان كەنت قالدۇرۇقى ۋە يېزا، بازارلار بىر تۇتاش غەملەيدىغان راسخوت 8 مىليون 550 مىڭ يۈەن بولۇپ، كىشى بېشىغا ئوتتۇرا ھېساب بىلەن 27.9 يۈەندىن توغرا كەلدى. بۇ 1995 - يىلدىكى كىشى بېشىغا توغرا كەلگەن ساپ كىرىمنىڭ 3.72 % نى ئىگىلىدى.

ئاپتونوم رايونغا بۇ ئاستە قاراشلىق ئورگانلار خىزمىتى كومىتېتى ئىلغار ئاساسىي قاتلام پارتىيە تەشكىلاتلىرى، مۇنەۋۋەر كومپارتىيە ئەزالىرى ۋە مۇنەۋۋەر پارتىيە خىزمەتچىلىرىنى مۇكاپاتلىدى

ئۆز مۇخبىرىمىز ئابدۇشۈكۈر ئابدۇكېرىم خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونغا بۇ ئاستە قاراشلىق ئورگانلار خىزمىتى كومىتېتى مۇشۇ يىلنىڭ 20 - كۈنى چۈشتىن كېيىن ئۆرۈمچىدە تەقدىرلەش پارتكوم ئىشخانىسى تەرجىمە باشقارمىسى پارتىيە ياچېيكىسى قاتارلىق 20 ئىلغار ئاساسىي قاتلام پارتىيە تەشكىلاتى، تۇردى راخمان قاتارلىق 50 مۇنەۋۋەر كومپارتىيە ئەزاسى ۋە ئابلەت نۇردۇن قاتارلىق ئون ئىلغار پارتىيە خىزمەتچىسىنى تەقدىرلىدى.

جەنۇبىي بۇگۈر نېفىتلىكىدىكى كومپارتىيە ئەزالىرىغا ئاپىرن

يېنىمزدىكى كومپارتىيە ئەزالىرى

ئۆز مۇخبىرىمىز لىۋ فېڭ، ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز چېن يۈچۈەن خەۋەر قىلىدۇ: بۇ يىل 5 - ئاينىڭ باشلىرى مەلۇم بىر كۈنى تارىم جەنۇبىي بۇگۈر نېفىتلىكىدە قاتتىق بوران چىقىپ كەتتى. قىزىل بەلگە كېسىمى كېيگەن، 24 پارتىيە ئەزاسىدىن تەشكىللەنگەن زەربىدارلار ئەترىتى بۇرغىلاش سۇپىسىغا ئېتىلىپ چىقىپ، قۇتقۇزۇشقا كىرىشىپ كەتتى.

نېفىتلىكنىڭ ئېچىلىش، قۇرۇلۇشىغا ۋە ئىسلاھات، باشقۇرۇشنىڭ ئۆزلۈكسىز چوڭقۇرلىشىشىغا ئەگىشىپ، جەنۇبىي بۇگۈر نېفىتلىكى مەشغۇلات رايونى پارتىيە باش ياچېيكىسىدىكىلەر ناچار تەبىئىي مۇھىت ۋە تۇرلۇك جاپالىق، قىيىن، خەتەرلىك ۋەزىپە ئالدىدا پارتىيە ئەزالىرىنىڭ ئاۋانگارتلىق، نەمۇنىلىك رولىنى جارى قىلدۇرۇپ، بىرلەشمە جەڭگە قاتناشقان ئىشچى - خىزمەتچىلەرنى يېتەكلەپ، جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ ئىگىلىك ياراتقاندىلا، ئاندىن نېفىتلىك خىزمىتىنىڭ ئوڭۇشلۇق بولۇشىغا كاپالەتلىك قىلغىلى بولىدىغانلىقىنى تونۇپ يەتتى. بۇ نېفىتلىكتىكى 24 پارتىيە ئەزاسى نېفىتلىكنىڭ ھەرقايسى مۇھىم ئىش ئورۇنلىرىغا تارقالغان. 1994 - يىلدىن باشلاپ پارتىيە باش ياچېيكىسى پارتىيە قۇرۇلۇشىنى ئوتۇش ئارقىلىق نېفت ئىشلەپچىقىرىشىنى ئىلگىرى سۈرۈپ، پارتىيە ئەزالىرىنىڭ مەسئۇلىيەت رايونىنى بەلگىلەشنى مۇھىم نۇقتا قىلدى. ئىشنى پارتىيە ئەزالىرىنىڭ ئاۋانگارتلىق، نەمۇنىلىق رولىنى جارى قىلدۇرۇشتىن باشلاپ، مەسئۇلىيەت رايونلىرىدا «ئوت يۇقىرى، بەش بولماسلىق» مەزمۇن قىلىنغان پارتىيە ئەزالىرىنىڭ ئاۋانگارتلىق ئىش ئورنى بەرپا قىلىش پائالىيىتىنى نۇقتىلىق قانات يايدۇردى. بۇ پائالىيەت كومپارتىيە ئەزالىرىنىڭ شەرەپ تۇيغۇسى ۋە مەسئۇلىيەتچانلىق تۇيغۇسىنى قوزغاپ، ئۇلارنىڭ ھەر ۋاقىت پارتىيە ئەزالىرىنىڭ ئۆلچىمى بويىچە ئۆزىنى تەلەپ قويۇشىغا تۈرتكە بولدى، شۇنىڭ بىلەن پارتىيە ئەزالىرى قايسى يەردە خىزمەت جاپالىق، پاسكىنا، ئېغىر، خەتەرلىك بولسا شۇ يەردە ئىشلەيدىغان بولدى.

ئادىل ھوشۇرنىڭ سەنشيا بوغۇزىدىن ئۆتۈش تەييارلىقى پۈتتى

ئۆز مۇخبىرىمىز ئىلھام ئىمىننىڭ چوڭچىلىك شەھىرى فېڭچېي ناھىيىسىدىن بەرگەن خەۋىرى. چاڭجياڭ دەرياسىنىڭ سەنشيا بوغۇزىدىن ئۆتۈپ، يېڭى دۇنيا رېكورتى ياراتماقچى بولغان دارۋاز ئادىل ھوشۇرنىڭ بارلىق تەييارلىقى پۈتتى. ئۇ 6 - ئاينىڭ 22 - كۈنى چۈشتىن ئاۋۋال دۇنيا خەلقى كۆز تىكىۋاتقان بۇ خاسىيەتلىك ئىشنى ئورۇندايدۇ.

شەنجاڭ سېرىك ئۆمىكىنىڭ باشلىقى مىجەت ساۋۇت باشچىلىقىدىكى 18 ئارتىس ۋە خىزمەتچى 6 - ئاينىڭ 9 - كۈنى سەنشيا بوغۇزى بويىدىكى فېڭچېي ناھىيىسىگە كېلىپ تەييارلىق خىزمىتىنى باشلىغانتى.

دارۋاز ئادىل ھوشۇر 6 - ئاينىڭ 20- كۈنى چۈشتىن ئاۋۋال پولات ئارغامچىنىڭ يېرىمىغىچە سىناپ مېڭىپ باقتى. سىناقتىن كېيىن ئۇ ئەترابتىكىلەرگە: «پولات ئارغامچا خېلى مۇستەھكەم بوپتۇ، ئەگەر 22- ئىيۇن ھاۋا ياخشى بولۇپ بەرسە، 40 مىنۇت ئىچىدىلا ئۆتۈپ كېتىشكە كۆزۈم يېتىدۇ» دېدى. ئەترابتا ئورغانلار ئۇنىڭ مېڭىش سۈرئىتىگە قاراپ: «ئادىل ھوشۇر بىر ئاز ئىمكانىيەت قالدۇرۇپ گەپ قىلىۋاتىدۇ، ئۇ تېخىمۇ ئاز ۋاقىتتا ئۆتۈپ كېتەلەيدۇ» دېيىشتى.

6 - ئاينىڭ 20 - كۈنى ئاپتونوم رايونلۇق مەدەنىيەت نازارىتىنىڭ نازىرى مۇھەممەت زۇنۇن باشچىلىقىدىكى 2- تۇركۈمدىكى 11 ئادەم فېڭچېي ناھىيىسىگە كېلىپ، ئادىل ھوشۇرغا، بارلىق خىزمەتچىلەرگە ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمەتنىڭ سالامىنى يەتكۈزدى ھەم تەشۋىقات ۋە باشقا مۇناسىۋەتلىك ئىشلارنى ئورۇنلاشتۇردى.

ئىلانلىقتىكى پىلانلىق ئىشلار

ساقتار رېھىم (ئۇر مۇخبىرىمىز)

پېيىش يولى (19)

توقسۇن ناھىيىسىنىڭ ئىلانلىق پېزىسى ناھىيىنىڭ غەربىگە جايلاشقان بولۇپ، ناھىيە بازىرى بىلەن بولغان ئارىلىقى 20 كىلومېتردىن ئاشىدۇ. پېزىدا سەككىز مەمۇرىي كەنت، 50 مەھەللە بولۇپ، ئۇيغۇر، خەنزۇ، خۇيزۇدىن ئىبارەت ئۇچ مىللەتتىن تەركىب تاپقان 16 مىڭدەك كىشى ئارىلىشىپ ئولتۇراقلاشقان، ئومۇمىي تېرىلغۇ كۆلىمى 34 مىڭ مودىن ئارتۇق بولۇپ، ئاساسلىقى، ئاشلىق، پاختا، ياغلىق دان قاتارلىقلار ئىشلەپ چىقىرىلىدۇ، ھاۋاسى قۇرغاق، ھۆل- يېغىنى ئاز، قۇرغاقچىلىق بىر قەدەر ئېغىر، دېھقانچىلىقتا 70% يەر ئاستى سۇيىگە، 30% تاغ سۇيىگە تايىنىدۇ. بۇ يېزا «بورانلىق» دېگەن نام بىلەن مەشھۇر بولۇپ، بوران يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىش تەرەققىياتىغا زور تەسىر يەتكۈزىدۇ. تەبىئىي شارائىتنىڭ ناچار بولۇشى، قاتتىقاللىق، شۇنداقلا قالاق ئىشلەپچىقىرىش ئۇسۇلى تۈپەيلىدىن، بۇ يېزىنىڭ تۇرلۇك ئىشلىرى بىر مەھەل تەرەققىي قىلالماي، دېھقانلار نامراتلىشىپ كەتكەن. 1979- يىلى ئاشلىقنىڭ بىرلىك ھوسۇلى 93 كىلوگرامدىن، كۆپ زىنىڭ بىرلىك ھوسۇلى 25 كىلوگرامدىن ئايلانغان. دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ ئوتتۇرىچە كىرىمى 163 يۈەندىن توغرا كەلگەنىدى. ھەر مىللەت كادىرلىرى ۋە دېھقان، چارۋىچىلار سىياسەتكە، ئىلىم - پەنگە تايىنىپ، يېزا ئىگىلىك سېلىنمىسىنى ئاشۇرۇپ، ئىشلەپچىقىرىش شارائىتىنى ياخشىلاش، تەبىئىي ئاپەتكە تاقابىل تۇرۇش يولىدا ئون نەچچە يىل تىرىشچانلىق كۆرسىتىپ ئەنە شۇ چەكلىك يەر ۋە سۇغا تايىنىش ئاساسىدا ئىشلەپچىقىرىشنى يۇكسەلدۈرۈپ، غايەت زور ئۆزگىرىشلەرنى بارلىققا كەلتۈرۈپتۇ. ھەر مىللەت ئاممىسىنىڭ ماددىي ۋە مەنىۋى تۇرمۇش ناھايىتى زور دەرىجىدە ياخشىلىنىپتۇ. 1995- يىلى ئاشلىقنىڭ بىرلىك ھوسۇلىنى 261 كىلوگرامغا، ئومۇمىي ھوسۇلىنى 4 مىليون 913 مىڭ كىلوگرامغا، كېۋەزنىڭ بىرلىك ھوسۇلىنى 97.5 كىلوگرامغا، ئومۇمىي ھوسۇلىنى 2 مىليون 273 مىڭ كىلوگرامغا يەتكۈزۈپ، تارىختىن بۇيانقى ئەڭ يۇقىرى سەۋىيىنى يارىتىپتۇ. سانائەت، پېزا ئىگىلىك ئومۇمىي كىرىمى 57 مىليون 910 مىڭ يۈەنگە يېتىپ، 1992- يىلدىكىدىن 24 مىليون يۈەن ئېشىپتۇ. 1992- يىلى دېھقانچىلىق ئومۇمىي كىرىمى 20 مىليون 740 مىڭ يۈەن بولغان بولسا، 1995- يىلى 33 مىليون 620 مىڭ يۈەنگە يېتىپتۇ. 2- ، 3- كەسىپ خىلى تېز تەرەققىي قىلىپ، ئومۇمىي كىرىمى 24 مىليون 280 مىڭ يۈەنگە يېتىپ، سانائەت، يېزا ئىگىلىك ئومۇمىي كىرىمى ئىچىدە 41.8% نى تەشكىل قىلىشتەك ياخشى ۋەزىيەت بارلىققا كەلتۈرۈلدى. 1557 دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ ئوتتۇرىچە كىرىمى 1557 يۈەن مەبلەغ سېلىپ، يىلىغا 2000 تونىدىن يەم- روش» تىن ئىبارەت ئەقلىگە مۇۋاپىق تەرەققىيات پىلانىنى ۋە ئۇنى يولغا قويۇشنىڭ تەدبىرلىرىنى ئوتتۇرىغا قويۇپتۇ. نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش خىزمىتىنى ھاللىق سەۋىيىگە يۈرگۈزۈش قىلىش خىزمىتى بىلەن بىرلەشتۈرۈپ، ياخشى ئىشلەپتۇ. «ئىتتىپاق» كەنتى بىلەن ئاقتاغ كەنتلىرىدىكى تۆت مەھەللە ناھىيە، ۋىلايەت بويىچە نامراتلىقتا داڭقى چىقارغان ئورۇنلار بولۇپ، 1992- يىلى كىشى بېشىغا توغرا كېلىدىغان كىرىم 500 يۈەندىن تۆۋەن ئىكەن. يېزا رەھبەرلىكى بۇ جايلاردا سۇ قىس، ئىشلەپچىقىرىش شارائىتى ناچار بولۇشتەك ئەمەلىي ئەھۋالغا ئاساسەن 300 مىڭ يۈەندىن ئارتۇق مەبلەغ سېلىپ، قۇدۇق قېزىپ، سۇ سىڭمەس ئېرىق ياساپ، ئىشلەپچىقىرىش شارائىتىنى ياخشىلاش بىلەن بىللە، دېھقانلارنى ئىلمىي ئۇسۇلدا تېرىقچىلىق قىلىش، چارۋا مال بېقىش، بورداشقا يېتەكلەپتۇ. نەتىجىدە 1995- يىلى «ئىتتىپاق» كەنتىدىكى دېھقانلارنىڭ ئوتتۇرىچە كىرىمى 1000 يۈەندىن، ئاقتاغ كەنتىدىكىلەرنىڭ 800 يۈەندىن ئېشىپتۇ. شۇنداق قىلىپ، يېزا بويىچە نامرات ئورۇن، نامرات ئائىلە ئاساسىي جەھەتتىن توگەپتۇ. يېزا - كەنت كادىرلىرى يەنە دېھقانلارنى باقمىچىلىققا ئائىت بىلىملەرگە ئىگە قىلىش، ئۆلگە كۆرسىتىش نۇقتىلىرىنى ئېچىش ئارقىلىق تەشكىل قىلىشتەك ئۆزگىرىشلەرنى كۆپەيتىپتۇ. 650 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىپ، يىلىغا 2000 تونىدىن يەم- ئوزۇقلۇق ئىشلەپچىقىرىدىغان 3 كارخانا قۇرۇلۇشىنى ئىزچىل ئىلگىرى سۈرۈپ، ئۇلار ئىشلەپچىقارغان ئوزۇقلۇقنىڭ يىللىق سېتىش مىقدارى 1000 تونىدىن ئاشتى. ئۇلار يەنە 610 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىپ، ترانسفورماتور قاتارلىقلارنى سېتىۋېلىشقا 6 مىليون 610 مىڭ يۈەن مەبلەغ ساپتۇ. بۇنىڭ بىلەن بۇرۇنقى سۇ جەدۋىلىكى پەسەيمەيتۇ. ئۇلار ئېرىق - ئۆستەڭلەرنى رېمونت قىلىش، يېڭىدىن ياساش بىلەن بىللە، 1 مىليون 990 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىپ، سۇ جەدۋىلىكىنى پەسەيتىشتە مۇھىم رول ئويناۋاتقان ئاقتاغ سۇ ئامبىرى ۋە سۇ باشلاش قۇرۇلۇشىنى ئاساسىي جەھەتتىن تاماملاپتۇ. قاراتاغدىكى ئىلان بۇلاقنىڭ سۇيىنى باشلاش ئېرىقىنى ياساشقا تۆتۈش قىلىپ، بەش يىلدا پۈتتۈرۈش پىلانلانغان 46 كىلومېتر ئېرىقنىڭ 36 كىلومېترىنى ئىككى يىلدا پۈتتۈرۈپ، ھەرقايسى كەنتلەرنىڭ ئىشلەپچىقىرىش شارائىتىنى ياخشىلاشقا ئاساس ساپتۇ. بۇ يېزا ئەنە شۇنداق نەتىجىلىرى بىلەن ۋىلايەت ۋە ئاپتونوم رايون بويىچە ئىلىپ بېرىلۇاتقان «يالقۇنتاغ»، «تەڭرىتاغ» نامىلىق ئىزتىز - ئېرىق سۇ قۇرۇلۇشى مۇسابىقە پائالىيىتىدە ئۇدا بىرنەچچە يىل ياخشى باھاغا ئېرىشىپ، مۇكاپاتلىنىپتۇ.

بۇ يېزا ئىچىدىغان سۇ شارائىتىنى ياخشىلاش جەھەتتىمۇ نۇرغۇن ئەمەلىي خىزمەتلەرنى ئىشلەپتۇ. ئۇلار 11 كارىزدىن باشقا 27 ئورۇنغا باسما قۇدۇق قېزىپ، ھەممە ئادەم ۋە چارۋا مالالرنىڭ پاكىز سۇ ئىچىشىگە كاپالەتلىك قىلىپلا قالماي، كۆپلەپ مەبلەغ سېلىپ، ئومۇمىي ئائىلىنىڭ 63.6% نى تەشكىل قىلىدىغان 1700 ئائىلىگە سۇ ئورۇبىسى ئورنىتىپ، ئىچىدىغان سۇ شارائىتىنى ياخشىلاپتۇ.

- 2 - ، 3- كەسىپلەرنى راۋاجلاندۇرۇپ، ئىقتىسادىي تەرەققىيات قەدىمىنى تېزلىتىپتۇ. ئىلگىرى بۇ يېزىدا كەنت، مەھەللىلەر باشقۇرۇشىدىكى 10 نەچچە كۆمۈركان، خۇمدان، ئۇن تارتىش، ياغ تارتىش زاۋۇتى بولسىمۇ، ئۆسكۈنىلەر قالاق، باشقۇرۇش ناچار بولغاچقا، ئىقتىسادىي ئۈنۈم تۆۋەن بولۇپ كەلگەن. يېزا رەھبەرلىكى ئاممىنىڭ بازار، رىقابەت ئېڭى ۋە كارخانا باشقۇرۇش سەۋىيىسىنى ئۆستۈرۈپ، 2- ، 3- كەسىپنى راۋاجلاندۇرۇش ئارقىلىق ئىقتىسادىي ئۈنۈمنى يىلىغا يىل يۇقىرى كۆتۈرۈپتۇ. ئۇلار ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىش ئىشلىرىنى ئىلمىيلاشتۇرۇش، ئىلىم - تېخنىكىنى ئومۇملاشتۇرۇش ئۈستىدە ئىزچىل توختىلىپ، ئىلىم - تېخنىكىنى ئىگىلەش ۋە ئىشلىتىشنى ئىلگىرى سۈرۈپ، ئىلىم - تېخنىكىنىڭ ئىقتىسادىي ئۈنۈمىنى ئۆستۈرۈپ، ئىقتىسادىي ئۈنۈمنى ئاشۇرۇپ، ئىلىم - تېخنىكىنى ئىگىلەش ۋە ئىشلىتىشنى ئىلگىرى سۈرۈپ، ئىلىم - تېخنىكىنىڭ ئىقتىسادىي ئۈنۈمى

دېھقان ، چارۋىچىلارنىڭ ئوتتۇرىچە كىرىمى 1557 يۈەنگە، كىشى بېشىغا توغرا كېلىدىغان كوللېكتىپ جۇغلانما 315 يۈەنگە يېتىپ، بۇرۇنقى كوللېكتىپ ئىقتىسادى ئاجىز، دېھقانلار نامرات بولۇشتەك ھالەت ئۆزگرىپتۇ. دېھقانلارنىڭ قورسقىنى توق، كىيىمىنى پۈتۈن قىلىش دېگەن گەپ ئىستېمالدىن قېلىپ ھەممەيلەن ياخشى يەيدىغان، سۈپىتىلىك كىيىنىدىغان بولۇۋېتىپتۇ. دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ ئۆي شارائىتى كۆرۈنەرلىك ياخشىلىنىپتۇ. ھازىر ئۆيلەرنىڭ ئومۇمىي كۆلىمى 420 مىڭ كۋادرات مېتىردىن ئارتۇقراق بولۇپ، ھەر بىر نوپۇسقا ئوتتۇرا ھېساب بىلەن 29.6 كۋادرات مېتىردىن توغرا كەلمەكتە. ئومۇمىي ئائىلىنىڭ 68% ى خىش، سېمونت، ياغاچ قۇرۇلمىلىق ۋە سۈپىتىلىك ئۆيلەرگە كۆچۈپ كىرىپتۇ. بېزا، كەنت، مەھەللىلەر ئارا يوللار تۆتۈشۈپ ، قارىمايۋاتقۇزۇلۇپتۇ.

مەن بېزىلىق پارتكومنىڭ شۇجىسى ئالىم ھېبىبۇل، بېزا باشلىقى خالىدىن ئىسمائىل ۋە باشقا بېزا مەسئۇللىرىدىن بۇ بېزىنىڭ يۇقىرىقىدەك نەتىجىلەر ھەر دەرىجىلىك كادىرلار ۋە ھەر مىللەت ئاممىسىنىڭ ئىتتىپاقلىشىپ، مۇرىنى ـ مۇرىگە تىرەپ كۆرەش قىلىپ، ئىزچىل تىرىشقانلىقىنىڭ نەتىجىسى ئىكەنلىكىنى بىلدىم. ئۇلار ئاساسلىقى، تۆۋەندىكىدەك خىزمەتلەرنى ئىشلەپتۇ:

ـ بېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىشنى مۇھىم ئورۇنغا قويۇپ، بۇنى ماس قەدەمدە مۇقىم تەرەققىي قىلدۇرۇپتۇ. پارتىيە 11 ـ نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتى 3 ـ ئومۇمىي يىغىنىدىن بۇيان، بېزىلىق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتىدىكى بىر بەك نۇرغۇن ئادەم ئىدىيىنى ئازاد قىلىپ، دېققەت ـ ئېتىبارىنى بېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىشىنى راۋاجلاندۇرۇشقا قارىتىپتۇ. پارتىيىنىڭ تۈرلۈك سىياسەتلىرىنى ئۆگىنىش، تەشۋىق قىلىش، ئىزچىللاشتۇرۇشقا ئەھمىيەت بېرىپ، ئاممىنىڭ ئاكتىپلىقىنى ئۇرغۇتۇپتۇ. ھەر تەرەپلىمە ئىزدىنىش ئارقىلىق ئىشلەپچىقىرىشنى تەرەققىي قىلدۇرۇشنىڭ ئۇنۇملۇك چارە ـ تەدبىرلىرىنى تېپىپتۇ ۋە يولغا قويۇپتۇ. تېرىقچىلىق قۇرۇلمىسىنى مۇۋاپىق تەڭشەپ، كېۋەز قاتارلىق ئىقتىسادىي زىرائەت كۆلىمىنى تەدرىجىي كېڭەيتىپتۇ. ئۇزۇملۇك، مېۋىلىك باغ، كۆكاتلىق بەرپا قىلىش يولغا مېڭىپ، بۇ يەردە مېۋە ـ چېۋە، كۆكات ئىشلەپ چىقارغىلى بولمايدۇ، دېگەن قاراشنى تۈگىتىپتۇ. نەتىجىدە ئاشلىق كۆلىمى 10 مىڭ موغا، كېۋەز كۆلىمى 21 مىڭ موغا، ئۇزۇملۇك 380 موغا، مېۋىلىك باغ 500 موغا، كۆكات، قوغۇن كۆلىمى 350 موغا يەتكۈزۈلگەن. تېرىقچىلىق قۇرۇلمىسى تەڭشىلىپ، ئىقتىسادنى ئاشۇرۇش كاپالەتكە ئىگە قىلىنىپتۇ. كۆچەت تىكىپ ئورمان بىنا قىلىش، قوم ـ خەشەك (بوغۇز) پېششىقلايدىغان زاۋۇت قۇرۇپ، باقمىچىلىققا مەدەت بېرىپتۇ. بۇنىڭ بىلەن 1995 ـ يىلى باقمىچىلىق ئائىلىلىرى 1562 گە، بوردالغان چوڭ ـ كىچىك چارۋا مال 25 مىڭ 890 تۇياقنا يېتىپ، 12 مىليون يۈەندىن ئارتۇق ئىقتىسادىي قىممەت يارىتىلىپتۇ.

ـ سۇ قۇرۇلۇشىنى ئىزچىل ياخشى ئىشلەپ، سۇ جىددىيلىكنى ھەل قىلىپتۇ. كىشىلەر سۇنى قانغا ئوخشىتىدۇ، بۇ ئوخشىتىش سۇيى قىس ئىلانلىق بېزىسىغا تولىمۇ ماس كېلىدۇ. شۇڭا بۇ بېزا ئېتىز ـ ئېرىق سۇ قۇرۇلۇشى ئىلىپ بېرىش، سۇنى كۆپەيتىش، سۇنى تېجەش ۋە سۇدىن ئۈنۈملۈك پايدىلىنىش بىلەن ئىزچىل شۇغۇللىنىپتۇ. بېزا، كەنتلەر پەسىللىك، يىللىق خىزمەتلەرنى ئورۇنلاشتۇرغاندا، تەكشۈرۈپ ئوتكۈزۈۋالغاندا ياكى مەھەللە، كەنت ۋە كادىرلارنىڭ خىزمىتىگە باھا بەرگەندە، ئېتىز ـ ئېرىق سۇ قۇرۇلۇشىنى ئەڭ مۇھىم خىزمەت قاتارىغا قويۇپ، كادىرلار ۋە ئاممىنىڭ ئاكتىپلىقىنى ئورغۇتۇپتۇ. پىلاننى پۈختا تۈزۈپ، ۋەزىپىنى ئېنىق بېكىتىپ، بېزا، كەنت، مەھەللىلەر ئارا توختام تۈزۈشۈپ، ياخشىلارنى تەقدىرلەپ، ناچارلارنى تەنقىتلەپ، ھەممە ئادەمنىڭ مەسئۇلىيەتچانلىقىنى كۈچەيتىپتۇ. چوڭ ئۆستەڭ، تارماق ئۆستەڭ ھەمدە ئاساسلىق سۇ باشلىنىدىغان ئېرىقلارنىڭ سۈپىتىگە ئەھمىيەت بېرىپلا قالماي، ئادەتتىكى كىچىك ئېرىقلارنىمۇ تېخنىكا تەكلىپى بويىچە ئۆلچەملىك ياساپ، مەبلەغ ۋە مادديي نەرسىلەرنىڭ بەھرىدە ئىسراپ بولۇشىنىڭ ئالدىنى ئالىدۇ. كونا قۇدۇقلارنىڭ ئۈسكۈنىلىرىنى يېڭىلاپ، توك يوللىرىنى رەتلەش ئاساسىدا، كۆپلەپ مەبلەغ ئاجرىتىپ، يەنە نۇرغۇن قۇدۇق قېزىپ، سۇ مەنبەسىنى ئاشۇرۇپتۇ. سۇ باشقۇرۇشقا دائىر ئۇنۇملۈك چارە ـ تەدبىرلەرنى يولغا قويۇپ، سۇ ئىشلىتىشتە ۋاقىت بەلگىلەش، ھەقلىق سۇ ئىشلىتىشنى ئومۇملاشتۇرۇپ، سۇ ئىسراپچىلىقىنى ئازايتىپ، بار سۇدىن تولۇق پايدىلىنىلىپتۇ. 80 ـ يىللاردىن ئىلگىرى بېزا بويىچە 50 نەچچە قۇدۇق، 20 كىلومېتىر ئەتراپىدا سۇ سىگمەنتلىرى ئېرىق بولغان بولسا، ھازىر ماشىنىلاشقان قۇدۇق 200 دىن ئېشىپتۇ. تاش ـ سېمونت قۇرۇلمىلىق سۇ سىگمەنتلىرى ئېرىق ـ ئۆستەڭلەرنىڭ ئومۇمىي ئۇزۇنلۇقى 150 نەچچە كىلومېتىرغا يېتىپتۇ. ئېرىق ـ ئۆستەڭ قۇرۇلۇشىغا 5 مىليون يۈەن، 65 كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتىكى يۇقىرى بېسىملىق توك سىمى تارتىش، كونا قۇدۇقلارنى رېمونت قىلىش، ئۈسكۈنىلىرىنى يېڭىلاش، يېڭى قۇدۇق قېزىش، ئۈنۈمىنى يىلىغا 2000 تونىدا يەتكۈزۈش مەبلىغ

مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى - شىنجاڭدىكى ھەر مىللەت خەلقىنىڭ جان تومۇرى

كۆچا ناھىيىسى تەشۋىقات - تەربىيە خىزمىتىنى كۈچەيتىپ، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى ئىلگىرى سۈردى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئابلىمىت ئەبەيدۇللا** خەۋەر قىلىدۇ: يېقىنقى بىر قانچە يىلدىن بۇيان، كۆچا ناھىيىسى تۇرلۇك شەكىلدىكى تەشۋىقات - تەربىيە خىزمىتىنى كۈچەيتىپ، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى ۋە ھەربىي - خەلق ئىتتىپاقلىقىنى ئىلگىرى سۈردى.

بۇ ناھىيە «مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى پائالىيىتى ئېيى» يولغا قويۇلغان 15 يىلدىن بۇيان، رادىئو، تېلېۋىزىيىدىن پايدىلىنىپ، 1720 قېتىمدىن كۆپرەك مەخسۇس مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى، ھەربىي ۋە خەلق ئىتتىپاقلىقى ئاساسىي مەزمۇن قىلىنغان خەۋەر - ماقالە لەردىن 1720 پارچە ئاڭلاتتى. ھەرقايسى ئورۇنلارمۇ سەپەرۋەرلىك يىغىنى، زېھنى سىناش مۇسابىقىسى، ھەربىي ۋە خەلقنىڭ بىرلەشمە كۆڭۈل ئېچىش پائالىيىتى، تەنتەربىيە مۇسابىقىسى قاتارلىق پائالىيەتلەرنى ئۇيۇشتۇردى. «ماركسزملىق مىللەت نەزەريىسى»ۋە «پارتىيىنىڭ مىللىي سىياسىتى»نى ئۆگىنىش كۇرسىنى يىلمۇ يىل ئېچىپ، ھەربىيلەر ۋە يەرلىكتىكى ھەر مىللەت خەلقىنىڭ «ئىككى ئايرىلالماسلىق»قا بولغان تونۇشىنى ئۆستۈردى. بىگتۆمەن بىلەن يەرلىك بىرلىشىپ 60 قېتىمدىن كۆپرەك مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى، ۋەتەنپەرۋەرلىك تەربىيىسى پائالىيىتى ئۇيۇشتۇردى. بۇ ئارقىلىق تىنچ، ئىتتىپاق بولغان ياخشى ۋەزىيەت شەكىللىنىپ، ناھىيىنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتى ئىلگىرى سۈرۈلدى. بۇ ناھىيە 1994- ۋە 1996- يىللىرى ئاپتونوم رايون بويىچە «مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى ۋە ئارمىيە - خەلق ئىتتىپاقلىقى بويىچە قوش نەمۇنە ناھىيە» دېگەن شەرەپلىك نامغا ئېرىشتى.

مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى گۈلىنى ئېچىلدۇرغان مېھرىبان ئانا

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئوسمان داۋۇت**

فۇكاك شەھرى جۇيۇگگەي يېزىسىدىكى ھەر مىللەت ئاممىسى بۇ يېزىنىڭ جۇيۇگگەي كەنتىدىكى ھاۋاخان ئىمىنىنى «مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى گۈلىنى ئېچىلدۇرغان مېھرىبان ئانا» دەپ تەرىپلەشمەكتە.

ھاۋاخان ئانا 1968 - يىلى 6 - ئايدا ئومۇرتقىسى ئۇزۇك تۆغۇلغان، چوڭ مېڭىسى تولۇق يېتىلمىگەن بىر خەنزۇ بالىنى بېقىۋالغانىدى. ھازىر بۇ بالا 29 ياشقا كىرگەن بولسىمۇ يەنىلا ئۆز ھاجىتىدىن چىقالمايدۇ، 29 يىلدىن بۇيان ھاۋاخان ئانا ئۇنى كۆڭۈل قويۇپ بېقىپ كەلدى. 5 - ئاينىڭ 13 - كۈنى بېيجىڭدا ئېچىلغان مەملىكەتلىك 2- قېتىملىق ئۆزىنى ئۆزى قۇدرەت تاپقۇزۇش نەمۇنىچىلىرىنى ۋە مېيىپلەرگە يار - يۆلەك بولغان، يارىدەم بەرگەنلەرنى تەقدىرلەش يىغىنىدا ھاۋاخان ئانا ئۆزىنىڭ مېيىپ بالىنى 29 يىل بېقىش جەريانىنى تونۇشتۇرغاندا زالدا ئۇزاققىچە ئالقىش سادالىرى ياڭرىدى، يىغىنغا قاتناشقان نۇرغۇن كىشىلەر كۆز يېشىنى توختىتالمىدى.

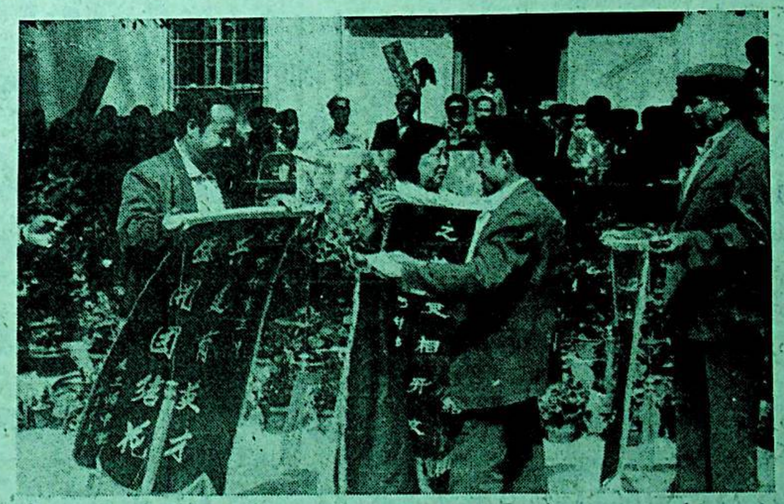

قەشقەر شەھىرلىك 3- ئوتتۇرا مەكتەپ بىلەن يېزا ئېگىلىك 3- شى (خەنزۇ)ئوتتۇرا مەكتىپى، قەشقەر شەھىرلىك 12- ئوتتۇرا (خەنزۇ)مەكتەپ دوستلۇق ئورنىتىلغىنىغا 16 يىل بولغانلىقى مۇناسىۋىتى بىلەن، ئىككى مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرى ئارىسىدا ئېلىپ بېرىلغان «ئىككى مەكتەپ دوستلۇقىنى ئەسلەش» پائالىيىتىدە ئوقۇغۇچىلار ئۆز ئارا ئەسلىمە سوۋغىلىرىنى تەقدىم قىلىشىۋاتقان كۆرۈنۈش.

باش شۇجى جياڭ زېمىن ھاۋاخان ئانىنىڭ مېيىپ خەنزۇ بالىنى 29 يىلدىن بۇيان بېقىپ كېلىۋاتقانلىقىنى ئاڭلىغاندىن كېيىن: ھاۋاخان قالتىس ئانا ئىكەن، بۇ مىللەتلەرنىڭ تەقدىرداش، ھەمنەپەس، قەلبداش ئىكەنلىكىنى چۈشەندۈرىدۇ، دەپ ماختىدى. مەملىكەتلىك مېيىپلەر بىرلەشمىسىنىڭ رەئىسى دېڭ پۈفاڭ تەقدىرلەش يىغىنىدا قىلغان سۆزىدە ھاۋاخان ئانىنى ئالاھىدە ماختىدى ھەم: ھاۋاخانىنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلاۋېتىپ كۆز ياشلىرىمنى توختىتالمىدىم، دېدى. جايلاردىن

مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى ھەممىدىن ئەلا بىلىش

— ئاپتونوم رايون بويىچە مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىدا ئىلغار شەخس — ئىسھاق ئىسمائىل توغرىسىدا

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **يۇنۇس سادىق**

ئاراتۆرۈك ناھىيىلىك يېزا ئېگىلىك بانكىسى ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ رەئىسى، ئاپتونوم رايون بويىچە مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى نەمۇنىچىسى ئىسھاق ئىسمائىل 30 نەچچە يىلدىن بۇيان كەسپىنى قىزغىن سۆيۈپ، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى ھەممىدىن ئەلا بىلىپ، بۇ جەھەتتە ئەمەلىي تۆھپە قوشۇپ كېلىۋاتقان كىشىلەرنىڭ بىرى، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى ھەممىدىن ئەلا بىلىش، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى قوغداشنىڭ نەمۇنىچىسى بولۇش ئىسھاق ئىسمائىلنىڭ ئارزۇسى ئىدى. ئۇ دائىم مۇنداق دەيدۇ: «ھەر مىللەت خەلقى ئۆزئارا ئىشىنىپ، بىر - بىرىمىزنى ھۆرمەتلەپ ئىناق ئۆتۈشمىز كېرەك». ئۇ دېگىنىنى ئەمەلىيەتتە كۆرسىتىپ، نەگىلا بارمىسۇن ئىتتىپاقلىقنى قەدىرلەپ باشقىلارغا ئۈلگە بولدى. 1981- يىلى ئۇ يېزا ئېگىلىك بانكىسىغا يۆتكىلىپ كەلدى. بانكىنىڭ ئىككى ماشىنىسى بار بولۇپ، ئىسھاق ئىسمائىل ئۇنى ھەيدەشكە مەسئۇل بولدى. كىچىك ماشىنىنىڭ ئىشى چىقسا، كىچىك ماشىنىنى ھەيدىدى. چوڭ ماشىنىنىڭ ئىشى چىقسا چوڭ ماشىنىنى ھەيدىدى. بۇ جەريانىدا ئۇ قىلچىمۇ زارلانمىدى. ئۇ نەچچە ئون يىل ماشىنا ھەيدەش جەريانىدا بىرەر قېتىمۇ ماشىنا ھادىسىسى سادىر قىلمىدى. بىر قېتىم ئۇ ئەمدىلا سەپەردىن قايتىپ كېلىشى بىلەنلا بەدىنى قىزىشقا باشلىدى. مۇشۇ ۋاقىتتا بانكا رەھبەرلىرى مۇھىم ئىش بىلەن ۋىلايەتكە بارىدىغان بولۇپ قالغانىدى. ئۇ يەنە سەپەرگە چىقتى، قۇمۇل شەھرىگە بېرىپلا ۋىلايەتلىك دوختۇرخانىغا كۆرۈندى. دوختۇرلار تەكشۈرۈش ئارقىلىق ئۇنىڭ بالىنىڭ ئىچىدە داۋالىنىشىنى ئېيتتى. بىراق ئۇ خىزمەتنىڭ ئالدىراشلىقىنى ئويلاپ ئازراق دورا ئېلىپلا قايتىپ كەلدى.

بىر قېتىم ئىسھاق ئىسمائىل نۆۋەتچى تراكتورچىلىق ئىشخانىسىدا ئولتۇرۇپ ئىشلەۋاتقاندا، ئۇنىڭ ئۆيىدىن تېلېفون كەلدى. ئۇ ئالدىراپ تېلېفوننى ئالسا، ئۇ يەردىن ئۇنىڭ ئوغلى ئاغرىپ قالغانلىقى، ئۆيدىكىلەرنىڭ ئۇنى ئالدىراپ ئۆيگە قايتىشقا چاقىرىۋاتقانلىقى ئېيتىلدى. ئۇ ئالدىراپ ئۆيگە قايتىپ كەلسە، ئوغلى ئىسھاق ئىسمائىلنىڭ ئالدىراپ ئۆيگە قايتىپ كېلىشىنى كۈتۈپ ئولتۇرماي، ئۆزى ئالدىراپ دوختۇرخانىغا ئېلىپ بارغان ئىكەن. ئۇ ئوغلىنى دوختۇرخانىغا ئېلىپ بارغاندا، ئوغلىنىڭ ئاغرىقى ئېغىرلىشىپ كېتىپ، ئۇنىڭ ئۆزىمۇ ئاغرىپ قالغان ئىكەن. ئۇ ئوغلىنى دوختۇرخانىغا ئاپىرىپ داۋالاتقاندىن كېيىن، ئۆزىمۇ دوختۇرخانىدا ئىككى كېچە - كۈندۈز ياتقان ئىكەن. ئۇ ئوغلىنىڭ ئاغرىقى ئېغىرلىشىپ كېتىپ، ئۇنىڭ ئۆزىمۇ ئاغرىپ قالغانلىقىنى ئاڭلىغاندىن كېيىن، ئۇ ئۆزىنىڭ ئاغرىقىنى ئۇنتۇپ قالغ

قەشقەر شەھەرلىك 3 - ئوتتۇرا مەكتەپ بىلەن يېزا سۈگلىك 3 - شى (خەنزۇ) ئوتتۇرا مەكتىپى، قەشقەر شەھەرلىك 12 - ئوتتۇرا (خەنزۇ) مەكتەپ دوستلۇق ئورنىتانىلىقىنلىك يىللىق مۇناسىۋىتى بىلەن دوستلۇق پائالىيىتى ئۆتكۈزدى.

سۈرەتتە: ئۇچ مەكتەپ مۇدىرى ئۆزئارا لەۋھە ئالماشتۇرماقتا.

ئادىلجان ئابدۇقادىر فوتوسى

قەشقەر شەھەرلىك 3 - ئوتتۇرا مەكتەپ بىلەن يېزا سۈگلىك 3 - شى (خەنزۇ) ئوتتۇرا مەكتىپى، قەشقەر شەھەرلىك 12 - ئوتتۇرا (خەنزۇ) مەكتەپ دوستلۇق ئورنىتانىلىقىنلىك 16 يىللىق مۇناسىۋىتى بىلەن دوستلۇق پائالىيىتى ئۆتكۈزدى.

سۈرەتتە: ئۇچ مەكتەپ مۇدىرى ئۆزئارا لەۋھە ئالماشتۇرماقتا.

ئادىلجان ئابدۇقادىر فوتوسى

دورا ئېلىپلا قايتىپ كەلدى.

بىر قېتىم ئىھتىياق ئىسمائىل نوم بىيزىسىدىن ناھىيە بازىرىغا كېلىۋېتىپ، يولدا بىر تراكتورنىڭ بۇزۇلۇپ قالغانلىقىنى كۆردى. بۇ دەل 1 - ئاي بولغاچقا تەرەپ قىلىپ، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى تەقدىرلەندى.

ئاغىلاۋېتىپ كۆزى يېشىلسىرمىدى تۇختىتالمىدىم، دېدى. جايلاردىن بېيجىڭغا كەلگەن ۋەكىللەر ھاۋاخان ئانا بىلەن بىللە بەس - بەستە خاتىرە سۈرەتكە چۈشتى.

تنچ ھەل بولۇشىنى قولغا كەلتۈردى.

ئىھتىياق ئىسمائىل مىللەتلەر ئوتتۇرىسىدىكى مۇناسىۋەتنى توغرا بىر تەرەپ قىلىپ، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى

ۋىلايەت ۋە ئاپتونوم رايون بويىچە «ئىشلەپچىقىرىش ئىلغارى»، «مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىدىكى ئىلغار شەخس» دېگەن شەرەپلىك ناملارغا ئېرىشىپ تەقدىرلەندى.

ئوقسۇن ناھىيىسىدە پارتىيە ئىنتىزامى كۈچەيتىلگەنلىكتىن، پارتىيە بىلەن ئاممىنىڭ، كادىرلار بىلەن ئاممىنىڭ مۇناسىۋىتى قويۇقلاشتى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **مەخسۇت ھۇسەيىن** خەۋەر قىلىدۇ: توقسۇن ناھىيىسى مەركىزى ئىنتىزام تەكشۈرۈش كومىتېتىنىڭ پارتىيە، ھۆكۈمەت ئورگانلىرىدىكى رەھبىرىي كادىرلارنىڭ پاك - ئىنتىزامچان بولۇش توغرىسىدىكى بەلگىلىمىسىنى ئىزچىللاشتۇرۇپ، رەھبىرىي كادىرلارنىڭ پارتىيە ئىنتىزامىغا رىئايە قىلىش ئاڭلىقلىقىنى ئاشۇرۇپ، پارتىيە بىلەن ئاممىنىڭ، كادىرلار بىلەن ئاممىنىڭ مۇناسىۋىتىنى قويۇقلاشتۇردى.

ناھىيىلىك پارتكوم پارتىيە ئىنتىزامىنى كۈچەيتىپ، رەھبىرىي كادىرلارنىڭ ئامما ئارىسىدىكى ئوبرازىنى تىكلەش ئۈچۈن، ئالدى بىلەن ھۆكۈمەت پۈلىغا يەپ - ئېچىشنى چەكلەش توغرىسىدا ئۇقتۇرۇش چىقىرىپ، ئۇنى ھەرقايسى ئىدارە - ئورگانلارغىچە تارقاتتى. ناھىيىلىكئىنتىزام تەكشۈرۈش كومىتېتى، پارتكوم تەشۋىقات بۆلۈمى، تەشكىلات بۆلۈمى پارتىيىلىك رەھبىرىي كادىرلارنىڭ ئىنتىزامىنى كۈچەيتىش توغرىسىدا مەخسۇس تەربىيىلەشنى كۈچەيتتى. ناھىيىلىك پارتىيە مەكتىپى مۇئاۋىن بۆلۈم دەرىجىلىك كادىرلارنىڭ كىتاب ئوقۇش كۈرسى ۋە ياش، ئوتتۇرا ياش كادىرلارنىڭ نەزەرىيە ئۆگىنىش كۈرسىنى ئاچتى. بۇ ناھىيە يەنە دېموكراتىك تۈرمۇش يېغىنى چاقىرىش، پىكىر ئېلىش، مۇناسىۋەتلىك ھۆججەت، ماتېرىيال ئۆگىنىش ئارقىلىق رەھبىرىي كادىرلارنىڭ ئۆزىنى ئۆزى تەكشۈرۈش، پاك - دىيانەتلىك بولۇش ئېڭىنى ئۆستۈردى. بۇ ئارقىلىق رەھبىرىي كادىرلار ئارىسىدا مېھمانغا بارماسلىق ۋە سوۋغا - سالام قوبۇل قىلماسلىق كەيپىياتى بارلىققا كېلىپ، ئاممىنىڭ رەھبىرىي كادىرلارغا بولغان ئىشەنچىسى ئاشتى، پارتىيىگە بولغان ئېتىقادى مۇستەھكەملەندى.

ناھىيىلىك ئىنتىزام تەكشۈرۈش، كومىتېتى يەنە تەكشۈرۈش، سىنىشتۇرۇش داۋامىدا پارتىيە ۋە ھۆكۈمەت ئورگانلىرىدىكى خىزمەتچى خادىملارنىڭ سوۋغا قوبۇل قىلىشتا تىزىملىتىش تۈزۈمى ۋە پارتىيە، ھۆكۈمەت ئورگانلىرىدىكى ناھىيە (باشقارما) دەرىجىلىكتىن يۇقىرى كادىرلارنىڭ كىرىمىنى مەلۇم قىلىش تۈزۈمى ئورنىتىپ، ئۇنى كادىرلارنى سىناش ۋە ئۆستۈرۈشنىڭ مۇھىم شەرتى قىلدى. پاش قىلىش تېلېفونى، پاش قىلىش ساندۇقى تەسىس قىلىپ، ئاممىنىڭ نازارىتىنى قوبۇل قىلدى. بۇ ئارقىلىق رەھبىرىي كادىرلارنىڭ ئىستىلىدا زور بۇرۇلۇش بولۇپ، خەلق ئۇچۇن ئىشلەش روھى ئۇرغۇدى. ناھىيە دەرىجىلىك ئۇچ كادىر ئۆزلىرىنىڭ كارخانىلاردىكى قوشۇمچە ۋەزىپىسىدىن ئىستېپا بەردى. ھۆكۈمەت پۈلىغا يەپ - ئىچىش شاملىمۇ تىزگىنلەندى، ئومۇمنىڭ پۈلىنى شەخسىي ئىشقا ئىشلىتىۋالىدىغان ئەھۋاللارغا خاتىمە بېرىلدى.

قۇمۇل شەھىرىنىڭ ئىككىنچى ھىمايە قىلىش خىزمىتى مول مېۋە بەردى

ئىختىيارىي مۇخبىرلىرىمىز **مۇھەممەت ۋاھىت، رۇقىيە ۋاھىت**لار خەۋەر قىلىدۇ: يېقىنقى يىللاردىن بۇيان قۇمۇل شەھىرىدىكى ھەر دەرىجىلىك پارتىيە، ھۆكۈمەت ئورگانلىرى «ئىككىنچى ھىمايە قىلىش» پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇپ، تۇرلۇك خىزمەتلەردە مول نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈردى.

قۇمۇل شەھىرىگە قاراشلىق ئورگانلار ۋە قۇمۇلدا تۇرۇشلۇق قىسمىلار «ئىككىنچى ھىمايە قىلىش» قا رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىلىرىنى قۇرۇپ، مەسئۇلىيەت تۈزۈمىنى ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، خىزمەتنى باشقۇرىدىغان ئورۇن بولۇش، تۇتىدىغان ئادەم بولۇشنى ئىشقا ئاشۇردى. قۇمۇلدا تۇرۇشلۇق قىسمىلار ئاز سانلىق مىللەت خەلقى ئۇچۇن كۆپلەپ ياخشى ئىش قىلىپ بەردى. ئۇلار يېقىنقى ئىككى يىلدىن بۇيان يەرلىك ئورگانلىرى 7260 ئاپتوموبىل (قېتىم)نى رېمونت قىلىپ بەردى. 180 مىڭدىن كۆپرەك ئاممىنىڭ كېسىلىنى كۆردى. 300 ئادەم (قېتىم)قان تەقدىم قىلدى.

نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش، قېينىچىلىقى بارلارغا يارەدەم بېرىش پائالىيىتى جەريانىدا، قىسمىلار يارەدەم بېرىش نۇقتىسىدىن 105نى قۇرۇپ، 302 ئائىلىنىڭ نامراتلىقتىن قۇتۇلۇشىغا يارەدەم بەردى. ئوقۇشسىز قالغان 27 بالىنىڭ مەكتەپكە قايتىپ كېلىشىگە يارەدەم بەردى. «ئۈمىد قۇرۇلۇشى»غا 270 مىڭ يۇەن ئىئانە قىلدى. شۇڭا بۇلتۇر بۇ شەھەر ۋە قۇمۇل شۆبە ھەربىي رايونى ئاپتونوم رايون بويىچە «ئىككىنچى ھىمايە قىلىشتىكى ئىلغار ئورۇن» بولۇپ باھالانىدى

چارۋا مال دوختۇرلىرىنى تەكشۈرۈش، نازارەت قىلىشى كۈچەيتىپ، ساختا دوختۇرلارنىڭ تارقىلىشىنىڭ ئالدىنى ئالايلى

مۇزات مۇھەممەت

چارۋا مال دوختۇرلىرى - چارۋا مال ۋە ئۆي قۇشلىرىنىڭ ھاياتى، ساغلاملىقىغا مۇناسىۋەتلىك ئالاھىدە تاۋار بولۇپلا قالماستىن، بەلكى ئادەم ۋە چارۋا مالالردا ئورتاق كۆرۈلىدىغان بەزى كېسەللەرنىڭ پەيدا بولۇشىنى، تارقىلىشىنى تىزگىنلەيدىغان ئۇنۇملۇك دورا.

ھازىر ئاپتونوم رايونىمىزدا چارۋا مال دوختۇرلىرى تىجارىتى بىلەن شۇغۇللىنىدىغان ئورۇنلار 1000دىن ئاشىدۇ. چارۋا مال دوختۇرلىرىنىڭ ئىشلەپ چىقىرىدىغان زاۋۇتتىن ئون نەچچىسى بار. لېكىن بۇ ئورۇنلار ئاپتونوم رايونىمىزدا چارۋا مال دوختۇرلىرىنا بولغان ئېھتىياجىنى قاندۇرالمىغانلىقتىن، دوختۇرلارنىڭ 85% تىن كۆپرەكى ئېچكى ئۆلكىلەردىن يۆتكەپ كېلىنىۋاتىدۇ.

دۆلىتىمىز چارۋا مال دوختۇرلىرىنى قانۇن ئارقىلىق باشقۇرۇشنى كۈچەيتىش ئۈچۈن، «چارۋا مال دوختۇرلىرىنى باشقۇرۇش نىزامى» ، «چارۋا مال دوختۇرلىرىنى باشقۇرۇش نىزامىنى يولغا قويۇش تەپسىلىي قائىدىسى»قاتارلىق قانۇن - نىزاملارنى تۈزۈپ، ئۇنىڭ ئىجراسىنى كۈچەيتتى. 1994 - يىلغىچە ئاپتونوم رايون بويىچە قانۇنىي رەسمىيەتى يوق دورا ئىشلەپچىقىرىش - سېتىش تىجارىتى بىلەن شۇغۇللانغانلىق دېلوسىدىن 37سى تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلىندى. 10 مىليون يۇەن قىممىتىدىكى ھەر خىل ساختا دوختۇرلار كۆيدۈرۈلدى. 1995 - يىلى دورا تەكشۈرۈش جەريانىدا ئۇرۇمچى شەھىرىدىكى بەزى چارۋا مال دورا تىجارىتى ئورۇنلىرىدا يەنە ناچار، ساختا دوختۇرلارنىڭ بارلىقى ئېنىقلاندى. بۇنىڭغا ئاساسەن، دورا تەكشۈرۈش - نازارەت قىلىش ئورنى ئۇرۇمچى شەھىرى، سانجى، مىچۇەن قاتارلىق جايلاردىكى دورا تىجارىتى بىلەن شۇغۇللىنىدىغان 38 ئورۇننى تەكشۈرۈپ، 18 مىڭ يۇەن قىممىتىدىكى ناچار، ساختا دورىنى ئېنىقلاپ چىقتى.

لېكىن بەزى ئورۇنلار ۋە تىجارەتچىلەر تىجارەت رەسمىيىتىنى تولۇق پىچىرمەي، ساختا دوختۇرلارنى ئىشلەپ چىقىرىپ ۋە سېتىپ، چارۋىچىلىق ئىشلەپچىقىرىشىغا ئېغىر زىيان كەلتۈرمەكتە. شۇڭا چارۋا مال دوختۇرلىرىنى تەكشۈرۈش، نازارەت قىلىش خىزمىتىنى يەنىمۇ ياخشى ئىشلەش ئۈچۈن، تۆۋەندىكى خىزمەتلەرنى كۈچەيتىش زۆرۈر:

1. ھەر دەرىجىلىك چارۋىچىلىقنى مەمۇرىي باشقۇرۇش تارماقلىرى چارۋا مال دوختۇرلىرىنى باشقۇرۇشقا دائىر قائىدە - نىزاملارنى ئىزچىللاشتۇرۇپ ۋە ئۇنى پائال تەشۋىق قىلىپ، دورا تەكشۈرۈش، نازارەت قىلىش خادىملىرىنىڭ رولىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇشى لازىم. ھەرقايسى ۋىلايەت، ئوبلاست، ناھىيىلەر ئۆز ئورۇنلىرىدىكى چارۋا مال دوختۇرلىرىنى ئىشلەپ چىقىرىدىغان، ساتىدىغان ئورۇنلارنىڭ «ئۈچ گۇۋاھنامىسى» بولمىسا ئىشلەپچىقىرىش ۋە تىجارەت قىلىشقا قەتئىي يول قويماسلىق كېرەك.

2. ھوشيارلىقنى ئۆستۈرۈپ يالغان، ساختا دوختۇرلارنى ياساش، سېتىش قىلمىشلىرىغا قاتتىق زەربە بېرىش لازىم. يېقىنقى يىللاردىن بۇيانقى چارۋا مال دوختۇرلىرىنى تەكشۈرۈش، نازارەت قىلىش ئەھۋالىدىن قارىغاندا، يالغان، ساختا دوختۇرلارنىڭ نىسبىتىمۇ كۆپىيىپ، 1995-يىلنىڭ ئاخىرى 32.5% نى ئىگىلىگەن. ئانتىبىئوتىك دوختۇرلارنىڭ لايىقەتسىز بولۇش نىسبىتى 50% تىن يۇقىرى بولغان. دوختۇرنىڭ قاچىلىنىشى، چاپلاتقان ماركىسى، كېلىش مەنبەسى ئېنىق بولمىغان. شۇنىڭ ئۈچۈن مۇناسىۋەتلىك تارماقلار يالغان، ساختا دوختۇرلارنى ياساش، سېتىش ھەرىكەتلىرىگە قاتتىق زەربە بېرىشى، بۇنىڭغا ھەرگىز سەل قارىماسلىقى كېرەك.

3. جايلاردىكى ھەر دەرىجىلىك چارۋا مال دوختۇرلىرى تىجارىتى بىلەن شۇغۇللىنىدىغان ئورۇنلار سرتتىن دورا كىرگۈزگەندە ياكى ئاپتونوم رايون دائىرىسىدىن دورا سېتىۋالغاندا، ئالدى بىلەن ئالماقچى بولغان دوختۇرنىڭ تەكشۈرتكەنلىك گۇۋاھنامىسىنىڭ بار - يوقلۇقىنى سوراش، سېتىۋېلىشتىن بۇرۇن دوختۇرلارنى تەكشۈرۈش، نازارەت قىلىش ئورنىغا نۇسخا ئەۋەتىپ تەكشۈرۈشتىن ئۆتكۈزۈش، لايىقەتسىز دوختۇرلارنى سېتىۋېلىشتىن قەتئىي ساقلىنىش لازىم.

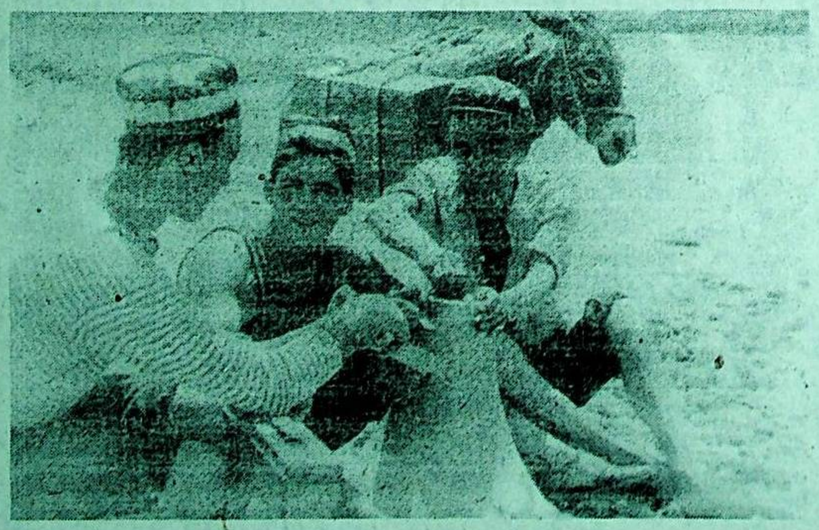

قاغىلىق ناھىيىسىنىڭ شىخشۇ يېزىسى ناھىيە مەركىزىدىن 200 كىلومېتىر يىراقلىقتىكى كوشىلۇن تاغلىرى ئارىسىغا جايلاشقان بولۇپ، يېزىغا قاراشلىق شىخپۇ قاتارلىق بىر قىسىم كەنتلەرگە ئاپتوموبىل بارالمايدۇ. يېزىلىق كىنو ئەترىتىدىكى خادىملار جاپا - مۇشەققەت، ھېرىش - چارچاشتىن قورقماي، كىنو قويۇش ئۇسكۇنىلىرىنى ئاتەشەك، تۆگە - قوتازلارغا ئارتىپ، تاغ - داۋان، قار - مۇزلاردىن ئۆتۈپ چەت، يىراق كەنتلەردىكى دېھقان، چارۋىچىلارغا كىنو قويۇپ بېرىپ، ئۇلارنىڭ قىزغىن ئالقىشىغا ئېرىشتى.

سۈرەتتە: كىنو قويۇش خادىملىرى يول ئۈستىدە.

سىدىق تۇردى، بۇھاشى تۇرا فوتوسى

بېيجىڭدا دېڭ شياۋپىڭنىڭ «تىنچ يول بىلەن بىرلىككە كەلتۈرۈش، بىر دۆلەتتە ئىككى خىل تۈزۈم بولۇش» نەزەريىسى ۋە ئەھمىيىتى توغرىسىدا سۆھبەت يىغىنى بولۇپ ئۆتتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 18- ئىيۇن تېلېگراممىسى. بۈگۈن ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى ۋە گوۋۈيۈەننىڭ ئالاقىدار تارماقلىرىدىن كەلگەن مەسئۇل خادىملار پايتەختتىكى نەزەريە ساھەسىدىكى مۇتەخەسسىس، ئالىملاردىن بولۇپ 50 تىن ئارتۇق كىشى «خەلق» سارىيىنىڭ يېڭىدىن بېزەلگەن شياۋگاڭ زالىدا دېڭ شياۋپىڭنىڭ «تىنچ يول بىلەن بىرلىككە كەلتۈرۈش، بىر دۆلەتتە ئىككى خىل تۈزۈم بولۇش» نەزەريىسى ۋە ئەمەلىيىتى توغرىسىدا سۆھبەت يىغىنغا ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى سىياسىي بيۈروسىنىڭ ئەزاسى، شۇجىسى، مەركىزىي كومىتېت تەشۋىقات بۆلۈمىنىڭ باشلىقى دېڭ گۈەنگبىن، ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى سىياسىي بيۈروسىنىڭ ئەزاسى، گوۋۈيۈەننىڭ مۇئاۋىن زۇڭلىسى، دېپلوماتىيە مىنىستىرى چېن چىچىن قاتناشتى ھەمدە سۆز قىلدى.

چېن چىچىن سۆزىدە مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ «بىر دۆلەتتە ئىككى خىل تۈزۈم بولۇش» ئىدىيىسىنى ئەسلەش، مۇزاكىرە قىلىش، تەتقىق قىلىش ۋە ئۆگىنىش نۆۋىتىدە شياۋگاڭنى قايتۇرۇۋېلىش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەش، بولۇپمۇ شياۋگاڭ قايتۇرۇۋېلىنغاندىن كېيىن ئونىڭ ئۈزاققىچە گوللىنىشى، مۇقىملىقىنى ساقلاپ قېلىشتا رېئال ئەھمىيەتكە ئىگە. شياۋگاڭ قايتۇرۇۋېلىنغاندىن كېيىن ئالدىمىزغا قويۇلىدىغان مۇھىم بىر تېما شياۋگاڭنىڭ ئۈزاققىچە گوللىنىشى، مۇقىملىقىنى قەتئىي تەۋرەنمەي قوغداش، بۇ بىزنىڭ مۇھىم ئىستراتېگىيىلىك ۋەزىپىمىز، شۇنداقلا خەلقئارا جەمئىيەتنىڭ ئومۇميۈزلۈك كۆڭۈل بۆلۈۋاتقان مەسىلە. «بىر دۆلەتتە ئىككى خىل تۈزۈم بولۇش» فاكتورىنىڭ ئۈزاققىچە ئۈزگەرتىلمەسلىكىمۇ قانۇن بويىچە كاپالەتلىك قىلىمز. «بىر دۆلەتتە ئىككى خىل تۈزۈم بولۇش» فاكتورىنىڭ ئۈزگەرتىلمەسلىكى ئىككى تەرەپنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ: بىرى، ئىچكى جايلارنىڭ سوتسىيالىزم تۈزۈمىنى ئۆزگەرتمەيدۇ، يەنە بىرى شياۋگاڭدا يۈرگۈزۈلۈۋاتقان كاپىتالىزم تۈزۈمىنى ئۆزگەرتىلمەيدۇ، دېمەك بىر دۆلەتتە ئىككى خىل تۈزۈم تەڭ مەۋجۇد بولۇپ تۇرىدۇ. «بىر دۆلەتتە ئىككى خىل تۈزۈم» بولۇشىنى ئۈزاققىچە ئۈزگەرتمەسلىكتە يەنە «شياۋگاڭنى شياۋگاڭلىقلار ئىدارە قىلسۇن» يولغا قويۇلىدۇ. شياۋگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىدا يۆكسەك ئاپتونومىيە يۈرگۈزۈلىدۇ.

سۆھبەت يىغىنغا دېڭ گۈەنگبىن رياسەتچىلىك قىلدى. ئۇ مۇنداق دېدى: شياۋگاڭ قايتۇرۇۋېلىنىش ئالدىدا تۇرغان پەيتتە يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ «تىنچ يول بىلەن بىرلىككە كەلتۈرۈش، بىر دۆلەتتە ئىككى خىل تۈزۈم بولۇش» نەزەريىسىنى ئىستايىدىل ئۆگىنىش ۋە چوڭقۇر ئۆزلەشتۈرۈش- دېڭ شياۋپىڭنىڭ جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش نەزەريىسىدىن ئىبارەت ئۇلۇغ بايراقنى ئېگىز كۆتۈرۈپ، پۈتۈن مىللەتنىڭ ۋەتەنپەرۋەرلىك روھىنى ئۇرغۇتۇش، ئىلاھات ئېلىپ بېرىش، ئىشكنى ئېچىۋېتىش ۋە سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇش ئىشلىرىنى يېڭى ئەسىرگە ئومۇمىيۈزلۈك يۆزلەندۈرۈشتە ئىنتايىن مۇھىم ئەھمىيەتكە ئىگە.

جايلار زېمىنىمىز مەركىزىي ئىنتىزام تەكشۈرۈش كومىتېتىنىڭ 8- سانلىق ئومۇمىي يىغىنىدا قىلغان سۆزى ئەمەلىيەشتۈرۈلگەنلىكتىن
جايلاردا راھەت - پاراغەتكە بېرىلىشنى، ئىسراپ قىلىشنى چەكلەشتە دەسلەپكى ئۈنۈم ھاسىل قىلىندى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 18- ئىيۇن تېلېگراممىسى. بۇ يىل مەملىكەت بويىچە جايلار، تارماقلار ج ك پ مەركىزىي كومىتېتىنىڭ باش شۇجىسى جياڭ زېمىنىمىز مەركىزىي ئىنتىزام تەكشۈرۈش كومىتېتىنىڭ 8- ئومۇمىي يىغىنىدا قىلغان سۆزىنىڭ روھىنى ئەستايىدىل ئىزچىللاشتۇرۇپ ئىجرا قىلىش، جاپا- مۇشەققەتكە چىداپ كۆرەش قىلىش روھىنى جارى قىلدۇرۇش داۋاملا راھەت- پاراغەتكە بېرىلىشنى، ئىسراپچىلىقنى چەكلەشنى پارتىيە ئىستىلى، پاكلىق قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىش ۋە چىرىكلىششكە قارشى تۇرۇش كۆرىشىنىڭ مۇھىم نۇقتىسى قىلىپ، ئەمەلىيەتكە بىرلەشتۈرۈپ ئەمەلىيەشتۈرۈشنى چېڭ تۇتۇپ، دەسلەپكى ئۈنۈمگە ئېرىشتى.

تولۇقسىز مەلۇماتقا قارىغاندا، بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان جايلار 80 كورپۇستىن ئارتۇق ئىشخانا بىناسى سېلىشنى توختىتىپ ياكى كېچىكتۈرۈپ سېلىپ، 1 مىليارد يۈەندىن ئارتۇق خراجەتنى تېجەپ قالغان. شەندۇڭ ئۆلكىسىنىڭ جەنۇبىي شەھىرى ئىشخانا بىناسىنى بېزەش ئۈچۈن 12 مىليون يۈەن سەرپ قىلماقچى ئىدى، ئەمما رېمونت قىلدۇرۇپ 11 مىليون يۈەن تېجەپ قالغان. جايلار، تارماقلار 200 قېتىمدىن ئارتۇق يىغىننى ئازايتىپ ياكى ئەمەلدىن قالدۇرۇپ 10 مىليون يۈەندىن ئارتۇق خراجەتنى تېجەپ قالدى. سىچۈەن ئۆلكىسى 60 قېتىمدىن ئارتۇق يىغىننى قىسقارتتى، دالىيەن شەھىرى 52 قېتىملىق يىغىننى ئەمەلدىن قالدۇردى. جايلار 50 قېتىمدىن ئارتۇق تەبرىكلەش پائالىيىتىنى ئەمەلدىن قالدۇردى ياكى قىسقارتتى. بەلگىلىنىگە خىلاپ ھالدا ئومۇمنىڭ پۇلى ھېسابىغا چەت ئەلگە چىقماقچى بولغان، چەت ئەلگە چىقىپ سەيلى - ساياھەت قىلماقچى بولغان بىر تۈركۈم ئۆمەك، گۇرۇپپىلار توسۇپ قېلىندى، چەت ئەلگە چىقىش، چېگىردىن چىقىش ئالدىدا تۇرغان 40 تىن ئارتۇق ئۆمەك، گۇرۇپپا يولغا چىقىشتىن ئىلگىرى ئوقتۇرۇش قىلىپ توسۇپ قېلىندى. تەيەنجىن شەھىرىگە «قاراشلىق خېبېي رايونى بىناكارلىق - قۇرۇلۇش تارماقلىرىنىڭ مەسئۇللىرىدىن 50 تىن ئارتۇق ئادەمنى ئامېرىكىغا ھېرىپ 15 كۈنلۈك تەكشۈرۈشكە ئەۋەتمەكچى بولغاندا، شەھەرلىك ئىنتىزام تەكشۈرۈش كومىتېتى توختىتىپ قويدى. بۇنىڭ بىلەن 1 مىليون 500 مىڭ يۈەندىن ئارتۇق خراجەتنى تېجەپ قالدى.

راھەت- پاراغەتكە بېرىلىشنى، ئىسراپچىلىقنى چەكلەش جەريانىدا جايلار نازارەت قىلىش، تەكشۈرۈشنى كۈچەيتىپ، ئىنتىزامغا قەستەن خىلاپلىق قىلغانلارنى قاتتىق بىر تەرەپ قىلدى. جەجياڭ ئۆلكىسى 5- ئاينىڭ ئوتتۇرىلىرىدا 1156 ئادەم ئاجرىتىپ، 122 تەكشۈرۈش گۇرۇپپىسى ئۈيۈشتۈرۈپ، 1030 ئالىي دەرىجەلىك رېستوران، كۆڭۈل ئېچىش سورۇنىنى زەربدارلىق بىلەن تەكشۈردى، ئاخبارات ۋاستىلىرى ئارقىلىق ئىز قوغلاپ خەۋەر قىلدى. جايلار ئىنتىزامغا خىلاپ دېلولارنى تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلىشنى چېڭ تۇتۇش ئارقىلىق مەركەزنىڭ راھەت- پاراغەتكە بېرىلىش، ئىسراپ قىلىشنى چەكلەش توغرىسىدىكى ھۆججەتنىڭ روھىنى ئەمەلىيەشتۈرۈشكە كاپالەتلىك قىلدى. خۇبېي ئۆلكىسى ئىنتىزامغا قەستەن خىلاپلىق قىلىپ ئومۇمنىڭ پۇلىغايەپ- ئىچكەن، ئوينىغان، كۆڭۈل ئاچقان 122 پارتىيىلىك كادىرنى بىر تەرەپ قىلدى، 146 ئورۇننى ئومۇمي ئۇقتۇرۇش چىقىرىپ تەنقىد قىلدى، ئۇلارغا 400 مىڭ يۈەندىن ئارتۇق جەرىمانە قويدى.

ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ جاپاغا چىداپ كۈرەش قىلىش روھىنى زور كۈچ بىلەن جارى قىلدۇرۇش، بەتخەجلىك، ئىسراپچىلىقنى قەتئىي توسۇش توغرىسىدىكى بەلگىلىمىسى

(بېشى 1 - بەتتە)

(3) تەستىقتىن ئۆتكۈزۈلۈپ ئېچىلغان ھەر خىل يىغىنلاردا يىغىن كۆلىمى، يىغىن مۇددىتى ۋە قاتناشقۇچىلار سانىنى قاتتىق تىزگىنلەش لازىم. شىنجاڭ بويىچە ئۆتكۈزۈلىدىغان يىغىنلار پرىنسىپ جەھەتتە ۋىلايەت، ئوبلاست، شەھەر دەرىجىسىگىچە ئېچىلسا بولىدۇ، تەستىقتىن ئۆتكۈزمەي تۇرۇپ ناھىيە (شەھەر)دەرىجىلىك يىغىنلارنى ئېچىشقا بولمايدۇ.

(4) ئاپتونوم رايونىنىڭ ھەر دەرىجىلىك پارتىيە، ھۆكۈمەت ئورگانلىرى ئاچقۇچلۇق ھەر خىل يىغىنلاردا سوۋغات ۋە خاتىرە بۇيۇملىرى ھەدىيە قىلىشقا؛ يۇقىرى ئىستېمالىلىق كۆڭۈل ئېچىش پائالىيەتلىرىنى ئۈيۈشتۇرۇشقا؛ يىغىن ئېچىش نامى بىلەن سەيلە- ساياھەت قىلىشقا؛ كارخانا، كەسىپىي ئورگانلارغا يىغىن راسخوتىنى سېلىق قىلىپ چېچىشقا ياكى يىغىن ئېچىشنى يىغىنغا قاتنىشىدىغان خادىملار تۇرۇشلۇق ئورۇنغا تاپشۇرۇپ بېرىپ ئۇلارنىڭ ئىشلەپچىقىرىش ۋە خىزمەت تەرتىپىگە ئېغىر تەسىر يەتكۈزۈشكە قەتئىي يول قويماسلىق كېرەك.

(5) ئاپتونوم رايونلۇق ۋە ئۇنىڭدىن تۆۋەن دەرىجىلىك ھۆكۈمەت ئورگانلىرى ئىشخانا بىناسى سېلىشنى قەتئىي توختىتىپ تۇرۇشى كېرەك. ئەگەر ئىشخانا بىناسى سېلىشقا توغرا كەلسە، ئىشخانا بىناسى سېلىش ئۈچۈن ئاپتونوم رايونلۇق ھۆكۈمىتىنىڭ تەستىقىدىن ئۆتكۈزۈش كېرەك. ئاپتونوم رايونلۇق ھۆكۈمىتى ئىشخانا بىناسى سېلىشنى قاتتىق كونترول قىلىدۇ. ئاپتونوم رايونلۇق ھۆكۈمىتى ئىشخانا بىناسى سېلىش ئۈچۈن ئاپتونوم رايونلۇق ھۆكۈمىتىنىڭ تەستىقىدىن ئۆتكۈزۈش كېرەك

كۆكۈل ئېچىش پائالىيەتلىرىنى، تۈيۇقسىزروسقا: يېغىن ئېچىش ئالى بىلەن سەيلە- سايامەت قىلىشقا؛ كارخانا، كەسىپىي ئورۇنلارغا يېغىن راسخوتىنى سىلىق قىلىپ چېچىشقا ياكى يېغىن ئېچىشنى يېغىنغا قاتنىشىدىغان خادىملار تۈرۈشلۇق ئورۇنغا ئارتىپ قويۇشقا رۇخسەت قىلىنمايدۇ.

(5) يېغىنىڭ ئومۇمىي خام چوت راسخوتىنى ھۆددىگە ئېرىش تۈزۈمىنى يولغا قويۇشنا چىڭ تۇرۇش لازىم. ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ كېڭەيتىلگەن يېغىنى، خەلق قۇرۇلتىيى يېغىنى، سىياسىي كېڭەش ئومۇمىي يېغىنى ۋە ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى ئاچىدىغان شىنجاڭ خاراكتېرلىك يېغىنلارنىڭ يېغىن راسخوتىنى ھۆددىگە ئېرىش كۆرسەتكۈچىنى ئايرىم تەكشۈرۈپ ئېكستكەندىن سىرت، ئاپتونوم رايوننىڭ ھەرقايسى بۆلۈم، كومىتېت، ئىشخانا، نازارەت، ئىدارىلىرىنىڭ بەلگىلەنگەن يېغىن راسخوتى خام چوتىنى ھۆددىگە ئېرىش كۆرسەتكۈچىنى مالىيە تارمىقى ھەرقايسى ئورۇنلارنىڭ شۇ يىللىق خام چوتىغا كىرگۈزىدىغان، ئۇنى ئورۇنلار ھۆددە ئېلىپ ئىشلىتىدىغان، ئېشىپ كەتكەن قىسمىنى ئورۇنلار ئۆز ئالدىغا تەڭشەپ ھەل قىلىدىغان، قالدۇق قىسمى ھۆددىگە ئېرىلگەن راسخوتىنىڭ قالدۇقى قاتارىدا بىر تەرەپ قىلىنىدۇ. يېغىن راسخوتىنى يىلمۇ يىل ئازايتىش كېرەك، 1997 - يىلى ئاپتونوم رايون بويىچە يېغىن راسخوتىنىڭ ئەمەلىي چىقىمىنى 1996- يىلىدىكىدىن ئاز دېگەندىمۇ % 10 ئازايتىش كېرەك.

(6) ئاخبارات ئورۇنلىرى ئەمەلىيەتچىل بولۇشۇ روھى بويىچە ئادەتتىكى يېغىنلارنى خەۋەر قىلىشنى ئازايتسا بولىدۇ.

3. ھەر خىل تەبرىكلەش پائالىيەتلىرىنى قاتتىق تىزگىنلەش لازىم

(1) ئاپتونوم رايون خاراكتېرلىك چوڭ - چوڭ تەبرىكلەش پائالىيەتلىرىنى ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم ۋە ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى بەلگىلەيدۇ. ئىلايەت، ئوبلاست، شەھەرلەر ۋە ئاپتونوم رايوننىڭ ھەرقايسى ناھالقلىرى ھەم چوڭ، ئوتتۇرا دەرىجىلىك كارخانىلىرى، كەسىپىي ئورۇنلار ھەر خىل چوڭ تىپتىكى تەبرىكلەش پائالىيەتلىرىنى ئۆتكۈزمەكچى بولسا، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم ئىشخانىسى ياكى ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى ئىشخانىسىنىڭ تەكشۈرۈپ تەستىقلىشىغا يوللىشى شەرت. ناھايە، شەھەرلەر ھەر خىل تەبرىكلەش پائالىيەتلىرىنى ئۆتكۈزمەكچى بولسا، ئۆزلىرى تۈزۈشلۇق ئىلايەت، ئوبلاست شەھەرنىڭ تەكشۈرۈپ تەستىقلىشىغا يوللىشى شەرت.

(2) ئاپتونوم رايوننىڭ ھەر دەرىجىلىك پارتىيە، ھۆكۈمەت رەھبىرىي كادىرلىرىنىڭ تەبرىكلەش پائالىيەتلىرىگە قاتنىشىشنى شۇ ئورگانىنىڭ رەھبىرىي كادىرلارنىڭ پائالىيىتىنى ئورۇنلاشتۇرۇشقا مەسئۇل تارمىقى بىر تۇتاش ئورۇنلاشتۇرىدۇ، ئۇلارنىڭ تەبرىكلەش پائالىيەتلىرىگە تەكلىپكە بىنائەن ئۆز مەيلىچە قاتنىشىشىغا رۇخسەت قىلىنمايدۇ.

(3) تەستىقلانغان ھەر خىل تەبرىكلەش پائالىيەتلىرىدە ئاساسىي باشقۇرغۇچى ئورۇن ئىقتىسادچىل بولۇش پرىنسىپى بويىچە تەبرىكلەش پائالىيىتىنىڭ كۆلىمىنى چىڭ تىزگىنلىشى، ئادەم سانىنى ئازايتىشى، چىقىمنى ئازايتىش كېرەك، سوۋغات ۋە قىممەتلىك خاتىرە بۇيۇملىرىنى تارقىتىشقا، كارخانا، كەسىپىي ئورۇنلارغا ھەر خىل راسخوت سېلىقى سېلىشقا رۇخسەت قىلىنمايدۇ.

4. ھۆكۈمەت پۈلىنى ياپىش - ئېچىش، بۇزۇپ - چېچىشنى قاتتىق مەنئى قىلىش لازىم

(1) ئاپتونوم رايوننىڭ ھەر دەرىجىلىك پارتىيە، ھۆكۈمەت ئورگانلىرى كارخانا، كەسىپىي ئورۇنلىرىنىڭ ئاپتونوم رايون دائىرىسىدىكى ھۆكۈمەت ئىشلىرى پائالىيەتلىرىدە زىيادە ھېرىشكە رۇخسەت قىلىنمايدۇ، كۇنۇپكىلاشتا خادىملار ھەرقايسى خىزمەت تامىقى يېيىشى كېرەك، ئۆلچەمدىن ئاشۇرۇپ كۇنۇپكىلاشقا رۇخسەت قىلىنمايدۇ. ناھايىتى يۇقىرى ھەر دەرىجىلىك ئورۇنلارنىڭ خىزمەت تامىقى ئۆلچىمى شۇ جايدىكى يېغىن

ئۇرۇمچى رايونىنىڭ ھاۋا رايى: كۈندۈزى ۋە كېچىسى ھاۋا ئوچۇق بەزىدە بۇلۇتلۇق بولىدۇ، تېمپېراتۇرا ℃ 33 - ℃ 21 بولىدۇ، ئۆچ بال شامال چىقىدۇ.

ئادرېس: ئۇرۇمچى شەھىرى، يائۇجياك كوچىسى 1 - نومۇر، تېلېفون باش ئاپپاراتى: 5818200، ئېلان بۆلۈمى: 5850783، تارقىتىش بۆلۈمى: 5859769، تېلېگراف نومۇرى: 5028، پوچتا نومۇرى: 830051، گېزىتنىڭ ئايلىق باھاسى: 7 يۈەن 50 پۇلۇ، پارچە باھاسى: 25 پۇلۇ (گېزىتنىڭ تىزىملاش نومۇرى:102)

كۆدۇللەندۇرۇش، مۇۋاپىق بولۇش، تىنىمسىزچىل بولۇش پرىنسىپى بويىچە قىزغىن، ئەتراپىق كۆتۈرۈلىش، خىزمەتكە قولايلىق يارىتىپ بېرىش كېرەك. ئاپتونوم رايون سىرتىدىكى ھۆكۈمەت خادىملىرىنى كۆتۈرۈلىشنا تەكشۈرۈپ تەستىقلاش تۈزۈمىنى ئىجرا قىلىش كېرەك، ئالاقدار بەلگىلىمە بويىچە ئۆلچەمنى ئىگىلەش، كۆتۈرۈلىش داۋاملىدا تەستىقلانغان لايىھە بويىچە كۆتۈرۈلىش كېرەك، كۆتۈرۈلىش ئۆلچىمىنى خالىغانچە ئۆستۈرۈشكە رۇخسەت قىلىنمايدۇ، ئىمكانىيەتنىڭ بارىچە ئۆز جايىنىڭ مەھسۇلاتلىرى بىلەن كۆتۈش كېرەك. ھەمراھ بولغۇچىلار ئومۇمەن مېھمانلارنىڭ يېرىمىدىن ئېشىپ كەتمەسلىگى كېرەك.

(3) يۇقىرى دەرىجىلىك رەھبىرىي ئورگان تۈرۈشلۇق جايغا بېرىپ رەھبىرىي ئورگان خىزمەتچىلىرىگە زىيادەت بېرىشكە رۇخسەت قىلىنمايدۇ؛ ھەر خىل ئۆگىنىش، تەرىبىيەلەش پۈرسىتىدىن پايدىلىنىپ ئۆزئارا زىيادەت بېرىشكە رۇخسەت قىلىنمايدۇ؛ ھۆكۈمەت پۇلى چىقىم قىلىنغان تىجارەت خاراكتېرلىك تانسا، كېچىلىك كۆلۈپ قاتارلىق سورۇنلاردىكى كۆڭۈل ئېچىش پائالىيەتلىرىگە ۋە باشقا يۇقىرى ئىستېمالىق پائالىيەتلەرگە قاتنىشىشقا رۇخسەت قىلىنمايدۇ.

5. ھۆكۈمەت پۇلىنى خەجلەپ ئۈيىگە تېلېفون ئورنىتۇبلىش ياكى كۆچمە تېلېفون سېتۇبلىشنى قاتتىق تىزگىنلەش لازىم

(1) ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك مەمۇرىي ئورۇنلاردىكى مەمۇرىي ۋەزىپىسى ئۇنىۋېرسال بولمىغان خادىملار (مۇئاۋىن باشقارما دەرىجىلىكتىن يۇقىرى ئۆچىگە ئالىدۇ)كادىرلارغا شۇ ئورگان رەھبىرىنىڭ تەستىقىنى ئالغاندىن كېيىن، شۇ ئورۇن مەبلەغ چىقىرىپ ھۆكۈمەت پۇلى ھېسابىغا ئۈيىگە تېلېفون ئورنىتىپ بەرسە بولىدۇ. ھۆكۈمەت پۇلىغا ئورنىتىلغان تېلېفونلارنى خەلقئارا ئۇزۇن يوللۇق تېلېفون لىنىيىسىگە ئۇلاشقا بىرەك رۇخسەت قىلىنمايدۇ. ئۈيىگە ئورنىتىلغان تېلېفونغا قارىتا ئالاقدار بەلگىلىمە، ئۆلچەم بويىچە شەخسلەرگە نورما بەلگىلەپ بېرىش، ئارتۇقىغا ئۆزى مەسئۇل بولۇش تۈزۈمى يولغا قويۇلىدۇ. ھازىرقى ھۆكۈمەت پۇلى بىلەن ئورنىتىلغان ئۈيى تېلېفونلىرىنى ئورۇنلار ئۈستايىدىل ئېنىقلاپ تىزىملاپ چىقىشى، بەلگىلىمىگە خىلاپ بولغانلىرىنى بىرەك يېغۇبلىشى ھەم ھۆكۈمەت پۇلى ھېسابىغا تۆلەنگەن يارلىق چىقىمنى تولۇقلاپ قايتۇرۇشقا بۇيرۇشى لازىم.

(2) ئاپتونوم رايوننىڭ ھەر دەرىجىلىك پارتىيە، ھۆكۈمەت ئورگانلىرىنىڭ، راسخوتىنى ھۆكۈمەت تولۇق ئاجرىتىپ بېرىدىغان كەسىپىي ئورۇنلارنىڭ ئالاھىدە ئېھتىياجىنى ھېسابقا ئالمىغاندا، كۆچمە تېلېفون سەپلىشىگە بىرەك رۇخسەت قىلىنمايدۇ؛ كارخانا، كەسىپىي ئورۇنلار ۋە باشقا ئورۇنلارنىڭ كۆچمە تېلېفونلىرىنى ئىگىلۇبلىشغا رۇخسەت قىلىنمايدۇ. ئاپتونوم رايونلۇق سوت مەھكىمىسى، تەپتىش مەھكىمىسى ۋە ج خ، خەۋپسىزلىك، ئەدلىيە قاتارلىق قانۇنىي ئىجرا قىلغۇچى مەمۇرىي تارماقلار ھەم ئالاھىدە خىزمەت ئېھتىياجى بىلەن ۋاقتىلىق كۆچمە تېلېفون سەپلەپ بېرىشكە تېگىشلىك ئورۇنلار ئاپتونوم رايونلۇق مالىيە نازارىتىگە يوللاپ تەستىقلاتقاندىن كېيىن تەكشۈرۈپ بېكىتىلگەن سان بويىچە سەپلەپ بېرسە ياكى تېلېگراف تارماقلىرىدىن ۋاقتىلىق ئىجارىگە ئېلىپ ئىشلەتسە بولىدۇ. ئىجارىگە ئالغان كۆچمە تېلېفونلارنى خىزمەت ئاخىرلاشقاندا قايتۇرۇش كېرەك. تەستىق بويىچە سەپلەپ بېرىلگەن كۆچمە تېلېفونلارنى ئورۇنلار بىر تۇتاش باشقۇرۇشى، ئىشلىتىشى كېرەك، ئالاھىدە كەسىپىي ئېھتىياجى تۇپەيلىدىن شۇ ئورۇننىڭ مەسئۇل رەھبىرىگە تەستىقلاتقاندىن سىرت، ئادەتتە بىزنەس كىشىنىڭ ئۆزاققىچە مەخسۇس ئىشلىتىشگە سەپلەپ بېرىشكە رۇخسەت قىلىنمايدۇ. ھازىر سەپلەپ بېرىلگەن، ئىگىلۇبلىنغان ۋە پېچەتلەنگەن كۆچمە تېلېفونلارنى ئورۇنلار ئېنىقلاپ، تىزىملاپ چىقىشى ھەم ئەھۋالنى ئاپتونوم رايونلۇق مالىيە نازارىتىگە يوللىشى، مالىيە نازارىتى يېگۈاشتىن تەكشۈرۈپ بېكىتىشى كېرەك. سەپلەپ بېرىشكە رۇخسەت قىلىنمىغان كۆچمە تېلېفونلار بىردەك مالىيە نازارىتىگە تاپشۇرۇلىدۇ، ئىگىلۇبلىنغانلىرى بىردەك

تالقان باھالاش، سېلىشتۇرۇش ۋە كۆچمەكە يەتكۈزۈش پائالىيەتلىرىنى مەنئى قىلىش لازىم

(1) مەركەز تەستىقلىغان ۋە ئاپتونوم رايونتەستىقلاپ ئۆتكۈزگەن ھەر خىل باھالاش، سېلىشتۇرۇش، ئۆلچەمگە يەتكۈزۈش پائالىيەتلىرىدىن باشقا، جايلار، تارماقلارنىڭ ھەر خىل باھالاش، سېلىشتۇرۇش، ئۆلچەمگە يەتكۈزۈش پائالىيەتلىرىنى ئۆتكۈزۈشىگە پرىنسىپ جەھەتتىن رۇخسەت قىلىنمايدۇ. ھەر خىل تەكشۈرۈش پائالىيەتلىرىنى قاتتىق تىزگىنلەش لازىم.

(2) جايلار، تارماقلار جۇملىدىن ئىجتىمائىي تەشكىلاتلار، ئاخبارات ئورۇنلىرى، خەلق تەشكىلاتلىرى قاتارلىقلارنىڭ ئادەتتە ئاپتونوم رايون خاراكتېرلىك ياكى كەسىپ - ساھە خاراكتېرلىك كارخانىلارنى باھالاش - سېلىشتۇرۇش پائالىيىتىنى ئۆتكۈزۈشىگە رۇخسەت قىلىنمايدۇ. ھەقمۇقەتەن ئۆتكۈزۈش زۆرۈرىيىتى بولغانلىرىنى ئاپتونوم رايونلۇق ئىقتىساد - سودا خىزمىتى كومىتېتى، ئىقتىساد - سودا كومىتېتى قاتتىق تەكشۈرۈشى، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىگە يوللاپ تەستىقلىشى لازىم. دېھقانچىلىق، چارۇچىلىق رايونلىرىنى ئالاقدار شىنجاڭ خاراكتېرلىك باھالاش، سېلىشتۇرۇش، ئۆلچەمگە يەتكۈزۈش پائالىيەتلىرىنى ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىگە يوللاپ تەستىقلىشى لازىم. تەستىقلىتىلمىغان ھەر خىل باھالاش، سېلىشتۇرۇش، ئۆلچەمگە يەتكۈزۈش پائالىيەتلىرىنى ئالاقدار ئورۇنلار رەت قىلىشقا ھوقۇقلۇق.

(3) تەستىقلانغان باھالاش، سېلىشتۇرۇش، ئۆلچەمگە يەتكۈزۈش پائالىيەتلىرىدە ئالاقدار ئورۇنلار ئىشنى كۆپەيتىۋەتمەسلىكى، ئۇششاق ئىشلارنى ئازايتىشى، ئەھمىيىتى ئۇنۇمگە ئەھمىيەت بېرىشى لازىم. تەكشۈرۈلىدىغان، باھالىنىدىغان، سېلىشتۇرۇلىدىغان، ئۆلچەمگە يەتكۈزۈلىدىغان ئورۇن ۋە شەخسلەردىن باشقىچە يوللار بىلەن ھەق ئېلىشقا، كارخانىلارنىڭ ۋە دېھقان، چارۇچىلارنىڭ سېلىقنى كۆپەيتۇبتىشكە رۇخسەت قىلىنمايدۇ، تەكشۈرۈش، سېلىشتۇرۇش، ئۆلچەمگە يەتكۈزۈش پائالىيىتىدىن پايدىلىنىپ ئېيىش - ئېچىش ۋە مال - مۇلۇك ئوندۇرۇۋېلىشقا رۇخسەت قىلىنمايدۇ.

7. پىكاپنى چوقۇم ئۆلچەم بويىچە سەپلەش ۋە يەگگۈشلەش لازىم

(1) ئاپتونوم رايون ۋە ئىلايەت، ئوبلاست، شەھەرلەر پىكاپنىڭ سەپلىنىش ئەھۋالىنى بىر قېتىم ئومۇمىيۈزلۈك تەكشۈرۈپ چىقىشى، ئالاقدار بەلگىلىمە بويىچە پىكاپ شتاتىنى يېگۈاشتىن تەكشۈرۈپ بېكىتىشى لازىم. ھەر دەرىجىلىك پارتىيە، ھۆكۈمەت ئورگانلىرى قەتئىي يوسۇندا بەلگىلەنگەن شتات بويىچە پىكاپ سەپلىشى، شتاتتىن ئاشقان پىكاپلارنى ئورگان خوجىلىق تارماقلىرى بىر تۇتاش تەڭشەپ ئىشلىتىشى كېرەك. 1997 - يىلدىن باشلاپ ئۇچ يىلغىچە پىكاپ شتاتىنى يەنە كۆپەيتۇبتىشكە بولمايدۇ.

(2) پارتىيە، ھۆكۈمەت ئورگانلىرىدىكى رەھبىرىي كادىرلارنىڭ ئوخشاش دەرىجىلىك ۋەزىپىگە تەينىلەنگەن مەزگىلدە سەپلەپ بېرىلگەن پىكاپنى بەش يىلغىچە يەگگۈشلىشگە رۇخسەت قىلىنمايدۇ. ئىشلەتكىنىگە بەش يىلدىن ئاشقان بولسىمۇ ئىشلەتكىلى بولىدىغانلىرىنى داۋاملىق ئىشلىتىش كېرەك؛ دۆلەتنىڭ پىكاپنى كېرەكسىز قىلىش، يەگگۈشلەشكە ئالاقدار بەلگىلىمىسى بويىچە ج خ ئاپتوموبىل باشقۇرۇش تارماملىرىنىڭ تەكشۈرۈپ بېكىتىشى ئارقىلىق كېرەكسىز قىلىش، يەگگۈشلەش ئۆلچىمىگە يەتكەنلىرىنى يەگگۈشلەشكە ئىلتىماس قىلسا بولىدۇ. رەھبىرىي كادىرنىڭ خىزمەت ئورنى ئۆزگەرگەندە بار پىكاپلارنى سەپلەپ بەرگىلى بولسا، يېڭى پىكاپ سەپلەپ بېرىشكە رۇخسەت قىلىنمايدۇ.

شىنجاڭ گېزىتى

新 疆 日 报 （维吾尔文）

（بۇ سان ئالته بەت）

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۇتاش نومۇرى: CN 65—0002 / Z

«شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى(ۋاكالەت نومۇرى: 1—57)

1997 - يىل
ئىيۇن
23
دۈشەنبە

شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتۇرۇلۇشىغا قانچە كۈن قالدى؟

8 كۈن

مۇھىم خەۋەرلەر

ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم يېقىندا مۇنداق قارار چىقاردى:

ھۈسەين يۈسۈپكە «يېزىلىق (بازارلىق) پارتكومنىڭ مۇنەۋۋەر شۇجىسى» دەپ نام بېرىلدى

ئاپتونوم رايون بويىچە يولداش ھۈسەين يۈسۈپتىن ئۆگىنىش پائالىيىتى قانات يايدۇرۇلدۇ

ئۈرۈمچى 23-ئىيۇن. ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم 6-ئاينىڭ 20-كۈنى يەكەن ناھىيە چارباغ يېزىلىق پارتكومنىڭ شۇجىسى يولداش ھۈسەين يۈسۈپكە «يېزىلىق (بازارلىق) پارتكومنىڭ مۇنەۋۋەر شۇجىسى» دەپ نام بېرىشنى، شۇنداقلا ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر دەرىجىلىك پارتىيە تەشكىلاتلىرى ۋە پارتىيىلىك كادىرلار ئارىسىدا يولداش ھۈسەين يۈسۈپتىن ئۆگىنىش پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇشنى قارار قىلدى.

ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم قارارىنىڭ تولۇق تېكىستى تۆۋەندىكىچە:

يولداش ھۈسەين يۈسۈپ - يەكەن ناھىيە چارباغ يېزىلىق پارتكومنىڭ شۇجىسى. ئۇ ئاساسىي قاتلام رەھبەرلىك ئورنىدا 11 يىلنى بىر كۈندەك ئۆتكۈزۈپ، چاپا - مۇشەققەتتىن قورقماي، نام-مەنپەئەتكە بېرىلمەي، ئەمگەكتىن ئايرىلماي، ئامانى چاپا-مۇشەققەتكە چىداپ كۈرەش قىلىشقا، نامراتلىقنى تۈگىتىپ بېيىشقا يېتەكلەشتە كۆرۈنەرلىك نەتىجە يارىتتى. 1996-يىلى ئاپتونوم رايون پارتىيە ئىشلىرى بويىچە مۇنەۋۋەر خىزمەتچى دەپ نام بەرگەندىن كېيىن، مەركىزىي كومىتېت تەشكىلات بۆلۈمى ئۇنىڭغا يەنە پارتىيە ئىشلىرى بويىچە مۇنەۋۋەر خىزمەتچى خادىم، دەپ نام بەردى. ئۇ پارتىيىنىڭ جان-دىل بىلەن خەلق ئۈچۈن خىزمەت قىلىش مەقسىتىنى ئېسىدە چىڭ‌تۇتۇپ ۋە ئەمەلىيەتتە كۆرسىتىپ، پارتىيىلىك كادىرلارنىڭ مۇقەددەس بۇرچىنى سادىقلىق بىلەن ئادا قىلىپ، يېزا- قىشلاقلاردىكى پارتىيىلىك ئاساسىي قاتلام كادىرلىرىنىڭ شانلىق ئوبرازىنى تىكلەپ، يەرلىك خەلق ئاممىسىنىڭ سۆيۈشىگە ئېرىشتى. يولداش ھۈسەين يۈسۈپ ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ۋۇجۇدىنىچە ياخشى كادىر، ئاساسىي قاتلام كادىرلىرىنىڭ نەمۇنىسى بولۇپلا قالماستىن، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى پارتىيە ئەزالىرى ۋە كادىرلارنىڭمۇ ئۈلگىسى. يولداش ھۈسەين يۈسۈپنىڭ ئالىيجاناب ئەخلاق پەزىلىتى ۋە ئىلغار ئىش-پائالىيەتلىرىنى ئۆگىنىش پارتىيە 14-نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتى 4-، 5-، 6-ئومۇمىي يىغىنلىرىنىڭ روھىنى ئىزچىللاشتۇرۇش، ئەمەلىيەشتۈرۈش، پارتىيىنىڭ ئىدىيە، تەشكىل ۋە ئىستىل قۇرۇلۇشىنى قەتئىي بوشاشماي يۈكسەلدۈرۈشتە، بولۇپمۇ يېزا ئاساسىي قاتلام تەشكىلاتلىرى قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىش، مەركەزلىك تۈزەشنى كۈچەيتىش، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى ۋە ئىجتىمائىي

(ئاخىرى 6 - بەتته)

چارباغنىڭ باشلامچىسى

— يەكەن ناھىيىسى چارباغ يېزىلىق پارتكومنىڭ شۇجىسى ھۈسەين يۈسۈپ توغرىسىدا

لى لەيدى، جاۋ شياۋيۈن، جالال رۇۋېك

تارىم ئويمانلىقىنىڭ جەنۇبىي چېتىگە جايلاشقان يەكەن ناھىيىسىدە ئىش - پائالىيەتلىرى ھەر مىللەت ئاممىسى ئارىسىدا تەرىپلىنىپ كېلىۋاتقان بىر پارتىيە ئەزاسى بار، ئۇ، چارباغ يېزىلىق پارتكومنىڭ شۇجىسى ھۈسەين يۈسۈپ.

«يۇرتداشلىرىنى تېزدىن بېيىتالمىغان كىشى ياخشى شۇجى ھېسابلانمايدۇ»

1986 - يىل 5 - ئاينىڭ 20 - كۈنى يەكەن ناھىيىسىنىڭ ئارال يېزىسىدىن 826 ئائىلە ئايرىپ چىقىلىپ بىر يېڭى يېزا قۇرۇپ چىقىلدى ۋە ئۇنىڭغا چارباغ، دەپ نام بېرىلدى.

شۇ يىلى 38 ياشقا كىرگەن ھۈسەين يۈسۈپ بۇيرۇقتا بەلگىلەن مۇشۇ يېڭى يېزىنىڭ پارتكوم شۇجىلىقىنى ئۈستىگە ئالدى. ئۇنتۇلماسلىق، يۇغداي ئۈچۈن كەلگەن بۇ يېڭىتنىڭ گەپ - سۆزى ۋە يۈرۈش - تۇرۇشىدىن

نامراتلىقتىن قۇتۇلۇپ بېيىش يولىغا مېڭىشقا، ياخشىراق كۈن كۆچۈرۈشكە يېتەكلىشىمنى ئۈمىد قىلدۇ. مەن ئۇلارنى تېزرەك بېيىتالمىسام، قانداقمۇ يېزىلىق پارتكوم شۇجىسى بولۇشقا مۇناسىپ كېلەلەيمەن» دەپ ئويلايدۇ.

ھۈسەين يۈسۈپ يۇرتداشلىرىنى نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇپ بېيىتىشقا بەل باغلايدۇ. بىرقانچە كۈنلۈك تەكشۈرۈش - تەتقىق قىلىش نەتىجىسىگە ئاساسەن، كۆڭلىگە يۇرتنىڭ قىياپىتىنى ئۆزگەرتىشنىڭ تەسەۋۋۇرىنى پۈكىدۇ: ئاشلىق، پاختىنى ئاساس قىلىپ، بوز يەر ئېچىپ، تۆۋەن ھوسۇللۇق ئېتىزلارنى ئۆزگەرتىپ، مۇقىم، يۇقىرى ھوسۇللۇق يەر كۆلەمىنى كېڭەيتىپ، ئالدى بىلەن قورساق، كېيىم - كېچەك مەسىلىسىنى ھەل قىلىمىز، ئاندىن مېۋىلىك باغ بىنا قىلىمىز، چارۇىنى كۆپەيتىمىز، خىش زاۋۇتى، ئۇن زاۋۇتى قۇرىمىز، ھويلا - ئارام باقمىچىلىقىنى زور كۆچ بىلەن قانات يايدۇرىمىز... شۇنىڭدىن كېيىن ئۇنىڭ باشلامچىلىقىدا يۇرتداشلار جاپا - مۇشەققەتلىك ئىگىلىك يارىتىشقا كىرىشىپ كېتىدۇ.

(ئاخىرى 4 - بەتته)

كېلىدىغان يىللىق كىرىم 400 نەچچە يۈەنلا ئىدى، ئۇنىڭ ئۈستىگە يەنە 220 نامرات ئائىلە بار ئىدى، بەزىلەرنىڭ ھەتتا يېگىراق يوتقان-كۆرپىلىرىمۇ يوق ئىدى...

شۇ كۈنلەردە ھۈسەين يۈسۈپ ناھايىتى كەم سۆز بولۇپ كەتتى، ئۇ ھەر كۈنى ئۇن - تىنسىز كەنتلەرنى ئارلاپ چىقاتتى، پېزا، كەنت كادىرلىرىنى باشلاپ تېرلىغۇ يەرلەرنى، ئېرىق - ئۆستەڭلەرنى، مېۋىلىك باغلارنى ئارىلايتتى، بەزىدە يەكەن دەرياسىنى بويلاپ بىر ھازا ماڭاتتى. يۇرتداشلار ھۈسەين شۇجىنىڭ كۆڭۈپچىلىكىنىڭ بەختى، چارباغنىڭ ئەتىسى ئۈچۈن باش قاتۇرۇۋاتقانلىقىنى بىلەتتى، كۆڭۈپچىلىك ئۈنىڭ ياداپ كەتكەنلىكىنى كۆرۈپ، ئۇنى دەم ئېلىشقا دەۋەت قىلاتتى، ئۇنىڭ ئۈستىگە ئەڭ ياخشى يېمەكلىكلەرنى ئۇنىڭغا ئەكېلىپ بېرەتتى، بۇ چاغدا ھۈسەين يۈسۈپ ئاق كۆڭۈل چىرايلارغا، ئۈمىدلىك كۆزلەرگە قارىغىنىدا، گېلىدىن ھېچ نەرسە ئۆتمەيتتى، ئۇ نۇرغۇن قېتىم كۆزىگە ياش ئېلىپ تۇرۇپ: «يۇرتداشلىرىم ئەمە دېگەن ياخشى -ھە! ئۇلار ھېنى مۇشۇنداق ھۆرمەت قىلىدۇ، ماڭا شۇنچە ئىشىنىدۇ، ئۆزلىرىنى

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ ئاپىرىنك تېلېگراممىسى

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق مەدەنىيەت نازارىتىگە:

جۇڭگو شىنجاڭلىق «داروۋاز»نىك چاڭجياڭ سەنئىيا بوغۇزىدىن ئۆتۈشىگە تەبىيارلىق كۆرۈش ئورنىغا:

هۆسەين يۈسۈپ (سولدىن 1- كىشى) ئامما بىلەن سەمىمىي پاراگلاشماقتا.
(سۈرەتنى ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم تەشكىلات بۆلۈمى ئەۋەتكەن)

پارتىيەنىڭ مەقسىتىنى ئېسىمىزدە تۇتۇپ خەلقنى سۆيەيلى، خەلقنى كۆزلەيلى

گېزىتىمىزنىڭ قالايمىقان خادىملىرى قىلغان ئىنتېرۋيۇسى

يېقىندا يۇقىرى دەرىجىلىك پارتىيە تەشكىلاتى يەكەن ناھىيىسىنىڭ چارباغ يېزىسىغا تەكشۈرۈشكە كادىر ئەۋەتىپ، يېزىدىكى كىشىلەر يېزىلىق پارتكومنىڭ شۇجىسى ھۆسەين يۈسۈپنى يۆتكەپ كېتەرمىكىن دەپ قاراپ ئارقا - ئارقىدىن كېلىپ: ھۆسەين شۇجىنى يۆتكەپ كەتمىسىگىلار، بىز ئۇنىڭدىن ئايرىلالمايمىز! دېيىشتى.

چارباغلىقلار نېمە ئۈچۈن ئۇنىڭدىن ئايرىلالمايدۇ؟ چۈنكى ئۇ شۇ جايدىكى ئامما بىلەن ئىچ قويۇن-تاشقۇيۇن، قان - قېرىنداش، قەلبداش بولۇپ كەتكەن. ئەينى ۋاقىتتا نامراتلىقىپ كەتكەن يېگىدىن قۇرۇلغان يېزىغا بېرىشتا ھۆسەين يۈسۈپ قىلچە ئارسالدى بولمايلا تەشكىلنىڭ قارارىغا بويسۇنغانىدى. شۇنىڭدىن باشلاپ ئۇنىڭ بارلىق ئىشى چاربا غدا «خىزمەت قىلىش»، «بويسۇنۇش» بولدى. ئۇ ھەقىقىي ھېسسىياتىنى شۇ يەرنىڭ ئىشغا بېغىشلاپ، يۇرتداشلارنىڭ قەلبىدىن سەمىمىي، مەڭگۈلۈك ئورۇن ئالدى. ئۇ بۇ ئىشلارنىڭ پارتىيەنىڭ ئىشى ئىكەنلىكىنى بىلەتتى؛ بۇ سەمىمىيلىك ئېچىگە پارتىيەنىڭ خەلقنى بېيتىش سىياسىتىنىڭ ئىللىق مېھرى سىڭگەنىدى. ئۇ ئون نەچچە يىلنى خودىدى بىر كۈندەك ئۆتكۈزۈپ، ئاساسىي قاتلامدا يىلتىز تارتىپ، ئامما ئارىسىدا ياشىدى، چاكارىنىڭ مەسئۇلىيىتىنى ئادا قىلىپ خەلقنىڭ بەختىنى كۆزلىدى.

جان - دىل بىلەن خەلق ئۈچۈن خىزمەت قىلىش - پارتىيەمىزنىڭ تۈپ مەقسىتى، ھەر بىر پارتىيىلىك كادىر پارتىيە ئىشلىرىنى 1- ئورۇنغا قويۇشتا، خەلقنىڭ مەنپەئىتىنى 1- ئورۇنغا قويۇشتا چىڭ تۇرۇشى كېرەك. مۇشۇنداق ئىدىيە، غايە بولغاندىلا ئېگىزدە تۇرۇپ پىراقنى كۆرەلەيدۇ، نەزەر دائىرىسى كېڭىيىدۇ، بۇنداق كىشىلىك ھاياتنىڭ ئەھمىيىتى ۋە قىممىتى بولىدۇ. ھۆسەين يۈسۈپ دەل مۇشۇنداق ئاساسىي قاتلامدىكى رەھبىرىي كادىر. ئۇ سۆز - ھەرىكەتتە بىردەك بولۇپ، ئىشنى باشتىن باشلاپ بىر قەدەمدىن بىر قەدەمدىن ئىلگىرىلىدى. ئۇ ھەم چامىسى يەتمەيدىغان ئىشلارغا ئېسىلۇالماي، ھەم ئۆزىنى كۆرسىتىشكە ئورۇنماي، يۇرتداشلار بىلەن بىرلىكتە جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ كۆرەش قىلىپ، يۇرت - ماكانىنىڭ قىياپىتىنى ياخشىلىدى. تەتۈر قۇيۇن يېتىپ كەلگەندە ھەققەتتە، پرىنسىپتا چىڭ تۇرۇپ، ئادالەتنى ياقلىدى. دەل ئۇنىڭ باشلامچىلىقىدا ئۆز ۋاقتىدىكى نامرات يېزىدا ھەممە ئائىلە نامراتلىقتىن قۇتۇلدى، ھەممە كەنت خاتىرجەم بولدى.

جان - دىل بىلەن خەلق ئۈچۈن خىزمەت قىلىش ھۆسەين يۈسۈپنىڭ روھى ۋە ھەرىكىتىنىڭ تۈپ چىقىش نۇقتىسى، شۇنداقلا ئۇنىڭ مۇكەممەت ئىشىدا پاك بولۇپ، پۈتۈن ۋۇجۇدى بىلەن ئومۇم ئۈچۈن ئىشلىشىنىڭ چوڭقۇر قاتلامدىكى ئىدىيىۋى مەنبە. ئۇ يېزىلىق پارتكومنىڭ شۇجىسى بولۇش سۈپىتى بىلەن بىر ياخشى بەزمىنى بېتەكلەپ، ياخشى بىر قوشۇننى بەرپا قىلدى. ئۇ كۆڭلىدە خۇسۇسىي ئىشلارنى

(ئاخىرى 6 - بەتتە)

ئادىل ھوشۇر سەنشيا بوغۇزىدىن مۇۋەپپەقىيەتلىك ئۆتۈپ، يېڭى دۇنيا جېننىس رېكورتى يارىتتى

ئۆز مۇخبىرىمىز **ئىلھام ئىمىن**نىڭ چۈچەك شەھرى فېڭجيې ناھىيىسىدىن بەرگەن تېلېفون خەۋىرى. شىنجاڭ سېرىك ئۆمىكىدىن 26 ياشلىق دارۋاز ئادىل ھوشۇر 6-ئاينىڭ 22-كۈنى چاڭجياڭ دەريا سىنىڭ سەنشيا بوغۇزىغا تارتىلغان 640.7 مېتىر ئۇزۇنلۇقتىكى پولات ئارغامچىدىن 13 مىنۇت 48 سېكۇنتتا ئۆتۈپ ۋەتەن، خەلقئە شان-شەرەپ كەلتۈردى. كانادالىق كوكلون 1995-يىل 10-ئاينىڭ 28-كۈنى بۇ يەردە يارىتقان 53 مىنۇت ئون سېكۇنتتا ئۆتۈشتەك دۇنيا جېننىس رېكورتىنى بىراقلا 39 مىنۇت 63 سېكۇنت ئالدىغا سۈرۈۋەتتى.

شۇ كۈنى ھاۋا ئوچۇق ئىدى. سەنشيا بوغۇزىنىڭ ئىككى قىرغىقىغا توپلانغان 50 مىڭغا يېقىن تاماشىبىن ئادىل ھوشۇرنىڭ سەنشيا بوغۇزى بوشلۇقىدىن ئۆتۈشىنى كۆتۈپ تۇراتتى. بېيجىڭ ۋاقتى سائەت 11 دە ئادىل ھوشۇر ئۇزۇنلۇقى 8.9 مېتىر، ئېغىرلىقى 12.2 كىلوگرام كېلىدىغان تەڭشەكنى كۆتۈرۈپ پولات ئارغامچىغا چىقتى، ۋە چەبدەسلىك بىلەن يۈرۈپ كەتتى، سەنشيا بوغۇزىنىڭ ئۆتتۈرىغا كەلگەندە، تەڭشەكنى بىشىنىڭ ئۈستىگە ئېلىپ سېرىك ھەرىكىتى ئىشلىدى. يەنە تەمكىن مېڭىپ، تەڭشەكنى پەس چۈشۈرۈپ تەڭشەكتىن ئاتلاپ ئۆتۈش ھەرىكىتىنى ئىشلىدى. نۇرغۇن تاماشىبىن ئەينى ۋاقىتتا كوكلوننىڭ پۈتىنىڭ ئۈچىدىن كۆز ئۈزمەي، ھەرىكەت ئىشلىمەي ماگنىتلىقىنى كۆرگەنىدى، بۇگۈن ئادىل ھوشۇرنىڭ بۇ ماھارىتىنى كۆرۈپ ھەيرانۇھەس بولۇشتى. ئاخىرقى نۇقتىغا 100 مېتىرچە قالغاندا ئادىل ھوشۇر ئۈچىنچى ھەرىكىتىنى ئىشلىدى، 60 مېتىر قالغاندا، بىر غەيرەت بىلەن پولات ئارغامچا ئۈستىدە يۈگۈرۈپ ئاخىرقى نۇقتىغا يەتتى. شۇ ھامان ئەترابىنى تەنتەنە ساداسى قاپلىدى. كىشىلەر بۇ باتۇر ئوغلانىنى ئېگىز كۆتۈرۈۋالدى. شۇ ئەسنادا تاغ ئۈستىدە دۆلەت بايرىقى چېقىرىش مۇراسىمى ئۆتكۈزۈلدى. دۇنيا جېننىس رېكورتى كومىتېتى شاڭخەي باش شتابىدىن كەلگەن ۋاڭ ئەپەندى دۇنيا جېننىس رېكورتى گۇۋاھنامىسىنى ئادىل ھوشۇرغا تاپشۇرۇپ بەردى. ئادىل ھوشۇرنىڭ يېڭى دۇنيا جېننىس رېكورتى يارىتقانلىقى ئېلان قىلىنغاندىن كېيىن، فېڭجيې ناھىيىلىك ئۆمۈر سۈغۇرتىسى شىركىتى شۇ مەيداندىلا ئادىل ھوشۇرنى 8000 يۈەن خەلق پۇلى بىلەن مۇكاپاتلىدى.

ئادىل ھوشۇر نۇرغۇن مۇخبىرنىڭ قورشاۋىدا قالدى.

ئۇ مۇخبىرغا مۇنداق دېدى: «مېنىڭ بۇ قېتىم سەنشيا بوغۇزىدىن ئۆتۈشۈمكە يارىدەمدە بولغان رەھبەرلەرگە، مېنى قوللىغان، ياردەم بەرگەن ئورۇن، شەخسلەرگە چىن كۆڭلۈمدىن رەھمەت ئېيتىمەن.»

ئادىل ھوشۇر روھىغا باربكاللا!

گېزىتىمىز ئوبزورچىسى

يۇنىڭدىن ئىككى يىل ئىلگىرى كانادالىق كوكلون چاڭجياڭ دەريا سىنىڭ سەنشيا بوغۇزى بوشلۇقىدىن پولات ئارغامچىدا ئۆتۈپ دۇنيا جېننىس رېكورتىنى يارىتقاندا، جىلى كۆپ ۋەتەندىشلار ئۆز رېپىستىدا چەتئەللىكنىڭ جېننىس رېكورتى يارىتقانلىقىدىن ئەپسۇسلانغانىدى. تونۇگۈن ياش دارۋاز ئادىل ھوشۇر سەنشيا بوغۇزى بوشلۇقىدىن ئۆتۈقلۇق ئۆتۈپ، كوكلوننىڭ رېكورتىنى يېڭىلىدى، جۈگگو خەلقنىڭ پۇخادىن چىقاردى. ئادىل ھوشۇرنىڭ يېڭى دۇنيا جېننىس رېكورتىنى يارىتقانلىقى جۈگگو خەلقىنىڭ ۋەتەنپەرۋەرلىك روھىنى، مىللىي غۇرۇرىنى ئۇرغۇتۇپلا قالماستىن، يەنكى ئۇ شىنگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتۇرۇلۇشىغا يوللانغان خاسىيەتلىك سوۋغات بولۇپ ھېسابلىنىدۇ. بىز ئادىل ھوشۇرنىڭ بۇ مۇۋەپپەقىيىتىنى قىزغىن تەبرىكلەيمىز.

ئادىل ھوشۇرنىڭ ئاسمان -يەلەك پولات ئارغامچا ئۈستىدە قىيىن ھەرىكەتلەرنى ئورۇندىاپ، كوكلوندىنمۇ تېز سۈرئەتتە سەنشيا بوغۇزى ئۈستىدىن ئۆتكەنلىكى جۈگگو كومپارتىيەسىنىڭ پارتىيىسى رەھبەرلىكىدىكى جۈگگو خەلقىنىڭ چەتئەللىكلەر قىلالىغان ئىشنى قىلالايدىغانلىقىنى، بەلكى ياخشىراق قىلالايدىغانلىقىنى، جۈگگودىكى ئار سانلىق مىللەتلەرنىڭمۇ سوتسىيالىستىك چوڭ ئائىلىدە دۆستانە كارامەت يارىتالايدىغانلىقىنى كۆچلۈك ئىسپاتلاپ بەردى.

ئېلىمىزدىكى ھەر مىللەت خەلقى - پاراسەتلىك، جاسارەتلىك خەلق. ئۇلار ۋەتىنىمىزنىڭ بۈيۈك مەدەنىيىتىنى بىرلىكتە يارىتقان، دۇنيا مەدەنىيىتىگە تۆھپە قوشقان، بۈگۈنكى كۈندە ئۇلار جۈگگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش نەزەريىسىنىڭ يېتەكچىلىكىدە ۋەتەننى گۈللەندۈرۈش، قۇدرەت تاپقۇزۇش، ۋەتەنىنىڭ ئىززەت- ھۆرمىتىنى قوغداشتا ئى-نى ئىشلارنى قىلماقتا. ئۇلارنىڭ مۇنداق قىلالىشى ئادىل ھوشۇردەك سانسىز ئەزىمەتلەرنىڭ كۆچلۈك ۋەتەنپەرۋەرلىك روھى بىلەن ۋەتەنگە شان-شەرەپ كەلتۈرۈش يولىدا شىجائەت كۆرسەتكەنلىكى، بوشاشمايى تىرىشىۋاتقانلىقىدا ئىپادىلەنمەكتە. ئەگەر ھەممە ۋەتەنداش ئىشۇنداق روھتا بولۇپ تىرىشىدىغانلا بولسا، ئەلنى گۈللەندۈرۈش، ئەۋلادلارغا بەخت يارىتىش ئىشنى تېخىمۇ ياخشى قىلالايمىز.

ئاپتونوم رايونىمىز نىسپىي نامرات رايون، ئىقتىسادى مەدەنىيەت جەھەتتە قېرىنداش ئۇلكە، ئاپتونوم رايونلاردىن ئارقىدا تۇرىدۇ. ئەمما بۇنىڭلىق بىلەن شىنجاڭدىكى ھەر مىللەت خەلقىدە ئۆزىنى تۆۋەن چاغلايدىغان، يېڭى پەللىگە ئۆرلەشتە دادىل بولالمايدىغان روھىي ھالەت شەكىللىنىپ قالسا بولمايدۇ. خەلقىمىزدە ئادىل ھوشۇردەك رىقابەتلىشىش روھى، يۇقىرى ئۆرلەشكە ئىنتىلىش روھى، يېڭىلىق يارىتىش روھى بولۇشى كېرەك. مۇشۇنداق روھ بولغاندىلا، شىنجاڭنى گۈللەندۈرۈش، يۇكسەلدۈرۈش ئۈچۈن بوشاشمايى تىرىشقىلى، جاپاغا چىداپ ئىگىلىك يارىتقىلى، ھەر ساھەدە كەسپىتكى خىزمەتلەرنى ياخشى ئىشلەپ، ئېلىمىزنىڭ ئىقتىسادىچە سەۋىيىسىگە تېز يېتىشىۋالغىلى بولىدۇ. ئادىل ھوشۇر روھىنىڭ قىممەتلىك يېرى دەل مۇشۇ يەردە!

پىشقەدەم نەمۇنىچىنىڭ يېڭى تۆھپىسى

سۈلهى زوردۇن

قۇرغاس ناھىيىسىنىڭ غەربىي شىمالىغا، دېڭىز يۈزىدىن 100 مېتىر ئېگىزلىككە جايلاشقان دۆڭدە كىشىلەرنىڭ ھەۋىسىنى قوزغايدىغان بىر باغ بار. بۇ باغنى قورغاس ناھىيە لەڭگە يېزا «مەدەنىيەت» كەنتىدىكى دېھقان جۇماخۇن ھۆسەين بىنا قىلغان. ھازىر بۇ باغنىڭ يىللىق كىرىمى 20 مىڭ يۈەنگە يەتتى. ئۆز ئەجرىنىڭ شېرىن مېۋىسىنى تېتىغان جۇماخۇن ۋە ئۇنىڭ ئائىلىسى قوم بارخانلىرى ئارىسىدىكى قاقاس چۆلدە چەككەن زۇلۇم، تارتقان ئازابلىرىنى مەڭگۈ ئۇنتۇمايدۇ.

1974 - يىل ئەتىياز، جۇماخۇن ئاكا ناھىيىنىڭ غەربىي شىمالىدىكى كۆلىمى 200مودىن ئاشىدىغان، ئەسرلەردىن بۇيان تاشلىنىپ قالغان قوم بارخانلىرى ئوتتۇرىسىدىكى دۆڭگە كېلىپ ئەتراپقا نەزەر تاشلىدى ھەمدە دۆڭنى ئىككى قېتىم ئايلىنىپ چىققاندىن كېيىن، ئۇ ئۆز ئۆزىگە پىچىرلاپ: «بۇ يەرگە كۆچەت تىكىپ ئورمان بىنا قىلىنسا بىر مۆجىزە يارىتىلغۇدەك» ، دېدى. ئۇ ئۆزىنىڭ ئىرادىسىنى بىرقۇر دەڭسەپ كۆردى. 50 - يىللاردىلا ۋىلايەتنى بويىچە ئەمگەك نەمۇنىچىسى بولۇپ ناھىيە ۋە يۇرتداشلىرىغا شان - شەرەپ كەلتۈرگەن بۇ دېھقان بۇ دۆڭنى گۈللەندۈرۈشكە بەل باغلىدى.

شۇ كۈنى كەچ ئۇ بالا - چاقىلىرىنى ئۆيگە يىغىپ، ئۆزىنىڭ ئويلىغانلىرىنى ئۇلارغا ئېيتقاندى، ئۇنىڭ ئىككى ئوغلى: «ئەگەر سىنىڭ شۇ يەردىن پايدىلانغىلى بولىدىغانلىقىغا كۆزۈڭ يەتكەن بولسا، بىز ئەتىلا ئىشنى باشلۇۋېتەيلى» دېدى. ئىككى قىزىمۇ چامسىنىڭ يېتىشچە دادىسىغا ياردەملىشىدىغانلىقىنى بىلدۈردى.

- سەنچۇ ئانسى، ئەجەپ جىم بولۇپ كەتتىڭغۇ؟ - دېدى گەپ - سۆز قىلماي ئولتۇرغان ئايالىنىڭ كۆڭلىدىكىنى بىلمەكچى بولۇپ.

- مەن سىلەرنىڭ غەيرىتىڭلاردىن تەسىرلىنىۋاتىمەن، سىلىگە ۋە باللىرىمغا قاراپ ئىچ - ئىچىمدىن سۆيۈنۈۋاتىمەن، مەن قازان- قوموچىنى كۆچۈرۈپ چىقىپ تامىقىڭلارنى ئېتىپ بېرەي، - دېدى ھەۋزىخان ھەدە كۆزىدىكى تۆكۈلەي دەپ تۇرغان يېشىنى سۈرتكەن ھالدا.

ئەمدى گەپ مەبلەغدە قالغاندى. پۈتۈن ئائىلىدىكىلەر بىردەك بۇ ئائىلىنىڭ ئۇششاق خراجىتىنىڭ ھۆددىسىدىن چىقىپ كېلىۋاتقان موزايلىق ئىنەكىنى سېتىشقا قوشۇلدى. ئەتىسى جۇماخۇن ئىنەكىنى سېتىپ 1000 تۆپ قارىياغاچ كۆچىتى سېتىۋالدى ھەمدە ئائىلە بويىچە دۆڭگە كۆچۈپ چىقىپ، كۆچەت تىكىشنى باشلۇۋەتتى. جۇماخۇن ئاكا ئىككى قىزى بىلەن ئورەك كولاپ كۆچەت تىكسە،ئىككى ئوغلى ئات ھارۋىسىغا تۇڭنى بېسىپ، دېڭىز يۈزىدىن 100 مېتىر ئېگىزلىكتىكى دۆڭگە سۇ توشۇشقا باشلىدى. ھەۋزىخان ھەدە بولسا بىردەم تاماق ئېتىپ، چاي قاينىتىسا، بىردەم كۆچەت توشاتتى، تىكىلگەن كۆچەتلەرگە سۇ قۇيۇاتتى. بۇ ئىش بىر، ئىككى كۈن ئىچىدىلا ماھەللە - ماھەللىگە تارقىلىپ، قولۇم - قوشنىلار ئارىسىدا غۇلغۇلا پەيدا قىلدى. بەزىلەر: جۇماخۇن بۇ ئىشقا تۇتۇش قىلىپ قارامايلى قېپتۇ، ئەزەلدىن گىياھ ئۈنۈپ باقمىغان بۇ دۆڭنى تۆڭدا سۇ توشۇپ كۆكەرتكىلى بولامدۇ، دېسە، يەنە بەزىلەر: جۇماخۇن سارالڭ بوپتۇ. بىر ئوبدان سۆت بېرىۋاتقان ئىنەكنى سېتىۋەتكىنىنى قارىمامدىغان، دېيىشتى. كىشىلەر ئۇنىڭ ماھىلى «قارام» دېسۇن، ماھىلى «سارالڭ» دېسۇن، ئۇ بۇ گەپلەرگە پىسەنت قىلماي ئۆز ئىشىنى داۋاملاشتۇرۇۋەردى. ئۇ دەسلەپتە كۇنىگە 20تۇلۇك سۇ ئېلىپ چىقىپ، ھەر تۆپ كۆچەتكە ئىككى چېلەكتىن سۇ قويىدى. قارىغاندا ئىشنىڭ باشلىنىشىدىن ئومىد بارەدەك قىلاتتى. 5 - ئاي كىرىشى بىلەن كۆچەتلەر بىخ چىقىرىپ ياشىرىشقا باشلىدى. بۇ ئىش ئۇنىڭغا ۋە ئائىلىسىدىكىلەرگە يەنىمۇ ئىلھام بولدى. بۇنىڭ بىلەن ئۇ كۇنىگە 40 تۇلۇك سۇ ئېلىپ چىقىپ، ھەر تۆپ كۆچەتكە ئۈچ چېلەكتىن قۇيىدى. 7 - ئاي كىرىشى بىلەن تومۇزنىڭ چىدىغۇسىز ئاپتېپىدا كۆچەتلەر سۇغا قانماي سولىشىشقا باشلىدى. جۇماخۇن ۋە ئۇنىڭ پەرزەنتلىرى تالڭ يورۇمىستىلا ئورنىدىن تۇرۇپ 35 گرادۇسلۇق يانتۇلۇقتىكى دۆڭگە تۆڭدا سۇ ئېلىپ چىقىپ، كۆچەتلەرنى سۇغىرىشنى توختاتمىدى. بۇنىڭ بىلەن كۆچەتلەرنىڭ تۇتۇش نىسبىتى % 100 كە يېتىپ، ئەسرلەردىن بۇيان قاغجىراپ يانقان بۇ دۆڭدە بىر يېشىللىق پەيدا بولدى. «خۇشاللىق بىلەن قايغۇ قوشكىزەك»دەك گەندەك، ئۇنىڭ ئېتىغا ھارغىنلىق يېتىپ ئۆلۈپ قالدى. كۆتەك ھارۋىسىمۇ سۇنۇپ كاردىن چىقتى. بۇ ئىش مەھەللىدىكىلەرنىڭ سۆز - چۆچەكلىرىگە يېڭى تېما بولۇپ قوشۇلدى. بەزىلەر «جۇماخۇن ئىنەكىدىن، ئېتىدىن، ھارۇسىدىن ئايرىلدى، ئەمدى ئوغۇللىرىدىن ئايرىلىپ قالمىسا بولاتتىغۇ»، دېسە، يەنە بەزىلىرى «ئىنەكىنى ساتتى، ئېتى ئۆلدى، ئەمدى ئۆيلىرىنىمۇ ساتامدۇ تېخى، بۇنىمۇ كۆرۈپ باقمىز» ، دەپ ئۇنى مەسخىرە قىلىشتى. لېكىن بۇنداق گەپلەر ئۇنىڭغا تەسىر قىلمايتتى، چۈنكى ئۇنىڭ پۈتۈن خىيالى ئېچىلغان 200 مو يەرگە يەنە قانداق كۆچەت تىكىش ۋە نېمە تېرىش، مەبلەغنى قانداق ھەل قىلىشتا ئىدى. ئىككىنچى يىلى ئەتىيازدا ئۇ كەنت باشلىقىنىڭ كېپىل بولۇشى بىلەن يېزا ئامانەت - قەرز كوپېراتىپىدىن 1000يۈەن قەرز ئېلىپ، 600 كىلوگرام بۇغداي ئۇرۇقلۇقى سېتىۋېلىپ 200 مو يەرگە تېرىدى. ئارقىدىن يانغان يامغۇردا ئۇنىڭ بۇغدايلىرى راسا ئوخشاپ، بۇغدايدىن 12 تونىنا ھوسۇل ئېلىندى. ئۇ بۇغداي سېتىپ، 5000 يۈەن كىرىم قىلدى. 1000 يۈەن قەرزنى قايتۇرۇپ، ئاشقان پۇلنىڭ قايتىدىن بىر ئات، بىر رېزىنكە چاقلىق ھارۋا سېتىۋالدى. شۇ يىلى ئەتىيازدا 3000 تۆپ ئالما، ئۆرۈك، نەشپۈت كۆچىتى سېتىۋېلىپ، كۆچەتلەرنى تۆرى بويىچە رەتلىك تىكتى ھەمدە ئالدىنقى يىلدىكى ئۇسۇل بويىچە يەنە ھارۋا بىلەن تۆڭدا سۇ توشۇپ، كۆچەتلەرنى سۇغاردى. 1974 - يىلدىن 1982 - يىلغىچە كۆچەتلەرنى كۇنىگە 20تۇلۇك سۇ، تومۇز كۇنلىرى 40 تۇلۇك سۇ ئېلىپ چىقىپ، سۇغىرىشنى داۋاملاشتۇردى.

سەككىز يىل جەريانىدا ئىلگىرى تىكىلگەن قارىياغاچ كۆچىتى يوغىناپ ماتېرىيال بولغۇدەك بولدى. ئەمما مېۋىلىك كۆچەتلەر بولسا بۇ قاقاس دۆڭدە ھەر قانچە سۇ قۇيسىمۇ، ھەر يىلى 30 % كۆچەت قۇرۇپ كەتتى. ئەمما ئۇ ھەر يىلى تاپقان پۇلىغا ئۇدۇللۇق كۆچەت سېتىۋېلىپ، تولۇقلاپ تىكىپ تۇردى.

يەرلەر دېھقانلارغا ھۆددىگە بېرىلگەن يىللارنىڭ بىر كۈنى كەنت باشلىقى ئوبۇل بۇ دۆڭدە پەيدا بولۇپ قالدى. ئۇ كۆچەتزارلىقنى بىر ئايلىنىپ چىققاندىن كېيىن: «كۆگىلوگگە كەلمىسۇن جۇماخۇن ئاكا، سەن ھەم قارام ھەم ئەخمەق ئىكەنسەن. ئۆزۈڭگە ئېچىك ئاغرىمىسمۇ باللىرىڭغا ئېچىك ئاغرىسۇن، كەنتتە تەبىار يەردىن 18 مو يېرىك بار بولدى، مۇشۇ ساڭا يېتىپ ئاشىدۇ. ئەگەر ئۇنى ئاز كۆرسەڭ يەنە 10 مو يەر قوشۇپ بېرەيلى. بۇ دۆڭدىكى قارىياغاچلىرىڭنى كېسىپ سېتىپ، بۇ يەرنى تاشلۇۋەت» ، دېدى. لېكىن جۇماخۇن: «ئۇكام، يەر بەرسەڭ ئۇ يەرنىمۇ تېريىمەن، ئەمما بۇ دۆڭنى تاشلۇۋەتمەيمەن. بۇ كۆچەتلەرگە سۇ ئەمەس مېنىڭ ۋە باللىرىمنىڭ قان تەرى قۇيۇلغان. ئۇنىڭ كېسىشكە قولۇم بارمايدۇ. قانچىلىك بەدەل تۆلىسەممۇ مەيلى، ئاخىرى بۇ دۆڭنى باغقا ئايلاندۇرىمەن» ، دەپ كەسكىن جاۋاب بەردى.ئۇ دېگىنىنى قىلدى، كەنتتىكى يەرنىمۇ، بۇ دۆڭنىمۇ تېرىشنى داۋاملاشتۇردى. جۇماخۇن ئائىلىسىنىڭ ئەمگەك سىجىللىقى كۈندىن - كۈنگە ئېشىپ بارسىمۇ، ئۇ بەل قويۇۋەتمەي ئىشنى داۋاملاشتۇردى.

1982 - يىلى بۇ دۆڭدە ئۆزگىرىش بولدى. جۇماخۇن ئاكىنىڭ بېغىنىڭ شەرق تەرىپىگە ناھىيىلىك سۇ ئېلېكتر ئىستانسىسى قۇرۇلدى. جۇماخۇن ئاكا بىر سۇ چىقىرىش ماشىنىسى سېتىۋالالىسلا ھەم 1000مېتىر ئېرىق چاپسلا ئۇنىڭ بېغىنىڭ سۇيى ھەل بولاتتى. ئۇنىڭ كاللىسىغا بۇ باغقا سۇ چىقىرىشتىن باشقا نەرسە كەلمەيتتى. ئۇ ئاخىرى بېزىلىق ھۆكۈمەت، بانكا، ناھىيىلىك ئورمانچىلىق ئىدارىسى، سۇ ئېلېكتر ئىستانسىسى قاتارلىق ئورۇنلارغا كىرىپ ئەھۋالنى ئېيتتى. باشتا ھەممە ئورۇننىڭ مەسئۇللىرى ئۇنىڭ غەيرىتىگە ئاپىرىن ئوقۇدى، لېكىن مەبلەغ مەسىلىسى ئېغىزغا ئېلىنسلا ھەممىسىنىڭ دېمى ئىچىگە چۈشۈپ، ئۇنىڭ تەلەپلىرى جاۋابسىز قالاتتى. ئۇ ئاخىرى ئوغۇللىرىنى سەپەرۋەر قىلىپ بۇ دۆڭدە قۇدۇق كولاپ بېقىشقا تۇتۇش قىلدى. بىر جازا باغلاپ، باغنىڭ ئوتتۇرىسىدىن ئات بىلەن توپا تارتىپ قۇدۇق كولاشنى باشلۇۋەتتى. ئوقۇرمەنلەر ئۇنىڭ شۇ ئىشلىرىنى كۆز ئالدىغا كەلتۈرسە، «يۇيگۇڭنىڭ تاغنى يۆتكىشى»بىلەن ئوخشاپ كېتىدىغانلىقىنى ھېس قىلىشىدۇ، ئەلۋەتتە. يۇيگۇك قېيىن ئەھۋالدا قالغاندا ئىككى پەرىشتە كېلىپ ئۇنىڭغا ياردەم بەرگەنىكەن. زامانىمىزنىڭ «يۇيگۇڭى»جۇماخۇن ئاكىمۇ قېيىن ئەھۋالدا قالغاندا توساتتىنلا ئۇنىڭ بېغى ئەتراپىدا بىر نەچچە كىچىك ماشىنا پەيدا بولدى ھەمدە ماشىنىدىن ئىلگىرى بۇ ناھىيىنىڭ ھاكىمى بولغان، كېيىن ئىلى ئوبلاستلىق پارتكومنىڭ مۇئاۋىن شۇجىسى بولغان ئىبراھىم روزى ئاكا ناھىيىنىڭ سۇ ئېلېكتر ئىستانسىسىنى كۆزدىن كۆچۈرۈپ قايتىشىدا بۇ باغنى ئارىلاپ ئۆتكەنىدى.

- ھوي، بىزنىڭ پىشقەدەم ئەمگەك نەمۇنىچىسىمىز ئەمدى نېمە ئىشنى قىلاي دەپ يۈرىسىز، بۇ يەردىن ئالتۇن كولاۋاتامسىز نېمە، - دەپ جۇماخۇن بىلەن قىزغىن كۆرۈشتى ھەمدە جۇماخۇن ئاكىنىڭ سۆزىنى ئاڭلىغاندىن كېيىن:

- سىز ياخشى ئىشقا تۇتۇش قىلىپسىز، سىزنى قوللىسا نېمىشكە بولمىغۇدەك، سىزنىڭ تۇتۇش قىلغىنىڭىز باغلا ئەمەس، ناھىيىمىزنى قۇم - بوراندىن قوغدايدىغان يېشىل سېپىل، قۇدۇق كولاشنى توختىتىڭ، بىز قېينېچىلىقىڭىزنى ھەل قىلىمىز، - دېدى.

شۇ كۈندىن باشلاپ جۇماخۇن ھەر خىل كۆچەتلەرنى قورقماي تىكىۋەردى. يېزا ئامانەت- قەرز كوپېراتىپى ئۆسۈمسىز 3000 يۈەن قەرز بەردى. سۇ باشقۇرۇش ئىدارىسى بىر سۇ چىقىرىش ماشىنىسى ھەل قىلىپ بەردى. جۇماخۇن ئاكىنىڭ ئىشى ئوڭۇشلۇق بولدى. ئۇ ئەتىسىلا ئۆيىدىكى بارلىق پۇلنى ئېلىپ ناھىيىلىك سودا شىركىتىگە بېرىپ 3000 تۆپ ھەر خىل كۆچەت سېتىۋېلىپ تىكتى ھەمدە ئائىلىسىدىكىلەرنى ھەرىكەتلەندۈرۈپ، سۇ ئېلېكتر ئىستانسىسىدىن باغقىچە بىر يېرىم كىلومېتىر ئېرىق چاپتى.

1985 - يىلى جۇماخۇن ئاكا ئۆچۈن ئۇنتۇلغۇسىز بىر كۈن بولدى. يەنى، ئۇنىڭ ئۆزاقتىن بۇيانقى ئارزۇسى ئەمەلگە ئاشقاندى. بەش كىلوۋاتلىق سۇ چىقىرىش ماشىنىسىدىن ئېتىلىپ چىققان سۇ ئاخىرى ئۇنىڭ بېغىغا ئېقىپ كىردى. جۇماخۇن ئاكا سۇنى چاڭگىلىغا ئېلىپ كۆزىگە سۈرتتى. ئۇنىڭ كۆزىدىن ياش توختىماي ئاقاتتى. ئۇنىڭ يېشى سۇ بىلەن قوشۇلۇپ، كۆچەتلەرنىڭ تۆۋىگە سىڭىپ كەتتى.

جۇماخۇن ئاكا شۇنىڭدىن باشلاپ يەنىمۇ غەيرەتكە كېلىپ ۋاقىتنى چىڭ تۇتۇپ، مېۋە سورتلىرىنى ۋە سانىنى يىلمۇ يىل كۆپەيتتى. تېخنىك تەكلىپ قىلىپ، ئىلمىي ئۇسۇلدا پەرۋىش قىلىشنى كۆچەيتتى. 1990 - يىلغا كەلگەندە ئۇنىڭ مېۋىلىك كۆچەتلىرىنىڭ ئالدى بولاققا كىردى ھەمدە باغدىنلا ھەر يىلى 10 مىڭ يۈەن كىرىم قىلدى. كۆچەت ئارىسىغا بېدە، سېرىق پۇرچاق قاتارلىق ئىقتىسادىي زىرائەتلەرنى تېرىپ بىر تەرەپتىن، تۇپراقنى ياخشىلىسا، يەنە بىر تەرەپتىن كىرىمنى كۆپەيتتى.

1996 - يىلغا كەلگەندە ئۇ باغدىنلا 20 مىڭ يۈەن كىرىم قىلدى. رەھبەرلىكىمۇ ئۇنىڭ ئەجرىنى ئۇنتۇپ قالمىدى. ئۇ كۆپ قېتىم ناھىيە، يېزا، كەنت بويىچە «ئىلغار ئىشلەپ چىقارغۇچى»، «مۇنەۋۋەر پارتىيە ئەزاسى»، «كۆكەرتىش ئىلغارى»دېگەن شەرەپلىك ناملارغا ئېرىشتى. جۇماخۇن ئاكىنىڭ تەبىئەت گۈزەللىكى، كەلگۈسى ئەۋلادلارنىڭ گۈزەل تۇرمۇشى ئۈچۈن جاپالىق ئەجر سىڭدۈرۈپ بىنا قىلغان ۋە ئۇنىڭ نامى بىلەن ئاتىلىپ كېلىۋاتقان ئېگىزلىكتىكى بۇ يېشىل قورغان بۇنىڭدىن كېيىنمۇ مەڭگۈ يوقالماس ئابىدە بولۇپ قالغۇسى...

قۇمۇل شەھىرى ئوتلاقچىلىق قۇرۇلۇشىغا ئەھمىيەت بېرىپ، كۆرۈنەرلىك ئۈنۈمگە ئېرىشتى

«ئەگرى بۇلاق» ناھىيەلىك چەكلىك شىركىتى ئىشلەپچىقىرىشقا كىرىشتى

قۇمۇل شەھىرى ئوتلاقچىلىق قۇرۇلۇشىغا ئەھمىيەت بېرىپ، كۆرۈنەرلىك نەتىجىلەرگە ئېرىشتى

ئىختىيارىي مۇخبىرلىرىمىز **قادىر ئوسمان، نەمەت ھېمەت** خەۋەر قىلدۇ: قۇمۇل شەھىرى چارۋىچىلىقنىڭ مۇقىم يۆكسىلىشىگە كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن، ئوتلاقچىلىق قۇرۇلۇشىغا ئەھمىيەت بېرىپ، كۆرۈنەرلىك نەتىجىلەرگە ئېرىشتى.

بۇ شەھەر ھەر يىلى شەھەرلىك ئوتلاقچىلىق پونكىتىدىكى خادىملار بىلەن برلىكتە ئوتلاق بىنا قىلىشنىڭ پىلان - كۆرسەتكۈچلىرىنى تۈزۈپ، قاتلامىغا قاتلام ئەمەلىيلەشتۈرۈشنى چىڭ تۇتتى. دۆلەت، كوللېكتىپ ۋە شەخسلەر بىر ئازدىن چىقىرىش يولى بىلەن 250 مىڭ يۇەن مەبلەغ سېلىپ، تۆت ئورۇندىكى 8300 مو ئوتلاقنى سىم تور بىلەن قاشالاشتۇردى. زىيانداش ھاشاراتلارنى يوقىتىش، ئالدىنى ئېلىشقا ئەھمىيەت بېرىپ 200 مىڭ مو يەرگە دورا چاچتى. 300 مىڭ مو يايلاقتىكى چاشقانىنى دورا بىلەن يوقىتىپ، ئوتلاقلارنىڭ نورمال ئىقتىدارىنى ساقلىدى. تۇرلۇك تەشۋىقات ۋاستىلىرى ئارقىلىق «ئوتلاق قانۇنى»ۋە «ئوتلاق قانۇنىنى يولغا قويۇش تەپسىلىي قائىدىسى»نى تەشۋىق قىلىپ،ئاممىنىڭ ئوتلاقنى قانۇن بويىچە باشقۇرۇش ئېڭىنى ئۆستۈردى. نۆقتىلىق چارۋىچىلىق رايونلىرىغا «ئوتلاق قانۇنى»تەشۋىقات تاختىسى ئورناتتى. بەش ئورۇندا ئوتلاق تەكشۈرۈش نۆقتىسى قۇرۇپ، قوغداشنى كۈچەيتتى. ئوتلاقتا دورا ئۆسۈملۈكلىرىنى قانۇنسىز كولاش دېلوسىدىن بەشنى قانۇن بويىچە بىر تەرەپ قىلدى. بۇلتۇر شەھەر بويىچە 6500 مو سۈنئىي ئوتلاق بىنا قىلدى، 12 مىڭ مو ئوتلاقنىڭ سۈپىتىنى ياخشىلىدى.

تەدبىر كۈچلۈك بولغانلىقتىن قىزىلسۇ ئوبلاستىدا تۆلە رېنىك قاتارغا قوشۇلۇش نىسبىتى 98% تىن يۇقىرى بولدى

ئۈرۈش مۇخبىرىمىز **ئابدۇشۈكۈر قاۋۇل** خەۋەر قىلدۇ: ئايەتكە تاقابىل تۇرۇش، چارۋا ماللارنى قىش، ئەتىيازدىن بىخەتەر ئوتلاقلارغا جەھەتلەردىكى تەدبىر كۈچلۈك، خىزمەتلەر ياخشى ئىشلەنگەنلىكتىن، قىزىلسۇ ئوبلاستىدا بۇ يىل تۆلەرنىڭ قاتارغا قوشۇلۇش نىسبىتى 98.4% كە يەتتى.

بۇ ئوبلاست چارۋىچىلىق ئىشلەپچىقىرىشنى بولغان ماكرولۇق باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ بازار ئىگىلىكىگە ماسلىشىش قەدىمىنى تېزلەتتى. چارۋا ماللارنىڭ نەسلىنى ياخشىلاشقا ئەھمىيەت بېرىپ، تەبىئىي ئايەتلەرگە تاقابىل تۇرۇش ئىقتىدارىنى ئۆستۈردى. چارۋىچىلىق ماللارنىڭ قىش، ئەتىيازدىن بىخەتەر ئوتلاقلارغا جەھەتلەردىكى خىزمەتلەرنى ئوبدان ئورۇنلاشتۇرۇپ، تۆلەرنىڭ قاتارغا قوشۇلۇش نىسبىتىنى ئۆستۈرۈش خىزمىتىنى نۆقتىلىق چىڭ تۇتتى. نەتىجىدە بۇ يىل ئالدىنقى بەش ئايدا تەيارلىغان 870 تونا ئوت - چۆپ، يەم - بوغۇز ھەر بىر چارۋا مالغا 160 كىلوگرامدىن ۋە 20 كىلوگرامدىن توغرا كەلدى. 588 مىڭ 481 تۇياق تۇغار چارۋا مالدىن 578مىڭ 986 تۇياق تۆل ئېلىندى.

تۇياق نەسىللىك قوچقار سېتىۋالدى، چارۋىچىلىق رايونلىرىغا باردىغان سەككىز يول ياسىدى.

ئابلەت ھۈسەين

△ خېجىك ناشيول ئۇچاستىكىسى 4- ئاينىڭ ئاخىرىدىن 5- ئاينىڭ ئاخىرىغىچە يول يۈزىگە 1400 كۇب مېتر شېغىل ياتقۇزدى، 1276.6 كۇادرات مېتر كاتاكنى ئوگشىدى، 21 مىڭ كۇادرات مېتر يول گىرۋىكىنى رېمونت قىلدى.

مۇھەممەتتۇردى ھاجىم

قىسقا خەۋەرلەر

△ گۇما ناھىيىلىك ئېلېكتر ئېنېرگىيە شىركىتى بۇ يىلنىڭ 1- پەسلىدە ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتىنى 72 مىڭ يۇەنگە يەتكۈزۈپ ئوتكەن يىلنىڭ ئوخشاش مەزگىلىدىكىدىن 22% ئاشۇردى.

مۇھەممەت ھېيت

△ ئاقتۇ ناھىيە بۆلۈكچۆل يېزىسى چارۋىچىلىقنى يۆكسەلدۈرۈش ئۈچۈن 300 مو يايلاقنى ياخشىلىدى، 60 كىشىنىڭ ئۆتكۈزۈپ كارخانىنى ئومۇمىيۈزلۈك تەكشۈرۈپ ھەرقايسى ئىنچىكە ھالقىلارغىچە زىيان تارتىش سەۋەبىنى تەھلىل قىلدى. كەڭ - كۈشادە كېڭىشىش، مۇلاھىزە يۈرگۈزۈش ئارقىلىق تەجرىبىلەرنى يەكۈنلەپ، كارخانا باشقۇرۇش ۋە مەبلەغ سېلىش ئۇقتىدارىغا ئىگە باشقا كارخانا بىلەن شېرىكلىشىپ يەنە 2 مىليون 200 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىپ ئىلغار سۈيىلىك ماشىنا - ئۈسكۈنە ئىمپورت قىلىپ ئىشلىتىپ ئىشلەپچىقىرىش لىنىيىلىرىنى يېڭىلىدى، ئىختىساس ئىگىلىرىگە تاپىنىپ ئىشلەپچىقىرىشتىن تارتىپ سېتىشقىچە بولغان بارلىق ھالقىلارنى چىڭ ئىگىلىدى. قائىدە-تۈزۈملەرنى مۇكەممەللەشتۈرۈپ، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ ساپاسىنى يۇقىرى كۆتۈردى، بىر نەچچە ئاي جەددىي تەييارلىق كۆرۈش نەتىجىسىدە مول تەركىبلىك ساقلىغىنى ساقلاش تەبىئىي ئىچىملىكى «بوغدا»مارکىلىق مىنېرال سۇنى سۇپىتلىك ئىشلەپ چىقىرىپ بازارغا سالدى، نۆۋەتتە بۇ كارخانا بازار رىقابىتىدە ئوخشاش خىلدىكى مەھسۇلاتلارغا جەڭ ئېلان قىلىپ، سۈپىتلىك مەھسۇلات ئارقىلىق يۇقىرى ئۇقتىسادىي ئۈنۈم يارىتىپ سىڭگەم يېزىسىنىڭ ئۇقتىسادىي تەرەققىياتىدا غوللۇق ئورۇنغا ئۆتۈۋاتىدۇ.

«تەڭرى بۇلاق» تەرەققىيات چەكلىك شىركىتى ئىشلەپچىقىرىشقا كىرىشتى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **غالىم نۇرۇللا** خەۋەر قىلدۇ: ئاپتونوم رايون بويىچە ئۈچ چوڭ مىنېرال سۇ پىششىقلاپ ئىشلەش زاۋۇتىنىڭ بىرى، تۇرپان شەھىرى بويىچە جۇڭگو بىلەن چەت ئەل شېرىكچىلىكىدىكى بىردىنبىر كارخانا «تەڭرى بۇلاق»تەرەققىيات چەكلىك شىركىتى يېقىندا قايتا ئىشلەپچىقىرىشقا كىرىشتى.

بۇ كارخانا 1993 - يىلى ئاپتونوم رايون ۋە دۆلەت سۈپەت تەكشۈرۈش ئورۇنلىرىنىڭ تەستىقلىشى بىلەن تۇرپان شەھىرىنىڭ سىڭگەم يېزىسىدا بايقالغان مول تەركىبلىك مىنېرال بۇلاق سۈيىنى پىششىقلاپ ئىشلەش ئاساسىدا جۇڭگو ئوتتۇرا تۇزلەڭلىك نېفت شىركىتى، جۇڭگو - ئامېرىكا سودا چەكلىك شىركىتى ۋە تۇرپان شەھىرىنىڭ سىڭگەم يېزىسى برلىكتە 5 مىليون يۈەن مەبلەغ سېلىشى بىلەن قۇرۇلغان. بىراق، ئۇنتەن ئىككى يىلدا بۇ كارخانا ئىشلەپچىقىرىش ۋە سېتىشنى ياخشى تەشكىللىيەلمەسلىك، تېخنىكا كۆچى ئاجىز بولۇش، تەكرار ئىشلەپچىقىرىشقا يېتەرلىك مەبلەغ ساالماسلىق قاتارلىق سەۋەبلەر تۈپەيلىدىن ئىشلەپچىقىرىشنى توختىتىپ قويۇشقا مەجبۇر بولغاندى. بۇ ئەھۋالغا قارىتا سىڭگەم يېزىلىق پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى يۇقىرى دەرىجىلىك ئورۇنلارنىڭ قوللىشى ئارقىسىدا تەشەببۇسكارلىق بىلەن شېرىكلەر ناھىيىلىك ئورمانچىلىق ئىدارىسى، سۇ ئېلېكتر ئىستانسىسى قاتارلىق ئورۇنلارغا كىرىپ ئەھۋالنى ئېيتتى. باشتا ھەممە ئورۇننىڭ مەسئۇللىرى

بىر - بىرىنى تولۇقلاش

سۈرەتلىك خەۋەر

يەرلەرنى مەھسۇلاتقا برلەشتۈرۈپ ھۆددىگە بېرىش مەسئۇلىيىتە تۈزۈمى يولغا قويۇلغاندىن كېيىن، دېھقانلار يەرگە ئىگە بولدى. لېكىن جان سانى، يېرى كۆپ، ئەمگەك كۈچى ئاز ئائىلىلەر تېرىلغۇ مەزگىللىردە يېتىشەلمەي مەلۇم ساندا ئەمگەك كۈچى يالالاپ ئىشلىتىشكە مەجبۇر بولدى. ئەمگەك كۈچىگە بولغان ئېھتىياج كۈنسېرى ئېشىپ بارغانلىقتىن ھازىر ئاقسۇ كونىشەھەر ناھىيىسى بازىرىدا مەخسۇس ئەمگەك كۈچى بازىرى بارلىققا كەلدى، بۇ بازار بىر تەرەپتىن، دېھقانلارنىڭ ئەمگەكچىلەرگە بولغان ئېھتىياجىنى قاندۇرسا، يەنە بىر تەرەپتىن، ناھىيە ئىچى ۋە ناھىيىگە باشقا جايلاردىن كەلگەن ئارتۇق ئەمگەك كۈچلىرىنى تەرتىپلىك بىر تەرەپ قىلىش ئىمكانىيىتى يارىتىپ بەردى.

سۈرەتتە: دېھقانلار ئۆزلىرىگە ئېھتىياجلىق ئەمگەك كۈچلىرىنى تراكتور بىلەن ئىشى ئورنىغا ئېلىپ ماڭماقتا.

ئوسمانجان تاۋەككۈل فوتوسى ۋە خەۋىرى

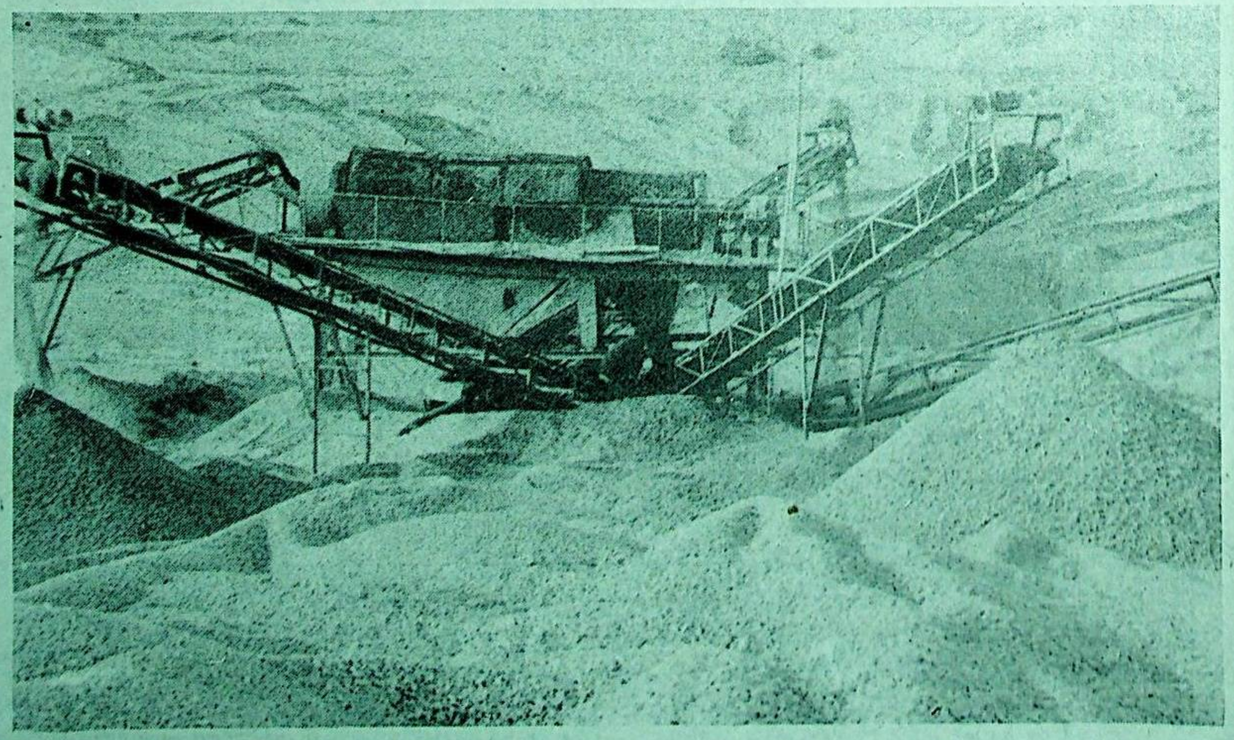

ئاتوش شەھىر كاتتايلاق يېزا تېجەن كەنتىدىكى يۇسۇپ مۇھەممەت ھاجى بۇلتۇر 1 مىليون يۈەن مەبلەغ سېلىپ كۇنىگە 150 كۇب مېتر ئۇچ خىل ئۆلچەملىك شېغىل ئىشلەپچىقىرىش ئۇقتىدارىغا ئىگە شېغىل زاۋۇتى قۇرغاندى. ھازىر ئۇنىڭ زاۋۇتىدىن چىقىرىلغان شېغىللار ئاتوش، پەيزاۋاتتىكى دۆلەت تاشيوللىرى ۋە بىناكارلىق قۇرۇلۇش ئورۇنلىرىنى تەمىنلەپ، ياخشى ئۇقتىسادىي ۋە ئىجتىمائىي ئۈنۈمگە ئېرىشتى.

سۈرەتتە: زاۋۇتتىن كۆرۈنۈش.

نىجات سابىت فوتوسى

ئەقىدە ۋە بۇرچ ناخشىسى

ـ ئەقشەر پىداگوگىكا ئىنستىتۇتىنىڭ پروفېسسورى تابلىمىت ئىسمائىل توغرىسىدا

ئۆز مۇخبىرىمىز ئۈردى مەتنىياز

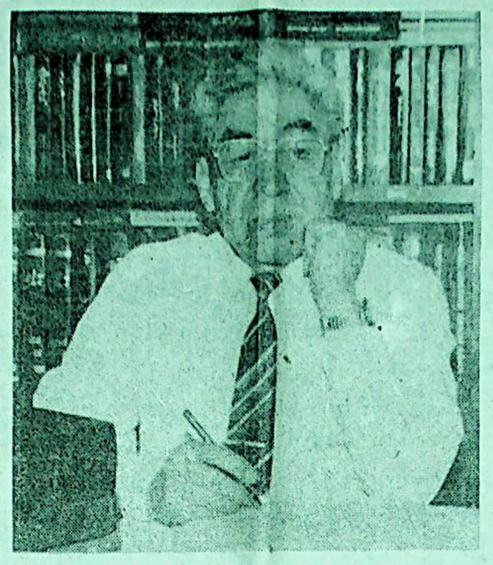

سۈرەتتە: تابلىمىت ئىسمائىل دەرس تەييارلىماقتا.

«ئوقۇتقۇچىلىق چاپالىق ھەم شەرەپلىك خىزمەت، ئۇنىڭ چاپالىقلىقى ئوقۇغۇچىلارنىڭ سەبىي قەلبىگە بىلىم ئۇرۇقىنى چېچىپ، پەرۋىش قىلىپ يېلتىز تارتقۇزۇپ چېچەكلىتىشتە؛ ئۇنىڭ شەرەپلىكلىكى ئوقۇغۇچىلار قەلبىگە چاچقان بىلىم ئۇرۇقىنىڭ مېۋىسىنى كۆرۈشتە؛ ھەر قېتىم دەرس ئۆتۈپ چارچىغىنىمدا، مەن چاچقان ئۇرۇقلارنىڭ چېچەكلەپ مېۋە بەرگىنىنى كۆز ئالدىمغا كەلتۈرسەملا، بەختلىك، پەخىرلىك ھېس قىلىمەن.» قەشقەر پىداگوگىكا ئىنستىتۇتىنىڭ پروفېسسورى تابلىمىت ئىسمائىلنى زىيارەت قىلىش داۋامىدا ئۇنىڭ خاتىرىسىدىن ئوقۇتقۇچى روھىنىڭ ئەنە شۇنداق يارقىن ئىپادىسىنى كۆردۇم.

ئۇدۇلۇمدىكى كرېسلودا چېكە چاچلىرى كۆموش رەڭگە كىرگەن، پىشانىسىدىكى قورۇقلاردىن چىكىم - چىكىم ئىزلار ھاسىل بولغان بىر مويسپىت باغۇمن كىتاب كۆرۈپ ئولتۇراتتى. شۇدەم مېنىڭ خىيال قۇشلىرىم بىردىنلا 33 يىلنىڭ ئالدىغا پەرۋاز قىلدى: چاچلىرى قوندۇزدەك قارا، جۇپ كۆزىدىن شجائەت نۇرلىرى چاقناپ تۇرىدىغان، بەستىدىن ياشلىق جاسارىتى ئۇرغۇپ تۇرىدىغان، سۆز - ھەرىكىتىدىن قىزغىنلىق، جۇشقۇنلۇق چېقىپ تۇرىدىغان، تەمبەل، بەرنا يىگىت بۇنىڭدىن 33 يىل مۇقەددەم شىنجاڭ ئىنستىتۇتىنىڭ تىل - ئەدەبىيات فاكۇلتېتىنى پۈتتۈرۈپ، جەنۇبىي شىنجاڭدىكى بىردىنبىر ئالىي بىلىم يۇرتى- قەشقەر پىداگوگىكا ئالىي تېخنىكومىغا تەقسىم قىلىنىپ كەلگەنىدى. يىللار ئۆنى شۇنچە زور ئۆزگەرتىۋەتكەن بولسىمۇ، ئۇنىڭ كەيپىياتى يەنىلا ئاۋۋالقىدەك جۇشقۇن، ئۈمىدۋار، ئۆز كەسپىگە بولغان ئىشتىياقى، قىزغىنلىقى يەنىلا چوغدەك قىزغىن ئىدى. ئۇ 30 نەچچە يىلنى دەرس مۇنبىرىدە، بور توزۇندىلىرى ئىچىدە بىر كۈندەك ئۆتكۈزۈپ، ئەۋلادلارنى تەربىيلەشكە ياشلىق باھارىنى ئاتا قىلغانىدى.

تابلىمىت ئىسمائىل قەشقەر پىداگوگىكا ئالىي تېخنىكومى (ھازىرقى قەشقەر پىداگوگىكا ئىنستىتۇتى)غا كەلگەندىن 1988 - يىلدىن بۇيان ئۇ ئوقۇغۇچىلارنى باشلاپ لوپ نۇر، گۇما، ئاقتۇ، يوپۇرغا قاتارلىق چەت، ياقا ناھىيىلەرگە بېرىپ، پراكتىكا ئوقۇتۇشىغا ئېتەكچىلىك قىلدى؛ ھەر قېتىملىق پراكتىكىغا مەسئۇل بولغاندا، ئوقۇغۇچىلارغا «سىزنى خاراكتېرلىك ئالىي مەكتەپلەردە نېمە ئۈچۈن ئوقۇتۇش پراكتىكىسى ئېلىپ بېرىلىدۇ؟»، «ئوقۇتۇش پراكتىكىسىغا قويۇلىدىغان ئاساسىي تەلەپلەر قايسى؟»، «قانداق قىلغاندا ئوقۇتۇش پراكتىكىسىدا ئەلا نەتىجىنى قولغا كەلتۈرگىلى بولىدۇ؟» دېگەندەك تېمىلاردا لېكسىيە سۆزلەپ، مۇزاكىرىگە تەشكىللەپ، ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئوقۇتۇش پراكتىكىسى ھەققىدىكى چۈشەنچىسىنى چوڭقۇرلاشتۇردى. بۇنىڭ بىلەن ئوقۇغۇچىلار پراكتىكا دەرسىگە تەييارلىقسىز كىرىدىغان خاھىشلارنى تۈگىتىپ، مۇستەقىل دەرس تەييارلاش ئادىتىنى يېتىلدۇرۇپ، ئەمەلىي ئۇنۇملۇق قولغا چىقىرىش ئۈستىدە ئىزدىنىپ ئۆگىنىدىغان ئوقۇتقۇچىلىق ئەخلاقىي جەھەتتىن ئوبدان تەربىيىلەنىش بىلەن بىر ۋاقىتتا، ئۇنىڭدا يەنە مول پەن - مەدەنىيەت بىلىمى ئاساسى بولۇشى لازىم، - دەيدۇ پروفېسسور تابلىمىت ئىسمائىل. 30 نەچچە يىلدىن بۇيانقى ئوقۇتۇش ۋە ئادەم تەربىيىلەش ئەمەلىيىتىدە، ئۇ ئۆز شاگىرتلىرىنىڭ ئىجادىي پىكىر قىلىش، ئىزدىنىش ۋە جاپالىق مۇشەققەتتىن قورقماسلىق روھىنى يېتىلدۈرۈشكە ئالاھىدە كۆڭۈل بۆلۈپ،ئوقۇتۇشقا ئالاقىدار ئەھمىيەتلىك پائالىيەتلەرنى ئۈيۈشتۇرۇپ، ئىلمىي مۇھاكىمە يېغىنلىرىنى ئېچىپ، ئوقۇغۇچىلار ئارىسىدا ئۆگىنىش، ئىزدىنىش ۋە تەتقىق قىلىش كەيپىياتىنى شەكىللەندۈردى؛ ھەر قېتىملىق ئىلمىي مۇھاكىمە يىغىنىدىن كېيىن، ئوقۇغۇچىلار يازغان ئىلمىي ماقالىلەرنى تەلەپچانلىق بىلەن تەكشۈرۈپ خۇلاسىلىدى، نەتىجىسى ياخشى بولغانلىرىنى ئۆز يېنىدىن پۇل چىقىرىپ مۇكاپاتلاپ ئىلھاملاندۇردى. ئۇنىڭ بۇ ئۈسۈلى ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئەمەلىي ئىقتىدارىنىڭ ئۈسۈشىگە تۈرتكە بولدى.

ئوقۇتۇش پراكتىكىسى - سىفەن خاراكتېرلىك ئالىي مەكتەپلەرنىڭ نەزەرىيە بىلەن ئەمەلىيەتنى بىرلەشتۈرىدىغان، ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئوقۇتۇش مېتودىكىسىنى ئۆگىنىدىغان زۆرۈر تەجرىبە دەرسى ھېسابلىنىدۇ. تابلىمىت ئىسمائىل مەكتەپ ئۈيۈشتۇرغان 11 قېتىملىق پراكتىكا ئوقۇتۇشىغا بىۋاستە قاتنىشىش ۋە يېتەكچىلىك قىلىش، تەكشۈرۈش - تەنقىد قىلىش ئارقىلىق مول تەجرىبىلەرنى توپلىدى ۋە پايدىلىنىش قىممىتىگە ئىگە تەجرىبىلەرنى توپلاپ كېڭەيتىشكە ئەھمىيەت بەردى.

سۆرەتتە: تابلىمىت ئىسمائىل دەرس تەييارلىماقتا.

ئوقۇغۇچىلارغا «سىفەن خاراكتېرلىك ئالىي مەكتەپلەردە نېمە ئۈچۈن ئوقۇتۇش پراكتىكىسى ئېلىپ بېرىلىدۇ؟»، «ئوقۇتۇش پراكتىكىسىغا قويۇلىدىغان ئاساسىي تەلەپلەر قايسى؟»، «قانداق قىلغاندا ئوقۇتۇش پراكتىكىسىدا ئەلا نەتىجىنى قولغا كەلتۈرگىلى بولىدۇ؟» دېگەندەك تېمىلاردا لېكسىيە سۆزلەپ، مۇزاكىرىگە تەشكىللەپ، ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئوقۇتۇش پراكتىكىسى ھەققىدىكى چۈشەنچىسىنى چوڭقۇرلاشتۇردى. بۇنىڭ بىلەن ئوقۇغۇچىلار پراكتىكا دەرسىگە تەييارلىقسىز كىرىدىغان خاھىشلارنى تۈگىتىپ، مۇستەقىل دەرس تەييارلاش ئادىتىنى يېتىلدۈرۈپ، ئەمەلىي ئۇنۇملۇق قولغا چىقىرىش ئۈستىدە ئىزدىنىپ ئۆگىنىدىغان ئوقۇتقۇچىلىق ئەخلاقىي جەھەتتىن ئوبدان تەربىيىلەنىش بىلەن بىر ۋاقىتتا، ئۇنىڭدا يەنە مول پەن - مەدەنىيەت بىلىمى ئاساسى بولۇشى لازىم، - دەيدۇ پروفېسسور تابلىمىت ئىسمائىل. 30 نەچچە يىلدىن بۇيانقى ئوقۇتۇش ۋە ئادەم تەربىيىلەش مېتودىكىسىنى ئۆگىنىدىغان زۆرۈر تەجرىبە دەرسى ھېسابلىنىدۇ. تابلىمىت ئىسمائىل مەكتەپ ئۈيۈشتۇرغان 11 قېتىملىق پراكتىكا ئوقۇتۇشىغا بىۋاستە قاتنىشىش ۋە يېتەكچىلىك قىلىش، تەكشۈرۈش - تەنقىد قىلىش ئارقىلىق مول تەجرىبىلەرنى توپلىدى ۋە پايدىلىنىش قىممىتىگە ئىگە تەجرىبىلەرنى توپلاپ كېڭەيتىشكە ئەھمىيەت بەردى.

ئوقۇتۇش جەريانىدا سىناق دەرس ئۆتۈش، سىناق دەرستە لايىقەتلىك بولغانلارنى ئاۋۋال دەرس ئۆتۈشكە قاندىق ئۆتۈش جەھەتتە ئەمەلىي ئۇلۇغ قىزغىنلىقسىز كىرىدىغان، بىر سائەتلىك دەرسنى قاندا

ئابلىمىت ئىسمائىل قەشقەر پېداگوگىكا ئالىي تېخنىكومى (هازىرقى قەشقەر پېداگوگىكا ئىنستىتوتى)غا كەلگەندىن كېيىن ئانا يۇرتى قەشقەرنىڭ مائارىپ ئىشلىرىغا هەسسە قوشۇش، جەنۇبىي شىنجاڭ ئۇچۇن لايىقەتلىك ئوتتۇرا مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرىنى تەربىيەلەشكە ئالاندى. مۇناسىۋەتلىك ئورۇنلار ئۇنىڭغا 1975 - يىلى «تارىم» ژۇرنىلىغا، 1980- يىلى شىنجاڭ خەلق نەشرىياتىغا، 1983- يىلى شىنجاڭ پېداگوگىكا ئۇنىۋېرسىتېتىغا يۆتكىلىش هەققىدە ئالاقە ئەۋەتكەندىمۇ، ئۇ قىلچىمۇ ئىككىلەنمەستىن، جەنۇبىي شىنجاڭنىڭ مائارىپ ئىشلىرىغا تۆھپە قوشۇش ئىرادىسىدىن يانمىدى. ئۇ تىل-ئەدەبىيات فاكۇلتېتىدا ھەم دەرس ئۆتۈپ، هەم سىنىپ مۇدىرلىقىدىن ئىبارەت جاپالىق ۋەزىپىنى زىممىسىگە ئېلىپ، ئۇزۇنى ئۇنتۇغان هالدا ئىشلەشكە كىرىشتى. ئۇ بۇرۇن ئۇستازلىرى كۆپ تەكتلەيدىغان مۇنۇ سۆزلەرنى ئېسىدە چىڭ ساقلىغانىدى: «ئوقۇتقۇچىنىڭ هەر بىر ئېغىز سۆزى، هەرىكىتى، يۈرۈش-تۇرۇشى، قىياپىتى ئوقۇغۇچىلارغا نىسبەتەن بىر ئەينەك، ئۇ ئۇزۇنى شاگىرتلىرىغا ئۈلگە قىلىپ كۆرسىتەلىگەندىلا ئاندىن شاگىرتلىرىنى ياراملىق ئادەم بولۇشقا يېتەكلىيەلەيدۇ». شۇڭا ئۇ مەيلى دەرسخانىدا بولسۇن ياكى مەكتەپ سىرتىدا بولسۇن، ئۇزۇنىڭ سۆز-هەرىكىتىنى قېلىپلاشتۇرۇپ، ئوقۇغۇچىلارغا قاتتىق تەلەپ قويىدى. ئۇ كىتاب ئوقۇتۇش بىلەن ئادەم تەربىيەلەشنى زىچ بىرلەشتۈرۈشكە ماهىر بولۇپ، ئوقۇغۇچىلارغا يەتكۈزۈشكە تېگىشلىك بىلىملەرنى ئىمكانقەدەر تولۇق يەتكۈزۈشنىڭ ئامالىنى قىلدى؛ هەر سائەتلىك دەرسته دەرس مەزمۇنىغا مۇناسىۋەتلىك هەر بىر ئېغىز سۆزگىمۇ قىلچە بېپەرۋالىق قىلمىدى، دەرسنى ئەستايىدىل تەييارلاپ كۆڭۈل قويۇپ ئۆتتى، دەرس مەزمۇنىنى يېڭىلاشقا، دەرسنى جانلىق، قىزغىنلاشتۇرۇشقا، ئاممىباب ئۇتۇشكە تىرىشتى؛ بولۇپمۇ جۇڭگونىڭ هازىرقى زامان ئەدەبىياتى تەتقىقاتىغا دائىر يېڭى ئۇچۇرلارنى ۋاقتىدا ئىگىلەپ، ئوقۇغۇچىلارنى خەۋەرلەندۇرۇپ تۇردى.

ـ ئالىي سىنىپ مەكتىپىنىڭ ئوقۇغۇچىلىرى كەلگۈسىنىڭ ئوقۇتقۇچىسى، ئۇلارنىڭ ئوقۇتۇش سۈپىتى ئومۇمەن ئالىي مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرىنىڭ سۈپىتىنى بەلگىلەيدىغان ئاساسلىق ئامىل. ئالىي مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرىنىڭ ئوقۇتقۇچىلىق ساپاسىنى ئۆستۈرۈش ئۈچۈن ئۇلارنىڭ ئوقۇتۇش ئەمەلىيىتىگە ئاكتىپ قاتنىشىشى، ئوقۇتۇش ئەمەلىيىتى ئارقىلىق ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئوقۇتقۇچىلىق ساپاسىنى ئۆستۈرۈشى ئىنتايىن مۇهىم. ئۇنداق بولمىغاندا، ئۇلار ئوقۇغۇچىلىق دەۋرىدە ئالغان بىلىم ۋە ئىقتىدارلارنى ئەمەلىيەتتە قوللىنالمايدۇ. ئۇلار ئوقۇغۇچىلىق دەۋرىدە ئالغان بىلىم ۋە ئىقتىدارلارنى ئەمەلىيەتتە قوللىنالمىغاندا، ئۇلارنىڭ ئوقۇتۇش سۈپىتىنى ئۆستۈرۈش ئۈچۈن ئەمەلىي ھەرىكەت قىلىشى تەس. ئۇنداق بولغاندا، ئالىي مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرىنىڭ ئوقۇتقۇچىلىق ساپاسىنى ئۆستۈرۈش ئۈچۈن ئۇلارنىڭ ئوقۇتۇش ئەمەلىيىتىگە ئاكتىپ قاتنىشىشى، ئوقۇتۇش ئەمەلىيىتى ئارقىلىق ئوقۇغۇچىلىرىنىڭ ئوقۇتقۇچىلىق ساپاسىنى ئۆستۈرۈشى ئىنتايىن مۇهىم.

ئىككىنچى دەرسخانا پائالىيىتىنىڭ ئوقۇتۇشتىكى رولى ۋە ئەهمىيىتى

ياھارگۈل ساۋۇت

پەن - تېخنىكىنىڭ ئۈچقانداق تەرەققىي قىلىشى مەكتەپلەرنىڭ ئىختىساس ئىگىلىرىنى كۆپلەپ تەربىيىلىشى ئۈچۈن زېمىن هازىرلاپ بەردى. نۆۋەتتە مەكتەپلەردىكى سەككىز سائەتلىك ئوقۇتۇش تۈزۈمى ئوقۇغۇچىلار-دىكى ئاكتىپ ئاممىلارنى قوزغاش، ئۇلارنىڭ ئىقتىدارىنى جارى قىلدۇرۇشتا كۆپايە قىلمايدىغان بولدى. چۈنكى هەر بىر ئوقۇغۇ-چىنىڭ قىزىقىشى، تۇرمۇش پسخىكىسى، ئىقتىدارى ئوخشاش بولمايدۇ. بەزى ئوقۇغۇچىلار بېزىقچىلىققا هەۋەس قىلسا، بەزى ئوقۇغۇچىلار تەنتەربىيىگە، تەبىئىي پەنلەرگە قىزىقىدۇ. بۇنداق قىزىقىش رىغبەتلەندۇرۇشكە،قول-لاشقا، يارەدمگە ئېرىشىلسە، ئۇلارنىڭ قىزىقىشى ئۇنۇملۇك نەتىجىگە ئېرىشىدۇ-دە، ئۇلار ئىچىدىن داڭلىق يازغۇچى، تەنھەرىكەتچى، ئالىم، كەشپىياتچى چىقىپ ۋەتەنگە شان - شەرەپ كەلتۈرىدۇ. شۇڭا مەكتەپلەردە هەر خىل شەكىلدىكى كۇرۇژۇكلارنى تەشكىللەپ ئوقۇغۇچىلارنىڭ قىزىقىشى ۋە ئاكتىپلىقىنى قوزغاش كېرەك. هازىر بەزى ئوقۇغۇچىلاردا مەكتەپتىن زېرىكىش كەيپىياتى ئېغىر، ئوقۇش ئۈلار ئۈچۈن بىر خىل مەجبۇرىيەت بولۇۋاتىدۇ. شۇڭا جانلىق، خىلمۇخىل ئىجتىمائىي پائالىيەتلەرنى ئېلىپ بېرىپ، ئوقۇغۇچىلارنى مەكتەپنى سۆيدىغان، مەكتەپنى ئۆزىنىڭ ئۆسۈپ يېتىلىش ۋە كەلگۈسى ئىستىقبالىدا كەم بولسا بولمايدىغان مۇهىم ئورۇن ئىكەنلىكىنى هېس قىلدۇرۇش كېرەك. بۇنىڭ ئۈچۈن هەر خىل مەزمۇندىكى ئىككىنچى دەرسخانا پائالىيىتىنى ئېلىپ بېرىپ، مەكتەپنىڭ ئىجتىمائىي مۇهىتىنى جانلاندۇرۇش كېرەك.

ئىككىنچى دەرسخانا پائالىيىتى مۇۋاپىق، جانلىق ئېلىپ بېرىلسا، مۇنۇ جەهەتلەردە ياخشى ئۈنۈمگە ئېرىشكىلى بولىدۇ.

1. ئىككىنچى دەرسخانا پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇش ئارقىلىق ئوقۇغۇچىلار بىلەن ئوقۇتقۇچىلارنىڭ ئۆزئارا چۈشىنىشىنى ئىلگىرى سۈرۈپ، ئوقۇغۇچىلارنىڭ بىلىم دائىرىسىنى كېڭەيتكىلى بولىدۇ. ئىككىنچى دەرسخانا پائالىيىتى ئارقىلىق بىر تەرەپتىن ئوقۇغۇچىلارنىڭ پسخىك جەهەتتىكى قىزىقىشىنى كۆزەتكىلى، يەنە بىر تەرەپتىن ئوقۇغۇچىلارنىڭ كوللېكتىۋىز ملىق روهىنىڭ تەكلىنىشىگە ئاساس سالغىلى بولىدۇ.

2. ئوقۇتقۇچى، ئوقۇغۇچىلار ئوتتۇرىسىدىكى باراۋەرلىكنى ئىشقا ئاشۇرغىلى بولىدۇ. هەر خىل كۇرۇژۇكتىكى ئوقۇغۇچىلار ئۆزىگە يېتەكچىلىك قىلۇاتقان ئوقۇتقۇچىنى ئۆزىنىڭ ئۇستازىدىن ئەمەس بەلكى ئۆزىنىڭ كەسىپدىشى، يېقىن دوستى دەپ چۈشىنىپ، ئۆزىگە بولغان ئىشەنچىسى تېخىمۇ ئاشىدۇ. مەسىلەن: سەنئەت كۇرۇژۇكىغا قاتناشقان ئوقۇغۇچى ئۆزىگە يېتەكچىلىك قىلۇاتقان ئوقۇتقۇچىنى ئۆزىنىڭ ئەڭ يېقىن كىشىسى هېسابلايدۇ. چۈنكى مەلۇم نۇقتىدىن ئالغاندا شۇ ئوقۇغۇچى بىلەن ئوقۇتقۇچى ئوتتۇرىسىدا هېسسىيات ئورتاقلىق، قىزىقىش بولىدۇ.

3. ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئۆيۈ-شۈشچانلىق روهىنى جارى قىلدۇرغىلى بولىدۇ. ئادەمنىڭ ماهىيىتىدىن قارىغاندا، ئۇبارلىق ئىجتىمائىي مۇناسىۋەتلەرنىڭ يېغىندىسى. بۇنداق ئىجتىمائىي مۇناسىۋەتلەر ئىچىدە ئوقۇغۇچى ئۇچۇن تەسىر كۆرسىتىدىغان ئامىللار كۆپ بولىدۇ. ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئىدىيىۋى هېسسىياتى ئەنە شۇنداق كۆپ خىل ئامىللارنىڭ ئۆزئارا رول ئوينىشى جەريانىدا شەكىللىنىدۇ. بۇ خىل تەسىرلەر ئىچىدە ماسلاشتۇرۇش، بىرلىككە كەلتۈرۈش ۋە ياخشى ئۇنۇمگە ئېرىشىش ئىمكانىيىتى بار بولغان ئىككىنچى دەرسخانا پائالىيىتىدىن ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئۆيۈشۈشچانلىق روهىنى ئۆرگۈتۈپ، ئۇلارنىڭ هەر خىل پائالىيەت ئىقتىدارى، ئۆزئىنى كونترول قىلىش قابىلىيىتى، ئەخلاق قارىشى، ئىدىيىۋى ئېڭىنىڭ يۇقىرى كۆتۈرۈلۈشىگە ئاساس سالغىلى بولىدۇ.

4. ئىككىنچى دەرسخانا پائالىيىتى ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئۆزئىنى سىنايدىغان، ئۆز قابىلىيىتىنى نامايان قىلىدىغان ياخشى سەھنە. ئوتتۇرا مەكتەپ دەۋرى ئوقۇغۇ-چىلارنىڭ جىسمانىي، ئەقلىي ئىقتىدارى، ئىجادىي قابىلىيىتى تەرەققىي قىلۇاتقان، هەممىگە قىزىقىدىغان، پىكىر قىلىشقا ماهىر، ئۆزئىنى كۆرسىتىشكە ئامراق دەۋر هېسابلىنىدۇ. بۇ دەۋردە ئوقۇغۇ-چىلارنىڭ سەزگۈرلۈكى ئۇستۇن، بىلىمگە قىزىقىشى يۇقىرى بولىدۇ. شۇڭا بۇ دەۋردىن ئۇنۇملۇك پايدىلىنىپ، ئۇلارنىڭ ئەتراپلىق ئۆسۈپ يېتىلىشى ئۈچۈن، ئۇلارنى توغرا يولغا يېتەكلەش كېرەك.

5. ئوقۇغۇچىلاردىكى ئۆز - ئۆزىنى كەمسىتىش تۇيغۇسىنى تۈگەشتەكلى بولىدۇ. ئۆگىنىشتە ناچار بىر ئوقۇغۇچىنىڭ بىرەر ئارتۇقچىلىقى ئارقىلىق ئۇنىڭدا ئۆز- ئۆزىگە ئىشىنىش تۇيغۇسىنى تىكلەپ، ئالغا ئىلگىرىلەش ئىمكانىيىتىگە ئىگە قىلغىلى بولىدۇ. ئەگەر ئۆگىنىشتە ناچار ئوقۇغۇچى تەنتەربىيە ياكى باشقا ساهەدە مەلۇم قابىلىيەتكە ئىگە بولۇپ، ئوقۇتقۇچى تەرىپىدىن بايقىلىپ، بېتەرلىك تەربىيىلەشكە، پەرۋىش قىلىشقا ئېرىشسە، ئۇ ئوقۇغۇچى كەلگۈسىدە تەسەۋۋۇر قىلغۇسىز ياخشى نەتىجە يارىتىشى مۇمكىن.

ئۇرۇمچى شەهەرلىك 5 - ئوتتۇرا مەكتەپ خەنزۇ تىلى ئوقۇتۇش گۇرۇپپىسى نىشانلىق ئوقۇتۇش بىلەن تەتقىقاتنى زىچ بىرلەشتۈرۈپ، قوش تىللىق ئوقۇتۇشتا ئۇرۇمچى رايونى بويىچە 1 - بولدى.

سۈرەتتە: خەنزۇ تىلى ئوقۇتقۇچىلىرى.

ماموتجان سوپى، ئەنۋەر ئابدىللىم فوتوسى

ئومۇمەن ئېيتقاندا ئوقۇغۇچىلار ئىككىنچى دەرسخانا پائالىيىتى ئارقىلىق تەشەببۇسكارلىق، ئىجادكارلىق روهىغا ئىگە بولىدۇ. بۇ پائالىيەت ئارقىلىق ئوقۇغۇچىلارغا ئىدىيىۋى ئاڭنى سىڭدۈرگىلى، بىلىمنى كۆپەيتكىلى، قابىلىيىتىنى ئۆستۈرگىلى، شۇنداقلا ئۇلارغا يەنە مەزمۇن بىلەن شەكىلنىڭ، مەقسەت بىلەن نەتىجىنىڭ بىرلىكىنى ئىشقا ئاشۇرۇشنىڭ زۆرۈرلۈكىنى، ئۆزئىنى قورشاپ تۇرغان دۇنيانى كۆزىتىشنى چۇشەندۈرگىلى بولىدۇ.

ئاتالغۇلارغا ئىزاهات» قاتارلىق 13 خىل دەرسلىك ۋە پايدىلىنىش ماتېرىياللىرىنى تۈزۈپ باستۇردى.

ئىلمىي تەتقىقات پروفېسسور ئابلىمىت ئىسمائىلنىڭ ئوقۇتۇش خىزمىتىگە ياندىشىپ مۇهىم پائالىيەتلىرىنىڭ بىرى. ئۇ ئۇزۇن يىللاردىن بۇيان ئىلمىي تەتقىقاتنى ئوقۇتۇش ۋە ئادەم تەربىيىلەش خىزمىتىنىڭ مۇهىم مەزمۇنلىرىدىن بىرى قىلىپ، ئوقۇتۇش بىلەن ئىلمىي تەتقىقاتنىڭ هەر ئىككىسىدە قوش هوسۇل ئېلىشنى ئىشقا ئاشۇردى. 1964-يىلدىن هازىرغىچە 39 پارچە ئىلمىي ماقالە، 18 پارچە ئەدەبىي ئوبزور، 11 پارچە هېكايە، نەسىر يېزىپ، مەتبۇئاتلاردا ئېلان قىلدى. 1991 - يىلى 11- ئايدا شىنجاڭ ياشلار-ئۆسمۈرلەر نەشرىياتىدا ئۇنىڭ «لۇشۇن ئەسەرلىرىنىڭ تەهلىلى» ناملىق كىتابى، 1993 - يىلى 10 - ئايدا شىنجاڭ خەلق نەشرىياتىدا «هازىرقى زامان ئۇيغۇر ئەدەبىلىرى» ناملىق كىتابنىڭ 1- تومى، 1994- يىلى 2 - ئايدا شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتى نەشرىياتىدا «جۇڭگو هازىرقى زامان ئەدەبىياتى» ناملىق كىتابلىرى نەشر قىلىندى؛ «هازىرقى زامان ئۇيغۇر ئەدەبىلىرى»نىڭ 2 - تومى، «ياپونىيا قارشى ئۇرۇش مەزگىلىدىكى ئۇيغۇر ئەدەبىياتى» ناملىق كىتابى ۋە «تارىخ، تارىخىي رومان ۋە رېئاللىق» ناملىق ئىلمىي ماقالىلەر توپلىمى نەشرگە تاپشۇرۇلدى؛ بىر قىسىم ئىلمىي ماقالىلىرى مەملىكەت بويىچە هەرقايسى جايلاردا ئۆتكۈزۈلگەن ئىلمىي مۇهاكىمە يىغىنلىرىدا ئوقۇلۇپ، ئالىم، مۇتەخەسسىسلەرنىڭ كۆڭلۈكى قىزىقىشىنى قوزغىدى ۋە مۇكاپاتلاندى؛ «تارىخ، تارىخىي رومان ۋە رېئاللىق» ناملىق ماقالىسى 1989 - يىلى ئاپتونوم رايون بويىچە ئۆتكۈزۈلگەن يېڭى دەۋر (1979 - 1989) ئۇيغۇر ئەدەبىياتىنى باهالاش - مۇكاپاتلاش پائالىيىتىدە «مۇنەۋۋەر ئەدەبىي ئوبزور» مۇكاپاتىغا ئېرىشتى. ئابلىمىت ئىسمائىل يۇقىرىقدەك ئىلمىي ئەمگەكلىرى بىلەن تونۇلۇپ، جۇڭگو ئىجتىمائىي پەنلەر ئاكادېمىيىسى تەرىپىدىن ئۆزلۈكسىز «جۇڭگو ئاز سانلىق مىللەتلەر بۇگۈنكى زامان ئەدەبىياتىدىكى، يازغۇچى - تەتقىقاتچىلار لۇغىتى»گە كىرگۈزۈلدى.

(بېشى 1 - بەتتە)

يۇرتداشلار شۇنى ئۇنتۇمايدۇكى، بىزا قۇرۇلغان يىلى 11 - ئايدا كېلەر يىلى ئەتىيازدىكى يەر سۈغرىش مەسلىسىنى ھەل قىلىش ئۈچۈن، ھۆسەين يۇسۇپنىڭ تەشكىللىشى بىلەن ئۇلار قەھرىتان قىشتا قۇدۇق كولايدۇ. توپا قاتلىمى توڭلاپ كەتكەن، قاتتىق سوغۇق سۆڭەكتىن ئۆتىدىغان شارائىتتا دېگۈدەك 30 مېتر، چوڭقۇرلۇقى ئون مېتردىن ئاشىدىغان قۇدۇقنى كولاش ئاسان ئەمەس ئىدى. ئۇچ مېتىرچە كولىغاندا يەر ئاستىدىن سۇ سىرغىپ چىقىشقا باشلايدۇ، بۇ چاغدا بىر تەرەپتىن سۇنى تارتىپ، بىر تەرەپتىن كولاشقا توغرا كېلىدۇ. ھۆسەين يۇسۇپ شىمىنىڭ پۇشقىقىنى تۇرۇپ باشلامچىلىق بىلەن سوغۇق سۇغا سەكرەپ چۈشۈپ بىرقانچە سائەت ئىشلەيدۇ. تەردىن چىلىق - چىلىق ھۆل بولۇپ كەتكەن كىيىملىرى بىردەمدىلا مۇز بولۇپ قېتىپ قالدۇ. بىر كۈنى ئۇ تىزدىن ئاشىدىغان سوغۇق سۇدا ئۇزاق ۋاقىت ئىشلىگەچكە، ئىككى پۇتى سۇدا ئۈيۈشۈپ قېلىپ يىقىلىپ چۈشىدۇ. يۇرتداشلار ئۇنى يۆلەپ قىرغاققا ئېلىپ چىقىدۇ. كۆپچىلىك ئىچ ئاغرىتقان ھالدا: «ھۆسەين شۇجى ئۇدا بىرقانچە كۈن ئىشلىدىڭىز، قايتىپ بېرىپ ئارام ئېلىڭ، قۇدۇق كولاش ۋەزىپىسىنى بىز ئورۇندايمىز» دەيدۇ. ھۆسەين شۇجى: «ھەمىڭلار بۇ يەردە ئىشلەۋاتساڭلار مەن قانداقمۇ كېتەلەيمەن؟» دەيدۇ -دە، جۈۋىسىنى يېيىنىپ كۆپچىلىك بىلەن بىللە تا كەچ كىرگىچە ئىشلەيدۇ. قۇدۇق كولاشنىڭ تازا جىددىي پەيتىدە ھۆسەين يۇسۇپ بىرقانچە كۈنگىچە ئورنىدا يېتىپ- قوپۇپ ئىشلەيدۇ، قۇدۇق ئاخىرى كولاپ بولۇنىدۇ. يۇرتداشلار بۇلدۇقلاپ چىقىۋاتقان سۇغا قاراپ خۇشال بولۇپ كېتىدۇ، ھۆسەين يۇسۇپمۇ ناھايىتى خۇشال بولىدۇ، بىراق شۇنىڭدىن تارتىپ ئۇ ئېغىر رېماتىزم كېسىلىگە گىرىپتار بولۇپ قالدۇ.

قۇدۇققۇ كولاندى، بىراق ئۇنۇمسىز يەرنى ئەيۇمشكە كەلتۈرۈشكە تېخىمۇ كۆپ كۈچ سەرپ قىلىشقا توغرا كېلەتتى. شۇڭا ھۆسەين يۇسۇپ ۋەزىپىگە ئولتۇرغان 2 - يىلىدىن باشلاپلا كۆپچىلىكنى بۇ قەدىمكى چۆللۈككە جەلىپ ئېلىپ، بوز يەر ئۆزلەشتۈرۈشكە يېتەكلەيدۇ. بىر يىلى قىشتا ھۆسەين يۇسۇپنىڭ باشلامچىلىقىدا 3000 كىشى چۆلگە بېرىپ بوز يەر ئېچىش جېڭىگە ئاتلىنىدۇ. قاتتىق سوغۇقتا ھۆسەين يۇسۇپ كۆڭلەكچان ئىشلەپ ئۇسساپ كەتسە سوغۇق سۇ ئىچىپ، قورسىقى ئاچسا قۇرۇق نان يەپ، 15 كۈنگىچە ئېغىزى كۆيگىدەك تاماقمۇ يېمەيدۇ، بۇ جەريانىدا سوغۇق تېگىپ قىلىپ ئاشقازان كېسىلىگە گىرىپتار بولۇپ قالدۇ. بىزا، كەنت كادىرلىرى ئىچ ئاغرىتىپ ئۇنى قايتىپ بېرىپ دەم ئېلىشقا ئۇندەيدۇ، بىراق ئۇ بەرداشلىق بېرەلەيمەن، دەپ تۇرۇۋالىدۇ، دوختۇر بۇنىڭدىن خەۋەر تاپقاندىن كېيىن ئىش ئورنىغا كېلىپ ئۇنى داۋالايدۇ. بوز يەر ئېچىش ئايلىشىپ، 300 مو يەر توزلىنىدۇ. ھۆسەين يۇسۇپمۇ خېلى ياداپ كېتىدۇ. مۇنداق بوز يەر ئېچىش يەتتە يىل داۋاملىشىدۇ.

جۇغراپىيىلىك سەۋەبلەر تۈپەيلىدىن سۇغىرىش ئۆسۈملۈكلىرىنىڭ راۋاج بولماسلىقى قېيىن مەسىلە بولۇپ قالدى. كەنت ئاھالىلىرى: «يەكەن دەرياسىنىڭ بويىدا تۇرۇپ سۇسىز قېلىۋاتىمىز دېيىشىپ تىت-تىت بولىدۇ. ئەتىيازدا يەر سۈغارغاندا سۇ بىر- ئىككى كۈندىمۇ ئېتىز بېشىغا بېرىپ بولالمايدۇ؛ ياز پەسلىدە ھەممە يەرنى سۇ بېسىپ كېتىدۇ. ھۆسەين يۇسۇپ سۇغىرىش غول ئۆستىكىنى ئۆزۈل-كېسىل ئۆگىشىش ئۈچۈن بىر نەچچە مىڭ دېھقانىنى باشلاپ، يەكەن دەرياسى بويىغا بېرىپ غول ئۆستەڭ چېپىشقا كىرىشىدۇ. قاتتىق سوغۇقتا يەر قاتلىمى توڭلاپ كەتكەچكە، جوتومۇ

چارباغنىڭ باشلامچىسى

ئوسمان توختى مۇنداق بىر ئىشنى تىلغا ئالغىنىدا ھاياجىنىنى باسالماي قالدۇ. ئۆتكەن يىل 9-ئاينىڭ 22-كۈنى ئۇنىڭ ئايالى ئېغىر كېسەل بولۇپ قېلىپ ناھىيىلىك دوختۇرخانىدا يېتىپ قالدۇ، ھۆسەين يۇسۇپ ئايالى بىلەن بىللە توخۇ شورپىسى ئېتىپ ئۇلارنى ئىككى قېتىم يوقلاپ بارىدۇ. ئوسمان توختىنىڭ ئايالى ھۆسەين يۇسۇپنىڭ خوتۇنىنىڭ قولىنى تۇتۇپ تۇرۇپ كۆزىگە لىق ياش ئالدۇ. پاراڭ ئارىسىدا ئوسمان توختى 13 مو يەردىكى كېۋەزىنىڭ تېخى تېرىلمىگەنلىكىنى ئېيتىدۇ، ھۆسەين يۇسۇپ ئۇنىڭغا تەسەللىي بېرىپ «ئايالىڭىزغا ئوبدان قارا، مەن بىر ئامال قىلىمەن» دەيدۇ. ھۆسەين يۇسۇپ بىزنىغا قايتىپ كەلگەن كۈنىلا 280 ئادەمنى ئوسمان توختىنىڭ پاختىسىنى تېرىشكە ئۈيۈشتۇرىدۇ. ئوسمان توختى دوختۇرخانىدىن چىققاندا، يۇرتداشلار ئۇنىڭ كېۋەزىنى تېرىپ بولغانىدى. 10-ئاينىڭ 4-كۈنى ئوسمان توختىنىڭ ئايالى ساقىيالماي ئالەمدىن ئۆتىدۇ. ناماز كۈنى ھۆسەين يۇسۇپ بىزا كادىرلىرىنى باشلاپ كېلىپ ئوسمان توختىغا يەردەملىشىدۇ. ئوسمان توختىغا 100 يۇەن پۇلنى تۇنقۇزۇپ قويۇپ كېتىپ قالدۇ، 65 ياشلىق بۇ بوۋاي ئۆزىنى تۇتۇۋالالماي يىغلاپ ئۇنىڭ ئارقىسىدىن قاراپ قالدۇ... بۇ ئىشتىن كېيىن، ئوسمان توختى ئۆچرىغانلىكىنى كىشىگە: «شۇجى بىلەن ئۇرۇق-تۇغقانچىلىقىم يوق، ئەمما ئۇ بىزگە بەكمۇ كۆيۈنىدۇ، ئەگەر ياشىرىۋالغىلى بولسا، ھۆسەين شۇجى بىلەن بىر نەچچە يىل ئىشلىۋالغىم بار...» دەيدۇ.

1988-يىلى 7-ئاينىڭ مەلۇم بىر كۈنى 6-كەنتتىكى دېھقانلار ئېتىزلىقتا دېھقانچىلىق دورىسى چېچىۋاتقاندا، شامال يۆتىلىشىنىڭ ئۇشتۇمتۇت ئۆزگىرىشى تۆپەيلىدىن 12 ئادەم بەختكە قارشى زەھەرلىنىپ قالدۇ ۋە دەرھال يېزىلىق شىپاخانىغا قۇتقۇزۇشقا ئېلىپ بېرىلىدۇ. ھۆسەين يۇسۇپ بۇ ئىشتىن خەۋەر تېپىپ ئېچى تىتلداپ دەرھال يېتىپ كېلىدۇ. ھۆسەين يۇسۇپ توپتوغرا ئىككى كېچە-كۈندۈز كېسەللەرنىڭ يېنىدا بولۇپ، ئۇلارنىڭ ھالىدىن ئۆز ئۇرۇق - تۇغقانلىرىدەك خەۋەر ئالىدۇ. ۋاقتىدا جىددىي قۇتقۇزۇش ۋە كۆكۈل قويۇپ قاراش ئارقىلىق زەھەرلەنگەنلەرنىڭ ھەممىسى ئامان قالدۇ.

ھۆسەين يۇسۇپ دائىم: مەن دېھقان ئوغلى، يېزىلىق پارتكومنىڭ شۇجىسى، شۇنداقلا يۇرتداشلىرىنىڭ چاكىرى، بىر كۈن ئەمەل تۇتسام، شۇ بىر كۈن پۈتۈن ۋۇجۇدۇم بىلەن يۇرتداشلار ئۈچۈن خىزمەت قىلىمەن» دەيدۇ. 13-كەنتتىن دېھقان قادىر تۇردىنىڭ ئايالى ئۆلۈپ كەتكەن پەرزەنتسى يوق، ئەمگەك ئىقتىدارىمۇ ئاجىز ئىدى. ھۆسەين يۇسۇپ ئۇنى ياردەم بېرىش ئوبيېكتى قىلدى، ئاۋۋال ئۇنىڭ تۇرمۇشقا بولغان ئىشەنچىسىنى ئاشۇردى، ئاندىن ئۇنىڭغا دېھقانچىلىق تېخنىكىسىنى ئۆگەتتى. قادىر تۇردى ئاز - تولا پۇل تاپقاندىن كېيىن، ھۆسەين يۇسۇپ ئۇنىڭغا بىر كالا ئېلىپ بەردى، ھازىر قادىر تۇردى نامراتلىقتىن قۇتۇلدى. ھۆسەين يۇسۇپ ئۇنى دائىم يوقلاپ تۇرىدۇ، قېينىچىلىقلىرىنى ۋاقتىدا ھەل قىلىپ بېرىدۇ. ھۆسەين يۇسۇپ نامراتلارغا كۆكۈل بۆلۈپلا قالماستىن، پىشقەدەم كادىر، پىشقەدەم ئەمگۈنچى، پىشقەدەم پارتىيە ئەزالىرىمۇ كۆكۈل بۆلىدۇ. يېزىدىكى سىياسىتىنىڭ ئەمەلىيلىشىش - ئەمەلىيلەشمەسلىكىدە بەنزە ئاچقۇچ، قوشۇن ئاساس ئىكەنلىكىنى چوڭقۇر ھېس قىلىدۇ. ئۇ رەھبەرلىك بەنزىسى ئەزالىرىدىن ھۆكۈمەت ئىشىدا پاك، دىيانەتلىك بولۇشنى تەلەپ قىلىدۇ.

ھۆسەين يۇسۇپ ۋەزىپىگە تەينەلەنگەن مەزگىلدە يېزىلىق پارتكومنىڭ بىر مۇئاۋىن شۇجىسى تېرىلغۇ يەرلەرنى كۆپ ئىگىلىۋالغان، ھەق تاپشۇرمىغان، ئەمگەك كۈچلىرىنى ھەقسىز ئىشلەتكەن، بىر قىسىم كەنت، گۇرۇپپا كادىرلىرىدىمۇ مۇشۇنداق ئەھۋاللار كۆرۈلۈپ، ئاممىنىڭ بۇنىڭغا پىكرى بولغانىدى، ھۆسەين يۇسۇپ ئەستايىدىل تەكشۈرۈپ ئەمەلىيلەشتۈرگەندىن كېيىن، بۇ مۇئاۋىن شۇجىنى پارتكوم يىغىندا ئۆزىنى تەكشۈرۈشكە، ھەر خىل خىراجەتلەرنى تولۇقلاپ تاپشۇرۇشقا بۇيرۇيدۇ ھەم مۇشۇنداق مەسىلىسى بار كەنت، گۇرۇپپا كادىرلىرىنمۇ مۇناسىپ بىر تەرەپ قىلىدۇ.

ھۆسەين يۇسۇپ كادىرلارنى يېتىشتۇرۇش، تەربىيەلەش خىزمىتىگە ئىنتايىن ئەھمىيەت بېرىدۇ، يېزىغا خىزمەتكە تەقسىم قىلىنغان خەنزۇ كادىرلارغا تېخىمۇ شۇنداق قىلىدۇ. 1991 - يىلى ئوتتۇرا تېخنىكۇمنى پۈتۈرگەن چىن دېيۈك بۇ يېزىغا كادىرلىققا تەقسىم قىلىنىدۇ، ئۇنى خاتىرجەم خىزمەت قىلىش ئىمكانىيىتىگە ئىگە قىلىش ئۈچۈن، ھۆسەين يۇسۇپ كۆپ قېتىم ئاشخانىغا شىاۋچىننىڭ تۇرمۇشىدىن ئوبدان خەۋەر ئېلىشنى تاپىلايدۇ، ئۇنىڭغا قازان، قاچا - قۇچا، ساپلىق، داس قاتارلىق نەرسىلەرنى ئېلىپ بېرىدۇ، شىاۋچىن توي قىلغاندىن كېيىن، تۇرالغۇ جەھەتتە قىينىلىپ قالغاندا پارتكوم ئەزالىرى يىغىنىنى چاقىرىپ، قائىدىنى بۇزۇپ شىاۋچىنغا 8000 يۇەن قەرز بېرىشنى قارار قىلىدۇ. شىاۋچىن مۇئاۋىن بىزا باشلىقلىقىغا ئۆتكۈرۈلگەندىن كېيىن دائىم شىاۋچىنغا يارەم بېرىپ ھەم ئۇنىڭغا ئىلھام بېرىپ: «خىزمەتنى يۇرەكلىك ئىشلەڭ، مەسىلە چىقسا مەن جاۋاب قىلىمەن» دەيدۇ. بىر قانچە يىلدىن بۇيان تۆت خەنزۇ كادىر ھۆسەين يۇسۇپنىڭ يېتىشتۇرۇشى، تەربىيىلىشى، يارەمى بىلەن بىزا، ئىدارە دەرىجىلىك رەھبەرلىك ئورۇنلىرىغا ئۆستۈرۈلىدۇ.

ھۆسەين يۇسۇپ باشقىلارغا قاتتىق تەلەپ قويۇش بىلەن بىللە، ئۆزىگە تېخىمۇ قاتتىق تەلەپ قويىدۇ. 1993 - يىلى 3 - ئايدا بىزا 1 - كەنتىنىڭ ئاز - تولا ياغاچ كېسىشنى تەستەلايدۇ. ئەينى ۋاقىتتا ھۆسەين يۇسۇپ ئۆي سېلىۋاتقان بولغاچقا، ياغاچ زۆرۈر ئىدى، كەنت كادىرلىرى بۇنىڭدىن خەۋەر تاپقاندىن كېيىن ئون تال ياغاچنى ئۇنىڭ ئۆيىگە ئاپىرىپبېرىدۇ. ھۆسەين يۇسۇپ ئالمايمەن دەپ تۇرۇۋالىدۇ، شۇنىڭ بىلەن كادىرلار بۇ ياغاچنى 250 يۇەنگە سېتىپ بېرىدۇ. ھۆسەين يۇسۇپ ھاياجان بىلەن مۇنداق دەيدۇ: «بۇ ياغاچ كوللېكتىپنىڭ مۈلكى، يېزىلىق پارتكومنىڭ شۇجىسى تۇرۇقلۇق كوللېكتىپنىڭ نەرسىسىنى ئېگىلىۋالسام قانداق بولىدۇ» دەيدۇ.

قىزىغا بىر كۆرسەتكۈچ بەرمەكچى بولىدۇ، ھۆسەين يۇسۇپ بۇنىڭغا قوشۇلمايدۇ، ۋە «ھازىر تېخى ئۇنىڭغا نۆۋەت كەلمىدى» دەيدۇ. 1993-يىلى كۆزدە ئۇنىڭ بىر تۇغقىنى ئۇنىڭ ھوقۇقىدىن پايدىلىنىپ، پەرزەنتىنى خىزمەتكە ئورۇنلاشتۇرماقچى بولغاندا، ئۇ بۇنداق قىلىشنى رەت قىلىدۇ.

كۆپ يىللاردىن بۇيان ھۆسەين يۇسۇپ ئىستىلدا دېموكراتىك بولدى، يولداشلار بىلەن ئىتتىپاق ئوتتى، باشقىلارغا كۆڭۈل بۆلدى، ئۆزىگە قاتتىق تەلەپ قويدى، ئۆزىنىڭ سۆز - ھەرىكىتى ئارقىلىق كادىرلارغا تەسىر كۆرسەتتى، پاك - دىيانەتلىك، ئىتتىپاقلىشىپ كۆرەش قىلىدىغان ياخشى رەھبەرلىك بەنزىسىنى پېتىشتۈردى.

ئۇ ۋەزىپىگە ئولتۇرۇپ ئۇزاق ئۆتمەي يېزىدىكى پارتىيە ئەزالىرىنىڭ ئەھۋالىنى بىر قېتىم چوڭقۇر تەكشۈرۈپ چىقىدۇ ۋە قىسمەن پارتىيە ئەزالىرىنىڭ ئەمەلىيلىك، باشلامچىلىق رولىنى جارى قىلدۇرالمايۋاتقانلىقىنى، يەنە ئاز ساندىكى پارتىيە ئەزالىرى ۋە ئايرىم كەنت كادىرلىرىنىڭ ئوخشاش بولمىغان دەرىجىدە دىنىي پائالىيەتلەرگە قاتناشقانلىقىنى بايقايدۇ. ئۇ بەزى پارتىيە ئەزالىرىنىڭ دىنىي پائالىيەتلەرگە قاتنىششىنىڭ ئاساسەن دىنىي كۆچلەرنىڭ تەسىرىدىن ۋە ئايرىم پارتىيە ياچېيكلىرىنىڭ ئاجىز، تارقاق، چېچىلاڭغۇ بولغانلىقىدىن، پارتىيە تەشكىلاتلىرىنىڭ تۇرمۇشىنىڭ نورمال بولمىغانلىقىدىن بولغانلىقىنى ئېگىلەيدۇ. ئەھۋال ئايدىڭلاشقاندىن كېيىن ئۇ پارتىيە ئەزالىرىغا قارتىلغان تەربىيىنى كۈچەيتىدۇ، پارتكوم يىغىنى ئېچىپ، دائىم دىنىي پائالىيەتلەرگە قاتنىشىدىغان، ئۇنىڭ ئۇستىگە يەنە تەشكىلنى ئالدىغان مەلۇم كەنت پارتىيە ياچېيكسىنىڭ شۇجىسىغا پارتىيە ئىنتىزامى بويىچە چارە كۆرىدۇ. ئاجىز، تارقاق، چېچىلاڭغۇ كەنت پارتىيە ياچېيكسىنى تەڭشەپ، ياش ۋە قابىل كىشىلەرنى ياچېيكا شۇجىلىقىغا سەپلەيدۇ. ئۇ پارتىيە ئەزالىرى يىغىنىنى ئېچىپ، دىنىي پائالىيەتكە قاتنىشىپ كېلىۋاتقان ئايرىم پارتىيە ئەزالىرىغا مۇنداق دەيدۇ: «ئۆتكەندە ئەجداتلىرىمىز خۇداغا ئېتىقاد قىلغاچقا ئەقەللىسى قورسىقى توپماي، ئۆچسى ئىللىماي كەلگەنىدى، بىز پارتىيىگە ئەگەشكەنلىكىمىز ئۈچۈنلا بۇگۈنكىدەك ياخشى كۈنلەرگە ئېرىشتۇق، كومپارتىيە ئەزالىرى دىنىي پائالىيەتلەرگە قاتناشسا ھەرگىز بولمايدۇ». ئۇ يېزىدىكى پارتىيە ئەزالىرىنى ئۈيۈشتۇرۇپ، بىر قانچە كۈن ۋاقىت چىقىرىپ ئاتېئىزم تەربىيىسى ئېلىپ بېرىپ، «پارتىيە نىزامنامىسى» غا سېلىشتۇرۇپ ئۆزىنى تەكشۈرۈش، ئۆزىنى تۈزىتىش بويىچە دېموكرتىك ھاياتلاش پائالىيىتىنى قانات يايدۇرىدۇ. «قىشلىق پەن - تېخنىكا پائالىيىتى»دىن پايدىلىنىپ پارتىيە ئەزالىرىنى پەن - تېخنىكا جەھەتتىن تەربىيەلەشنى چىڭ تۇتۇپ، پارتىيە ئەزالىرىنىڭ ساپاسىنى ئۇستۇرۇشكە كۈچ چىقىرىدۇ. ھازىر بىزا بويىچە پارتىيە ئەزالىرى دىنىي پائالىيەتلەرگە قاتناشمايدىغان بولدى. مۇشۇ ئاساستا بىزا بويىچە پارتىيە ئەزالىرى نامرات ئائىلىلەر بىلەن ئالاقە باغلاش پائالىيىتى قانات يايدۇرۇلۇپ، ھەر بىر پارتىيە ئەزاسى بىردىن نامرات ئائىلىگە ياردەم بېرىدۇ، ھازىرغىچە بىزا بويىچە 210 ئائىلە نامراتلىقتىن قۇتۇلدى.

ھۆسەين يۇسۇپ ئايرىم دىنىي زاتلارنىڭ بىر مەھەل ماڭارىپ، پىلانلىق تۇغۇت، نىكاھ قاتارلىق ئىشلارغا ئارىلاشقانلىقىنى تۇتۇشقا، باشقۇرۇشقا جۇرئەت قىلدى. ئۇ بىزا ئاچقان چوڭ - كىچىك يىغىنلاردا

سۇغىرتىش غول توسۇنلىرى تورۇل-كېسىل توكاس توچون بىر تەرەپ مىك دېھقانىي باشلاپ، يەكەن دەرياسى بويىغا بېرىپ غول تۆستەك چېچىشقا كىرىشىدۇ. قاتتىق سوغۇقتا يەر قاتلىمى توڭلاپ كەتكەچكە، جوتومۇ تۆتەيتتى. ھۆسەين يۇسۇپ قەيەردە قېينىچىلىق بولسا، شۇ يەرگە بېرىپ ئىشلەيدۇ، قولى يېرىلىپ كەتكەچكە كەتمەننىڭ سېپى قانغا بويىلىپ كېتىدۇ، بۇنى كۆرگەنلەر قاتتىق تەسىرلىنىدۇ ۋە ئىلھام ئالىدۇ. ئۇنىڭ ھەرىكىتى بىردىنلا كۆچلۈك چاقىرىققا ئايلىنىدۇ. بىر قانچە قىش جاپالىق ئىشلەش ئارقىلىق ئۇزۇنلۇقى 27 كىلومېتر، چوڭقۇرلۇقى ئۇچ مېتر، كەڭلىكى سەككىز مېتر كېلىدىغان غول ئۆستەك ئاخىرى پۈتىدۇ.

ئەتىيازدا چارباغدا بوران كۆپ چىقىدۇ. 1994-يىل 4-ئاينىڭ 6-كۈنى كەچتە ھۆسەين يۇسۇپ ئۆيىدە تاماق يەۋاتاتتى. تۇيۇقسىز بوران چىقىپ كېتىدۇ، ئۇ ئەھۋالنىڭ چاتاقلىقىنى بىلىپ قولىدىكى يەۋاتقان تامىقىنى دەرھال قويۇپ ئېتىزلىققا چاپىدۇ. ئۇ ئېتىز بېشىغا مېڭىپ-سىلكىتە باردىدۇ ۋە ئوغۇلىرىدىكى سۇنۇپ، قومۇرۇلۇپ كەتكەن دەرەخلەرنى، ئەمدىلا پىيىتلىغان سۇلياۋ يوپۇقلارنىڭ يىرتىلىپ كەتكەنلىكىنى، سۇلياۋ پارچىلىرىنىڭ دەرەخلەرگە ئىلىنىشىپ قالغانلىقىنى كۆرۈپ قاتتىق ئازابلىنىپ يىغلاپ كېتىدۇ. بىراق ئۇ يۇرتداشلىرىنىڭ جاسارىتە ۋە كۈچ-قۇۋۋىتىگە ھەمىدىن بەك موھتاج ئىكەنلىكىنى، پارتىيە ئەزالىرى ۋە كادىرلارنىڭ چارباغنىڭ تۈۋرۈكى بولۇشى لازىملىقىنى ئېسىگە ئالىدۇ-دە، يېزا، كەنت كادىرلىرىنى باشلاپ مەھەللىمۇمەھەللە، كەنتمۇكەنت يۇرۇپ ئاپەت ئەھۋالىنى تەكشۈرىدۇ، يۇرتداشلارنى قېينىچىلىقىنى يېڭىپ، ئاپەتتىن قۇتقۇزۇشقا ئىلھاملاندۇرىدۇ. ئۇنىڭ باشلامچىلىقىدا يېزا بويىچە ھەممەيلەن سەپكە ئاتلىنىپ، بەش كۈندە بوران ۋەيران قىلىۋەتكەن 5700 مو يەرگە يېڭىۋاشتىن سۇلياۋ يوپۇق يېپىپ چىقىدۇ.

مۇ ببشى ھوسۇلىنى ئاشۇرۇش ئۈچۈن، ھۆسەين يۇسۇپ بارغانلا يېردەم باشقىلارنى ئۇستاز تۇتۇپ، يېزا ئىگىلىك تېخنىكىسىنى ئۆزلۇكىدىن ئۆگىنىدۇ. ئۇ يەنە يېزا بويىچە پەن-تېخنىكا ئۆگىنىش پائالىيىتىنى ئومۇملاشتۇرۇپ، ھەربىر كەنتتە دېھقانلار پەن-تېخنىكا ئۆگىنىش مەكتىپىنى قۇرىدۇ. ئۇ يېڭى تېخنىكا تەجرىبە ئېتىزىنى، دېھقانچىلىق زىرائەتلىرىنىڭ ئەلا سورتلىرىنى ۋە كەڭ ئەنلىك سۇلياۋ يوپۇق يېپىپ زىرائەت ئۆستۈرۈش قاتارلىق يېڭى تېخنىكىلارنى ئومۇملاشتۇرۇشنى ئۆزى تونتىدۇ. ھۆسەين يۇسۇپ ۋەزىپىگە ئەينەلنەگەن كۈندىن باشلاپ يۇرتداشلارنىڭ نامرات زېمىنىدا جاپا-مۇشەققەتكە چىداپ كۆرەش قىلىشقا باشلامچىلىق قىلىپ جاپالىق تەر ئاققۇزۇپ، پۈختا ئىشلەپ يېزا پارتكوم شۇجىسىغا خاس ئىناۋەت تىكلەيدۇ. ئۇ «يەرگە قانچىلىك ئەجر قىلساڭ، شۇنچىلىك ھوسۇل بېرىدۇ» دەيدۇ. دۈرۈس، ھۆسەين يۇسۇپ ۋە كادىر، ئاممىنىڭ ئورتاق تىرىشىشى ئارقىسىدا نامرات چارباغدا ئۆزگىرىش بولدى. 1996-يىلغىچە يېزا بويىچە 4 مىليون 600 مىك يۇمۇ مەبلەغ سېلىنىپ، 15 كەنتتە 50 كىلومېتر ئاسفالت يول ياسالدى؛ 1500 مو بوز يەر ئېكىنزارغا ئايلاندۇرۇلدى؛ 23 مىك مو تېرىلغۇ يەر ئۆلچەملىك سالا ئېتىزغا ئايلاندۇرۇلدى؛ 3500 مو ئوتتۇرا، تۆۋەن ھوسۇللۇق يەر ياخشىلاندى، مو ببشى ئاشلىق ھوسۇلى 1100 نەچچە جىڭا يەتكۈزۈلدى؛ 6700 مو مېۋىلىك باغ بىنا قىلىندى؛ ترانسپورت، پىششىقلاش، يېزا-بازار كارخانىسى، باغۋەنچىلىك، ئورمانچىلىق، چارۋىچىلىق قاتارلىق كەسىپلەر يېڭى تەرەققىياتقا ئېرىشتى؛ يېزا بويىچە دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ يىللىق ئوتتۇرىچە كىرىمى 1821 يۇەنگە يەتتى.

«مەن دېھقان ئوغلى ھەم يۇرتداشلىرىمنىڭ چاكىرى»

ئادەم تۆغۇلۇپ قۇرامغا يېتىپ كىشىلەرنىڭ ھۆرمىتىگە سازاۋەر بولغىچە مۇقەررەر ھالدا نۇرغۇن كەچۈرمىشلەرنى باشتىن ئۆتكۈزىدۇ. پىنسىيىگە چىققىنىغا ئۈچ يىل بولغان ؟-كەنت پارتىيە ياچېيكىسىنىڭ مۇئاۋىن شۇجىسى ھۆسەين يۇسۇپ يېزا خەلقىنى ھاللىق سەۋىيىگە يېتىش نىشانىغا يۈرۈش قىلىشقاياپتە كەلگەن جەريانىدا مەنۇي مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىغا باشتىن ئاخىر ئەھمىيەت بېرىدۇ. بىر قانچە يىلدىن بۇيان يېزا بويىچە 5 مىليون 100 مىك يۇمۇ مەبلەغ توپلىنىپ ئەسلىھەلىرى تولۇق پارتىيە، ھۆكۈمەت ئىشخانىلىرى، ئېلېكترلەشكەن ئوقۇتۇش سورۇنى، يېزا پەن - تېخنىكا مەكتىپى، ئاممۇي مەدەنىيەت كۆڭۈل ئېچىش مەركىزى بىر گەۋدە قىلىنغان يېزا دەرىجىلىك بازا قۇرۇلدى، بۇ بازا يېزىدىكى پارتىيە ئەزالىرى، كادىرلار ۋە ئامما سىياسەت، مەدەنىيەت، پەن - تېخنىكا ئۆگىنىدىغان مەركەز بولۇپ قالدى، كەنت دەرىجىلىك بازىلارنىڭ كونىراپ كەتكەنلىكىنى كۆزدە تۇتۇپ، كەنت دەرىجىلىك تەشكىلاتلارنىڭ ئىش ببجىرىش شارائىتىنى ياخشىلاشنى دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىق رايونلىرىدىكى ئاساسىي قاتلام ئەشكىلاتلار قۇرۇلۇشىنىڭ ۋەزىپىسى سۈپىتىدە كۈندىلىك خىزمەتلەر تەرتىپىگە كىرگۈزۈپ، «بەش بىر (ۋىلايەت ھەم ناھىيە مالىيىسىدىن ئازراق ياردەم بېرىشنى قولغا كەلتۈرۈش، ئورمانچىلىق، قوشۇمچە كەسىپلەر ئازراق چىقىرىش، كادىرلار، پارتىيە ئەزالىرى، ئىتتىپاق ئەزالىرى ئازراقتىن ئىئانە قىلىش، كوللېكتىپ جۇغلانمىدىن ئازراق ئاجرىتىش، دېھقانلار ئاممىسى ئەمگەك كۈچى جەھەتتە ئازراق ياردەم بېرىش) چارىسىنى قوللىنىپ، 1 مىليون 950 مىك يۇمۇ مەبلەغ سېلىپ 15 كەنتنىڭ ئىشخانىلىرىنى يېڭىلىدى.

(ئاخىرى 6 - بەتتە)

نۇرغۇنلار دائىم: «قانۇنلۇق دىنىي پائالىيەتلەرنى قوغدايمىز، قانۇنسىز دىنىي پائالىيەتلەرنى قانۇن بويىچە بىر تەرەپ قىلىمىز، ئازراقمۇ بېپەرۋالىق قىلىشقا بولمايدۇ» دەيدۇ. 1990 - يىلى قىشتا ئۇ 5 - كەنتكە خىزمەت تەكشۈرۈشكە بارغاندا، بىر ئىمامنىڭ كەنت ياچېيكا سېكرېتارى ئۇيغۇر ئايال كادىر بىلەن بىللە ئۆيىگە كىرىپ كەتكەنلىكىنى، ئۇلارنىڭ ئىشىكىنى ئىچىۋېلىپ ئۇزۇن ۋاقىت چىقمىغانلىقىنى كۆرۈپ قالىدۇ. ئۇ ئىشىكنى چېكىپ ئېچىۋېتىپ ئىچكىرى كىرىپ قارىسا، ئىككىسى ئۇخلاپ قاپتۇ. ئۇ ئىككىسىنى ئويغىتىپ، ئىمامغا: «سىز ئىمام تۇرۇپ، ئۇيغۇر ئايال كادىر بىلەن بىللە ئۆيىگە كىرىپ كەتكەنلىكىڭىز ئۈچۈن سىزنى ئىمامدىن بوشىتىمەن» دەيدۇ. ئىمام ئۇنىڭ ئالدىدا ئۆزىنى ئاقلاپ: «ئۇ ئايال كادىر ماڭا ئۆگىنىش ئۈچۈن كىتاب ئېلىپ كەلگەن، بىز كىتاب ئوقۇۋاتقان ۋاقىتتا ئۇخلاپ قاپتۇ» دەيدۇ. ئۇ ئىككىسىنى ئايرىم-ئايرىم سوراق قىلىپ، ئىككىسىنىڭ سۆزى ماس كەلگەندىن كېيىن ئىمامنى ئىمامدىن بوشىتىدۇ.

1993 - يىلى ئەتىيازدا خوتەندىن ئۇجمە كۆچىتى سېتىش ئۈچۈن كەلگەن سودىگەر يوشۇرۇنچە ھۆسەين يۇسۇپكە قىممىتى مىك يۈەندىن ئاشىدىغان بىر پارچە گىلەم سوۋغات قىلىدۇ. ئۇ: «ھۆسەين شۇجى بىر ئېغىز گەپ قىلىپ قويسىڭىز، ئۇجمە كۆچىتىنىڭ بىر تېلىنى بىر يۈەندىن ساتسام ئازراق پايدا ئالالايدىكەنمەن» دەيدۇ. ھۆسەين يۇسۇپ بۇنى قەتئىي رەت قىلىدۇ ھەم شۇ يەردىلا گىلەمنى قايتۇرۇپ بېرىدۇ. 1988 - يىلى 12-ئايدا ناھىيە يېزا كادىرلىرىغا 3000 يۇمۇ پاختا مۇكاپات پۇلى بېرىدۇ. يېزىدىكى كۆپلىگەن كادىر كېۋەزدىن مول ھوسۇل ئېلىشتا ھۆسەين يۇسۇپنىڭ تۆھپىسى ئەڭ زور، ئۇنىڭ ئۇستىگە ئۇ سىرتتا ئوقۇۋاتقاچقا چىقمىمۇ كۆپ، دەپ قاراپ 1000 يۇەننى ھۆسەين يۇسۇپكە بېرىشنى قارار قىلىدۇ. ھۆسەين يۇسۇپ بۇنىڭدىن خەۋەر تاپقاندىن كېيىن قەتئىي قوشۇلمايدۇ. ئۇ: «مەن شۇجى، 1000 يۇەننى مەن ئالسام كەنتتىكى 1000 ئاھالىنىڭ ئىشەنچىسىدىن مەھرۇم قالىمەن» دەپ ئالغىلى ئۇنىمايدۇ. 1992 - يىلى يېزىغا قاراشلىق 150 مو يەردىكى مېۋىلىك باغنىڭ سورتىنى ياخشىلىغاندىن كېيىن، يېزا ھۆددىگەرلىك خىراجىتىنى ئۆستۈرۈشنى قارار قىلدى، بېرەيلەن ئەسلىدىكى باھاسى بويىچە ھۆددىگە ئالماقچى بولۇپ، ھۆسەين يۇسۇپنىڭ يېزىدا يوق ۋاقىتدىن پايدىلىنىپ، 3000 يۇەن نەق پۇلنى ئۇنىڭ ئۆيىگە ئاپىرىپ قويۇپ شۇ ئارقىلىق ئاتدارچىلىققا ئېرىشمەكچى بولدى، ئىشتىن كېيىن ھۆسەين يۇسۇپ ھېلىقى كىشىنى قاتتىق تەنقىد قىلدۇ ھەم پۇلنى قايتۇرۇپ بېرىدۇ، بۇ ئادەم خىلمۇ خىل باھانە - سەۋەبلەرنى كۆرسىتىپ پۇلنى ئالغىلى ئۇنىمايدۇ، ھۆسەين يۇسۇپ پۇلنى تەشكىلگە تاپشۇرۇپ بېرىدۇ.

ئون يىلدىن بۇيان يېزىدا يول ياساش، كۆۋرۈك سېلىش، يېڭى ئۆي، مەكتەپ ياتاقلىرىنى سېلىش قاتارلىق قۇرۇلۇشلار ئىلىپ بېرىلىدۇ. قۇرۇلۇش ئىگىلىرى ئۇنىڭغا گىلەم، نەق پۇل، چارۋا تەقدىم قىلماقچى بولغاندا ھۆسەين يۇسۇپ قەتئىي رەت قىلىدۇ.

ھۆسەين يۇسۇپ يېزىلىق پارتكوم شۇجىسى بولغاندىن بۇيان، ئائىلىسىدە قېينىچىلىقى بار 30 نەچچە كادىرنىڭ ئائىلە - تاۋابئاتلىرى ھەم پەرزەنتلىرىنىڭ يېزا نوپۇسىدىن شەھەر نوپۇسىغا يۆتكەش كۆرسەتكۈچىنى ھەل قىلدى ياكى خىزمەتكە ئورۇنلاشتۇردى. ھۆسەين يۇسۇپنىڭ ئايالى نۇرنسا خاننىڭ نوپۇسمۇ يېزىدا ئىدى، كۆپ يىللاردىن بۇيان بۇ ئېرىنىڭ خىزمىتىنى قوللاش ئۈچۈن ئائىلە ئىشلىرىنى قىلغاندىن باشقا يەنە تېرىقچىلىق قىلاتتى، قوي باقاتتى، زادىلا يېتىشەلمەي قالغاندا ئىككى ئاكسىنى ياردەمگە چاقىراتتى. يېزىدىكى بەزى كادىرلار ئۇنىڭغا ئايالىڭنىڭ نوپۇسىنى شەھەر نوپۇسىغا يۆتكەپ، يېنىكرەك خىزمەتكە ئورۇنلاشتۇرۇپ قويغىن دەيدۇ. ھۆسەين يۇسۇپ ئايالىنىڭ سالامەتلىكىنىڭ ئانچە ياخشى ئەمەسلىكىنى، نورمال ئىشلىيەلمەيدىغانلىقىنى ئېيتىپ، چىرايلىقچە رەت قىلىدۇ. ھۆسەين يۇسۇپنىڭ ئۈچ قىزى ئالىي تېخنىكۇمنى پۈتتۈرۈپ يېزا باشلانغۇچ مەكتىپىدە ۋاقتىلىق ئوقۇتقۇچى بولۇپ ئىشلەۋاتقىنىغا ئۈچ يىلدىن ئاشقانىدى. ناھىيەدىن يېزىغا بىر نەچچە قېتىم كادىر ئېلىش كۆرسەتكۈچى چۈشۈرۈلگەندە، مۇشۇ ئىشقا مەسئۇل يېزا كادىرى ئۇنىڭ

«چۆنتەك تومپايغان بىلەن كاللا قۇرۇقدىلىپ قالسا بولمايدۇ»

ھۆسەين يۇسۇپ يېزا خەلقىنى ھاللىق سەۋىيىگە يېتىش نىشانىغا يۈرۈش قىلىشقاياپتە كەلگەن جەريانىدا مەنۇي مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىغا باشتىن ئاخىر ئەھمىيەت بېرىدۇ. بىر قانچە يىلدىن بۇيان يېزا بويىچە 5 مىليون 100 مىك يۇمۇ مەبلەغ توپلىنىپ ئەسلىھەلىرى تولۇق پارتىيە، ھۆكۈمەت ئىشخانىلىرى، ئېلېكترلەشكەن ئوقۇتۇش سورۇنى، يېزا پەن - تېخنىكا مەكتىپى، ئاممۇي مەدەنىيەت كۆڭۈل ئېچىش مەركىزى بىر گەۋدە قىلىنغان يېزا دەرىجىلىك بازا قۇرۇلدى، بۇ بازا يېزىدىكى پارتىيە ئەزالىرى، كادىرلار ۋە ئامما سىياسەت، مەدەنىيەت، پەن - تېخنىكا ئۆگىنىدىغان مەركەز بولۇپ قالدى، كەنت دەرىجىلىك بازىلارنىڭ كونىراپ كەتكەنلىكىنى كۆزدە تۇتۇپ، كەنت دەرىجىلىك تەشكىلاتلارنىڭ ئىش ببجىرىش شارائىتىنى ياخشىلاشنى دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىق رايونلىرىدىكى ئاساسىي قاتلام ئەشكىلاتلار قۇرۇلۇشىنىڭ ۋەزىپىسى سۈپىتىدە كۈندىلىك خىزمەتلەر تەرتىپىگە كىرگۈزۈپ، «بەش بىر (ۋىلايەت ھەم ناھىيە مالىيىسىدىن ئازراق ياردەم بېرىشنى قولغا كەلتۈرۈش، ئورمانچىلىق، قوشۇمچە كەسىپلەر ئازراق چىقىرىش، كادىرلار، پارتىيە ئەزالىرى، ئىتتىپاق ئەزالىرى ئازراقتىن ئىئانە قىلىش، كوللېكتىپ جۇغلانمىدىن ئازراق ئاجرىتىش، دېھقانلار ئاممىسى ئەمگەك كۈچى جەھەتتە ئازراق ياردەم بېرىش) چارىسىنى قوللىنىپ، 1 مىليون 950 مىك يۇمۇ مەبلەغ سېلىپ 15 كەنتنىڭ ئىشخانىلىرىنى يېڭىلىدى.

(ئاخىرى 6 - بەتتە)

«يۇرتداشلارنىڭ بېيىشىغا باشلامچىلىق قىلىشتا بەزە ئاچقۇچ» قوشۇن ئاساس. ھۆسەين يۇسۇپ كۆپ يىللىق ئاساسىي قاتلام خىزمەت ئەمەلىيىتىدىن پارتىيىنىڭ خەلقنى بېيىتىش

پەن - تېخنىكا ئارقىلىق نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش - نامراتلىقنى قۇتۇلۇشنىڭ مۇقەررەر يولى

كوفېك

پەن - تېخنىكا - بىرىنچى ئىشلەپچىقىرىش كۈچى، شۇنداقلا نامراتلىقنى تۈگىتىشتىكى كۈچلۈك قورال. نامراتلىقنى تۈگىتىش خىزمىتىدە مەۋقەنى پەن - تېخنىكىنى تەرەققىي قىلدۇرۇش،ۋەئەمگەكچىلەرنىڭ ساپاسىنى ئۆستۈرۈشكە قارىتىلىنىمىزدىلا، مەملىكىتىمىزدىكى نامرات رايونلارنى ئۆزۈل- كېسىل نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرالايمىز.

ئۇنداقتا پەن - تېخنىكىغا تايىنىپ نامراتلىقتىن قۇتۇلۇپ بېيىشتا قانداق خىزمەتلەرنى ئىشلەش كېرەك؟

پەن - تېخنىكىغا تايىنىپ يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىش شارائىتىنى ياخشىلاش كېرەك

مەملىكىتىمىزنىڭ يېزىلىرىدىكى نامرات رايونلارنىڭ ئورتاق ئالاھىدىلىكى شۇكى،يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىشنىڭ تەبىئىي شارائىتى بەكمۇ ناچار، ئادەم كۆپ، يەر ئاز، يەرنىڭ كۆچى يوق، قۇرغاقچىلىق كۆپ يۈز بېرىدۇ. سۇ كەمچىل، تاغلىق، ئېدىرلىق كۆپ. مۇشۇ رايونلار يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىش شارائىتىنى ياخشىلىسا، قۇرغاقچىلىق بولغاندىمۇ سۇغىرالايدىغان، زېمىنى چىقىرىۋېتەلەيدىغان، تېرىغان زىرائەتتىن ھوسۇل ئالالايدىغان بولسا، ئۇلار «قان» ئىشلەش ئىقتىدارىنى ئۆستۈرۈپ، پۈختا قەدەم بىلەن نامراتلىقتىن قۇتۇلالايدۇ. يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىش شارائىتىنى ياخشىلاشتىكى ئاچقۇچ - پەن - تېخنىكا تەرەققىياتىغا ۋە ھازىرقى بايلىقلاردىن مۇۋاپىق پايدىلىنىشقا تايىنىپ، ئىنسانلارنىڭ ياشاش مۇھىتى ۋە كىشىلەرنىڭ ئېھتىياجىغا تېخىمۇ باپ كېلىدىغان مەھسۇلاتلارنى ۋۇجۇدقا چىقىرىشتا. بۇ جەھەتتە دۆلەت ئىچى - سىرتىدا مۇۋاپىقلىمىتى قازانغان نۇرغۇن ئۇلگىلەر بار.

پەن - تېخنىكىغا تايىنىپ ئەمگەك ئۈنۈمدارلىقنى ۋە يەرنىڭ ھوسۇل بېرىش نىسبىتىنى يۇقىرى كۆتۈرۈش كېرەك

نامرات رايونلارنىڭ نامرات بولۇپ شىددىكى بىر سەۋەب شۇكى، يېزا ئىگىلىكىنىڭ ھوسۇل نىسبىتى تۆۋەن، شۇڭلاشقا دېھقانلارنىڭ كىرىمى تۆۋەن. نامرات رايونلاردا كىشى بېشىغا توغرا كېلىدىغان يېزا ئىگىلىك بايلىقى مەملىكەت بويىچە ئوتتۇرىچە سەۋىيەدىن تۆۋەن ۋە يېزا ئىگىلىك ئۈل ئەسلىمىلىرى ئاجىز بولغان ئەھۋالدا نامراتلىقتىن قۇتۇلۇپ بېيىش ئۈچۈن، پەن - تېخنىكا تەرەققىياتىغا ۋە دېھقانلارنىڭ ساپاسىنى ئۆستۈرۈشكە تايىنىپ، يېزا ئىگىلىكىنىڭ تەرەققىياتىنى ياخشىلاپ، بايلىقلاردىن پايدىلىنىش نىسبىتى، سەرمايە سېلىپ ھوسۇل ئېلىش نىسبىتى ۋە ئەمگەك ئۈنۈمدارلىقىنى زور ھەجمىدە يۇقىرى كۆتۈرۈپ، يېزا ئىگىلىكىنى سىجىل تەرەققىيات ئىزىغا سېلىش كېرەك. نامرات رايونلارنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتىنى چەكلەپ تۇرغان ئاساسلىق ئامىل بايلىق چەكلىمىسىدىن ئىبارەت. شۇڭا نوپۇسنىڭ كۆپىيىشىنى قاتتىق تىزگىنلەش بىلەن بىللە سۇ، تۇپراق بايلىقىدىن پايدىلىنىش نىسبىتىنى ۋە ئىشلەپچىقىرىش ئۈنۈمىنى ئۆستۈرۈشى، ئارقىلىق كالېنچىلىقنى راۋاجلاندۇرۇش ناھايىتى ياخشى ئۇنۇم بېرىدىكەن. بۇنىڭدا يەم - خەشەكنى كۆپەيتىپ، چارۋىچىلىقنى راۋاجلاندۇرۇشقا بولۇپلا قالماي،شاخ- شۇمبىلارنى مالغا يېگۈزۈپ، ئېتىزغا قايتۇرۇش ئارقىلىق زور مىقداردا ئورگانىك ئوغۇت ھاسىل قىلىپ، دېھقانچىلىق ۋە چارۋىچىلىق ئىشلەپچىقىرىشىنى ياخشى، سۇپەتلىك دەۋر قىلدۇرۇپ، شاخ - شۇمبىلارنى كۆيدۇرۇشتىن كېلىپ چىقىدىغان مۇھىت بۇلغىنىشىنىڭ ئالدىنى ئالغىلى بولىدۇ.

پەن - تېخنىكىغا تايىنىپ نامراتلىقتىن قۇتۇلۇپ، بېيىش ئىقتىدارىنى كۈچەيتىش كېرەك

نامرات رايونلار نامراتلىقتىن تۇپتىن قۇتۇلۇش ئۈچۈن، نوپۇسنىڭ پەن - مەدەنىيەت ساپاسىنى ئۆستۈرۈشى، ئارقىلىق كالېنچىلىقنى راۋاجلاندۇرۇش ناھايىتى ياخشى ئۇنۇم بېرىدىكەن. بۇنىڭدا يەم - خەشەكنى كۆپەيتىپ، چارۋىچىلىقنى راۋاجلاندۇرۇشقا بولۇپلا قالماي،شاخ- شۇمبىلارنى مالغا يېگۈزۈپ، ئېتىزغا قايتۇرۇش ئارقىلىق زور مىقداردا ئورگانىك ئوغۇت ھاسىل قىلىپ، دېھقانچىلىق ۋە چارۋىچىلىق ئىشلەپچىقىرىشىنى ياخشى، سۇپەتلىك دەۋر قىلدۇرۇپ، شاخ - شۇمبىلارنى كۆيدۇرۇشتىن كېلىپ چىقىدىغان مۇھىت بۇلغىنىشىنىڭ ئالدىنى ئالغىلى بولىدۇ.

پەن - تېخنىكىغا تايىنىپ نامراتلىقتىن قۇتۇلۇپ، بېيىش ئىقتىدارىنى كۈچەيتىش كېرەك

نامرات رايونلار نامراتلىقتىن تۇپتىن قۇتۇلۇش ئۈچۈن، نوپۇسنىڭ پەن - مەدەنىيەت ساپاسىنى ئۆستۈرۈشى، ئارقىلىق كالېنچىلىقنى راۋاجلاندۇرۇش ناھايىتى ياخشى ئۇنۇم بېرىدىكەن. نامرات رايونلارنىڭ نامراتلىقتىن قۇتۇلۇپ بېيىش ئۈچۈن، پەن - تېخنىكا تەرەققىياتىغا ئاساسەن يۇقىرى ئىقتىدارنى كۆچەيتىشى كېرەك.

بىرىنچىدىن، نوپۇسنىڭ مەدەنىيەت سەۋىيىسىنى ئۆستۈرۈپ، نەزەر دائىرىسىنى كېڭەيتىش، بىلىمنى ئاشۇرۇش، ئۇلارغا تېخىمۇ كەڭ دۇنيانى تونۇتۇپ، ئۇلاردا يېڭى قاراشنى يېتىلدۈرۈش، ئۇلارنىڭ ھازىرقى ئەھۋالىغا شۇكرى قىلدىغان، ئالغا ئىنتىلمەيدىغان روھىي ھالىتىنى ئۆزگەرتىپ، ئۇلارنى قىيابېتىنى ئۆزگەرتىش، نامراتلىقتىن قۇتۇلۇش جاسارىتىگە ئىگە قىلىش كېرەك. يىلانلىق تۇغۇت سىياسىتىنى ئاڭلىق ئىجرا قىلىش ئادىتىنى يېتىلدۈرۈپ، نوپۇسنىڭ كۆپىيىشىنى قاتتىق تىزگىنلەش كېرەك. ئىككىنچىدىن، نامرات رايونلاردىكى دېھقانلارغا ئىلغار، ئەمەلىي قوللانغىلى بولىدىغان يېزا ئىگىلىك تېخنىكىلىرىنى ئۆگىتىپ، بىر- ئىككى ئىشلەپچىقىرىش تېخنىكىسىنى ئىگىلىتىش، ئۇلارنى جايلارنىڭ ئەمەلىيىتىدىن قارىغاندا، شاخ- شۇمبىلارنى ئاممىياكلاشتۇرۇش ئارقىلىق كالېنچىلىقنى راۋاجلاندۇرۇش ناھايىتى ياخشى ئۇنۇم بېرىدىكەن. بۇنىڭدا يەم - خەشەكنى كۆپەيتىپ، چارۋىچىلىقنى راۋاجلاندۇرۇشقا بولۇپلا قالماي،شاخ- شۇمبىلارنى مالغا يېگۈزۈپ، ئېتىزغا قايتۇرۇش ئارقىلىق زور مىقداردا ئورگانىك ئوغۇت ھاسىل قىلىپ، دېھقانچىلىق ۋە چارۋىچىلىق ئىشلەپچىقىرىشىنى ياخشى، سۇپەتلىك دەۋر قىلدۇرۇپ، شاخ - شۇمبىلارنى كۆيدۇرۇشتىن كېلىپ چىقىدىغان مۇھىت بۇلغىنىشىنىڭ ئالدىنى ئالغىلى بولىدۇ.

پەن - تېخنىكىغا تايىنىپ نامراتلىقتىن قۇتۇلۇپ، بېيىش ئىقتىدارىنى كۈچەيتىش كېرەك

نامرات رايونلار نامراتلىقتىن تۇپتىن قۇتۇلۇش ئۈچۈن، نوپۇسنىڭ پەن - مەدەنىيەت سەۋىيىسىنى ئۆستۈرۈپ، نەزەر دائىرىسىنى كېڭەيتىش، بىلىمنى ئاشۇرۇش، ئۇلارغا تېخىمۇ كەڭ دۇنيانى تونۇتۇپ، ئۇلاردا يېڭى قاراشنى يېتىلدۈرۈش، ئۇلارنىڭ ھازىرقى ئەھۋالىغا شۇكرى قىلدىغان، ئالغا ئىنتىلمەيدىغان روھىي ھالىتىنى ئۆزگەرتىپ، ئۇلارنى قىيابېتىنى ئۆزگەرتىش، نامراتلىقتىن قۇتۇلۇش جاسارىتىگە ئىگە قىلىش كېرەك. يىلانلىق تۇغۇت سىياسىتىنى ئاڭلىق ئىجرا قىلىش ئادىتىنى يېتىلدۈرۈپ، نوپۇسنىڭ كۆپىيىشىنى قاتتىق تىزگىنلەش كېرەك. ئىككىنچىدىن، نامرات رايونلاردىكى دېھقانلارغا ئىلغار، ئەمەلىي قوللانغىلى بولىدىغان يېزا ئىگىلىك تېخنىكىلىرىنى ئۆگىتىپ، بىر- ئىككى ئىشلەپچىقىرىش تېخنىكىسىنى ئىگىلىتىش، ئۇلارنى

ئىسسىق شامال ۋە ئۇنىڭ تېپىلىرى

شارىپ قاسىم

شىنجاڭدا ئېلىمىز بويىچە ئىسسىق شامالنىڭ زىيىنى ئەڭ ئېغىر رايونلارنىڭ بىرى. ئىسسىق شامال يۇقىرى تېمپېراتۇرا، تۆۋەن نەملىك ھەم مەلۇم شامال سۈرئىتى بىلله يۈز بېرىدىغان ئاپەت خاراكتېرلىك يېزا ئىگىلىك ھاۋارايىي ئاپىتى. ئىسسىق شامال كۆپىنچە ئېتياز پەسلى بىلەن ياز پەسلىنىڭ ئارىلىقىدا پەيدا بولۇپ، كۆزگى بۇغداي، يازغى بۇغداي ھوسۇلىغا ئېغىر تەسىر كۆرسىتىپلا قالماي، كېۋەز، كۆمىسقوناق، قوغۇن - تاۋۇز، مېۋە- چېۋىلەرگىمۇ زىيان سالىدۇ.شىنجاڭدا ئىسسىق شامال ئەۋج ئالىدىغان چاغ دەل بۇغداي باش ئالىدىغان، دان تۇتۇپ پىشىدىغان مەزگىلگە توغرا كەلگەچكە، يۇقىرى تېمپېراتۇرا، تۆۋەن نەملىك ۋە شامال بۇغداي تېنىدىكى سۇنىڭ پارغا ئايلىنىشىنى كۈچەيتىپ، يوپۇرماقنىڭ فوتو سىنتېز رولىنى بۇزغۇنچىلىققا ئۇچرىتىپ،بۇغدايىنىڭ 1000 دان ئېغىرلىقىنى تۆۋەنلىتىپ، ھوسۇلنى كېمەيتۈۋېتىدۇ. ئادەتتە ئەنىياز پەسلىنىڭ ۋە ياز پەسلىنىڭ بېشىدا شىنجاڭنىڭ ھاۋا بوشلۇقىنى ئاساسەن يۇقىرى بېسىم، يۇقىرى بېسىم ئومۇرتقىسىدىن ئىبارەت ھاۋارايىي سىستېمىسى كونترول قىلىپ تۇرغاچقا، بۇلۇت مىقدارى ئاز، قۇياش رادىئاتسىيىسى كۈچلۈك، يەر يۈزى تېمپېراتۇرىسىنىڭ ئۆرلىشى تېز، ھۆل - يېغىن مىقدارى ئاز بولىدۇ. مانا بۇ شىنجاڭنىڭ دېھقانچىلىق رايونلىرىدا ئىسسىق شامالنىڭ پەيدا بولۇشىنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدىغان سەۋەب. شىنجاڭدا پەيدا بولىدىغان ئىسسىق شامال ئاساسەن ئۈچ خىل تىپقا بۆلۈنىدۇ. بىرىنچى خىلى، يۇقىرى تېمپېراتۇرا - تۆۋەن نەملىك تىپلىق. ئىككىنچى خىلى، بوران- تۆۋەن نەملىك تىپلىق. ئۈچىنچى خىلى، يۇقىرى تېمپېراتۇرا - يېپىق تىپلىق. شىنجاڭنىڭ يەر تۈزۈلۈشى مۇرەككەپ، ھاۋارايىي كلىماتى ئۆزگىرىشچان بولغاچقا، شىنجاڭدا كۆپ، غەربىي شىنجاڭغا قارىغاندا شەرقىي شىنجاڭدا كۆپ، ئويمانلىقلارنىڭ چەت پاقسىغا قارىغاندا ئىچكى قىسمىدا كۆپ چىقىدۇ. ئىسسىق شامالنىڭ بۇغدايغا زىيان يەتكۈزىدىغان ھەزگىلى شىمالىي شىنجاڭدا 6- ئاينىڭ ئوتتۇرا ۋە ئاخىرىدىن 7- ئاينىڭ ئوتتۇرىلىرىغىچە بولىدۇ. جەنۇبىي شىنجاڭدا 5- ئاينىڭ ئوتتۇرا ۋە ئاخىرىدىن 7- ئاينىڭ ئوتتۇرىلىرىغىچە بولىدۇ. شىنجاڭنىڭ ھەرقايسى جايلىرىدىكى ئىسسىق شامالنىڭ يىللىق پەيدا بولۇش قېتىم سانى، كۈن سانى، شۇنىڭدەك زىرائەتلەرگە زىيان سېلىش دەرىجىسى بويىچە پۈتۈن شىنجاڭنى ئىسسىق شامال ئېغىر رايون، ئىسسىق شامال بىر قەدەر ئېغىر رايون، ئىسسىق شامال ئاز رايون، ئىسسىق شامالسىز رايون، دەپ تۆت خىل ئىسسىق شامال رايونىغا بۆلۈشكە بولىدۇ.

1. ئىسسىق شامال ئېغىر رايوندا ئىسسىق شامالنىڭ يىللىق كۈن سانى ئون كۈندىن ئاشىدۇ. پەيدا بولۇش قېتىم سانى % 15 تەن ئاشىدۇ. بۇ رايونغا ئاساسەن تۇرپان ئويمانلىقى، قۇمۇل ۋىلايىتىنىڭ شىمالىي قىسمىدىكى نوم يېزىسى، تارىم ئويمانلىقىنىڭ غەربىي قىسمى، تېيانشان تېغىنىڭ شىمالىي ئېتىكىدىكى شىخەنزىدىن گۇچۇڭغىچە بولغان دېھقانچىلىق رايونى، ئۈرۈمچى دەريالىق ۋادىسى، بورتالا دەريالىق ۋادىسى، تارباغاتاي ئويمانلىقى، ئىلى دەريالىق ۋادىسى كىرىدۇ.

2. ئىسسىق شامال ئېغىر رايوندا ئىسسىق شامالنىڭ يىللىق ئوتتۇرىچە كۈن سانى 5-10 كۈنگە يېتىدۇ. پەيدا بولۇش قېتىم سانى % 10 - % 15 كە يېتىدۇ. بۇ رايونغا ئاساسەن قۇمۇل، قۇمۇل ۋىلايىتىنىڭ سانتاڭخۇ يېزىسى، تارىم ئويمانلىقىنىڭ شىمالىي قىسمى، جەنۇبىي قىسمى ۋە جۇڭغار ئويمانلىقىنىڭ ئوتتۇرا قىسمى كىرىدۇ.

3. ئىسسىق شامال ئاز رايوندا ئىسسىق شامالنىڭ يىللىق كۈن سانى بىر كۈندىن بەش كۈنگىچە بولىدۇ. پەيدا بولۇش قېتىم سانى % 10 كە يەتمەيدۇ. بۇ رايونغا تارىم ئويمانلىقىنىڭ غەربىي قىسمى، تېيانشان تېغىنىڭ شىمالىي ئېتىكىدىكى شىخەنزىدىن گۇچۇڭغىچە بولغان دېھقانچىلىق رايونى، ئۈرۈمچى دەريالىق ۋادىسى، بورتالا دەريالىق ۋادىسى، تارباغاتاي ئويمانلىقى، ئىلى دەريالىق ۋادىسى كىرىدۇ.

4. ئىسسىق شامالسىز رايونغا شىمالىي شىنجاڭنىڭ دېڭىز يۈزىدىن 1000 - 1500 مېتىر ئېگىز جايلىرى، جەنۇبىي شىنجاڭنىڭ دېڭىز يۈزىدىن 1500 - 2000 مېتىر ئېگىز جايلىرى كىرىدۇ. بۇ يەرلەردە ئاساسىي جەھەتتىن ئىسسىق شامال پەيدا بولمايدۇ.

ئىسسىق شامالدىن مۇداپىئە كۆرۈش تۈچۈن، ئېتىز - ئېرىق ئىھاتە ئورمانلىرىنى بەرپا قىلىپ، شامال سۈرئىتىنى پەسەيتىپ، ھاۋا تېمپېراتۇرىسىنى تۆۋەنلىتىپ، دېھقانچىلىق ئېتىزلىرىدىكى سۇلارنىڭ پارغا ئايلىنىشىنى ئازايتىش كېرەك. شۇنىڭ بىلەن بىللە، ئىسسىق شامالغا چىداملىق ئەلا سورتلارنى تاللاپ تېرىش، ئۇرۇقنى تېرىشتىن بۇرۇن كالتسىي خلورىد قاتارلىق خىمىيىۋى دورىغا چىلاپ (ئادەتتە بەش- ئالتە سائەت چىلانسا بولىدۇ) تېرىش، ئىسسىق شامال چىقىشتىن بۇرۇن زىرائەتلەرنى مۇۋاپىق ئوغۇتلاش، سۇغىرىش كېرەك.

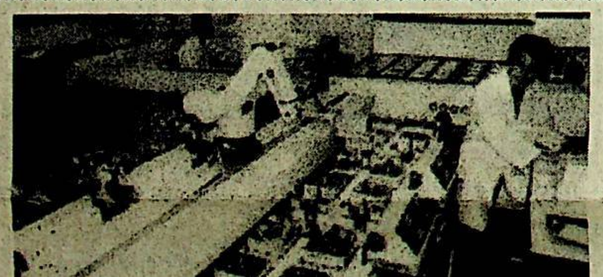

مەلىكەتلىك بىزا ئىگىلىك ئېكولوگىيىسى سىناق قىلىنغان ناھىيىلەرنىڭ بىرى ـ جياڭشى ئۇلاكسىنىڭ ۋېيۋېن ناھىيىسى مەھەللىۋى ئوغۇت ئىشلىتىش، تۆپراقنى ئىلمىي ئۇسۇلدا ياخشىلاش، چىراغ نۇردا ھاشاراتلارنى يوقىتىش تەجرىبىلىرىنى قوللىنىپ، 3100 مودىن ئارتۇق تەجرىبە ئۇرگانىك چايزارلىق بەرپا قىلىپ، مول ھوسۇل ئېلىشقا ئاساس سالدى. بۇ يىل بۇ چايزارلىقتىن 90 مىڭ كىلوگرام ھوسۇل ئېلىنىشى مۇمكىن. تۇنجى تۇركۈمدىكى چاي يېقىندا گېرمانىيىگە ئېكسپورت قىلىندى.

سۈرەتتە: ۋۇكۇ چايزارلىقىنىڭ ئىشچى ـ خىزمەتچىلىرى ھوسۇل يىغاقتا.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

پوقاق كېسەللىكى ۋە ئۇنىڭ ئالدىنى ئېلىش تەدبىرلىرى

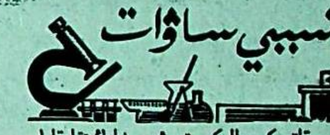

پوقاق كېسەللىكى تەبىئىي شارائىتقا قاراپ تارقىلىدىغان ئۆسمە خاراكتېرلىك كېسەللىك بولۇپ، ئېغىر ـ يېنىكلىكىگە قاراپ ئادەتتە پوقاق، زەھەرلىك پوقاق، دەپ ئىككىگە ئايرىلىدۇ. ئادەتتە پوقاق تىببىي پەندە ستروما دەپ ئاتىلىدۇ، بەزى جايلاردا يەرلىك پوقاق، دەپمۇ ئاتىلىدۇ.

پوقاق كېسەللىكى تۆپراق، سۇ ۋە باشقا مىنېرال ماددىلار تەركىبىدە يود ماددىسى كەم بولغان رايونلاردا كۆپ ئۇچرايدۇ. ئېلىمىزنىڭ يۇنەن، گۇيجۇ، گۇاڭدۇڭ، گەنسۇ، چىڭخەي قاتارلىقلىرىنىڭ بەزى جايلىرىدا، ئاپتونوم رايونلىرىمىزنىڭ يەكەن، پوسكام، قاغىلىق، خوتەن، بەي قاتارلىق جايلىرىدا كۆپرەك ئۇچرايدۇ. شىمالىي ياۋروپا، شۆبتسىيە، ئاۋستىرىيە، ھېرىسى گېرمانىيە، سابىق سوۋېت ئىتتىپاقىنىڭ ئوتال تاغ رايونى بىلەن بايقال كۆلى ئەتراپىدىكى رايونلاردىمۇ كۆپ ئۇچرايدۇ.

ئېھتىمال سۇ تەركىدىكى يود ماددىسىنىڭ كەملىكى پوقاق كېسەللىكىنى پەيدا قىلىدىغان ئاساسىي ئامىل بولۇپ قالماستىن، يەنە سۇنى ئارقىلىق بالىلارنىڭ ئېسىر قىلىدۇ. شۇڭا بالىلار قۇرامىغا يېتىشتىن بۇرۇنقا پوقاق كېسەللىكىگە گىرىپتار بولىدۇ. پوقاق كېسەللىكى ئارقالىق رايونلارنى ئېھتىمال شۇنداق يود ئارىلاشتۇرۇلۇشنىڭ ئالدىنى ئالغىلى بولىدۇ. بۇ، چوڭلاردىكى پوقاقنىڭ يوغىناپ كەتمەسلىكى، كىچىكرەكلىرىنىڭ يوقاپ كېتىشى ئۈچۈنمۇ پايدىلىق.

ئاددىي پوقاقتا پوقاق بەزلىرىنىڭ فۇنكسىيىسى ھەددىدىن ئارتۇق كۆچمەي ياكى ئىشلەمەي قالىدۇ. ئەمما پوقاق يوغىناپ كەتمە، نەپەس ئېلىش، تامان يېيىش قىينىلىشىدۇ. شۇڭا پوقاق كېچىك ۋاقىتدا ئېچىدىغان سۈغا داۋاملىق يود ئارىلاشتۇرۇپ ئېچىش كېرەك. زەھەرلىك پوقاقنىڭ سەۋەبى ھازىرغىچە ئېنىق ئەمەس. ياۋروپادىكى دوختۇرلارنىڭ 19 ـ ئەسىرنىڭ باشلىرىدا يېزىپ قالدۇرغان خاتىرىلىرىگە قارىغاندا، بۇ خىل كېسەللىك روھىي جەھەتتىن ئازار يېيىش، تۇيۇقسىز روھىي زەربىگە ئۇچراش، كۆچلۈك روھىي غەدىقلىنىشقا دۇچار بولۇش قاتارلىق سەۋەبلەردىن پەيدا بولىدىكەن. چۈنكى كىشى قاتتىق روھىي ئازابقا ئۇچرىغاندا، چوڭ مېڭە پوستىنىڭ فۇنكسىيىسى بۇزۇلۇپ، ھەددىدىن ئارتۇق كۆچىنىش يۈز بېرىدۇ، بۇ يەنە قايتىپ، نېرۋا سىستېمىسىغا ۋە بارلىق ئىچكى ئەزالارغا تەسىر كۆرسىتىدۇ. شۇنىڭ بىلەن قان بېسىمى ئۆرلەش، كۆپ تەرلەش، روھىي چۈشۈش، ئالدىراقسان بولۇش، ئاسان ئاچچىقلىنىش، ئىچى سۇرۇپ ئورۇقلاش قاتارلىق ئالامەتلەر كۆرۈلىدۇ. بۇنداق ئەھۋالدا پوقاق بېزىنىڭ بىر قىسمى كېسىپ تاشلانسا، يۇقىرىقى بەزى ئالامەتلەر يوقىلىدۇ. شۇڭا ئوپېراتسىيە قىلىۋېتىشتىن قورقماسلىق كېرەك.

ئېتىل ئىسپىرتىنىڭ گەلگۇسى

ماموت سوپى

گەلگۇسىگە نەزەر

يېقىلغۇ (كىرسىن، نېفىت، تەبىئىي گاز) لارنىڭ بايلىق مەنبەسى چەكلىك، شۇنداقلا بۇ يېقىلغۇلارنى كۆيدۈرگەندىن كېيىن ئەسلىگە كەلتۈرگىلى بولمايدۇ، فوتوسىنتېز رولىدىن پايدىلىنىپ، قەنتلىك زىرائەتلەرنى ئىشلەپچىقىرىپ، ئۇنى ئېچىتىش ئارقىلىق ئېتىل ئىسپىرت ھاسىل قىلىشقا بولىدۇ. ئېتىل ئىسپىرت ئەسلىگە كەلتۈرگىلى بولىدىغان بىئولوگىيىلىك ئېنېرگىيە مەنبەسى.

ئېتىل ئىسپىرت كۆيگەندە ھاسىل بولغان كاربون (Ⅳ) ئوكسىدى سۇ ۋە ھاۋا ئېنېرگىيىسى بۇلغىمايدۇ. شۇڭا ئېتىل ئىسپىرت (مېتىل ئىسپىرت)نى ئىچىدىن يانىدىغان دۆڭاتبىللارنىڭ يېقىلغۇسى قىلىپ ئىشلىتىش ناھايىتى زور تەرەققىيات ئىستىقبالىغا ئىگە.

ھازىر برازىلىيە، ئاۋسترالىيە، ھىندىستان قاتارلىق دۆلەتلەر تېز ئۆسۈپ يېتىلدىغان «يېقىلغۇ زىرائەتلىرى»نى ئېچىتىپ، ئېتىل ئىسپىرت ئىشلەپچىقىرىش ئېنېرگىيە مەنبەسىنىڭ 10% ـ 15% نى ئېتىل ئىسپىرتنى ئارىلاشتۇرۇپ كۆيدۈرۈش ئېنېرگىيە مەنبەسىنىڭ 70% دىن كۆپرەكىنى ئىگىلەيدۇ. ئېتىل ئىسپىرت ياكى مېتىل ئىسپىرتنى ئېنېرگىيە مەنبەسى قىلىپ دېزىل ماي ئورنىدا ئىشلىتىش ئۈچۈن ئاساسەن ئىككى خىل ئۇسۇل بار. بىرى، ئىسىق ھاۋا ئارقىلىق ئېتىل ئىسپىرت بىلەن دېزىل ماينى ئارىلاشتۇرۇپ ئىشلىتىش. ئىككىنچىسى، ئېتىل ئىسپىرتنى ئىچىدىن يانىدىغان ماتورنى ئالاھىدە لايىھىلەپ ئىشلىتىش. ئېتىل ئىسپىرت ئېنېرگىيە مەنبەسى سۈپىتىدە ئىشلىتىلگەندە ئۇنىڭ ئاۋتومۇبىل ئىشلەتكۈچىلىرىگە ئېلىپ كېلىدىغان ئەڭ چوڭ پايدىسى ھاۋانى ئاز بۇلغايدۇ. ئېتىل ئىسپىرت ياكى مېتىل ئىسپىرتنى ئېنېرگىيە مەنبەسى قىلىپ ئىشلەتكەندە ئاۋتومۇبىل ئىشلەتكۈچىلىرى ئۆزلىرى ئۈچۈن ئاساسەن ئىقتىسادىي پايدا ئالالايدۇ. ئەگەر ئېتىل ئىسپىرت ئىشلەپچىقىرىش ئېنېرگىيە مەنبەسىنىڭ 70% دىن كۆپرەكىنى ئىگىلىسە، ئۇنىڭ باھاسى ئادەتتىكى بېنزىن ياكى دېزىل ماينىڭ باھاسىدىن تۆۋەن بولىدۇ. ئېتىل ئىسپىرت ئىشلەپچىقىرىش ئېنېرگىيە مەنبەسىنىڭ 70% دىن كۆپرەكىنى ئىگىلىسە، ئۇنىڭ باھاسى ئادەتتىكى بېنزىن ياكى دېزىل ماينىڭ باھاسىدىن تۆۋەن بولىدۇ. ئېتىل ئىسپىرت ئىشلەپچىقىرىش ئېنېرگىيە مەنبەسىنىڭ 70% دىن كۆپرەكىنى ئىگىلىسە، ئۇنىڭ باھاسى ئادەتتىكى بېنزىن ياكى دېزىل ماينىڭ باھاسىدىن تۆۋەن بولىدۇ. ئېتىل ئىسپىرت ئىشلەپچىقىرىش ئېنېرگىيە مەنبەسىنىڭ 70% دىن كۆپرەكىنى ئىگىلىسە، ئۇنىڭ باھاسى ئادەتتىكى بېنزىن ياكى دېزىل ماينىڭ باھاسىدىن تۆۋەن بولىدۇ. ئېتىل ئىسپىرت ئىشلەپچىقىرىش ئېنېرگىيە مەنبەسىنىڭ 70% دىن كۆپرەكىنى ئىگىلىسە، ئۇنىڭ باھاسى ئادەتتىكى بېنزىن ياكى دېزىل ماينىڭ باھاسىدىن تۆۋەن بولىدۇ. ئېتىل ئىسپىرت ئىشلەپچىقىرىش ئېنېرگىيە مەنبەسىنىڭ 70% دىن كۆپرەكىنى ئىگىلىسە، ئۇنىڭ باھاسى ئادەتتىكى بېنزىن ياكى دېزىل ماينىڭ باھاسىدىن تۆۋەن بولىدۇ. ئېتىل ئىسپىرت ئىشلەپچىقىرىش ئېنېرگىيە مەنبەسىنىڭ 70% دىن كۆپرەكىنى ئىگىلىسە، ئۇنىڭ باھاسى ئادەتتىكى بېنزىن ياكى دېزىل ماينىڭ باھاسىدىن تۆۋەن بولىدۇ.

بىلىم يۇرتى

كەلگۈسىدىكى ئورۇش ـ ئۇچۇر ئورۇشى

خەلقئارا دا 1957ـ يىلى سوۋېت ئىتتىپاقىنىڭ تۇنجى سۈنئىي ھەمراھىنىڭ ئاسمانغا چىقىشى يەر شارى خاراكتېرلىك ئۇچۇر ئىنقلابىنىڭ باشلانغانلىقىنىڭ بەلگىسى، دەپ قارىلىدۇ. نەچچە ئون يىللىق تەرەققىيات ئارقىلىق ئۇچۇر ئىلمى ۋە ئۇنىڭغا ئالاقىدار تېخنىكىلار بارغانسېرى پىشىپ يېتىلدى. ئۇچۇر زامانىمىزدىكى كىشىلەرنىڭ ياشىشى ۋە كامالەتكە يېتىشىدىكى مۇھىم ئامىل بولۇپ قالدى. ئۇچۇرلاشقان جەمئىيەت بارلىققا كەلگەن بۇگۈنكى كۈندە ئورۇشنىڭ شەكلىمۇ بىگلىنىپ، ئالىم بوشلۇقى، دېڭىز ـ ئوكيان، قۇرۇقلۇق، تاشقى ئالەم بوشلۇقى قاتارلىقلار ئورۇش ئىلاھى نەزەر سالدىغان جايغا ئايلاندى. ئەسىر ئالمىشۇاتقان يېتىنە ئۇچۇر ئورۇشىمۇ يېڭى ئورۇش فورماتسىيىسىگە ئايلاندى. شۇنداقلا كىشىلەرنىڭ دەققىتىنى تارتىشقا باشلىدى. شۇڭا ھازىر دۇنيادىكى چوڭ دۆلەتلەرنىڭ ھەربىي ساھەسىدىكىلەر كەلگۈسىدىكى ئورۇش ئۇچۇر ئورۇشى بولىدۇ، دېگەن قاراشقا كەلدى.

1993 ـ يىلى 6ـ ئايدا ئامېرىكا ئارمىيىسى يېگىدىن نەشر قىلغان «دالا ئورۇشى نىزامى»دا: «ئۇچۇر ئورۇشى دەۋرى يېتىپ كەلدى» دەپ ئېنىق ئوتتۇرىغا قويۇلدى. 1995ـ يىلى ئامېرىكا قورۇقلۇق ئارمىيىسىنىڭ سەنئەتخانىسى گېنېرال گوردون سالۋىن پارلامېنتنىڭ كېڭەش پالاتاسىدا: «بۇنىڭدىن كېيىنكى 20 يىلدا ئامېرىكا ئارمىيىسىنىڭ قورۇلۇشى ئۇچۇر ئورۇشىدا غەلبە قىلىش ـ قىلالماسلىقتىن ئىبارەت مەركەزلىك چوڭ بەدەپ ئېلىپ بېرىلىدۇ» دەپ ئوتتۇرىغا قويدى. ئۇ يىلى 6ـ ئايدا ئامېرىكا دۆلەت مۇداپىئە ئۇنىۋېرسىتېتى يېتىشتۇرگەن تۇنجى تۇركۈمدىكى ئۇچۇر ئورۇشى كوماندىرلىرى ئورۇش قىلغۇچى قىسىملارغا تەقسىم قىلىندى. ئامېرىكىنىڭ قورۇقلۇق، دېڭىز، ھاۋا ئارمىيىلىرى ۋە دېڭىز ئارمىيىسىنىڭ قورۇقلۇقتا جەڭ قىلغۇچى قىسىملىرىدىمۇ ئۇچۇر ئورۇشى ئۇشتاغانسى دېگەن ئالاھىدە ئاپپارات تەسىس قىلىندى. 1996ـ يىلى 10ـ ئايدا ئامېرىكا دۆلەت مۇداپىئە ئۇنىۋېرسىتېتى ئۇچۇر ئىستراتېگىيىسى مەكتىپىنى رەسمىي قۇردى. باشقا دۆلەتلەردىمۇ شۇنىڭغا ئوخشاش بېگى تەدبىرلەر قوللىنىلدى.

يېقىنقى ئېنىقلىغاندا، ئۇچۇر دەۋرى يېتىپ كەلگەن بۇگۈنكى كۈندە ئورۇش ئۇقۇمىدىمۇ ئىنقلاب خاراكتېرلىك ئۆزگىرىش بولدى. ئورۇشنىڭ شەكلى يېزا ئىگىلىك دەۋرى ۋە سانائەت دەۋرىدىكىدەك ئىككى قوشۇن تىركىشىپ ئۆزئارا ئوت ئېچىشىپ ئوتتىشىدىغان شەكلىدىن ئۇچۇر ئورۇشى شەكلىگە ئۆزگەردى. ئۇچۇر ئورۇشىنىڭ نىزامى سىياسىي، ئىقتىساد، ھەربىي ئىشلار ۋە كومپىيوتېر تورى سىستېمىسىغا قارىتىلدى. ئۇچۇر ئورۇشىنىڭ مۇشۇ ئالاھىدىلىكلىرى كىشىلەرنىڭ ئەقىللىق، سىلىق بولۇشىنى، ئۇچۇر تورلىرىنىڭ ئومۇمىيۈزلۈك بىخەتەر قوغدىشىغا بولىدىغان بولۇشىنى تەلەپ قىلدى. يەر ئىلىمىزنىڭ ئۇچۇرلىشىش دەرىجىسى تېزلىشىپ، ئۇچۇر ئىلمى يەرىمىزىنى ۋە ئىجتىمائىي تەشكىلاتنى كۈچەيتىپ، 21ـ ئەسىردە ئۇسۇلۇلۇكنى ئىگىلىگەلا، كەلگۈسىدە يۇز بېرىدىغان ئۇچۇر ئورۇشىدا يېڭىلمىس ئورۇندا تۇرالايمىز.

(«رەن ـ تېخنىكا پىلىملىرى» ژۇرنىلىدىن)

روسىيە زۇڭلىسى روسىيە بىلەن جۇڭگونىڭ ھەمكارلىشىش ساھەسى كەڭ دەپ ھېسابلىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، موسكۋا، 22-ئىيۇن تېلېگراممىسى، روسىيە زۇڭلىسى چېرنومىلكىن مۇشۇ ئاينىڭ 22-كۈنى بۇ يەردە روسىيە بىلەن جۇڭگونىڭ ھەمكارلىشىش ساھەسى كەڭ، جۇڭگوغا قىلىدىغان زىيارىتىم ئىككى دۆلەت ھەمكارلىقىنى داۋاملىق راۋاجلاندۇرۇشنى ، مەقسەت قىلىدۇ، دېدى.

چېرنومىلكىن سابىق سوۋېت ئىتتىپاقىنىڭ ۋەتەننى قوغداش ئۇرۇشى باشلانغانلىقىنىڭ 56 يىللىق خاتىرە كۈنىدە تامسز قەھرىمانلار قەبرىسكە گۈلچەمبىرەك قويغاندىن كېيىن مۇخبىرىمىزنىڭ زىيارىتىنى قوبۇل قىلغاندا مۇشۇ سۆزنى ئېيتتى. ئۇ مۇنداق دېدى: ئۆتكەن يىل 12-ئايدا لى پېڭ زۇڭلى موسكۋاغا كەلگەندە بەزى پىلانلارنى تۈزگەنىدۇق، ھازىر بۇ پىلاننى داۋاملىق ئەمەلىيلەشتۇرۇش ئۈچۈن بېيجىڭغا بارىمەن.»

چېرنومىلكىن مۇشۇ ئاينىڭ 26-كۈنىدىن 28-كۈنىگىچە جۇڭگودا زىيارەتتە بولىدۇ.

توختالغاندا مۇنداق دېدى: «مېنىڭچە، روسىيە-جۇڭگو مۇناسىۋىتىنىڭ ئىستىقبالى ناھايىتى ياخشى، ھەمكارلىشىش ساھەسى كەڭ.»

چېرنومىلكىن مۇنداق دەپ ھېسابلىدى: «روسىيە بىلەن جۇڭگو ئىقتىسادىي ھەمكارلىق جەھەتتە غايەت زور يوشۇرۇن كۈچكە ۋە نۇرغۇن پۇرسەتكە ئىگە، ئۇنىڭدىن پايدىلىنىش كېرەك.

نېمىزۇۋ جۇڭگودا زىيارەتتە بولۇشتىن ئىلگىرى جۇڭگو مۇخبىرلىرىنىڭ مەخسۇس زىيارىتىنى قوبۇل قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، موسكۋا، 21 - ئىيۇن تېلېگراممىسى. روسىيىنىڭ 1- مۇئاۋىن زۇڭلىسى نېمىزۇۋ مۇشۇ ئاينىڭ 21 - كۈنى موسكۋادا مۇنداق دېدى: جۇڭگوغا قىلىدىغان زىيارىتىم ئاساسلىقى چېرنومىلكىن زۇڭلىنىڭ جۇڭگوغا قىلىدىغان زىيارىتىگە تەبىارلىق قىلىشنى، رەئىس جياڭ زېمىننىڭ روسىيىگە قىلغان زىيارىتىنىڭ نەتىجىلىرىنى كونكرېت ئەمەلىيلەشتۈرۈشنى مەقسەت قىلىدۇ.

نېمىزۇۋ روسىيە ھۆكۈمىتى بىناسىدا جۇڭگو مۇخبىرلىرىنىڭ بىرلەشمە زىيارىتىنى قوبۇل قىلغاندا يۇقىرىدىكى سۆزنى ئېيتتى. ئۇ مۇنداق دېدى: «جۇڭگو خەلقىنىڭ باتۇر، ئەمگەكچان، ئاقىل ئىكەنلىكىنى خېلى بۇرۇنلا ئاڭلىغانىدىم. 1 -.مۇئاۋىن زۇڭلى ياكى رۇس بولۇش سۈپىتىم بىلەن بولسۇن جۇڭگوغا تۇنجى قېتىم بېرىشىم. مۇشۇ ئاينىڭ 23 - كۈنى بېيجىڭغا بارىدىغانلىقىمنى ئويلىسام سەل ھاياجانلىنىپ كېتىۋاتىمەن.»

ئۇ مۇنداق دەپ ھېسابلىدى: روسىيە جۇڭگو بىلەن ئىقتىسادىي جەھەتتە ھەمكارلىشىشتا باشقا دۆلەتلەرگە قارىغاندا ئۆزىگە يارىشا ئۈستۈنلۈككە ئىگە. روسىيە بىلەن جۇڭگونىڭ ئورتاق چېگرىسى 4000 كىلومېتردىن ئاشىدۇ. ئىككى دۆلەت ئوتتۇرىسىدا ئەنئەنىۋى دوستلۇق مۇناسىۋەت بار، روسىيىنىڭ يېراق شەرق قىسمى مول بايلىققا ئىگە، روسىيە بىلەن جۇڭگو سودا- سانائەت ۋە مەبلەغ سېلىش ساھەسىدە ئالماشتۇرۇشنى كېڭەيتىشى كېرەك. بۇ قېتىم روسىيىنىڭ چېگرا رايونلىرىنىڭ بەزى رەھبەرلىرى، كارخانىچىلىرى، بانكىرلىرى مەن بىلەن بىللە جۇڭگوغا زىيارەتكە بارىدۇ، بۇمۇ ئىككى دۆلەتنىڭ ئىقتىساد - سودا ھەمكارلىقىنىڭ يەنمۇ راۋاجلىنىشىغا تۈرتكە بولۇشنى مەقسەت قىلىدۇ.

نېمىزۇۋ مۇنداق دېدى: روسىيە زۇڭلىسى چېرنومىلكىن جۇڭگودا زىيارەتتە بولغان مەزگىلدە ئىككى تەرەپ ئېنېرگىيە، قاتناش، سودا قاتارلىق ساھەلەردىكى ھەمكارلىقنى كېڭەيتىش ئۈستىدە يەنمۇ مەسلىھەتلىشىدۇ.

جۇڭگو ئەنگلىيىنىڭ شياڭگاڭدا تۇرۇشلۇق باش كونسۇلى نامزاتىغا قوشۇلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ خەۋىرى. دىپلوماتىيە مىنىستىرلىكىمىزنىڭ بايانىچىسى سۇي تىيەنكەي 19 - ئىيۇن چۈشتىن كېيىن مۇخبىرلارنى كۈتۈۋېلىش يىغىنىدا: جۇڭگو دىپلوماتىيە مىنىستىرلىكىنىڭ كۈالىڭ فۇشاۋنى ئەنگلىيىنىڭ شياڭگاڭ ئالاھىدە مەمۇرىي رايونىدا تۇرۇشلۇق باش كونسۇللۇقىغا تەيىنلىگەنلىكىنى جۇڭگو دىپلوماتىيە مىنىستىرلىكىگە نوتا ئارقىلىق ئۇقتۇردى. «ۋېينا كونسۇل مۇناسىۋىتى ئەھدىنامىسى»ۋە جۇڭگونىڭ ئالاقىدار بەلگىلىمىلىرىگە ئاساسەن، جۇڭگو دىپلوماتىيە مىنىستىرلىكى بۇگۈن ئەنگلىيىنىڭ جۇڭگودا تۇرۇشلۇق باش ئەلچىخانىسىغا كونسۇلخانا تەسىس قىلىشقا قوشۇلۇش كېلىشىمى ھاسىل قىلدى. 1997- يىل 6 - ئاينىڭ 13 - كۈنى ئەنگلىيىنىڭ جۇڭگودا تۇرۇشلۇق باش ئەلچىخانىسى ئەنگلىيىنىڭ ئايال پادىشاھى كۈالىڭ فۇشاۋ ئەپەندىنى ئەنگلىيىنىڭ شياڭگاڭ ئالاھىدە مەمۇرىي رايونىدا تۇرۇشلۇق تۇنجى باش كونسۇللۇقىغا تەيىنلىگەنلىكىنى جۇڭگو دىپلوماتىيە مىنىستىرلىكىگە نوتا ئارقىلىق ئۇقتۇردى. «ۋېينا كونسۇل مۇناسىۋىتى ئەھدىنامىسى»ۋە جۇڭگونىڭ ئالاقىدار بەلگىلىمىلىرىگە ئاساسەن، جۇڭگو دىپلوماتىيە مىنىستىرلىكى بۇگۈن ئەنگلىيىنىڭ جۇڭگودا تۇرۇشلۇق باش ئەلچىخانىسىغا كونسۇلخانا تەسىس قىلىشقا قوشۇلۇش باش كونسۇلى بولۇشقا قوشۇلغانلىقىنى ۋە ئۇنىڭ 1997 - يىل 7- ئاينىڭ 1 - كۈندىن باشلاپ كونسۇل رايونىدا كونسۇل ۋەزىپىسىنى ئۆتىسە بولىدىغانلىقىنى ئۇقتۇردى.

ئۇ مۇنداق دېدى: جۇڭگو دىپلوماتىيە مىنىستىرلىكى كونسۇل مەھكىمىسىنىڭ مەسلىھەتچىسى يى مىڭلاڭ بۇگۈن چۈشتىن كېيىن ئەنگلىيىنىڭ جۇڭگودىكى باش ئەلچىخانىسىنىڭ ئەلچىسى، قوشۇمچە باش كونسۇلى شىنانغا جۇڭگو ھۆكۈمىتىنىڭ كۈالىڭ فۇشاۋ ئەپەندىنىڭ شياڭگاڭ ئالاھىدە مەمۇرىي رايونىدا كونسۇللۇق ۋەزىپىسىنى ئۆتەشكە تەستىقنامە بەرگەنلىكىنى ئېلان قىلىدىغان ھۆججەتنى تاپشۇرۇپ بەردى. ئۇ ئۆز نۆۋىتىدە ئەنگلىيىنىڭ جۇڭگودىكى باش ئەلچىخانىسىغا كونسۇلخانا تەسىس قىلىشقا قوشۇلۇش باش كونسۇلى بولۇشقا قوشۇلغانلىقىنى ۋە ئۇنىڭ 1997 - يىل 7- ئاينىڭ 1 - كۈندىن باشلاپ كونسۇل رايونىدا كونسۇل ۋەزىپىسىنى ئۆتىسە بولىدىغانلىقىنى ئۇقتۇردى.

سەككىز دۆلەت باشلىقلىرى دۇنياۋى مەسىلەرنى بىرلىكتە ھەل قىلىدىغانلىقلىرىنى بىلدۈرۈشتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، دېنۋېر (ئامېرىكا)، 21- ئىيۇن تېلېگراممىسى. دېنۋېر سەككىز دۆلەت باشلىقلىرى يىغىنىغا قاتناشقان ئەللەرنىڭ رەھبەرلىرى مۇشۇ ئاينىڭ 21- كۈنى دۇنياۋى مەسىلىلەرنى ھەل قىلىش ئۈچۈن بىرلىكتە تىرىشىدىغانلىقلىرىنى بىلدۈرۈشتى.

شۇ كۈنى چۈشتىن بۇرۇن ئامېرىكا زۇڭتۇڭى كلىنتون، ئەنگلىيە باش ۋەزىرى بلايىر، فرانسىيە زۇڭتۇڭى شىراك، گېرمانىيە زۇڭلىسى كول، ئىتالىيە زۇڭلىسى پۇرودي، كانادا زۇڭلىسى كىرىتسىئان، يابونىيە باش ۋەزىرى چياۋبىن لۇڭتەيلاك، روسىيە زۇڭتۇڭى يېلتسىن ھەم ياۋروپا ئىتتىپاقىنىڭ ئالاقىدار رەھبەرلىرى دېنۋېر شەھەرلىك ئاممۇي كۈتۈپخانىدا بىر قاتار دۇنياۋى مەسىلىلەر توغرىسىدىكى پوزىتسىيىسىنى شەرھلىدى. ئۇلار دۆلەت ھالقىغان جىنايەت ۋە تېررورلۇققا زەربە بېرىش، يۇقۇملۇق كېسەللىكلەرنىڭ يامراپ كېتىشى ۋە يادرو قوراللىرىنىڭ كېڭىيىپ كېتىشىنىڭ ئالدىنى ئېلىش ھەم ئىنسانىيەت مۇھىتىنى ياخشىلاش قاتارلىق ساھەلەردە ھەمكارلىقنى كۈچەيتىدىغانلىقلىرىنى بىلدۈرۈشتى.

كلىنتون يىغىن باشلانغان چاغدا مۇنداق دېدى: دۇنيا ئىقتىسادىنىڭ تەرەققىياتى ۋە گۈللىنىشى ئۈزگىرىش ۋە خىرىس ئېلىپ كەلدى، ھەرقايسى ئەل ئوتتۇرىسىدىكى ئارىلىق تارايماقتا. «پۇل كرىزىسى، تەشكىللىك جىنايەت ئۆتكۈزۈش ياكى جانغا زامىن بولىدىغان كېسەللىكلەرنىڭ تارقىلىشى قاتارلىقلار بىر دۆلەتكە يۈز بېرسىلا باشقا دۆلەتكە ناھايىتى تېز تارقىلىدۇ. شۇڭا ئۇ مۇنداق دەپ قارىدى:«مۇشۇ خىرىسلارنى بىر دۆلەت ئۆز ئالدىغا كۈتۈۋالالمايدۇ»، ھەرقايسى ئەل ئورتاق تىرىشىشى، ھەمكارلىقنى كۈچەيتىشى كېرەك.

يىغىنغا قاتناشقان رەھبەرلەر يەنە ئافرىقىنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتىغا ياردەم بېرىش مەسىلىسى توغرىسىدىمۇ مۇزاكىرىلەشتى.

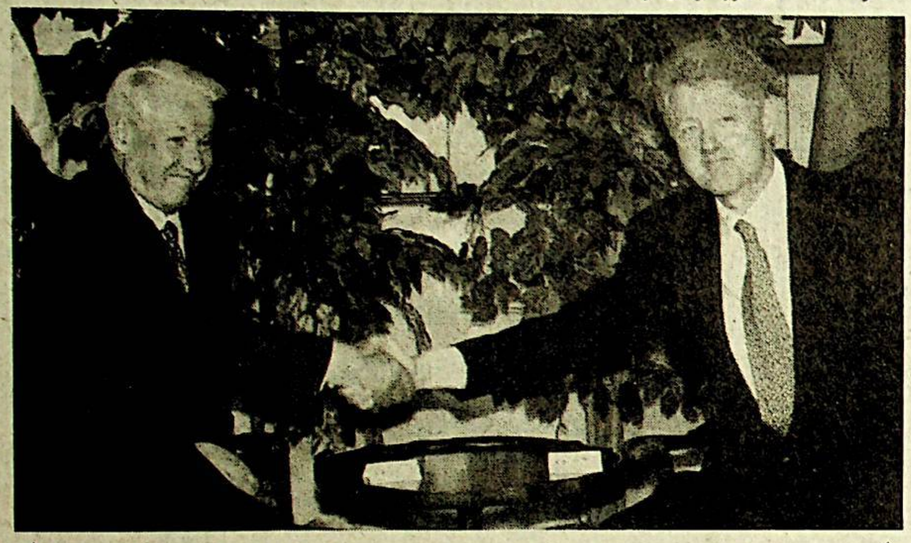

ئامېرىكا زۇڭتۇڭى كلىنتون بىلەن روسىيە زۇڭتۇڭى يېلتسىن مۇشۇ ئاينىڭ 20 - كۈنى ئامېرىكىنىڭ دېنۋېر شەھىردە ئوتكۈزۈلگەن سەككىز دۆلەت باشلىقلىرى يىغىنىغا قاتناشقان پۇرسەتتىن پايدىلىنىپ سۆھبەتلەشتى.
شىنخۇا ئاگېنتلىقى

يەتتە غەرب دۆلىتى باشلىقلىرى ئىقتىسادىي بايانات ئېلان قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، دېنۋېر (ئامېرىكا)، 21-ئىيۇن تېلېگراممىسى. دېنۋېر سەككىز دۆلەت باشلىقلىرى يىغىنغا قاتناشقان يەتتە غەرب دۆلىتى رەھبەرلىرى مۇشۇ ئاينىڭ 21-كۈنى بۇ يەردە ئىقتىسادىي بايانات ئېلان قىلىپ، بارلىق دۆلەتنىڭ ئىقتىسادىنىڭ يەر شارىلىششىنىڭ خىرىسنى كونترولۇپلىش لازىملىقىنى تەكىتلىدى.

«دۇنيا ئىقتىسادى ۋە پۇل مۇئامىلىسىنىڭ خىرىسى ئالدىدا» سەرلەۋھىلىك بۇ بايانىتا مۇنداق دېيىلدى: 21-ئەسىرگە قەدەم قويۇلۇش ئالدىدا كۈنسايۇ كۈچىيىۋاتقان ئىقتىسادنىڭ يەر شارىلىششى دۇنيا ئىقتىسادىنىڭ يۈكسىلىشىدىكى مۇھىم ھەرىكەتلەندۇرگۈچ بولۇپ قالدى. بۇ يۇزلىنىش بارلىق دۆلەتكە تەرەققىيات پۇرسىتى يارىتىپ بەردى، شۇنداقلا دۆلەتلەرگە ئىقتىساد، پۇل مۇئامىلىسى ۋە باشقا جەھەتلەردە خىرىس بولدى.

بايانىتا مۇنداق دەپ قارالدى: غەرب دۆلەتلىرى باشقا دۆلەتلەر بىلەن بىرلىكتە سودا ۋەمەبلەغ بازىرىنى قوپۇپتىشكە، يەر شارى پۇل مۇئامىلىسى بازىرىنىڭ مۇقىملىقىنى ساقلاشقا، شۇنداقلا تەرەققىي قىلىۋاتقان دۆلەتلەرنىڭ يەر شارى ئىقتىسادىنىڭ تەرەققىيات ئىزىغا چۈشۈشىگە تۈرتكە بولۇشى كېرەك.

بايانىتا مۇنۇلار ئالاھىدە تەكىتلەندى: يەر شارى پۇل مۇئامىلىسى بازارلىرىنىڭ مۇقىملىقىغا كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن پۇل مۇئامىلىسى بازىرىغا بولغان نازارەتچىلىك، باشقۇرۇشنى كۈچەيتىش ۋە بۇ ھەقتە قانۇن چىقىرىش كېرەك.

(بېشى 4 بەتتە)

ھۈسەين يۈسۇپ نامزاتلىقىنى تۇڭىتىش

يۇمەن ئاجرانتى- بىر قانچە يىلدىن بۇيان بىزا بويىچە ئىشخانا - سىنېمىلىرى كېسەكتىن دېيىشىدۇ.

ۋاقىت تېز ئۆتۈپ كەتتى، چاربىغ بېزىسى

تەسىس قىلىشى توغرىسىدا پرىنسىپال بەلگىلىمە بار. بۇنىڭغا ئاساسەن، جۇڭگو - ئەنگلىيە ھۆكۈمەتلىرى 1996 - يىل 9 - ئاينىڭ 26 - كۈنى جۇڭگو ھۆكۈمىتى ئەنگلىيەنىڭ شياڭگاڭ ئالاھىدە مەمۇرىي رايونىدا باش ئاساسەن، جۇڭگو دىپلوماتىيە مىنىستىرلىكى بۇگۈن ئەنگلىيەنىڭ جۇڭگودا تۇرۇشلۇق باش ئەلچىخانىسىغا جاۋاب نوتا تاپشۇرۇپ، كۆڭ فۇشۇ ئېيەندىنىڭ شياڭگاڭ ئالاھىدە مەمۇرىي ھۆكۈمىتىنىڭ كۆڭ فۇشۇ ئېيەندىنىڭ شياڭگاڭ ئالاھىدە مەمۇرىي رايونىدا كونسۇللۇق ۋەزىپىسىنى ئۆتەشىگە رۇخسەت قىلىنغان «كونسۇللۇق گۇۋاھنامىسى»نى بەردى.

ھۈسەين يۈسۈپكە «بېزىلىق (بازارلىق) پارتكومنىڭ مۇئاۋىنى شۇجىسى» دەپ نام بېرىلدى

(بېشى 1 - بەتتە)

مۇقىملىقنى ئىلگىرى سۈرۈش، پارتىيە تەشكىلاتلىرىنىڭ ئۇيۇشۇشچانلىقى ۋە جەڭگىۋارلىقىنى ئاشۇرۇش، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىككى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى يۈكسەلدۈرۈشتە ئىنتايىن مۇھىم ئەھمىيەتكە ئىگە. شۇڭا، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم يولداش ھۈسەين يۈسۈپكە «ئاپتونوم رايون بويىچە بېزىلىق (بازارلىق) پارتكومنىڭ مۇئاۋىنى شۇجىسى» دەپ شەرەپلىك نام بېرىشنى، شۇنداقلا ئاپتونوم رايون بويىچە ھەر دەرىجىلىك پارتىيە تەشكىلاتلىرى ۋە پارتىيىلىك كادىرلار ئارىسىدا يولداش ھۈسەين يۈسۈپتىن ئۆگىنىش پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇشنى قارار قىلدى.

يولداش ھۈسەين يۈسۈپتىن ئۆگىنىشتە، ئۇنىڭ پارتىيە ئىشلىرىغا سادىق بولۇپ، خەلقنىڭ چاكىرى بولۇشتەك ئېسىل پەزىلىتىنى ئۆگىنىش لازىم. ئۇ نەچچە ئون يىلدىن بۇيان پارتىيەگە، خەلقە ئىزچىل سادىق بولۇپ، سوتسىيالىزم ئىشلىرىغا تولۇق ئىشەنچ باغلىدى. ئىسلاھات ئېلىپ بېرىلغان، ئىشىك ئېچىۋېتىلگەندىن بۇيان، ئۇ پارتىيىنىڭ ئاساسىي لۇشىيەننى قەتئىي ئىجرا قىلىپ، ئىككى قولدا تۇتۇش، ئىككىلا قول قاتتىق بولۇشتا چىڭ تۇرۇپ، يېزا بويىچە ئىسلاھات، تەرەققىيات ۋە مۇقىملىقنى ئىلگىرى سۈردى. ئۇنىڭدىن ئۆگىنىشتە، ئۇنىڭغا ئوخشاش كومموئنىستلىك غايىگە قەتئىي ئىنتىلىپ، پارتىيە ۋە خەلقنىڭ مەنپەئىتىنى قەتئىي قوغداپ، «خەلقنىڭ ھىمايە قىلىش -قىلماسلىقى»، «خەلقنىڭ قوللاش - قوللىماسلىقى»، «خەلقنىڭ ياقتۇرۇش - ياقتۇرماسلىقى»، «خەلقنىڭ قوشۇلۇش - قوشۇلماسلىقى»نى ھەققىي يوسۇندا ئۆزىنىڭ خىزمەتتىكى ئاساسىي نۇقتىسى ۋە ئومۇمىي مەۋقەسى قىلىش لازىم.

يولداش ھۈسەين يۈسۈپتىن ئۆگىنىشتە، ئۇنىڭ مەيدانى مۇستەھكەم، ئىستىلى توغرا بولۇشتەك ئالىيجاناب پەزىلىتىنى ئۆگىنىش لازىم. ئۇ ۋەتەننى، سوتسىيالىزمنى قىزغىن سۆيۈپ، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى ۋە ئىجتىمائىي مۇقىملىقنى بارلىق كۆچى بىلەن قوغداپ، مىللىي بۆلگۈنچىلىككە ۋە قانۇنسىز دىنىي ھەرىكەتلەرگە قارشى مەردانىلىك بىلەن كۈرەش قىلدى. ئۇنىڭدىن ئۆگىنىشتە، ئۇنىڭغا ئوخشاش ۋەتەنپەرۋەرلىك ۋە مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى ئۇلۇغ بايرىقىنى ئېگىز كۆتۈرۈپ، سىياسىي سەزگۈرلۈك ۋە يەرق ئىتىش ئىقتىدارىنى ئۆستۈرۈپ، خالىس بولۇپ، ھېچ نېمىدىن قورقماي، توغرا كەيپىياتنى ئەۋج ئالدۇرۇپ، ناتوغرا كەيپىياتنى توگىتىپ، مۇقىملىقنى قوغداش لازىم.

يولداش ھۈسەين يۈسۈپتىن ئۆگىنىشتە، ئۇنىڭ جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ كۆرەش قىلىش، قۇرۇق گەپ قىلماسلىق، ئەمەلىي ئۈنۈمگە ئەھمىيەت بېرىشتەك ئەمەلىيەتچىل بولۇش روھى ۋە ئىلمىي پوزىتسىيەسىنى ئۆگىنىش لازىم، ئۇ ئامىنى يېتەكلەپ، ئون يىلنى بىر كۈندەك ئۆتكۈزۈپ، ئامما بىلەن بىرلىكتە ئۆستەلگە چېپىپ، قۇدۇق كولاپ، يول ياساپ، بوز يەر ئېچىپ، جاپاغا چىداپ ئەمەلىي ئىشلەپ، تەبىئەتكە قارشى كۈرەش قىلىپ، يۈرەك قېنى ۋە تەرى بىللەن ئۆزاق يىللاردىن بۇيانقى نامراتلىقنى توگىتىپ، ئۇنىڭ ئورنىغا «ھاللىق سەۋىيەگە يېتىشتە ئۇلگە كۆرسىتىدىغان يېزا»نى بارلىققا كەلتۈردى. ئۇنىڭدىن ئۆگىنىشتە، ئۇنىڭغا ئوخشاش پۈختا بولۇپ، كۆكۈل قويۇپ پۈتۈن ۋۇجۇدى بىلەن ئاتلىنىپ، مەزمۇت قەدەم تاشلاپ، جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ ئىگىلىك يارىتىپ، «خەلقنى بېيىتىش ئۈچۈن»، «قەيەردە ۋەزىپە ئۆتىسە شۇ يەردىكىلەر ئۈچۈن بەخت يارىتىپ بېرىش»نى ئىشقا ئاشۇرۇش كېرەك.

يولداش ھۈسەين يۈسۈپتىن ئۆگىنىشتە، ئۇنىڭ ئىنتىزامدا چىڭ بولۇش، پاك - دىيانەتلىك بولۇش، ئاممىنى ئويلاشتەك ئېسىل ئىستىلىنى ئۆگىنىش لازىم. ئۇ يېزىدا ئىشلىگەن 20 نەچچە يىل داۋامىدا ئىزچىل ئاممىدىن ئايرىلمىدى، جاپادىمۇ، ھالاۋەتتىمۇ دېھقان، چارۋىچىلار بىلەن قەلبداش بولۇپ، ئاممىنىڭ سىردىشى بولدى. يولداش ھۈسەين يۈسۈپتىن ئۆگىنىشتە، ئۇنىڭغا ئوخشاش پارتىيىنىڭ ئېسىل ئەنئەنىسىنى ساقلاپ ۋە جارى قىلدۇرۇپ، پارتىيە ئىنتىزامىغا ئەمۇنلىك بىلەن رىئايە قىلىپ، ناتوغرا ئىستىلالارغا قەتئىي تاقابىل تۇرۇپ، ئامما ئەڭ ئېھتىياجلىق بولغاندا ئوتتۇرىغا چىقىپ، ئاممىنى يېتەكلەپ ئاپەتكە تاقابىل تۇرۇپ، ئاپەتتىن قۇتقۇزۇپ، غەم - ئەندىشىلەرنى توگىتىپ، ئۆزىنىڭ ئەمەلىي ھەرىكىتى ئارقىلىق خەلق ئاممىسىنىڭ ئىشەنچىسى ۋە ھىمايىسىگە ئېرىشىش لازىم.

ھەر دەرىجىلىك پارتىيە تەشكىلاتلىرى يولداش ھۈسەين يۈسۈپتىن ئۆگىنىشنى قانات يايدۇرۇشنىڭ مۇھىم ئەھمىيىتىنى تولۇق تونۇپ، ئۆگىنىش پائالىيىتىنى پارتىيە قۇرۇلۇشى ۋە تۈرلۈك خىزمەتلەرنى يۈكسەلدۈرۈشنىڭ مۇھىم تەدبىرى سۈپىتىدە ئىستايىدىل ياخشى تۇتۇش لازىم. شۇنداقلا پارتىيە ئەزالىرىنىڭ «قوش ئۆگىنىش» پائالىيىتىگە بىرلەشتۈرۈش؛ كۆڭ فەنسېن، ۋۇجىنيېنداىن ئۆگىنىشكە بىرلەشتۈرۈش، «ئۆگىنىشكە، سىياسىيغا ئەھمىيەت بېرىش، توغرا كەيپىياتنى تەكىتلەش»نى مۇھىم مەزمۇن قىلغان پارتىيەئىلىك، پارتىيە ئىستىلى، پارتىيە ئىنتىزامى تەربىيىسىگە بىرلەشتۈرۈش؛ ھازىر چوڭقۇر قانات يايدۇرۇلۇۋاتقان جەمئىيەت ئامانلىقىنى مەركەزلىك ياخشىلاش، زوراۋانلىق- تېررورلۇق جىنايى ھەرىكەتلىرىگە قاتتىق زەربە بېرىشكە بىرلەشتۈرۈش لازىم.

ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر دەرىجىلىك پارتىيە تەشكىلاتلىرى، پارتىيە ئەزالىرى، كادىرلارنى يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇلۇش نەزەرىيىسى بايرىقىنى ئېگىز كۆتۈرۈپ، يولداش جيانگ زېمىن يادرولۇقىدىكى پارتىيە مەركىزىي كومىتېتىنىڭ ئەتراپىغا زىچ ئۈيۈشۈپ، يولداش ھۈسەين يۈسۈپنى ئۆلگە قىلىپ، مەقسەتنى ئەستە چىڭ تۇتۇپ، ئاممىنى ئويلاپ، ھەققىي تۇتۇپ، ئەمەلىي ئىشلەپ، يول ئېچىپ ئىلگىرىلەپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ۶ - بەش يىللىق پىلانىنى ئىشقا ئاشۇرۇش ۋە 2010- يىلغىچە بولغان كەلگۈسى نىشانغا يېتىش ئۈچۈن تىرىشىپ كۆرەش قىلىشقا چاقىرىدۇ.

(بېشى 4 - بەتتە)

ھۈسەين يۈسۈپ نامراتلىقنى توگىتىش ئۈچۈن ئاۋۋال نادانلىقنى توگىتىش لازىملىقىنى چوڭقۇر ئويلىنىدۇ، ماتارىپ مەسلىسى ئۈستىدە توختالسلا ئۇ ھەمىشە «ھەر قانداق ئەھۋالدا ماتارىپنى بوشاشتۇرۇپ قويۇشقا بولمايدۇ، ھەرقانچە كەمبەغەل بولساقمۇ ماتارىپنى تاشلاپ قويۇشقا بولمايدۇ، ھەر قانچە جاپا تارساقمۇ بالىلارنى جاپادا قالدۇرۇشقا بولمايدۇ» دېگەن سۆزلەرنى تەكىتلەيدۇ. ئۇ يېزىلىق پارتكومدىكى بىر بەن ئادەم بىلەن ماتارىپقا ئەھمىيەت بېرىشكە دائىر بىر قاتار تەدبىرلەرنى كېڭىشىپ ھېكىتتى ھەم ئوتتۇرىغا قويدى. ئومۇمەن ئۆزى مەبلەغ چىقىرىپ مەكتەپ سالالايدىغان كەنتلەرنىڭ سىرتقا ئەمگەك كۈچى چىقىرىش ئەزىمىتىنى ئازايتتى ۋە كەچۈرۈم قىلدى، ئولارغا يېزا مەلۇم دەرىجىدە ياردەم بەردى، كوللېكتىپ جۇغلانمىدىن ھەر يىلى ئالىي مەكتەپكە كىرگەن ئوقۇغۇچىغا 500 يۈەن، تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپكە كىرگەن ئوقۇغۇچىغا 400 يۈەن ئوقۇش يارىدەم پۇلى بەردى. ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئائىلىسىدىكى ئوتتۇرا، باشلانغۇچ مەكتەپلەردىكى ئوقۇغۇچىلاردىن ئېلىنىدىغان پارچە - پۇرات ئوقۇش راسخوتىنى كەچۈرۈم قىلدى، مۇشۇ تۈرگىلا يېزا كوللېكتىپى ھەر يىلى 192 مىڭ يۈەن ئاجراتتى. بىر قانچە يىلدىن بۇيان يېزا بويىچە ئىشخانا - سىنىپلىرى كېسەكتىن سېلىنغان سەككىز مەكتەپنىڭ ھەممىسى خىش، ياغاچ قۇرۇلمىلىق قىلىپ سېلىندى، يېزا بويىچە ئوقۇش يېشىدىكى بالىلارنىڭ مەكتەپكە كىرىش نىسبىتى% 100 كە يەتتى. 1994 - يىلى ناھىيىلىك يېزا ئىگىلىك رادىئو مەكتىپى ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلغاندا، باشقا يېزىلاردىن ئەڭ كۆپ بولغاندا بەش ئوقۇغۇچى باردى، چارىباغ يېزىسىدىن بىر قېتىمدىلا 108 ئوقۇغۇچى باردى.

ئاممىنىڭ ئىشتىن سىرتقى مەدەنىيەت تۇرمۇشىنى بېيىتىش ئۈچۈن ھۈسەين يۈسۈپنىڭ تەشەببۇسى ۋە غەمخورلۇقى ئارقىسىدا يېزىدا 16 كىشىلىك سەنئەت ئەترىتى قۇرۇلدى، ئولار ئىشلەپچىقىرىشنىڭ ئالاھىدىلىكىگە بىرلەشتۈرۈپ ئۆزلىرى نومۇر تەييارلاپ ھەر يىلى كەنتلەرگە بېرىپ 50 نەچچە مەيدان ئويۇن قويۇپ، ئاممىنىڭ قارشى ئېلىشىغا ئېرىشتى، دېھقانچىلىقنىڭ بوش ۋاقىتلىرىدا يېزىدا ئوغلاق تارتىش، ئات بەيگىسى، ئارغامچا تارتىش، ۋاسكېتبول مۇسابىقىسى، دېھقانلار رەسساملەر كۆرگەزمىسى قاتارلىق پائالىيەتلەر بىر تۇتاش ئۆتكۈزۈلدى، كەنت ئاھالىسى پەخرلەنگەن ھالدا «بىز چارىباغلىقلار ماددىي جەھەتتىلا ئەمەس، مەنىۋى جەھەتتىمۇ بېيىپ قالدۇق» دېيىشىدۇ.

ۋاقىت تېز ئۆتۈپ كەتتى، چارىباغ يېزىسى قۇرۇلغانلىقىغا ئون يىل بولۇپ قالدى. ھۈسەين يۈسۈپمۇ يېزىلىق پارتكومنىڭ شۇجىسلىق ئورنىدا ئون يىل جاپالىق ئەجىر سىڭدۈردى. ئىلگىرىكى نامرات چارىباغ بۈگۈنكى كۈندە قەشقەر ۋىلايىتى بويىچە ھاللىق سەۋىيەگە يېتىشتىكى يېتەكچى كۈچ بولغان يېزا، ھەر تەرەپلىمە تۈزۈمشتىكى ئىلغار يېزا، ھەر دەرىجىلىك پارتكوم ئەزالىرى ئارىسىدا ھەممىگە ئورنەك بولغان ئەلا كادىر بولۇپ قالدى ھەم كۆپ قېتىم دۆلەت ۋە ئاپتونوم رايونىنىڭ تەقدىرلىشى، مۇكاپاتلىنىشىغا ئېرىشتى، يېزىلىق پارتكوم ئاپتونوم رايون بويىچە ئىلغار ئاساسىي قاتلام پارتىيە تەشكىلاتى بولۇپ باھالاندى؛ ھۈسەين يۈسۈپكىمۇ دۆلەت، ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك «مىللەتلەر ئۆتتىپاقلىقى بويىچە ئىلغار شەخس»؛ مەركىزىي كومىتېت تەشكىلات بۆلۈمى، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم تەرىپىدىن «مۇئاۋىنى خىزمەتچىسى» دېگەنگە ئوخشاش شەرەپلىك ناملار بېرىلدى.

ھۈسەين يۈسۈپ نەتىجە ئالدىدا قانائەتلىنىپ قالمىدى، ئۇ ناھىيىلىك پارتكومغا 2000 - يىلىغچە، يېزا بويىچە ھەر بىر كىشىنىڭ ساپ كىرىمىنى 3000 يۈەندىن؛ يېزا كوللېكتىپىنىڭ يىللىق ساپ كىرىمىنى 1 مىليون يۈەندىن ئاشۇرۇمەن، باي، مەدەنىيەتلىك، ھاللىق سەۋىيەگە يەتكەن يېزىنى يېڭى ئەسىرگە باشلاپ كىرىمەن، دەپ ۋەدە بەردى.

(بېشى 1 - بەتتە)

ئويلىماي، پارتىيە ۋە خەلقنىڭ مەنپەئىتىنى ھەممىدىن ئەلا بىلىپ، پارتىيە ئۈچۈن شان - شەرەپ كەلتۈردى؛ ئامما ئۈچۈن ياخشى ئىش قىلىپ بەردى؛ مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى ۋە ئىجتىمائىي مۇقىملىقنى قەتئىي قوغدىدى. دەۋرىمىز خۇددى ھۈسەين يۈسۈپكە ئوخشاش پارتىيە ۋە خەلقە ھەققىي مۇھەببەت باغلىغان كىشىلەرگە موھتاج، ئىسلاھات مىڭلىغان، ئونمىڭلىغان ھۈسەين يۈسۈپتەك ئىشنى بېشىدىن باشلاپ تۇتىدىغان ئەمەلىي ئىشلىگۈچىلەرنى چاقىرماقتا.

خەلق ئاممىسىنىڭ چىن كۆڭلىدىن بىر كادىرنى مەدھىيىلىشى ئۇنچىۋالا ئاسان ئەمەس. ئامما كادىرغا قاراشتا ئۇنىڭ گەپنى قىلالايدىغان- قىلالمايدىغانلىقىغا ئەمەس، ئۇنىڭ ئاممىنى تىرىشىپ ئىشلەپ بېيىشقا يېتەكلىگەن - يېتەكلىمىگەنلىكىگە، ئۇلارنىڭ خاتىرجەملىكىگە كاپالەتلىك قىلغان - قىلالمىغانلىقىغا قارايدۇ. ھازىر بىر قىسىم ئاساسىي قاتلام كادىرلىرى ھەم مەركەزنىڭ فاڭجېن، سىياسەتلىرىنى ۋە يۇقىرىنىڭ يولبورۇقلىرىنىڭ روھىنى ئىستايىدىل ئۆگەنمەي، ئۆزلەشتۈرمەي ھەم ئۆز يېرىنىڭ ئەمەلىي ئەھۋالىنى چوڭقۇر ئېنىقلىمەي مودا قوغلىشىپ، پىشانىسىگە ئۇرۇپلا قارىغۇلارچە مەسلىھەت كۆرسىتىۋاتىدۇ، قالايمىقان شوئارلارنى ئوتتۇرىغا قويۇۋاتىدۇ؛ باشقا جايلارنىڭ ئۇسۇللىرىنى زورمۇ زور كۆچۈرۈپ كېلىپ ۋە تەتبىقلاپ، تەرەققىيات تەسەۋۋۇرى ياكى رەھبەرلىك ئۇسۇلى جەھەتتە «يېڭىلىق»، «ئاجايىپلىق»، ئۇستىدە ئىزدىنىۋاتىدۇ. كىشىلەر بۇنداق كادىرلارنى «ئەھۋالنى ئېنىق بىلمەيدىغان ئىرادىسى چوڭلار، كۆڭلىدە سان يوق پەم - پاراسىتى كۆپ كىشىلەر» دەپ ئاتايدۇ. يەنە بىر قىسىم پارتىيىلىك كادىرلار بازار ئىگىلىكى دولقۇنىدا، ھەر خىل ئازدۇرۇشلار ئالدىدا ئۆزىنىڭ خەلقنىڭ چاكىرى ئىكەنلىكىنى ئۇنتۇپ، كومپارتىيە ئەزاسىلىق خسلىتىنى يوقىتىپ، كىشىلەر قەلبىدە غەلىك پەيدا قىلدى. بۇنداق كادىرلار ئۆزىنى يولداش ھۈسەين يۈسۈپكە سېلىشتۇرۇپ ئۆزلىرى ئۈستىدە چوڭقۇر ئويلىنىپ كۆرۈشى كېرەك. بىزنىڭ ھەربىر كادىرىمىز، پارتىيە ئەزالىرىمىز خۇددى ھۈسەين يۈسۈپكە ئوخشاش پارتىيىنىڭ مەقسىتىنى ئېسىدە چىڭ تۇتۇپ، ھەقىقەتنى ئەمەلىيەتتىن ئىزدەش پرىنسىپىدا چىڭ تۇرۇپ، ئەمەلىي ياخشى ئىشنى كۆپەيتىپ قىلىپ، جاپانى خۇشاللىق دەپ بىلىشى، ھەرقانداق ئىشنى ئېھتىياتچانلىق بىلەن ۋايىغا يەتكۈزۈپ قىلىشى كېرەك؛ خۇددى ھۈسەين يۈسۈپكە ئوخشا ئون- تىنسىز تۆھپە قوشۇپ، پۈقرالارنى بېيىتىش ئۈچۈن يۈرەك قېنىنى سەرپ قىلىپ، بىر كومموئنىستنىڭ خسلىتى ۋە پەزىلىتىنى ئەمەلىي ھەرىكىتى بىلەن ناماياں قىلىشى، جان - دىلى بىلەن خەلق ئۈچۈن خىزمەت قىلىشتەك تارىخىي ئوبرازىنى مەڭگۈ ئۇرچاچقۇزۇشى لازىم.

ئادرېس: ئۈرۈمچى شەھىرى، ياڭزىجيانگ كوچىسى 1 - نومۇر. تېلېفون باش ئاپپاراتى: 5818200، ئېلان بۆلۈمى: 5850783، تارقىتىش بۆلۈمى: 4859769، تېلېگراف نومۇرى: 5028، پوچتا نومۇرى: 830051، گېزىتنىڭ ئايلىق باھاسى: 7 يۈەن 50 پۇل، پارچە باھاسى: 25 پۇل (گېزىتنىڭ تىزىملاش نومۇرى:102)

شىنجاڭ گېزىتى

新疆日报（维吾尔文）

（بۇ سان ئالته بەت）

1997 - يىل
ئىيۇن
24
سەيشەنبە

CN 65——0002 / Z مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۇتاش نومۇرى:

«شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى(ۋاكالەت نومۇرى: 1ـ57)

شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتۇرۇلۇشىغا قانچە كۈن قالدى؟

7 كۈن

مۇھىم خەۋەرلەر

ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتى ئاخبارات ئېلان قىلىش يىغىنى ئاچتى

ئاپتونوم رايونىمىزدا دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ سېلىقىنى يېنىكلىتىش ئەھۋالى تەكشۈرۈلدۈ

ئۆز مۇخبىرىمىز **مېھرىئاي ياقۇپ** خەۋىر قىلدۇ: ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتى 6 - ئاينىڭ 18 - كۈنى چۈشتىن بۇرۇن ئاخبارات ئېلان قىلىش يىغىنى ئېچىپ، ئاپتونوم رايونىمىزدا دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ سېلىقىنى يېنىكلىتىش ئەھۋالى تەكشۈرۈلدىغانلىقىنى ئېلان قىلدى.

ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ باش كاتىپى مۇھەممەت ئىسمائىل ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتى مۇدىرلار يىغىنىنىڭ ھاۋالىسى بويىچە بۇ قېتىمقى تەكشۈرۈش خىزمىتىنىڭ ئومۇمىي ئەھۋالىدىن مەلۇمات بەردى. ئۇ مۇنداق دېدى: ئاپتونوم رايونلۇق 8 - نۆۋەتلىك خەلق قۇرۇلتىيىنىڭ 5- يىغىنىدا تەستىقلانغان ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ خىزمەت دوكلاتىدا دائىمىي كومىتېتىنىڭ بۇ يىللىق خىزمەتلىرى ئىچىدە دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ سېلىقىنى يېنىكلىتىش خىزمىتىنى نازارەت قىلىشنى مۇھىم نۇقتىلىرىنىڭ بىرى قىلىپ تۇتتۇرىغا قويۇلغانىدى. ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتى مۇشۇنىڭغا ئاساسەن، پارتىيە ۋە ھۆكۈمەتنىڭ دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ سېلىقىنى يېنىكلىتىش توغرىسىدىكى بىر قاتار قانۇنى» قاتارلىق قانۇن- نىزاملارنى يېتەكچى قىلغان ھالدا دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ سېلىقىنى يېنىكلىتىش ئەھۋالىنى ئومۇمىيۈزلۈك تەكشۈرۈشنى تۇرۇنلاشتۇردى. بۇ قېتىمقى تەكشۈرۈشتە ئومۇمىيۈزلۈك تەكشۈرۈش بىلەن نۇقتىلىق تەكشۈرۈش بىرلەشتۈرۈلدۇ. بۇ مۇناسىۋەت بىلەن ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىدا ئۇچ تەكشۈرۈش گۇرۇپپىسى قۇرۇلدى. بۇگۈرۇپپىلار ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ مۇدىر، مۇئاۋىن مۇدىرلىرىنىڭ يېتەكلىشىدە بىر قىسىم دائىمىي كومىتېت ئەزالىرى، خەلق قۇرۇلتىيى ۋەكىللىرى ھەم خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتى بەنگۈگىنگى، تەكشۈرۈش، تەنقىق قىلىش ئىشخانىسى، يېزا ئىقتىسادى كومىتېتى ۋە خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ مۇناسىۋەتلىك تارماقلىرىدىن ئاجرىتىلغان تايانچ خادىملاردىن تەشكىللەندى. ئۇلار بىر قىسىم جايلارنى نۇقتىلىق تەكشۈرىدۇ. بۇ قېتىمقى تەكشۈرۈش 6 - ئاينىڭ ئونتۇرىلىرىدىن 8 - ئاينىڭ ئونتۇرىلىرىغىچە ئېلىپ بېرىلىدۇ.

«خەلق ئارمىيىسى» گېزىتى مۇخبىرى **ئېلى تۇراق** خەۋىر قىلدۇ: شىنجاڭ ھەربىي رايونى ئارقا سەپ بۆسى يېقىندا ئارمىيىمىز قۇرۇلغانلىقىنىڭ 70 يىللىقىنى خاتىرىلەش يۈزىسىدىن ھۆسن خەت، رەسىم كۆرگەزمىسى ئۆتكۈزدى.

كۆرگەزمىگە ھەربىي رايون ئارقا سەپ ئورگىنى ۋە ئارقا سەپ قىسىملىرىدىكى پىشقەدەم، ئونتۇرا ياش ۋە ياش رەسسام، خەتتاتلارنىڭ 100 پارچىدىن ئارتۇق ئەسىرى قويۇلغان بولۇپ، كومىتېتى مۇدىرلار يىغىنىنىڭ ھاۋالىسى بويىچە بۇ قېتىمقى تەكشۈرۈش خىزمىتىنىڭ ئومۇمىي ئەھۋالىدىن مەلۇمات بەردى. ئۇ مۇنداق دېدى: ئاپتونوم رايونلۇق 8 - نۆۋەتلىك خەلق قۇرۇلتىيىنىڭ 5- يىغىنىدا تەستىقلانغان ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ خىزمەت دوكلاتىدا دائىمىي كومىتېتىنىڭ بۇ يىللىق خىزمەتلىرى ئىچىدە دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ سېلىقىنى يېنىكلىتىش خىزمىتىنى نازارەت قىلىشنى مۇھىم نۇقتىلىرىنىڭ بىرى قىلىپ تۇتتۇرىغا قويۇلغانىدى. ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتى مۇشۇنىڭغا ئاساسەن، پارتىيە ۋە ھۆكۈمەتنىڭ دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ سېلىقىنى يېنىكلىتىش توغرىسىدىكى بىر قاتار قانۇنى» قاتارلىق قانۇن- نىزاملارنى يېتەكچى قىلغان ھالدا دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ سېلىقىنى يېنىكلىتىش ئەھۋالىنى ئومۇمىيۈزلۈك تەكشۈرۈشنى تۇرۇنلاشتۇردى. بۇ قېتىمقى تەكشۈرۈشتە ئومۇمىيۈزلۈك تەكشۈرۈش بىلەن نۇقتىلىق تەكشۈرۈش بىرلەشتۈرۈلدۇ. بۇ مۇناسىۋەت بىلەن ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىدا ئۇچ تەكشۈرۈش گۇرۇپپىسى قۇرۇلدى. بۇگۈرۇپپىلار ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ مۇدىر، مۇئاۋىن مۇدىرلىرىنىڭ يېتەكلىشىدە بىر قىسىم دائىمىي كومىتېت ئەزالىرى، خەلق قۇرۇلتىيى ۋەكىللىرى ھەم خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتى بەنگۈگىنگى، تەكشۈرۈش، تەنقىق قىلىش ئىشخانىسى، يېزا ئىقتىسادى كومىتېتى ۋە خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ مۇناسىۋەتلىك تارماقلىرىدىن ئاجرىتىلغان تايانچ خادىملاردىن تەشكىللەندى. ئۇلار بىر قىسىم جايلارنى نۇقتىلىق تەكشۈرىدۇ. بۇ قېتىمقى تەكشۈرۈش 6 - ئاينىڭ ئونتۇرىلىرىدىن 8 - ئاينىڭ ئونتۇرىلىرىغىچە ئېلىپ بېرىلىدۇ.

شىنجاڭ ھەربىي رايونى ئارقا سەپ بۆسى ئارمىيىمىز قۇرۇلغانلىقىنىڭ 70 يىللىقىنى خاتىرىلەش يۈزىسىدىن ھۆسن خەت، رەسىم كۆرگەزمىسى ئۆتكۈزدى

ئۇلاردا چېگرا رايوننىڭ گۈزەل مەنزىرىسى، چېگرا رايون خەلقىنىڭ ئۆرپ-ئادەتلىرى، ھەربىي-خەلقنىڭ ئىنتىپاقلىقى، قىسىملارنىڭ چېگرا رايون خەلقىنىڭ بەخت-سائادىتى، پارلاق كېلەچىكى ئوچۇن قان-تەر تۆكۈپ، قۇربان بېرىشتىن قورقماي، زور تۆھپە يارانقانلىقى، جەڭگىۋار گازارما ھاياتى مەزمۇنلۇق، رەڭگارەڭ بەدىئىي شەكىلدە تەسۋىرلەنگەن بولۇپ، ئېكسكۇرسىيىچىلەرنى جەلپ قىلدى.

ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتى ئاخبارات ئېلان قىلىش يىغىنى ئاچتى

ئاپتونوم رايونىمىزدا دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ سېلىقىنى يېنىكلىتىش ئەھۋالى تەكشۈرۈلدۈ

ئۆز مۇخبىرىمىز **مېھرىئاي ياقۇپ** خەۋىر قىلدۇ: ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتى 6 - ئاينىڭ 18 - كۈنى چۈشتىن بۇرۇن ئاخبارات ئېلان قىلىش يىغىنى ئېچىپ، ئاپتونوم رايونىمىزدا دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ سېلىقىنى يېنىكلىتىش ئەھۋالى تەكشۈرۈلدىغانلىقىنى ئېلان قىلدى.

ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ باش كاتىپى مۇھەممەت ئىسمائىل ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتى مۇدىرلار يىغىنىنىڭ ھاۋالىسى بويىچە بۇ قېتىمقى تەكشۈرۈش خىزمىتىنىڭ ئومۇمىي ئەھۋالىدىن مەلۇمات بەردى. ئۇ مۇنداق دېدى: ئاپتونوم رايونلۇق 8 - نۆۋەتلىك خەلق قۇرۇلتىيىنىڭ 5- يىغىنىدا تەستىقلانغان ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ خىزمەت دوكلاتىدا دائىمىي كومىتېتىنىڭ بۇ يىللىق خىزمەتلىرى ئىچىدە دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ سېلىقىنى يېنىكلىتىش خىزمىتىنى نازارەت قىلىشنى مۇھىم نۇقتىلىرىنىڭ بىرى قىلىپ تۇتتۇرىغا قويۇلغانىدى. ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتى مۇشۇنىڭغا ئاساسەن، پارتىيە ۋە ھۆكۈمەتنىڭ دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ سېلىقىنى يېنىكلىتىش توغرىسىدىكى بىر قاتار قانۇنى» قاتارلىق قانۇن- نىزاملارنى يېتەكچى قىلغان ھالدا دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ سېلىقىنى يېنىكلىتىش ئەھۋالىنى ئومۇمىيۈزلۈك تەكشۈرۈشنى تۇرۇنلاشتۇردى. بۇ قېتىمقى تەكشۈرۈشتە ئومۇمىيۈزلۈك تەكشۈرۈش بىلەن نۇقتىلىق تەكشۈرۈش بىرلەشتۈرۈلدۇ. بۇ مۇناسىۋەت بىلەن ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىدا ئۇچ تەكشۈرۈش گۇرۇپپىسى قۇرۇلدى. بۇگۈرۇپپىلار ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ مۇدىر، مۇئاۋىن مۇدىرلىرىنىڭ يېتەكلىشىدە بىر قىسىم دائىمىي كومىتېت ئەزالىرى، خەلق قۇرۇلتىيى ۋەكىللىرى ھەم خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتى بەنگۈگىنگى، تەكشۈرۈش، تەنقىق قىلىش ئىشخانىسى، يېزا ئىقتىسادى كومىتېتى ۋە خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ مۇناسىۋەتلىك تارماقلىرىدىن ئاجرىتىلغان تايانچ خادىملاردىن تەشكىللەندى. ئۇلار بىر قىسىم جايلارنى نۇقتىلىق تەكشۈرىدۇ. بۇ قېتىمقى تەكشۈرۈش 6 - ئاينىڭ ئونتۇرىلىرىدىن 8 - ئاينىڭ ئونتۇرىلىرىغىچە ئېلىپ بېرىلىدۇ.

قاتمۇقات بېسىملار ئالدىدا تەۋرەنمەي، سادىقلىق بىلەن پارتىيىگە ئەگىشىپ ماڭغانلىقتىن

تۇرسۇنئاخۇن مەمەت شەرەپ بىلەن پارتىيىگە كىردى

ئۆتكىيارىي مۇخبىرىمىز **يەن ژۇبىشن**، ئۆز مۇخبىرىمىز **كالك ۋېنخۇا** خەۋىر قىلدۇ: ئۇزاق ۋاقىت ۋە قاتمۇقات بېسىملارنىڭ سىنىقىدىن ئۆتكەندىن كېيىن، 57 ياشلىق تۇرسۇنئاخۇن مەمەت ئاخىرى ئارزۇسىغا يەتتى. پارتىيىگە كىرىشكە 15 پارچە ئىلتىماس يازغان بۇ دېھقان 6 - ئاينىڭ 23 - كۈنى جۇڭگو كومۇنىستىك پارتىيەسىنىڭ كاندىدات ئەزالىقىغا تەستىقلاندى.

تۇرسۇنئاخۇن مەمەت چىرا ناھىيە گۈلاخما يېزا قوشئېقىل كەنتىدىكى ئاددىي دېھقان، ئايالى بۇرۇنلا ۋاپات بولغان بولۇپ، ئۈچ بالىسى بىلەن قالغانىدى، ئائىلىسى شۇ جايدىكى داڭلىق نامرات ئائىلە ئىدى، تۇرسۇنئاخۇن مەمەتنىڭ ئائىلىسى يېقىنقى بىر قانچە يىلدىن بۇيان پارتىيىنىڭ خەلقنى بېيىتىش سىياسىتىگە ۋە ئۆزىنىڭ ھالال ئەمگىكىگە تايىنىپ نامراتلىقتىن قۇتۇلۇپ بېيىدى، بۇلتۇر ئۇنىڭ ئائىلىسىدىكىلەرنىڭ ئوتتۇرىچە كىرىمى 1437 يۈەنگە يېتىپ، يېڭى ئۆي سالدى، تۇرسۇنئاخۇن مەمەت بېيىغاندىن كېيىن چىن كۆڭلىدىن پارتىيىگە، سوتسىيالىزمغا رەھمەت ئېيتتى. تۇرسۇنئاخۇن مەمەتنىڭ جۇڭگو كومۇنىستىك پارتىيىسىگە كىرىش ئارزۇسى بار ئىدى. ئۇ 1968 - يىلىدىن باشلاپ بۇلتۇرغىچە كەنت پارتىيە ياچېيكىسىغا 10 پارچە پارتىيىگە كىرىش ئىلتىماسى سۇندى. لېكىن قانۇنسىز دىنىي ھەرىكەتلەر تەسىرى تۆپەيلىدىن، تۇرسۇنئاخۇن مەمەتنىڭ پارتىيىگە كىرىش تەلىپى ئۇزاق مەزگىل تاشلاپ قويۇلدى.

تۇرسۇنئاخۇن مەمەت - قانۇنسىز دىنىي كۆچىلەرگە قارشى قەتئىي كۆرەش قىلغۇچى باتۇر. ئۇ ئۆز ئائىلىسىدىكىلەرگە قانۇن - ئىنتىزامغا رىئايە قىلىش، مەڭگۈ پارتىيىنىڭ سۆزىنى ئاڭلاش، پارتىيىگە ئەگىشىپ ھېڭىش تۇغرىسىدا تەربىيە بېرىپ كەلدى. تەشكىل تەكشۈرگۈنىدە، تۇرسۇنئاخۇن مەمەتنىڭ ئائىلىسىدىكىلەر ۋە ئۇرۇق - تۇققانلىرىدىن بىرەرسىمۇ قانۇنسىز دىنىي ھەرىكەتلەرگە قاتناشمىغان. ئۇ مۇقىملىقتا بۇزغۇنچىلىق قىلمىدىغان، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىغا بۇزغۇنچىلىق قىلمىدىغان ئىشلار ۋە قانۇنسىز دىنىي ھەرىكەتلەر، پارتىيىگە، سوتسىيالىزمغا قارشى بۆلگۈنچىلىك ھەرىكىتى قاتارلىق ئەھۋاللارنى ۋاقتىدا پېزىلىق پارتكوم، كەنت پارتىيە ياچېيكىسى، ساقچىخانىغا ئائىلە ئىدى، تۇرسۇنئاخۇن مەمەتنىڭ ئائىلىسى يېقىنقى بىر قانچە يىلدىن بۇيان پارتىيىنىڭ خەلقنى بېيىتىش سىياسىتىگە ۋە ئۆزىنىڭ ھالال ئەمگىكىگە تايىنىپ نامراتلىقتىن قۇتۇلۇپ بېيىدى، بۇلتۇر ئۇنىڭ ئائىلىسىدىكىلەرنىڭ ئوتتۇرىچە كىرىمى 1437 يۈەنگە يېتىپ، يېڭى ئۆي سالدى، تۇرسۇنئاخۇن مەمەت بېيىغاندىن كېيىن چىن كۆڭلىدىن پارتىيىگە، سوتسىيالىزمغا رەھمەت ئېيتتى. تۇرسۇنئاخۇن مەمەتنىڭ جۇڭگو كومۇنىستىك پارتىيىسىگە كىرىش ئارزۇسى بار ئىدى. ئۇ 1968 - يىلىدىن باشلاپ بۇلتۇرغىچە كەنت پارتىيە ياچېيكىسىغا 10 پارچە پارتىيىگە كىرىش ئىلتىماسى سۇندى. لېكىن قانۇنسىز دىنىي ھەرىكەتلەر تەسىرى تۆپەيلىدىن، تۇرسۇنئاخۇن مەمەتنىڭ پارتىيىگە كىرىش تەلىپى ئۇزاق مەزگىل تاشلاپ قويۇلدى.

تۇرسۇنئاخۇن مەمەت - قانۇنسىز دىنىي كۆچىلەرگە قارشى قەتئىي كۆرەش قىلغۇچى باتۇر. ئۇ ئۆز ئائىلىسىدىكىلەرگە قانۇن - ئىنتىزامغا رىئايە قىلىش، مەڭگۈ پارتىيىنىڭ سۆزىنى ئاڭلاش، پارتىيىگە ئەگىشىپ ھېڭىش تۇغرىسىدا تەربىيە بېرىپ كەلدى. تەشكىل تەكشۈرگۈنىدە، تۇرسۇنئاخۇن مەمەتنىڭ ئائىلىسىدىكىلەر ۋە ئۇرۇق - تۇققانلىرىدىن بىرەرسىمۇ قانۇنسىز دىنىي ھەرىكەتلەرگە قاتناشمىغان. ئۇ مۇقىملىقتا بۇزغۇنچىلىق قىلمىدىغان، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىغا بۇزغۇنچىلىق قىلمىدىغان ئىشلار ۋە قانۇنسىز دىنىي ھەرىكەتلەر، پارتىيىگە، سوتسىيالىزمغا قارشى بۆلگۈنچىلىك ھەرىكىتى قاتارلىق ئەھۋاللارنى ۋاقتىدا پېزىلىق پارتكوم، كەنت پارتىيە ياچېيكىسى، ساقچىخانىغا دوكلات قىلغان. 1996 - يىلى 10 - ئايدا كەنت پارتىيە ياچېيكىسى مەركەز ۋە ئاپتونوم رايونىنىڭ شىنجاڭنىڭ مۇقىملىقىنى قوغداش تۇغرىسىدىكى يولبورۇقىنى يەتكۈزگەندىن كېيىن، تۇرسۇنئاخۇن مەمەت ئىنتايىن ھاياجانلىنىپ، پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى ۋە ئاپتونوم رايونىمىز دانا تەدبىرىنى قەتئىي ھىمايە قىلمىدىغانلىقىنى دەرھال بىلدۈرگەن، شۇنداقلا مىللىي بۆلگۈنچىلەر ۋە زوراۋان، تېررورچى جىنايەتچىلەر، دىنىي ئەسەبىي كۈچلەر باشلىقلىرىنى غەزەپ بىلەن ئەيىبلىگەن. شۇڭا بەزى يامان كىشىلەر ئۇنى ئىنتايىن ئۆچ كۆرگەن. ئۇ كۆپ قېتىم تىل - ھاقارەتكە، تەھدىتكە ئۇچرىغان ھەتتا تاياق يېگەن. شۇنداقتىمۇ تۇرسۇنئاخۇن مەمەت توغرا كەيپىياتتا بولۇپ، قىلچىمۇ ئارسالدى بولمىغان.

(ئاخىرى 4 - بەتتە)

ئاددىي دېھقاننىڭ سادىقىتى

گېزىتىمىز ئوبزورچىسى

بۇ خەۋەرنى ئوقۇغان كىشىدە بىر خىل ھۆرمەت تۇيغۇسى پەيدا بولىدۇ. 57 ياشقا كىرگەن ئاددىي دېھقاننىڭ پارتىيىگە كىرىشكە بىرقانچە ئون يىل ئىنتىلگەنلىكى، ھەر خىل زەربە، قورقۇتۇشلاردىن قورقماس روھى ۋە پەزىلىتى قەدىرلىك ئىش. ئۇ بۇرۇن پارتىيە ئەزاسى بولىسىمۇ لېكىن ئۇ ئۆز ھەرىكىتىدە پارتىيە ئەزالىرىنىڭ نامايان قىلغان.

تۇرسۇنئاخۇن مەمەت كونا جەمئىيەتتىن كەلگەن بولۇپ، ئۇنىڭ پارتىيىگە بولغان تونۇشى ۋە مۇھەببىتى ھازىرقىنى بۇرۇنقىغا سېلىشتۇرۇش ئارقىلىق بارلىققا كەلگەن. سىياسىي جەھەتتە خوجايىن بولۇش، ئىقتىسادىي جەھەتتە نامراتلىقتىن قۇتۇلۇپ بېيىش ئارقىسىدا ئۇ پارتىيىنى، پارتىيىنىڭ ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش سىياسىتىنى چىن كۆڭلىدىن ھىمايە قىلمىدىغان بولغان، شۇنداقلا ئۇنىڭ پارتىيىگە كىرىش ئارزۇسى پەيدا بولۇپ، كەينى - كەينىدىن پارتىيە تەشكىلاتىغا ئىلتىماس سۇنىدا پارتىيىگە كىرىش ئارزۇسى پەيدا بولۇپ، كەينى - كەينىدىن پارتىيە تەشكىلاتىغا ئىلتىماس

ئۇلارغا ياخشى ئەخلاق، ياخشى ئادەت، ياخشى ئىش ئۇسۇلى ئۆگىتىش كېرەك. ئۇلارنى ئۆز ۋاقتىدا ياخشى تەربىيلەش كېرەك. ئۇلارنى ياخشى تەربىيلەش ئۈچۈن ئەڭ ئاۋال ئۆزىمىز ياخشى بولۇشىمىز كېرەك. ئۆزىمىز ياخشى بولمىساق، ئۇلارنى ياخشى تەربىيلەش ھەققىدە گەپ قىلىشنىڭ ھاجىتى يوق. ئۇلارنى ياخشى تەربىيلەش ئۈچۈن ئەڭ ئاۋال ئۆزىمىز ياخشى ئۆگىنىشىمىز كېرەك. ئۆزىمىز ياخشى ئۆگەنمىسەك

پىچان ناھىيىسى دېھقانلارنى قوغۇنچىلىقتا پەن - تېخنىكىغا تايىنىشقا يېتەكلەپ، ياخشى ئىقتىسادىي ئۈنۈمگە ئېرىشتى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز كېرەم نىياز خەۋىر قىلىدۇ: پىچان ناھىيىسى ھەر مىللەت قوغۇنچى دېھقانلارنى پەن-تېخنىكىغا تايىنىپ، قوش قەۋەتلىك سۇلياۋ پىپىپ قوغۇن تېرىش تېخنىكىسىنى ئومۇملاشتۇرۇش ئارقىلىق يېزىسىدا تۈنجى قېتىم 52 مو يەرگە قوش قەۋەتلىك سۇلياۋ پىپىپ قوغۇن تېرىش تېخنىكىسىنى نۇقتىدا سىناق قىلدى. بۇ چاغدا بۇ تەجرىبە ئېتىزلىرىنى كۆرگەن دېھقانلار بۇ سىناقنىڭ قوغۇنچىلىقتا ياخشى ئۈنۈم بېرىشىدىن گۇمانلانغاندى. بىر نەچچە ئايدىن كېيىنلا، قوش قەۋەتلىك سۇلياۋ پىپىپ قوغۇن تېرىغاندا قوغۇننىڭ پىلىكىنى زىيانداش ھاشاراتلاردىن مۇداپىئە قىلغىلى، قوغۇننىڭ تەمىنى ياخشىلىغىلى، ھوسۇلىنى ئاشۇرغىلى، پىششىنى 15 كۈندىن 20 كۈنگىچە ئالدىغا سۈرگىلى بولىدىغانلىقى ئىسپاتلاندى. دېھقانلار ئەمەلىيەتنى كۆرۈپ قايىل بولدى. شۇنىڭدىن ئېتىبارەن قوش قەۋەتلىك سۇلياۋ پىپىپ قوغۇن تېرىش تېز ئومۇملىشىپ كۆلەم جەھەتتە قوغۇنچىلىقتىن بولغان كىرىم ھەر يىلى ئېشىپ بارىدى. بۇ تەجرىبە مۇۋەپپەقىيەتلىك بولغانلىقىدىن كېيىن پىچان ناھىيىسى بۇ تېخنىكىنى سۇيى سۈزۈك، ئېتىزلىقى تەكشى، ئۇسۇلى توغرا، ئۇرۇقى ياخشى، ئۇرۇقلۇق ۋاقتىدا تېرىلغان، ئۇرۇقلۇق مىقدارى ئاز بولغان، ئۇرۇقلۇق ئۇرۇقى ئالماشتۇرۇل

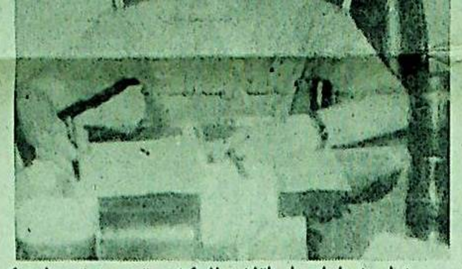

ئىمتىهان نازارەت ئىشەغانىسىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى رۇقىيە قېيۇم پرىنسىپتا چىك تۇرۇپ، كەسىپ ئەخلاقىغا ئاغدىلىق رىئايە قىلىپ، قىممىتى 5000 يۇەندىن ئاشىدىغان پارىنى رەت قىلىپ، مۇناسىۋەتلىك تارماقلارنىڭ كۆپ قېتىم تەقدىرلىشىگە ئېرىشتى.

سۈرەتتە: رۇقىيە قېيۇم ئىمتىهان قەغەزلىرىنى تەكشۈرمەكتە.

ئىمىنجان نىياز فوتوسى

قىلدى، 43 قېتىم رادىئودا تەشۋىق قىلىش، «15- مارت» خەلقئارا ئىستېمالچىلارنىڭ قانۇنىي ھوقۇق - مەنپەئىتىنى قوغداش كۈنى پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇش ئارقىلىق ئىستېمال چىلارنى 100 مىڭ ئادەم (قېتىم) ئۆزىنىڭ قانۇنىي ھوقۇق - مەنپەئىتىنى قوغداش بىلىملىرىگە ئىگە قىلدى. ئۇش بېجىرىش تۈزۈملىرىنى ئاشكارىلاپ تۇرلۇك يوچۇقلارنى ئېنىپ كەسىپتىكى ناتوغرا ئىستىللارنى بىخ ھالىتىدە ئۇنۇملۇك چەكلىدى. بازارلارنى دائىم

خىمىيىۋى ئوغۇتنى قىممەت سېتىپ 31 مىڭ 752 يۈەن قانۇنسىز پايدىغا ئېرىشكۈچىلىك مەسلىسىنى ئۆز ۋاقتىدا تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلىپ، بۇ پۇلنى دېھقانلارنىڭ قولىغا قايتۇرۇپ بەردى. 28 كۆل مۇزى مۇزخانىسىنى تەكشۈرۈپ تېپىپ پاچاقلىدى، 540 لايىقەتسىز ئوراش - قاچىلاش، بولاق ياكى يەشكىنى مۇسادىرە قىلدى، قانۇنغا خىلاپ دېلودىن 16 نى بىر تەرەپ قىلىپ، ئىستېمالچىلارنى 55 مىڭ يۈەنلىك ئىقتىسادىي زىيانىدىن ساقلاپ قالدى.

جاڭگلىلەشكى يېزىسىدا كەنت كوللېكتىپ ئىقتىسادىغا بولغان نازارەتچىلىك كۈچەيتىلمەكتە

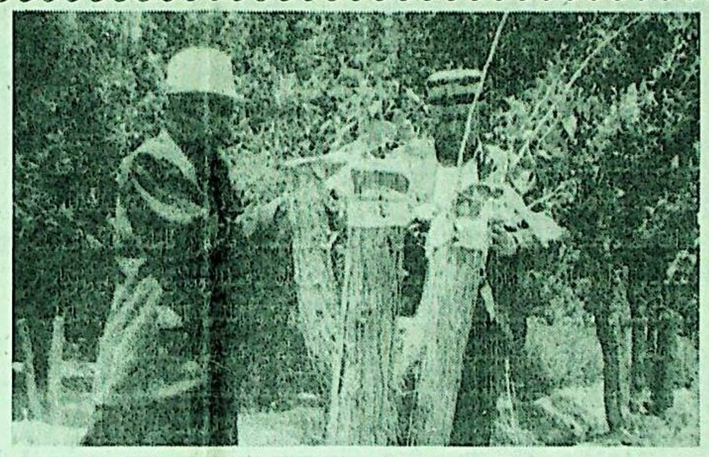

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز تۇرامەت زاكىر يىتىپ خەۋەر قىلدۇ: قاغلىق ناھىيىسىنىڭ جاڭگلىلەشكى يېزىسى بۇ يىل كەنت كوللېكتىپ ئىقتىسادىغا بولغان نازارەتچىلىكنى كۈچەيتىپ، ناتوغرا ئىستىللارنىڭ ئالدىنى ئېلىش ئۈچۈن، يىل بېشىدىلا بەش نەپەر خادىمنى كەنتلەرنىڭ ھېساباتىنى تەكشۈرۈشكە ئاجرىتىپ، كوللېكتىپ ئىقتىسادىنىڭ مالىيە تۈزۈمى بويىچە ئىشلىتىلگەن - ئىشلىتىلمىگەنلىكىنى ئېنىقلاپ چىقتى. نەتىجىدە يېزا تەۋەسىدىكى 16 كەنت، مەيدانىنىڭ ئايلىق، پەسىللىك كىرىم - چىقىم ئەھۋالىنىڭ مالىيە تۈزۈمىگە مۇۋاپىق بولغانلىقى، ئالتە كەنتنىڭ مالىيە ئىنتىزامىغا خىلاپ ھالدا 41 مىڭ يۈەن چىقىم قىلغانلىقىنى ئېنىقلاپ چىقتى ھەمدە بۇ پۇلدىن 39 مىڭ يۈەننى قايتۇرۇۋالدى.

تىم كەنتمۇ ئېلېكتىرلەشتى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز تاھىرجان نىياز خەۋەر قىلدۇ: شايار ناھىيىسىدىكى يېگى بوزىيەر ئۆزلەشتۈرۈش مەيدانىغا قاراشلىق تىم كەنتى رەھبەرلىكى يېقىندا كەنت مالىيىسىدىن 200 مىڭ يۈەن ئاجرىتىپ كەنتكە يۇقىرى بېسىملىق توك سىمى تارتىپ، بۇ كەنتتىكى دېھقانلارنىڭ ئۆزاقتىن بۇيانقى توكقا بولغان ئېھتىياجىنى قاندۇردى. ھازىر بۇ كەنتتىكى 110 ئائىلىلىك دېھقان ئۇنۇملۇق ئالغۇدىن ناخشا - مۇزىكا ئاڭلىيالايدىغان، تېلېۋىزور نومۇرلىرىنى كۆرەلەيدىغان بولدى. بىر قىسىم دېھقانلار چوڭ- كىچىك زاۋۇت قۇرۇش ئۈچۈن تۇتۇش قىلماقتا.

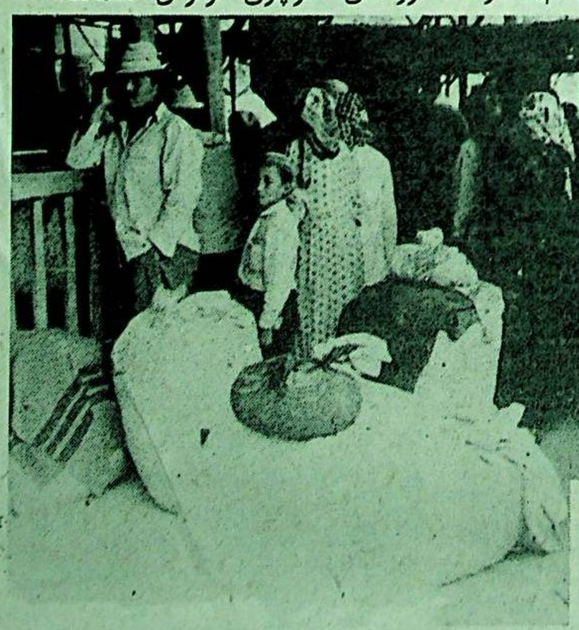

باھار پىلىسىدىن مول ھوسۇل ئالغان لوپ ناھىيىسىنىڭ ھاڭگىيا يېزىسىدىكى دېھقانلار 6- ئاينىك 12- كۈنگىچە دۆلەتكە 127 مىڭ كىلوگرام سۈپەتلىك پىلە غوزىسى سېتىپ بەردى.

سۈرەتتە: دېھقانلار دۆلەتكە پىلە غوزىسى ساتماقتا.

تۇرغۇن تاشتۆمۈر فوتوسى

ئايكۆل بازىرى ئۆز جايىنىڭ ئەۋزەللىكىدىن پايدىلىنىپ گىرىمنى ئاشۇرۇشقا يۈزلەندى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز ئەركىن ياسىننىڭ خەۋەر قىلىشىچە: ئاقسۇ شەھىرىنىڭ ئايكۆل بازىرى ئۆز ئورنىنىڭ ئاقسۇ - قەشقەر تاشيول بويىغا ۋە توپا تاغقا يېقىن بولۇشتەك ئەۋزەللىكىدىن پايدىلىنىپ، ئۆتكەن يىلى 170 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىپ يول بويىغا ماي قاچىلاش پونكىتى قۇرۇپ ئۇنۇمىنى كۆرگەندىن كېيىن، بۇ يىل يەنە 950 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىپ، بازارنىڭ شىمالىي تەرەپ تاغ ئېتىكىگە يىلىغا 10 مىليون دانە خىش پىشۇرلايدىغان خۇمدان سېلىپ، 5- ئاينىڭ 30 - كۈنى ئىشقا كىرىشتۈرگەن.

قاغلىق ناھىيىسىنىڭ ئۇششاقباش بازىرى 6- ئاينىڭ ئوتتۇرىغا قەدەر 62 تېخنىكىنى ھەرقايسى كەنت، مەھەللىلەرگە ئەۋەتىپ، 76 مىڭ تۈپتىن ئارتۇق سورتى ناچار ئۆرۈكنى ئەلا سورتلۇق ئۆرۈككە ئۆلاپ، كۆكلەش نىسبىتىنى 93 % كە، ئەلا سورتلۇق ئۆرۈكلۈك كۆلىمىنى 21 مىڭ موغا يەتكۈزدى.

سۈرەتتە: تېخنىكلار ئۆرۈك ئۇلىماقتا.

سىدىق تۇردى، بارات ئەمەت فوتوسى

بۇمۇ بېيىشنىڭ يولى

يۇپۇرغا ناھىيىسىنىڭ ئەشمە يېزا ھالال 1- كەنت 10- مەھەللىدىكى دېھقان ئەنۋەرجان مەخسۇت دېھقانچىلىقنى ياخشى قىلغاندىن باشقا، ماشىنىچىلىق كەسپى بىلەن شۇغۇللىنىپ، ئائىلە كىرىمىنى كۆپەيتتى. 1989 - يىلدىن بۇيان ئۇ قىشلىق ۋە يازلىق باش كېيىم تىكىپ سېتىپ، 48 مىڭ 400 يۈەن كىرىم قىلىپ، ساپ پايدىسىنى 26 مىڭ 400 يۈەنگە يەتكۈزدى. بۇ، يىلىغا 6000 يۈەندىن كۆپەيگەنلىكتىن توغرا كېلىدۇ.

ئىمىنجان تۇرسۇن

ئاقسۇ ئۇلايىتىدە بۇ يىل تۆل تېلىش تۆللەرنى ئەي قىلىش خىزمىتى كۆرۈنەرلىك نەتىجىگە ئېرىشتى، يېڭىدىن قاتارغا قوشۇلۇپ كۆپەيگەن چارۋامال 129 مىڭ 900 تۇياقتا يېتىپ چارۋامال بازارلىرى تېخىمۇ ئاۋاتلاشتى.

سۈرەتتە: ئاقسۇ شەھرىنىڭ قەشقەر يولى چارۋامال بازىرى.

ئۆز مۇخبىرىمىز غەيرەت ئۆمەر فوتوسى

ئۇ يېللىق 900 مىڭ يۈەن ئامانەت پۇل تۇپلاش ۋەزىپىسىنى مۇددەتتىن ئالدە ئاي بۇرۇن 300 مىڭ يۈەن ئاشۇرۇپ ئورۇندىدى، 1998 - يىلىغا قەدەم قويدى.

ئابلاجان ماموت

△ 5- ئاينىڭ ئاخىرىغىچە باي ناھىيىلىك يەرلىك باج ئىدارىسىنىڭ باج مەلۇم قىلىش مۇلازىملىق ئورنى 2 مىليون 224 مىڭ يۈەن، قىزىل، ياتۇر، قېيىر يېزىلىق باجخانىلار ئايرىم - ئايرىم ھالدا 23 مىڭ يۈەن، 35 مىڭ يۈەن ۋە 29 مىڭ يۈەن باج يىغىپ، يىللىق باج يىغىش ۋەزىپىسىنى مۇددەتتىن بۇرۇن ئورۇندىدى بولدى.

ھەسەن ئابدۇۋۇلى

△ ئاتۇش شەھرى كاتتايلاق يېزىلىق بانكا تىجارەت پونكىتى بىلەن ئامانەت - قەرز كوپىراتىپى بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان، دېھقانلارنىڭ سۇلياۋ، خىمىيىۋى ئوغۇت، دېھقانچىلىق دورىسى سېتىۋېلىشى ئۈچۈن 2 مىليون يۈەندىن كۆپرەك قەرز پۇل تارقاتتى.

تۇرغۇن پەيزۇللا

△ 8-، 9- ماي كۈنى ئون بالدىن يۇقىرى چىققان شىددەتلىك بوران ئاپىتىگە ئۇچرىغان تارىم بوز يەر ئۆزلەشتۈرۈش رايونىدىكى ئالتە تۈمەن - مەيدانىنىڭ 120 مىڭ مو كېۋەز، 13 مىڭ 500 مو نەشپۈتلۈك باغ، 950 مو قوغۇن مايىسى ئۇچۇن مال - مۈلۈك سۇغۇرتىسىنىڭ بايىنغولىن ئوبلاستلىق تارماق شىركىتى 3 مىليون يۈەن تۆلەم پۇلىنى ۋاقتىدا ئەملىيلەشتۈردى.

ئابدۇراخمان قاسىم

مايتاغ نېفىت ئايرىش شۆبە زاۋۇتى مەملىكەت بويىچە «مۇھىت ئاسراش خىزمىتىدىكى ئىلغار كارخانا» بولدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز ئالىم تۇرسۇن خەۋەر قىلىدۇ: مايتاغ نېفىت - خىمىيە سانائىتى باش زاۋۇتىنىڭ نېفت ئايرىش شۆبە زاۋۇتى پەن - تېخنىكىغا تايىنىپ مۇھىت ئاسراش بىلەن كېرەكسىز نەرسىلەرنى پىششىقلاپ ئىشلەشنى بىرلەشتۈرۈپ،ئىقتىسادىي ئۈنۈمنى يۇقىرى كۆتۈردى. شۇڭا بۇ زاۋۇت 1996 - يىلى دۆلەت مۇھىت ئاسراش ئىدارىسى ۋە شىنجاڭ نېفىت باشقۇرۇش ئىدارىسى تەرىپىدىن «مەملىكەت بويىچە مۇھىت ئاسراشتىكى ئىلغار كارخانا»، «مۇھىت ئاسراش خىزمىتىدىكى ئىلغار ئورۇن» بولۇپ باھالاندى.

بۇ زاۋۇت ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ مۇھىت ئاسراش ئېڭىنى يۇقىرى كۆتۈرۈش ئۈچۈن، ھەر خىل شەكىلدىكى تەشۋىقات - تەربىيە پائالىيەتلىرىنى قانات يايدۇردى. بۇلتۇر مەملىكەتلىك 4 - قېتىملىق مۇھىت ئاسراش خىزمىتى يىغىنىنىڭ روھىنى ئەستايىدىل ئىزچىللاشتۇرۇپ، پاسكىنا سۇدىن ئۇنۇملۇك پايدىلىنىشتا لايىقەتلىك بولۇش نىسبىتىنى % 95.72 كە، ناچار گازدىن پايدىلىنىشتا لايىقەتلىك بولۇش نىسبىتىنى % 100 كە، تاشلاندۇق داشقاللارنىڭ بىر تەرەپ قىلىنىش نىسبىتىنى % 100 كە، زاۋۇت رايونىدىكى شاۋقۇنلۇق ئاۋازلارنىڭ يوقىلىش نىسبىتىنى % 100 كە يەتكۈزدى. بۇ زاۋۇت يەنە دۆلەتنىڭ مۇھىت ئاسراشقا دائىر قائىدە - تۈزۈملىرىگە ئاساسەن، ئىلگىرى - كېيىن بولۇپ «نېفىت ئايرىش زاۋۇتى مۇھىت قوغداشنى باشقۇرۇش ئۇلچىمى»، «نېفىت ئايرىش زاۋۇتى ئۇسكۇنىلەرنى باشقۇرۇش ئۇلچىمى»، «مۇھىت قوغداش تەشۋىق - تەربىيە ئېلىپ بېرىش تۈزۈمى» قاتارلىق تۈزۈملەرنى بېكىتىپ، ئۇنىڭ ئىجرائىسىنى كۈچەيتتى.

بېقىنقى بىر قانچە يىلدىن بۇيان بۇ زاۋۇت تېخنىكا يېڭىلاشنى مۇھىم نۇقتا قىلىپ، مۇھىت ئاسراشقا مۇناسىۋەتلىك 130 نەچچە خىل تېخنىكا ئۆزگەرتىش تۈرىنى تاماملىدى. بۇلتۇر يىل ئاخىرىغىچە «ئۈچ كېرەكسىز» بۇيۇملاردىن ئۇنۇمۇپرسال پايدىلىنىپ، مەھسۇلات قىممىتىنى 14 مىليون 300 مىڭ يۈەنگە يەتكۈزدى.

يوپۇرغا ناھىيىسىدە يېمەك - ئىچمەك تازىلىقىنى تەكشۈرۈش كۈچەيتىلدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز ئابلىمىت توختى خەۋەر قىلىدۇ: يوپۇرغا ناھىيىسى بۇ يىل ئەتىيازدىن بۇيان يېمەك - ئىچمەك ئورۇنلىرىنىڭ تازىلىقىنى نازارەت قىلىش، باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، يۇقۇملۇق كېسەللىكلەرنىڭ تارقىلىشىنىڭ ئالدىنى ئالدى.

ناھىيىلىك كېسەللىكلەرنىڭ ئالدىنى ئېلىش پۈتكۈللۈك ئومۇمىي خەلقنىڭ ساغلاملىقىنى ئاشۇرۇشنىڭ ئاساسلىق ئامىلى ئىكەنلىكىنى چۈشىنىپ يېتىپ، ناھىيە ئاھالىسىنىڭ ساغلاملىقىغا ئەستايىدىل مەسئۇل بولۇپ، ناھىيە ئاھالىسىنىڭ ساغلاملىقىغا زىيان سالىدىغان ئامىللارنى ئەستايىدىل تەكشۈرۈپ، ئۇلارنى ۋاقتىدا ئەمەلىي ھەرىكەت قوللىنىپ ئېلىپ بېرىپ، ئاھالىنىڭ ساغلاملىقىغا زىيان سالىدىغان ئامىللارنى ۋاقتىدا يوقىتىپ، ئاھالىنىڭ ساغلاملىقىنى كاپالەتكە ئىگە قىلدى.

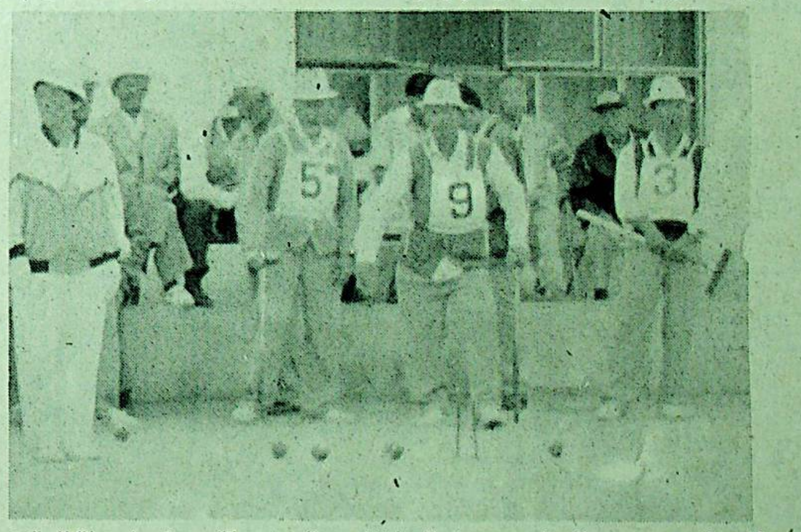

ئىلى ۋىلايىتى 1997 - يىللىق ئومۇمىي خەلقنىڭ ساغلاملىقىنى ئاشۇرۇش پائالىيىتى ئېيىدا «شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قويىنىغا قايتىپ كېلىش لوگىسى»نى تالىشىش پېشقەدەملەر چاۋغان توپ مۇسابىقىسى ئۆتكۈزدى.مۇسابىقىگە سەككىز ناھىيە، بىر شەھەردىن 13 كومانداً، 130 پېشقەدەم ماھىر قاتناشتى.

سۈرەتتە: مۇسابىقىگە قاتنىشىش ئالدىدىكى ماھىرلار. شاۋكەت خالىدىن فوتوسى

سوئال: شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي ۋە رايونلارغا كۆچۈپ بېرىپ ئولتۇراقلىشىش دائىملىق ئاھالىسى ئىچىدىكى جۇڭگو

شان - شەرەپ جاپالىق ئىزدەنگۈچىلەرگە مەنسۇپ

- مەملىكەتلىك «1 - ماي» ئەمگەك مېدالىغا ئېرىشكۈچى جاڭگۈل توغرىسىدا تۈرسۈنمۇھەممەت ئوسمان

ئۆزىنىڭ كامالەتكە يەتكەن كەسپىي ماھارىتى بىلەن ئىلى قازاق ئاپتونوم ئوبلاستىدا يۇقىرى ئىناۋەتكە سازاۋەر بولغان سۆگەك كېسەللىكلىرى دوختۇرى، ئوبلاستلىق جۇڭيى دوختۇرخانىسى سۆگەك كېسەللىكلىرى بۆلۈمىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى جاڭگۈلنىڭ نامى تىلغا ئېلىنسا، ھەر مىللەتتىن بولغان ئافرىقلار ئۇنى ئافغا تەگمەي ماختىشىدۇ. ئۇ مۇشۇ ئىككى يىل ئىچىدە ئافرىقا - ئاراقىدىن «ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك ئەمگەك ئەمۇنچىسى»، «مەملىكەتلىك «1 - ماي» ئەمگەك مېدالىغا ئېرىشكۈچى» دېگەن شەرەپلىك ناملارغا ئېرىشتى، داڭقى تەرەپ - تەرەپكە تارالدى.

كېچىكمىنلا دوختۇر بولۇشنى ئارزۇ قىلىپ كەلگەن جاڭگۈل ئەينى چاغلاردا تېڭىچىلىق كەسپى بىلەن داڭقى چىقارغان مومىسىنىك كەينىدە يۈرۈپ 13 ياش چېغىدىلا ئادەتتىكى سۇنۇقلارنى يەرلىك ئۇسۇلدا تېڭىشنى ئۆگىنىۋالغانىدى. 1982- يىلى ئىلى تېببىي مەكتەپكە قوبۇل قىلىنغانلىق ئوقۇغۇچىلارنىڭ يېتەكچىلىرى ئۇنىڭ ئىقتىدارىنى كۆرۈپ ئۇنى ئالىي مەكتەپتە ئوقۇتۇشقا تەكلىپ قىلغان. 1988 - يىلى ئالىي مەكتەپنى پۈتتۈرۈپ ئالىي مەكتەپنىڭ ئوقۇتقۇچىلىقىغا قالغان جاڭگۈل ئۆزىنىڭ ئىلمىي ئىزدىنىشى ۋە ئىجادىي خىزمىتىنى داۋاملاشتۇرۇپ، ئۆزىنىڭ ئىلمىي ئىقتىدارىنى ئۈزلۈكسىز يۇقىرى كۆتۈرۈپ كەلدى. 1990 - يىلى ئۇ ئالىي مەكتەپنىڭ ئوقۇتقۇچىلىقىغا ئۆتكۈزۈلۈپ، ئىلى ۋىلايەتلىك خەلق دوختۇرخانىسى سۆگەك كېسەللىكلىرى بۆلۈمىنىڭ مۇدىرى بولۇپ تەيىنلەندى. ئۇ ئۆزىنىڭ ئىلمىي ئىقتىدارى ۋە ئەمەلىي خىزمەت سالمىقى بىلەن كەسىپ ساھەسىدە ئىنتايىن تالدىراش بولۇپ كەتتى. ئۇ ئىزچىل بويىچە بولغاندا ئۇ ئۆز بۆلۈمىدىن باشقا بۆلۈمگە تەۋە بىمارلارنى قوبۇل قىلمىسىمۇ بولاتتى، لېكىن جاڭگۈل بۇنىڭ بىلەن ھېسابلىشىپ ئولتۇرمىدى. ئۇ مەيلى ئايالار كېسەللىكىياكى سۆگەك كېسەللىكى بولسۇن، مەيلى دوختۇرخانا ياكى ئۆيگە ئىزدەپ كەلگەنلەر بولسۇن ئوخشاشلا كېسىلىنى كۆرۈۋېتىدۇ. بەزى خىزمەتداشلىرى ئۇنىڭغا: «سۆگەك كېسەللىكلىرىنى داۋالاش سېنىڭ ۋەزىپەڭ بولمىسا، نېمانچە قىلسەن؟ يا تەشكىل ساڭا قوشۇمچە پۈل بەرمىسە» دېگەندە، ئۇ قىلچە ئىككىلەنمەي «ماڭا ھەق بەرمىگىنى بىلەن تەشكىلگە كىرىم بولىدۇ - دە، ئۇنىڭ ئۈستىگە بىمارلارنى كۆرۈپ تۇرۇپ داۋالماسلىق تېببىي مەخلاقسىزلىق ئەمەس» دەپ جاۋاب بەردى.

جاڭگۈل ئۆزىنىڭ ئەنە شۇنداق تىرىشچانلىقى، ئاق كۆڭۈللۈكلۈكى بىلەن خىزمەتداشلىرى ئارىسىدا تېزلا ھۆرمەتكە ئېرىشتى، ھەر مىللەت بىمارلارنىڭ قەلبىدىن چوڭقۇر ئورۇن ئالدى. 1988 - يىلى رەھبەرلىك ئۇنىڭ سۆگەك كېسەللىكلىرى، بولۇپمۇ تېڭىچىلىق كەسپىدىكى ئالاھىدە ئىقتىدارىغا قاراپ ئۇنى يېڭى قۇرۇلغان ئوبلاستلىق جۇڭيى دوختۇرخانىسىنىڭ سۆگەك كېسەللىكلىرى قازاقچە تېڭىش بۆلۈمگە يۆتكەپ، ئۇنىڭ بۇ جەھەتتىكى ئىقتىدارىنى تېخىمۇ تولۇق جارى قىلدۇرۇشىغا ئىمكانىيەت يارىتىپ بەردى، ئۆز كارامىتىنى كۆرسىتىش پۈرسىتىنىڭ يېتىپ كەلگەنلىكىنى بىلگەن جاڭگاگۈل يەنىمۇ زور تىرىشچانلىق بىلەن ئىشلەش نىيىتىگە كەلدى. ئۇزاق ئۆتمەي دوختۇرخانا رەھبەرلىكى ئۇنى مۇئاۋىن بۆلۈم مۇدىرلىقىغا ئۆستۈردى. بۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ مەسئۇلىيىتى تېخىمۇ ئېغىرلاشتى. جاڭگۈلنىڭ يۆتكىلىپ كەلگەنلىكىنى ئاڭلاپ بۇ دوختۇرخانىغا كېسەل كۆرۈنتىشكە كېلىدىغانلار تېخىمۇ كۆپەيدى. بۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ خىزمىتى تېخىمۇ ئالدىراش بولۇپ كەتتى. دوختۇرخانىدا كارىۋات يېتىشمىگەندە ئۇ رەھبەرلىككە ئىلتىماس قىلىپ ئائىلە كارىۋىتى تەسىس قىلىپ، ھەر كۈنى ئون نەچچە كىلومېتىر يول يۈرۈپ كېسەل كۆرىدى. قانتىنى چارچاش سەۋەبىدىن بىر قانچە قېتىم ئاغرىپ قالغان بولسىمۇ، خىزمەتنى بىر كۈنمۇ تاشلاپ قويمىدى.

بىر كۈنى ئۇ چوشتە ئۆيىدە ئەمدىلا تاماقنا تۇتۇش قىلىپ تۇرۇشىغا بىر خوجىرۇ كىشى ئۆگسۈلى يوق كىرىپ كەلدى ھەم ھۇنىدىن بىر سائەت ئىلگىرى ئايالىنىڭ يېقىلىپ چوشۇپ پۈتىنىڭ زەخمىلەنگەنلىكىنى، پۈتى قاتتىق ئاغرىۋاتقانلىقىنى ئېيتىپ ئۇنىڭدىن ياردەم سورىدى. جاڭگۈل ئۇنىڭ ئۆيىگە بېرىپ ئايالىنىڭ پۈتىنى تەكشۈرۈپ، ئۇنىڭ سۈڭەكنىڭ سۇنۇپ كەتكەنلىكىنى بايقىدى. ئۇ ئۆزىنىڭ ئىلمىي ئىقتىدارى ۋە ئەمەلىي تەجرىبىسىگە تايىنىپ ئۇنىڭ پۈتىنى ئەسلىگە كەلتۈرۈپ، ئۇنىڭ ئۆيىدىكىلەرنى ئىنتايىن خاتىرجەم قىلدى. ئۇ ئۆيىدىن چىققاندا ئۇنىڭ ئۆيىدىكىلەر ئۇنىڭغا ئۈچ يۈز يۈەن پۇل تەڭلىدى. ئەمما جاڭگۈل ئۇنىڭ پۇلىنى ئالمىدى. ئۇنىڭ ئۆيىدىكىلەر ئۇنىڭ ئىشەنچىسىگە ئېرىشىش ئۈچۈن ئۇنىڭ ئۆيىگە ئىككى قېتىم بېرىپ تەكرار تەكلىپ قىلغاندىن كېيىن ئاندىن ئۇنىڭ ئۆيىدىن چىقىپ كەتتى.

ئۇنىڭ ئۆيىدىكىلەر ئۇنىڭ ئىشەنچىسىگە ئېرىشىش ئۈچۈن ئۇنىڭ ئۆيىگە ئىككى قېتىم بېرىپ تەكرار تەكلىپ قىلغاندىن كېيىن ئاندىن ئۇنىڭ ئۆيىدىن چىقىپ كەتتى. ئۇ ئۆيىدىن چىققاندا ئۇنىڭ ئۆيىدىكىلەر ئۇنىڭغا ئۈچ يۈز يۈەن پۇل تەڭلىدى. ئەمما جاڭگۈل ئۇنىڭ پۇلىنى ئالمىدى. ئۇنىڭ ئۆيىدىكىلەر ئۇنىڭ ئىشەنچىسىگە ئېرىشىش ئۈچۈن ئۇنىڭ ئۆيىگە ئىككى قېتىم بېرىپ تەكرار تەكلىپ قىلغاندىن كېيىن ئاندىن ئۇنىڭ ئۆيىدىن چىقىپ كەتتى.

تۇرمۇشنى توختىتىپ قويمىدى. ئۇنىڭ كۆڭۈل قويۇپ داۋالىشى بىلەن ئاغرىق ئىككى ئاي ئىچىدىلا ساقايىپ، ئېغىر سۈنۈق كېسەللىكلىرىنى تېڭىپ ساقايتىشتا ئەڭ تېز، ئەڭ ئۈنۈملۈك بولۇشتەك يېڭى مۆجىزە يارىتىلدى. ئاغرىق ئۆزىنىڭ جاڭگۈلگە بولغان مىننەتدارلىقىنى بىلدۈرۈش ئۈچۈن داۋالىنىش ھەققىنى ئۇنىڭ ئۆيىگە ئاپىرىپ بەرگەندە، جاڭگۈل بۇ پۇلدىن بىر تىيىنمۇ ئالماي ھەممىسىنى ئائىلە كېسەل كارىۋىتى ھېسابىدا دوختۇرخانىغا ئۆتكۈزۈپ بەردى.

جاڭگۈل ئون نەچچە يىللىق خىزمەت ھاياتىدا ئەنە شۇنداق پاك - دىيانەتلىك بولۇپ، تىرىشچ ئىشلەپ تەشكىل ھەم خىزمەتداشلىرىنىڭ چوڭقۇر ئىشەنچىسىگە ئېرىشتى. ئۇ ھازىرغا قەدەر 3000 دىن ئارتۇق سۈنۈقنى تېڭىپ، ساقىيىش نىسبىتىنى % 85 كە يەتكۈزدى. 2000 دىن ئارتۇق ھەر خىل ئايالار كېسەللىكلىرىنى داۋالاپ ساقايتتى.

قانائەتچانلىق كىشىنى ئالغا باستۇرمايدۇ. پەقەت كۆچلۈك رىقابەت ئېڭىغا ئىگە تىرىشچان كىشىلەرلا تىنمىسىز ئالغا ئىلگىرىلىيەلەيدۇ. جاڭگۈل خىزمەت جەريانىدا نۇرغۇن نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈرۈپ، ئۆز ساھەسىدە ئىقتىدارلىق كەسىپ ئەھلىگە ئايلانغان بولسىمۇ، ھازىرغىچە ئۆز سەۋىيىسىدىن قانائەتلىنىپ باقمىدى يوق. ئۇ خىزمىتىنىڭ ئالدىراش بولۇشىغا قارىماي ئۆگىنىشنى ھەر كۈنمۇ توختىتىپ قويمىدى. تەشكىل ئۇنىڭ ئۆگىنىش قىزغىنلىقىنى كۆزدە تۇتۇپ 1995 - يىلى ئۇنى بېيجىڭغا بىلىم ئاشۇرۇشقا ئەۋەتتى. ئۇ ئوقۇشنى پۈتتۈرگەندىن كېيىن ئۆگەنگەنلىرىنى ھەر تەرەپتىن، ئەمەلىيەتتە ئىشلەتسە، يەنە ھەر تەرەپتىن، تەپسىلىي خاتىرىلەپ، ئۇنى نەزەرىيىۋى يۇكسەكلىككە كۆتۈرۈش ئارقىلىق كۆپلەپ ئىلمىي ماقالە يېزىپ، كەسپىداشلىرىغا ئۈلگە بولدى. ئۇنىڭ 1994 - يىلى يازغان «تاغاق چىقىشنى قازاقچە داۋالاش» ناملىق ئىلمىي ماقالىسى شۇ يىلى بېيجىڭدا ئۆتكۈزۈلگەن تېببىي ئىلىم تەتقىقات ماقالىلىرىنى باھالاش يىغىندا مەملىكەت بويىچە ياخشى ماقالە بولۇپ باھالاندى. بۇ ماقالە يەنە 1995- يىلى 5 - ئايدا ئامېرىكىنىڭ سانفرانسىسكو شەھىرىدە ئۆتكۈزۈلگەن خەلقئارالىق تېببىي ئىلىم يىغىندا ئوقۇلۇپ، 3 - دەرىجىلىك «ئالتۇن لوگا

«شياڭگاڭ نېگىرلىك قانۇنى»غا دائىر سوئال ـ جاۋابلار

سوئال: شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ مەمۇرىي رايون باشلىقىنىڭ قانۇنىي ئورنى قانداق؟

جاۋاب: مەمۇرىي رايون باشلىقى شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ باشلىقىدۇر، ئۇ شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىغا ۋەكىللىك قىلىدۇ، نېگىزلىك قانۇندىكى بەلگىلىمىلەرگە ئاساسەن، مەركىزىي خەلق ھۆكۈمىتى ۋە شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونى ئالدىدا جاۋابكار بولىدۇ. شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا، مەمۇرىي رايون باشلىقى يەنە شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونلۇق ھۆكۈمىتىنىڭ باشلىقى بولۇپ، ھۆكۈمەتنىڭ خىزمەتلىرىگە رەھبەرلىك قىلىدۇ.

سوئال: شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ مەمۇرىي رايون باشلىقلىقىنى قانداق سالاھىيەتنى ھازىرلىغان كىشى ئۇستىگە ئېلىشى كېرەك؟

جاۋاب: شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ 40 ياشقا توشقان، شياڭگاڭدا ئادەتتە ئۇدا ئولتۇراقلاشقىنىغا 20 يىل بولغان ھەمدە چەت ئەلدە ئولتۇراقلاشقان ھوقۇقى بولمىغان دائىملىق ئاھالىسى ئىچىدىكى جۇڭگو پۇقراسى ئۇستىگە ئالىدۇ.

سوئال: شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ مەمۇرىي رايون باشلىقى قانداق ۋەزىپىلەرنى ئۆتەيدۇ؟ ئۇنى كىم تەيىنلەيدۇ؟

جاۋاب: شۇ يەرنىڭ ئۆزىدە سايلام ئۆتكۈزۈش ياكى كېڭەشىش ئارقىلىق ۋۇجۇدقا كەلتۈرۈلىدۇ، مەركىزىي خەلق ھۆكۈمىتى تەرىپىدىن تەيىنلىنىدۇ.

سوئال: شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ مەمۇرىي رايون باشلىقىنىڭ ۋەزىپە ئۆتەش مۇددىتى نەچچە يىل بولىدۇ؟

جاۋاب: شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ مەمۇرىي رايون باشلىقى ۋەزىپە ئۆتەش مۇددىتى بەش يىل بولىدۇ. ئۇدا يەنە بىر قېتىم ۋەزىپە ئۆتەشكە بولىدۇ.

سوئال: 1997 ـ يىل 7 ـ ئاينىك 1 ـ كۈنىدىن كېيىن شياڭگاڭ ئاھاللىرىنىڭ باشقا دۆلەتلەرگە كۆچۈپ بېرىپ ئولتۇراقلىشىش ياكى چەت ئەلگە چىقىپ سايلاھەت قىلىشى توغرىسىدا قانداق بەلگىلىمە بار؟

جاۋاب: شياڭگاڭ ئاھاللىرى باشقا دۆلەت ۋە رايونلارغا كۆچۈپ بېرىپ ئولتۇراقلىشىش ئەركىنلىكىگە ئىگە، سايلاھەت قىلىش ۋە چېگرىدىن كىرىش ـ چىقىش ئەركىنلىكىگە ئىگە. ئىناۋەتلىك سايلاھەت كىنىشكىسى ئالغانلار قانۇن بويىچە توسۇپ قويۇلمىسلا، شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىدىن ئالاھىدە تەستىق ئالماي ئىختىيارىي چىقىپ كېتەلەيدۇ.

سوئال: شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ مەمۇرىي رايون باشلىقى قانداق ئەھۋالدا خىزمەتىدىن ئىستىپا بېرىشى شەرت؟

جاۋاب: شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ مەمۇرىي رايون باشلىقى تۆۋەندىكى ئەھۋاللارنىڭ بىرى كۆرۈلسە خىزمەتىدىن ئىستىپا بېرىشى شەرت.

(1) ئېغىر كېسەل بولۇپ قالسا ياكى باشقا سەۋەبلەر تۈپەيلىدىن ۋەزىپە ئۆتەش ئىقتىدارىدىن قالسا؛

(2) قانۇن كېڭىشى ماقۇللىغان قانۇن لايىھىسىگە ئىمزا قويۇشنى ئىككى قېتىم رەت قىلىپ قانۇن كېڭىشىنى تارقىتىۋەتكەن، ئۇنىڭ ئورنىغا قايتىدىن سايلانغان قانۇن كېڭىشى تالاش ـ تارتىشتا قالغان ئەسلىدىكى لايىھىنى ئۇچتىن ئىككى قىسمىدىن ئارتۇق ئەزانىڭ قوشۇلۇشى بىلەن ماقۇللىغان بولسىمۇ، مەمۇرىي رايون باشلىقى ئۇنىڭغا ئىمزا قويۇشنى يەنىلا رەت قىلغان بولسا؛

(3) قانۇن كېڭىشى مالىيە خام چوت لايىھىسىنى ياكى باشقا مۇھىم قانۇن لايىھىلىرىنى ماقۇللاشنى رەت قىلغانلىق تۈپەيلىدىن قانۇن كېڭىشى تارقىتىۋېتىلگەن، قايتىدىن سايلانغان قانۇن كېڭىشىمۇ تالاش ـ تارتىشتا قالغان ئەسلىدىكى لايىھىنى ماقۇللاشنى داۋاملىق رەت قىلغان بولسا.

سوئال: 1997 ـ يىل 7 ـ ئاينىك 1ـ كۈنىدىن كېيىن ئەسلىدىكى شياڭگاڭ ھۆكۈمىتىدە ئىشلەپ كېلىۋاتقان ھۆكۈمەت خادىملىرى (جۈملىدىن چەت ئەل ئەۋلىكىدىكى ھۆكۈمەت خادىملىرى) ئۆز ئورنىدا داۋاملىق ئىشلەۋېرىسە بولىدۇ، لېكىن قانىسى دەرىجىلىك ئەمەلدار شياڭگاڭ پۇقراسى ئالمىغان ھوقۇقى بولمىغان ئەللەردە ئولتۇراقلاشقان ھۆكۈمەت خادىملىرى ئىشلەۋېرىشىنى ئىلتىماس قىلسا، ئۇلار ئىشلەۋېرىشىنى داۋاملاشتۇرالامدۇ؟

جاۋاب: ھەر قانىسى مەھكىمىلەرنىڭ باشلىقلىرى، مۇئاۋىن باشلىقلىرى، ھەرقانىسى ئىدارىلەرنىڭ باشلىقلىرى، پاكلىق مەھكىمىسىنىڭ ۋالىيسى، مۇۋەققەتتىلىك مەھكىمىسىنىڭ باش مۇۋەققەتتىشى، ساقچى باشقارمىسىنىڭ باشلىقى، چېگرىدىن كىرىش ئىشلىرى باشقارمىسىنىڭ باشلىقى، تامۇزنا ئىدارىسىنىڭ باشلىقى.

سوئال: شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ قانۇن كېڭىشىنىڭ ئەزالىرى قانىسى دائىرىدىكى قانۇن لايىھىلىرىنى ئايرىم ياكى بىرلىشىپ ئوتتۇرىغا قويىسا بولىدۇ؟

جاۋاب: پەقەت جامائەت چىقىملىرىغا ياكى سىياسىي تۈزۈلمىگە ۋە ھۆكۈمەت پائالىيەتلىرىگە چېتىلمايدىغان قانۇن لايىھىلىرىنى ئوتتۇرىغا قويىسا بولىدۇ، ھۆكۈمەتنىڭ سىياسىتىگە چېتىلىدىغانلىرىنى ئوتتۇرىغا قويۇشتا، ئاۋۋال مەمۇرىي رايون باشلىقىنىڭ يازما ماقۇللۇقىنى ئېلىشى شەرت.

سوئال: شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ سوتچىلىرىنى كىم تەيىنلەيدۇ؟

جاۋاب: شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ سوتچىلىرى شۇ يەردىكى سوتچىلار ۋە قانۇن ساھەسىدىكىلەر ھەم باشقا ساھەدىكى مەشھۇر زاتلاردىن تەركىب تاپقان مۇستەقىل كومىتېتنىڭ كۆرسىتىشى بىلەن مەمۇرىي رايون باشلىقى تەرىپىدىن تەيىنلىنىدۇ.

سوئال: شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونلۇق ھۆكۈمەتنىڭ خىزمەت ھوقۇقى نىمىلەرنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ؟

جاۋاب: (1) سىياسەتلەرنى تۈزۈش ھەم ئىجرا قىلىش؛ (2) تۈرلۈك مەمۇرىي ئىشلارنى باشقۇرۇش؛ (3) نېگىزلىك قانۇندا بەلگىلەنگەن مەركىزىي خەلق ھۆكۈمىتى بەرگەن ھوقۇق دائىرىسىدىكى تاشقى ئىشلارنى بىر تەرەپ قىلىش؛ (4) مالىيە خام چوتى ۋە نەق چوتىنى تۈزۈپ چىقىش ھەم ئوتتۇرىغا قويۇش؛ (5) قانۇن لايىھىسى، تەكلىپ لايىھىسى، بېقىنما نىزاملارنى تۈزۈپ چىقىش ھەم ئوتتۇرىغا قويۇش؛ (6) قانۇن چىقىرىش كېڭىشىگە سىرتتىن قاتنىشىشقا ۋە ئۇنىڭغا ھۆكۈمەتكە ۋاكالىتەن سۆز قىلىشقا ئەمەلدار ئەۋەتىش.

بېڭسار ناھىيىلىك ئىستىپاق كومىتېتى ئىستىپاق ئەزالىرى ۋە ياشلارنىڭ نەمۇنىلىك رولىنى جارى قىلدۇرۇرۇشقا ئەھمىيەت بەردى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز ۋاڭ ھاپ ناسىر خەۋەر قىلدۇ: بېڭسار ناھىيىلىك ئىستىپاق كومىتېتى ئىستىپاق ئەزالىرى ۋە ياشلارغا بولغان سىياسىي، ئىدىيىۋى تەربىيە ھەم ۋەتەنپەرۋەرلىك تەربىيىسىنى كۈچەيتىپ، ئۇلارنىڭ نەمۇنىلىك رولىنى جارى قىلدۇردى.

بۇ ناھىيىدە 24 ئاساسىي قاتلام ئىستىپاق كومىتېتى، 21 ئىستىپاق باش ياچەيكىسى، 347 ئىستىپاق ياچەيكىسى، 5874 ئىستىپاق ئەزاسى بار. ناھىيىلىك ئىستىپاق كومىتېتى ئاساسىي قاتلام ئىستىپاق ياچەيكىلىرىنىڭ خىزمىتىنى كۈچەيتىش بىلەن بىر ۋاقىتتا، ئىستىپاق ئەزالىرى ۋە ياشلارغا بولغان سىياسىي، ئىدىيىۋى تەربىيە ۋە ۋەتەنپەرۋەرلىك تەربىيىسىنى كۈچەيتىپ، ياشلارنى «خالىس تۆھپە قوشۇش»قا يېتەكلەپ، ئۇلارنىڭ ئىككى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىدىكى رولىنى جارى قىلدۇردى. ھەر دەرىجىلىك ئىستىپاق تەشكىلاتلىرى «ئۈچ پىششىقەدەم» لەرنى «ئۆتىمۇشىنى ئەسلەپ، بەخت ـ سائادەتنىڭ قەدرىگە يېتىش» توغرىسىدا تەسىرات سۆزلەپ بېرىشكە تەكلىپ قىلىپ، ياشلارنى قەتئىي تەۋرەنمەي سوتسىيالىزم يولىدا ھېچىشقا يېتەكلىدى. ئىستىپاق تەشكىلاتلىرى ئىستىپاق ئەزالىرى ۋە ياشلارنى جەمئىيەت تەكشۈرۈشكە، ئائىلە تارىخى، يېزا تارىخى، كەنت، مەھەللە تارىخىنى يېزىشقا تەشكىللىدى.

بۇلتۇر ئەتىيازدا ئىستىپاق ئەزالىرى ۋە ياشلار ناھىيە بازىرىدىن 30 كىلومېتىر يىراقلىقتىكى سۇ قۇرۇلۇشى ئەمگەكچىسى 15 كۈندىن 20 كۈنگىچە خالىس قاتناشىپ، ئامىنىك ياخشى باھاسىغا ئېرىشتى. بۇ يىل يەنە «ياشلار زەربدار ئەترىتى» تەشكىللەپ، ئەتىيازلىق تېرىلغۇ مەزگىلىدە دېھقانلارغا ياردەم بەردى. 171 ئىستىپاق تەشكىلى 181 نامرات ئائىلىنىڭ نامراتلىقتىن قۇتۇلۇشىنى ھۆددىگە ئېلىپ، 52 ئائىلىنى نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇردى. بۇلتۇر 5 ـ ئايدىن بۇ يىل 5 ـ ئاينىك ئاخىرىغىچە ناھىيە بويىچە ئىستىپاقتا كىرىش شەرتىنى ھازىرلىغان 1156 ياش ياشلار ئىستىپاقتا ئەزا بولدى. 214 ياش پارتىيىگە كىردى.

غۇلجا شەھىرىدىكى «قاينار بولاق» دوختۇرخانىسى غۇلجا شەھىرىنىڭ ئوتتۇرا، باشلانغۇچ مەكتەپلىرىدىكى ئوقتسادىي قىينىچىلىقى ئېغىر، يېتىم 60 ئوقۇغۇچىغا «ھەقسىز داۋالىنىش كىنىشكىسى» تارقىتىپ بەردى. سۈرەتتە: «قاينار بۇلاق» دوختۇرخانىسىنىڭ مەسئۇلى پازىلجان مۇھەممەت «ھەقسىز داۋالىنىش كىنىشكىسى» بېرىلگەن ئوقۇغۇچىلارنىڭ سالامەتلىكىنى تەكشۈرمەكتە. ئەدىھەم ئابدۇمۇجىت فوتوسى

گاپتونوم رايونلۇق بىخەتەر، مەدەنىيەتلىك ئاھالە رايونى قۇرۇش ھەم كۆچمە نوپۇسنى باشقۇرۇش خىزمىتى بويىچە ئىچكىلغان نەق مەيدان يىغىندا مۇنۇلار ئوتتۇرىغا قويۇلدى

بىخەتەر، مەدەنىيەتلىك ئاھالە رايونى قۇرۇپ ئۇزاققىچە تىنچ بولۇشنى ئىشقا ئاشۇرۇش لازىم

ئۇيغۇر مۇخبىرىمىز جۈتلۇك خەۋىر قىلىدۇ: گاپتونوم رايونلۇق بىخەتەر، مەدەنىيەتلىك ئاھالە رايونى قۇرۇش ھەم كۆچمە نوپۇسنى باشقۇرۇش بويىچە نەق مەيدان يىغىنى 6-ئاينىڭ 14-كۈنىدىن 16-كۈنگىچە كورلا شەھىرىدە ئېچىلدى.

يىغىنغا گاپتونوم رايونلۇق پارتكوم دائىمىي كومىتېتىنىڭ ئەزاسى، گاپتونوم رايونلۇق سىياسىي قانۇن كومىتېتىنىڭ شۇجىسى لى فېڭزى، گاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى ماسۇنلىيالىق قاتناشتى.

يىغىندا مەركىزىي ھەر تەرەپلىمە تەكشۈرۈش كومىتېتىنىڭ تەقدىرلىشىگە ئېرىشكەن ھەر تەرەپلىمە تەۋسىيە-تەكلىپلەرنى ئىلغار كوللېكتىپ — ئۇرۇمچى شەھىرىنىڭ شۇيموگۇ رايونى، كورلا شەھىرىنىڭ تېكىچى يېزىسى، شىنجاڭ ئىشلەپچىقىرىش - قۇرۇلۇش بىڭتۇەننىڭ يېزا ئىگىلىك 1-شىسى، ئۇرۇمچى شەھىرى، بايىنغولىن موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستى، سانجى خۇيزۇ ئاپتونوم ئوبلاستىغا، ئىلغار شەخسلەردىن قورغاس يېزىلىق سىياسىي قانۇن كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن شۇجىسى يەن مىندې، قۇمۇل شەھەرلىك شخې رايونىنىڭ ئەدلىيە ياردەمچىسى جياڭ جىغاڭغا مۇكاپات تارقىتىپ بېرىلدى.

ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم دائىمىي كومىتېتىنىڭ ئەزاسى، ئاپتونوم رايونلۇق سىياسىي قانۇن كومىتېتىنىڭ شۇجىسى لى فېڭزى يىغىندا سۆز قىلىپ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: بىخەتەر، مەدەنىيەتلىك ئاھالە رايونى قۇرۇش پائالىيىتى جەمئىيەت ئامانلىقىنى ياخشىلاش، ئىجتىمائىي كەيپىياتنىڭ ياخشىلىنىشىنى ئىلگىرى سۈرۈش، ئۇزاققىچە تىنچ بولۇشنى ئىشقا ئاشۇرۇش، ئىككى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى ماسلاشتۇرۇپ راۋاجلاندۇرۇشتىكى مۇھىم تەدبىر.

لى فېڭزى مۇنداق دېدى: ھەر دەرىجىلىك پارتكوم ۋە ھۆكۈمەتلەر بۇ پائالىيەتكە يۈكسەك دەرىجىدە ئەھمىيەت بېرىپ، بىر تۇتاش رەھبەرلىك قىلىشى ۋە پىلانلىشى كېرەك، پارتىيە، ھۆكۈمەت ئورگانلىرىنىڭ ھەرقايسى تارماقلىرى بۇ پائالىيەتكە ئاكتىپ قاتنىشىشى كېرەك. ھەر دەرىجىلىك ھەر تەرەپلىمە تۈزۈمش كومىتېتلىرى كونكرېت تەشكىللەش، ماسلاشتۇرۇش ۋە بېتەكچىلىك قىلىشنى ھەققىي كۈچەيتىپ، بىخەتەر، مەدەنىيەتلىك ئاھالە رايونى قۇرۇش سەۋىيىسىنى ئۈزلۈكسىز ئۆستۈرۈشى كېرەك. ئامانلىق ئەھۋالى ياخشى بولمىغان كەنت، بازار ۋە رايونلارنى ئومۇمىيۈزلۈك تۇزۇپ، تەرتىپكە سېلىپ، قىيابېتىنى چەكلىك مۇددەت ئىچىدە ئۆزگەرتىش كېرەك، شۇنىڭ بىلەن بىللە، تىپلارنى زور كۈچ بىلەن تەشۋىق قىلىپ، كېڭەيتىپ، نۇقتا ئارقىلىق دائىرىنى پېتەكلەش كېرەك.

بەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى ماسلاشتۇرۇپ راۋاجلاندۇرۇشتىكى مۇھىم تەدبىر.

لى فېڭزى مۇنداق دېدى: ھەر دەرىجىلىك پارتكوم ۋە ھۆكۈمەتلەر بۇ پائالىيەتكە يۈكسەك دەرىجىدە ئەھمىيەت بېرىپ، بىر تۇتاش رەھبەرلىك قىلىشى ۋە پىلانلىشى كېرەك، پارتىيە، ھۆكۈمەت ئورگانلىرىنىڭ ھەرقايسى تارماقلىرى بۇ پائالىيەتكە ئاكتىپ قاتنىشىشى كېرەك. ھەر دەرىجىلىك ھەر تەرەپلىمە تۈزۈمش كومىتېتلىرى كونكرېت تەشكىللەش، ماسلاشتۇرۇش ۋە بېتەكچىلىك ھەققىي كۈچەيتىپ، بىخەتەر، مەدەنىيەتلىك ئاھالە رايونى قۇرۇش سەۋىيىسىنى ئۈزلۈكسىز ئۆستۈرۈشى كېرەك. ئامانلىق ئەھۋالى ياخشى بولمىغان كەنت، بازار ۋە رايونلارنى ئومۇمىيۈزلۈك تۇزۇپ، تەرتىپكە سېلىپ، قىيابېتىنى چەكلىك مۇددەت ئىچىدە ئۆزگەرتىش كېرەك، شۇنىڭ بىلەن بىللە، تىپلارنى زور كۈچ بىلەن تەشۋىق قىلىپ، كېڭەيتىپ، نۇقتا ئارقىلىق دائىرىنى پېتەكلەش كېرەك.

تۇرسۇنئاخۇن مەمەت شەرەپ بىلەن پارتىيىگە كىردى

(بېشى 1 - بەتتە)

قاتمۇقات بېسىملار تۇرسۇنئاخۇن مەمەتنى پارتىيىگە كىرىش ئېنتىقادىدىن تەۋرىتەلمىگەن، ئۇ بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان بەش پارچە پارتىيىگە كىرىش ئىلتىماسى يازغان. تۇرسۇنئاخۇن مەمەت 4 - ئاينىڭ 14 - كۈنىدىكى 15 - پارچە پارتىيىگە كىرىش ئىلتىماسىدا مۇنداق دەپ يازغان: «... مۇشۇ بىر قانچە يىلدا پارتىيىگە كىرىش ئۈچۈن ناھايىتى زور بېسىمغا ئۇچرىغان بولسامۇ، لېكىن قورقمايمەن، بەزىلەرنىڭ نەيزىنى يۇرىكىمگە تىقىشى ياكى ئاسماندىن قارا يامغۇرنىڭ يېغىشىدىن قەتئىينەزەر، مەن پارتىيە ۋە ۋەتەندىن ھەرگىز ئايرىلمايمەن.»

تۇرسۇنئاخۇن مەمەتنىڭ ھەققانىي كۆرىشىنى كۆپ ساندىكى پارتىيە ئەزالىرى ۋە شۇجايدىكى ساقچىخانا قوللىدى ۋە قوغدىدى. ئۇنىڭ كومۇنىستىك پارتىيىگە بولغان سادىقلىقى ۋە بوشاشماي ئىنتىلىشىگە ھەر دەرىجىلىك پارتىيە تەشكىلاتلىرى ۋە ئالاقىدار تارماقلار يۇكسەك پەھمىيەت بەردى، كەنت پارتىيە ياچېيكىسىنىڭ مۇزاكىرە قىلىپ ماقۇللىشى، يۇقىرى دەرىجىلىك پارتىيە تەشكىلاتىنىڭ تەكشۈرۈپ تەستىقلىشى ئارقىلىق تۇرسۇنئاخۇن مەمەت ئاخىرى بۇ يىل «1 - ئىيۇل» ھارپىسىدا شەرەپ بىلەن جۇڭگو كومۇنىستىك پارتىيىسىنىڭ ئەزاسى بولۇپ قالدى.

(بېشى 1 - بەتتە)

قارشى تېخمۇ قەتئىي كۆرەش قىلىشىغا ئىشىنىمىز.

ۋاز كېچىپ، بۆلگۈنچىلىك ھەرىكەتلىرىنىڭ خالىغانچە ئەۋج ئېلىشىغا يول

ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ھەرقايسى سەپلەرى ۋە يېزىلاردا

پىداكارلىقتىن كەلگەن شان - شەرەپ

- ئاقسۇ كونىشەھەر ناھىيىلىك 1 - ئوتتۇرا مەكتەپنىڭ مۇھاپىزەتچىسى ھەيرەت موللەكنىڭ ئادالەت يولىدا خىزمەت كۆرسىتىپ تەقدىرلەنگەنلىكى توغرىسىدا

ئۆز مۇخبىرىمىز غەيرەت ئۆمەر

ئاقسۇ كونىشەھەر ناھىيىسى 26 - ماي داغدۇغىلىق يېغىن ئېچىپ، ھاياتنىڭ خەۋپىكە ئۇچرىشىغا قارىماي، قاچقۇن جىنايەت گۇماندارىنى قوغلاپ توتۇشتا خىزمەت كۆرسەتكەن ناھىيىلىك 1 - ئوتتۇرا مەكتەپنىڭ مۇھاپىزەتچىسى غەيرەت موللەكنى كاتتا مۇكاپاتلىدى ھەم ناھىيىدىكى ئوقۇنقۇچى - ئوقۇغۇچىلارنى، ئامانلىق ساقلاش خادىملىرىنى ئۈنىڭدىن ئۆگىنىپ، جەمئىيەتنىڭ مۇقىملىقى ئۈچۈن تۆھپە قوشۇشقا چاقىردى. ناھىيىلىك جەمئىيەت ئامانلىقىنى ئومۇملاشتۇرۇپ تۇزۇمش كومىتېتى بىلەن ئادالەت يولىدا پىداكارلىق كۆرسەتكەنلەرنى مۇكاپاتلاش فوندى جەمئىيىتى غەيرەت موللەككە 1000يۈەن مۇكاپات پۇلى، ناھىيىلىك ماارىپ ئىدارىسى 1500 يۈەن داۋالىنىش راسخوتى، مەكتەپ 500 يۈەن ئوزۇقلىنىش ھەققى بەردى. قاچقۇن جىنايەت گۇماندارىنى توتۇشتا كوللېكتىپ خىزمەت كۆرسەتكەن ناھىيىلىك 1 - ئوتتۇرا مەكتەپنىڭ لەۋھە ۋە ئومۇمىي ئوقتۇرۇش ئارقىلىق تەقدىرلەندى.

بۇ يىل 14 - ماي، ھاۋا توتۇق بولۇپ، جۇدۇنلۇق شامال يەرگە توكۈلگەن گۈل-چېچەك بەرگىلىرىنى قالايمىقان ئۇچۇرتۇپ يۇرەتتى. چۈشتىن كېيىن ئۇرۇمچى ۋاقتى سائەت توتتىن ئاشقاندا، 18 ياشلار ئەتراپىدىكى ئېگىز بوي، ئورۇقراق كەلگەن بىر ياش ئاقسۇ كونىشەھەر ناھىيىلىك 1-ئوتتۇرا مەكتەپنىڭ دەرۋازىسى ئالدىدا ئۇياق-بۇياققا قاراپ بىردەم تۇردى. 700گە يېقىن ئوقۇنقۇچى، ئوقۇغۇچى بار بۇ مەكتەپتە ئادەتتىمۇ دەرۋازىدىن كىرىپ - چىقىدىغانلارنىڭ ئايىغى ئۈزۈلمەيتتى. ئۇنىڭ ئۇستىگە بۇ دەل ئوقۇغۇچىلار مۇزاكىرىگە قويۇپ بېرىلگەن ۋاقىت بولغاچقا، ئېنتىياپلىرى ھەرىكەت قىلىدىغانلار كۆپىيىپ قالغانىدى. بۇنى كۆرۈپ ھېلىقى ياش ئادۇل مەكتەپ ئىچىگە قاراپ ماڭدى. لېكىن ئۇ بىر جۇپ ئوتكۇر كۆزنىڭ ئۆزىگە سەپسېلىۋاتقانلىقىنى خىيالىغا كەلتۈرمىگەنىدى.

- نەگە، كىمنى ئىزدەيسىز؟ — دەپ سورىدى شۇ چاغدا نۆۋەتچىلىك قىلىۋاتقان مەكتەپ مۇھاپىزەتچىسى ئۈنىڭدىن.

- نەگە بېرىشىم ، كىمنى ئىزدىشىم بىلەن ئىمە كارىڭ، — دېدى ئۇ ياش قوپاللىق بىلەن ھۆرپىيىپ.

- بۇ دېگەن مەكتەپ، ئىشى يوق ئادەمنىڭ خالىغانچە كىرىپ - چىقىشىغا رۇخسەت قىلىنمايدۇ.

- كىرگىنىم كىرگەن، — ھېلىقى ياش شۇنداق دېگىنىچە غەيرەت موللەكنىڭ يۈزىگە بىر نەچچە شاپىلاق ئۇرۇپ، ئۈنى پۈتلاپ يېقىتىۋەتكەندىن كېيىن يەنە مەكتەپ ئىچىگە قاراپ ماڭدى. غەيرەت موللەك ئورنىدىن تۇرۇپ قوغلىغاندا، ئۇ يەردىن بىر خىش پارچىسىنى ئېلىپ، غەيرەت موللەكنىڭ بېشىغا ئىككىنى ئۇردى. غەيرەت ئاغرىقتا چىداپ ئۈنى چىك قۇچاقلاپ تۇتۇۋالدى.

ئۈنىڭىنچە باشقا ئوقۇنقۇچى، ئوقۇغۇچىلارمۇ يېتىپ كېلىپ، بۇ زوراۋان لۇكچەكنى مەكتەپ ئىشخانىسىغا ئېلىپ كىردى. ئەھۋال ئىگىلەش جەريانىدا ئۇ تاغدىن - باغدىن سۆزلەپ، ئۆزىنىڭ، ئاتا - ئانىسىنىڭ ئىسمىنى بىر نەچچە قېتىم ئۆزگەرتىۋالغانلىقى، بۈنىڭدىن گۇمانى تېخمۇ كۈچەيگەن ئوقۇنقۇچىلار تېلېفون ئارقىلىق ج خ ئىدارىسىگە ئەنزە مەلۇم قىلغىلى چىقىپ كەتتى. ساقچىلار يېتىپ كەلسە ھەققىي ئەپتى - بەشىرىسىنىڭ ئاشكارىلىنىپ قېلىشىنى پەملىگەن بۇ قۇۋۇ تۇلكە مۇشۇ پۇرسەتتىن پايدىلىنىپ، ھېچنېمىگە قارىماي، تام تۆۋىگە ئېتىلىپ بارغىنىچە ئەينەكنى چېقىپ، 2 - قەۋەتتىكى ئىشخانىنىڭ دېرىزىسىدىن سەكرەپ قېچىپ كەتتى. ئۇنىڭ خىلى ئېگىزدىن سەكرەپمۇ ئورنىدىن تۇرۇپ قېچىشى بۇ سولتەكنىڭ خىلى «پىشقان» جىنايەت گۇمانداری ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلاپ تۇراتتى. شۇڭا مەكتەپ رەھبەرلىكى ئوقۇنقۇچى - ئوقۇغۇچىلارنى تېزدىن ئۈنى قوغلاپ تۇتۇشقا ئورۇنلاشتۇردى. غەيرەت موللەك ئامانلىق ساقلاش خادىملىرىدا بولۇشقا تېگىشلىك باتۇرلۇق بىلەن سەپنىڭ ئەڭ ئالدىغا ئۆتۈپ قوغلىدى. قوغلاپ ناھىيىلىك پېشقەدەم كادىرلار ئولتۇراق رايونىنىڭ جەنۇبىدىكى تەمىنات - سودا كوپېراتىپ ئائىللىلىكلەر قورۇسىنىڭ يېنىغا بارغاندا ئۈنى توتۇۋالدى. شۇ چاغدا ئەسەبىيلەشكەن بۇ قاچقۇن قولىغا ئېلىۋالغان خىش پارچىسى بىلەن ئۆزىدىن ۋىجىك كەلگەن غەيرەت موللەكنىڭ باش-يۈزىگە قالايمىقان ئۇرغىلى، ئۇدۇل كەلگەن يېرىگە مۇشتلاپ - تەپكىلى تۇردى. لېكىن قولدا ھېچنېمە يوق غەيرەت موللەك باش-يۈزىدىن ئېقىۋاتقان قانغا، ئاغرىق ئازابىغا پەسەنت قىلماي، ئۇنىڭ كەمىردىن چىڭ قاماللاپ توتۇۋېلىپ، زادىلا قويۇپ بەرمىدى. غەيرەت موللەكنىڭ قولىدىن قېچىپ قۇتۇلالمايدىغانلىقىغا كۆزى يەتكەن بۇ قاچقۇن ئاخىرى ئۈككىلىمىز مۇسۇلمان ئىكەنمىز، مېنى قويۇۋەتسەڭ، كېيىن سېنى ياخشى رازى قىلىمەن»دەپ يالۇرغىلى تۇردى. غەيرەت موللەك ھەققانىيەت يولىدا ۋىجدانىنىڭ پاكلىقىنى ساقلاپ، تاكى ئوقۇنقۇچى - ئوقۇغۇچىلار ۋە ج خ ساقچىلىرى يېتىپ كەلگىچە ئۈنى توتۇپ تۇردى. بۇ چاغدا غەيرەت موللەكنىڭ ھەممە يېرى قانغا بويىلىپ ھوشىنى يوقىتىشقا ئاز قالغان، باش سۆڭىكى تۆت سانتىمېتىر ئۇزۇنلۇقتا يېرىلغانىدى. مەكتەپ رەھبەرلىكىنىڭ دەرھال دوختۇرخانىغا ئاپىرىپ، جىددىي قۇتقۇزۇشى ئارقىلىق ئۇنىڭ ھاياتى ساقلاپ قېلىنىدى.

غەيرەت موللەكنىڭ ئادالەت يولىدا ئەنە شۇنداق پىداكارلىق كۆرسىتىشى، ئوقۇنقۇچى-ئوقۇغۇچىلارنىڭ زىچ ماسلىشىشى ئارقىسىدا، ج خ ئورگانلىرى يېرىم يىلدىن بۇيان ئىزدەپ تۇتالمايۋاتقان بىر ئوغرىلىق، لۇكچەكلىك شايكىسىنىڭ بۇ باش جىنايەتچىسى ئاخىرى تورغا چۈشتى. ج خ ئورۇنلىرىنىڭ تەكشۈرۈپ بېكىتىشچە قۇربان ئالىم كۆپ قېتىم ئوغرىلىق، لۇكچەكلىك ئەنزىسى سادىر قىلىپ، جەمئىيەت ئامانلىقىنى ئېغىر دەرىجىدە بۇزغانلىقى، باشقا ئىككى جىنايەت گۇماندارى بىلەن شېرىكلىشىپ 11 موتسكلىت، 18 ۋېلىسپىت، 29 تاغار گۈرۈچ، ئۆزى يالغۇز 4200 يۈەن نەق پۇل ئوغرىلىغانلىقى دەسلەپكى قەدەمدە دەلىللەندى.

بۇ يىل 31 ياشقا كىرگەن غەيرەت موللەك خىزمەتكە قاتناشقان ئالتە يىلدىن بېرى ئۆز ئۇشىغا سادىق بولۇپ، مەكتەپنىڭ ئامانلىقى، ئوقۇش - ئوقۇتۇش تەرتىپىنى قوغداشقا تېگىشلىك تۆھپە قوشۇپ، 1995 - يىلى ناھىيە بويىچە جەمئىيەت ئامانلىقىنى ئومۇملاشتۇرۇپ تۇزۇمش خىزمىتىدىكى ئىلغار شەخس بولۇپ تەقدىرلەنگەنىدى. ئۇ بۇ قېتىم ھاقلىق پەيتتە يەنە بىر نۆۋەت كۆكرەك كېرىپ ئوتتۇرىغا چىقىپ، ئادالەت يولىدا پىداكارلىق كۆرسىتىپ، تېگىشلىك شان - شەرەپكە، باشقىلارنىڭ ھۆرمەت - ئىشەنچىسىگە سازاۋەر بولدى.

(بېشى 1 ـ بەتتە)

ۋاز كېچىپ، بۆلگۈنچىلىك ھەرىكەتلىرىنىڭ خالىغانچە ئەۋج ئېلىشىغا يول قويۇش كېرەكمۇ؟ بۇ پارتىيە ئەزالىرىنىڭ پارتىيەۋىلىكىنىڭ كۈچلۈك ياكى ئاجىزلىقىنى سىنايدىغان سىناق تېشى، تۈرسۇنئاخۇن مەمەت پارتىيەگە كىرىشنى تەلەپ قىلغۇچى ئاكتىپ، ئۇ سىياسىي جەھەتتە ناھايىتى كۈچلۈك بولۇپ، ئۆزى ۋە پەرزەنتلىرى قانۇنسىز دىنىي ھەرىكەتلەرگە قاتناشمايلا قالماستىن يەلكى ئۇنىڭغا قارشى ئىنتايىن ئۆچمەنلىك بىلەن قەتئىي كۈرەش قىلغان. بۇ خىل باتۇرانە كۈرەش قىلىش روھى، ياۋۇز كۈچلەرگە قارشى ئېلىشىدىغان بۇ خىل قاتتىق سۆزەكلىك ـ بىر پارتىيە ئەزاسى ھازىرلاشقا تېگىشلىك ئەخلاق ـ پەزىلەت ۋە ئالاھىدىلىك. تۈرسۇنئاخۇن مەمەت ئۇرۇشلۇق جايدىكى پارتىيە تەشكىلاتى ئۈنى جۈڭگو كومپارتىيەسىنىڭ كاندىدات ئەزالىقىغا قوبۇل قىلغان، ئۇنىڭ پارتىيە ئەزالىرىنىڭ ئاۋانگارتلىق رولىنى تېخىمۇ ياخشى جارى قىلدۇرۇپ، مىللىي بۆلگۈنچىلىككە قارشى تېخىمۇ قەتئىي كۈرەش قىلىشىغا ئىشىنىمىز.

ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ھەرقايسى پەيزىلاردا تۇرسۇنئاخۇن مەمەتتەك ئاكتىپلار كۆپ. پارتىيىنى قىزغىن سۆيىدىغان، پارتىيىگە سادىق بولغان مۇشۇنداق ئىلغارلار مەۋجۇت بولغانلىقى ئۈچۈن، پارتىيىنىڭ تۇرلۇك فاجىئەن ـ سىياسەتلىرى ئوڭۇشلۇق ئىزچىللاشتۇرۇلۇپ يولغا قويۇلماقتا، مىللىي بۆلگۈنچىلەرنىڭ سۈيىقەستى بەربات بولماقتا، ھەر مىللەت ئاممىسى ھەققانىيەت ۋە ئۇمىدنى كۆرۈۋالماقتا. بىز تۇرسۇنئاخۇن مەمەتنىڭ ۋۇجۇددىدىن يېزا-قىشلاقلاردىكى ھەر مىللەت ئاممىسىنىڭ پارتىيىنى قىزغىن سۆيىدىغانلىقىنى ۋە پارتىيىگە ئىنتىلىدىغانلىقىنى كۆرۈۋالدۇق، ئاممىنىڭ بۆلگۈنچىلىككە قارشى تۇرۇش، ئىتتىپاقلىققا ئىنتىلىش، مۇقىملىقنى ئويلاش، تەرەققىياتنى ئارزۇ قىلىشتەك كۆچلۈك يۈرەك ساداسىنى ئاڭلىدۇق.

(بېشى 1 ـ بەتتە)

مۇشۇ ئاينىڭ 19 ـ كۈنى كەچتە ئالتاي ۋىلايەتلىك پارتكومنىڭ شۇجىسى لېۋچۈەنجېن جىددىي يىغىن ئېچىپ، ئوت ئۆچۈرۈشكە قوماندانلىق قىلىش شتابى قۇرۇپ، ئوت ئۆچۈرۈشنى خىزمەتنىڭ ئورۇنلاشتۇردى. ئالتاي شۆبە ھەربىي رايونى، ئالتاي ۋىلايەتلىك قوراللىق ساقچى تارماق ئەتىرىتى، چېگرا مۇداپىئە تارماق ئەتىرىتىنىڭ 210 دىن ئارتۇق كومانداىر-جەڭچىسى ۋە بۇرچىن، قابا ناھىيىلىرىدىكى 200 دىن ئارتۇق خەلق ئەسكىرىدىن تەشكىل قىلىنغان ئوت ئۆچۈرۈش قوشۇنى مۇشۇ ئاينىڭ 19 ـ كۈنى كەچتە ۋە 20 ـ كۈنى سەھەردە ئوت ئاپىتى يۈز بەرگەن نەق مەيدانغا يېتىپ باردى. ۋىلايەتلىك پارتكومنىڭ شۇجىسى لېۋچۈەنجېن، مۇئاۋىن شۇجىلىرى لياۋباگچىك، مۇقاتبەك، شۆبە ھەربىي رايون باشلىقى چېك پىك قاتارلىق رەھبەرلەر مۇشۇ ئاينىڭ 19 ـ كۈنى كەچتە كېچىلەپ يول يۈرۈپ، ئوت ئاپىتى يۈز بەرگەن نەق مەيدانغا كېلىپ، ئوت ئۆچۈرۈشكە قوماندانلىق قىلدى. ئاپتونوم رايونلۇق ئورمانچىلىق نازارىتى ۋە ئالتاي ئورمانچىلىق ئىدارىسىنىڭ باشلىقلىرىمۇ ئوت ئاپىتى يۈز بەرگەن نەق مەيدانغا كەلدى.

ھازىر قاناس ئورمانچىلىق رايوندا ئوت ئۆچۈرۈش خىزمىتى جىددىي ئېلىپ بېرىلماقتا. ئوت كېتىش سەۋەبى تەكشۈرۈلمەكتە.

ئۆز خەۋىرىمىز. مۇشۇ ئاينىڭ 18 ـ كۈنى چۈشتىن كېيىن، ئالتاي ۋىلايىتىنىڭ كۆكتوقاي ناھىيىسىدىكى زورىت دەريالىسىنىڭ شەرقىدە ئوت ئاپىتى يۈز بەردى. كۆكتوقاي ناھىيىلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى ئوت ئاپىتى توغرىسىدىكى دوكلاتنى تاپشۇرۇپ ئالغاندىن كېيىن، ئوت ئۆچۈرۈش خىزمىتىنى كېچىلەپ ئورۇنلاشتۇردى. مۇشۇ ئاينىڭ 19 ـ كۈنى سائەت 18 دە ئوت ئاساسىي جەھەتتىن تىزگىنلەندى. ئوت تەخمىنەن 100 مو يەرگىچە، ئاساسەن ياياقتا ئۇتاشتى، دەسلەپكى تەكشۈرۈشكە قارىغاندا، قورغاقچىلىق ۋە بىر قانچە كۈندىن بۇيانقى قاتتىق ئىسسىق تۆپەيلىدىن قورۇپ كەتكەن ئوت ـ چۆپلەرگە ئۆزلۈكىدىن ئوت كەتكەن.

ئۇرۇمچى رايونىنىڭ ھاۋارايى: كۈندۈزى ۋە كېچىسى ھاۋا ئوچۇق، بەزىدە بۇلۇتلۇق بولىدۇ. تېمپېراتۇرا ℃ 21 ـ ℃ 31 بولىدۇ. تۆت بال شامال چىقىدۇ.

«قارا يىلپىز» ماركىلىق ئاپتوموبىلنىڭ سۈپىتى ياخشى، باھاسى ئەرزان

★ ئەڭ يېڭى تىپى بازارغا سېلىندى

● «قارا يىلپىز» ماركىلىق دېھقانچىلىقتا ئىشلىتىلىدىغان ئاپتوموبىل جۈڭگو دېھقانچىلىقتا ئىشلىتىلىدىغان ئاپتوموبىللار مۇندەرىجىسىگە تۆنجى قېتىم كىرگۈزۈلگەن 0.5 توننىلىق، تۆت چاقلىق ئاپتوموبىل.

● «قارا يىلپىز» ماشىنىسازلىق مىنىستىرلىكىنىڭ ئاپتوموبىل سۈپىتىنى سىناش بويىچە تۆتكۈزگەن 30 مىڭ كىلومېتىر يول يۈرۈش سىنىقىدا 39.94 نومۇرغا ئېرىشىپ ئوخشاش تىپتىكى ئاپتوموبىللار ئىچىدە 1ـ بولغان.

● «قارا يىلپىز» زاپچاسلىرىنىڭ قېلىپلىشىش سۈيىسى 100% كە يېتىدۇ.

● «قارا يىلپىز» مەملىكىتىمىزدە ئىشلەنگەن ئوخشاش خىلدىكى مەھسۇلاتلار ئىچىدە مەنپىي قۇتۇپلۇق تەگلىك سىر بىلەن سىرلاش تېخنىكىسى قوللىنىلغان بىردىنبىر مەھسۇلات بولۇپ، چىرىشكە تاقابىل تۇرۇش ئىقتىدارى مۇسبەت قۇتۇپلۇق تەگلىك سىر بىلەن سىرلاش تېخنىكىسىنىڭكىدىن ئون نەچچە ھەسسە يۇقىرى.

● «قارا يىلپىز»غا ئىلغار مېتال سىرى ئىشلىتىلگەن بولۇپ، ناھايىتى كۆركەم، چىرىشكە، ئۆڭۈشكە تاقابىل تۇرۇش ئىقتىدارى يۇقىرى.

● «قارا يىلپىز» مەملىكەت بويىچە ئوخشاش كەسىپ مەھسۇلاتلىرى ئىچىدە ئەڭ كۆپ سېتىلغان، سۈپىتى ياخشى، باھاسى ئەرزان مەھسۇلات.

● «قارا يىلپىز»غا دېھقانچىلىقتا ئىشلىتىلىدىغان ئېغىر تېخنىكى ھەر خىل ئاپتوموبىللارنىڭ تارتقۇچىلىقلىرى مۇجەسسەملەشكەن بولۇپ، ماتورى كۈچلۈك، شاۋقۇنى تۆۋەن، يۇرۇشى سىلىق، تەگلىكى چىڭ، يۈك كۆتۈرۈش مىقدارى زور، ئۆمرى ئۇزۇن.

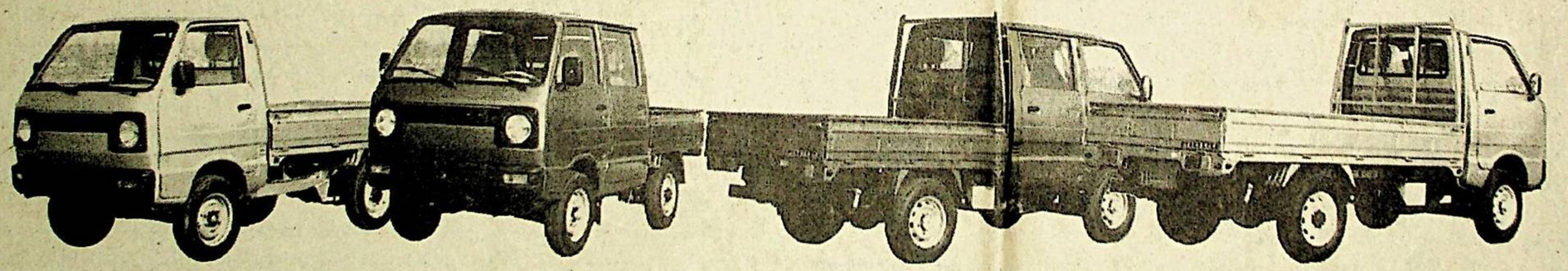

دېھقانچىلىقتا ئىشلىتىلىدىغان يۈك كۆتۈرۈش مىقدارى ئاشۇرۇلغان، بىر رەت ئورۇندۇقلۇق ئاپتوموبىل

دېھقانچىلىقتا ئىشلىتىلىدىغان يۈك كۆتۈرۈش مىقدارى ئاشۇرۇلغان، ئىككى رەت ئورۇندۇقلۇق ئاپتوموبىل

دېھقانچىلىقتا ئىشلىتىلىدىغان ئىككى رەت ئورۇندۇقلۇق ئاپتوموبىل

دېھقانچىلىقتا ئىشلىتىلىدىغان بىر رەت ئورۇندۇقلۇق ئاپتوموبىل

شەندۇڭ قارا يىلپىز گۇرۇھى شىركىتى سىزگە «قارا يىلپىز» ماركىلىق ئاپتوموبىللارنى تەقدىم قىلىدۇ.

شەندۇڭ «قارا يىلپىز» گۇرۇھى شىركىتى
ئادرېسى: شەندۇڭ تۆڭكېسى ۋېندېڭ شەھىرى لۇگشەن يولى 107- نومۇر
تېلېفون (بېلىق ئاپپاراتى): 8352146 (0631)
مېنىش بۆلۈمىنىڭ تېلېفون نومۇرى: 8356281 پوچتا نومۇرى: 264400

شەنجاڭ قۇتۇبى ئىشى پېچىرىش ئورنى
ئادرېسى: قۇتۇبى ناھىيىسى ماشىنىسازلىق سانائىتى شىركىتى
تېلېفون نومۇرى: 4502498 (0994)
ئالاقىلەشكۈچىلەر: يۈجېنخەي، جۇشۆجى

شەنجاڭ سانجى ئوبلاستى ياجۇڭ سودا شەھەرچىسى ماتورلۇق قاتناش قوراللىرى سودا بازىرى
تېلېفون نومۇرى: 2347408 (0994) BP ئاپپاراتى 1025013 ـ 126
ئالاقىلەشكۈچى: ۋالۇ يۇلىن

شەنجاڭ قۇمۇل ماتورلۇق قاتناش قوراللىرى سودا بازىرى
تېلېفون نومۇرى: 2370005 (0902)
BP ئاپپاراتى: 8224905 ـ 126
ئالاقىلەشكۈچى: لىيۈژىي

ئىقتىسادىي ساھەدىكى جۇلالىق مەزگىلى ـ شىياڭگاڭ

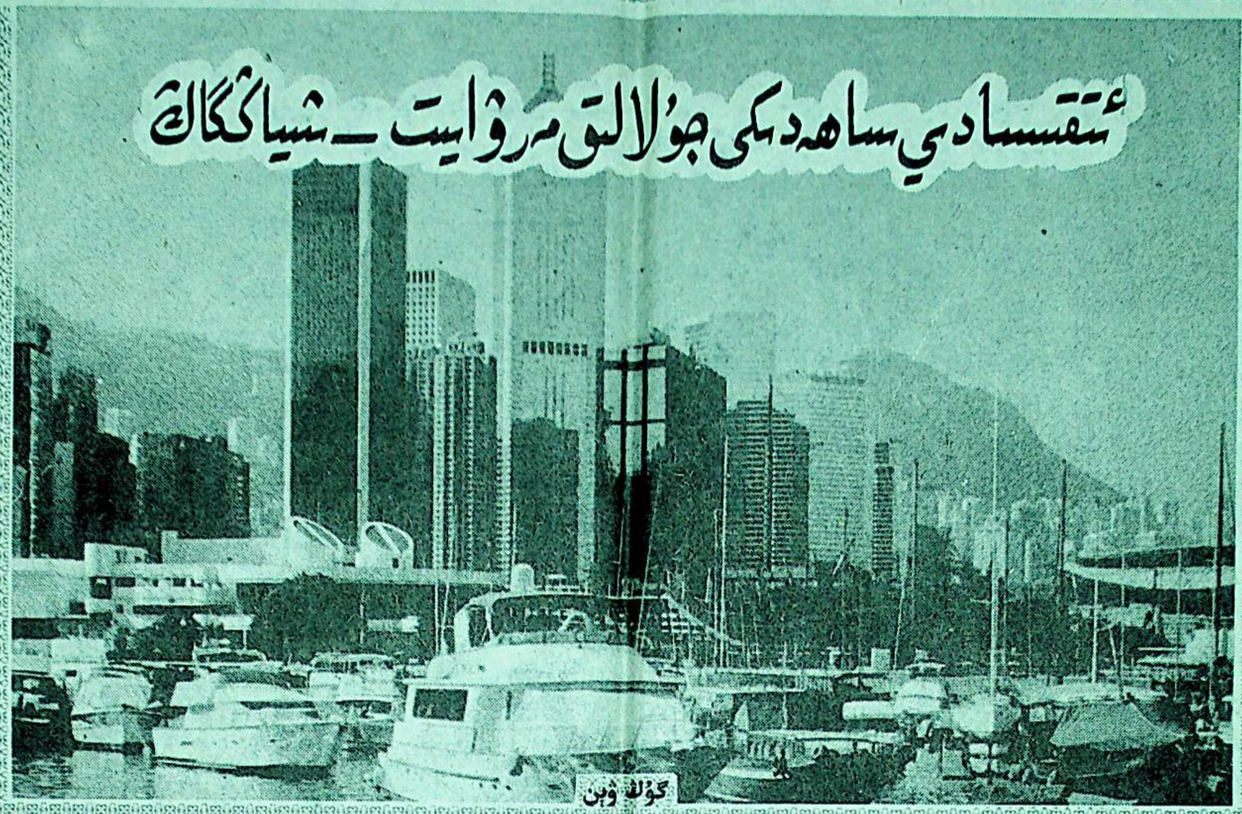

گۇل ۋېن

تىجارەتنىڭ مەيدانىنىڭ شەرقىي تەرىپىدىكى شىياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىش ۋاقتىنى ھېسابلايدىغان چوڭ تاختىدىكى سانىنىڭ ئۆزگىرىشىگە ئەگىشىپ، كىشىنى تەسىرلەندۇرىدىغان مىنۇتلار بارغانسېرى يېقىنلاشماقتا. ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىش ئالدىدا تۇرغان «شەرق مەزگىلى»نىڭ يەر شارى ئىقتىسادىدا جۇلالىق نۇر چېچىۋاتقانلىقى شۇبھىسىز.

«شەرقنىڭ مەزگىلى» نىڭ مۆجىزىسى

ئېگىز جايدا تۇرۇپ شىياڭگاڭغا نەزەر سالسىڭىز، ئۆتۈشمە كۆۋرۈكلەرنىڭ گىرەلىشىپ تۇرغانلىقىنى، ئېگىز بىنالارنىڭ كۆككە تاقىشىپ تۇرغانلىقىنى، ۋېكتورىيە پورتىدا يىراق ئوكيان پاراخوتىنىڭ تۇرغانلىقىنى، چىدىي ئايرودرومىدىكى خەلقئارا يولۇچىلار ئايروپىلانلىرىنى، چوڭ - كىچىك كوچىلاردا ئايىغى ئۈزۈلمەي كېتىۋاتقان كىشىلەر تۆپىنى كۆرۈپ، شىياڭگاڭ ئىقتىسادىنىڭ توختىماي ئۇرۇۋاتقان قان تومۇرىنى كۆرگەندەك بولىسىز.

100 يىللىق بوران - چاپقۇننى بېشىدىن كەچۈرگەن شىياڭگاڭ ئېمدى ئۆتمۈشتىكى بىلىقچىلىق كەنتىدىن كىشىنى جەلپ قىلىدىغان زامانىۋى شەھەرگە ئايلاندى، شىياڭگاڭلىقلار مۇشۇ كىچىككىنە جايدا ئىقتىسادىي ساھەدە ئارقا - ئارقىدىن يېڭىلىق، مۆجىزە يارىتىپ، بۇ جايىنى دۇنيانىڭ دىققىتىنى تارتىدىغان خەلقئارا پۇل مۇئامىلە، سودا، دېڭىز ترانسپورتى، ئۇچۇر ۋە ساياھەتچىلىك مەركىزىگە ئايلاندۇردى. 20 نەچچە يىلدىن بۇيان شىياڭگاڭنىڭ ئىقتىسادى تېز راۋاجلىنىپ، شىياڭگاڭنى ئاسىيادىكى «تۆت نوچى»نىڭ ئالدىنقى قاتارىغا ئۆتكۈزدى. بۈلتۇر بۇ رايوننىڭ كىشى بېشىغا توغرا كېلىدىغان مەھسۇلات قىممىتى 24 مىڭ 500 دوللارغا يېتىپ، بىر قىسىم تەرەققىي تاپقان دۆلەت ۋە رايونلارنىڭكىدىن ئۆتۈپ كېتىپ، دۇنيا بويىچە 6 - ئورۇنغا چىقتى. ھازىر شىياڭگاڭ يەر شارى بويىچە 1- ئورۇندىكى مال پورتىغا، 5 - ئورۇندىكى بانكا مەركىزىگە، 4 - ئورۇندىكى ئالتۇن بازىرىغا، 5 - ئورۇندىكى تاشقى پىرېۋوت بازىرىغا، 8- ئورۇندىكى پاي چېكى بازىرىغا ئايلاندى.

شىياڭگاڭ دۇنيا بويىچە مەشھۇر ئەركىن پورت بولۇپ، سودا ئىزچىل تۈردە شىياڭگاڭ ئىقتىسادىنىڭ قان تومۇرى بولۇپ كەلدى. بۇ جايدا 110 مىڭ سودا شىركىتى بولۇپ، ئۇنىڭدىكى يالاڭئاياق خادىملار 500 مىڭدىن ئاشىدۇ. ستاتىستىكىغا قارىغاندا، شىياڭگاڭنىڭ كىيىم- كېچەكلىرى، ئويۇنچۇقلىرى، سائەتلىرىنىڭ ئېكسپورت مىقدارى كۆپ يىلدىن بۇيان دۇنيا بويىچە 1 - ئورۇندا تۇرۇپ كەلگەن. بۈلتۇر شىياڭگاڭنىڭ تاشقى سودا ئومۇمىي سومىسى 382 مىليارد 900 مىليون دوللارغا شەكىللەندى» دەيدۇ. ئېلىمىز تامۇژنىسىنىڭ ستاتىستىكىسىغا قارىغاندا، بۈلتۇر ۋەتەن چوڭ قۇرۇقلۇقى بىلەن شىياڭگاڭنىڭ ئىمپورت - ئېكسپورت سومىسى 40 مىليارد 700 مىليون دوللارغا يېتىپ، ۋەتىنىمىز چوڭ قۇرۇقلۇقىنىڭ شۇ يىللىق ئىمپورت- ئېكسپورت ئومۇمىي سوممىسىنىڭ% 14 نى ئىگىلىگەن. شىياڭگاڭ ھۆكۈمىتىنىڭ ستاتىستىكىسىغا قارىغاندا، ۋەتەن چوڭ قۇرۇقلۇقى بىلەن شىياڭگاڭنىڭ سودا سوممىسى 1 تىرىليون 49 مىليارد 800 مىليون شىياڭگاڭ يۈەنگە يېتىپ، 1978 - يىلىدىكىدىن 100 ھەسسە ئاشقان؛ شىياڭگاڭدىكى ئۆتەڭ سودىسىنىڭ % 90 ى ئىچكى رايونلار بىلەن مۇناسىۋەتلىك ئىكەن؛ شۇنداقلا شىياڭگاڭ ئىچكى رايونلارنىڭ ئەڭ چوڭ ئېكسپورت بازىرى، ئەڭ چوڭ قۇرۇلۇش ۋە ئەمگەك ھەمكارلىقى شېرىكىگە ئايلانغان.

مەبلەغ سېلىش جەھەتتە، شىياڭگاڭ ئىچكى رايونلارنىڭ چەت ئەل مەبلىغىنى جەلپ قىلىدىغان ئاساسلىق مەنبەسى بولۇپ قالدى. 1979 - يىلىدىن 1996 - يىلىغىچە شىياڭگاڭنىڭ ئىچكى رايونلاردا مەبلەغ سالغان تۆرلىرى 160 مىڭدىن ئاشقان، ئەمەلىي سالغان مەبلىغى 99 مىليارد 300 مىليون دوللارغا يەتكەن، بۇلار مەملىكىتىمىزنىڭ ئومۇمىي مەبلەغ سالغان تۆرى ۋە سالغان مەبلىغىنىڭ % 60 نى ئىگىلەيدۇ. جۈڭگو مەبلىغى كارخانىلىرىنىڭ شىياڭگاڭدا سالغان مەبلىغى 40 مىليارد دوللاردىن ئېشىپ، شىياڭگاڭنىڭ ئومۇمىي ئىقتىسادىي كۆلىمىنىڭ % 10 نى ئىگىلەپ، شىياڭگاڭ ئىقتىسادىنى يۇكسەلدۇرۇش ۋە مۇقىملاشتۇرۇشتىكى ئاساسىي تۈرگە ئايلىنىپ قالدى.

پۈل مۇئامىلىسى جەھەتتە، بۈلتۇر شىياڭگاڭ بانكىلىرى ئىچكى رايونلاردىكى كارخانىلارغا 238 مىليارد 200 مىليون شىياڭگاڭ يۈەنى قەرز پۈل بەردى. 20 نەچچە بانكا، سۇغۇرتا شىركىتى، ئاكسىيە شىركىتى ئىچكى رايونلاردا شۆبە تارماق ئاپپارات قۇردى. ئىچكى رايونلارنىڭ 20 نەچچە بانكىسى شىياڭگاڭدا شۆبە بانكا ياكى ۋەكالەت ئورگىنى قۇردى. «جۇڭگىنىك» گۇرۇھى شىياڭگاڭدىكى 2 - چوڭ بانكا گۇرۇھىغا ئايلاندى؛ دۆلەت ئىلكىدىكى 20 نەچچە كارخانا شىياڭگاڭدا مۇۋەپپەقىيەتلىك ھالدا بازارغا قەدەم قويۇپ، ئۆزلىرىنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتىغا يېڭى ھاياتىي كۈچ قوشتى.

دېگىز بويىزىنىڭ ئىككى قىرغىقىدىكىلەرنىڭ ئىقتىساد - سودا ئالاقىسىدە شىياڭگاڭ ئەڭ ئاساسلىق ئۆتەڭ ۋە كۆۋرۈك بولۇپ بەردى. تەبىئىنىڭ شىياڭگاڭغا ئېكسپورت قىلغان مالىلىرىنىڭ% 60 ى چوڭ قۇرۇقلۇقتا سېتىلدى؛ تەبىئەن سودىكەرلىرىنىڭ چوڭ قۇرۇقلۇققا سالغان مەبلىغىنىڭ كۆپ قىسمىمۇ شىياڭگاڭ ئارقىلىق يەتكۈزۈلدى، شىياڭگاڭ ۋاستىچى بولۇپ نۇرغۇن مەنپەئەت ئالدى.

بۇنىڭدىن ئىچكى رايونلار بىلەن شىياڭگاڭنىڭ بۇنداق قويۇق ئىقتىساد - سودا مۇناسىۋىتىنىڭ شىياڭگاڭنىڭ گۈللىنىشىدە مۇھىم رول ئوينىغانلىقىنى كۆرۈۋالغىلى بولىدۇ، ھەر يىلى شىياڭگاڭ ئىچكى رايونلارنىڭ ئۆتەڭ سودىسىدىن ئوتتۇرا ھېساب بىلەن 120 مىليارد شىياڭگاڭ يۈەنى پايدا ئالدى، بۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ خەلقئارا بازاردىكى ئورنى يۇقىرىلاپ، ئاخىردا تەرەققىي تاپقان رايونلار قاتارىغا ئۆتتى.

مەزگىلىت كەلگۈسىدە تېخىمۇ جۇلالىنىدۇ

شىياڭگاڭ مۇشكۈللەرنى يېڭىپ، ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كەلگەندىن كېيىن، شىياڭگاڭ ئىقتىسادىنىڭ ئەتىسى قانداق بولىدۇ؟

بىر قېتىملىق مۇخبىرلارنى كۈتۈۋېلىش يىغىنىدا سىنگاپورنىڭ سالاپەتلىك ھاكىمىيەت يۇرگۈزگۈچىسى لى كۇاڭياۋ: «1997 - يىلىدىن كېيىن شىياڭگاڭ قانداق شىياڭگاڭ؟» دېگەن سوئالغا كۇلۇپ تۇرۇپ: «1998- يىلىدىكى شىياڭگاڭ بولىدۇ» دەپ جاۋاب بەردى. ئۇنىڭ بۇ سۆزى چوڭقۇر مەنىلىك بولۇپ، ئۇقۇمۇشلۇق زاتلارنىڭ شىياڭگاڭنىڭ ئىستىقبالىغا نىشەنچ بىلەن قارايدىغانلىقىنى يەكسۇن ئەتتۇرىدۇ. شىياڭگاڭ ھۆكۈمىتىنىڭ ستاتىستىكىسىغا قارىغاندا، يېقىنقى بەش يىلدا% 40 چەت ئەل مەبلىغى كارخانىسى شىياڭگاڭغا كەلگەن، بۈلتۇر تىزىمغا ئالدۇرغان كارخانا ئالدىنقى يىلدىكىدىن % 10 كۆپەيگەن. شىياڭگاڭدا تۇرۇشلۇق ئەنگلىيە، ئامېرىكا سودا جەمئىيىتىنىڭ تەكشۈرۈشىدىن قارىغاندا، ئەنگلىيە، ئامېرىكىنىڭ شىياڭگاڭدا تۇرۇشلۇق ستودېنتلىرىنىڭ % 98 ى داۋاملىق شىياڭگاڭدا قالىدىكەن. يېقىنقى ستاتىستىكىغا قارىغاندا، شىياڭگاڭدىن كېتىپ قالغان ئاھالىلەرنىڭ قايتا كۆچۈپ كەلگەنلىرى% 60 تىن ئېشىپ كەتكەن.

تاشقى ئىقتىساد - سودا مىنىستىرلىكى مىنىستىرلىنىڭ

دۇك جېەنخوا سالماق ئادەم

شۆيوك

رەئىسى، خۇيفېڭ بانكىسى مۇدىرىيىتىنىڭ ئەزاسى، شىنداۋ گۇرۇھى چەكلىك شىركىتى مۇدىرىيىتىنىڭ غەيرىي رەسمىي ئىجرائىيە ئەزاسى، شىياڭگاڭ كېمىسازلىق خوجايىنلىرى جەمئىيىتىنىڭ رەئىسى، شىياڭگاڭ باش سودا جەمئىيىتىنىڭ ئىجرائىيە ھەيئىتى، شىياڭگاڭ شەھەر ئۇنىۋېرسىتېتى مۇدىرىيىتىنىڭ رەئىسى، شىياڭگاڭ جامائەت پاراۋانلىق سۇغا چۇشۇرۇلۇش مۇراسىمىدا جۇڭگونىڭ دۆلەت شېئىرىنى ئورۇندىيالمىغانلىقى ئۈچۈن ئاتىسى ئىنتايىن ئازابلىنىپ، ئۆزىنىڭ ئون سېلىپ يغلىۋەتمەكچى بولغانلىقىنى ئېيتقان. بۇ ئەھۋاللار دۇك جېەنخوادا چوڭقۇر تەسىر قالدۇرغان. دۇك جېەنخوا ئامېرىكا تەۋەلىكىگە ئۆتۈشنى ۋە ئەنگلىيە پادىشاھلىق ئوردىسى

ئۆتكەن يىل 12 - ئاينىڭ 11 - كۈنى دۇك جېەنخوا شىياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونى ئۇنجى نۆۋەتلىك ھۆكۈمەت سايلام كومىتېتىنىڭ سايلىمىدا 400 سايلىغۇچىنىڭ 320 سى ئاۋاز بەردى. 12 - ئاينىڭ 16- كۈنى، لى پېڭ رۇئېلى گووۋۇيۈەننىڭ 207 - نومۇرلۇق پەرمانىغا ئىمزا قويۇپ، دۇك جېەنخوانى جۇڭخوا خەلق

تۇرۇپ كەلگەن. بۇلتۇر شياڭگاڭنىڭ تاشقى سودا ئومۇمىي سومىسى 382 ملياردقا 900 مليون دوللارغا يېتىپ، ئاسىيا - تىنچ ئوكيان رايونى سودىسىنىڭ بەشتىن بىر قىسمىنى ئىگىلىگەن، دۇنيا بويىچە 7 - ئورۇندىكى سودا رايونى بولۇپ قالغان. بۇنىڭ ئىچىدە ئوتتەك سودىسى خېلى زور سالماقنى ئىگىلىگەن. سەبىبۇك مال پرېستانى ۋە چىدىي ئايرودرومى دۇنيا بويىچە ئەڭ تالدىراش جاي بولۇپ، دېڭىز ئارقىلىق مال چىقىرىش- كىرگۈزۈش مقدارى جەھەتتە دۇنيا بويىچە 1 - ئورۇندا، ئايروپىلان ئارقىلىق مال توشۇشتا 2 - ئورۇندا تۇرىدۇ.

ئىچكى رايون ئىقتىسادىنى ئارقا تىرەك قىلىش

شياڭگاڭنىڭ ئىقتىسادىي جەھەتتە گۈللىنىشى ئۇنىڭ ئەۋزەل جۇغراپىيىلىك ئورنى ۋە ئالاھىدە سىياسەت مۇھىتى ۋە شياڭگاڭدىكى 6 مليون خەلقنىڭ تىرىشچىلىقى بىلەن شياڭگاڭلىقلار ئۆز ئەمگىكى ئارقىلىق بارلىققا كەلتۈرگەن». بۇنىڭدىن باشقا يەر ئاچقۇچلۇق ئاملىمۇ بار ئۇ بولسىمۇ، شياڭگاڭنىڭ ئارقا تەرەپىدە ۋەتەنىمىز چوڭ قورۇقلۇقى بار، مۇشۇ بىپايان زېمىن ئۇنىڭغا ئارقا تىرەك بولغان.

نەچچە ئون يىلدىن بۇيان، شياڭگاڭلىقلارنى ئاساسلىق ئىچىدىغان سۇ بىلەن تەمىنلەيدىغان دۇڭجياڭ دەريالىي توختاپ قالمىدى؛ شياڭگاڭلىقلارغا يېڭى ياكى ئوگلىتىلغان يېمەكلىك يەتكۈزۈپ بېرىدىغان ئۇچ قېتىملىق تېز پويىز بوران - چاپقۇنلاردىمۇ زادىلا توختىمىدى، شياڭگاڭ ئىقتىسادىنىڭ تەرەققىيات قانۇنىيىتى بويىچە ئۇنىڭ ئىقتىسادىي ھەرىكىتىنى ئاساسلىقى ئىگىلىگۈچى ۋە قورۇلمىسىنىڭ تەڭشىلىشىمۇ ئىچكى رايونلارنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتىغا ئەگىشىپ ئۆزگىرىپ تۇردى. بولۇپمۇ ئىچكى رايونلارنىڭ ئىلاھات، ئېچىۋېتىش ئىشلىرى شياڭگاڭ ئىقتىسادىنىڭ ئۆچەڭدەك راۋاجلانىشىغا تارىخىي پۇرسەت يارىتىپ بەردى. يېقىنقى 20 يىلدا ئىچكى رايونلارنىڭ ئىقتىسادى ئۇدا، تېز راۋاجلاندى، شياڭگاڭمۇ مۇشۇ مەزگىلدە ھەقىقىي گۈللىنىش دەۋرىنى قەدەم قويدى. شياڭگاڭ جۇڭگو گوۋرۇھىنىڭ رەئىسى خۇاڭ خوڭنىەن مۇخبىرلارغا: «ۋەتەندىن ئىبارەت بۇ ئامىل بولمىسا، شەرقنىڭ مەرۋايىتى بۇنداق جۇلالانمىغان بولاتتى» دىدى.

تاشقى ئىقتىساد - سودا مىنىستىرلىكى تەيۋەن، شياڭگاڭ، ئاۋمېن مەخسۇسىنىڭ مەسئۇلى ۋاڭ خوي: «ۋەتەن بىلەن شياڭگاڭنىڭ ئىقتىسادىي جەھەتتە بىر- بىرىنى تولۇقلاش خاراكتېرى ناھايىتى كۈچلۈك، ھازىر ئۆزئارا ئېتىبار بېرىدىغان، ئۆزئارا مەنپەئەت يەتكۈزىدىغان، بىللە ياشاپ، بىللەگۈللىنىدىغان قان بىلەن گۆشتەك ئايرىلماس سودا مۇناسىۋىتى

685 - سان

بولغانلىقىنى ئېيتقان. بۇ ئەھۋاللار دۇڭ جيەنخوا چوڭقۇر تەسىر قالدۇرغان. دۇڭ جيەنخوا ئامېرىكا تەۋەلىكىگە ئۆتۈشىنى ۋە ئەنگلىيە پادىشاھلىق ئوردىسى بەرگەن تۆرىلىك ئۇقۇتۇشنى ئېلىشنى رەت قىلغان. ئۇ «شياڭگاڭنىڭ بۈگۈنكى مۇۋەپپەقىيەتلىرى قالتىس مۇۋەپپەقىيەت، مەن شياڭگاڭدىكى جۇڭگولۇق بولغانلىقىمدىن مەغرۇرلىنىمەن، مەن شياڭگاڭدا چوڭ بولغان، شياڭگاڭنى ماكانىم، دەپ تونۇيمەن. شياڭگاڭنىڭ كەلگۈسىدە تېخىمۇ چوڭ مۇۋەپپەقىيەت قازىنىشىنى ئۈمىد قىلىمەن. مۇشۇ ئاچقۇچلۇق ئۆتكۈنچى دەۋردە مەن دۆلەت ۋە شياڭگاڭغا يارىدەملىشىپ ئازراق ئىش قىلىشنى ئۈمىد قىلىمەن» دەيدۇ. ئۇ ئامېرىكىغا بېرىپ پائال ھەرىكەتلىنىپ، ئامېرىكىنىڭ جۇڭگوغا قارىتىلغان سوددا ئەڭ ئېتىبار بېرىلىدىغان دۆلەت مۇئامىلىسى قىلىشنى قولغا كەلتۈرۈشكە تىرىشقان. 1991 - يىلىدىن ھازىرغىچە ئۇ جۇشەن دېڭىز ترانسپورتى مەكتېپىگە 7 مليون يۈەن خەلق پۇلىدىن ئارتۇق ئىئانە بەرگەن. ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئۆزىنىڭ شياڭگاڭدىكى شىركىتىدە تەربىيە ئېلىشىغا يول ئېچىپ بەرگەن. 1992- يىلىدىن باشلاپ مەملىكىتىمىزنىڭ ئىچكى رايونلىرىغا مەبلەغ سالغان. ھازىر ئىچكى رايونلاردا ئونلۇق 20 نەچچە ئىش بېجىرىش ئورنى بار. ئۇ 10 مليون دوللار مەبلەغ سېلىپ، شاڭخەي پورت ئىشلىرى ئىدارىسى بىلەن ھەمكارلىشىپ توپ قاچىلاش ساندۇقى پرېستانى قۇرغان. يەنە تۆمۈرىيول مىنىستىرلىكى بىلەن كۆپ شەكىللىك بىرلەشمە ترانسپورت تورىنى قۇرغان. ئۇي - زېمىن جەھەتتە، بېيجىڭدىكى شەرق مەيدانى، شاڭخەيدىكى زىيۇن سارىيى قاتارلۇشىغا مەبلەغ سالغان.

دۇڭ جيەنخوا غەرب تەربىيىسىنى ئالغان، ئونلۇق خاراكتېرى، قىممەت قارىشىنىڭ شەكىللىنىشى ئانسىنىڭ كىچىك چېغىدىن تارتىپلا ئونىڭغا جۇڭگو ئەنئەنىۋى مەدەنىيىتىنىڭ تەسىرىنى ئۆگەتكەنلىكىنىڭ نەتىجىسى. ئونلۇق ھازىر ئىككى ئوغلى، بىر قىزى بار.

دۇڭ جيەنخۇانى چۇشىنىدىغان كىشىلەر ئۇنى ھەرقايسى جەھەتتىكى مۇناسىۋەتلەرنى ياخشى بىر تەرەپ قىلىشنى بىلىدۇ، دېيىشىدۇ. ئونلۇق ئەنگلىيە، ئامېرىكا، ئىچكى رايونلار ۋە تەيۋەن قاتارلىق جايلاردىكى كىشىلەر بىلەن ئىنتايىن كەڭ قويۇق ئالاقىسى بار. دۇڭ جيەنخوا كىشىلەرگە ئاسان يېقىنلىشىدۇ. خۇددى دېگىنىدەك ئۇ ئىشنى بىر قەدەم بىر قەدەمدىن قىلىشنى، تەرتىپلىك ئىشلەشنى ياقتۇرىدىغان سالماق ئادەم.

«دۇنيا بىلىملىرى رەسىملىك ژۇرنىلى»دىن ئېلىندى.

شياڭگاڭدىن كېتىپ قالغان ئاھاللەرنىڭ قايتا كۆچۈپ كەلگەنلىرى 60 % تىن ئېشىپ كەتكەن.

تاشقى ئىقتىساد - سودا مىنىستىرلىكى مىنىستىرنىڭ يارىدەمچىسى ئەن مىن مۇنداق دەيدۇ: جۇڭگو شياڭگاڭغا ئىگىلىك ھوقۇقى يۈرگۈزۈشنى ئەسلىگە كەلتۈرگەندىن كېيىن، شياڭگاڭ ئىچكى رايونلارنى خەلقارا بازار بىلەن بۇ ياستە توتاشتۇرىدىغان مۇھىم كۆزنەك، يول بولۇندۇ. چەت ئەللەرنىڭ زاۋۇتلار، سودىگەرلەرنىڭ ئىچكى رايونلارغا يۈرۈش قىلىشىدىكى ئىستېھكام ۋە ئۆزگىچە ئەۋزەللىككە ئىگە خەلقارا ئىقتىساد-سودا مەركىزى بولۇپ تۇرۇۋاتىدۇ، ئونىڭ ئورنى ۋە رولىنى جۇڭگونىڭ ھېچقانداق شەھىرى باسالمايدۇ. شياڭگاڭنىڭ بىر نەچچە مەركەزلىك ئورۇننى قوغداش، كۈچەيتىش ھەم شياڭگاڭنىڭ توپ مەنپەئىتى، ھەم ۋەتىنىمىزنىڭ ئىچكى جايلىرىنىڭ توپ مەنپەئىتى. «بىر دۆلەتتە ئىككى خىل ئۆزۈم بولۇش» قائىدىنى بويىچە شياڭگاڭ ھازىرقى ئىقتىساد-سودا ئۆزۈمىنى ۋە ئەركىن پورتلۇق ئورۇننى داۋاملىق ساقلايدۇ، شۇنداقلا ئىقتىساد-سودا ساھەسىدە يۇكسەك ئاپتونومىيە ھوقۇقىدىن بەھرىمەن بولىدۇ.

مۇتەخەسسىسلەر مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: ھازىر دۇنيا ئىقتىسادى يۇقىرى ئۆرلەش باسقۇچىدا ئۇرۇماقتا، بولۇپمۇ ئاسىيا-تىنچ ئوكيان رايونىنىڭ ئىقتىسادى يۇقىرى سۈرئەتتە ئاشماقتا، بۇلار شياڭگاڭغا مەنپەئەت يەتكۈزۈپ بېرىدۇ، ئىچكى رايونلارنىڭ 9-بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدىكى ياخشى تەرەققىيات ۋەزىيىتى شياڭگاڭنىڭ ئىقتىساد-سودىسىغا ئىشەنچلىك كاپالەت بېرىدۇ ۋە ياخشى پۇرسەت يارىتىپ بېرىدۇ. شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا، يېقىنقى يىللاردىن بۇيان شياڭگاڭدا ئايرودروم، پورت، تېلېگراف ئۇل ئەسلىھەلىرى قۇرۇلۇشى كەڭ كۆلەمدە ئېلىپ بېرىلدى، ئونىڭ ترانسپورت ۋە سودا مۇھىتى خېلى زور دەرىجىدە ياخشىلاندى، بۇ ھەرقايسى جەھەتتىكى مەبلەغ سېلىش، سودا ئىشلىرىنىڭ ئېھتىياجىغا تولۇرتكە بولىدۇ. ھەرقايسى ئەللەرنىڭ سودا-سانائەت ساھەسىدىكىلەر شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىشىنىڭ ئىستىقبالىدىن ئۈمىدۋار بولماقتا، ئۇلارنىڭ شياڭگاڭدىكى ئىقتىساد-سودا پائالىيەتلىرى جانلانماقتا. چەت ئەل مەبلەغنىڭ ئۇزلۇكسىز كىرىشى، شياڭگاڭلىقلارنىڭ ئەمگەكچانلىقى، ئەقىل - پاراسىتى شياڭگاڭنى دۇنيادىكى ئەڭ جەلپ قىلىش كۈچىگە ئىگە مەبلەغ سېلىش زېمىنىغا ۋە ئەڭ ھايات كۈچكە ئىگە رايونلاردىن بىرىنگە ئايلاندۇرىدۇ.

شياڭجياڭ سۇيى ئۆزگەشلەپ، سېرىس گۈلى پورەكلەپ ئېچىلماقتا. شياڭگاڭدىن ئىبارەت يېڭى ئەسىردىكى مەرۋايىت تېخىمۇ جۇلالىق نۇر چاچقۇسى.

چياۋشى پاپونىيىلىك مېھمانلار بىلەن كۆرۈشتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 23-ئىيۇن تېلېگراممىسى. مەملىكىتىمىز خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ ۋېيىۋەنجائى چياۋشى بۈگۈن چۈشتىن بۇرۇن «خەلق» سارىيىدا ئاۋام پالاتاسىنىڭ ئەزاسى يې تېيەنيى باشچىلىقىدىكى پاپونىيە يېڭى تەرەققىيات پارتىيىسى پارلامېنت ئەزالىرى ۋەكىللەر ئۆمىكى بىلەن كۆرۈشتى.

چياۋشى پاپونىيىلىك مېھمانلارغا جۇڭگو خەلقىنىڭ شياڭگاڭنىڭ ۋەتىنىمىز قوينىغا قايتىپ كېلىشىنى خۇشاللىق بىلەن كۈتۈۋېلىش ئەھۋاللىرىنى تونۇشتۇردى. ئۇ مۇنداق دېدى: يەنە يەتتە كۈندە جۇڭگو خەلقى شياڭگاڭنىڭ ۋەتىنىمىز قوينىغا قايتىپ كېلىشىدىن ئىبارەت بۇ چوڭ خۇشاللىق كۈننى كۈتۈۋالدۇ، بۇ جۇڭخۇا مىللەتلىرىنىڭ 100 يىللىق ئار-نومۇسىنى يۇيۇشىدىكى زور ۋەقە، جۇڭگو ھۆكۈمىتى «بىر دۆلەتتە ئىككى خىل تۈزۈم بولۇش»، «يۇكەك ئاپتونومىيە» ۋە «شياڭگاڭنى شياڭگاڭلىقلار ئىدارە قىلىش» فاڭجېنىنى قەتئىي تەۋرەنمەي ئىجرا قىلدۇ.

ۋېيىۋەنجائى چياۋشى يەنە پاپونىيىلىك مېھمانلارغا جۇڭگونىڭ ئىچكى ئەھۋالىنى تونۇشتۇردى.

يې تېيەنيى مۇنداق دېدى: بۇ قېتىم مەن بەش يىلدىن كېيىن يەنە بىر قېتىم جۇڭگوغا زىيارەتكە كېلىپ، جۇڭگودا ناھايىتى زور تەرەققىيات بولغانلىقىنى كۆرۈپ ئىنتايىن خۇشال بولدۇم، مەن جۇڭگونىڭ شياڭگاڭغا بولغان ئىگىلىك ھوقۇقىنى ئەسلىگە كەلتۈرۈشىنى تەبرىكلەيمەن ھەم پاپونىيە بىلەن جۇڭگونىڭ پىشقەدەم سىياسىيونلىرىنىڭ روھىنى جارى قىلدۇرۇپ، پاپونىيە جۇڭگو مۇناسىۋىتىنىڭ يېڭى تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن كۆپرەك ئەھمىيەت بېرىشنى ئۈمىد قىلىمەن.

جۇرۇڭجى مېكسىكلىق مېھمانلار بىلەن كۆرۈشتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 23-ئىيۇن تېلېگراممىسى. گوۋۇيۈەننىڭ مۇئاۋىن زۇڭلىسى جۇرۇڭجى بۈگۈن چۈشتىن بۇرۇن جۇڭنەنخەيدە مېكسىكىنىڭ سابىق زۇڭتۇڭى ئېچېۋرىيە ئارۋالېس بىلەن كۆرۈشتى.

جۇرۇڭجى جۇڭگو خەلقىنىڭ قەدىناس دوستى ئېچېۋرىيىنىڭ يەنە بىر قېتىم جۇڭگودا زىيارەتتە بولغانلىقىنى قارشى ئالدى ھەم ئېچېۋرىيىنىڭ جۇڭگو بىلەن مېكسىكىنىڭ دىپلوماتىك مۇناسىۋەت ئورنىتىشى ۋە جۇڭگو بىلەن مېكسىكىنىڭ دوستلۇق-ھەمكارلىق مۇناسىۋىتىنى راۋاجلاندۇرۇش ئۈچۈن تۆھپە قوشقانلىقىغا يۇكسەك باھا بەردى.

ئېچېۋرىيە مۇنداق دېدى: جۇڭگو مېنى قايىل قىلغان دوست دۆلەت، جۇڭگودا يەنە بىر قېتىم زىيارەتتە بولۇش پۇرسىتىگە ئىگە بولغانلىقىمدىن ۋە جۇڭگودا يېقىنقى يىللاردىن بۇيان يۈز بەرگەن غايەت زور ئۆزگىرىشلەرنى كۆرگەنلىكىمدىن ئىنتايىن خۇشالمەن.

دېنۇئېر سەككىز دۆلەت باشلىقلىرى يىغىنى يېپىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، (ئامېرىكا) دېنۇئېر، 22-ئىيۇن تېلېگراممىسى. يەتتە غەرب دۆلىتى بىلەن روسىيە رەھبەرلىرى ئۆتكۈزگەن سەككىز دۆلەت باشلىقلىرى يىغىنى 22-ئىيۇن بۇ يەردە يېپىلدى. يىغىندا ئېلان قىلىنغان ئاخباراتتا يىغىنغا قاتناشقان دۆلەتلەرنىڭ بارلىق دۆلەت بىلەن زىچ ھەمكارلىشىپ، تىنچلىق، بىخەتەرلىك ۋە ئىقتىسادنىڭ داۋاملىق راۋاجلىنىشىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ئۈچۈن يەر شارى خاراكتېرلىك شېرىك مۇناسىۋەت ئورنىتىشنى خالايدىغانلىقى بىلدۈرۈلدى.

ئامېرىكا، كانادا، ئەنگلىيە، فرانسىيە، گېرمانىيە، ئىتالىيە، ياپونىيە، روسىيە رەھبەرلىرى ۋە ياۋروپا ئىتتىپاقىنىڭ مەسئۇللىرى ئۈچ كۈن داۋام قىلغان بۇ قېتىمقى باشلىقلار يىغىنىغا قاتناشتى. يىغىن ئېلان قىلغان ئاخىرقى ئاخبارات ئىقتىساد، سىياسىي ۋە باشقا يەر شارى خاراكتېرلىك مەسىلىلەرنى ئۆز ئىچىگە ئالدى.

دېنۇئېر باشلىقلار يىغىنى چوڭ-چوڭ ئىقتىسادىي مەسىلىلەردىن باشقا بىر قاتار ئازايتىشنىڭ ياۋروپانىڭ بىخەتەرلىكىنى قوغداشتىكى مۇھىملىقى تەكتىلەندى، شۇنىڭ بىلەن بىللە يەنە مۇنداق دەپ قارالدى: جۇڭگو، روسىيە، قازاقستان، تاجىكستان ۋە قىرغىزىستانلارنىڭ چېگرىدىكى ھەربىي كۈچلەرنى ئازايتىشى بۇ رايوننىڭ خەۋپسىزلىكى ئۈچۈن مۇھىم تۆھپە قوشتى.

ئاخباراتتا مۇنداق دېيىلدى: ئوتتۇرا شەرق تىنچلىق تەرەققىياتى كرىزىسكە دۇچ كەلگەنلىكى ئۈچۈن، سەككىز دۆلەت باشلىقلىرى ئۆزئارا تىنچلىق تەرەققىياتىغا پىكىرباشتىن ھايات-ئۆلۈم قۇشۇشقا بەل باغلىدى ھەم ئىسرائىلىيە بىلەن پەلەستىن ئوتتۇرىسىدىكى بارلىق مەسىلىنى ئەستايىدىل ۋە سەممىي سۆھبەتلىشىش، ئارقىلىق تىنچ يول بىلەن ھەل قىلىش لازىملىقىنى تەكتىلىدى.

باشلىقلار يىغىنى بوسنىيە-گېرتسېگوۋىنا مەسىلىسى توغرىسىدا ئايرىم ئاخبارات ئېلان قىلدى. ئاخباراتتا سابىق

ئامېرىكا، ئەنگلىيە، فرانسىيە، گېرمانىيە، كانادا، ئىتالىيە، ياپونىيە ۋە روسىيىنىڭ رەھبەرلىرى مۇشۇ ئاينىڭ 20-كۈنى ئامېرىكىنىڭ دېنۇئېر شەھىرىدە باشلىقلار يىغىنى ئۆتكۈزدى.

سۈرەتتە: سەككىز دۆلەت باشلىقلىرى يىغىنىنىڭ ئېچىلىش مۇراسىمىدا.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

ئامېرىكىنىڭ شياڭگاڭدا تۇرۇشلۇق باش كونسۇلى ئامېرىكا شياڭگاڭنىڭ ئىستىقبالىدىن ئۈمىدۋار دېدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، شياڭگاڭ، 21-ئىيۇن تېلېگراممىسى. ئامېرىكىنىڭ شياڭگاڭدا تۇرۇشلۇق باش كونسۇلى باۋرۇنشى تۇنۇگۈن مۇخبىرىمىزنىڭ مەخسۇس زىيارىتىنى قوبۇل قىلغاندا مۇنداق دېدى: ئامېرىكا شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىشىنى كۈتۈۋېلىش يۈزىسىدىن يەكتەلەپ مۇنداق دېدى: «بىز شياڭگاڭنىڭ ئىستىقبالىنىڭ ئىلگىرىكىگە ئوخشاشلا كىشىگە شادلىق، ئىلھام بەخش ئېتىدىغانلىقىغا، يەنى داۋاملىق جەلپ قىلىشىغا، سودىنى راۋاجلاندۇرۇشىغا ياخشى شارائىت يارىتىپ بېرىدۇ. ئۇ شياڭگاڭ-ئامېرىكا سودا جەمئىيىتىنىڭ ئۆتكەن يىلىنىڭ ئاخىرىدىكى بىر تەكشۈرۈش نەتىجىسىنىڭ 95٪ تىن ئارتۇق ئەزالارنىڭ شياڭگاڭنىڭ ئىستىقبالى «كۆزەل» ياكى «ئىنتايىن گۈزەل» بولىدۇ دەپ قارىغانلىقىنى دەللىلىدى.

«بىز شياڭگاڭنىڭ جۇڭگوغا ئۇيغۇشلۇق قايتىپ كېلىشىنى ئۈمىد قىلىمىز، بىز بىر دۆلەتتە ئىككى خىل تۈزۈم بولۇشنىڭ مۇۋەپپەقىيەتلىك بولۇشىنى ئۈمىد قىلىمىز». باۋرۇنشى ئەپەندى تەكتىلەپ مۇنداق دېدى: «بىز شياڭگاڭنىڭ ئىستىقبالىنىڭ ئىلگىرىكىگە ئوخشاشلا كىشىگە شادلىق، ئىلھام بەخش ئېتىدىغانلىقىغا، يەنى داۋاملىق گۈللىنىدۇ، راۋاجلىنىدۇ».

باۋرۇنشى مۇنداق دېدى: ئامېرىكىلىقلارنىڭ ئۈمىدۋار بولۇشىنىڭ ئاساسى بار، چۈنكى شياڭگاڭنىڭ مۇقىملىقى، گۈللىنىشىنى ساقلاپ قېلىشتا «نۇرغۇن ياخشى ئامىل» لار بار، ئۇنىڭ ئىچىدە جۇڭگو رەھبەرلىرى تۈزۈپ چىققان «بىر دۆلەتتە ئىككى خىل تۈزۈم بولۇش»، «شياڭگاڭنى شياڭگاڭلىقلار ئىدارە قىلىش» ۋە يۇكسەك ئاپتونومىيە سىياسىتى ئەڭ مۇھىم. ئۇ مۇنداق دېدى: بۇ ئاقىلانە سىياسەت شياڭگاڭنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتى ئۈچۈن پايدىلىق، ئۇنىڭ مەبلەغ گۈللىنىدىغانلىقىغا، مۇقىم بولىدىغانلىقىغا، ئېچىۋېتىلىدىغانلىقىغا، جۇشقۇن بولىدىغانلىقىغا ئىشىنىمىز».

باۋرۇنشى ئۆچۈق كۆڭۈللۈك بىلەن مۇنداق دېدى: «ئامېرىكىلىقلار شياڭگاڭدا داۋاملىق ئوقەت قىلىشنى، مەبلەغ سېلىشنى، سەيلە-ساياھەت قىلىشنى، تېخنىكا ئالماشتۇرۇشنى، مۇشۇ ئۆزگىچە جۇڭگو شەھرىنى بازا قىلىپ جۇڭگونىڭ ئىچكى جايلىرى بىلەن ئوقەت قىلىشنى ئۈمىد قىلىدۇ». ئۇ مۇنداق دەپ ھېسابلىدى: جۇڭگو-ئەنگلىيە قوشما باياناتى ۋە ئېگىزلىك قانۇن ھەققىي تۈردە ئىزچىللاشتۇرۇلسا ۋە ئىجرا قىلىنسلا شياڭگاڭنىڭ گۈللىنىشى، مۇقىم بولۇشىدا گەپ يوق، بارلىق مەسىلە ئوگۈشلۇق ھەل بولۇپ كېتىدۇ.

نيۇ - يوركتىكى جۇڭگولۇقلار كوچىسىدىكى خەنزۇلار شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىش ئالدىدا تۇرغانلىقىنى كۈتۈۋېلىش يۈزىسىدىن يېقىندا خاتىرە بۇيۇملىرىنى خالىسانە سېتىش ۋە ئىمزا قويۇش پائالىيىتى ئۆتكۈزدى.

سۈرەتتە: خاتىرە بۇيۇملىرىنى خالىسانە سېتىش پائالىيىتىدىن كۆرۈنۈش.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

ئاننان ئامېرىكا كېڭەش پالاتاسى ماقۇللىغان پ د ت نىڭ ئەزالىق بەدەل پۇلىنى شەرتلىك تولۇقلاپ تاپشۇرۇش توغرىسىدىكى قانۇن لايىھىسىگە رازى بولمىدى

ئەزالىق بەدەل پۇلىنى شەرتلىك تولۇقلاپ تاپشۇرۇش توغرىسىدىكى قانۇن لايىھىسىگە رازى بولمىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ب د ت خەۋىرى. ب د ت نىڭ باش كاتىپى ئانان مۇشۇ ئاينىڭ 18 - كۈنى ئامېرىكا كېڭەش پالاتاسى ماقۇللىغان ب د ت نىڭ ئەزالىق بەدەل پۇلىنى شەرتلىك تولۇقلاپ تاپشۇرۇش توغرىسىدىكى قانۇن لايىھىسىگە نىسبەتەن «خېلى دەرىجىدە ئۆز پىكرىدە قالدۇ» غانلىقىنى بىلدۈردى.

ب د ت نىڭ بايانات‌چىسى ئېركېخاد مۇنداق دېدى: «باش كاتىپ كېڭەش پالاتاسىنىڭ ھەرىكىتىدە بىز ئېرىشەكچى بولغان نەرسىنىڭ يوقلۇقىنى ھېس قىلدى».

ئامېرىكا كېڭەش پالاتاسى مۇشۇ ئاينىڭ 17 - كۈنى قانۇن لايىھىسى ماقۇللاپ، ئامېرىكىنىڭ ب د ت غا تاپشۇرمىغان ئەزالىق بەدەل پۇلىنى تولۇقلاپ تاپشۇرۇشىغا قوشۇمچە شەرت قويىدى، يەنى ب د ت نىڭ 1998-يىلى ۋە 1999 - يىلى خام چوتنى كېمەيتىپ، نيۇ - يورك، جەنۇبىي رىم ۋە ۋىنادىن باشقا جايلاردا ب د ت يېغىنى ئۆتكۈزۈشىنى توسۇشنى، ئامېرىكىنىڭ كۈندىلىك ئىشلار ئۈچۈن ھېرىدىغان ئەزالىق بەدەل پۇلى ۋە تىنچلىق ساقلاش خراجىتىنى ئازايتىشنى تەلەپ قىلدى.

ب د ت نىڭ ستاتىستىكىسىغا قارىغاندا، ئامېرىكىنىڭ بىر نەچچە يىلدىن بۇيان ھەر خىل باھانىلار بىلەن ب د ت غا تاپشۇرمىغان كۈندىلىك ئىشلار راسخوتى ۋە تىنچلىق ساقلاشقا چىچىلغان پۇل جەمئىي 1 مىليارد 300 مىليون دوللارغا يەتكەن.

ئانان ھېرۈندىكى زوراۋانلىق توقۇنۇشنى دەرھال توختىتىشنى مۇراجىئەت قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ب د ت خەۋىرى. ب د ت باش كاتىپى ئانان بۈگۈن بايانات‌چى ئىشخانىسى ئارقىلىق بايانات ئېلان قىلىپ، پەلەستىن بىلەن ئىسرائىلىيىنىڭ ئۆزئارا بېسىق بولۇپ، ھېرۈندىكى زوراۋانلىق توقۇنۇشنى دەرھال توختىتىشنى مۇراجىئەت قىلدى.

خەۋەرگە قارىغاندا، ئۆتكەن تۆت كۈندە بىر نەچچە ئون پەلەستىنلىك ھېرۈندا يۈز بەرگەن پەلەستىن- ئىسرائىلىيە توقۇنۇشىدا ئىسرائىلىيە ئەسكەرلىرى تەرىپىدىن يارىلاندۇرۇلغان، ئۇلارنىڭ كۆپىنچىسى پەلەستىن ياشلىرى ئىكەن.

بايانات‌چا مۇنداق دېيىلگەن: مەن ھېرۈن شەھرىدە قويىدى، يەنى ب د ت نىڭ 1998-يىلى ۋە 1999 - يىلى خام چوتنى كېمەيتىپ، نيۇ - يورك، جەنۇبىي رىم ۋە ۋىنادىن باشقا جايلاردا ب د ت يېغىنى ئۆتكۈزۈشىنى توسۇشنى، ئامېرىكىنىڭ كۈندىلىك ئىشلار ئۈچۈن ھېرىدىغان ئەزالىق بەدەل پۇلى ۋە تىنچلىق ساقلاش خراجىتىنى ئازايتىشنى تەلەپ قىلدى.

ب د ت نىڭ ستاتىستىكىسىغا قارىغاندا، ئامېرىكىنىڭ بىر نەچچە يىلدىن بۇيان ھەر خىل باھانىلار بىلەن ب د ت غا تاپشۇرمىغان كۈندىلىك ئىشلار راسخوتى ۋە تىنچلىق ساقلاشقا چىچىلغان پۇل جەمئىي 1 مىليارد 300 مىليون دوللارغا يەتكەن.

ئامېرىكا ئاۋىئاتسىيە ساھەسىدىكى ئىقتىسادىي مەسىلىلەردىن باشقا بىر قاتار سىياسىي مەسىلىلەرنىمۇ مۇزاكىرە قىلدى.

ئامېرىكا 2-باسقۇچلۇق ستراتېگىيىلىك قورالارنى چەكلەش شەرتنامىسىنى بالدۇراق ئىجرا قىلىش ھەم 3-باسقۇچلۇق شەرتنامىنى مۇزاكىرە قىلىشنى باشلاش ئۈمىد قىلىندى ھەم ھەرۋەقايسى ئەلنىڭ يادرو قورالىرىنى كېڭەيتىۋەتمەسلىككە ئالاقىدار شەرتنامىگە ئەمەل قىلىشى ئارقىلىق يادرو ماتېرىياللىرىنىڭ قانۇنسىز ھالدا دۆلەت ھالقىپ ئوبوروت قىلىنىشىنىڭ ئالدىنى ئېلىش تەلەپ قىلىندى. باشلىقلار يىغىندا مۇنتىزىم قورالارنى

تۈركىيە زۇڭلىسى ئىستېپا بەردى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ئەنقەرە خەۋىرى. تۈركىيە زۇڭلىسى ئېلباكەن مۇشۇ ئاينىڭ 18-كۈنى ئىستېپا بەرگەنلىكىنى جاكارلىدى، ئۇنىڭ ئىستېپا بېرىش تەلىپىنى دەرھال زۇڭتۇڭ تەستىقلىدى.

ئېلباكەن توغرا يول پارتىيىسىنىڭ رەئىسى چىللەر ۋە بۈيۈك ئىتتىپاقلىق پارتىيىسىنىڭ رەئىسى يازجىئورو بىلەن ئۇچ سائەتتەك سۆھبەتلەشكەندىن كېيىن ئىستېپا بەرگەنلىكىنى جاكارلىدى. ئۇ مۇخبىرغا مۇنداق دېدى: مەن دەرھالدىن چىللەرگە يېڭى بەرلەشمە ھۆكۈمەت تەشكىللەشكە ھوقۇق بېرىشنى تەلەپ قىلدىم.

ئېلباكەن مۇنداق دېدى: گوللىنىش پارتىيىسى بىلەن توغرا يول پارتىيىسىنىڭ بىرلەشمە ھۆكۈمەت تەشكىل قىلىشى توغرىسىدابۇلتۇر ھاسىل قىلغان كېلىشىمگە ئاساسەن، زۇڭلىلىق ۋەزىپىمىنى چىللەرگە ئوتتۇرا بېرىمەن، يېڭى بىرلەشمە ھۆكۈمەت مۇشۇ ئىككى پارتىيىدىن تەشكىل تاپىدۇ، ئىككى تەرەپ ئومۇمىي سايلامنى بالدۇراق ئوتكۈزۈشكە قوشۇلدى.

مۇشۇ ئاينىڭ 20- كۈنى ياپونىيە پايتەختى دۇنجىڭ يامغۇر ئارىلاش تەيفىڭ بورىنىڭ زەربىسىگە ئوچراپ بىر كىشى ئۆلگەن، ئون نەچچە كىشى يارىلانغان.

سۈرەتتە: بىر ئايال بالىسى بىلەن بىللە كوچىدا ناھايىتى تەسلىكتە كېتىپ بارىدۇ.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

روسىيىنىڭ «پروتون - K» ئاملىق راكېتاسى ئامېرىكىنىڭ يەتتە سۈنئىي ھەمراھىنى مۇۋەپپەقىيەتلىك قويۇپ بەردى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، موسكۋا، 18 - ئىيۇن تېلېگراممىسى. قازاقستانىنىڭ بايقوڭغۇر قويۇپ بېرىش مەيدانىدىن ئالەم بوشلۇقىغا كۆتۈرۈلگەن روسىيە «پروتون-K» ئاملىق راكېتاسى مۇشۇ ئاينىڭ 18 - كۈنى چوشتىن كېيىن ئامېرىكىنىڭ يەتتە سۈنئىي ھەمراھىنى ئوربىتىغا مۇۋەپپەقىيەتلىك كىرگۈزدى.

روسىيە ئاخبارات ئاگېنتلىقى - ت ئا س س نىڭ خەۋىرىگە قارىغاندا، بۇ، ئامېرىكا موتوروللا شىركىتى «ئىرىدىي» سىستېمىسى قويۇپ بېرىدىغان 66 سۈنئىي ھەمراھىنىڭ بىر قىسمى ئىكەن. سۈنئىي ھەمراھ ئالدى بىلەن يەر يۈزىگە 516 كىلومېتر يىراقلىقتىكى يېقىن ئوربىتىغا قويۇپ بېرىلگەن، ئاندىن ھەر بىر سۈنئىي ھەمراھ ئۆزىدىكى ماتورنىڭ تەگشىشى بىلەن يەر يۈزىدىن 780 كىلومېتر يىراقلىقتىكى خىزمەت ئوربىتىغا يېتىپ بارىدىكەن. ھەر بىر سۈنئىي ھەمراھ 650 كىلوگرام ئېغىرلىقتىكى ئۇچ قىرلىق پرىزما شەكلىدە بولۇپ، ئۇنى ئامېرىكا روكېھد - مادىن شىركىتى ياسىغان، مۆلچەرى ئۈمرى ئاز دېگەندىمۇ بەش يىل ئىكەن.

پەلەستىن ب د ت يىغىنىدىن ئىسرائىلىيىنى جازالاشنى مۇراجىئەت قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، يېرۇسالېم، 21-ئىيۇن تېلېگراممىسى. پەلەستىن مىللىي ھوقۇقلۇق ئورگىنى مۇشۇ ئاينىڭ 21-كۈنى بايانات ئېلان قىلىپ، ئىسرائىلىيىنى جازالاش ئۈچۈن ب د ت يىغىنىنىڭ جەددىي يىغىن ئېچىشىنى مۇراجىئەت قىلدى.

بايانات‌چا مۇنداق دېيىلدى: ئىسرائىلىيە ھۆكۈمىتىنىڭ ئىشغالچىلىق دەريالىسىنىڭ غەربىي قىرغىقىدا، بولۇپمۇ يېرۇسالېمدا يەھۇدىيلار مەھەللىسىنى ئۆزلۈكسىز كېڭەيتىپ قۇرۇش ۋە يېڭىدىن قۇرۇش سىياسىتى ۋە ھەرىكىتىنىڭ پەلەستىن بىلەن ئىسرائىلىيىنىڭ تىنچلىق سۆھبىتىگە قېينىچىلىق كەلتۈرگەنلىكىنى، پۈتكۈل ئوتتۇرا شەرق تىنچلىق مۇساپىسىنى توختاپ قېلىش ھالىتىگە چۈشۈرۈپ قويغانلىقىنى كۆزدە تۇتۇپ، پەلەستىن تەرەپ ب د ت يىغىنىنىڭ «خەلقئارا قانۇنغا

فىلىپپىن ھۆكۈمەت ئارمىيىسى 43 تۇتقۇنىنى غەلىبىلىك قۇتقۇزۇۋالدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، مانىلا خەۋىرى. بۈ يەردىكى ئاخبارات ۋاستىلىرىنىڭ بۈگۈنكى خەۋىرىگە قارىغاندا، فىلىپپىن ھۆكۈمەت ئارمىيىسى مۇشۇ ئاينىڭ 17-كۈنى فىلىپپىنىڭ جەنۇبىدىكى مىندانائاۋ ئارىلىدا مولو ئىسلام ئازادلىق فرونتى پارتىزانلىرى تەرىپىدىن تۇتقۇن قىلىنغان دۆلەت نەپىت شىركىتىنىڭ 43 خىزمەتچىسىنى غەلىبىلىك قۇتقۇزۇۋالغان.

خەۋەردە ھەربىي تەرەپنىڭ دوكلاتى نەقىل كەلتۈرۈلۈپ مۇنداق دېيىلگەن: ئون سائەت داۋاملاشقان قۇتقۇزۇش ھەرىكىتىدە، ھۆكۈمەت ئارمىيىسى مولو ئىسلام ئازادلىق فرونتىنىڭ سەككىز ئەزاسىنى ئېتىپ ئۆلتۈرگەن، ھۆكۈمەت ئارمىيىسىدىن بىر ئەسكەر ئۆلگەن، يەنە ئەسكەر يارىلانغان. تۇتقۇن قىلىنغان 43 نەپەت ئىشچىسىنىڭ بىرىمۇ زىيان-زەخمەتكە ئۇچرىمىغان.

بۇ ئىشچىلار مۇشۇ ئاينىڭ 16-كۈنى مەيدانلاۋنىڭ غەربىدىكى ماجىگداۋناۋ ئۆلكىسىدە مولو ئىسلام ئازادلىق فرونتىنىڭ ئەزالىرى تەرىپىدىن تۇتۇپ كېتىلگەنىدى.

شىنجاڭ گېزىتى

新 疆 报 （维吾尔文） （بۇ سان ئالته بەت）

1997 - يىل
ئىيۇن
25
چارشەنبە
شيانگاڭنىڭ ۋەتەن تويىغا
قايتۇرۇلۇشىغا قانچە
كۈن قالدى؟
6 كۈن

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۈتاش نومۇرى: CN 65——0002 / Z

«شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى(ۋاكالەت نومۇرى: 1—57)

مۇھىم خەۋەرلەر

دارۋاز ئادىل ھوشۇر زەپەر قۇچۇپ قايتىپ كەلدى

مىجىت ناسىر قاتارلىقلار ئايرودرومغا چىقىپ كۈتۈۋالدى

ئۆز مۇخبىرلىرىمىز مېھرىنىاي ياقۇپ، ئىلھام ئىمىن خەۋەر قىلدۇ: 6- ئاينىڭ 24- كۈنى چۈشتىن بۇرۇن، ئۇرۇمچى خەلقئارا ئايرودرومى بايرام تۈسكە كىردى. داقا- دۇمباق، ناغرا- سۇنايلار ساداسى پەلەككە يەتتى. كىشىلەر ھاياجىنىنى باسالمىغان ھالدا ساماغا چۈشتى. قوللىرىغا دەستە- دەستە گۈل تۇتقان ھەر مىللەت ئاممىسى ئىنتايىن تەقەززالىق بىلەن ئادىل ھوشۇرنى كۈتۈۋالدى.

ئايروپىلان سائەت توققۇزدىن ئالتە مىنۇت ئۆتكەندە ئۇرۇمچى ئايرودرومىغا قوندى. كىشىلەر ئالقىش ياڭرىتىپ، ئايروپىلانىڭ قونۇشىنى كۈتۈۋالدى. «ئادىل ھوشۇرنىڭ زەپەر قۇچۇپ قايتىپ كەلگەنلىكىنى قىزغىن قارشى ئالىمىز!» دېگەنگە ئوخشاش لوزۇنكىلارنى كۆتۈرۈۋالغان شىنجاڭ ناخشا- ئۇسسۇل ئۆمىكى، شىنجاڭ ئوپېرا ئۆمىكى، شىنجاڭ سېرىك ئۆمىكى، شىنجاڭ مۇقام ئانسامبلى، شىنجاڭ سودا مەكتىپى قاتارلىق ئورۇنلاردىن كەلگەن ھەر مىللەت ئاممىسى بەس- بەستە ئۇسسۇلغا چۈشتى. شىنجاڭ سىمونت زاۋۇتى تەشكىللەپ ئەكەلگەن ئوركېستىر ئورۇندىغان جۇشقۇن، كۆتۈرەڭگۇ مۇزىكا ساداسى مەيدانىنى تېخىمۇ جانلاندۇرۇۋەتتى.

ئايروپىلاننىڭ ئىشكى ئېچىلىپ ئادىل ھوشۇر ئايروپىلان، شوتىسىدىن چۈشۈشى ھامان تەنتەنە سادالىرى كۆتۈرۈلدى. ئاپتونوم رايونلۇق مۇئاۋىن رەئىسى مىجىت ناسىر ئۈنى چىڭ قۇچاقلىدى. ھاياجىنىنى باسالمىغان كىشىلەر ئۈنى ئېگىز كۆتۈرۈپ ئاسمانغا ئېتىپ تەنتەنە قىلىشتى. بىر دەممىك ئىچىدە ئادىل گۈلدەستىلەرگە كۆمۈلۈپ كەتتى. كىشىلەر توپى ئۈنى كۆتۈرگەن پېتى ئايرودرومدىن ئېلىپ چىقىپ ماشىنىغا ئولتۇرغۇزدى. ئادىل ھوشۇر ئۇرۇمچى «خەلق» تىياتىرخانىسى ئالدىغا كېلىپ ماشىنىدىن چۈشۈشىگە كىشىلەر توپى ئۈنى يەنە قونۇشىنى كۈتۈۋالدى.

مۇئاۋىن رەئىس مىجىت ناسىر ئۆزىنىڭ يازما سۆزىدە مۇنداق دېدى: ئادىل ھوشۇر جەسۇرانە غەيرەت- شىجائەت بىلەن ئىسمى- جىسمىغا مۇناسىپ «ئاسمان شاھى» دېگەن نامغا ئېرىشىپ، بىزنى ئىنتايىن ھاياجانغا سالدى. ئۇ ۋەتىنىمىزگە، شىنجاڭ خەلقىگە شان- شەرەپ كەلتۈردى. مەن ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتىگە، شىنجاڭدىكى ھەر مىللەت خەلقىگە ۋاكالىتەن ئادىلنى قىزغىن تەبرىكلەيمەن! ئادىل ھوشۇرنىڭ ئاسمان- پەلەك پولات ئارغامچا ئۇستىدە قېيىن ھەرىكەتلەرنى ئورۇندىاپ، كوكلۇندىنمۇ تېز سۈرئىتتە سەنئىيا بوغۇزى ئۈستىدىن ئۆتكەنلىكى جۈگگو كومپوزىتسىيىسىنىڭ پارتىيىمىز رەھبەرلىكىدىكى جۈگگو خەلقىنىڭ چەت ئەللىكلەر قالالىغان ئىشنى قالالايدىغانلىقىنى، بەلكى ياخشىراق قالالايدىغانلىقىنى، جۈگگودىكى ئاز سانلىق مىللەتلەرنىڭمۇ سوتسىيالىستىك چوڭ ئائىلىدە دۆنياۋى كارامەت يارىتالايدىغانلىقىنى كۆچلۈك ئىسپاتلاپ بەردى. بىزدە ئادىلدەك رىقابەت- لىشىش، يۇقىرىغا ئۆرلەش، پېشىلىق يارىتىش روھى بولۇشى لازىم.

قىزىلسۇ ئۇيغۇر ئاپتونوم ئوبلاستىدىكى ھەر دەرىجىلىك پارتىيە تەشكىلاتلىرى پارتىيە ئىنتىزامىغا دائىر «نىزام»، «مىزان»نى ئۆگىنىشنى چىڭ تۇتماقتا

ئۆز مۇخبىرىمىز نۇرىيە ئىمامنىياز خەۋەر قىلدۇ: قىزىلسۇ ئۇيغۇر ئاپتونوم ئوبلاستلىق پارتكوم، ئىنتىزام تەكشۈرۈش كومىتېتى «نىزام» ۋە «مىزان» نەشر قىلىنغاندىن كېيىن، پارتىيىلىك رەھبىرلىك كادىرلارنى ئۆزىنى ئۆگىنىش ۋە مۇزاكىرە قىلىشقا سەپەرۋەر قىلدى. 5 - ئاينىڭ ئاخىرىدا ئوبلاستلىق پارتكوم، ئوبلاستلىق ئىنتىزام تەكشۈرۈش كومىتېتى ناھىيە (شەھەر) لەر، ئوبلاستقا مۇاسىتە قاراشلىق ئورۇنلارنىڭ پارتكوم شۇجىلىرى قاتناشقان مۇھاكىمە يىغىنى ئۆتكۈزدى. ئۇلار ئۆزىنى ئۆگىنىش ۋە مۇزاكىرە قىلىشقا سەپەرۋەر قىلدى. 5 - ئاينىڭ ئاخىرىدا ئوبلاستلىق پارتكوم، ئوبلاستلىق ئىنتىزام تەكشۈرۈش كومىتېتى ناھىيە (شەھەر) لەر، ئوبلاستقا مۇاسىتە قاراشلىق ئورۇنلارنىڭ پارتكوم شۇجىلىرى قاتناشقان مۇھاكىمە يىغىنى ئۆتكۈزدى. ئۇلار ئۆزىنى ئۆگىنىش ۋە مۇزاكىرە قىلىشقا سەپەرۋەر قىلدى. 5 - ئاينىڭ ئاخىرىدا ئوبلاستلىق پارتكوم، ئوبلاستلىق ئىنتىزام تەكشۈرۈش كومىتېتى ناھىيە (شەھەر) لەر، ئوبلاستقا مۇاسىتە قاراشلىق ئورۇنلارنىڭ پارتكوم شۇجىلىرى قاتناشقان مۇھاكىمە يىغىنى ئۆتكۈزدى. ئۇلار

ئۇرۇمچى شەھىرى «تەيانشان» رايونى ساھەلەر

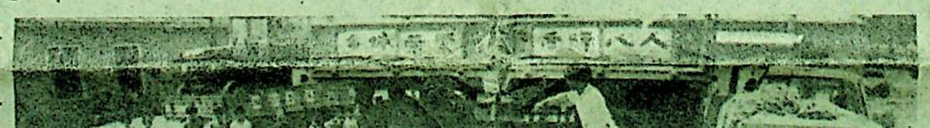

چى خاۋتيەن شىنجاڭ ھەربىي رايونىدا خىزمەتلەرنى تەكشۈرگەندە مۇنۇلارنى تەلەپ قىلدى

قىسىم قۇرۇلۇشنى ھەقىقىي ياخشى تۇتۇپ، چېگرا رايوننىڭ تەرەققىياتى ۋە مۇقىملىقىغا تۆھپە قوشۇش كېرەك

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ئۇرۇمچى، 24 - ئىيۇن تېلېگراممىسى. چەت ئەلدە زىيارەتتە بولۇپ تېخى يېقىندا قايتىپ كەلگەن مەركىزىي ھەربىي ئىشلار كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى، دۆلەت ئىشلىرى كومىسسارى، قوشۇمچە دۆلەت مۇداپىئە مىنىستىرى شاڭجىياڭ چى خاۋتيەن يېقىندا شىنجاڭ ھەربىي رايونىدا خىزمەتلەرنى تەكشۈرگەندە شىنجاڭدا تۇرۇشلۇق قىسىملاردىن قىسىملارنىڭ ئومۇمىيۈزلۈك قۇرۇلۇشنى ھەقىقىي ياخشى تۇتۇپ، غەربىي شىمال چېگرا رايوننىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتى ۋە ئىجتىمائىي مۇقىملىقىغا تېخىمۇ زور تۆھپە قوشۇشنى تەلەپ قىلدى.

چى خاۋتيەن 6- ئاينىڭ 21- كۈنىدىن 23- كۈنىگىچە شىنجاڭ ھەربىي رايونى ئورگىنى، شىنجاڭدا تۇرۇشلۇق قىسىملار ۋە شىنجاڭ ئىشلەپچىقىرىش - قۇرۇلۇش بىكتۈندە تەكشۈرۈش ئېلىپ باردى، ئارمىيىدىن دەم ئېلىشقا، پېنسىيگە چىقىپ، ئۇرۇمچىدە تۇرۇۋاتقان پىشقەدەم يولداشلارنى يوقلىدى. چى خاۋتيەن مۇنداق دېدى: ھازىر چوڭ - چوڭ سىياسەت، فاكتورلار بېكىتىلدى، ئەمدى گەپ ئەمەلىيلەشتۈرۈشنى ياخشى تۇتۇپ، پۈختا ئىشلەشتە قالدى، ئەمەلىيلەشتۈرۈشنى تۇتۇشتا ئالدى بىلەن ئۆگىنىشنى ياخشى تۇتۇش كېرەك، رەئىس جياڭ زېمىننىڭ «ئۆگىنىشكە، سىياسىيغا ئەھمىيەت بېرىش، توغرا كەيپىياتنى تەكتىلەش» دېگەن تەلىپى بويىچە دېڭ شياۋپىڭنىڭ جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش نەزەرىيىسى ۋە يېڭى دەۋردىكى ئارمىيە قۇرۇلۇشى ئىدىيىسىنى ئىستايىدىل ئۆگىنىش، رەئىس جياڭ زېمىننىڭ ئارمىيە قۇرۇلۇشى توغرىسىدىكى بىر قاتار مۇھىم يولىيورۇقلىرىنى ئۆگىنىش، يەنە يۇقىرى پەن- تېخنىكا بىلىملىرىنى ۋە تارىخقا دائىر بىلىملەرنى ئۆگىنىش كېرەك، ئۆگىنىشنىڭ قاراتىملىقى ۋە ئۇنۇمىنى كۈچەيتىش كېرەك. شىنجاڭدىكى قىسىملار چەت، يېراق جايلارغا جايلاشقان، شۇڭا ھەر دەرىجىلىك رەھبەرلەر ئۆگىنىش مەسلىسىدە تەخىرسىزلىك تۇيغۇسىغا ئىگە بولۇپ، ۋاقىت ۋە كۈچ سەرپ قىلىپ، ئۆزلىرىنىڭ ساپاسىنى ئۆستۈرۈشى كېرەك، ھەر دەرىجىلىك رەھبىرىي كادىرلار پەن - تېخنىكا ئېگىنى كۈچەيتىشكە ئەھمىيەت بېرىپ، نەزەر دائىرىسىنى كېڭەيتىشى كېرەك.

چى خاۋتيەن تەكتىلەپ مۇنداق دېدى: شىنجاڭ ۋەتىنىمىزنىڭ چېگرا رايونىغا جايلاشقان، يېرى كەڭ، چېگرا لىنىيىسى ئۇزۇن، شۇڭا كوماندىر - جەڭچىلەر مەسئۇلىيىتىنى ئېسىدە تۇتۇشى، ۋەزىپىسىنى ئۇنتۇپ قالماسلىقى، ئومۇمىيەت ئېڭى ۋە خەۋپ ئېڭىنى مەھكەم تۇرغۇزۇشى، يۇكسەك ھوشيارلىقنى باشتىن ئاخىر ساقلىشى، ھەربىي تەلىم - تەربىيىنى قەتئىي بوشاشماي چىڭ ۋە ياخشى تۇتۇشى، پروگراممىدا بويىچە تەلىم - تەربىيىنى يولغا قويۇشى، قاتتىق تەلەپ قويۇشى كېرەك. چېگرا مۇداپىئە قۇرۇلۇشى ۋە چارلاش ۋەزىپىسىنى ئىجرا قىلىشتىكى يەنمۇ كۈچەيتىپ، جايا - مۇشەققەتكە چىداپ چېگرا رايونىنى قوغداشتەك «قاراقۇرۇم روھى»نى داۋاملىق جارى قىلدۇرۇپ، دۆلەت دەرۋازىسىنى ياخشى قوغدىشى كېرەك، بىز بۇ ئەۋلاد كىشىلەرنىڭ قولىدىن چوقۇم كېيىنكى ئەۋلادلارغا تىنچ، خاتىرجەم، مۇستەھكەم چېگرا مۇداپىئە لىنىيىسى قېلىپ قالسۇن.

چى خاۋتيەن قىسىملارنىڭ ئاساسىي قۇرۇلۇشىغا ئىنتايىن كۆڭۈل بۆلدى، ئۇ قايتا- قايتا تەكتىلەپ مۇنداق دېدى: ئاساسىي قاتلام قۇرۇلۇشىدا پارتىيە ياچەيكىسى ئاچقۇچ، شۇڭا پارتىيە ياچەيكىسىنىڭ جەڭگىۋار قورغانلىق رولىنى زور كۈچ بىلەن جارى قىلدۇرۇش كېرەك. ھەر دەرىجىلىك رەھبەرلەر نەزەر دائىرىسىنى تۆۋەنگە قارىتىپ، ئاساسىي قاتلاملاردا قانداق مەسىلىلەرنىڭ بارلىقىنى، جەڭچىلەرنىڭ

(ئاخىرى 4 - بەتتە)

ئالىي خەلق تەپتىش مەھكىمىسىنىڭ مۇئاۋىن باش تەپتىشى

جاڭ چۈن مۇنداق دەپ كۆرسەتتى:

تەپتىش ئورگانلىرى مۇقىملىقنى قوغداش، مىللىي بۆلگۈنچىلىك ۋە قانۇنسىز دىنىي ھەرىكەتلەرگە زەربە بېرىشنى باش سىياسىي ۋەزىپە، دەپ بىلىشى كېرەك

ئۆز مۇخبىرىمىز خۇدايبەردى ئايدۇللا خەۋەر قىلدۇ: ئالىي خەلق تەپتىش مەھكىمىسىنىڭ مۇئاۋىن باش تەپتىشى جاڭ چۈن 24- ئىيۇن ئۇرۇمچىدا ئۇيغۇر، قازاق، موڭغۇل، خەنزۇ قاتارلىق مىللەت خەلقلىرىنىڭ ئىشەنچىسىنى قولغا كەلتۈرۈش، ئۇلارنىڭ ئىشەنچىسىگە ئېرىشىش ئۈچۈن تىرىشچانلىق بىلەن ئىشلەش كېرەكلىكىنى تەكىتلىدى.

ئۇ ئۇرۇمچىدا ئېلىپ بارغان تەكشۈرۈش جەريانىدا ئۇيغۇر، قازاق، موڭغۇل، خەنزۇ قاتارلىق مىللەت خەلقلىرىنىڭ ئىشەنچىسىنى قولغا كەلتۈرۈش، ئۇلارنىڭ ئىشەنچىسىگە ئېرىشىش ئۈچۈن تىرىشچانلىق بىلەن ئىشلەش كېرەكلىكىنى تەكىتلىدى.

ئۆز مۇخبىرىمىز خۇدابەردى ئابدۇللا

خەۋەر قىلىدۇ: ئالىي خەلق تەپتىش مەھكىمىسىنىڭ مۇئاۋىن باش تەپتىشى جاڭ چۈن ئاپتونوم رايونلۇق خەلق تەپتىش مەھكىمىسى مۇشۇ ئاينىڭ 12 - كۈنىدىن 14- كۈنىگىچە قەشقەردە ئاچقان تەپتىش ئورگانلىرىنىڭ مەركەزلىك تەرتىپكە سېلىش خىزمىتىنى قانات يايدۇرۇش تەجرىبىلىرىنى يەكۈنلەش ۋە ئالماشتۇرۇش يىغىندا مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: بارلىق تەپتىش كادىر، ساقچىلىرى، بولۇپمۇ باش تەپتىشلەر مۇقىملىقنى قوغداش، مىللىي بۆلگۈنچىلىك ۋە قانۇنسىز دىنىي ھەرىكەتكە زەربە بېرىشنى ئاڭلىق ھالدا باش سىياسىي ۋەزىپە دەپ بىلىشى كېرەك.

ئالىي خەلق تەپتىش مەھكىمىسى، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق تەپتىش مەھكىمىسىنىڭ مەسئۇللىرى، بەزى ۋىلايەت، ئوبلاست (شەھەر) ھەم نۆۋەتلىق ناھىيىلەردىكى تەپتىش ئورگانلىرىنىڭ خىزمەتلىرى قاتناشقان بۇ سۆھبەت يىغىنىدا بەزى ۋىلايەت، شەھەر (ناھىيە) لەرنىڭ مەركەزلىك تەرتىپكە سېلىش تەجرىبىلىرى تونۇشتۇرۇلدى. سۆھبەت يىغىنىدا جاڭ چۈن مۇنداق دېدى: تەپتىش ئورگانلىرى دۇشمەن كۈچلەرنىڭ مىللىي بۆلگۈنچىلىك، بۆزغۇنچىلىق قىلمىشلىرىغا ۋە جىنايى ئىشلار جىنايەتچىلىرىگە قەتئىي زەربە بېرىشى، نۆۋەتلىق دېلولارنىڭ ئەھۋالىنىڭ ۋە پاكىتلىرىنى ۋاقتىدا ئىگىلەپ، قانۇن بويىچە تېز قولغا ئېلىش، تېز سوراق قىلىشنى ئىشقا ئاشۇرۇشى، ھەر دەرىجىلىك پارتكوم، ھۆكۈمەتلەرگە ماسلىشىپ، جىنايەتچىلەرگە زەربە بېرىش بىلەن ھەر تەرەپلىمە تۈزمىشى بىرلەشتۈرۈپ، مىللىي بۆلگۈنچىلىك ھەرىكەتلىرى، زوراۋانلىق، تېررورلۇق جىنايىتى ۋە قانۇنسىز دىنىي ھەرىكەتلەرگە پايدىلانغۇدەك زېمىن قويماسلىقى كېرەك.

قۇمۇل ۋىلايىتى مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى بويىچە «قوش ئىلغارلار» نى تەقدىرلەش يىغىنى ئاچتى

يىغىندا ئىلغار كوللېكتىپ ۋە شەخسلەر تەقدىرلەندى

ئۆز مۇخبىرلىرىمىز ۋاڭ دىلك، كۆاڭ جيەنلەر خەۋەر قىلىدۇ: مۇشۇ ئاينىڭ 20- كۈنى قۇمۇل شەھرىنىڭ مەركىزىي يولدا 10 مىڭغا يېقىن كىشى بايراملىق كىيىملىرىنى كىيىپ، داپ - دۇمباقلارنى ياڭرىتىپ، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى، تەرەققىياتى بويىچە «قوش ئىلغارلار» ۋەكىللىرىنى كۈتۈۋالدى. بۇ «قۇمۇل ۋىلايىتىنىڭ مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى، تەرەققىياتى بويىچە ئىلغار كوللېكتىپ ۋە ئىلغار شەخسلەرنى تەقدىرلەش يىغىنى» ئالدىدىكى تەسىرلىك كۆرۈنۈش.

بۇ يىغىن قۇمۇل ۋىلايىتىنىڭ 1987 - يىلىدىكى 3 - قېتىملىق مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى، تەرەققىياتى بويىچە «قوش ئىلغارلار»نى تەقدىرلەش يىغىنىدىن كېيىنكى يەنە بىر كاتتا مەركەزلەشتۈرۈلگەن يىغىن بولۇپ، ۋىلايەتلىك شتابى، ۋىلايەتلىك تەپتىش ئىشلىرى مەھكىمىسى، بىكتۆمن قۇمۇل باشقۇرۇش ئىدارىسى خوجەن دېھقانچىلىق مەيدانى قاتارلىق 40 ئورۇنغا «مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى، تەرەققىياتى بويىچە ئىلغار كوللېكتىپ» دەپ نام بېرىلدى. ۋېي تيەنجي، ني شېڭچېن، گۆمن جۇڭبەي قاتارلىق 80 كىشىگە مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى بويىچە ئىلغار شەخس، دەپ نام بېرىلدى.

يىغىندا ۋىلايەتلىك پارتكومنىڭ شۇجىسى خۇاڭ چاگيۈەن مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: 10 يىلدىن بۇيان، قۇمۇل ۋىلايىتىدىكى ھەر دەرىجىلىك پارتىيە، ھۆكۈمەت تەشكىلاتلىرى مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى كۈچەيتىش، ئىجتىمائىي مۇقىملىقنى قوغداشنى ئومۇمىيلىققا مۇناسىۋەتلىك چوڭ ئىش سۈپىتىدە چىڭ تۇتۇپ، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى خىزمىتىگە بولغان رەھبەرلىكنى ھەققىي كۈچەيتتى. 1987 - يىلىدىن بۇيان، ۋىلايەت تەۋەسىدە مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى بويىچە ئىلغار ئورۇندىن 438 ى بارلىققا كەلدى. تۆت ئورۇن ۋە يەتتە شەخس گوۋۇيۈەننىڭ تەقدىرلىشىگە ئېرىشتى. 111 ئورۇن ۋە 325 ئىلغار شەخس ئاپتونوم رايون ۋە ۋىلايەتنىڭ تەقدىرلىشىگە ئېرىشتى.

يىغىنغا يىللاردىن بۇيان، قۇمۇل ۋىلايىتىدىكى ئارمىيە بىلەن ھۆكۈمەت، ھەربىي بىلەن خەلق ئىتتىپاقلىقى، يەرلىك بىلەن مەركەز، ئاپتونوم رايونىنىڭ قۇمۇلدىكى ئورۇنلىرىنىڭ ئىتتىپاقلىقى يەنمۇ كۈچەيتىپ، بۇيۇك ئىتتىپاقلىقنى ئىلگىرى سۈرىدىغان، بۇيۇك تەرەققىياتنى ئىلگىرى سۈرىدىغان ۋەزىيەت شەكىللەندۈرۈپ، ۋىلايەت بويىچە مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى ئىشلىرى تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈردى. قۇمۇل ۋىلايىتى يەنە ئاز سانلىق مىللەت كادىرلىرىنى زور كۈچ بىلەن تەربىيلەپ، ئۆستۈرۈپ ۋە ئىشلىتىپ، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى، تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈشكە تەشكىلىي جەھەتتىن كاپالەتلىك قىلدى.

ئۇرۇمچى شەھىرىدىكى «تەيانشان» رايونى ساھەلەر بويىچە يار - يۆلەك بولىدىغان ئۇرۇمچى ناھىيىسى داۋانچىك رايونىنىڭ دۆڭگو ۋە ئاقسۇ يېزىلىرىدىكى ئۇچ كەنتكە 6- ئاينىڭ 20- كۈنى چۈشتىن بۇرۇن 20 ئاپتوموبىل بىلەن تراكتور، سېمونت قاتارلىق ئىشلەپچىقىرىش ۋاستىلىرى ۋە نەسىللىك قوي قاتارلىقلارنى ئاپىرىپ بەردى.

ئۆز مۇخبىرىمىز ۋاڭ ۋېيجۈن فوتوسى

(شەھەر) لەر، ئوبلاستقا بۆلۈنگەن قاراشلىق ئورۇنلارنىڭ پارتكوم شۇجىلىرى قاتناشقان مۇھاكىمە يىغىنى ئۆتكۈزدى. ئۇلار «نىزام»، «مىزان» قاتارلىق تۆت قائىدە-نىزاملارنى ماددىمۇمادا ئۆگەندى ۋە ئۇنى ئەستايىدىل ئىزچىللاشتۇرۇپ،ئاقلىقلارنى بىلدۈرۈشتى. ئوبلاستلىق پارتىيە مەكتىپى ئىككى قارار كۇرس ئېچىپ 120 دىن كۆپرەك پارتىيىلىك رەھبىرىي كادىرنى تەربىيىلىدى. ھەرقايسى ناھىيە، شەھەرلىك پارتىيە مەكتەپلىرىمۇ تەربىيىلەش كۇرسلىرىنى ئېچىپ، «نىزام»، «مىزان» لارنى ئۆگىنىشنى چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، پارتىيە ئەزالىرىنىڭ پارتىيەئىستىلى، پاكلىق قۇرۇلۇشىنىڭ مۇھىملىقىغا بولغان تونۇشىنى يەنمۇ ئۆستۈردى.

ئۇرۇمچى شەھىرىدە 100 دىن ئارتۇق ئىتتىپاق ئەزاسى «شياڭگاڭنىڭ قايتۇرۇلۇشىنى كۈتۈۋېلىش» يۈرۈسىدىن ۋېلىسىپىت مۇسابىقىسى ئۆتكۈزدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ئۇرۇمچى، 21- ئىيۇن تېلېگراممىسى. بۈگۈن چۈشتىن بۇرۇن ئۇرۇمچى شەھىرىدە 100 دىن ئارتۇق ھەر مىللەت ئىتتىپاق ئەزاسى شياڭگاڭنىڭ قايتۇرۇلۇشىنى كۈتۈۋېلىش مۇناسىۋىتى بىلەن «بېيجىڭ» يولىدا ۋېلىسىپىت مۇسابىقىسى ئۆتكۈزدى.

چۈشتىن بۇرۇن سائەت 11 دە 100 دىن ئارتۇق ئىتتىپاق ئەزاسى جەددىي، كەسكىن مۇسابىقىنى باشلىۋەتتى. مۇسابىقىگە قاتناشقان شەھەرلىك 36 - ئوتتۇرا مەكتەپنىڭ تەتتەربىيە كۇرۇپپىسى پولات مۇخبىرغا مۇنداق دېدى: «شياڭگاڭنىڭ قايتۇرۇلۇشىنى كۈتۈۋېلىش جۇڭگو خەلقىنىڭ چوڭ ئىشى. مەن شياڭگاڭ خەلقى بىلەن ۋەتەنداش بولۇش سۈپىتىم بىلەن شياڭگاڭنىڭ قايتۇرۇلۇشىنى تەبرىكلەيمەن. بۇ ھەقىقەتەن كىشىنى خۇشال قىلىدىغان ئىش.»

مۇسابىقىنى ئۇيۇشتۇرغۇچى ئۇرۇن - ئۇرۇمچى شەھەرلىك ئىتتىپاق كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن شۇجىسى دىلك خۇڭنىڭ خەۋەر قىلىشىچە، بۇ پائالىيەتكە ھەرقايسى ئورۇنلاردىكى ھەر مىللەت ئىتتىپاق ئەزالىرى ئاكتىپ ئاۋاز قوشقان، مۇسابىقىگە قاتنىشىشقا 1000 غا يېقىن ئىتتىپاق ئەزاسى تىزىملاتقان.

سۈرەتتە: ۋېلىسىپىت مۇسابىقىسىدىن كۆرۈنۈش. ئۆز مۇخبىرىمىز لۇمىنيې فوتوسى

ئۇرۇمچى شەھىرىدىكى بىر قىسىم مۇھاجىرلار ۋە مۇھاجىرلار ئائىلە تاۋابىئاتلىرى 6- ئاينىڭ 18 - كۈنى ئۇرۇمچى شىمگو باغچىسىدا شياڭگاڭنىڭ قايتۇرۇلۇشىنى كۈتۈۋېلىش يۈرۈسىدىن بىرلەشمە كۆڭۈل ئېچىش پائالىيىتى ئۆتكۈزدى.

سۈرەتتە: مۇھاجىرلار ئۆزلىرى تەييارلىغان سەنئەت نومۇرلىرىنى كۆرسەتمەكتە.

ئۆز مۇخبىرىمىز مېھرىگۈل تۇردى خەۋىرى، ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز ئەكرەم مۇھەممەت فوتوسى

پەيزاۋات ناھىيىسىدە 5.1 بال يەر تەۋرىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 24- ئىيۇن تېلېگراممىسى. ئېلىمىز يەر تەۋرەشنى كۆزىتىش ئىستانسىسى - تورلىرىنىڭ ئۆلچەپ بېكىتىشچە، شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونىنىڭ پەيزاۋات ناھىيىسىدە 6- ئاينىڭ 24- كۈنى بېيجىڭ ۋاقتى سائەت 17 دىن 24 مىنۇت ئۆتكەندە 5.1 بال يەر تەۋرىگەن. يەر تەۋرەش مەركىزى شىمالىي پاراللېل 39.5 گرادۇس، شەرقىي مېرىدىئان 77 گرادۇس ئاتلىقىدا بولغان.

ئىگىلىنىشچە، پەيزاۋات ناھىيىسىنىڭ ناھىيە بازىرىدا يەر تەۋرەش كۈچلۈك بولغان، يەر تەۋرىگەن جايلاردا قىسمەن ئۆيلەرنىڭ سۇۋاقلىرى چۈشۈپ كەتكەن، ھازىرغىچە ئۆلۈم - يېتىم ئەھۋالى تېخى ئىگىلەنمىدى.

بۇ قېتىمقى يەر تەۋرەش يەنىلا پەيزاۋاتنىكى ساقنىدى يەر تەۋرەش بولۇپ، يەر تەۋرەشنى كۆزىتىش تارماقلىرى پەيزاۋاتنىڭ يەر تەۋرىگەن رايونىدا يەر تەۋرەش ئەھۋالىنىڭ يۈزلىنىشىنى يېقىندىن كۆزەتمەكتە.

ئامراتلارغا تەرەققىيات ئارقىلىق يار - يۆلەك بولايلى

موري ناھىيىسى ئامراتلىقتىن قۇتۇلۇش ئۈچۈن بەش چوڭ قۇرۇلۇش تۈرىنى ئىش باشلىدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئابلىمىت قۇربان** خەۋىر قىلدىۋ: موري قازاق ئاپتونوم ناھىيىسى 1998 - يىلىنىڭ ئاخىرىغىچە دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ نامراتلىقتىن قۇتۇلۇپ، هاللىق سەۋىيىگە يېتىش قەدىمىنى تېزلىتىش ئۈچۈن، ناھىيە بويىچە بەش چوڭ تۈرلۈك قۇرۇلۇش تۈرىنى ئىش باشلىدى.

- بوستان سۇ ئامبىرى 1971 - يىلدىن 1982 - يىلغىچە بولغان 12 يىلدا نۇرغۇن مەبلەغ ۋە ئەمگەك كۈچى سەرپ قىلىنىپ ياسالغان بولۇپ، بۇ سۇ ئامبىرىنىڭ سۇيى بىلەن 4000 ئادەم ۋە 50 مىڭ تۈياق چارۋا مالنىڭ سۇ مەسلىسى ھەل قىلىنىپ كەلگەنىدى. 1984- يىلى يۇز بەرگەن كەلكۇن ئاپىتىدە بۇ سۇ ئامبىرى ۋەيران بولۇپ، بوستان يېزىسىدىكى دېھقان، چارۋىچىلار ۋە چارۋا مالنىڭ ئىچىدىغان سۇ مەسلىسى ۋە بىر قىسىم يەرلەرنىڭ سۇغىرىش مەسلىسى قېيىن ئەھۋالغا چۈشۈپ قالدى. مەبلەغ يېتىشمەسلىك تۈپەيلىدىن قايتا-ياساش ئىشى 13 يىل توختاپ قالغان بۇ سۇ ئامبىرىنىڭ قۇرۇلۇشى بۇ يىل مۇھىم تۈر قاتارىغا كىرگۈزۈلۈپ، دۆلەت ياردەم بېرىش، كوللېكتىپ ۋە شەخسلەر كۈچ ۋە مەبلەغ چىقىرىش يولى بىلەن كېگەيتىپ ياساش قارار قىلىندى. 10 مىليون يۈەن مەبلەغ سېلىنىدىغان، سۇ سىغىمچانلىقى 3 مىليون كۇب مېتىرغا يېتىدىغان بۇ سۇ ئامبىرى قۇرۇلۇشىدا 4- ئاينىڭ 24 - كۈنىدىن باشلاپ رەسمىي ئىش باشلاندى.

- موري ناھىيىسىنىڭ تەبىئىي شارائىتى ناچار بولۇپ، بىر قىسىم تېرىلغۇ يەرلەر ئالتە ساينىڭ پەسل خاراكتېرلىك ئېقىن سۇيى بىلەن سۇغىرىلغاندىن باشقا، مۇتلەق كۆپ قىسىم يەرلەر يامغۇر سۇيىگە تايىنىپ تېرىلاتتى. يامغۇر ئاز ياغقان يىللىرى قۇرغاقچىلىق ئېغىر بولۇپ، تۇزۇكۈرەك ھوسۇل ئېلىنمىغاچقا، بۇ ناھىيىنىڭ دېھقانچىلىق رايونلىرى ئاشلىقتا ئۆزىنى تەمىنلىيەلمەي كەلگەنىدى. ناھىيىنىڭ يېزا ئىگىلىك تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن، يامغۇر سۇيىگە تايىنىپ تېرىغچىلىق قىلىنىدىغان تۆت يېزىدا پورکۈپ سۇغىرىش قۇرۇلۇشى ئېلىپ بېرىش قارار قىلىندى ھەمدە يېقىندا بۇ قۇرۇلۇشتا ئىش باشلىنىپ، غول تۈرۈپا يوللىرىنى قېزىش ئىشى تاماملاندى. بۇ قۇرۇلۇش پۈتسە تېرىلغۇ يەر كۆلىمىنى ئىلگىرىكىدىن بىر ھەسسىدىن كۆپرەك ئاشۇرغىلى بولىدۇ.

- بۇ ناھىيىدە چارۋىچىلارنى مۇقىم ئولتۇراقلاشتۇرۇش خىزمىتى 1984 - يىلىدىن كېيىن ئېلىپ بېرىلغان بولۇپ، 12 يىلدىن بۇيان ناھىيە بويىچە 1759 ئائىلىلىك (9859)كىشى مۇقىم ئولتۇراقلاشتۇرۇلدى. بۇ، ناھىيىدىكى ئومۇمىي چارۋىچىلار سانىنىڭ % 54نى ئىگىلەيدۇ. چارۋىچىلارنى مۇقىم ئولتۇراقلاشتۇرۇشنىڭ چارۋىچىلارنى نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇشنىڭ بىردىنبىر چقىش يولى ئىكەنلىكىنى ھەققىي تونۇپ يەتكەن ناھىيىلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى بۇ يىل چارۋىچىلارنى مۇقىم ئولتۇراقلاشتۇرۇش نىسبىتىنى % 80كە يەتكۈزۈشنى قارار قىلدى ھەمدە چارۋىچىلىق رايونلىرىدا ئەتىيازلىق تۆل ئېلىش ئايىغلىشىش بىلەنلا چارۋىچىلارنى سەپەرۋەر قىلىپ، بۇ قۇرۇلۇشقا تۇتۇش قىلدى.

- يېقىنقى يىللاردىن بۇيان بۇ ناھىيىدە توك يېتىشمەسلىك تۈپەيلىدىن كوللېكتىپ ۋە شەخسلەر ئىلكىدىكى زاۋۇت - كارخانىلارنىڭ ئىشلەپچىقىرىشىغا، ماشىنا ئارقىلىق سۇغىرىپ تېرىلىدىغان يەرلەرنى سۇغىرىشقا تەسىر يېتىپلا قالماي، ھازىرغىچە 7200 كىشى قارا چىراغدىن قۇتۇلالمىغانىدى. بۇ مەسىلىنى جىددىي ھەل قىلىش ئۈچۈن بۇ ناھىيە 110 كىلوۋولتلىق ئېلېكتر بېسىمىنى ئۆزگەرتىش پونكتى قۇرۇشنى پىلانلىدى ھەمدە بۇ قۇرۇلۇشنى ئىككى يىلدا پۈتتۈرۈش ئۈچۈن تەييارلىق خىزمەتلىرىنى جىددىي ئىشلىمەكتە.

- موري ناھىيىسىنىڭ يول قۇرۇلۇشىدا خېلى زور ئۆزگىرىشلەر بولغان بولسىمۇ، لېكىن ناھىيە بىلەن يېزا ئوتتۇرىسىدىكى يوللاردا يەنىلا پەرق زور بولۇپ، دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ قاتناش ئىشلىرىغا تەسىر يەتكەنىدى. بۇ ناھىيە يېزىلارنىڭ ئۆزئارا تاۋار ئالماشتۇرۇش، ھەمكارلىشىش ئىشلىرىنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن، كاتتادىنادىن ئېنگىبۇلاق يېزىسىغىچە بولغان 24.5 كىلومېتىر، دانەنگۇ ئۆزىمك يېزىسىدىن چۆرىن يېزىسىغىچە بولغان 32 كىلومېتىرلىق يولنى كېگەيتىپ ياساش ۋە يېگىدىن ياساشقا تۇتۇش قىلدى. 3 مىليون يۈەن مەبلەغ سېلىنىدىغان بۇ قۇرۇلۇشنى كېلەر يىلى 10 - ئايغىچە ئىشلەپ بولۇش ئۈچۈن جىددىي تۇتۇش قىلىنماقتا.

بۇ بەش چوڭ تۈرلۈك قۇرۇلۇشنى ۋاقتىدا تۈگىتىشكە كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن ناھىيىدە مەخسۇس رەھبەرلىك گۇرۇپپا قۇرۇلۇپ، ناھىيىلىك پارتكومنىڭ شۇجىسى گۇرۇپپا باشلىقلىقىنى ئۈستىگە ئالدى. ھەر بىر تۈرنى، تۇتۇش ئۈچۈن ئايرىم- ئايرىم قوماندانلىق شتابى قۇرۇلۇپ، ئىككى مۇئاۋىن شۇجى، ئۈچ ھاكىم بۇنىڭ مەسئۇللۇقىنى ئۈستىگە ئالدى. ناھىيىدىكى مۇناسىۋەتلىك ئورۇنلارنىڭ مەسئۇللىرىمۇ ئۆلارغا ياردەمدە بولدى. قوماندانلىق شتابىنىڭ باشلىقلىرى ئىككى يىل ئىچىدە ئۆزلىرى مەسئۇل بولغان قۇرۇلۇش ۋەزىپىسىنى ئورۇندىيالمىسا ۋەزىپىسىدىن ئىستېپا بېرىش توغرىسىدا توختام تۈزۈپ، توختامغا قول قويدى.

يەنجى ناھىيىسىدە دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ سېلىقىنى يېنىكلىتىش خىزمىتىنىڭ ئۈنۈمى ياخشى بولدى

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **ئۆمەرجان مۇھەممەت** خەۋەر قىلدىۋ: يەنجى ناھىيىسى يېقىنقى يىللاردىن بۇيان تۈرلۈك باشقۇرۇش تەدبىرلىرىنى ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ سېلىقىنى يېنىكلىتىپ، ئىگىلىك تەرەققىياتىنى تېزلەتمەكتە.

بۇ ناھىيە يۇقىرىنىڭ دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ سېلىقىنى يېنىكلىتىش توغرىسىدىكى ئالاقىدار بەلگىلىمىلىرىنى ئەستايىدىل ئىزچىللاشتۇرۇپ، ئۇنى قاتلاممۇ قاتلام ئەمەلىيلەشتۈرىدى. دېھقان، چارۋىچىلارغا 11 مىڭ پارچە كارتوچكا تارقىتىپ، نامۇۋاپىق سېلىقلارغا قارىتا نازارەتچىلىكىنى كۈچەيتتى. ھەرقايسى يېزا - بازارلار ھېساب تۇرى قالدۇق جەدۋىلى»نى ناھىيىلىك يېزا ئىگىلىك ئىقتىساد پونكىتىغا يوللاش تۈزۈمىنى يولغا قويۇش ئارقىلىق قالايمىقان ھۆججەت تەستىقلاش، ھۆكۈمەت پۇلىنى قالايمىقان ئىشلىتىش قاتارلىق خاھىشلارنى ئۈنۈملۈك تىزگىنلەپ، پۇلنى ئۆز ئورنىغا ئىشلەتتى. نەتىجىدە ئوتتەكەن يىلى ناھىيە بويىچە دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ كىشى بېشى ئوتتۇرىچە

توغرا لىنىيىلىك ئىقتىساد - تېخنىكا ھەمكارلىقى ئۇرۇمچىنىڭ ئىقتىسادىنى يۆكسەلدۈرۈشتە ھەرىكەتلەندۈرگۈچ كۈچ بولۇپ قالدى

ئابلىكىم ئابلىمىت

دۆلەتنىڭ ئوتتۇرا - غەربىي قىسىم رايونلارنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈش ئىستراتېگىيىسى بەلگىلەنگەندىن كېيىن، ئۇرۇمچى ئاسىيا - ياۋروپا چوڭ قۇرۇقلۇقى كۆۋرۈكىدىكى 2 - مۇھىم بېكەت بولۇپ قالدى.

ئىلھات، ئېچىۋېتىش سىياسىتى يولغا قويۇلغاندىن بۇيان، ئۇرۇمچىنىڭ جۇغراپىيىلىك ئەۋزەللىكى بارا - بارا نامايان بولۇشقا باشلىدى. بۇنداق ئەۋزەللىك ئۇرۇمچىنى ئېچكى ئۆلكىلەرنىڭ سانائەت مەھسۇلاتلىرىنى ئۇرۇمچى ئارقىلىق گۈرۈھى قاتارلىق چوڭ ۋە ئوتتۇرا تىپتىكى دۆلەت ئىلكىدىكى سانائەت كارخانىلىرى كۆلەملەشكەن ئىقتىسادىي گەۋدىگە ئايلاندى. ئۇرۇمچى شەھىرى نۆۋەتتە يەنە ئۇرۇمچىنىڭ ئىقتىسادىنى ئاشۇرۇش يېڭى ئۇقتىسىنى يېتىلدۇرۇشتە توغرا لىنىيىلىك ئىقتىساد - تېخنىكا ھەمكارلىقىنى تېخىمۇ كۈچەيتىش زۆرۈر، دەپ قارىماقتا.

توغرا لىنىيىلىك ئىقتىساد - تېخنىكا ھەمكارلىقىنىڭ ئۇرۇمچىنىڭ ئىقتىسادىدا پىشاڭلىق رول ئويناۋاتقانلىقىنىڭ يەنە بىر ئالامىتى شۇكى، 1996 - يىللىق ئۇرۇمچى يەرمەنكىسى مەزگىلىدە جەلپ قىلىنغان داڭلىق، ئەلا مەھسۇلاتلارنى يارىتىش تۈرلىرىنىڭ بىر قىسملىرى ئاپتونوم رايونىمىز ۋە ئۇرۇمچى شەھىرىنىڭ ئوخشاش تۈردىكى مەھسۇلاتلار بوشلۇقىنى تولدۇردى. جەلپ قىلىنغان تۈرلەر، تېخنىكا ۋە مەبلەغ ئۆزئارا ماسلىشىپ، ئىقتىساد- تېخنىكا ھەمكارلىق تۈرلىرىنىڭ ئەمەلىيلەشتۈرۈلۈشىنى ئىلگىرى سۈردى. 1996 - يىللىق ئۇرۇمچى يەرمەنكىسىدە ئۇرۇمچى شەھىرى ئىمزالانغان ئىقتىساد - تېخنىكا ھەمكارلىق تۈرلىرىنىڭ ئەمەلىيلىشىش نىسبىتى 142گە، ئۇقتىلىق ھەمكارلىق تۈرلىرى 590غا يەتتى ھەمدە ئىلگىرى - ئاخىر بولۇپ 702 مىليون يۈەن مەبلەغ، 1368 تېخنىك ئۇرۇمچىگە جەلپ قىلىندى. بۇنىڭ بىلەن ئۇرۇمچى شەھىرىدە يېگىدىن ئاشقان مەھسۇلات قىممىتى 2 مىليارد 460 مىليون يۈەنگە، پايدا - باج 360 مىليون يۈەنگە يەتتى. توغرا لىنىيىلىك ئىقتىساد - تېخنىكا ھەمكارلىقى ئارقىلىق ئۇرۇمچى شەھىرىنىڭ ئىقتىسادىنى يۆكسەلدۈرۈشتە ھەرىكەتلەندۈرگۈچ كۈچ بولۇپ قالدى.

ئۇرۇمچى شەھىرىنىڭ مۇدىرلىرى سۆھبەت بېغىرىش ئۇرۇنلىرىنىڭ مۇدىرلىرى ئىشەنچىسىنى ئېچىپ، 1997 - يىللىق ئۇرۇمچى يەرمەنكىسىدە ھەمكارلىشىدىغان ئېچكى ھەمكارلىق تۈرلىرى توغرىسىدا ئۇچۇر ئېلان قىلدى، تەيۋەن، شىياڭگاڭلىق مەبلەغ سالغۇچىلار ۋە ئېچكى ئۆلكىلەردىكى 30 كارخانىچىنى يېگىدىن گۈللىنىۋاتقان تۇدۇڭخابا سانائەت رايونىدا ئېكسكۇرسىيە قىلدۇردى.

ئىگىلەشكە قارىغاندا، ئۇرۇمچى شەھىرى بۇ يىللىق ئۇرۇمچى يەرمەنكىسى ئۇچۇن شەھەرنىك ئىقتىسادىي تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈشكە پايدىلىق ۋە مەسئۇلات قۇرۇلمىسىنى تەگشەشكە تۈرتكە بولىدىغان خىمىيە سانائىتى، پېنىك سانائىتى، ئۆل مۇئەسسەسلەر، دورىگەرلىك، سودا قاتارلىق ئون كەسىپتىن 70كە يېقىن ئىقتىساد - تېخنىكا ھەمكارلىق تۈرىنى تاللاپ بېكىتىپ، كىتابچە قىلىپ تارقاتقان. بۇنىڭدىن باشقا، ئۇرۇمچى شەھىرىدىكى ناھىيە، رايون ۋە ئىككى تەرەققىيات رايونىمۇ ئۆزلىرىنىڭ ئەمەلىي ئەھۋالىنى چقىش قىلىپ 200دىن كۆپرەك ئىقتىساد - تېخنىكا ھەمكارلىق تۈرىنى بۇ قېتىمقى ئۇرۇمچى يەرمەنكىسىگە قاتناشتۇرىدىكەن.

ئۇرۇمچى شەھىرىنىڭ ئىقتىساد - تېخنىكا ھەمكارلىق تۈرلىرىنى ئالدىن تاللاپ بېكىتىپ، بۇ تۈرلەرگە ئائىت ئۇچۇرلارنى تېزدىن ئېلان قىلىشى ۋە كارخانىلارغا مەبلەغ سېلىش مۇھىتىنى ئېكسكۇرسىيە قىلدۇرۇشى بۇنىڭدىن كېيىنكى ھەمكارلىق دائىرىسىنى تېخىمۇ كېڭەيتىشنى مەقسەت قىلىدىكەن.

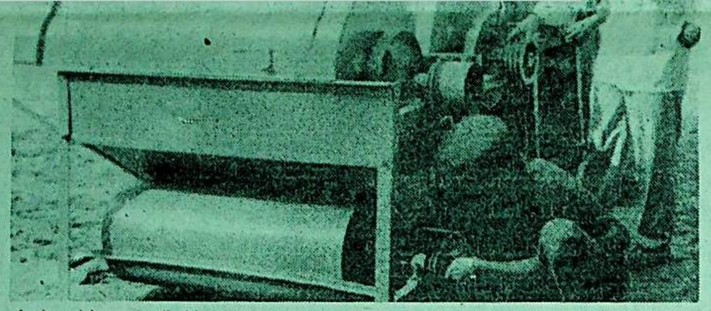

قاراقاش ناهيىلىك دېھقانچىلىق ماشىنىلىرى ياساش - رېمونت قىلىش زاۋۇتى بۇ يىل خامانىڭ تېز، سۈپەتلىك تېپىلىشىگە كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن، دان ئايرىش ماشىنىسىدىن 50نى ياساپ، دېھقانلارنى تەسىللىدى.

سۈرەتتە: تېخنىكلار ماشىنىنىڭ ئىقتىدارىنى سىناپ كۆرمەكتە.

تۇردىمۇھەممەت ئابدىلىم فوتوسى

يېتىشمىگەن ئۇرۇمچىنىڭ سانائەت كارخانىلىرى ئىشلەپچىقىرىشنى كېڭەيتىش بازار رىقابىتىدە پۈت دەسسەپ تۇرالماي قالدى. توغرا لىنىيىلىك ئىقتىساد - تېخنىكا ھەمكارلىقىنى كۈچەيتىش بۇنداق ئەھۋالنى ئۆزگەرتىشكە تۈرتكە بولدى. ئۇرۇمچى شەھىرى مەملىكەت دائىرىسىدىكى قېرىنداش شەھەرلەر بىلەن ئىقتىساد - تېخنىكا ھەمكارلىقى ئورنىتىپ 14 يىلدىن بۇيان، ئۆزئارا ھەمكارلاشقان ئىقتىساد- تېخنىكا تۈرى 1095 بولۇپ، بۇنىڭ ئىچىدە جەلپ قىلىنغان داغلىق، ئەلا مەھسۇلاتلار تۈرى سىلىقلارغا قارىتا نازارەتچىلىكنى كۈچەيتتى. ھەرقايسى يېزا - بازارلار مالىيە باشقۇرۇشىنى كۈچەيتىپ، مالىيىنى ئاشكارا ئېلان قىلىش، چىقىمنى تەستىقلاش، مالىيە ئىشلىرىنى دېموكراتىك ئۇسۇلدا باشقۇرۇش، مالىيە خادىملىرىنىڭ ئىش ئورنى مەسئۇلىيىتە تۈرۈمىنى ۋە كەنت بوغالتىرلىرىنىڭ ھەر ئايدا ئىشخانىغا يىغىلىپ ئىش بېجىرىش تۈرۈمى، ، يېزىلارنىڭ «بوغالتىرىيە

* * * * * * * *

ئىلى ۋىلايىتىدە يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىش ۋاستىلىرى باھاسى مۇقىملاشتۇرۇلدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئابلەت سەلەي** خەۋەر قىلدۇ: يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىش ۋاستىلىرى باھاسى جەھەتتىكى قالايمىقانچىلىقنى تەرتىپكە سېلىپ، دېھقانلارنىڭ مەنپەئىتىنى قوغداش ئۈچۈن ئىلى ۋىلايىتىدىكى ھەر دەرىجىلىك مال باھاسى تەكشۈرۈش ئورۇنلىرى 3 - ئايدا خىزمەت گۇرۇپپىسى تەشكىللەپ ئاساسىي قاتلاملارغا ئەۋەتكەنىدى. ئۇلار ئاساسىي قاتلامدا خميىۋى ئوغۇت، سالياركا، دېھقانچىلىق دورىسى ۋە ئورۇقچىلىق تىجارىتى بىلەن شۇغۇللىنىدىغان 180 ئورۇن ۋە يەككە تىجارەتچىلەرگە قارىتا تەكشۈرۈش ئېلىپ باردى. 6 - ئاينىڭ باشلىرىغا قەدەر داۋام قىلغان بۇ قېتىمقى تەكشۈرۈشتە 98 مىك يۇەندىن ئارتۇق قانۇنسىز تاپاۋەت ئېنىقلاپ چىقىلدى ۋە 20 مىك يۇەندىن ئارتۇق جەرىمانە ۋە قانۇنسىز تاپاۋەت پۇلى دۆلەت خەزىنىسىگە تاپشۇرۇلدى. بۇنىڭ بىلەن ئىستېمالچىلارنىڭ مەنپەئىتى قوغدالدى، يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىش ۋاستىلىرى بازىرىنىڭ باھاسى مۇقىملاشتۇرۇلدى.

قەشقەر كونىشەھەر ناھىيىلىك تېخنىكا نازارەتچىلىكى ئىدارىسى فۇنكسىيىلىك رولىنى ئوبدان جارى قىلدۇرۇپ، ئىستېمالچىلارنىڭ مەنپەئىتىنى قوغدىدى

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **ئابدۇۋېلىجان مەمتىمىن** خەۋەر قىلدۇ: قەشقەر كونىشەھەر ناھىيىلىك تېخنىكا نازارەتچىلىكى ئىدارىسى بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان، «سۈپەتنى مەركەز، ئۆلچەملەشتۈرۈش ۋە ئۆلچەمنى ئاساس قىلىش»تىن ئىبارەت تېخنىكا نازارەتچىلىكى خىزمەت ئاڭىجىنىنى ئەستايىدىل ئىزچىللاشتۇرۇپ، ساختا تاۋارلارنى چەكلەش سالمىقىنى زورايتىپ ئىستېمالچىلارنىڭ مەنپەئىتىنى ئۈنۈملۈك قوغدىدى.

بۇ ئىدارە «مەھسۇلات سۈپىتى قانۇنى»، «ئۆلچەم قانۇنى»، «ئۆلچەملەشتۈرۈش قانۇنى»قاتارلىق قانۇن - نىزاملارنى تەشۋىق قىلىش سالمىقىنى زورايتتى. يىل بېشىدىن 5- ئاينىڭ ئوتتۇرىغىچە ناھىيە تەۋەسىدىكى ھەرقايسى يېزا - بازار سودا ماگىزىنلىرى، يەككە ئىگىلىكتىكى دۇكان، يايمىلار بولۇپ 300 دىن ئارتۇق ئورۇننى نۇقتىلىق تەكشۈرۈپ، ۋاقتى ئوتكەن، سۈپىتى ئۆزگەرگەن 3000 يۇەنلىكتىن ئارتۇق يېمەكلىك، ئىچىملىك، گىرىم بۇيۇملىرى قاتارلىقلارنى مۇسادىرە قىلدى. ناھىيە تەۋەسىدە ئىشلىتىلۈاتقان گاز - تارازا، مېتىر قاتارلىق ئۆلچەم قوراللىرىغا بولغان نازارەتچىلىكنى كۈچەيتىپ، 500دىن ئارتۇق ھەر خىل ئۆلچەم قوراللىرىنى تەكشۈرۈپ، لايىقەتسىزلىرىنى بىردەك ئىشلىتىشتىن توختاتتى. ئورغىلىق دەرىجىسى بۇزۇلغان 50 چوكىلىق تارازا ۋە 200مېتىرنى مۇسادىرە قىلدى؛ ئۆلچەم قوراللىرىنىڭ توغرىلىق دەرىجىسىنى بۇزۇپ ئىستېمالچىلارنى قاقتى - سوقتى قىلغان بىر قىسىم ئورۇن ۋە شەخسلەرگە 5000 يۇەندىن ئارتۇق جەرىمانە قويدى. يېزا ئىگىلىك ماشىنا زاپچاسلىرى بازىرىغا بولغان نازارەتچىلىكنى كۈچەيتىپ ناھىيە تەۋەسىدىكى 15 خىش زاۋۇتىغا قارىتا نازارەتچىلىكنى كۈچەيتىپ، بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان ئىككى قېتىم نۇسخا ئېلىپ تەكشۈرۈپ، پىششىق خىشلارنىڭ سۈپىتىنىڭ يۇقىرى بولۇشىغا كاپالەتلىك قىلدى. پاختىكارلارنىڭ سۈيىقى بىلەن تولۇق تەمىنلىنىشگە كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن نازارەتچىلىكنى كۈچەيتىپ، دېھقانلارغا بېرىشكە تېگىشلىك سۈيىقىنى كەم بېرىپ، ئۇلارنى قاقتى - سوقتى قىلغان بىر قىسىم ئورۇنلارغا تېگىشلىك جەرىمانە قويدى ھەمدە كەم بېرىلگەن ياغلارنى تولۇقلىتىپ بەردى. بۇ يىللىق يازلىق ئاشلىق سېتىۋېلىش باشلىنىشتىن ئىلگىرى بۇ ئىدارە 5 - ئاينىڭ بېشىدىن ئاخىرىغىچە ھەرقايسى يېزا - بازارلاردىكى ئاشلىق پونكىتى ۋە ئاشلىق سېتىۋېلىش نۇقتىلىرىنىڭ ئۆلچەم قوراللىرى ئۈستىدە بىر قېتىم چوڭ تەكشۈرۈش ئېلىپ بېرىپ، ھەر خىل ئۆلچەم قوراللىرىنى تەكشۈرۈپ بېكىتىپ، ئاشلىق تارماقلىرى ئىشلىتىۋاتقان ئۆلچەم قوراللىرىنىڭ توغرىلىق دەرىجىسىنىڭ ٪ 95تىن يۇقىرى بولۇشىغا كاپالەتلىك قىلدى، توغرىلىق دەرىجىسىنى يوقاتقان، لايىقەتسىز بولغان بىر قىسىم ئۆلچەم قوراللىرىنى ئىشلىتىشتىن توختاتتى.

قۇمۇل شەھەر ئەتراپى يېزىسى تۇيراقسىز كۆكتات ئۈستۈرۈش تېخنىكىسىنى سىناق قىلىپ مۇۋەپپەقىيەت قازاندى

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **يۇنۇس سادىق** خەۋەر قىلدۇ: ئۇزاق يىللاردىن بېرى كۆكاتچىلىقنى ئاساس قىلىپ كېلىۋاتقان قۇمۇل شەھىرىنىڭ شەھەر ئەتراپى يېزىسى بۇلتۇردىن بۇيان كۆپ قېتىم سىناق قىلىش ئارقىلىق تۇيراقسىز كۆكتات ئۈستۈرۈشنى مۇۋەپپەقىيەت قازاندى.

بۇ يىزدا ئادەم كۆپ، يەر ئاز بولۇپ، كىشى بېشىغا ئاران 0.7 مودىن تېرىلغۇ يەر توغرا كېلىدۇ. بۇلتۇر يېزىلىق پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى كۆكتات ئۈستۈرۈشكە تېخنىك تەيىنلەپ يۆجەن كەنتنى نۇقتا قىلىپ، كۆكاتچىلىق تەجرىبىسى مول، تېخنىكا ۋە ئىقتىسادىي شارائىتى ياخشى ئالىملىرىنى تاللاپ دەسلەپكى قەدەمدە قۇياش نۇرىدىن پايدىلىنىپ ئېنېرگىيە تېجەيدىغان ئون كۆكتات ئۈستۈرۈش پارنىكى ياسىدى ۋە بۇنىڭدىن تۆت پارنىكنى سىناق نۇقتىسى قىلدى. تېخنىكىلىق تەلەپ بويىچە پەرۋىش كۆچەيتىلگەنلىكتىن بۇ يىل باھاردا تەرخەمەك، شوخلا قاتارلىقلاردىن مول ھوسۇل ئېلىنىپ بازارغا سېلىندى. تۆت مو يەرگە ياسالغان تۆت پارنىكنىڭ بىرىنچى قېتىملىقىنىڭ ھەر موسىنىڭ مەھسۇلات قىممىتى 8000يۇەندىن 10 مىڭ يۇەنگىچە يېتىپ، ئىقتىسادىي ئۈنۈم كۆرۈنەرلىك ئاشتى. نۇرغۇن كۆكاتچى دېھقانلار بۇ تاشلاندۇق ھەم ئەخلەت تۆكۈلدىغان جايلارغا ياسالغان پارنىكنىڭ مۇنداق ئالاھىدە ئىقتىسادىي ئۈنۈم بېرىدىغانلىقىنى ئويلاپمۇ باقمىغانىدى.

يېقىنقى يىللاردىن بۇيان لوپ ناھىيىلىك ئۇرۇقچىلىق مەيدانى زىرائەت ئۇرۇقلۇقلىرىنى ئۆز ئورنىدا يېتىشتۇرۇش ۋە كېڭەيتىش ئارقىلىق ئىشلەپچىقىرىلغان ئۇرۇقلۇقنىڭ ماسلىشىچانلىق ئىقتىدارىنى ئۆستۈرۈپ، ھوسۇلنى ئاشۇرۇشتا كۆرۈنەرلىك ئۈنۈمگە ئېرىشتى. بۇ يىل بۇ مەيدان 1000 مو يەرگە ئۇرۇقلۇق قوناق تېرىپ پەرۋىشىنى ياخشى ئىشلىگەنلىكتىن، قوناق مايسىلىرى بولۇق ئۆسمەكتە.

سۈرەتتە: دېھقانلار قوناق پەرۋىشلىمەكتە.

نۇرغۇن تاشتۇمۇر فوتوسى

تۇرۇنلىقەن «جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ جىنايى ئىشلار قانۇنى»دىكى يېڭى مەزمۇنلار

ئابدۇقادىر ئابدۇھاجىر

بۇ يىل 3 - ئايدا چاقىرىلغان 8 - نۆۋەتلىك مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيىنىڭ 5 - يىغىنىدا تۇزىتىش كىرگۈزۈلگەن «جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ جىنايى ئىشلار قانۇنى» ماقۇللاندى. بۇ، دۆلىتىمىزنىڭ قانۇنچىلىق قۇرۇلۇشىدىكى مۇھىم ئىش بولۇپ، دۆلەتنى قانۇن ئارقىلىق باشقۇرۇش، سوتسىيالىستىك قانۇنچىلىق دۆلتى قۇرۇشتا مۇھىم ئەھمىيەتكە ئىگە.

تۇزىتىلگەن «جىنايى ئىشلار قانۇنى» ئىلگىرىكى 192 ماددىدىن 452 ماددىغا كۆپەيتىلىپ، 260 ماددا قوشۇلدى. تۇزىتىلگەن، تولۇقلانغان مەزمۇنلار ۋە يېڭى جنايەت

جاڭ جىڭلۇڭ ئىككى قىزنى ئۆلتۈرمەكچى بولغانلىقى ئۈچۈن نەق مەيداندا ئېتىپ ئۆلتۈرۈلدى

بۇ يىل 5 - ئاينىڭ 18 - كۈنى كەچ سائەت 9 دىن 50 مىنۇت ئۆتكەندە قاراماي شەھەرلىك ج خ ئىدارىسى قوماندانلىق مەركىزى بىر ئايالدىن قارىماي شەھرى «تىنچلىق» مەھەللىسى 38 - كوروپۇس 19 - نومۇرلۇق ئۆيدە بىر ئەرنىڭ ئىككى قىزنى ئۆيگە سولۇۋېلىپ، مەقسەتلىك ئادەم ئۆلتۈرۈپ قاتىللىق قىلماقچى بولغانلىق خەۋىرىنى تاپشۇرۇۋالدى. شەھەرلىك ج خ ئىدارىسىنىڭ باشلىقى ۋالچ چۈنمىڭ، مۇئاۋىن باشلىقى سۈي شۇلىڭ قاتارلىق كىشىلەر رازۋېتچىكلار ۋە قىسمەن قوراللىق ساقچى قىسىم جەڭچىلىرىدىن تەركىب تاپقان بىر گۇرۇپپا تەشكىللەپ دەرھال نەق مەيدانغا يېتىپ باردى.

تەكشۈرۈش ئارقىلىق قاتىللىق قورالى ئىشلىتىپ ئادەم ئۆلتۈرمەكچى بولغان جاڭ جىڭلۇڭ قارىماي شەھەرلىك يول - كۆۋرۈك شىركىتى تاش ماتېرىيال زاۋۇتىنىڭ ئىشچىسى ئۇيغۇرۇيجىك بىلەن بولغان دوستلۇق مۇناسىۋىتى ئۈزۈلگەندىن كېيىن، ئۇنىڭدىن ئۆچ ئېلىش نىيىتى بىلەن 5 - ئاينىڭ 18 - كۈنى كەچتە ئۇيغۇرۇيجىكنىڭ ئاچسىنىك ئىككى قىزنى ئۆيگە

نامليرى بىر قەدەر كۆپ بولغان بۇ قانۇندا تۆۋەندىكى ئالتە ئالاھىدىلىك بار:

1. تولۇقلىنىپ مۇكەممەللەشتى ۋە يېڭى جنايەت نامليرى كۆپەيتىلدى. تۇزىتىلگەن «جىنايى ئىشلار قانۇنى»دا نۇرغۇن يېڭى جنايەت نامليرى كۆپەيتىلدى. مەسىلەن: بۇرۇنقى سوتسىيالىستىك ئىگىلىك تەرتىپىگە بۇزغۇنچىلىق قىلىش جىنايىتى سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى تەرتىپىگە بۇزغۇنچىلىق قىلىش جىنايىتى دەپ ئۆزگەرتىلىپ، بۇرۇنقى 15 ماددىغا تۇزىتىش كىرگۈزۈلۈپ، يېڭى جنايەت نامليرىدىن 77 ماددا قوشۇلۇپ 92 ماددىغا كۆپەيتىلدى؛ ئىلگىرىكى ئەكسىلئىنقىلابىي جنايەت «دۆلەتنىك بىخەتەرلىكىگە خەۋپ يەتكۈزۈش جنايىتى»دەپ ئۆزگەرتىلدى؛ ئۇنىڭدىن باشقا قارا جەمئىيەت تۈسىنى ئالغان جنايەت، تېررورلۇق قىلىش جنايىتى، مىللىي ئۆچمەنلىككە ۋە مىللىي كەمسىتىشكە قۇتراتقۇلۇق قىلىش جنايىتى، كومپيۇتېردىن پايدىلىنىپ ئۆتكۈزۈلگەن جنايەت، يەر بايلىقىغا بۇزغۇنچىلىق قىلىش جنايىتى، سودا مەخپىيەتلىكىگە دەخلى - تەرۇز قىلىش جنايىتى، جسمانىي ئەركىنلىكنى چەكلەش يولى بىلەن باشقىلارنى مەجبۇرىي ئەمگەككە سېلىش جنايىتى، جامائەت تازىلىقىغا زىيان يەتكۈزۈش جنايىتى قاتارلىق يېڭى جنايەت نامليرى كۆپەيتىلدى؛ پۈل مۇئامىلە باشقۇرۇش تەرتىپىنى بۇزۇش جنايىتى بۇرۇنقى ئىككى ماددىدىن 22 ماددىغا كۆپەيتىلدى.

يېڭى «جنايى ئىشلار قانۇنى»دا يەنە خيانەتچىلىك، پارىخورلۇق جنايىتى ئايرىم بىر باب قىلىنىپ، بۇرۇنقى يەتتە ماددىدىن 23 ماددىغا كۆپەيتىلدى؛ دۆلەت خىزمەتچى خادىملىرى ئۆتكۈزگەن جنايەتكە ئېغىرلىتىپ جازا ھۆكۈم قىلىش ماددىسىمۇ كىرگۈزۈلدى.

2 . جازانى كېمەيتىش، شەرتلىك قويۇپ بېرىشنى قاتتىق تىزگىنلەش بەلگىلەندى. بۇرۇنقى «جنايى ئىشلار قانۇنى»نىڭ جازانى كېمەيتىش، شەرتلىك قويۇپ بېرىش بەلگىلىمىسىدە «ھەقىقەتەن تۆۋە قىلىش ئىپادىسى بولغان»لارغا ئېنىق بەلگىلىمە يوق ئىدى. يېڭى «جنايى ئىشلار قانۇنى»دا بۇنىڭغا قارىتا بىر قەدەر ئېنىق، كونكرېت ۋە قاتتىق بەلگىلىمە چىقىرىلدى، يەنى «جازانى كېمەيتىشتە ئۇنتۇرا دەرىجىلىكتىن يۇقىرى خەلق سوت مەھكىمىسى كېڭەشمە سوت ئۇيۇشتۇرۇپ قاراپ چىقىدۇ، قانۇندا بەلگىلەنگەن تەرتىپ ئۆزگەرمەي تۇرۇپ، جازا كېمەيتىشكە بولمايدۇ»دەپ بەلگىلەندى. ئۇنىڭدىن باشقا، «تەكرار جنايەت سادىر قىلغانلار ھەم قاتىللىق، پارتلىتىش، بۆلگۈنچىلىق، باسقۇنچىلىق قاتارلىق زوراۋانلىق خاراكتېرىدىكى جنايەتلەرنى ئۆتكۈزگەن قانۇنى»دا يوللۇق قوغدىنىشنى زۆرۈر چەكتىن ئاشۇرۇۋېتىش توغرىسىدىكى بەلگىلىمە بەك تومتاق بولۇپ، يوللۇق قوغدىنىشقا نىسبەتەن تېگىشلىك بولمىغان قاتتىق تەلەپلەر قويۇلغاچقا، كىشىلەرنىڭ جنايەتچىلەر بىلەن باتۇرلۇق بىلەن كۈرەش قىلىشىغا پايدىسز بولۇپ كەلگەندى. تۇزىتىلگەن قانۇننىڭ 20 - ماددىسىدا يوللۇق قوغدىنىشقا ئېنىق تەبىر بېرىلىپ، يوللۇق قوغدىنىشقا ئىلھام بېرىلدى. 20 - ماددىنىڭ 3 - تارمىقىدا «قاتىللىق، بۆلگۈنچىلىق، باسقۇنچىلىق، تۆتۈپ كېتىش ۋە جسمانىي بىخەتەرلىككە ئېغىر خەۋپ يەتكۈزۈلدىغان باشقا زوراۋانلىق ئۆتكۈزۈۋاتقاندا قوغدىنىش تەدبىرى قوللىنىپ، قانۇنسىز زىيانكەشلىك قىلغۇچىنى زەخمىلەندۈرۈپ ۋە ئۆلتۈرۈپ قويغانلار قوغدىنىشنى چېكىدىن ئاشۇرۇۋەتكەنلەرگە كىرمەيدۇ، جنايى جاۋابكارلىققا تارتىلمايدۇ»دەپ بەلگىلىنىپ، «زۆرۈر»نىڭ پاسىلى ئېنىق ئايرىلدى.

5 . ئۆزىنى مەلۇم قىلغان ۋە خىزمەت كۆرسەتكەنلەرگە يېنىك، يېنىكلىتىپ جازا بېرىلىدىغان بولدى. تۇزىتىلگەن «جنايى ئىشلار قانۇنى»دا بۇرۇنقى «ئۆزىنى مەلۇم قىلىش» «ئۆزىنى مەلۇم قىلىش ۋە خىزمەت كۆرسىتىش»دەپ مەخسۇس بىر پاراگراف، ئىككى ماددا، تۆت تارماق قىلىپ ئۆزگەرتىلدى. تۇزىتىلگەن «جنايى ئىشلار قانۇنى»نىڭ 68- ماددىسىنىڭ 1 - تارمىقىدا «جىنايەتچىلەردىن باشقىلارنىڭ جنايى قىلمىشىنى پاش قىلىپ، تەكشۈرۈش نەتىجىسىدە راست بولۇپ چىققانلارنى ياكى مۇھىم پىچ ئۇچى بىلەن تەمىنلەپ، باشقا دېلونىڭ پاش قىلىنىشىغا ئىمكانىيەت يارىتىپ بېرىش قاتارلىق خىزمەت كۆرسەتكەن ئىپادىسى بولغانلارغا يېنىك ياكى يېنىكلىتىپ جازا بېرىلسە بولىدۇ؛ چوڭ خىزمەت كۆرسەتكەن ئىپادىسى بولغانلارغا يېنىكلىتىپ جازا بېرىلسە ياكى جازا كەچۈرۈم قىلىنسا بولىدۇ»دەپ بەلگىلەندى.

6 . ماددىلار كونكرېتلاشتۇرۇلدى، تارماقلار كۆپەيتىلدى. بۇرۇنقى «جنايى ئىشلار

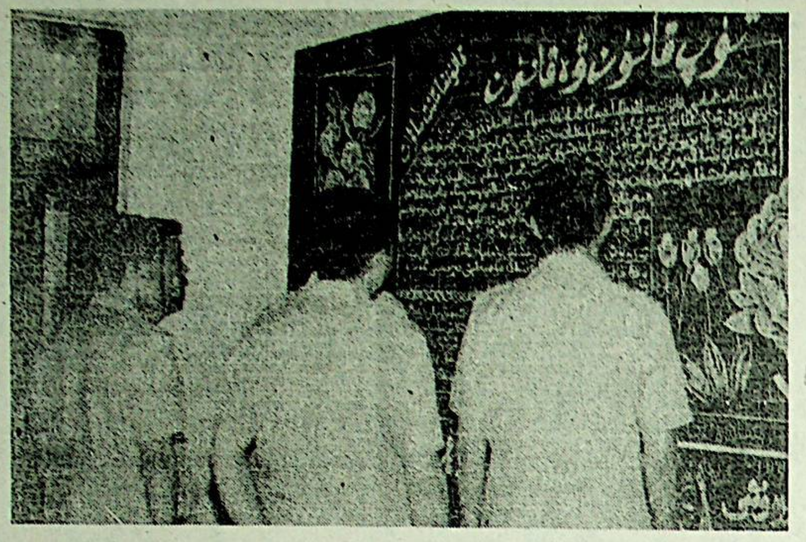

شىنجاڭ قۇرۇقلۇق ئارمىيە ئىنستىتۇتى ئۇرۇمچى شۆبىسىنىڭ 7 - ئەترىتى ئوقۇغۇچىلارنىڭ قانۇن ساۋاتلىرىنى ئۆگىنىشىگە ئەھمىيەت بېرىپ، ئۇلارنىڭ قانۇنغا ئاڭلىق رىئايە قىلىش، قانۇن بويىچە ئىش كۆرۈش ئېڭىنى ئۆستۈردى.

سۈرەتتە: ئوقۇغۇچىلار قانۇن ساۋاتى مەزمۇندىكى دوسكا گېزىتىنى كۆرمەكتە.

ئېلى تۇراق فوتوسى

ئۇرۇمچى شەھىرىدە زەھەرلىك چېكىملىك ئەتكەسچىلىكى دېلوسى ئارقا - ئارقىدىن پاش قىلىندى

ئۆز مۇخبىرىمىز **تۇرغۇنجان مەخمۇت** خەۋەر قىلدى: ئۇرۇمچى شەھەرلىك ج خ ئىدارىسى تېيانشان رايونلۇق ج خ شۆبە ئىدارىسى زەھەرلىك چېكىملىككە ئائىت قىلمىشلارغا قارشى كېچە - كۈندۈز جاپالىق جەڭ قىلىپ، 5 - ئاينىڭ 12 - كۈنى ئارقا-ئارقىدىن زەھەرلىك چېكىملىك ئەتكەسچىلىكى دېلوسىدىن تۆتنى پاش قىلىپ، 330 گرام خىرۇئىننى قولغا چۈشۈردى.

5 - ئاينىڭ 12 - كۈنى چۈشتىن بۇرۇن سائەت 10دىن 30 مىنۇت ئۆتكەندە تېيانشان رايونلۇق ج خ شۆبە ئىدارىسىنىڭ جنايى ئىشلار رازۋېتكا ئەترىتى زەھەرلىك چېكىملىكنى چەكلەش گۇرۇپپىسى ئىككى زەھەرلىك چېكىملىك ئەتكەسچىسىنىڭ زەھەرلىك چېكىملىك سودىسى قىلمۇاتقانلىقىدىن خەۋەر تېپىپ، چاقماق تېزلىكىدە ھەرىكەتلىنىپ، بۇ ئىككى زەھەرلىك چېكىملىك ئەتكەسچىسىنى نەق مەيداندا تۇتۇپ، 50 گرام خىرۇئىننى قولغا چۈشۈردى؛ سوراق قىلىش ئارقىلىق گۇمانلىق جنايەتچى ساقىجان ياسىن، ئەكبەر ئەمەت باشقا شېرىكلىرىنمۇ پاش قىلدى. ساقچىلار دەرھال ھەرىكەتكە كېلىپ دولقۇن ئۇيغۇل قاتارلىق جنايەتچىلەرنى قولغا چۈشۈردى. شۇ كۈنى چۈشتىن كېيىن سائەت تۆتتە مەزكۇر ئىدارىنىڭ زەھەرلىك چېكىملىكنى چەكلەش ساقچىسى نىجات تاپشۇرۇۋالغان مەلۇماتقا ئاساسەن ساقچىلارنى باشلاپ مەلۇم مېھمانخانىنىڭ ياتقىدا زەھەرلىك چېكىملىك سودىسى قىلمۇاتقان تۆت زەھەرلىك چېكىملىك ئەتكەسچىسىنى تۇتۇپ، 30 گرام خىرۇئىننى قولغا چۈشۈردى. شۇ كۈنى كەچتە يەنە نىجات ۋە باشقا كادىر - ساقچىلار شۇ مېھمانخانىدا ئىككى زەھەرلىك چېكىملىك ئەتكەسچىسىنى تۇتۇپ 100 گرام خىرۇئىننى قولغا چۈشۈردى.

6 - ئاي كىرگەندىن بۇيان، تېيانشان رايونلۇق ج خ شۆبە ئىدارىسى زەھەرلىك چېكىملىك ئەتكەسچىلىكىگە قارشى تۇرۇش سالمىقىنى تېخمۇ ئاشۇرۇپ، ئۇچ چوڭ زەھەرلىك چېكىملىك ئەتكەسچىلىكى دېلوسىنى پاش قىلىپ، ئالتە زەھەرلىك چېكىملىك ئەتكەسچىسىنى تۇتتى، 133 گرام خىرۇئىننى قولغا چۈشۈردى.

ئاپتونوم رايون بويىچە 2 - بەش يىللىق قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش خىزمىتىدىكى ئىلغار ئۇرۇن ييزا ئىگىلىك 4 - شى 64 - تۆەن 3 - بەش يىللىق قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش خىزمىتىنىڭ سالمقىنى ئاشۇرۇپ، ئاساسىي قاتلاملاردا قانۇن- تۈزۈم تەشۋىقاتىنى كەڭ قانات يايدۇرۇش بىلەن بىللە جەمئىيەت ئامانلىقىنى ھەر تەرەپلىمە ياخشىلاش خىزمىتىگە مەسئۇل كادىرلارنى تەشۋىقات نۇقتىلىرىغا ئەۋەتتى.

سۇرەتتە: تۆەن رەھبەرلىرى ئاساسىي قاتلام پارتىيە ياچىيكا شۇجىلىرى بىلەن قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش بويىچە مەسئۇلىيەتنامە ئىمزالماقتا.

تۇرغان ئۆمەر فوتوسى

شنجاڭدا ئەڭ چوڭ ساختا دىپلوم دېلوسى پاش بولدى

جاڭ جۇن

شنجاڭدا ئەڭ چوڭ ساختا دىپلوم ياساش، سېتىش دېلوسى يېقىندا شنجاڭ مالىيە ئىقتىساد ئىنستىتۇتى ساقچىخانىسى تەرىپىدىن پاش قىلىندى.

1995 - يىلى 11 - ئايدا جنايەتچى چىن شۇشىن ۋە ئۇنىڭ شېرىكى جۇلىشىن، شى جەنجۇن، ياڭ شىمىڭ، جاڭ جيې، شوڭە ي قاتارلىقلار «شنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق ئالىي ماتارىپ بويىچە ئۆزلۈكدىن ئۆگەنگۈچىلەرنىڭ ئوقۇش پۈتتۈرۈش گۇۋاھنامىسى»دىن 300 نەچچىنى ياسىغان ۋە قانۇنسىز ھالدا «شنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق ئالىي ماتارىپ بويىچە ئۆزلۈكدىن ئۆگەنگۈچىلەردىن ئىمتىھان ئېلىش كومىتېتى»، «شنجاڭ مالىيە - ئىقتىساد ئىنستىتۇتى ئۆزلۈكدىن ئۆگەنگۈچىلەردىن ئىمتىھان ئېلىش ئىشخانىسى» ۋە «شنجاڭ تېببىي ئىنستىتۇتى» قاتارلىق 11 تامغا ياساپ (بۇنىڭ ئىچىدە ئىككىسى پولات تامغا) ، ساختا دىپلومغا ېېسىپ، ھەر بىرىنى 2000 يۇەندىن 6500 يۇەنگىچە ساتقان.

شنجاڭ مالىيە - ئىقتىساد ئىنستىتۇتى ھازىرغا قەدەر بۇ ساختا دىپلومدىن 100 نەچچىنى يىغىۋالدى، يەنە 500 نەچچىسى جەمئىيەتتە ئېقىپ يۈرمەكتە.

1996 - يىل 11 - ئاينىڭ 6 - كۈنى، شەرقىي جۇڭخار نېفتلىكىدىكى مەلۇم بىر ئىدارىنىڭ خىزمەتچىسى مەزكۇر ئىدارىدىكى يەن X نىڭ ئالىي تېخنىكوم دىپلومى ۋە ئۇنىڭ ئارخىپىنى ئېلىپ، شنجاڭ مالىيە - ئىقتىساد ئىنستىتۇتى ساقچىخانىسىغا كىرىدۇ. ئۇ: «ئىدارىمىزدىكى يەن X ھېچقاچان ئۆزلۈكىدىن ئۆگىنىپ ئىمتىھان بەرگەن ئەمەس، لېكىن ئۆتكەن يىلى ئۇ بۇ كىنىشكىلارنى كۆتۈرۈپ كەپتۇ، ئىمتىھاننى شنجاڭ مالىيە - ئىقتىساد ئىنستىتۇتىدا بەردىم دەيدۇ، شۇڭا بۇگۈن بۇ ئىشلارنى ئېنىقلاپ بېقىش ئۈچۈن كەلدىم»دەيدۇ. يەن X نىڭ ئوقۇش پۈتتۈرۈش كىنىشكىسى، ئارخىپى ۋە تامغىلىرى تولۇق ئىدى، كىنىشكىغا ېېسىلىشقا تېگىشلىك تامغىلارمۇ تولۇق ېېسىلغان، سىنىپ مۇدىرىنىڭ پىكرىمۇ ئەتراپلىق ييزىلغان. لېكىن كىنىشكىدىكى «كەسىپ»دېگەن خەتتىن مەسىلە تۇغۇلدى. كىنىشكىغا «سىياسىي- ئىقتىساد كەسپى»دەپ ييزىلغانلىكەن. شنجاڭ مالىيە- ئىقتىساد ئىنستىتۇتى ئىقتىساد ساھەسىدىكى كەسپىي مەكتەپ تۇرسا، يەنە قانداقمۇ ئۇنداق كەسىپ تەسىس قىلسۇن؟ ساقچىلار دەرھال فۇكائىغا بېرىپ ساختا ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلىدى.

شنجاڭ مالىيە - ئىقتىساد ئىنستىتۇتىدىكى لىيۇ لېچۈن قاتارلىق ئۈچ ساقچى دەرھال فۇكائىغا بېرىپ، مۇناسىۋەتلىك ئورۇنلارنىڭ ياردىمى ئاستىدا يەن X نى تاپتى. يەن X دىپلومنى بىر مەكتەپتىكى جياۋ فاملىلىك بىر ئوقۇتقۇچىدىن سېتىۋالغانلىقىنى ئېيتتى. جياۋ X مۇ دۇڭ فۇچياڭنىڭ دېگەن بىر ئوقۇغۇچىدىن سېتىۋالغانلىقىنى ئېيتتى. دۇڭ فۇچياڭ مالىيە - ئىقتىساد ئىنستىتۇتىنىڭ 1995- يىلى ئۆزلۈكىدىن ئۆگىنىپ ئىمتىھان بەرگەن ئوقۇغۇچىسى ئىكەن.

1996 - يىل 12 - ئاينىڭ 16 - كۈنى لىيۇ لېچۈن، ۋې تاۋچېەن، دەن شىندۇڭ قاتارلىق ئۈچ ساقچى 106 - تۆەندىكى دۇڭ فۇچياڭنىڭ ئۆيىگە بارىدى، لېكىن ئۇ ساختا دىپلوم ساتقان 10 مىڭ يۈەننى ئېلىپ ئاللا بۇرۇن قېچىپ كەتكەنىدى. ساقچىلار تەكشۈرۈش ئارقىلىق دۇڭ فۇچياڭنىڭ دوستىنى تاپتى ۋە ئۇنىڭدا: «دۇڭ فۇچياڭغا ئېيتىپ قوي، ئۇ بىز بىلەن ھەمكارلاشسا، كەڭچىلىككە ئېرىشىدۇ» دېدى.

12 - ئاينىڭ 20 - كۈنى قانۇننىڭ بېسىمىدىن قورققان دۇڭ فۇچياڭ مەكتەپ ساقچىخانىسىغا بىر پارچە خەت يازدى. خەتتە ساختا دىپلومنى چىن شۇشىن، شى جەنجۇن ياسىغانلىقى، چىن شۇشىننىڭ ئۆيى ئۇرۇمچىدە، شى جەنجۇننىڭ ئۆيى كورلىدا ئىكەنلىكى ييزىلغانىدى، لېكىن ئېنىق ئادرېسى يوق ئىدى. شۇ ۋاقىتتا مەكتەپ ئىچىدىمۇ بىر ئۆزلۈكىدىن ئۆگەنگۈچىنىڭ ساختا دىپلوم سېتىۋالغانلىقى مەلۇم بولدى. ساقچىلار بىرسىنى دىپلوم سېتىۋالغۇچى قىيابېتىگە كىرگۈزۈپ، ساختا دىپلوم ساتقۇچى بىلەن يۈزلەشتۈردى. ساقچىلار نەق مەيداندا شاجۇننىڭ قولىدىن غەربىي - جەنۇب مالىيە- ئىقتىساد ئۇنىۋېرسىتېتى ناملىدىكى بىر ساختا دىپلومنى ۋە سەۋەندىكى بىرسىنىڭ شاجۇنگە ئۆتكەن ساختا دىپلوم قاچىلىنىدىغان ئىككى يېشىكنى قولغا چۈشۈردى، شاجۇن ساختا دىپلومنى دۇڭ فۇچياڭدىن سېتىۋالغانلىقىنى ئېقرار قىلدى، ئۇ قوغلاپ تەكشۈرۈش ئارقىلىق چىن شۇشىننىڭ ئۆيىنىڭ ئولانباي سۇ قۇرۇلۇشى 1 - باشقارمىسىدا ئىكەنلىكى ئېنىقلاندى.

1997 - يىل 1 -ئاينىڭ 23 - كۈنى لىيۇ لېچۈن قاتارلىق ئۈچ ساقچى چىن شۇشىن ئىجارە ئالغان ئۆي ئەتراپىدا ئىككى كېچە- كۈندۈز چارلاش ئېلىپ بارغان بولسىمۇ، چىن شۇشىن ئۆيىگە قايتمىدى، ساقچىلار ئولانباي سۇ قۇرۇلۇشى 1 - باشقارمىسىدا ئاخىرى ئۇنى قولغا چۈشۈردى. ئارقىدىن شى جەنجۇننىمۇ تۇتتى، بۇ ئىككى جنايەتچىنىڭ ئېقرار قىلىشچە، ساختا دىپلومنى چىن شۇشىن بىلەن جۇلىشىن (قېچىپ يۈرۈيدۇ) ياسىغان، تامغىنى ياڭ شىنمىن ياسىغان، شى جەنجۇن، جاڭ جيې، شاۋئەي، شاجۇن قاتارلىقلار سېتىشقا مەسئۇل بولغان.

1996 - يىل 11 - ئاينىڭ 6 - كۈنىدىن 1997- يىل 3 - ئاينىڭ 20 - كۈنىگە قەدەر بۇ دېلوغا چېتىشلىق 20 جنايەتچى قولغا چۈشتى.

جنايەتچىلەرنىڭ ئېقرار قىلىشچە، 1995- يىلى 11 - ئايدا چىن شۇشىن، جۇلىشىن قاتارلىقلار ساختا دىپلوم ياساشقا كىرىشكەن. 1995- يىلى 12 - ئايدىن 1996 - يىلى 3- ئايغىچە، 'نۆلار ئىلگىرى- ئاخىر شنجاڭ مالىيە- ئىقتىساد ئىنستىتۇتى، شنجاڭ تېببىي ئىنستىتۇتىنىڭ ئۆزلۈكىدىن ئۆگىنىش ماتېرىياللىق كۆپەيتىپ باسقان. ئارقىدىن ياڭ شىمىن «شنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق ئالىي ماتارىپ بويىچە ئۆزلۈكىدىن ئۆگەنگۈچىلەردىن ئىمتىھان ئېلىش كومىتېتى»، «شنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق ماتارىپ كومىتېتى»دېگەن ئىككى پولات تامغا ۋە «شنجاڭ مالىيە - ئىقتىساد ئىنستىتۇتى»، «شنجاڭ تېببىي ئىنستىتۇتى»، «شنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق ئالىي ماتارىپ بويىچە ئۆزلۈكىدىن ئۆگەنگۈچىلەردىن ئىمتىھان ئېلىش كومىتېتى ئوقۇش پۈتتۈرگەنلەرنى تەكشۈرگەنلىك مەخسۇس تامغىسى»قاتارلىق توققۇز تامغىنى قانۇنسىز ياسىغان. شۇنىڭ بىلەن ساختا دىپلومدىن 300 نى ياساپ، ھەر بىرىنى 2000 يۇەندىن 6500 يۇەنگىچە باھادا ئاشكارا ساتقان. 1996 - يىلى 11 - ئايدا ئۇلار 120 ساختا دىپلوم سېتىپ، 300 مىڭ يۇەندىن ئارتۇق قانۇنسىز كىرىم قىلغان.

تەكشۈرۈش ئارقىلىق ساختا دىپلوم ياساپ ساتقۇچىلار ئىچىدە ئىشچى، كادىر، ھەربىي، ئوقۇغۇچى قاتارلىقلار بار. ئۇلارنىڭ ئىچىدا قىلغۇچىلارمۇ بار ئىكەن. شەرقىي جۇڭخار نېفتلىكىدىكى يەن X ئىسىلدە ئىشچى بولۇپ، ئۇ ساختا دىپلومغا ئىگە بولغاندىن كېيىن بىر قانچە ئاي ئىچىدە ئىشچىلىقتىن كادىرلىققا ئالمىشىپ، ئىدارىنىڭ تەشكىلات بۆلۈمىنىڭ ئارخىپ باشقۇرغۇچىسى بولغان.

دۆلەتنىڭ نېفت يەتكۈزۈش ئەسلىھەلىرىگە بۇزغۇنچىلىق قىلغانلار قانۇن تورىغا چۈشتى

غەربىي - جەنۇبىي تارىم نېفت ئۆزلەشتۈرۈش شىركىتىگە قاراشلىق ج خ ئىدارىسى بىلەن پوسكام ناھىيىلىك ج خ ئىدارىسىدىكى ساقچىلارنىڭ ئىز قوغلاپ تەكشۈرۈشى، قاغىلىق ناھىيىلىك ج خ ئىدارىسىدىكى ساقچىلارنىڭ يېقىندىن ماسلىششى ئارقىلىق كۆكيار ۋە كورلا نېفت ئاققۇزۇش لىنىيىسىگە بۇزغۇچىلىق قىلىپ، نېفت ئوغرىلاپ ساتقان سەككىز ئوغرى قولغا چۈشتى.

ھەمدۇللا زايىت، ئابلەت قادىر قاتارلىقلار 1995 - يىلى 9 - ئايدا دېزىل ماتور، توك ئۇشكىسى، سۇۋاركا قاتارلىقلاردىن پايدىلىنىپ، كۆكيار نېفتلىكىدىن پوسكام نېفت - تەبىئىي گاز ئۆزلەشتۈرۈش شىركىتىگە قاراشلىق ج خ ئىدارىسى ئامما ئەمىلىگەن ئېپ ئۇچىغا ئاساسەن ئىز قوغلاپ تەكشۈرۈش ئارقىلىق سەككىز ئوغرىنى بىرلاۋاقتتا قولغا چۈشۈردى. ئۇلار ھازىرقانۇن بويىچە تۆتۈپ تۇرۇپ تەكشۈرۈلمەكتە.

ئوسمانجان ئۆمەر، تۇرسۇن توختىمەت

ئەتكەسچىسىنى تۇتتى، 133 گرام خىروئىننى قولغا چۈشۈردى.

مەركىزىي ھەربىي ئىشلار كومىتېتى شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىشىنى كۈتۈۋېلىش مۇناسىۋىتى بىلەن سۆھبەت يىغىنى ئۆتكۈزدى

سۆھبەت يىغىنىغا لىيۇخۇاچىڭ قاتناشتى، جاڭ جېن سۆز قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 20- ئىيۇن

تېلېگراممىسى. مەركىزىي ھەربىي ئىشلار كومىتېتى ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىشىنى كۈتۈۋېلىش مۇناسىۋىتى بىلەن سۆھبەت يىغىنى ئۆتكۈزدى. خىزمەتنىكى پىشقەدەم يولداشلار، قەھرىمان- نەمۇنىچىلار ۋەكىللىرى ۋە دۆلەت مۇداپىئە ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ ئوقۇغۇچىلىرى بىر يەرگە جەم بولۇپ، شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىشىدىن ئىبارەت كاتتا ئىش ئۈستىدە ئورتاق سۆزلىشىپ، شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىش ئالدىدا تۇرغانلىقىنى قىزغىن تەبرىكلىدى.

سۆھبەت يىغىنىغا چ ك پ مەركىزىي كومىتېتى سىياسىي بيۈروسى دائىمىي كومىتېتىنىڭ ئەزاسى، مەركىزىي ھەربىي ئىشلار كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى لىيۇخۇاچىڭ قاتناشتى، سۆھبەت يىغىنىدا مەركىزىي ھەربىي ئىشلار كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى جاڭ جېن سۆز قىلدى، سۆھبەت يىغىنىغا مەركىزىي ھەربىي ئىشلار كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى جاڭ ۋەنيەن رىياسەتچىلىك قىلدى.

جاڭ جېن تەكىتلەپ مۇنداق دېدى: ئارمىيىمىز 7- ئاينىڭ 1- كۈنى سائەت نۆلدە شياڭگاڭنىڭ مۇداپىئە ئىشلىرىنى ئۈستىگە ئالدۇ. خەلق ئازادلىق ئارمىيىسىنىڭ شياڭگاڭغا كىرىشى ئېلىمىز ھۆكۈمىتىنىڭ شياڭگاڭغا بولغان ئىگىلىك ھوقۇقىنى بۈرگۈزۈشنى ئەلىكىسى. پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى ۋە مەركىزىي ھەربىي ئىشلار كومىتېتى شياڭگاڭدا تۇرىدىغان قىسىملارنىڭ قۇرۇلۇشىغا يۈكسەك دەرىجىدە ئەھمىيەت بەردى، رەئىس جياڭ زېمىن شياڭگاڭدا تۇرىدىغان قىسىملارنى بۇاستە كۆزدىن كۆچۈردى ۋە بېغىشلىما يېزىپ شياڭگاڭدا تۇرىدىغان قىسىملاردىكى كوماندىر- جەڭچىلەرنى «خەلق ئارمىيىسىنىڭ خىسلىتىنى ساقلاپ، شياڭگاڭنىڭ ئاۋاتلىقى ۋە مۇقىملىقىنى قوغداش»قا رەھبەتلەندۈردى. ھازىر، شياڭگاڭدا تۇرىدىغان قىسىملاردىكى كوماندىر - جەڭچىلەر شياڭگاڭنىڭ كىرىشىنىڭ تەييارلىقلىرىنى ياخشى ئىشلەپ بولدى. بىز ئىشىنىمىزكى، شياڭگاڭدا تۇرىدىغان قىسىملار شياڭگاڭنىڭ كىرگەندىن كېيىن، چوقۇم نېگىزلىك قانۇن ۋە ئارمىيە تۈزۈمىنى قانۇندا تاپشۇرۇلغان مۇقەددەس ۋەزىپىنى سادىقلىق بىلەن ئادا قىلىپ، خەلق ئارمىيىسىنىڭ خاراكتېرى ۋە مەقسىتىنى ساقلاپ، ئارمىيىمىزنىڭ شەرەپلىك ئەنئەنىسىنى جارى قىلدۇرۇپ، ھەيۋەتلىك قوشۇن، مەدەنىيەتلىك قوشۇن بولۇشتەك ياخشى ئوبرازىنى تىكلەشتەك ئەمەلىي ھەرىكىتى ئارقىلىق دۇنياغا خەلق ئارمىيىسىنىڭ ۋەزىپىسىگە سادىق، فۇنكسىيىسىنى قانۇن بويىچە ئادا قىلىدىغان ئارمىيە، مەدەنىيەتلىك، ئىنتىزامچان، ئەدەپلىك، قىلچىلىك نەرسىگە قول تەگكۈزمەيدىغان ئارمىيە، تەلىم - تەربىيە ساپاسى ياخشى، جەڭگىۋارلىقى كۈچلۈك، ھەيۋەتلىك، قۇدرەتلىك، تەگدائسىز ئارمىيە ئىكەنلىكىنى جاكارلايدۇ.

لاسادا ۋەتەنگە قايتقان زاگرۇ قەبرىدانلار شياڭگاڭنىڭ قايتۇرۇۋېلىنىشىنى خۇشاللىق بىلەن قارشى ئالماقتا

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، لاسا، 21- ئىيۇن

تېلېگراممىسى. 20- ئىيۇن لاسا شەھەرلىك سىياسىي كېڭەشنىڭ زالى خۇشال كەيپىياتقا چۆمگەنىدى. ۋەتەنگە قايتىپ كەلگەن ۋە چەت ئەللەردە ئولتۇراقلىشىپ قالغان 50 زاگرۇ قەبرىدىداش ۋە چەت ئەللەردىكى زاگرۇ قەبرىدىداشلارنىڭ ئۇرۇق - تۇغقانلىرى جەم بولۇپ، شياڭگاڭنىڭ قايتۇرۇۋېلىنىشىنى كۈتۈۋالدى، ئۇلار ۋەتەننى بىرلەككە كەلتۈرۈشتىن ئىبارەت ئۇلۇغۋار ئىش ئۈستىدە سۆھبەتلەشتى.

رىياسەتچى سۆھبەت يىغىنىنىڭ ئېچىلغانلىقىنى جاكارلىغاندا كۆپلىگەن كىشىلەر ئورۇنلىرىدىن تۇرۇپ پىكىر قىلىشنى تەلەپ قىلدى. جەنزەن چۈنيېي ھايا جانلانغان ھالدا مۇنداق دېدى: «بۇنىڭدىن 46 يىل ئىلگىرى شزاڭ خەلقى ئازادلىققا ئېرىشىپ، دۆلەتنىڭ خوجايىنى بولغاندى، دەل شۇ كۈنى مىليون قۇلنىڭ خۇشال بولغان كۈنى ئىدى؛ يەنە 11 كۈندىن كېيىن بەش يۈلتۇزلۇق قىزىل بايراق شياڭگاڭدا لەپىلدەيدىغان بولدى. بۈگۈ سىلەر، چوقۇم ۋەتەننىڭ ئەركىنلىكى ۋە گۈللىنىشىنى ئۆز كۆزۈڭلار بىلەن كۆرىسىلەر، ئۇنىڭغا ئىشىنىسىلەر، ئۇنىڭغا ئېرىشىسىلەر» دېدى.

سۆھبەت يىغىنىدا سۆز قىلغان ھەر قايسى تەرەپ ۋەكىللىرى ۋەتەننىڭ بىرلىكىنى ساقلاش ۋە ئۇنى كۈچەيتىشنىڭ مۇھىملىقىنى تەكىتلەپ، ۋەتەننىڭ ئەركىنلىكى ۋە گۈللىنىشىنى ئورتاق ئىزدەشنى ئۈمىد قىلدى. ئۇلار ئۆز نۆۋىتىدە ۋەتەننىڭ قايتىپ كېلىشىنى ئىزچىل قوللاپ- قۇۋەتلەپ كەلگەن ھەر قايسى ساھەلەردىكى ئاھالىلەرگە ۋە ئۆلكىمىزدىكى ھەر مىللەت خەلقىگە ئىخلاسمەنلىكىنى بىلدۈردى.

ئارقىدىنلا ۋەتەنگە قايتىپ كەلگەن زاگرۇ قەبرىدىداش، جېجىي ئاقرىپ كەتكەن بوۋاي زاشى دورجى ئۆزىنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىشىنىڭ ئۆزىگە ئېلىپ كەلگەن خۇشاللىقىنى بايان قىلدى.

سەنشيا بوغۇزى بوشلۇقىدىن ئۆتۈشتىكى قىزىقارلىق سېلىشتۇرمىلار

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، چۆچەك، 23- ئىيۇن تېلېگراممىسى. چاڭجياڭ دەريا سىنىڭ كۆيمەن دېگەن يېرىدە، ئوخشاش بىر جايدا، ئوخشاش بىر پولات ئارغامچىدا شىنجاڭلىق داراۋاز ئىۋۇلادى ئادىل ھوشۇر يېنىك قەدەم تاشلاپ، كىشىنى ھەيران قالدۇرىدىغان سۈرئىتتە كانادالىق كوكلۇن يارانقان جېننىس دۇنيا رېكورتىنى بۇزۇپ تاشلىدى.

ئادىل ھوشۇر بۇنىڭدىن ئىككى يىل بۇرۇن كوكلۇننىڭ 1995 - يىل 10 - ئاينىڭ 28 - كۈنى كۆيمىندا پولات ئارغامچىدا ماڭىدىغانلىقىدىن خەۋەر تاپقاندىن كېيىن، كوكلۇن بىلەن بىللە، بوشلۇقتا ماھارەت كۆرسىتىش ئارزۇسىنى كۆپ قېتىم، كۆپ خىل ۋاستىلەر بىلەن ئىپادىلىگەن، لېكىن ئارزۇسىغا يېتەلمىگەندى. شۇنىڭدىن كېيىن ئادىل ھوشۇر كوكلۇنغا قارىغاندا تېخىمۇ قىسقا ۋاقىت ئىچىدە، تېخىمۇ پىشقان ماھارىتى بىلەن كۆيمىندىن ئۆتۈپ، يېڭى رېكورت يارىتىشقا بەل باغلىدى ھەم ئاخىرى مۇۋەپپەقىيەت قازاندى. بۇ ئىككىيلەنىڭ پولات ئارغامچىدا چاڭجياڭ دەريا سىنىڭ ئۈستىدىن ئەھۋاللىرىنى سېلىشتۇرۇپ كۆرىدىغان بولساق، نۆرغۇن قىزىقارلىق ئەھۋالنى بايقىيالايمىز.

تۇرى	كوكلۇن	ئادىل
ئورۇندىش ۋاقتى	53 مىنۇت 10 سېكۇنت	13 مىنۇت 48 سېكۇنت
يېشى	51 ياش	26 ياش
نىكاھ ئەھۋالى	38 يىل	ئۆيلەنمىگەن
ماھارەت كۆرسەتكەن يىل	تېك ئۇچار ئايروپىلان بىلەن بارغان	18 يىل
نەق مەيدانغا كېلىش ئەھۋالى	20 مىليون يۇەن	سالغا ئولتۇرۇپ ۋە پىيادە ھېگىپ بارغان
پائالىيەت راسخوتى	20 مىڭ كىشى	400 مىڭ يۇەن
تاماشىبىنلار سانى	27 كىلوگرام	30 مىڭ كىشى
تەگشەكنىڭ ئېغىرلىقى	13 مېتىر	12 كىلوگرام
تەگشەكنىڭ تېپى	جەددىي، سىرلىق	ئالىيۇسىندىن ياسالغان
تەگشەكنىڭ ئۇزۇنلۇقى	دەرىجىدىن تاشقىرى نېپىز	8.9 مېتىر
ماھارەت كۆرسىتىش داۋامىدىكى كەيپىياتى	كىچىكىنە ئايلانما	ئەركىن - ئازادە
ماھارەت كۆرسەتكەن ئورنى	قىيپاش تارتىلغان سىملارنىڭ پولات ئارغامچىنى چىڭىتىش شارائىتى	سىگنال چەملىك ئايلاغ
تەييارلىق ئەھۋالى	بىر ئاي بۇرۇن بارغان	36 يەردىن مۇقىملاشتۇرۇلغان، تەۋرىنىش بىر قەدەر زور 10 نەچچە كۈن بۇرۇن بارغان

ئاقسۇ ئۆلايىتى كەلكۈندىن مۇداپىئە كۆرۈشنىڭ تەييارلىق خىزمەتلىرىنى پۈختا ئىشلىمەكتە

ئۇزۇن مۇخبىرىمىز غەيرەت ئۆمەر خەۋىر قىلىدۇ: ئاقسۇ ئۆلايىتى بالدۇر تەتقىق قىلىپ، بېگىدىن ياسالدى، 34.8 كىلومېتىر دامبا

مەركىزىي كومىتېتىنىڭ رەئىسى ۋ.جيېپىك، تەۋەن دېموكراتىك ئاپتونومىيە ئىتتىپاقى مەركىزىي كومىتېتىنىڭ رەئىسى سەي زېمىن، مەملىكەتلىك سودا - سانائەتچىلەر بىرلەشمىسىنىڭ پەخرىي رەئىسى ۋاڭ گۇاڭيېك، مەملىكەتلىك سودا - سانائەتچىلەر تۇرالايدۇ.

شياڭگاڭنى ئوگۇشلۇق قايتۇرۇۋېلىشتىن ئىبارەت ئۇلۇغ مۇجىزىنى ئورۇندىيالايدۇ؛ پۈتكۈل مىللەتنىڭ ئارزۇسىنى ئىشقا ئاشۇرالايدۇ؛ سوتسيالىزم ئارقىلىقلا جۇڭگو دۇنياسىدىكى مىللەتلەر قاتاردا قەد كۆتۈرۈپ تۇرالايدۇ.

يەنە 11 كۇندىن كېيىن بەش يۇلتۇزلۇق قىزىل بايراق شياڭگاڭدا لەپىلدەيدىغان بولدى. بۇمۇ شىزاڭ خەلقىنى ئۆز ئىچىگە ئالغان جۇڭخۇا مىللىتىنىڭ خۇشاللىق كۈنى بولۇپ ھېسابلىنىدۇ.»

14- ئەۋلاد دالاي لامانىڭ بىر نەۋرە

ئاپتونوم رايونىمىزدا دۆلەت خەۋپسىزلىكى ئورگىنىنىڭ خىزمەتچىسى بولۇۋېلىپ، ئالدامچىلىق قىلىش دېلوسى پاش قىلىندى

ئىختىيارىي مۇخبىر شېن چېن خەۋىر قىلىدۇ: شىنجاڭ دۆلەت خەۋپسىزلىكى نازارىتى ئامما‌نىڭ پاش قىلىشىغا ئاساسەن، دۆلەت خەۋپسىزلىك ئورگىنى خىزمەتچىسى بولۇۋېلىپ، ئالدامچىلىق قىلىش دېلوسىدىن ئىككىنى پاش قىلدى.

بۇ يىل 5 - ئاينىڭ 9 - كۈنى ئامما شىنجاڭ سۇ پومپىسى زاۋۇتى ئائىلىلىكلەر رايونىدا ئولتۇرۇشلۇق ئوسمان قاسىمنىڭ دۆلەت خەۋپسىزلىك ئورگىنى خىزمەتچىسى بولۇۋېلىپ، ئالدامچىلىق قىلۋاتقانلىقىنى پاش قىلدى. 5- ئاينىڭ 21 - كۈنى گۇمانلىق جىنايەتچى ئوسمان قاسىم تۇتۇلدى، گۇمانلىق جىنايەتچى ئوسمان قاسىم 1996- يىلدىن باشلاپ دۆلەت خەۋپسىزلىك ئورگىنى خىزمەتچىسى بولۇۋېلىپ، باشقىلارنىڭ نوپۇس يۆتكەش رەسمىيىتى بىجىرىشىگە، ئوقۇشقا كىرىشىگە ۋە قاماقتىكى جىنايەتچىنىڭ كېپىلگە قويۇپ بېرىلىشىگە يارىدەم بېرىش نامى بىلەن ئالدامچىلىق قىلغانلىقىغا دائىر جىنايى پاكىتلىرىنى ئىقرار قىلدى، ئۇ مۇشۇ جەريانىدا 39 مىڭ 100 يۈەن نەق پۇل ۋە باشقا ماددىي نەرسىلەرنى ئالداپ ئېلىۋالغان، بۇ دېلو يەنىمۇ ئىچكىرىلەپ تەكشۈرۈلۈۋاتىدۇ.

ئۆتكەن يىلىنىڭ ئاخىرىدا تۇرپان ۋىلايەتلىك دۆلەت خەۋپسىزلىك ئورگىنى ئاممىنىڭ پاش قىلىشىغا ئاساسەن، ۋاڭ ۋېيشىننىڭ دۆلەت خەۋپسىزلىكى ئورگىنى خىزمەتچىسى بولۇۋېلىپ، ئالدامچىلىق قىلغان دېلوسىنى پاش قىلدى، گۇمانلىق جىنايەتچى ۋاڭ ۋېيشىن ئۇرۇمچى شەھەرلىك 41 - ئوتتۇرا مەكتەپنىڭ پېنسىيىگە چىققان ئىشچىسى بولۇپ، 1996 - يىلدىن باشلاپ ئاپتونوم رايونلۇق دۆلەت خەۋپسىزلىك نازارىتىنىڭ كادىر قويۇل قىلىش جەدۋلىنى يالغاندىن ياساپ چىققان ھەم ئۆزىنى دۆلەت خەۋپسىزلىك نازارىتىنىڭ پارتكوم شۇجىسى دەۋېلىپ، خېنبې، گەنسۇ، ئۇرۇمچى، تۇرپان قاتارلىق جايلاردا كادىر قويۇل قىلىش، نوپۇس بېجىرىش، سالاھىيەت كىنىشكىسىنى بېجىرىپ بېرىشنى يەمچۈك قىلىپ، جەمئىيەتنى ئالېچە چوڭقۇر چۈشىنىپ كەتمەيدىغان ئالتە ئۇغۇل- قىزنى ئالداپ، دۆلەت خەۋپسىزلىك خىزمىتىنى ئورگىنىنىڭ ئىناۋىتىگە ئېغىر زىيان يەتكۈزگەن، يامان ئاقىۋەت پەيدا قىلغان.

تەھرىردىن:

دۆلەت خەۋپسىزلىك ئورگىنى خىزمەتچىسى بولۇۋېلىپ، قانۇنغا خىلاپ جىنايى ھەرىكەت ئېلىپبارغانلارغا قاتتىق زەربە بېرىش، بىرىنچىدىن، دۆلەت، كوللېكتىپ ۋە پۇقرالارنىڭ ھوقۇق- مەنپەئىتىنى، ئىجتىمائىي تەرتىپنى ۋە ئىجتىمائىي مۇقىملىقنى قوغداشنى؛ ئىككىنچىدىن، دۆلەت خەۋپسىزلىك ئورگانلىرىنىڭ ئوبرازى ۋە ئىناۋىتىنى قوغداشنى؛ ئۈچىنچىدىن، جەمىيەتتىكى ھەرقايسى ساھەنى مۇداپىئەلىنىشنى كۈچەيتىپ، ئالدىنىپ قېلىشتىن ساقلىنىشقا ئەسكەرتىشنى؛ تۆتىنچىدىن، قانۇنسىز ئۇنسۇرلارنى چۆچۈتۈپ، ئۇلارنى قانۇنسىز ھەرىكەتلىرىنى توختىتىشقا دەۋەت قىلىشنى مەقسەت قىلىدۇ.

بىز دۆلەت خەۋپسىزلىك ئورگانلىرىنىڭ خىزمەتچىسى بولۇۋالغان ئالدامچىلارغا شۇنى ئاگاھلاندۇرىمىزكى، يار لېۋىدىن قايتىڭلار، ئۇنداق قىلمىساڭلار قانۇننىڭ قاتتىق جازاسىغا تارتىلىسىلەر، كادىرلار ۋە خەلق ئامما‌سىنىڭ كۆزىنى روشەنلەشتۇرۇپ، ھەققانىيەت ۋە قانۇن ئارقىلىق ئۆزىنىڭ قانۇنىي ھوقۇق - مەنپەئىتىنى قوغدىشىنى، دۆلەتنىڭ خەۋپسىزلىك خىزمىتىنى پائال قوللىشىنى ۋە ئۇنىڭغا ھەمكارلىشىشىنى، دۆلەت خەۋپسىزلىكى ۋە ئىجتىمائىي مۇقىملىقنى قوغداش ئۈچۈن يېڭى تۆھپە قوشۇشنى ئۈمىد قىلىمىز.

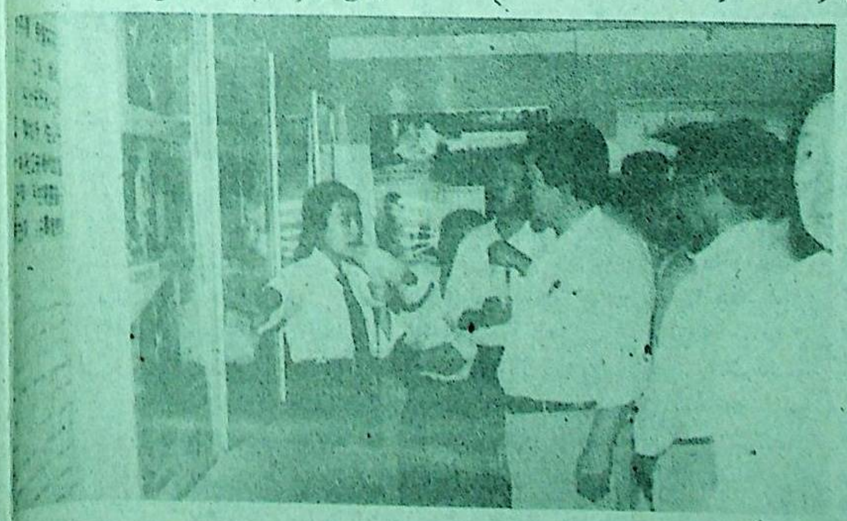

ئاپتونوم رايونلۇق بىتاكارلىق 1- شىركىتى كادىرلار، ئىشچى- خىزمەتچىلەر ۋە خەلق ئىشچىلىرى ۋەكىللىرىنى «شىنجاڭ زوراۋانلىق، تېررورلۇق جىنايىي ھەرىكەتلىرىگە زەربە بېرىش كۆرگەزمىسى»نى كۆرۈشكە ئۇيۇشتۇردى.

دىلنار ئەيشىن فوتوسى

ئاخبارات - نەشرىيات ئىدارىسىگە قاراشلىق بەش دۆلەت كارخانىسى يىللىق ئىش ھەققى تۆزۈمىنى سىناق تەرىقىسىدە يولغا قويۇپ، ئۈنۈمنى ئاشۇردى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز دۇرۇفاڭ، شىن ۋېنلار خەۋىر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونلۇق ئاخبارات - نەشرىيات ئىدارىسىگە بۈاسىتە قاراشلىق بەش دۆلەت كارخانىسى ئىگىلىك باشقۇرغۇچىلارنىڭ يىللىق ئىش ھەققى تۆزۈمىنى سىناق تەرىقىسىدە يولغا قويۇپ، بىر يىل سىناق قىلىش ئارقىلىق كۆرۈنەرلىك ئىجتىمائىي ۋە ئىقتىسادىي ئۈنۈمگە ئېرىشتى. يېقىندا بۇ بەش كارخانىنىڭ ئىگىلىك باشقۇرغۇچىلىرى خۇشال ھالدا يىللىق ئىش ھەققى تۆزۈمىنى داۋاملىق سىناق تەرىقىسىدە يولغا قويۇش توغرىسىدا توختام ئىمزالدى.

ئاخبارات - نەشرىيات ئىدارىسىنىڭ تونۇشتۇرۇشىچە، 1996- يىلى كارخانىلاردىكى ئىگىلىك باشقۇرغۇچىلارنىڭ يىللىق ئىش ھەققى تۆزۈمى سىناق تەرىقىسىدە يولغا قويۇلغاندىن كېيىن، ئىدارىگە قاراشلىق كارخانىلار يارىتقان پايدا 1995 - يىلىدىكىدىن % 31.2 ئاشقان؛ باسما كارخانىلىرىنىڭ ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتى % 11.4 ئاشقان، شىنخۇا كىتابخانا- سىنىڭ سېتىش كىرىمى % 46 ئاشقان؛ بەش كارخانىدىكى ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ يىللىق ئوتتۇرىچە ئىش ھەققى % 16 ئاشقان؛ شۇنىڭ بىلەن بىللە، ئاپتونوم رايونلۇق شىنخۇا كىتابخانىسى يەنە ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىدىكى ئىلغار ئورۇن، دېگەن نامغا ئېرىشكەن.

ستاتىستىكىغا قارىغاندا، 1996 - يىلى بۇ ئۈچ باسما زاۋۇتىدا بېسىلغان 70 خىل كىتاب- ژۇرنالنىڭ دۆلەت ئاخبارات - نەشرىيات مەھكىمىسى تەرىپىدىن «بېسىلىش سۈپىتى ياخشى كىتاب» دەپ نام بېرىلگەن، بۇ كىتابلارنىڭ تىراژى ئالدىنقى يىلىدىكىدىن % 125 ئاشقان. ئاپتونوم رايونلۇق شىنخۇا كىتابخانىسى جەمئىي 187 مىليون نۇسخا كىتاب تارقاتقان. بۇنىڭ ئىچىدە ئاز سانلىق مىللەتلەر تىل - يېزىقىدىكى كىتاب 63 مىليون 260 مىڭ نۇسخىغا يېتىپ، ئۆتكەن يىلىدىكىدىن % 11.3 ۋە % 8.9 ئاشقان. ئىلگىرى زىيان تارتقان شىنخۇا 2 - باسما زاۋۇتىمۇ زىيانىنى 1 مىليون 270 مىڭ يۈەن ئازايتىپ ئەڭ ياخشى ئۇنۇمگە ئېرىشكەن. بەش كارخانا ئىچىدە ئىقتىسادىي ئۈنۈمى ئەڭ ياخشى بولغان شىنخۇا كىتابخانىسىدا ئىگىلىك باشقۇرغۇچىلار ئېرىشكەن يىللىق ئەڭ يۇقىرى ئىش ھەققى 23 مىڭ 300 يۈەن، ئەڭ تۆۋەن ئىش ھەققى 12 مىڭ 900 يۈەن بولۇپ، ئۆتكەن يىللاردىكىدىن ئاشقان. باشقۇرۇشقا ئالاقىدار بەلگىلىمىلەرگە خىلاپلىق قىلغان ياكى مەسئۇلات سۈپىتى تۆلچەمگە يەتمىگەن كارخانىلاردىكى ئىگىلىك باشقۇرغۇچىلاردىن مۇناسىپ خېيىم- خەتەر رەنە پۇلى تۇتۇپ قېلىنغان.

(بېشى 1 - بەتتە)

قانداق قىينىچىلىقى بارلىقىنى بەش قولدەك ئىگىلەپ، ھەل‌قىلالايدىغانلىرىنى ۋاقتىدا ھەل قىلىشى، خىزمەتتە يۇقىرى تۆلچەم قويۇشتا چىڭ تۇرۇشى، شەكىلۋازلىق ۋە يۈزەكى ئىش قىلىشقا قارشى تۇرۇشى، خىزمەتتىكى ئاجىز ھالقىلاردىن ئۆزىنى قاچۇرماسلىقى، يوشۇرماسلىقى لازىم. كادىرلارنى ھۆرمەتلەش، ئەسكەرلەرنى سۆيۈش تەربىيىسىنى كۆچەيتىشى كېرەك، كادىرلار ئەسكەرلەرنى سۆيگەندىلا ئاندىن ئەسكەرلەرنى يېتەكلىيەلەيدۇ، ئەسكەرلەرنى سۆيىسە ئەسكەرلەرنى يېتەكلەش سالاھىيىتى بولمايدۇ.

چى خاۋتيەن شىنجاڭنىڭ ھەربىي ۋە خەلق بىردەك ئىنتىپاق بولغان چوڭ ياخشى ۋەزىيىتىنى تولۇق مۇئەييەنلەشتۈردى. ئۇ مۇنداق دېدى: شىنجاڭدا تۇرۇشلۇق قىسىملار ھەر مىللەت ئاممىسى بىلەن بىللە بولۇش جەريانىدا پارتىيىنىڭ مىللىي سىياسىتىنى نەمۇنىلىك بىلەن ئىجرا قىلىشى، دوستلۇقنى تەكتلىشى، پەزىلەتلىك بولۇشى، قاتتىق ئىنتىزامى، ئېسىل ئىستىلى ئارقىلىق ھەيۋەتلىك قۇدرەتلىك قوشۇن، مەدەنىيەتلىك قوشۇن بولۇشتەك ياخشى ئوبرازىنى تىكلەپ، ھەر مىللەت خەلقى بىلەن ھەمنەپەس، تەقدىرداش، قەلبداش بولۇپ، چىگرا رايوننىڭ ئىسلاھات، تەرەققىيات ۋە مۇقىملىقنىڭ تېخىمۇ زور تۆھپە قوشۇشتەك ئەمەلىي ھەرىكىتى ئارقىلىق شياڭگاڭنىڭ قايتۇرۇۋېلىنىشىنى ۋە پارتىيە 15 - قۇرۇلتىيىنىڭ ئېچىلىشىنى كۈتۈۋېلىشى كېرەك.

* * *

ئېلان

ئۇيغۇرچە شەھىرى يانگزىجياڭ يولى ساقچىخانىسىدىن بېرىلگەن مەمتىمىن مۇسا نامىدىكى بەش كىشىلىك نوپۇس دەپتەر ئېلان قىلىنغان كۈندىن ئېتىبارەن ئىناۋەتسىز.

ئۇرۇمچى رايونىنىڭ ھاۋارايى: كۈندۈزى بۇلۇتلۇق بولۇپ كېيىن ئېچىلىدۇ. تېمپېراتۇرا ℃ 18- ℃ 29 بولىدۇ. ئۇچ بال شامال چىقىدۇ.

ئۆزى مۇخبىرىمىز غەيرەت ئۆمەر خەۋىر قىلىدۇ: ئاقسۇ ۋىلايىتى بالدۇر تۇتۇش قىلىپ، كەلكۈندىن مۇداپىئە كۆرۈشىنىڭ تۇرلۈك تەييارلىق خىزمىتىنى پۈختا ئىشلىدى. 10 - ئىيۇنغا قەدەر ۋىلايەت بويىچە 10 مىليون يۈەندىن كۆپرەك مەبلەغ سېلىنىپ، 4.4 كىلومېتىر كەلكۈندىن مۇداپىئە كۆرۈش دامبىسى يېڭىدىن ياسالدى، 34.8 كىلومېتىر دامبا رېمونت قىلىنىپ مۇستەھكەملەندى، جىددىي ئەھۋالغا تاقابىل تۇرۇش ئۈچۈن ئالدىن تەييارلاپ قويۇلغان سىم 90 تونناغا، تاغار 35 مىڭغا، قورام تاش 15 مىڭ كۇب مېتىرغا يەتتى.

ياز كىرگەندىن بۇيان، ئاقسۇ ۋىلايىتىدە قۇرغاقچىلىق ئاپىتى ئېغىر بولۇش بىلەن بىللە، كەلكۈن يۇز بېرىش خەۋپىمۇ ئۇزلۇكسىز كۆچەيدى. بۇ ئەھۋالغا ئاساسەن ۋىلايەت ۋە ناھىيە (شەھەر)لەر كەلكۈندىن مۇداپىئە كۆرۈشكە قوماندانلىق قىلىش ئاپپاراتلىرىنى تەڭشەپ، بۇ خىزمەتكە بولغان رەھبەرلىكنى كۈچەيتتى. ئەمگەك كۈچلىرىنى مۇۋاپىق ئورۇنلاشتۇرۇپ، قۇرغاقچىلىقنىڭ ئالدىنى ئېلىش بىلەن كەلكۈندىن مۇداپىئە كۆرۈش خىزمىتىگە ئوخشاش ئەھمىيەت بەردى. كەلكۈن يۇز بېرىش خەۋپى ئېغىر بولغان كۆچا، باي، ئۆچتۇرپان، ئاقسۇ كونىشەھەر ناھىيىلىرى چوڭ دامبا، چۆشۈرگە قاتارلىق خەتەرلىك رايون- بۇلاكەلەرگە بولغان كۆزىتىش تەدبىرلىرىنى كۈچەيتتى، خىزمەتچى خادىملارنى ۋاقتىدا كۆزىتىش نۇقتىلىرىغا يۆتكەپ، 24 سائەتلىك نۆۋەتچىلىك تۇزۇمىنى يولغا قويدى. خەۋەرلىشىش ئوسكۇنىلىرىنى راۋاناشتۇرۇپ، كۈندىلىك كۆزىتىش، تەكشۈرۈش نەتىجىسىنى قەرەللىك ھالدا يۇقىرىغا دوكلات قىلىشقا باشلىدى.

ئەدلىيە مىنىستىرلىكى قانۇن مۇلازىمىتىگە ئون تۈرلۈك تەلەپ قويدى

ئەدلىيە مىنىستىرلىكى يېقىندا جەمئىيەتكە 20 ئۇلۇغ كۆزنەكنى ئېلان قىلدى. ھەمدە ئون كونكرېت تەلەپنى ئوتتۇرىغا قويدى.

ئۇلۇغ كۆرسەتكەن 20 كۆزنەك ئورۇن مۇنۇلار:

شىنلى ئادۋوكاتلار ئورنى، بېيجىڭ شەھەرلىك جەندۇ ئادۋوكاتلار ئورنى، گۇاڭدۇڭ ئۆلكىلىك گۇاڭشن ئادۋوكاتلار ئورنى، شەنزى ئۆلكىلىك چىنداۋ ئادۋوكاتلار ئورنى، يۈننەن ئۆلكىلىك جىنشۇ ئادۋوكاتلار ئورنى، شاڭخەي شەھەرلىك جېنتەن ئادۋوكاتلار ئورنى، جياڭسۇ ئۆلكىلىك توڭربن ئادۋوكاتلار ئورنى، لياۋنىڭ ئۆلكىلىك شېنياڭ ئادۋوكاتلار ئورنى، چاڭئەن جامائەت گۇۋاھلىقى ئورنى، بېيجىڭ شەھەرلىك جامائەت گۇۋاھلىقى ئورنى، تيەنجىن شەھىرى خېپىڭ رايونلۇق جامائەت گۇۋاھلىق ئورنى، شاڭخەي شەھىرى شۇيخۇي رايونلۇق جامائەت گۇۋاھلىق ئورنى، شەندۇڭ ئۆلكىسى چىڭداۋ شەھەرلىك جامائەت گۇۋاھلىق ئورنى، گۇاڭدۇڭ ئۆلكىسى شېنجېن شەھەرلىك جامائەت گۇۋاھلىق ئورنى، خۇنەن ئۆلكىسى لىنلى ناھىيىسى شىنئەن بازىرى قانۇن مۇلازىملىق ئورنى، گۇاڭدۇڭ ئۆلكىسى شېنجېن شەھىرى لوڭگاڭ رايونى كاڭشك بازىرى قانۇن مۇلازىملىق ئورنى، ئەنخۇي ئۆلكىسى خۇابي شەھىرى سۇيشى ناھىيىسىدىكى سۇيشى بازىرى قانۇن مۇلازىملىق ئورنى، جياڭسۇ ئۆلكىسى يەندۇ ناھىيىسى داڭاڭ بازىرى قانۇن مۇلازىملىق ئورنى، خېنەن ئۆلكىسى جېنپىڭ ناھىيىسى سىفوسى بازىرى قانۇن مۇلازىملىق ئورنى، گۇاڭجۇ شەھەرلىك قانۇن ئارقىلىق ياردەم بېرىش مەركىزى.

ئەدلىيە مىنىستىرلىكى ئوتتۇرىغا قويغان ئون تۈرلۈك تەلەپ تۆۋەندىكىچە:

1. «ئادۋوكاتلار قانۇنى» ۋە جامائەت گۇۋاھلىقى، ئاساسىي قانۇنىمىز مۇلازىمىتى، قانۇن ئارقىلىق ياردەم بېرىش توغرىسىدىكى قانۇن-نىزاملار، بەلگىلىمىلەرنى ئەستايىدىل ئىزچىللاشتۇرۇپ، قەتئىي تۈردە قانۇن بويىچە ئىش بېجىرىش كېرەك.

2. ئىش بېجىرىۋاتقاندا سۆز- ھەرىكەتتە مەدەنىيەتلىك بولۇش، مۇئامىلىدە مۇلايىم بولۇش، سۆزى قائىدىلىك بولۇش، قىزغىن كۆتۈۋېلىش، دەۋالاشقۇچىنىڭ سورىغان سۇئالىغا جاۋاب بېرىش، قىينىچىلىقى بولسا ياردەم بېرىش كېرەك.

3. ئۆز كەسپىنى، ئىش ئورنىنى سۆيۈش، ئاكتىپ تەشەببۇسكار، قىزغىن بولۇش، دەۋالاشقۇچىلارغا ئونۇملۇك، ئادىل مۇلازىملىق قىلىش كېرەك.

4. دۆلەتنىڭ قانۇنى ۋە مۇناسىۋەتلىك بەلگىلىمىلىرىگە ئاساسەن، دېلونى بىر تۈتاش قوبۇل قىلىش، بىر تۈتاش ھەق ئېلىش، ئاستىرتىن ئۆز ئالدىغا دېلو قوبۇل قىلماسلىق، ھەق ئالماسلىق، قالايمىقان ھەق ئېلىشنى قەتئىي مەنئى قىلىش كېرەك.

5. يالغان، ساختا دەلىل- ئىسپات بەرمەسلىك، مۇھىم پاكىتلارنى يوشۇرۇشقا ياكى باشقىلارنى يالغان دەلىل- ئىسپات بىلەن تەمىنلەشكە كۈشكۈرتمەسلىك، ساختا جامائەت گۇۋاھلىقى بەرمەسلىك لازىم.

6. كەسىپ ئەخلاقى، كەسىپ تۈزۈمىگە رىئايە قىلىش، دەۋالاشقۇچىنىڭ خۇسۇسىي ئىشىنى ۋە سودا مەخپىيەتلىكىنى ئاشكارىلاپ قويماسلىق لازىم.

7. ئادۋوكاتلار، ئاساسىي قاتلامدىكى قانۇن مۇلازىمەت خادىملىرى دەۋالاشقۇچىلارنىڭ ھاۋالىسىنى قوبۇل قىلغاندا، ھاۋالە كېلىشىمى تۈزۈشى، قانۇن بويىچە ئەستايىدىل قانۇن مۇلازىمىتى قىلىشى ھەمدە دەۋالاشقۇچىغا ھاۋالە قىلغان ئىشنىڭ تەرەققىيات ئەھۋالىنى ۋاقتىدا ئۇقتۇرۇپ تۇرۇشى كېرەك. ھاۋالىنى تاپشۇرۇۋالغاندىن كېيىن يوللۇق سەۋەبى بولمىسا ئاقلاشنى يا كى ۋەكالەتچىلىكىنى رەت قىلسا بولمايدۇ.

8. ئادەتتىكى گۇۋاھلىقنى دېلونى قوبۇل قىلىپ 30 كۈن ئىچىدە چىقارسا بولىدۇ؛ گۇۋاھلىق بېرىشنى نەق مەيدانىدا نازارەت قىلغاندا، گۇۋاھلىق ئىسپاتى خېتىنى نەق مەيدانىدا ئوقۇش ھەمدە 7 كۈن ئىچىدە گۇۋاھلىق ئىسپاتى چىقىرىش لازىم؛ دېلونى ئالدۇرۇپ بېرىلىدىغان گۇۋاھلىقنى دېلونى قوبۇل قىلغان كۈندىن باشلاپ 3 كۈن ئىچىدە چىقىرىش كېرەك؛ چوڭ، قىيىن گۇۋاھلىقلارنىڭ مۇددىتى گۇۋاھلىق بېرىش ئورنىنىڭ مۇدىرىنىڭ تەستىقىدىن ئۆتكۈزۈلۈپ مۇۋاپىق ئۇزارتىلسا بولىدۇ. لېكىن ئەڭ ئۇزاق بولغاندىمۇ 6 ئايدىن ئېشىپ كەتمەسلىكى كېرەك.

9. قانۇن ياردىمى بېرىش ئاپپاراتى قانۇن ياردىمى بېرىش ئىلتىماسىنى تاپشۇرۇۋېلىپ 20 كۈن ئىچىدە تەكشۈرۈپ قانۇن ياردىمى بېرىش- بەرمەسلىكنى قارار قىلىشى كېرەك؛ خەلق سوت مەھكىمىسىنىڭ ئاقلاش توغرىسىدىكى ئۇقتۇرۇشىنى تاپشۇرۇۋالغاندىن كېيىن 3 كۈن ئىچىدە ئادۋوكاتلار ئىش بېجىرىش ئورنى ئارقىلىق ئادۋوكات ئەۋەتىپ ئەيىبلەنگۈچىنىڭ ئاقلاش كېرەك؛ خەلق سوت مەھكىمىسى بېكىتكەن ئەيىبلەنگۈچىنىڭ ئىقتىسادىي قىينىچىلىقى بولغان، قانۇن ياردىمى تەلەپ قىلىدىغان، جىنايى ئىشلار بويىچە ئاقلايدىغان دېلولاردا قانۇندا بەلگىلەنگەن شەرت بويىچە 3 كۈن ئىچىدە قانۇن ياردىمى بېرىش- بەرمەسلىكنى بەلگىلەش كېرەك.

10. ئاممىدىن كەلگەن ئەرزىيەتنى ئەستايىدىل قوبۇل قىلىش، ھەممىنى بىر تەرەپ قىلىش كېرەك، قانۇن مۇلازىمەتچىلىرى ئىنتىزامغا خىلاپلىق قىلسا قەتئىي بىر تەرەپ قىلىش كېرەك.

(«جۇڭگو ياشلىرى گېزىتى»دىن)

«شياڭگاڭ» دېگەن نام قانداق كېلىپ چىققان؟

چىن لەيتالا

«شياڭگاڭ» دېگەن ئىسمنىڭ قويۇلۇشى ئەينى ۋاقىتتا گۇاڭدۇڭدا راۋاج تاپقان پىيىزەك (خەنزۇچە ئىسمى گۆەنشياڭ) كەسپى بىلەن زىچ مۇناسىۋەتلىك.

پىيىزەك دەرىخى خۇشپۇراق دەرەخلەرنىڭ بىرخىلى بولۇپ، تاڭ سۇلالىسى دەۋرىدىن ئىلگىرى ھازىرقى ۋېيتنام قاتارلىق جايلاردىن ئېلىمىزنىڭ گۇاڭدۇڭ رايونىغا كىرگەن. پىيىزەك دەرىخى گۇاڭدۇڭ رايونىنىڭ دۆڭ ۋە تەراپىدىكى قۇم- شېغىللىق ئارىسىدىكى سېرىق توپىراققا بەكمۇ ماسلىشىدۇ، شۇڭا سۇڭ سۇلالىسى دەۋرىدە دۆڭ ۋە ناھىيىسىدە بۇدەرەخ ھەممىلا يەرگە تېكىلگەن. ئەڭ ئەۋجىگە چىققان مەزگىللەردە شۇ جايدىكى دېھقانلارنىڭ ھەممىسى 1000 تۇپتىن ئارتۇق پىيىزەك دەرىخى تىكىپ، ئۇنى تۇرمۇش كىرىمىنىڭ ئاساس مەنبەسى قىلغان.

ئۇزاق ۋاقىتتىن بۇيان مەملىكەتنىڭ ھەرقايسى جايلىرىغا توشۇلغان پىيىزەك دەرىخىنىڭ كۆپىنچىسى دۆڭ ۋە ندىن جىيولۇڭدىكى جېيەنشازۇي دېگەن جايغا ئېلىپ بېرىلىپ، يەنە دېگىزدىن ئۆتۈپ شياڭگاڭنىڭ شىپەيۇەن دېگەن جايىدا كېمىگە قاچلىنىپ، دېگىز يۇقىسىنى بويلاپ شىمالغا توشۇلۇپ، ھەرقايسى ئۆلكىلەرگە ۋە ياپونىيەگە سېتىلغان. بۇنىڭ ئىچىدىكى مەملىكەت ئىچىگە سېتىلىدىغانلىرى گۇاڭجۇدىن يۆتكەپ توشۇلۇپ، لېكىن تاغ تىزمىسىدىن ھالقىپ لەيشۇي ئارقىلىق چاڭجياڭ دەرياسىغا ئېلىپ بېرىلىپ، مەملىكەتنىڭ ھەرقايسى جايلىرىغا تارقىتىلاتتى.

بۇگۈنكى شياڭگاڭنىڭ قۇم- شېغىللىق جايلىرىدىمۇ ئەينى ۋاقىتتا دۆڭ ۋەن رايونىغا ئوخشاش ھەممىلا جايدا پىيىزەك دەرىخى ئۆستۈرۈلگەن ئىدى. بۇلار ھەرقايسى كەنتلەردىن يىغىپ ئېلىنغان كېمىلەرگە قاچىلىنىپ گۇاڭجۇ ئارقىلىق شىمالغا توشۇلاتتى.

بۇمۇقىم پوررت قولتۇقى پىيىزەكنى يۆتكەپ توشۇيدىغان پورت بولغاچقا، ئۇنى كىشىلەر «شياڭگاڭ» دەپ ئاتىغان. چىڭ سۇلالىسىنىڭ دەسلەپكى يىللىرىدا پىيىزەك ئىشلەپچىقىرىشى پەيدىنپەي پەسەيكەن. لېكىن «شياڭگاڭ» دېگەن بۇ ئىسىم ئىزچىل ساقلىنىپ كەلگەن، ئۇ ئەينى ۋاقىتتا ھازىرقى شياڭگاڭ ئارىلىدىكى بىر كەنتنىڭ ئىسمى ئىدى. كېيىن پەيدىنپەي پۈتۈن ئارالنىڭ ئىسمى بولۇپ قالغان. كاڭشى يىللىرىدا «شياڭگاڭ» دېگەن يەرنامى شۇ جاينىڭ يەرلىك تەزكىرىسىگە كىرگۈزۈلگەن.

(«تەرمىلەر گېزىتى»دىن)

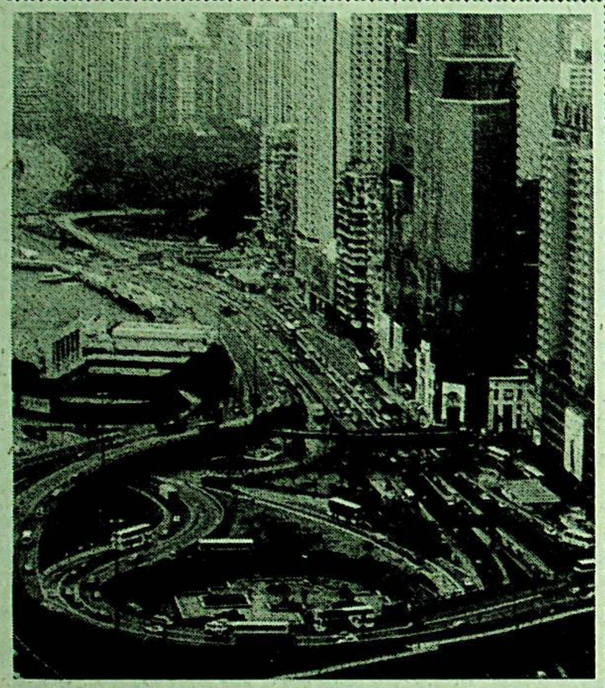

سۈرەتتە: شياڭگاڭدىكى ئۆتۈشمە كۆۋرۈك ۋە ئېگىز بىنالار.
شىنخۇا ئاگېنتلىقى

شياڭگاڭ قايتۇرۇۋېلىنغاندىن كېيىن ئىشلىتىلىدىغان رايون بايرىقى ۋە رايون بەلگىسى قانداق بولىدۇ؟

شياڭگاڭنىڭ ئېچكىرىدىكى باشقا ئۆلكە، ئاپتونوم رايون ۋە بۇاستە قارىشىلىق شەھەرلەردىن پەرقلىق ھالدا رايون بايرىقى، رايون بەلگىسى ئىشلىتىشكە رۇخسەت قىلىش- «بىر دۆلەتتە ئىككى خىل تۈزۈم بولۇش»، «يۇكسەك ئاپتونومىيە»نى يولغا قويۇشنىڭ كونكرېت ئىپادىلىرىنىڭ بىرى. شۇنىڭ بىلەن بىللە بۇ شياڭگاڭ پۈقۇلىدىغان مەمۇرىي رايونىنىڭ تاشقى ئالاقىسىگە ئوخشايلىق يارىتىش ئۈچۈندۇر.

رايون بايرىقى ئوتتۇرىسىغا بەش يۇلتۇز چۇشۇرۇلگەن سېرىس گۈلى بار قىزىل بايراق بولۇپ، قىزىل بايراق ۋەتەنگە، ئاق سېرىس گۈلى شياڭگاڭغا ۋەكىللىك قىلىدۇ. سېرىس گۈللۈك قىزىل بايراق شياڭگاڭنىڭ ۋېتېنامنىڭ ئايرىلماس بىر قىسمى ئىكەنلىكىنى ھەم ۋەتەن قوينىدا گۈللەپ رونىق تاپىدىغانلىقىنى بىلدۈرىدۇ. گۈل بەرگىدىكى بەش يۇلتۇز شياڭگاڭلىق قېرىنداشلارنىڭ ۋەتەننى قىزغىن سۆيىدىغانلىقىنىڭ سىمۋولى، گۈل تەركىب تاپقان بولۇپ، «بىر دۆلەتتە ئىككى خىل تۈزۈم بولۇش»نىڭ سىمۋولى.

شياڭگاڭ پۈقۇلىتادا مەمۇرىي رايونىنىڭ رايون بەلگىسى يۇمۇلاق شەكىللىك بولۇپ، ئەتراپىغا خەنزۇچە «جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتى شياڭگاڭ پۈقۇلىتادا مەمۇرىي رايونى» ۋە ئىنگلىزچە «شياڭگاڭ» دېگەن خەتلەر يېزىلغان. ئوتتۇرىسىغا يەنىلا تېگى قىزىل بەش يۇلتۇز، ئاق گۈل چۇشۇرۇلگەن بولۇپ، ئۇنىڭ مەنىسى رايون بايرىقى بىلەن ئوخشاش.

لىچى مۇۋەلىك شەھىرىنىڭ ئىقتىسادىنى يۈكسەلدۈرمەكتە

لىجى ماۋمىك شەھرىنىڭ ئىقتىسادىنى يۈكسەلدۈرمەكتە

لىجى جۇڭگونىڭ داڭلىق مېۋىلىرىنىڭ بىرى بولۇپ، ئۇ جۇڭگونىڭ جەنۇبىي رايونىدىن، بولۇپمۇ گۇاڭدۇڭ ئۆلكىسىنىڭ دېڭىز بويىدىكى رايونلىرىدىن كۆپ چىقىدۇ. گۇاڭدۇڭ ئۆلكىسىنىڭ غەربىي جەنۇبىدىكى ماۋمىك شەھىرىدىن ئەلا سۈپەتلىك لىجى چىقىدۇ.

لىجى مېۋىسىنىڭ كۆرۈنۈشى بۈدۈر - بۈدۈر بولۇپ قىزىل ياكى بىنەپشەرەڭدە، شېرىنلىك، تاتلىق مېۋە.

تەكشۈرۈشكە قارىغاندا، لىجىنىڭ گۇاڭدۇڭ ئۆلكىسىدە يېتىشتۈرۈلگىنىگە 2000 يىلدىن ئاشقان بولۇپ، تارىخنا ئۇرغۇن چوڭ زىياپەتلەردە مېھمانلارنىڭ ئالدىغا قويۇلغان.

ماۋمىك شەھىرىدىكى لىجىنىڭ بىر ئالاھىدىلىكى شۇكى، ئۇ مەملىكىتىمىزنىڭ باشقا جايلىرىدىكى مېۋىلەردىن 20 ـ 30 كۈن بۇرۇن پىشىدۇ، يېقىنقى 10 يىلدىن بۇيان ماۋمىك شەھىرى لىجى مېۋىسى ئۆستۈرۈلىدىغان يەر كۆلىمىنى ئۈزلۈكسىز كېڭەيتتى. 1996-يىلىنىڭ ئاخىرىغا كەلگەندە شەھەر بويىچە لىجى ئۆستۈرۈلىدىغان يەر كۆلۈمى 80 مىڭ گېكتارغا، يىللىق ھوسۇل 100 مىڭ تونناغا يەتتى.

لىجى ماۋمىك شەھىرىنىڭ ئىقتىسادىنىڭ تەرەققىي قىلىشىغا زور تۈرتكە بولدى. شۇنىڭ بىلەن بۇ شەھەر بارغانسېرى زامانىۋىلىشىشقا قاراپ يۈزلەنمەكتە.

ماۋمىك شەھەرلىك لىجىسىنى بارغانسېرى مەملىكەت ئىچى ۋە سىرتىدىكىلەرنىڭ قارشى ئېلىشىغا ئېرىشمەكتە.

← يېيىپ قۇرۇتۇلغان لىجى

↓ سۈرەتتە: راسا ئوخشاش لىجى

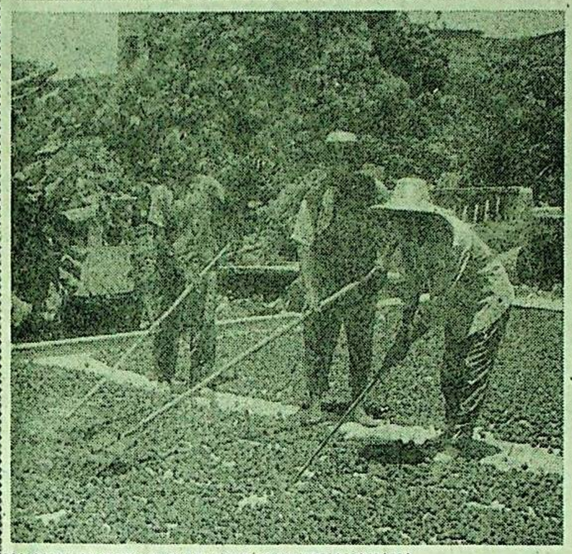

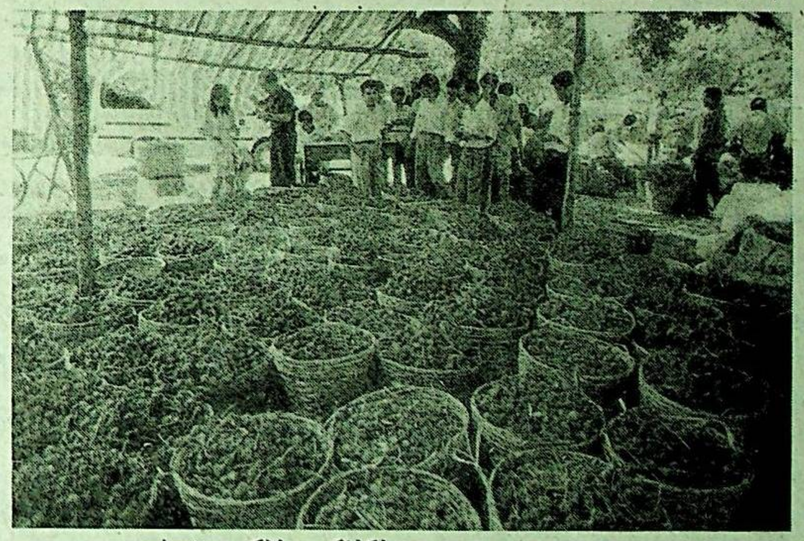

«بۇگۈنكى جۇڭگو» ژۇرنىلىدىن

شياڭگاڭدا تۇرىدىغان قىسملارنىڭ خاراكتېرى قانداق بولىدۇ؟

مەركەز 1997-يىلىدىن كېيىن شياڭگاڭدا قوشۇن تۇرغۇزۇشنى قارار قىلدى. بۇ، دۆلەتنىڭ ئىگىلىك ھوقۇقىنىڭ گەۋدىلەندۈرۈلۈشى، شۇنداقلا شياڭگاڭنىڭ ئىجتىمائىي مۇقىملىقىنى ساقلاشنىڭ ئېھتىياجى. يولداش دېڭ شياۋپىڭ: «شياڭگاڭدا قوشۇن تۇرغۇزۇشتىن باشقا جۇڭگونىڭ شياڭگاڭغا يۇرگۈزىدىغان ئىگىلىك ھوقۇقىنى گەۋدىلەندۈرىدىغان يەنە نېمىسى بار؟ شياڭگاڭدا قوشۇن تۇرغۇزۇشنىڭ يەنە قالايمىقانچىلىقنىڭ ئالدىنى ئېلىش رولى بار. قالايمىقانچىلىق چىقىرىش كويىدا بولۇۋاتقانلار شياڭگاڭدا جۇڭگو ئارمىيىسى بارلىقىنى بىلسە، ئاقىۋىتىنى ئويلىماي قالمايدۇ. قالايمىقانچىلىقچىلار تەقدىردىمۇ ۋاقتىدا ھەل قىلغىلى بولىدۇ» دېگەنىدى. مەركىزىي خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىدا تۇرۇشقا ئەۋەتكەن قىسملىرى مۇداپىئە ئىشلىرىغا مەسئۇل بولىدۇ، شياڭگاڭ ئالاھىدە مەمۇرىي رايونىنىڭ يەرلىك ئىشلىرىغا ئارىلاشمايدۇ. شياڭگاڭنىڭ ئىچكى قىسمىنىڭ جەمئىيەت ئامانلىقىنى قوغداشقا پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايون ھۆكۈمىتى مەسئۇل بولىدۇ. پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايون ھۆكۈمىتى زۆرۈر تاپقاندا مەركىزىي خەلق ھۆكۈمىتىگە شياڭگاڭدا تۇرۇشلۇق قىسملارنىڭ جەمئىيەت ئامانلىقىنى قوغداش ۋە ئاپەتتىن قوتقۇزۇشقا ياردەم بېرىشنى ئىلتىماس قىلسا بولىدۇ. شياڭگاڭدا تۇرۇشلۇق قىسملارنىڭ مەمۇرىي رايونغا ئارىلىشىشى ياكى ئۇنىڭ ئىچكى ئىشلىرىغا ئارىلىشىشى ئەسلا مۇمكىن ئەمەس.

ئەنگلىيە قوشۇنلىرى شياڭگاڭدا تۇرغاندا ھەربىي خراجىتىنى شياڭگاڭلىقلار ئۈستىگە ئالغانىدى. لېكىن 1997-يىلىدىن كېيىن مەركىزىي خەلق ھۆكۈمىتى شياڭگاڭنىڭ مۇداپىئە ئىشلىرىغا مەسئۇل بولىدۇ، ھەربىي خراجەتنى شياڭگاڭلىقلار چىقارمايدۇ. نېگىزلىك قانۇندا «شياڭگاڭدا تۇرۇشلۇق قىسملارنىڭ خراجىتىنى مەركىزىي خەلق ھۆكۈمىتىگە ئۈستىگە ئالىدۇ» دەپ بەلگىلەنگەن. بۇ، مەركەزنىڭ شياڭگاڭ ئاھالىسىگە ئالاھىدە ئېتىبار بەرگەنلىكى ھېسابلىنىدۇ.

(«تەرجىمە ۋە گېزىتى»دىن)

ئىلمىزدە ئالتە خىل ئىمپورت تاۋىرى تىجارىتى قويۇۋېتىلدۇ

تاشقى سودا مىنىستىرلىكىنىڭ ئاشكارىلىشىچە، ئىلمىز 3 يىل ئىچىدە ئىمپورت قىلىنىدىغان ئالتە خىل تاۋار تىجارىتىنى بەلگىلەنگەن شىركەتلەرلا قىلىدىغان ئۇسۇلنى ئۆزگەرتىپ، بۇ تاۋارلارنىڭ تىجارىتىنى قويۇۋېتىدىكەن، ھازىر بەلگىلەنگەن مەخسۇس شىركەتنىڭ تىجارەت قىلىشى ئەمەلدىن قالدۇرۇلىدىغان ئالتە خىل تاۋار كاۋچۇك، پولات ماتېرىياللىرى، ياغاچ ماتېرىياللىرى، قوي يۇڭى، نىترون، پەنەركە قاتارلىقلار بولۇپ، بۇنىڭدا جەمئىي 229 تۈرلۈك باج تۇرى بار. بۇ، بەلگىلەنگەن شىركەت تىجارەت قىلىدىغان تاۋارنىڭ 83% نى ئىگىلەيدۇ. قالغان ئىمپورت قىلىنغان ئالتە خىل تاۋارنى يەنىلا بەلگىلەنگەن شىركەت تىجارەت قىلىش ساقلاپ قېلىنىدۇ.

بۇ تاۋارلار تىجارىتى قويۇۋېتىلمەيدۇ. ئۇلار بۇغداي، نېفىت، چېكىلەنگەن ماي، خميىۋى ئوغۇت، پاختا، تاماكا قاتارلىقلار بولۇپ، ئۇنىڭدا 47 خىل باج تۇرى بار. بۇ 12 خىل تاۋار باج تۇرىنىڭ 17% نى ئىگىلەيدۇ.

(«تەرجىمە ۋە گېزىتى»دىن)

ھەر قايسى دۆلەتلەر بىرلەشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتىنىڭ خراجىتى قانداق ئۈستىگە ئالىدۇ؟

بىرلەشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتى خراجەت جەھەتتە 2 يىللىق خام چوت ئۇزۇمىنى يولغا قويىدۇ. 1994-يىلدىن 1995-يىلغىچە بولغان خام چوت ھېسابى 2 مىليارد، 580 مىليون دوللار؛ 1996-يىلدىن 1997-يىلغىچە بولغان خام چوت ھېسابى 2 مىليارد 510 مىليون دوللار.

بىرلەشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتىغا جەمئىي 185 دۆلەت ئەزا، ھەر يىلى ھەرقايسى ئەزا دۆلەتلەر دۆلىتىنىڭ ئىقتىسادىي ئەھۋالىغا ئاساسەن مەلۇم نىسبەتتىكى خراجەتنى ئۈستىگە ئالىدۇ. (ئۈستىگە ئالىدىغان پۇل ھەر ئۇچ يىلدا بىر قېتىم تەڭشىلىدۇ). ئامېرىكىنىڭ ئۈستىگە ئالىدىغان خراجەت نىسبىتى ئەڭ يۇقىرى (25%) بولۇپ، 1996-يىلدىن 1997-يىلغىچە تاپشۇرۇشقا تېگىشلىك بەدەل پۇلى 627 مىليون 500 مىڭ دوللار؛ ياپونىيىنىڭ 2-ئورۇندا (15.44%) بولۇپ، تاپشۇرۇشقا تېگىشلىك بەدەل پۇلى 387 مىليون 540 مىڭ دوللار؛ گېرمانىيە 3-ئورۇندا (9.05%) بولۇپ، تاپشۇرۇشقا تېگىشلىكى 226 مىليون 900 مىڭ دوللار؛ جۇڭگو 19-ئورۇندا بولۇپ، تاپشۇرۇشقا تېگىشلىكى 18 مىليون 320 مىڭ دوللار؛ ۋېيتنام، موڭغۇلىيىنى ئۆز ئىچىگە ئالغان 100 گە يېقىن تەرەققىي قىلمىغان دۆلەتلەر ھەر يىلى جەمئىي 250 مىڭ دوللار تاپشۇرىدۇ. بۇ، (0.1%) نى ئىگىلەيدۇ.

(«تەرجىمە ۋە گېزىتى» دىن)

دۇم كۆرسىتىدىغان رېستوران

ياپونىيىنىڭ سۆگىبىن شەھىرىدە دۇم كۆرسىتىدىغان بىر رېستوران بولۇپ، يانتۇلۇقى 50 گرادۇس كېلىدىكەن. ئىشىك ئۈدۈللىدىكى تامغا بىردانە سېھىرلىك ئەينەك ئېسىلغان بولغاچقا، بۇ ئەينەكتە مېھمانلارنىڭ بېشى تۆۋەنگە، پۇتى ئاسمانغا بولۇپ كۆرىنىدىكەن، تېلېۋىزوردىكى سۈرەتلەرمۇ تەتۈر چىقىدىكەن. تامدىكى چوڭ سائەتنىڭ ئىستېلكىسى تەتۈر ئايلىنىدىكەن، سائەت يۈزىدىكى رەقەملەرمۇ تەتۈر تىزىلغانكەن. قىزىقارلىقى شۇكى، ئىستاكان، قەھۋە، چەينەكلەرنىڭ تۇۋى ئاسمانغا، ئېغىزى يەرگە قاراپ تۇرىدىكەن، بۇ يەرگە كېلىپ تاماق يېگۈچىلەر ئۆزلىرىنى خۇددى ھاۋادا لەيلەپ يۈرگەندەك ھېس قىلىدىكەن.

(«تەرجىمە» ژۇرنىلىدىن)

باھاسى چۈشۈرۈلگەن مالالارنى سېتىۋالغاندا نېمىلەرگە دىققەت قىلىش كېرەك؟

كۈندىلىك تۇرمۇشتا باھاسى چۈشۈرۈلگەن مالالارنى سېتىۋالغاندا تۆۋەندىكى بىر نەچچە نۇقتىغا دىققەت قىلىش كېرەك:

1. سودا ئورنىنىڭ سودىدىكى ئىناۋىتىنىڭ قانداقلىقىغا قاراش كېرەك. بەزى چوڭ، ئوتتۇرا سودا سارايلىرى تاۋار ئوبوروتىنى تېز ئايلاندۇرۇش ۋە ئۇلۇك پۇلنى تىرىك پۇلغا ئايلاندۇرۇش ئۈچۈن، مالالارنىڭ باھاسىنى چۈشۈرۈپ ساتىدۇ. بۇنداقلارنىڭ مېلى ئىشەنچلىك، باھاسى مۇۋاپىق بولىدۇ. لېكىن بەزى بىر كىچىك ماگىزىنلار، يايمىلارنىڭ باھانى چۈشۈرۈپ سېتىشى باشقا ئەھۋال.

2. باھاسى چۈشۈرۈلگەن تاۋارلارنىڭ چەكلىمىسى ۋە كۆلىمىنى ئىگىلەش كېرەك.

ئالاھىدە ئەھۋالدىن باشقىلاردا تاۋارلارنىڭ باھاسى 30% ئەتراپىدا چۈشۈرۈلىدۇ، باھاسى بەك چۈشۈرۈلگەن بەزى تاۋارلارنىڭ ئادەتتىكى باھاسى بەكلا يۇقىرى بولۇپ، بۇ تاۋارلار پايدىسى كۆپ، ئوبوروت ۋاقتى ئۇزاق تاۋارلار، پەسىل خاراكتېرلىك، ۋاقتىت خاراكتېرلىك تاۋارلار ھېسابلىنىدۇ.

(«تەرجىمە ۋە گېزىتى» دىن)

دىپلوماتىيە مىنىستىرلىكىمىزنىڭ بايانات‌چىسى شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەھكۇمىيەت رايونىنىڭ خەلقئارا تەشكىلاتلارنىڭ پائالىيەت‌لىرىگە داۋاملىق قاتنىشىشى توغرىسىدا سۆھبەت بايان قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 24- ئىيۇن تېلېگراممىسى. دىپلوماتىيە مىنىستىرلىكىمىز- نىڭ بايانات‌چىسى سۇي تيەنكەي بۈگۈن مۇخبىرلارنى كۈتۈۋېلىش يىغىندا سۆھبەت بايان قىلغاندا، بۇ يىل 7- ئاينىڭ 1- كۈنىدىن باشلاپ شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەھكۇمىيەت رايونى ئالاقدار خەلقئارا تەشكىلاتلارنىڭ پائالىيەت‌لىرىگە مۇۋاپىق شەكىل بىلەن داۋاملىق قاتناشىدۇ.

بايانات‌چى مۇنداق دېدى: شياڭگاڭ ھازىرغىچە 30 دىن ئارتۇق ھۆكۈمەت‌لەر ئارا خەلقئارا تەشكىلاتنىڭ پائالىيەت‌لىرىگە ئوخشاش بولمىغان سالاھىيەت بىلەن قاتناشتى. جۈڭگو- ئەنگلىيە قوشما بايانات‌ى ۋە شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەھكۇمىيەت رايونىنىڭ نېگىزلىك قانۇنىدىكى ئالاقدار بەلگىلىمىلەرگە ئاساسەن، بۇ يىل 7- ئاينىڭ 1- كۈنىدىن باشلاپ شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەھكۇمىيەت رايونى ئالاقدار خەلقئارا تەشكىلاتلارنىڭ پائالىيەت‌لىرىگە مۇۋاپىق شەكىل بىلەن داۋاملىق قاتناشىدۇ.

بۇ مۇنداق دېدى: جۈڭگو دىپلوماتىيە مىنىستىرلىكى 34 خەلقئارا تەشكىلاتقا دىپلوماتىيە يولى بىلەن ۋە نوتا تاپشۇرۇش ئارقىلىق بۇنىڭدىن كېيىن شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەھكۇمىيەت رايونىنىڭ مۇشۇ خەلقئارا تەشكىلاتلار بىلەن بولغان مۇناسىۋىتىنى ھەم ئۇنىڭ ئالاقدار پائالىيەت‌لىرىگە قاتنىشىش شەرتلىرىنى ئىزاھلىدى.

بۇ مۇنداق دېدى: شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەھكۇمىيەت رايونىنىڭ ئالاقدار ھۆكۈمەت‌لەرئارا خەلقئارا تەشكىلاتلارنىڭ پائالىيەت‌لىرىگە مۇۋاپىق شەكىللەر بىلەن داۋاملىق قاتنىشىش شياڭگاڭنىڭ سىلىق ئۆتۈشىگە پايدىلىق ھەم شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەھكۇمىيەت رايونىنىڭ بىلەن خەلقئارا ئاۋىئاتسىيە تەشكىلاتى، خەلقئارا پۇل فوندى تەشكىلاتى قاتارلىق ھۆكۈمەت‌لەر ئارا 19 خەلقئارا تەشكىلاتنىڭ پائالىيەت‌لىرىگە ۋە ئالاقدار يىغىنلىرىغا قاتناشسا بولىدۇ. شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەھكۇمىيەت رايونى يەنە ئەزا، ئالاقەلەشكۈچى ئەزالىق سالاھىيىتى بىلەن «جۈڭگونىڭ شياڭگاڭى» دېگەن نام بىلەن ئاسىيا تەرەققىيات بانكىسى، خەلقئارا دېڭىز ئىشلىرى تەشكىلاتى قاتارلىق ھۆكۈمەت‌لەرئارا 15 خەلقئارا تەشكىلاتنىڭ پائالىيەت‌لىرىگە قاتناشسا بولىدۇ. پۇقرالىقى ئالاقدار ئورۇنلاشتۇرۇشلار جۈڭگو- ئەنگلىيە قوشما بايانات‌ى ۋە شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەھكۇمىيەت رايونىنىڭ نېگىزلىك قانۇنىدىكى ئالاقدار بەلگىلىمىلەرگە، ئالاقدار خەلقئارا تەشكىلاتنىڭ نىزاملىرىغا، شۇنداقلا شياڭگاڭنىڭ ئورنى ۋە ئەھمىلي ئېھتىياجىغىمۇ ئويغۇن.

ئۇ مۇنداق دېدى: جۈڭگو دىپلوماتىيە مىنىستىرلىكى 1985- يىلىدىن باشلاپ جۈڭگو بىلەن ئەنگلىيە شياڭگاڭنىڭ پۇقرالىقىدىكى خەلقئارا تەشكىلاتلار بىلەن بولغان مۇناسىۋىتىنى مەسلىسى توغرىسىدا كېڭەشكەن ھەم شياڭگاڭنىڭ بۇنىڭدىن كېيىن ھۆكۈمەت‌لەر ئارا 34 خەلقئارا تەشكىلاتنىڭ پائالىيەت‌لىرىگە داۋاملىق قاتنىشىشى توغرىسىدا ئورتاق تونۇش ھاسىل قىلغانىدى. بۇ يىل 7- ئاينىڭ 1- كۈنىدىن باشلاپ شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەھكۇمىيەت رايونى جۈڭگو ھۆكۈمەت ۋەكىللەر ئۆمكىنىڭ ئەزاسلىق سالاھىيىتى

ب د ت 19 - سانلىق پەۋقۇلئاددە يىغىنى ئېچىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ب د ت، 23 - ئىيۇن تېلېگراممىسى. مۇھىت ۋە تەرەققىيات مەسلىسىنى مەخسۇس قاراپ چىقىدىغان ب د ت 19 - سانلىق پەۋقۇلئاددە يىغىنى مۇشۇ ئاينىڭ 22 - كۈنى نيۇ - يورکتىكى ب د ت نىڭ باش شتابىدا ئېچىلدى.

بەش كۈن داۋام قىلىدىغان بۇ قېتىمقى پەۋقۇلئاددە يىغىندا رىشودى ژانېيرو ب د ت مۇھىت ۋە تەرەققىيات يىغىنىدىن بۇيان «21- ئەسىر قارالمىسى»نى ئىجرا قىلىش قانارلىق جەھەتلەردىكى ئىلگىرىلەشلەر ۋە يېتەرسىزلىكلەر ئەسلەپ ئۆتۈلىدۇ ھەم مۇھىت ۋە بايلىقنى ئاسراشنىڭ يېڭى يوللىرى، تەدبىرلىرى تەرتىپ تېپىپ چىقىلىدۇ. 170 تىن ئارتۇق دۆلەتنىڭ ۋەكىللىرى، جۈملىدىن 50 تىن ئارتۇق دۆلەتنىڭ دۆلەت باشلىقلىرى ۋە ھۆكۈمەت باشلىقلىرى ھەم 80 دىن ئارتۇق مىنىستر يىغىنغا قاتناشتى ۋە يىغىندا سۆزگە چىققىنى، جۈڭگونىڭ دۆلەت ئىشلىرى كومىسسارى، دۆلەت پەن - تېخنىكا كومىتېتىنىڭ مۇدىرى سۇن جيەن يىغىن ئېچىلغان كۈنى مۇھىم سۆز قىلدى.

ب د ت نىڭ باش كاتىپى ئانان ئېچىلىش مۇراسىمىغا قاتناشتى ھەم سۆز قىلدى. ئۇ مۇنداق دېدى: مۇھىت ۋە تەرەققىيات جەھەتلەردىكى مەسىلىلەر يەنىلا خېلى ئېغىر، تەرەققىي قىلىۋاتقان دۆلەتلەردە يەنىلا تۆتتىن بىر قىسىم ئاھالە مۇتلەق نامراتلىق ئىچىدە ياشىماقتا؛ تەرەققىي تاپقان دۆلەتلەرنىڭ مەبلەغ ۋە تېخنىكا بىلەن ئىش تەمىنلىشىدە ھېچقانداق ئىلگىرىلەش بولمىدى.

ئۇ مۇنداق دېدى: يەر شارىنىڭ مەنپەئىتى ئۈچۈن ھەرقايسى ئەل ھۆكۈمەتلىرى، بەدەت، جەمئىيەتنىڭ تەبىقىلىرى، خۇسۇسىي كارخانىلار ۋە ھۆكۈمەتتىن خالى تەشكىلاتلار شېرىكلىك مۇناسىۋەت ئورنىتىپ، مۇھىتنى ئاسراش مەسئۇلىيىتىنى ئورتاق زىممىسىگە ئېلىشى كېرەك.

جۇڭگو - ئەنگلىيە يەر كومىتېتى ئاخىرقى قېتىملىق يىغىن ئۆتكۈزدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، شياڭگاڭ، 23 - ئىيۇن تېلېگراممىسى. جۇڭگو - ئەنگلىيە يەر كومىتېتى بۈگۈن 35 - سانلىق يىغىن، يەنى ئاخىرقى قېتىملىق يىغىن ئۆتكۈزدى. يىغىندىن كېيىن ئىككى تەرەپ بىرلىكتە ئاخبارات ئېلان قىلدى.

ئاخبارات مۇنداق دېيىلدى: جۇڭگو - ئەنگلىيە ئىككى تەرەپ يەر كومىتېتى قۇرۇلغان 12 يىلدىن بۇيانقى خىزمەتلەرنى ئەسلەپ ئۆتتى. ئىككى تەرەپ مۇنداق دەپ ھېسابلىدى: يەر كومىتېتى قۇرۇلغاندىن بۇيان قوشما بايانات‌ى قوشۇمچە 3- ھۆججىتىدە يوكلەنگەن ۋەزىپىسىنى ئەستايىدىل ئادا قىلىپ، شياڭگاڭنىڭ سىلىق ئۆتۈشى، ئۇقتسادىنىڭ داۋاملىق تەرەققىي قىلىشى ۋە شەھەر ئاھالىسىنىڭ تۇرمۇش سۇپىتىنىڭ ياخشىلىنىشى ئۈچۈن ئاكتىپ تۆھپە قوشتى، ئۆزىنىڭ تارىخىي ۋەزىپىسىنى تولۇق ئورۇندىدى. قوشما بايانات‌ى قوشۇمچە 3 - ھۆججىتىدىكى بەلگىلىمىگە ئاساسەن، يەر كومىتېتى 1997 - يىل 6 - ئاينىڭ 30 - كۈنى تارقىتىۋېتىلىدۇ. ئالاھىدە رايونلۇق ھۆكۈمەت قۇرۇلغاندىن كېيىن يەر خىتىگە ئالاقدار مەسىلىلەر توغرىسىدا ئېگىزلىك قانۇندىكى بەلگىلىمىلەرگە ئاساسەن شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەھكۇمىيەت رايونى ئۆز ئالدىغا قانۇن تۈزۈپ چىقىدۇ ۋە ئۇنى سىياسەت جەھەتتىن بىر تەرەپ قىلىدۇ.

جۇڭگو - ئەنگلىيە يەر كومىتېتى جۇڭگو تەرەپنىڭ باش ۋەكىلى چېن رۇچۇن يىغىندىن كېيىن مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: يېقىنقى يىللاردا يەر كومىتېتىنىڭ خىزمىتى شياڭگاڭدىكى ھەر ساھە زاتلارنىڭ كۆڭۈل بۆلۈشى ۋە قوللىشىغا ئېرىشتى، مۇشۇ مۇناسىۋەت بىلەن مەن جۇڭگو تەرەپكە ۋاكالىتەن ئۇلارغا مىننەتدارلىق بىلدۈرىمەن.

پاكىستان بىلەن ھىندىستاننىڭ يېڭى بىر نۆۋەتلىك دىپلوماتىيە كاتىپى دەرىجىلىكلەر سۆھبىتى ئېلىپ بېرىشتى

بىر نۆۋەتلىك دىپلوماتىيە كاتىپى دەرىجىلىكلەر سۆھبىتىنى بۇ يىل 9 - ئايدا يېڭى دېھلىدا ئۆتكۈزۈشنى قارار قىلدى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ئىسلامئاباد، 23- ئىيۇن تېلېگراممىسى. پاكىستان بىلەن ھىندىستاننىڭ يېڭى بىر نۆۋەتلىك دىپلوماتىيە كاتىپى دەرىجىلىكلەر سۆھبىتى بۈگۈن بۇ يەردە ئاياغلاشتى. ئىككى تەرەپ جامۇ ۋە كەشمىر مەسىلىسىنى ئۆز ئىچىگە ئالغان ئىككى دۆلەت ئوتتۇرىسىدىكى بارلىق ھەل بولمىغان مەسىلىلەر توغرىسىدا مۇزاكىرىلىشىشكە قوشۇلدى. بۇ پاكىستان بىلەن ھىندىستاننىڭ جامۇ ۋە كەشمىر مەسىلىسىنى مۇزاكىرە قىلىش - قىلماسلىق توغرىسىدا تۇنجى قېتىم بىرلىككە كېلىشى.

پاكىستان بىلەن ھىندىستان تەرەپنىڭ

ئامېرىكا ئاۋام پالاتاسىنىڭ بىر كومىتېتى كلىنتونىنىڭ جۇڭگوغا سودىدا ئېتىبار بېرىش مۇددىتىنى ئۇزارتىش قارارىنى قوللىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ۋاشىنگتون خەۋىرى. ئامېرىكا دۆلەت مەجلىسىنىڭ ئاۋام پالاتاسىدا تەسىرگە ئىگە پۇل توپلاش كومىتېتى مۇشۇ ئاينىڭ 18- كۈنى بەش ئاۋازغا قارشى 34 ئاۋاز بىلەن بىر تەكلىپ لايىھىسى ماقۇللاپ، كلىنتون زۇڭتۇڭنىڭ جۇڭگو بىلەن نورمال سودا مۇناسىۋىتىنى ساقلاپ قېلىش توغرىسىدىكى قارارىنى قوللىدى ھەم ئاۋام پالاتاسى ئومۇمىي يىغىنىنىڭ كېلەر ھەپتە ئاۋاز بېرىپ سولۇمون باشچىلىقىدىكى ئاۋام پالاتاسى قائىدە - تۈزۈم كومىتېتىنىڭ جۇڭگوغا سودىدا ئېتىبار بېرىش مۇددىتىنى ئۇزارتىشقا قارشى تۇرۇش توغرىسىدىكى قارار لايىھىسىنى رەت قىلىشقا دەۋەت قىلدى.

ئۇلار يەنە، جۇڭگوغاسودىدا ئېتىبار بېرىش مەسىلىسىنى ھەر يىلى مۇنازىرە قىلىشنىڭ «ھېچقانداق قىممىتى يوق» دەپ ھېسابلىدى.

فرانسىيىنىڭ شياڭگاڭدا تۇرۇشلۇق باش كونسۇلى شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىشى كۈنۈۋالىي

تەن جيبلى كەسپىي دىپلومات بولۇش سۆپىتى بىلەن ئۆتكەن يىل 9 - ئايدا شياڭگاڭغا كەلگەن، بۇ يىل 6 - ئاينىڭ 30 - كۈنى يېرىم كېچىدە ئۇ ھەرقايسى ئەللەردىن كېلىدىغان 4000 مېھمان بىلەن جۇڭگونىڭ ئىچكى بازارلىرىغا يېقىن بولۇشى شياڭگاڭنىڭ گۈللىنىشىدىكى ئاساللاردىن بىرى، بۇنىڭدىن كېيىن شياڭگاڭ جۇڭگونىڭ ئىچكى ئۆلكىلىرى بىلەن ئالاقە قىلىدىغان كۆۋرۈك بولۇپلا قالماستىن،

جۇڭگو- ئەنگلىيە يەر كومىتېتى مۇشۇ ئاينىڭ 23- كۈنى شياڭگاڭدا ئاخىرقى قېتىملىق يىغىن ئۆتكۈزدى. ئىككى تەرەپ يەر كومىتېتى قۇرۇلغان 12 يىلدىن بۇيانقى خىزمەتلەرنى ئەسلەپ ئۆتتى.

سۈرەتتە: يىغىن باشلىنىشتىن بۇرۇن، جۇڭگو تەرەپنىڭ باش ۋەكىلى چېن روڭچۇن (ئوڭدا) بىلەن ئەنگلىيە تەرەپنىڭ باش ۋەكىلى لياڭ باۋرۇڭ كۆرۈشمەكتە. **شىنخۇا ئاگېنتلىقى**

فرانسىيىنىڭ شياڭگاڭدا تۇرۇشلۇق باش كونسۇلى تەن جيبلى بۈگۈن مۇنداق دېدى: «ئۆتكەن بىر نەچچە ئون يىلدىن بۇيان بارلىققا كەلگەن گۈللىنىش مەنزىرىسىگە تايىنىپ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كەلگەندىن كېيىنكى شياڭگاڭ ئۈزىنىڭ ھايات كۆچىنى داۋاملىق ساقلاپ قالدۇ ھەم 21 - ئەسىرگە چوڭ قەدەملەر بىلەن كىرىدۇ».

ئۇ مۇنداق دېدى: شياڭگاڭنىڭ 30 - كۈنى يېرىم كېچىدە ئۇ ھەرقايسى ئەللەردىن كېلىدىغان 4000 مېھمان بىلەن بىللە شياڭگاڭ جۇڭگونىڭ قوينىغا قايتىپ كېلىدىغان تەنتەنىلىك پەيتكە گۇۋاھ بولىدۇ. ئۇ مۇنداق دېدى: شياڭگاڭنىڭ جۇڭگونىڭ قوينىغا قايتىپ كېلىشى تارىخىي ۋەقە، فرانسىيە خەلقى دۆلەتنى بىرلىككە كەلتۈرۈشنىڭ مەنىسىنى تولۇق چۈشىنىدۇ ھەم شياڭگاڭنىڭ ۋەتەننىڭ قوينىغا قايتىشىنى ئالقىشلايدۇ.

ئۇ مۇنداق دېدى: شياڭگاڭنىڭ جۇڭگونىڭ ئىچكى ئۆلكىلىرى بىلەن ئالاقە قىلىدىغان كۆۋرۈك بولۇپلا قالماستىن، رايون سودىسى مەركىزىلىك ئورنىمۇ داۋاملىق ساقلاپ قالىدۇ، مانا بۇ بارغانسېرى كۆپلىگەن فرانسىيە شىركەتلىرىنىڭ شياڭگاڭدا رايون باش شتابى تەسىس قىلغانلىقىنىڭ سەۋەبى. تونۇشتۇرۇلۇشچە، ھازىر شياڭگاڭدا فرانسىيىنىڭ تەخمىنەن 500 شىركىتى بار ئىكەن، فرانسىيىلىك 5000 كىشى بۇ يەردە خىزمەت قىلىدىكەن ۋە تۇرمۇش كەچۈرىدىكەن.

كورىيەدە ئوقۇۋاتقان جۇڭگولۇق ئوقۇغۇچىلار شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىشىنى تەبرىكلىدى

كورىيەدە ئوقۇۋاتقان جۇڭگولۇق ئوقۇغۇچىلار ۋەكىللىرى كۆپ ئىل پائالىيەتلەرنى ئۆتكۈزۈپ، شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىشىنى تەبرىكلىدى.

كورىيەدە ئوقۇۋاتقان جۇڭگولۇق ئوقۇغۇچىلارنىڭ 100 دىن ئارتۇق ۋەكىلى 22- ئىيۇن چۈشتىن كېيىن جۇڭگونىڭ كورىيەدىكى باش ئەلچىخانىسىدا بايراق چىقىرىش مۇراسىمى ئۆتكۈزدى. ئۇنىڭ دىن كېيىن كورىيەدە ئوقۇۋاتقان جۇڭگولۇق ئوقۇغۇچىلارنىڭ ۋەكىللىرى ۋەتەنپەرۋەرلىككە دائىر ناخشىلارنى ئېيتتى. ناخشا ئېيتىلىپ بولغاندىن كېيىن باش ئەلچىخانىنىڭ ئالاقىدار خادىمى ئوقۇغۇچىلارغا «شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىشىنىڭ ئەھمىيىتى ۋە ياشلارنىڭ مەسئۇلىيىتى» دېگەن تېمىدا دوكلات بەردى. ئۇلارنى تەرىشىپ ئۇزىتىپ، ئەلا نەتىجىلىرى بىلەن ۋەتەنگە جاۋاب قايتۇرۇشقا رىغبەتلەندۈردى.

5 - ئاينىڭ 24 - كۈنى ئۇزگىرىش» دېگەن تېلېۋىزىيە فىلىمىنى كۆردى ھەم شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىشى توغرىسىدا سۆھبەت يېغىنى ئۆتكۈزدى. كورىيەدە ئوقۇۋاتقان جۇڭگو ئوقۇغۇچىلار سۆھبەتتە مۇناسىۋەتلىك بىلەن زېھنى سىناش مۇسابىقىسى ئۆتكۈزدى، «شياڭگاڭدىكى ئالەمشۇمۇل مۇنۇلارنى بىلدۈردى: بىز شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىشى ۋە ۋەتەننىڭ گۈللەپ ياشنىشىدىن پەخىرلىنىمىز، بىز چاپاغا چىداپ ئوقۇپ، ئوقۇشنى بالدۇراق پۈتتۈرۈپ ۋەتەنگە قايتىپ بېرىپ خىزمەت كۆرسىتىمىز.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

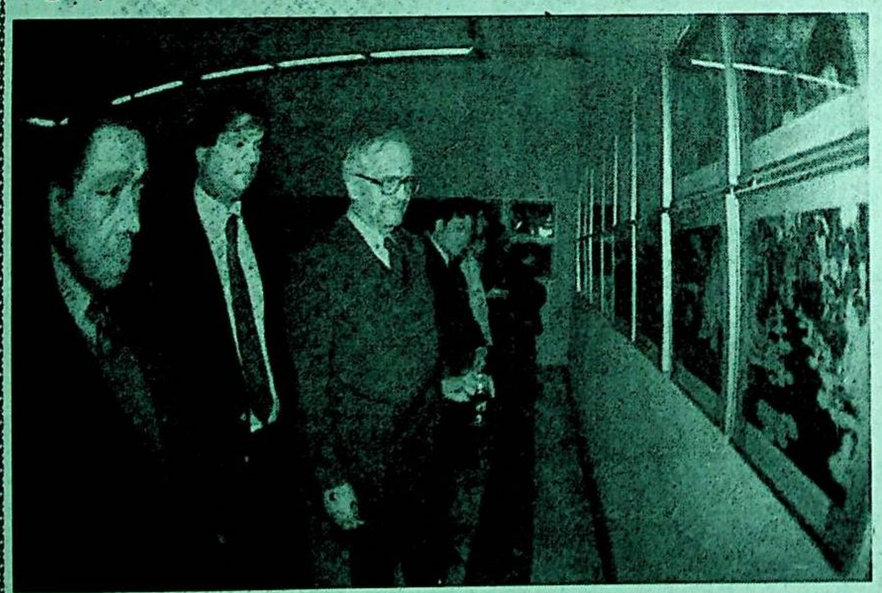

چىلى كاتولىك دىنى ئۇنىۋېرسىتېتى بىلەن جۇڭگونىڭ چىلىدىكى باش ئەلچىخانىسى مۇشۇ ئاينىڭ 9 - كۈنىدىن 16 - كۈنىگىچە پايتەخت سانتىياگودىكى كاتولىك دىنى ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ مەدەنىيەت مەركىزىدە «شياڭگاڭنىڭ ئوتمۇشى ۋە بۈگۈنى» ناملىق چوڭ تېپتىكى سۈرەتلەر كۆرگەزمىسىنى بىرلىكتە ئۇيۇشتۇردى.

سۈرەتتە: كاتولىك دىنى ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ مۇدىرى خۇئان دىئوس بىيار (سولدىن 3 - كىشى) ئوقۇتقۇچى - ئوقۇغۇچىلار بىلەن بىرلىكتە كۆرگەزمىنى كۆرمەكتە.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

گېرمانىيە دۆئىسبۇرگ شەھرىنىڭ باشلىقى جۇڭگو ئايالالار قېيىق تەنھەرىكەتچىلىرى ۋەكىللەر ئۆمىكى بىلەن كۆرۈشتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، دۆئىسبۇرگ، 22 - ئىيۇن تېلېگراممىسى. گېرمانىيە دۆئىسبۇرگ شەھرىنىڭ باشلىقى كولىنىس بۈگۈن بۇ يەردە دۆئىسبۇرگ خەلقارا قېيىق مۇسابىقىسىگە قاتنىشىۋاتقان جۇڭگو ئايالالار قېيىق تەنھەرىكەتچىلىرى ۋەكىللەر ئۆمىكى بىلەن كۆرۈشتى.

كولىنىس مۇنداق دېدى: دۆئىسبۇرگ بىلەن ۋۇخەن دوست شەھەر بولۇپ، كۆپلىگەن ساھەلەردە زىچ ھەمكارلاشتى. ئىككى تەرەپنىڭ تەنتەربىيە جەھەتتىكى ئالاقىسىمۇ راۋاجلانماقتا. مەن جۇڭگو كوماندىسىنىڭ بۈگۈنكى 1 - مەيدان مۇسابىقىدە مىس مېدالغا ئېرىشكەنلىكىنى تەبرىكلەيمەن.

جۇڭگو ئايالالار قېيىق تەنھەرىكەتچىلىرى ۋەكىللەر ئۆمىكى ئون كۈن بۇرۇن گېرمانىيىگە كەلگەندى، مۇشۇ ئاينىڭ 23 - كۈنى مەملىكىتىمىزگە قايتىپ كېلىدى.

كۆۋەيت تۈركىيىنىڭ ئىراقتا ھەربىي ھەرىكىت قوللىنىۋاتقانلىقىنى تەنقىد قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، كۆۋەيت، 21 - ئىيۇن تېلېگراممىسى. كۆۋەيتنىڭ مۇئاۋىنەت باش ۋەزىرى، قوشۇمچە دىپلوماتىيە ۋەزىرى ساباخ مۇشۇ ئاينىڭ 21 - كۈنى بۇ يەردە تۈركىيىنىڭ ئىراقنىڭ شىمالىي قىسمىدا ھەربىي ھەرىكەت قوللىنىۋاتقانلىقىنى تەنقىد قىلدى، كۆۋەيتنىڭ باشقا دۆلەتلەرنىڭ ئىچكى ئىشلىرىغا ئارىلىشىشقا قارشى تۇرىدىغانلىقىنى تەكىتلىدى.

ساباخ كۆۋەيت خەلق پارلامېنتىنىڭ دىپلوماتىيە سىياسىتى توغرىسىدىكى مۇھاكىمە يىغىنىغا قاتناشقاندىن كېيىن ئاخبارات ساھەسىدىكىلەرگە مۇنداق دېدى: تۈركىيىنىڭ ھەربىي ھەرىكىتىنى ئەرەب دۆلەتلىرى ئالقىشلىمايدۇ، كۆۋەيت باشقا دۆلەتلەرنىڭ ئىچكى ئىشلىرىغا، جۈملىدىن «دۈشمەن دۆلەت» لەرنىڭ ئىچكى ئىشلىرىغا ئارىلىشىشنى قوبۇل قىلمايدۇ. كۆۋەيت ئىراقنىڭ ئىچكى ئىشلىرىغا ئارىلىشىقا، ئىراقنى پارچىلىتىۋېتىشكە قارشى تۇرىدۇ.

تۈركىيە 5 - ئاينىڭ 14 - كۈنى ئىراق كۇردىستان دېموكراتلار پارتىيىسىنىڭ رەھبىرى بالزانىنىڭ ئىلتماسىغا ئاساسەن، تۈركىيە ھۆكۈمەت ئارمىيىسىنىڭ تەخمىنەن 50 مىڭ ئادەمى ئىراقنىڭ شىمالىي قىسمىغا كىرىپ، بۇ يەردە ھەرىكەت قىلىۋاتقان كۇرد ئىشچىلار پارتىيىسى قوراللىق كۈچلىرىنى قورشاپ يوقاتقانىدى.

ئوتتۇرا ئافرىقا پايتەختىدە قوراللىق توقۇنۇش داۋاملاشماقتا

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، يائۇندې، 21-ئىيۇن تېلېگراممىسى. ئوتتۇرا ئافرىقىدىكى ھەربىي ئۆزگىرىش قوزغىغان ئەسكەرلەر بىلەن ئوتتۇرا ئافرىقا پايتەختى بانگىغا ئورۇنلاشتۇرۇلغان ئافرىقا مۇداخىلە قىسملىرى مۇشۇ ئاينىڭ 21-كۈنى داۋاملىق ئوتتۇشۇپ قالغان، فرانسىيىنىڭ ئوتتۇرا ئافرىقىدىكى ئەلچىخانىسى زەمبرەك ھۇجۇمىغا ئۇچراپ، ئاز دېگەندىمۇ يەتتە كىشى يارىلانغان.

ۋەقە يۈز بەرگەندىن كېيىن، ئافرىقا مۇداخىلە قىسملىرىنى قوللاش يۈزىسىدىن فرانسىيە قوشۇنلىرى بانگىنىڭ ئاساسلىق كوچىلىرىغا يېڭىباشتىن ئورۇنلاشتۇرۇلغان. ئۇقۇشمىچە، يۇقىرىدا ئېيتىلغان ئۇچ تەرەپ قوشۇنلىرى مۇشۇ ۋەقەدىن كېيىن ئۇرۇش توختىتىش توغرىسىدا تېزدىن كېلىشىم ھاسىل قىلىش مەقسىتىدە تېلېفوندا جىددىي كېڭەشكەن.

بۇ قېتىمقى توقۇنۇش مۇشۇ ئاينىڭ 20-كۈنى چۈشتىن بۇرۇن باشلانغان. شۇ كۈندىكى توقۇنۇشتا ئافرىقا مۇداخىلە قىسملىرى تەركىبىدىكى سېنېگاللىق بىر ئەسكەر ۋە بىر بالا ئېتىپ ئۆلتۈرۈلگەن، ئون نەچچە كىشى يارىلانغان.

تەھرىر: ئۇرۇمچى شەھىرى، ياڭزىجياڭ كوچىسى 1 - نومۇر. تېلېفون باش ئاپپاراتى: 5818200، ئېلان بۆلۈمى: 5850783، تارقىتىش بۆلۈمى: 5859769، تېلېگراف نومۇرى: 5028، پوچتا نومۇرى: 830051. گېزىتنىڭ ئايلىق باھاسى: 7 يۈەن 50 پۇل، پارچە باھاسى: 25 پۇل (گېزىتنىڭ تىزىملاش نومۇرى:102).